

This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

- + *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.
- + *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.
- + *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.
- + *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at <http://books.google.com/>

600095661X

Very little

600095661X

Very severe

5/

OPUSCULA RUHNKENIANA,

QUAE AUT SÉORSUM È PRELO EMISSA

JAM FERE EVANUERANT,

AUT VOLUMINIBUS IMPENSO PRETIO VENALIBUS ADJECTA

JUVENES ANTIQUAE VENUSTATIS AMANTES

PLERUMQUE LATUERANT,

IN LUCEM ET UTILITATEM COMMUNEM ITERUM
VINDICATA.

Accedunt epistolae novem ad *J. P. D'Orvillium* nunc primum
in conspectum eruditorum prolatae.

PRAEFATIONEM ET INDICES ADDIDIT

THOMAS KIDD, A. M.

E COLL. S.S. TRIN. CANTABRIGIAE.

Quam potes plurima atque optima attentissime lege: haec una [l. unica]
est ad eruditionem via. MURETUS.

Londini :

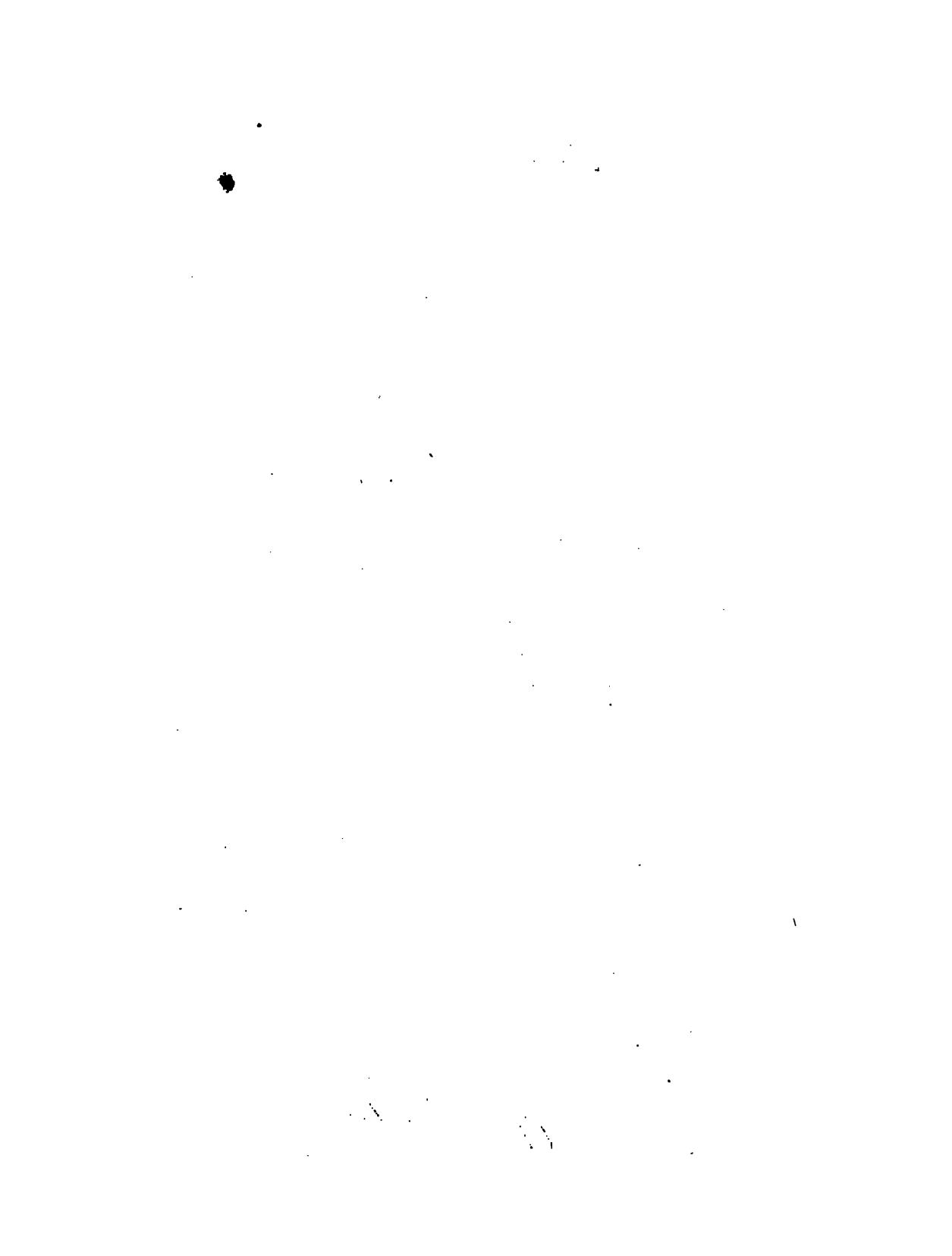
Typeis Hodsoni, Cross-Street, Hatton-Garden:

IMPENSIS GUL. HEN. LUNN, SOHO-SQUARE;
apud quem prostant venalia; nec non apud

COOKE ET PARKER, OXON.; BARRETT, CANTAB.; SAMUEL. ET JOANN
LUCHTMANNOS, L. BAT.; WEIDMANNOS, LIPSIÆ.

1807.

299. f. 10.

GRAECARUM LITERARUM

HORTATORIBUS ATQUE ADJUTORIBUS EXIMIIS

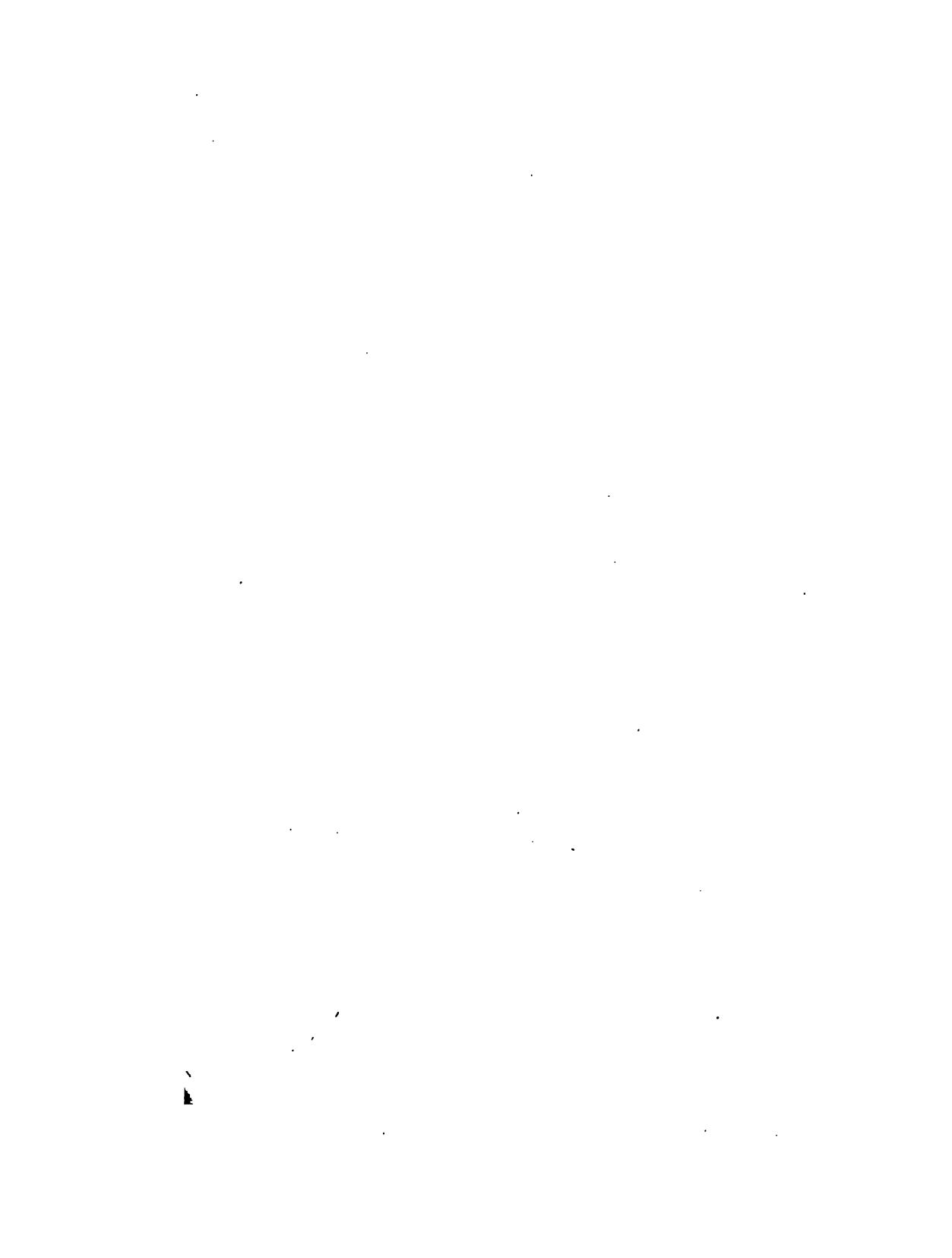
HAECCE INGENI DOCTRINAEQUE

RUHNKENIANAE

MONUMENTA

D. D. D.

Gulielmus Henricus Lunn.

P R A E F A T I O

CUM opuscula optimae sane frugis plenissima in paucorum manus venisse videantur, eo jucundius fore doctis existimavit bibliopola optimus, ut eadem publici juris denuo faceret. At, dicat quis, nilne uberius ad rerum peritiam, nilne ad exercendos adolescentium animos accommodatius delegeris? Si ab ineunte aetate *sancatis sub penetralibus* enutritus ad veras et germanas literas flagrantem animum appuleris, et a magistro, qui antiquam gloriam tuendo suas vires aetatemque dicavit et consecravit, diu te docendum fingendumque praebueris, te ad vitae officia feliciter peragenda uberrimas instruxisse copias jamdudum perspectum habes: *Interea Musis, animus dum mollior, insta, Et quae mox imitere, legas: nec desinat unquam Tecum Graia loqui, tecum Romana vetustas.* Verum enimvero quicunque in scriniis antiquorum evolvendis non modo quod fugiat, verum etiam quod sequatur, habet; qui insulsissima, quotquot inepta librariorum sedulitas infercit, censoria virgula notat, et eorum δυσκρίτους ὄδοντος odoratus, purpuram sub panno latentem feliciter detigit; qui non modo maculas, quasi digito, monstrat, sed etiam emendationes ex intima linguae cognitione ductas, et veteris

veteris lectionis vestigiis insistentes, ita celeriter subjicit, ut non humana diligentia, sed divino quasi motu expromtae videantur; quis dubitet illi animum elatiorem obtigisse, quam naturae humanae imbecillitas patiatur, nisi contentione perpetua crebrisque exercitationibus vigorem fuerit plusquam suum consecutus? Hoc posito, ecquis exemplar Ruhnkeniano, qui in his literis regnavit, praestantius adolescentibus ad imitandum proponeret? At eorum, qui Divae Criticae fecerunt, optime de religione, de patria, de genere humano mereri per pauci enituntur. Vide, o bone, quo evadas: nonne ingenium saeculis, ut vocant, mediis barbarie obrutum et tanquam in communi mentis naufragio suffocatum interierit, nisi affuerit desperatis rebus exorta literarum lux, dubia quidem primum, et tenui radio noctis diurnae caliginem dimovens, ad paucos permanaverit; mox tamen clarior et secundis quorundam studiis exculta, ceteras etiam disciplinas ab inquinatissimis sordibus lustratas novo splendore honestavit. M. A. MURETI exilium, tali viro luctuosissimum, doctrinae vis sustentavit; illum in regia aula depresso literae recreaverunt: ille et ratione et oratione antiquis appropinquans Graecae linguae indolem nativam, proprietatem, arcana omnia exploravit. Quid memorem JOSEPHUM JUSTUM SCALIGERUM "ex omnibus, qui post renatas literas fuerunt, omni antiquitatis scientia consummatissimum?"* Quid PEARSONUM nostratem, qui huc omnes labores, huc omnes cogitationes contulit, ut deliriis, quas homo inimicus pas-

* Wytttenbach. praef. ad Plutarchum.

sim disseminavit, abolitis, ad antiquum Dei verbum
 convolemus. Inter omnia obstacula LEOPARD-
 US, CASAUBONUS, Salmasius, JOANNES FRE-
 DERICUS GRONOVIUS, verae ac divinioris doc-
 trinae aliquando futurae duces quodammodo et
 $\pi\acute{r}\delta\delta\rho\mu\sigma$, lacertos erexerunt, sua quadam indole
 incitati, suis abrepti alis. Judicio acerrimo et mente
 omnium capaci exortus est BENTLEIUS, fulminis
 instar omnia penetrans, et sua quadam luce omnia
 perlustrans. Nulla erant adeo minuta et subtilia, ut
 acutissimam ejus ingenii aciem eludant, nec ulla
 adeo magna atque immensa, ut in iis contemplandis
 eadem defitiscat: animus ejus erectus semper, ex-
 celsus, invictus, avulsi terminis humanitatis, quos
 ignavia constituit, omnia degustat ac delibat, vera
 secernit a falsis, et, veluti aurificis statera, expendit;
 quandoque, veluti majore quodam numinis afflato
 percussus, omnia densis tenebris obsita divinitus
 expedit. Erat non quem multi laudare possent,
 sed quem omnes mirari deberent; nec quem omnes
 amici expeterent, sed quem omnes inimici reformidarent.
 Dotes ejus tam naturales quam divinae
 tanto fulgore radios emiserunt, ut culpae suae, velut
 atomi, per vastum famae suae expansum vagentur.
 Ille non ad quosdam cives, sed ad omne humanum
 genus adjuvandum natus et procreatus posteris
 lampada tradidit, quam puriori splendentem lumine
 extulerunt Viri praestantissimi, HEMSTERHU-
 SIUS et VALCKENAERIUS, qui viam ejus vesti-
 giis signatam atque impressam toto pectore omnique
 animi contentione secuti sunt. De DAWESIO,
Heringa, Arnaudo, juventutis principe.—Boivino,
Marklando,

Marklando, D'Orvillo amplissimo*, Toupio, naris adeo emunctae, veris Musarum alumnis, nulla aetas conticescat: PIERSONUM, KOËNIUM, fortunatos ambo! praematuri acerbitas fati abstulit: illi, delecti juvenes! si qui unquam fuerunt, perspicaces, acuti, subtile, animum ad accuratam rei cuiusvis inquisitionem, satis per se acrem et strenuum, insuper disciplinis exercitatum et subactum informarunt; et eo pervenerunt juvenes, in quo vix iisdem enutriti studiis senes erituntur. Te quoque Koppiersi, haudquaquam tacebo.—At TYRWHITUS† meus, non solum literis perpolitus, sed omni suavitate morum exultus, sensum venustatis acrem et limatum, ingenium perquam sagax in odrandis vitiis, habuit, et medelam tam nullo molimine adhibuit. Ille maxima major laudatione se minimo minorem existimavit praeconio. Ad tantum de tanto viro conceptum et intimis praecordiis infixum dolorem levandum anni non valent:—talis tu tantusque hinc abiisti tuique tristissimum nobis desiderium reliquisti!—“Illi omnes institutum illud iter emensi eruditioinem praeclararam cum immortali conjunctam gloria consecuti sunt!” Quotiescunque haec felicia tempora candidosque soles mecum recolo; recolo vero saepissime; toties errore quodam motus, inani scilicet, sed gratissimo tamen motus, et ad campos lumine veluti purpureo vestitos abreptus, ubi annis melioribus natos videre video, non possum non utrasque palmas tendere, et cum humanissimo Marklando exoptare, “sit anima mea roboscum!”

* Cf. D. R. Epp. ad *D'Orvill.*

† Vide Auctarium.

Quid

Quid multa? quamvis ad illud divinum animorum concilium migravit RUHNKENIUS*, spirant adhuc in animadversionibus ad *Timaei Lexicon* doctrinae praestantia et ubertas: vivunt adhuc in *Historia Critica Oratorum Graecorum*-facultas egregia in erendo veteris memoriae indicia, et in eorum fidem auctoritatemque dijudicando sagacitas plane admirabilis. RUHNKENIO ergo duce in Graecae linguae adyta penetrare liceat: quicquid enim in studiis sit severioribus difficile aut reconditum, quicquid in doctrinae humanioris amoenitate dulce aut elegans, id omne exprimit atque exhaerit illius curiosa felicitas.

Quo autem harum literarum incremento luculentas codicum necdum editorum copias expromserit, ex glossis a R. per omnia scripta fusis pro comperto habemus: illas in unam seriem congestas producere paraveram; sed retractando fidem meam expleturus videbar, si suas λέξεις juxta literarum ordinem digestas cuique grammatico assignarem. N. B. Excerpta, quae R. humanitati accepta refert *Brunckius*, literis majusculis ubique designavi. Literis quoque grandioribus ad varia R. opera distingueda usus sum.

ANTI ATTICISTA†. Vereor ut praestantisimi hujus grammatici vocabulorum numerus a nobis, forsitan inepte sedulis, glossis alicunde deriva-

* Bibliopolae auctor fui, ut RUHNKENII imaginem aere excusam, πρόσωπον τηλαυγίς, tibi compararet, et libro suo praefigere. Cons. vit. D. R. p. 140. et Hier. Boschii poëmata, p. 172.

† Vide *dissert. de Antiphonte*, 17. *Hist. Crit. Or. Gr.* lxxxix. *Piers. praef. ad Moer.* xl, i.

tis augeatur. ἄγαλμα Koppiers. Obs. Philol. 6. ἀδημοσύνη P, 233. ἀκληρίαν K, 43. Κορ. 6. Bastius Ep. Crit. p. 96. ἀναβῆναι, Κορ. 7. ἀναβῆναι τὴν ἵππον O, lxxxix. ἀναδέξαι K, 37. O, lxxx. ἀνακάμψει Κορ. 7. ἀναλφάβητος emend. Gg, 167. ἀνὰ μέσον K, 43. Κορ. 7. Bast. Ep. Cr. 96. ἀπαρασκεύαστον K, 17. ἀπαρτὶ apud Wesseling. addend. ad Herodot. 182, 37. ἀπεθαρχία K, 38. ἀργύρια O, xliv. ἀστοργία K, 17. ἀυθέκαστα apud Wesseling. addend. ad Herodot. 377. 52. αὐτόθι P, 232. Βασίλισσα T, 37. Βατάνια Κορ. 8. Βίος P, 234. Βλεννὸν Gg, 165. Βουκολεῖσθαι αἴγας apud VALCK. ad Phoen. 28. γαλιδεὺς ID. in Adoniaz. p. 402. γαμῶ Κορ. 9. γειτονιῶν Auct. em. ad Hesych. δεδιωκημένα Κορ. 9. Gg, 11. δεύτερον Gg, 282. διαδόχης Κορ. 12. διαφέρον ib. διετίθουν K, 43. δίκαιον μέτρον P, 236. δραμακοῦσαι Κορ. 11. εἰησαν P, 235. ἐλέγοσαν Ee, 233. ἐλευνὸν X, 283. ἐζηγητῆς G, 81=110. ἐπίδημος Κορ. 13. ἐπιστάτης id. ibid. εὐειρατεῖν id. 14. εἴναισθι O, vii. ἐχθρές Κορ. p. 6. ἥθη J, 15. ἔχρισθαι Id. 16. ἐχθρός δεῦλος Id. 17. P, 228. κακήδων; 1) ἀκράτης. κακήλυστην K, 43. Κορ. 17. καταπιένει P, ... κατηπένει G, 111=153. κόλλοπας id. 117=161. κορμᾶν. b. 118=162. κοροκόσμια ib. 126=166. κορωνίζει apud VALCK. in Adon. p. 402. λαγγάξει Κορ. 19. μεῖζον, μεῖζον, Id. 20. μοιχίδιον O, xlvi. νεαξ Ee, 158 (male 154), vide Gg, 282. ὄλιγοφιλίαν K, 18. πιττάκιον V, 20. προπεσεῖν O, lxxi. πτωχεύειν Κορ. 20. στρατόπεδον G, 172=240. συμπάσχειν Κορ. 22. φυγαδεῦσαι O, lxxxix. χρήσασθαι Κορ. 22. χολᾶν Id. 23.

ΑΤΤΙCISTA MS. Bibl. Medic. βλάβαις, Gg, 61; βλίττειν, 63; διάγραφε, 83.

ETYMOL.

ETYMOL. MS. Bibl. Reg. Paris. Αλκαία D, 104. ἀκόλαστος apud Koën. ad Greg. de Dial. xx. ἀπότροπος οὖνος ibid. ἄρειος πάγος apud Ernest. ad fr. Callim. ccccxl ix. [Ἄττικη] Id. cccxlviii. ἀφάρωτος Id. cccccxi. Ἀχαια V, 15. et penes Larcher. apud Br. ad Aristoph. Acharn. 709. Γρίπος L, 27. Δελφοὶ καὶ Δελφός apud Ernest. ad fr. ccccl. [Δωιεμένη —] Id. ad fr. xii. xxii. xl. xl ii. ἐβηξαν Id. lxxxviii. εἰδύλιος — ccccli. ἔλεγος Id. p. 439. ἐχῖνος Id. ccl. ΕΥΝΟΥΧΟΙ. ὥπαρος apud Koën. 114. Ἰλεὺς D, 108. Ἰμερος apud L. C. V. Diatr. in Eur. 161. ἴστος apud Ernest. in Diana 253. καρύκη L, 26. ΚΩ-ΧΕΤΟΤΣΙΝ. Λωκίνη in D, 51. μάσταιος apud Ernest. lx. μίνθη apud Gesnerum ad Orphica, p. 411. ὄργαδα apud Ernest. ad fr. cccxlii. Πηληϊάδεω Id. ad fr. ccccli. Πληγάδες emend. E, 192. 211. Πολύϊδος apud L. C. V. Diatr. in Eur. 200. in Adon. p. 305. G, 170. 177. 213. cum Cod. Ultraj. collatus, 250. apud Ernest. ad Ibin. cxxx.

ETYMOL. MS. Bibl. Ultrajeck, qui “*in paucis meliorem lectionem praebet*,” Εἰδύλιος apud Ernest. ad ccccli. Εἴλωτας Gg, p: 213. Εύκολίνη emend. apud Ernest. ad lxii. et Ee, p. 185 (errore 181). Πηληϊάδεω—cccccii.

ETYMOL. MS. Leid. ΑΕΛΛΑΔΕΣ. αἴρα apud Ernest. ad Ibin. ix. ΒΛΙΖΕΙΝ. Δέλεαρ apud Ernest. ad cccclviii. ἐμπελάστηρος ex emend. R. apud Ernest. ad clxx, et Ee, p. 188. ἐπὶ Κόρηης apud Koën. p. 23. καλοστρόφοι—cccccix. οὐδός apud Koën. addenda. ad Greg. 241. φειδομαι—cccccix.

ORION THEBANUS *Etymologico* MS. ἀθλητὴν ap. VALCK. ad Adon. p. 218. ἀλιβάτη apud Ernest. ad lxxxix. ἀλίγηρο—cccccxvi. ἀτρέχως in b 2 Hesych.

Hesych. Ἀχαιὰ V, 15. cf. Larcher, apud Br. ad Acharn. Aristoph. 709. βαβαξ in Hesych. βροτός apud Ernest. ad Ibin. lxxi. [δαιταλεύς Larcher, ap. Br. ad fr. Aristoph. p. 166.] δελφίνιος, D. p. 25. Ἐλεός apud Ernest. ad Fr. p. 439. ενείρεσθαι in Hesych. ἐπίρροσίς ibid. ΙΗΙΟΣ· ιστία ap. Κοέν. xix κρούειν ap. eund. xxii. λακίδες L, 19. λάλλαι in Hesych. ΝΑΠΟΝ· ὄλοφυρόμενος ap. Ernest. in Dian. 77.— πατεῖσθε in Hesych. πεσσοί G, p. 217. cf. Larcher, apud Br. ad Eccles. Aristoph. 987. Gg, 217. Schol. ad Plat. p. 230. ὑπέρινον apud Κοέν. xix. φάτνη—ccccxxxvii. χεὰ καὶ χεῖα—ccccxxxviii. et Ee, p. 189. χεῖρες apud Gesner. in PseudOrph ei Fr. p. 410.

LEX. MS. Bibl. Reg. Paris. ἀβάκης· in Hesych. ἀβάκτητον ibid. ἀβάς ibid. ἀβδῆλα ibid. ΑΜΙΣ· αἰωσγέπως Gg, 29. ἀναβάς την ἵππον apud Piers. ad Moer. 4. et 138. ἀσμον in Hesych. ἀπεσφακέλιστεν Gg, 123. Βλαξ Gg, 61. Λογύρος apud Ernest. ad Ibin, cc. ἴγυτι cccxi. ΕΝΟΤΡΗΘΟΡΟΝ [έρανιστής Larcher. apud Br. ad fr. Aristoph. p. 167.]. θέρμη Gg, 139. θύμμενον Gg, 251. ΙΚΤΙΝΑ· κάλλαια apud Piers. ad Moer. 210. κέπφος Hesych. κήλων ibid. ΛΑΓΟΣ· παραιτοῦμαι σε P, 229. Gg, 207. πέπταμαι apud Κοέν. 310. σιπύη apud Ernest. ad ccccliv. ΣΤΑΓΡΟΣ· ΤΡΑΣΙΑ· τρίτην ημέραν K, 38. τυμβοχοῦ-σαι Hesych. ΤΩ ΧΕΙΡΕ [Schol. praeclaris MS. Harl. ad Lucian. ii. 270. τοῦ χεροῦ—vide Κοέν. 304.]

PHOTII LEX. MS. Α ἡ L, 32. ΑΓΩΓΕΥΣ· Αγτιφῶν K, 44. ΕΟΡΝΙΘΕΙΑΝ· ΕΡΡΗΝΟΒΟΣΚΟΣ· εἰς ὀλβίαν Gg, 59. ΕΣΕΦΘΗΝ· ἐσφηκωμένον apud Br. ad Soph. Αἴθιορ. Fr. ii. ἐταιρίστριαι G, 91=124. ΕΤΕΙΡΟΝ· εὐθν. G, 92=127. εὐθυνος et εὐθύναι Gg, 126. ΕΥΝΑΙΟΣ· Ζειρας G, 64=129. ΖΕΥΞΙΛΕΩΣ·

ΖΗΜΙΑΝ

ΖΗΜΙΑΝ ΛΑΒΕΙΝ· Ζώπυρα G, 94=130. ἥλύρη G,
 86=117. cf. *ad Hesych. Tom. I.* 1366. ἡπίαλος
 G, 97=134. ἡ ποδέν G, 18=26. ΘΕΗΛΑΤΟΣ·
 θεοπολεῖν G, 103=142. θραύματα G, 102=142. θόλος
 G, 104=142. θυηπολοῦσι G, 104=143. Θῶπεις G,
 107=146. Ἱεράτεις G, 108=147. Ἱερομημονεῖς G,
 109=148. ΚΑΘΕΛΩΝ· καὶ τάχει ἴμεν G, 110=149.
 κάταγμα G, 112=153. G, καταβολὴ 143=154.
ΚΑΤΕΤΧΕΣΘΑΙ· ΚΑΤΟΥΛΑΔΑ· ΚΑΥΡΟΣ· κέλης
 V, 317. cf. apud *Koët.* p. 140—κελεὸς X, 105.
 450. κηφήνεσσις· κοδούριοις G, 115=157. κύβηβον et
 κύβηβος Gg, 11. ΚΤΜΒΗ· κύρβεις Ο, lxxxviii. em.
 κυλαγρέται G, 123=172. ΛΕΤΤΓΑΛΕΑ· ΔΗΚΤΘΙΣ-
 ΤΗΣ· λήναιον emend. de Dionysiis, p. 41. λιθολόγοι G,
 126=175. ΛΙΤΡΑ· ΜΑΓΑΔΙΣ· ΜΑΓΝΟΝ· μακαρί-
 ταις G, p. 43=59. μανὰ Gg, 177. ΜΑΡΕΙΝΗ· ΜΑΣ-
 ΤΑΚΑΣ· μεταλαγχάνειν G, 128=179. μετρίως ὄργασ-
 μένως G, 129=179. ΜΙΑΙΝΕΣΘΑΙ· μορυχαία G,
 132=184. μυδᾶν G, 132=184. ναυκρατίαιν Ο, lii. νεουρ-
 γὸν G, 133=185. ΞΑΝΩ· Ξύλων ἐρεψίμων G, 135=188.
 ΟΙΗΤΑΣ· οἰστρᾶ G, 137=190. ΟΚΡΙΑΖΩΝ· ὄκριβας
 G, ΟΛΟΣΠΑΔΕΣ· ὄμηρίδαι G, 138=191. ΟΜΟΓ-
 ΝΙΟΙ ΘΕΟΙ· G, 139=192. ΟΜΟΥ ἀντὶ τοῦ ἔγγυς apud
Br. ad A. 1180. ΟΜΠΝΙΟΝ ΝΕΦΟΣ· ὅξος ζφήτηον G,
 10=15. ὄργιασται G, 141=196. ΟΡΘΟΚΕΡΩΣ· ΟΡ-
 ΘΟΠΤΕΡΟΝ· ΟΡΘΟΦΡΩΝ· ὄρχηστρα G, 142=196.
 ὅσιους θαλάψους G, 142=196. οὐκ ἄλλως πονεῖται G,
 144=197. ΟΤΚ ΕΚΦΡΩΣΙΝ· ΟΥΑΡΙΟΝ· ΑΧΟΣ·
 ΟΥΡΙΣΑΙ· ΟΦΕΛΜΑ· ΟΧΟΣ ΑΚΕΣΤΑΙΟΣ· παιανī-
 σαι G, 146=202. ΠΑΙΔΙΚΑ· apud *Br. ad Soph. Achill.*
Am. Fr. IV. παιδουργία G, 147=203. παλιναίρεται G,
 147=203. παλίμβολος G, 148=205. παρακαταβολὴ
 G, 148=205. παραταχθεῖς G, 149=206, 7. παρά-
 στασις

στασις G, 149=206, 7. παρατείνεται id. ibid. πάρεστι
 id. ibid. παρόν id. ibid. ΠΑΡΟΤΣΙΑ· παρηστός G,
 150=209. πατρούχου παρθένου G, 150=209. πάχη
 G, 151=210. πειρῶ G, 151=210. πελλωτικαὶ χλαῖναι
 G, 154=216. πέλτη G, 152=211. πενεσταὸν Gg,
 214. περιεπον G, 154=217. πεσταὸν G, 153=212.
 πλημμυλεῖα G, 156=219. ποίησις G, 162=227. πορπὴ
 G, 156=220. πορκὸς G, 157=220. ΠΟΡΣΤΗΝΕΤΑΙ·
 πρανές G, 157=221. προβολὴ G, 159=224. προσέ-
 παιστε G, 158=222. cf. Schol. ad Plat. 245. 109.
 ΗΡΟΣΤΑΤΗΡΙΟΣ· ΠΡΟΤΝΟΤΣΤΕΡΩΣ· πρῶ et
 πρώτῃ G, 161=266. πυράρων id. ibid. ΠΤΕΡΤΓΕΕΣ·
 ΡΑΙΚΟΤΣ· ΡΑΧΟΙ· ΡΑΨΩΙΔΟΣ ΚΤΩΝ· ΡΕΙΓΑ·
 ῥῆσις μακρὰ G, 163=228. ΡΗΤΩΡ· ΡΙΚΝΟΣ· ΡΙΚ-
 ΝΟΥΣΘΑΙ· ῥύμιθος G, 164=230. ΡΥΓΗΡΕΣ· ΣΑΚΟ·
 ΔΕΣΜΙΤΗΣ· ΣΑΛΑΒΗΝ· ΣΑΛΑΜΒΗ· σατυρικὰ G,
 164=230. ΣΙΚΛΟΣ· ΣΕΜΝΑΙ ΘΕΑΙ αριθ. Br. ad
 QEd. C. 90. σέρφοι T, p. 38. cf. Τουρ. ad Longin. p.
 404. σκιωρεῖται G, 165=232. σκληροὺν G, 166=233.
 σκληρύνη G, 166=233. σπαργυῖσα G, 168=235. στα-
 θερὰν G, 168=236. στέμφυλα G, 171=239. στιθρὸν
 G, 170=237. στρατιὰ G, 171=240. στύραξ G,
 172=241. συμβιβάσει id. ibid. συνέμπορος G, 173=242.
 σφεδόνη G, 174=244. σφιγγαὸν G, 175=244.
 σχηματιζόμενος G, 166=246. Ταλαιπωσθαι· G,
 177=247. ταχὰ G, 111=151, 2. Vide not. ad
 Hesych. Tom. ii. 112. ταπιτάξειν G, 183=256. τεγ-
 χθέντων G, 178=248. τεθυμένος G, 179=251. τένθης
 G, 181=253. τερατίου G, 181=253. τιντάξειν G,
 182=254. τί δὴ τὰ θεῶν στέφη; (πενδοσε) G,
 184=257. τί μήν; G, 185=259. ΤΟ ΘΕΡΜΟΝ
 ΤΟΥ ΟΒΕΑΟΤ· ΤΟΠΑΖΕΙΝ· τραγικὴ σκηνὴ G,
 185=259. ΤΡΩΠΑΙΑ· τυφώνος· πολυπλοκώτερον G,

186=261. Τηνία G, 187=262. [Léxico quoque Sophocleum glossis sequentibus tam ex Alberti indice auctorum a Photio laudatorum, quam ex apographo RUHNKENIANO, locupletandi Brunckio copia fuit: ΜΑΣΧΑΛΙΣΜΑΤΑ· ΜΕΛΙΝΗ· ΣΤΡΟΥ ΑΚΜΗΣ· ΟΔΟΣ· ΠΑΔΙΝΣΚΙΟΝ· ΠΑΝΟΝ· ΤΑΥΡΟΦΑΓΟΝ· ΦΑΙΚΩ· ΦΑΡΚΙΔΑ.]

PHRYNICHUS APPARAT. SOPHIST*. MS.
ΑΒΟΤΛΟΣ ἀγευστος θοίνης X, 200. ἀδουλος βιος V, 131.
ἀθάρη (cf. ad Tim. v. ἄγαλμα) apud VALCK. ad Adon. p. 205. ΑΘΕΩΣ ἀθήρ apud Musgr. in exercit. ad Eurip. pp. 105, 6. (Bacch. 1208.) αἰδεν G, 198,
9. ἀκεῖσθαι 84=114. ἀρροσαι ὅργω 140=194. ἀκύμων
θάλασσα apud VALCK. ad Eur. Ph. 216. ἀκται-
νῶσαι emend. G, p. 13=20. ἀλλόκοτος 16=24. cf.
70=97. ΑΜΙΣΘΟΣ· ανατολούσθαι 143. αναμαντεύ-
εσθαι—ανηδομαι apud VALCK. ad Eur. Hipp. 890.
ανασχιδαυλευθῆσαι 22=32, cf. Schol. ad Plat. p. 149,
ανέρυτος πόνος E, 194. αντίλλεν 24. αντριάδες apud
VALCK. ad Eid. i. 22. ΑΟΙΝΟΣ ἀπαγωγὴ 84.
ἀπαλὸς E, 157. ἀποδιπομπεῖσθαι 28=40. cf. glossae
MSS. ab HEMSTERHUSIO ad Nesych. v. Ιερήϊον
laudatae. ἀπολέσθαι γελῶνται 30=42. ἀποτόματίζειν
31=44. ἀπόρρησις 32=44. ἀρρατον 35=50. cf. Schol.
ad Plat. 15. 181†. in μακρῷ corrigendo Siebenkesius
infelicissima.

* Vide G, 29=41, 31. Piers. en præf. ad Moer. xl. ad Moer. 201, 2. Dd, 43. Ee, 161, 198. Vit. D. R. 499.

† Hanc vocem ex Homero sumtam Platonis, eleganti veterum formarum arbitro, debemus; dicendi profecto genus, quo poëtam ipsum lacescit, poëtico cultu enitet: ad Il. s, 68. Cod. TOWNLEIAN. glossa inter lineas ἔρρωτος ισχυρὸν αἰάλωτον. quam vocem, Deo favente, Iliadi redonabo. Ex Boëthii forsitan Lexico Platonico

infelicissime rem gessit. ἄρτι 37=50. ἀσκωλαζέν
 37=51. ἀτεγκτος παρηγορίασιν 177=248. ἀτενής 39.
 ἀτεράμιων ἄνθρωπος 114=156. (cf. 239. ed. nov.) ἀτηρὸν
 κακὸν apud VALCK. ad Eur. Hipp. 630. ΑΤΘΕΝΤΗΣ·
 ΑΧΑΝΕΣ· et apud VALCK, ad Adon. p. 233. ΑΥΑΤΣ-
 ΤΟΣ, βάλλειν σκώμμασιν ap. Wyttlenbach. Anim. in
 Plut. de S. N. V. 6. γεῖσα G, 48=65. γραφεὺς P, 235.
 γοῆς G, 54=78. γυμνοπαδία ibid.=74. ΔΙ' ΟΤΔΕ-
 ΝΟΣ· δυσοιῶνεν apud VALCK. in Diatr. ad Eurip.
 109. ἐπαγωγὴ 84=115. ἐπαμφοτερίζεν 108. ΕΡΓΟΙΣ·
 ἡπιάλης 97=134. ΘΕΗΛΑΤΟΣ· θράτῃ 93=104. θυμέλη
 105=144. ἴστελεῖς 110=151. κατακορής οἵνως 61=
 83. (cf. 70.) κεχρίσθαι σκορπίῳ 76=105. κραιπάλῃ
 121=167. Λιτπόσυγος 126=176. λυχνοῦχος
 124=172, 3. Μανὸν 127=177. Ὁργάζεν πηλὸν
 130=180. (cf. 141.) Ὄττόμενος 143=198. οὐδὲν σοῦ
 παρίεμαι 150=207. παλαμημα D, 43. παλιναίρετα
 148=204. πρῶ 161=226. ὑπόλισπος πυγὴν 126=176.
 ὑποσχηματίζεσθαι 176=245. ΤΨΑΤΧΕΙΝ· φαῦλα
 192=269. φθόη 193=171.

LEX. RHET. MS. Ἀγαθοεργοὶ Gg, 4. Ἀλίπεδον
 Gg, 23. Ἀντωμοσία Gg, 38, bis, cf. Luzac. in Exercit.
 Acad. 177. Ἀπενιαυτίσαι Gg, 39. Ἀπόρρησις Gg, 44.
 Ἀρχάνης apud VALCK. Diatr. ad Eur. p. 293.

Platonico ad Timaeum, et ex hoc ad Suidam manavit glossa.
 ἄτρατος (sic) Cod. MS. Harl. quam J. Albertus in hodiernam
 ἄρρητον emollire satagebat. Vide Heyn. ad Il. π. p. 651. Il-
 los vero, qui se veteris aevi reliquias imitando exprimere pro-
 fitentur, ut R. faciles aures præbeant, rogamus:—“semel aut
 rarissime dictis abstinere, prudentius est, quod saepe accidit, ut
 talia, melioribus libris inspectis, vitiosa reperiantur.” At quam
 fallax et lubrica sit haec cautela in emendandis scriptoribus, vox
 ista Homero nunc primum ab informi situ vindicata argumento
 est.

*Ατεγκτος

Ατεγκτος Gg, 249. Ἀχαριστεῖν 57. Θλυπίδην 62. 85.
 Γραμματοκύφωνα apud Pierson. ad Moerin. p. 114.
 Συμνοπαιδία Gg, 74. Δεκάζειν 75. Διευσόποιος ποτηρία
 77. Δικληχώς 80. Διαγράψαι 81. Διωροσία 98. εἰσαγωγῆς
 γελία apud Luxac. de Socrate cive p. 108. εἰσαγωγῆς
 apud eund. p. 111. Ἔναυλον Gg, 100. Ἐρέος 102.
 Ἐξηγητής 111. ἐπίσιτον em. ap. VALCK. ad Eid.
 XI, 1. ἐπιστάτης apud Luxac. de Socrate civé p. 96:
 ἐπιτετιμημένον Gg, 116. ἐπιβολὴ 116. ἐσχηματισμός
 246. εὐθύνας 126. ἐφέται 127. ἐφοροι 128. Ζεφὰ 129.
 Ζητητὰ ap. Sluiter. Lect. Andoc. p. 55. Ἕμεδωπὴ Gg,
 134. Ἡτρον 136. Θύλος 142. Ἱερομνήμονες 148. Ἰσοτελεῖς
 151. v. Καθίσω em. ap. L. C. V. in Diatr. ad Eur. p.
 244. Κάλλον apud Bast. in ep. crit. Κλητῆρες Gg, 160.
 Κόρη 166. Κορωνίδαι O, p. lxxv. emend. Κορωνίδαι X,
 153. 105. 450. Κωλακρέται Gg, 171. Λιθολογῆματα 175.
 Μιστιγγόνηα 178. Μωλύτερον O, lxxxv. vi. emend.
 [In exemplari suo νιθέστερον correxit Toupius, et nos
 relegavit ad A. Gronov. in Etian. V. H. p. 348.,
 Schol. ad Nicand. Ther. 32, et Suid. v. βραδὺ.]
 Εύστις Gg, 188. Ὁργὴ 196. Ὅσιον 196. Ὄστρακισμός
 apud Luxac. de Ostracismo Atheniensium, p. 34. Πα-
 ρακαταβολὴ Gg, 205. Πινῦξ 219. Πότανόν 220. (cf.
 278.) Προβατεία 224. Πρόβολὴ ibid. πρόεδροι apud
 eund. p. 98. προβούλευμα (l. προβουλένει) apud Luxac.
 de Socr. Cive 102. Προτελεῖ Gg, 225. Σηρός 230.
 232. Στατῶν 4. Στυράκιον 241. Σφάκελος 123. Φᾶιλος
 φάλλερα 270. Ψαιστὰ 277. Vide P. xxix.

GRAMMAT. MS. qui Δικῶν ὄνομάτα collegit, in
 Bibl. Sangerm. Ἐξηγητὰ Gg, 112. Ἐφέται, 127. κωλα-
 κρέται 124=171. παρακαταβαλεῖν 206.

GRAMMAT. MS. in Bibl. Regia: εὐφύης O;
 lxxii.

GRAMMAT. MS. in Bibl. Medicea: ἀκκίζεται
Gg, 19; ψυκτήρ 279.

LEXICON MS. SANGERMANENSE. ΑΒΕ-
ΒΗΛΑ· ἄβιος *apud* VALCK. *ad Adon.* p. 217.
Schol. ad Plat. p. 236. ἄβολεῖν *ad Hesych.* ἄβόλητος·
ibid. ΑΓΑΖΕΙΣ· ἀγαθοεργοὶ Gg. ἀγαλμά· Ἐκάστης 8.
ἀγαματού τούτου 8. ἀγέλαστα πρόσωπα X, 200. ἀγέ-
λαστος X, 200. ἀγῆλαι· Gg. 4, 2. ἀγιος 13. ΑΓΚΥΡΑΙ·
ἀγκωλιάδδαιν 51, 2. ΑΓΝΙΣΑΙ· ἀγνοδικεῖς (ι. Ἀγνοε-
χεῖς) 133. ἀγραι 223 bis. ἀγύρτης 216. ΑΓΧΑΖΕ·
ἀδικοινάθοις ἵππους *ex emend.* P, 237. ΑΔΙΚΟΧΕΙ-
ΡΟΣ· ἀδιοῖνιος ταῦρος V, 14. ἀδουλος· βίος X, 200.
ΑΔΡΤΝΑΙ· ἀδυναμία K, 37. ΑΕΙΖΩΝ· αἴσται L, 18.
ΑΖΕΙΝ· ΑΖΗΣΙΑ· ἀηδόνα L, 26. ἀθάρη καὶ ἀθέρα καὶ
ἀθήρας καὶ ἀθάρα τὸ αὐτὸ φασίν. VALCK. *ad Adon.*
p. 205. ἀθάριος *ad Hesych.* ΑΘΑΤΜΑΣΤΟΣ· ΑΘΕ-
ΜΙΣΤΑ· ἀθέρης *apud* Musgr. *in exerc. ad Eur.*
p. 106. Αθήναζε K, 37. ἀθμονεύς *ad Hesych.* ΑΘΡΑΚ-
ΤΟΣ· Gg, 94. ΑΙΓΥΠΤΙΟΝ ΓΗΡΑΣ *ad Soph.*
incert. Trag. Fr. xl. αἴθρια *ad Hesych.* ΑΙΚΑΛΛΑΟΝ-
ΤΕΣ· ΑΙΜΑΤΟΡΡΟΦΟΝ· ΑΙΜΑΤΩΣΑΙ· αἱμορυγχία
Ο, xvii. ΑΙΜΥΛΟΣ· αἰξωνεύσθαι· Gg, p. 15, 2.
ΑΙΟΛΙΖΕΙΝ· αἴω *apud* Κοēn. 143. ἀκέραιον Gg, 19.
ἀκικν· *ad Hesych.* ακίμενοι *ibid.* ακιζόμενος Gg, 19.
ΑΚΛΗΡΙΑ· ΑΚΟΛΑΣΤΟΣ· ακόλουθα K, 37. ΑΚΟ-
ΛΟΤΘΙΑ· ακολοθοῦντε *apud* VALCK. *ad Hipp.* 336.
ΑΚΟΣΜΕΙΝ· ΑΚΟΤΕ ΣΙΓΑ· ακούσας ἥκειν P, 232.
ΑΚΟΥΣΕΙΩΝ· ΑΚΟΥΣΕΤΗΝ· ΑΚΟΤΣΙΑ· ΑΚΟΤ-
ΣΙΜΗ· ΑΚΟΤΣΤΑ· ΑΚΡΟΦΤΣΙΟΝ· ακροχειρίζεσθαι
Gg, 19, 2. ακταίνειν 21. ακταινῶσαι 20. ἀλευρόττησις
80. ΑΛΕΤΣΩ· ΑΛΙΝΟΥΣΙ· ΑΛΚΑΘΩ· ΑΛΔΑ· ἀλλά
γάρ X, 200. ΑΛΛΑΧΘΗΤΕ· αλληλάξαι *ad Hesych.*
ἀλλόκοτον Gg, 24, 2. αλλοτριονομοῦντες 25. αλλοφάσσων
ad

ad Hesych. ἀλυπον ἄνθος αριδ VALCK. in *Diatr.*
Eur. 179. ἀμετάστρεπτον (l. ἀμεταστρεπτή) Gg, 25.
 ἀμεφίκρημον ad Hesych. ἀνελήμων καὶ ἀνελέμων X, 283.
 ἀνερμάτιστον U, 242. ἄνθος Gg, 153. ἀνελώμων ad
 Hesych. ἀνοργάζειν ibid. ΑΟΡΝΟΣ· ἀπάρτι Ο, χīν.
 cf. Gramm. Sangerm. penes R. αριδ Wesselink in
addend. qd Herodot. 183, 37. ἀπερρήπταις Gg, 121.
 ἀπέσβη 40. ἀπεσφακέλιστεν 123. ἀποδικεῖν K, 37.
 ἀποθέντόμεθα ad Hesych. ἀποκηδόντες αριδ
 VALCK. ad *Adon.* pp. 202, 3. ΑΠΟΜΟΡΦΑ· Α-
 ΠΟΣΗΜΗΝΑΙ· ΑΠΟΦΑΝΩΣΑΙ· ἀρδεύειν *Kor.* 5.
 ΑΡΟΤΟΤΣ· ΑΡΠΗΝ· ΑΡΤΑΜΟΣ· ἀρτάη ad Hesych.
 ΑΡΤΥΜΑΤΑ· ἀστεῖος U, 260. ἀστείους αριδ Piers.
 in *addend.* ad *Moer.* 75. c. 2. l. 21. et R. em. in
Longin. p. 260. ἀστράγαλος *Kor.* 5. ἀτεκτος Gg,
 249, 2. ΑΤΙΜΑΓΕΛΗΣ ἀττεσθαι αριδ VALCK.
Adon. p. 203. ἀτυχεῖν Gg, 55. αὐτόθι P, 232. ΑΤ-
 ΤΟΝ· ΑΤΤΟΠΑΙΔΑ· αὐτόπεδον ad Hesych. ΑΤ-
 ΤΟΣΣΥΤΟΝ· ΑΦΕΛΗΣ· ἀφικόμην (f. ἐφικόμην) αριδ
Bast. in *Ep. Cr.* 138. ΑΦΡΑΣΜΩΝ· Αφροδίτης K,
 42. ἀχαρις Gg, 274. ΑΥΕΦΕΣ· ΒΑΡΙΣ· ΒΟΤ· ΒΡΑ-
 ΧΙΣΤΟΝ· ΓΝΩΣΤΟΣ· ΔΑΙΜΟΝΙΖΕΣΘΑΙ· ΔΤΣ-
 ΘΥΜΙΑ· ΕΙΣ ΟΡΘΟΝ· ΕΛΛΑΣ· ΕΝΤΕΛΛΑΩ· ΖΕΥ-
 ΓΗΛΑΤΗΣ· ΖΗ· ΗΝΕΓΚΟΝ· ΚΑΝΝΑΒΙΣ· ΛΕΥ-
 ΚΗΝ ΗΜΕΡΑΝ· ΛΙΠΟΥΤΧΕΙΝ· ΜΑΙΕΤΤΡΙΑΝ·
 ΜΗ ΝΟΜΙΣΟΝ· ΜΙΑΝ ΜΙΑΝ· ΜΝΕΙΑΝ· παραχ-
 ταίνων Gg, 21. ΠΡΟΝΟΥΣΤΕΡΟΣ· ΣΑΚΟΔΕΡΜΙ-
 ΤΗΣ· ΣΑΛΛΑΒΗΝ· ΣΙΓΛΟΣ· ΦΑΡΚΙΔΑ· φαῦλον Gg,
 269. ΧΕΙΜΑΜΥΝΑ· ΩΣ ΕΜΟΙ. Cf. VALCK.
Diatr. in *Eur.* p. 200.

APOLLONIUS DYSCOLUS *Grammatica nec-*
dum edita, G; 20=29; 199=280; Oo, 94; Dd, 114.

BASILIUS *Scholiis ἀνεκδότοις Δευτοῖον* βαφῆς,
 c 2 G, 56

G, 56=76. Διαγράφειν **G**, 60=82. Ἐτνες **G**, 91=124.
L, 33. Κωδικείν **G**, 116=159. Μορμολύττεν **G**,
131=182. Σφραγίζουσα **G**, 173=243. Idem *praef.*
ad Imp. Constantinum, **G**, 184=258.

CYRILLUS *Lexico MS.* Διωλύσιον. emend. **G**,
65=89: Ἐξάντη 79=109. Ζυλομαχεῖν 94=130;
Ἡθεος 96=133; Θαλλὸς 101=139. Ως ἄημα **L**, 33:

DRACO περὶ μέτρων ποιητικῶν Ἀγοράδω *apud*
Piers. ad Moer. 70, 1. Εὐκηρηίς *apud Koën.* xxii. ΗΣ·
Σμροὶ *apud VALCK.* *Diatr. in Eur.* 217. ΦΑΡΟΣ·
Εε, 233, 4 (male 229, 30): *apud Br. in Soph. Fr.*
ΚΡΙΣΙΣ Σατυρική.

EUDEMUS *Lex. Rhet. MS. Paris.* ἀνατένας τὴν
ψυχὴν **Gg**, 31. ἀνερῆστα 35. ἀποδικεῖν **K**, 38. Πλάτα
ad Hesych.

HERODIANUS *MS.* περὶ διχρόνων ΦΑΡΟΣ· *in*
Ee, 189 (male 185), pro “nondum edito *in Bibl.*
Regia,” lege, “p. 439, *ex ed. mei quondam, et Mu-*
sarum amoris, Jo. Piersoni;” *in Gg*, 34. amove
“*inedito*,” et suppose “p. 453.” 135, pro “necdum
editus” lege “p. 463.”

PHILEMON *Lexico Technologico MS. Paris.*
ΕΚΤΟΠΟΣ· ΕΚΤΟΠΙΟΣ· ΕΚΠΗΧΤΣΤΙ· Λαϊδης
apud VALCK. *in Adon.* p. 402; Ὁστρακίνδα **Gg**,
114; ΣΟΥΣΘΩ· ΣΤΑΘΜΟΣ· ΤΕΛΟΣ· ΥΤΧΗ·
‘Ομοὺ **Gg**, 233; ΩΣΤΕ· “Ω τὰν **Gg**, 281, laudatus
etiam Dd, 101.

TRYPHO περὶ τρόπων ποιητικῶν Ἀλληλοία penes
HEMSTERH. *apud Ernest. ad Callimachea*, cccclvi.
ΓΥΝΑΝΔΡΟΙ.

ZONARAS *Lexicq MS.* Δημότην, p. 222; δισω-
πῶμα, **Gg**, 90; Παραιτοῦσας P, 229; et *ibid.* *apud*
VALCK. 243.

HERMIAS

HERMIAS *Scholiis MSS. ad Platonis Phaedr.*
G, 66=90 bis; **Gg**, 104; **G**, 79=108; 98=195;
131=183; 133=185; 195; 144=200 (*Pors. ad*
Hec. 501); 210; 155=218; 222; 158=223;
168=235; 245; 168=235; 245; 186=260; 264;
191=268. in *U*, 261.

OLYMPIODORUS *Comm. MS. in Phaedon.*
penes Ruhnken. *ad Orphica Gesneriana* 408-10; **Gg**,
25. **P**, 220; **T**, 8; 13, 4; *in Phileb.* penes Ruhnken.
ad Orphica Gesneriana, p. 410; **T**, 12. *in Phaedr.*
G, 191=268; i. **G**, 25=36; 177=247; 191=269;
penes Ruhnken. *ad Orphica Gesneriana*, p. 408; **T**.
7, 8; *in Gorg.* **G**, addend. 202=19; **G**, addend.
203=99; 182; 259; **G**, 45=61; 64=87; 128=178;
(*Gorg. 296. A.*) **Gg**, 269; (*ibid. p. 311. G.*) **G**,
191=269; 194, 5=273. (*cf. Schol. ad Plat. p. 121.*)
O, lxxxiii.; **P**, 219 bis; **V**, 285.

PROCLUS *comment. MS. in Platonis Parmenid.*
penes Ruhnken. *ad Orphica Gesneriana*, p. 407.
quater: *ad Hesychium*, v. σύρραξ **M**, 43, emend.
P, 220; **T**, 16. *comment. in Alcibiad.* i. *ad Orphica*
Gesneriana, p. 407. ————— *prolegomenis ineditis*
in Hesiodum, **O**, lxxii; **V**, 26.

HERENNIUS *comment. inedito in Aristotelis*
Metaphysica, **U**, 265.

SYRIANUS *comment. MS. in Aristotelis meta-*
physica **T**, 8, 41. **U**, 264. **Gg**, 255.

De Joannis Siceliotae comment. MS. in Hermogenem
consule, si tanti sit, quae haud ita pridem in *Censore*
Britannico scripseram (*Brit. Crit. May, 1806*, p. 575).

Tzetzes Scholiis MSS. in Hermogenem, **K**, 4; 13;
O, lxxxi. o, 41. **Gg**, 159. *comment. MS. versibus poli-*
ticis scripto, **U**, 244.

Hactenus

Hactenus de uberrimis illis copiis, quas ex codicibus MSS. impenso labore congestas pleno cornu diffudit R., partim suis annotationibus anecdota apte connexens, partim amicis edenda benignissime concedens. Quantam segetem, quantam materiam suo nomini comparaverat! His exploratis et subductis rationibus, quisnam Ruhnkenio in antiqua gloria ornanda anteponendus est? Quisnam amplius civitatem eruditam beavit divite lingua?—At, ne lectoris patientia abutar, fursum spectetur agendo.

N. B. Quae a nostratisbus relegenda apposuit bibliopola, asterismi nota distinguuntur.

* *Disputationes duae de GALLA PLACIDIA AUGUSTA*: 4-min. [A] prior pagg. 40. et posterior [Ab] pagg. 14., complectitur: Vitembergae, 1743. Disceptatio illa, quam praeter consuetudinem Germanicis academiis receptam proprio marte condidit et composuit R., inter rarissimas numeranda est.—Hanc laetitiam necopinantiobjecere Bibliopole clarissimi, Luchtmanni Leidenses.

Non possum non gratus mirari illas animi dotes, et doctrinam multiplicem, quibus in hoc argumento versatus ex omnibus vadis emersit, et aditum, adhuc utcunque clausum; patefecit adolescens Ruhnkenius. Ex hoc specimine per tyrocinium parato constat eum in exoleti sermonis reliquiis evolvendis impalluisse, ut historiae faciem praetenderet, et imperii ruentis scelera clariori luce perfunderet. Si scriptorem, facundia inclytum, qui ex iisdem fontibus hortulos irrigarat, de Placidia denarrantem consulamus, protinus verborum lenocinia inane quid et languidum sonantia permoleste feramus; veruntamen apud illum εὐτραπελίαν et σφυρόγνωτον, apud illum ██████████ ambrosiacē

ambrosiae succos et odoriferam panaceam invenimus: igitur si sic omnia dixisset, apud probos saltem εἰχεν ἀν καλὸν κλέος. Qui autem audacius in religione ipsam grassatur, et viros, quos pericula nunquam fregerunt, et quorum pares nunquam reperiet prisca fides, fixo gutture fumantes* sannis acciperet, qui castis infanda flagitia meditantes lepore quodam facetiisque pingeret, avidissimus nequitiarum sectator; nae! iste Alarici humanitatem miracomitato suavissime conditam erga Placidiam aegre perciperet, et blandas feminae preces, quae ferocem Ataulphi animum emollierant, Urbemque terrore percussam excidio eripuerant, prorsus tateret!

* ΕΙΣ ΕΤΚΛΕΕΣΤΑΤΟΝ ΚΑΙ ΔΟΓΙΩΤΑΤΟΝ ΝΕΑΝΙΑΝ, ΙΩΑΝΝ. ΔΑΝΙΗΛΑ ΛΕΝΝΗΠΙΟΝ, ΤΟ ΤΟΥ ΚΟΛΟΤΘΟΥ ΠΟΙΗΜΑ ΚΑΤΑΡΤΙΣΑΝΤΑ. [B]

Hoc carmen nequaquam Callimacheum redolet saporem!

* *Eistolae novem ad virum amplissimum J. P. D'Orvillium anteliac ineditae.* [C]

* Audi pietati famulantem magistrum, qui summos honores impetravit, et impetratos perpetuo tuebitur,—J. J. SCALIGERUM: “Ea, et Polycarpi martyrum hodie extant apud Eusebium in Historia Eccl. quae sunt vetustissima Ecclesiae martyria, quorum lectione piorum animus ita afficitur, ut nunquam satur inde recedat: quod quidem ita esse unusquisque pro captu suo et conscientiae modo sentire potest. Certe ego nihil unquam in historia Ecclesiastica vidi, a cuius lectione compotior recedam, ut non amplius meus esse videar. Idem sentimus de Actis Martyrum Lugdunensium et Viennensium apud eundem Eusebium, quibus quid augustius, quid venerabilius in antiquitatis Christianae monumentis legi potest?” *Ad Euseb. p. 202. L. Bat. 1606.*

Vito illustri *D'Orvillio* plaudente et res ejus labantes sustinente, R. Leidae ad literas Graecas animum appulit. Quid ergo causae est, ut, cuius nomen *Wyttensbachio* religio esset silentio praeterire, illud ne semel quidem meminisset? Donec vero humanitati suas manebit honos, bonarum literarum studiosi *D'Orvillium* Ruhnkenii patronum et custodem salutare gestient. Αὐτόπεφα inter scrinia *D'Orvilliana* Oxonii, doctrinae Graecae domicilii, adservantur.

Davidis Ruhnkenii Epistola Critica I. in Homericorum hymnos et Hesiodum, ad V. C. LUDOV. CASP. VALCKENAERIUM: 8. pp. 79. L. Bat. 1749. [D]

Epistola Critica II. in Callimachum et Apollonium Rhodium, ad virum Clarissimum, Joan. Augustum Ernesti: 8. pp. 89. L. Bat. 1751. [E]

Hoc tempore consilium edendi *Harmenopoli Promtuarium*, quod postea abjecit, inierat Ruhnkenius: vide *Bernard. Reiskio*, p. 419., *Lennep. praef. ad Coluthum*, xiii. *G. Meerman. in diario Eruditorum*, mensis Februarii, 1770, p. 563.

Praefatio ad Thalelaci, Theodori, Stephani, Cyrilli, aliorumque JClorum Graecorum Commentarios in Tit. D. et Cod. de Postulando, sive de Advocatis. [F]

Hos Commentarios T. iii. Thesauri Juri Civilis et Canonici inseruit *Meermannus*, qui prodiit *Hagac Comitum*, 1752. fol. Hoc opus altera parte *de Procuratoribus et Defensoribus adiunctum*, et *Basilici Fabrotiani supplemento appensum denuo prodiit L. Bas. 1765.*

Timae Sophistae Lexicon vocum Platonicarum ex Codice MS. Sangermanensi nunc primum edidit, atque

animadversionibus illustravit, DAVID RUHNKE-NIUS: pp. 203. *L. Bat.* 1754. [G]

— apud VALCKENAER. *ad Phoen.* vss. 28. 216. 481.

* *Oratio inauguralis de Graecia artium ac doctrinam inventrice, publice habita in Auditorio majori Academiac Lugduno-Batavae:—4. pp. 34. L. Bat. 1757. [H]*

P. 8. l. 21. Cf. i. 15. Recentiorum consuetudo juveni Ruhnkenio fraudi fuit. “*Solida doctrina æcupov est, nec Latinis usitatum: ut mirer, elegantissimum librum, quo Philosophiae elementa traduntur, ab Ernesto inscriptum esse Initia solidioris doctrinae.*” *Ad Muret.* l. 13.

P. 33. *Verum cum novi Foederis promulgatio Graeco sermone confecta sit,] Illis, quibus purum veritatis fontem vivosque latices haurire cordi sit, jure gatniamur, quod Reverendissimus Praesul Novi Foederis codices manu exaratos, mutilos quidem illos, sed, ut plurimum, optimae notae, et alia vestutatis eruditæ fragmenta suo sumtu nuperime comparaverit; et exoptans, ut, quoad ejus fieri posset, in doctrinum usum, cederent, in Bibliotheca Lambethana reponi curaverit. “Tales multi existant literarum patroni! talibus Deus vitam longissime proroget,” ipsique in primis Reverendissimo Archiepiscopo.*

— apud Hultmann. in *Miscell. Epigraph.* p. 441.

— apud PIERS. *ad Moer. Atticist.* PRAEF, vi. viii. ix. x. xix. (xxix.) xl, i. vi. viii. 4. 21. 65. 70, 1. Addend. ad 75. Addend. ad 93. 95. 103, 14, 37, 38. 210. 235.

— apud P. BURMANN. *ad Anthol. vet. Lat. Epigramm.* i. Ep. dedicat. xlviij. 76; confer Wakker. in *Amoen.* 141, 2.

— apud Ernest. ad *Callimachea* : h. in Jov.
 8. 56.—in Dian. 77. 215. 253.—in Cer. 57. 87.
AD EPIGRAMM. v, 8. xxix. 4. (p. 338.) xxx,
 6. 1. 3. vii. viii. xl. 2. iii. 3. v, 5. ix. 2. 4. 7. 8. L, vii.
 2. viii. 2. 3. 4.

AD FR. ii. p. 418. xi, ii. xxii. xl, ii. li, ii. lxii.

DE CALLIMACHI ELEGIS. p. 439. lxvii.
 lxxxviii, ix.—**AD IBIN.** p. 465. ΠΙΝΑΞ. p. 470,
 471. cvi, vii, xviii, xix, xxvi, vii, ix. cxxx. clxv, ix.
 xx. xxxv. cc. vi. viii. xxxviii, xlvi, l, lx, lxvi, lxxi,
 lxxv, viii, xciii. cccxi. xv. xvii. xxiii, xxix, xlvi, lx,
 lxxx. xxxix, xci. ccccxii, xviii, xx, xxii, xxv, xxx,
 xxxii, vi, vii, viii, xli, ii, iii, iv, v, vi, vii, viii, ix.
 ccccl. ccccli, ii, iii, iv, v, (vi, vii,) viii, ix, x, xi.

Semel monuisse libet multa esse excerpta ex
 MSS. praeclaris, quae, licet Ernesti testimonio desti-
 tuantur, ipsa tamen e R. thesauris migrasse per se
 satis produnt.

* *Oratio de Doctore umbratico, publice dicta in
 Academia Lugduno-Batava* :—4. pp. 37. L. Bat,
 1761. [I]

— apud MUSGRAV. in *Exerc. ad Eur.*
 pp. 79. 85. 9. 105, 6.

— apud Wesseling. in addend. et emendand.
ad Herodot. 182. 37. 377, 52. 788, 9.

Eodem fere tempore *Pseud-Apsinis τέχνην γητορικὴν*
 esse rudera quaedam et fragmenta ex deperdito
Longini opere *de Arte Rhetorices* deprehendit *Ruhn-
 kenius*, et summo *HEMSTERHUSIO*, qui anno
 1766 requievit, illud εὑρημα probavit*.—Qui autem
 fit ut ex erudita civitate hanc nositiam tamdiu
 cohiberet? An ut, re penitus perspecta cognita-

* Vita D. Ruhnkenii p. 127, 8.

que,

que, ex umbra tandem erumpat, et splendidius lumen per omnia diffundens, doctos, qui Bibliothecis prae-sunt, ad Codices MSS. diligentius excutiendos accendat? Cuinam *Diario Eruditorum Gallico* hoc indicium impertiverit, me, licet anxia diligentia quaeritantem, prorsus effugit: eos autem esse germanos *Longini* foetus produnt dicendi formae, disputandi ratio, habitus dñeque et color orationis per omnia *Rhetori* simillimus; atque suo testimonio confirmat et amice conspirat Scholiastes unicus in *Hermogenem* typis descriptus, quem haud ita pridem in *Censore Britannico** indicavi, et iterum aequi lectoris judicio sistam:

Apsines secundum Rhet. Gr. *Longinus secundum Schol.* in Ald. i. 715. *Hermogenem inter Aldi Rhet.* Gr. ii. 380.

καὶ δὲ λογιτεῖος ὁ φιλολόγος οὐ τῷ ἡγεμονίᾳ τέρπει μόνη τῆς λέξεως εἰναι λέγει [τὰ σχῆματα αὐτῶν λέγονται
σσα δὲ σχήματα τοῦ φάσκον εἴδος], ἄστα σχήματα τῶν διοικεῖν ἀνθρακαστάς οἶος, προδιόρθωσις, ἀπεσιτησία, παράλειψις, εἰρωτεία προδιόρθωσις, ἀπεσιτησία, παράλειψις τοῦτα ταῦτα οὐ μοι δοκεῖ φίλος, εἰρωτεία εἰδιστεία. ἀπαντά δικαίως σχήματα καλεῖσθαι, ἀλλ' ταῦτα οὐ μοι δοκεῖσθαι δικαίως σχήματα καὶ ἀνθρακάστατα, καὶ λαγυσματα κατα καλεῖσθαι ἀλλ' οἵτοις καὶ μοῦ τοῦ πεθανοῦ γέρρη, καὶ πίστεις ἀνθρακάστατα. καὶ λογισμοὶ τοῦ πολεμοῦ εἰδη. τὰ μὲν γὰρ προσιμών ἔχον οὐ χωρίου, καὶ πίστεις εἰδη· τὰ μὲν δύναμιν προδιόρθωσις τα καὶ προδιόρθωσις τοῦτον ἔχον δύναμαν προδιόρθωσις, ἡ δὲ παράλειψις τὸ αἰλίστησις τοῖς τα καὶ προδιόρθωσις ἡ δὲ παράλειψις τὸ αἰλίστησις τοῖς τα καὶ παθετικῆς τα καὶ ήδηντος αὐτοδιέξεως μέρη δὲ εἰν τῆς παθετικῆς τα καὶ τῆς ἀποκρίσιν αἴρετη πρίνοτα. verba uncini inclusa pro grammatici inter pretamento ejicienda censeo.

Haud longo post tempore simile quid se animad- vertisse, *Wytenbachio* narravit †, apud Photinum in,

* *Mensis Maii, 1806, p. 574—576.*

† *Vita D. Ruhnkeni, p. 128.*

Agatharchide; confer quoque *Ruhkenen. ad Rut. Lup.* p. 26.

* *Ex epistolio ad Ja. Frid. Heusinger. de codice MS. Etym. M. olim Gudiano* — “1763.” Vide praef. P. xi. et ep. ad *Heyn.* p. 6. [Φ]

— *apud J. M. Gesnerum ad Orphica pp. 405—16.*

Dissertatio historica de Antiphonte, Oratore Attico: 4. pp. 52. *L. Bat.* 1765. [K]

Heu me mei poenitet, quod jamdudum hujus editionis copiam desiderans, ut textum integrum sincerumque repraesentarem, tandem exemplar *Reiskianum* recudendum dare necesse habui; quam parum enim in his rebus R. viderit, nihil attinet dicere.

P. 31. l. 12. Legendum ex MSS. Reg. et Coll. SS. Trith. Cantab. ΩΣ στασιώτης —

P. 40. l. 12. Cf. *Harpocrat.* v. Ἀναθέσθαι Toup. ad l. p. 403, et ad *Hesych.* p. 437. De priore glossae clausula omnino silet Cod. MS. Reg. Ibid. l. 22. Vide *Toup.* l. c. p. 402.

* *Praefatio ad Hesychii Albertini tomum alterum;* PP. xiii. [L]; cui adjecta est disputatio praestantissima de *Festis Dionysiorum apud Atticos*; fol. *L. Bat.* 1765. [M]

Saeculorum barbarie a BENTLEIO profigata, exortus est *Ruhkenius*, cuius eruditio ac sagacitas praelectionem, in qua legenda alimur reficiunturque, apprime illustrem fecere.

P. 18. l. 1, 2. **VALCKENAERIUM** respicit in schediasmate de epistola ad Eulogium Hesychii Lexico praefixa: ut summi Viri sententiam labefactaret et item omnem posthac dirimeret, causam illam per omnes anfractos exploravit, et e penu suo tantas

tantas Graecae facultatis copias expromsit, quae huic controversiae nervos et tela suppeditarunt, et per Hesychium, corpore toto laniatum; diffusa^e lucem et sanitatem ubique impertiverunt; et sententiam suam adeo sollicitus tanquam per vestigia munivit, et rationum pondere reluctantates obruit, ut maximi etiam viri fasces ultro submiserint. Nihilominus judicium suum dignum censuit V. quod iterum lacularet in *Adon. Theocr.* pp. 299, 300. Quo, quo praestantissime, semperque suspiciende vir, ruis, ecquis non exclamat?—At de tanto viro caute et modeste pronunciemus. Dolet profecto virum eruditissimum nusquam, quod sciam, veteris sententiae patrocinium suscepisse, aut vi et praestantiae argumentorum collegae amicissimi cedentem sponte eam nunquam repudiassse: an certo et constanti judicio eadem dixerit, nobis haud facile decernendum est. Evidemt stupefactus haereo, et haud scio an tam validas comparare potuerit machinas R., ut eum e praesidio istius opinoris dejiceret. “*Videlicet qui summam veritatis amisit, semper erret necesse est.*” Quot fractas glossas pristino nitori restituerit R., et LEXICI RHETORICI ope lacunas, aliter desperatas, expleverit, sequentes voces ex auctario prolatas consulendo certior fies.

ἀγαθὴ τύχη· ἀγαθοῦ δάιμονος· ἀίσκυρα· ἀγνεύειν· ἀγορά· ἀγορανόμος· ἀγος· ἀγροτούς· ἀγραιλοι· αἰακεῖον· ἀκροθίων· αἱμφίθυρος· ἀναγυράσιος· ἀναπεπτομένοι· ἀνασειρμένη· ἀνθεστεριάδας· ἀντιλαχεῖν· ἀοίδικος· ἀπαγωγή· ἀποκηρυκτος· ἀπρόσκλητος· αρχαδας μιμούμενος· ἀρμαστής· αστραπη^τ αὐτοβοεί· Βαβάκτης· Βάβαξ· Βάβρικες· Βαδμοί· Βάδος· Βαιτύλος· Βάκχος· Βάκχου Διώνης· Βαλανομεφάλους· Βάλανος Βαρύ· Βαρύκτυπος· Βαρύσυμφορώτα-

τος· Βασανιστής λίθος· Βασίλειος στοά· Βασιλέως ὄφθαλμός· Βασσάραι· Βατῆρα· Βατία· Βατίδες· Βατραχίς· Βατταρίζειν· Βάτλου σίλφιον· Βαυκίζεμενον· Βαυκίσματα· Βέβλωκεν· Βῆλος· Βῆμα· Βηρήκεις· Βηγάρμουνες· Βίμβλινος· Βρένθιον· Βρενός· Βρέντιοι· Βρέτη· Βρέταναι· Βρετήίας· Βρεγμός· γαίεν· γαιηόχος· Γαῖος· γαλαθημός· γαλακτώδης· γαλαξία· γαλαρίας· γαλῆ Ταρτυρίας· γαληψός· γαλιάγκων· γάλλια· γαλωνίς· γαμήλιος· γανύρματα· γανύσεται· γάνυται· γαργαρέων· γαρνόν· γαστέρες οίον· γαστερόχειρες· γαστρίδες· γαστρίμαργοι· γάστριον· γαστρίς· γαῦλοι· γαῖρος· γαυσόν· γαφάται· γέγηθεν· γέγυρανωμένον· γεγωνεῖν· γεῖσαι Cf. in Tim. p. 65. et BENTL. ad T. H. 96. γεισαποδίζειν· γείσωσις· γειτονᾶν ex e.m. γείωρας· γενεῖ· γενέθλια· γενέσια· γενιαῖος· γεννῆται· γενουόστης· γεράρας· γέρανος· γερθράδες· γευλόρας· γεφύρας· γεωφάνιον· γηρῦχος· γηφαγοί· γιγαντία· γίγαντος· γιγγαλυμός· γλάζα· γλαῦξ· ἐπτατο· γλήρη· γλοιάζειν· γλυκιθυμία· γνυπεσόν· γνῶμη σαυτόν· Cf. Schol. ad Plat. p. 42. γνῶμαι· γνώμη· γνῶναι· γνωσιμαχῆσαι· γοργίρα· δεκαδάρχαι· δεκατεύειν· δερμηστής· δημοτελῆ· διακρεῖς· διαρτῶ· διδάσκαλος· διονύσια· ἐπίΒουλος· Ζακελθίδες· Ζεφοφόρος· vide Schol. ad Plat. p. 167. Ζητρεῖον· Ζοφομηνία· Ζωφόρος· ἡ κύων ἐν φάτνῃ· κυψέλαι· κύων· Ζωθίζεσθαι· ζεναγία· ζηράλεψιν· ζυστίς· ζυστός· ὀξυλαβῆσαι· πλειστηρίσαστας· πρέσβεις.

His rite perpensis, vix aliis persuaserit vir ille praestantissimus sententiam suam comprobare, Hesychii nempe Lexicon, positis ejus librariorumq; corruptelis, per damna, per caedes tot saeculorum nobis integrum illaesumque evasisse, ad quam convellendam testimonia indies succrescentia adhibeantur. Utinam aliquis, in tanta Lexicorum ruina et naufragio, hasce gazas Graecae doctrinae situ et pulvere

pulvere luctantes, tandem aliquando in luce poneret,
eorumque bona utcunque ornata explicaret.

P. 12. l. 25. Miror Wolfium vulgatam lectionem
praetulisse.

P. 18. l. 12.—δίκην κερδοῦς ἡτοι ἀλώπεκος. Schol
MS. Harl.

P. 19. l. 12. παρέπεισεν etiam in textu Cod. Harl.

P. 21. l. 4. ἀμφ' οὐδας cum gl. ἔδαφος unus ex
Harl. ἀμφουδῆς alter in mārg. ἀμφ' οὐδῆς tertius.
ἀμφ' οὐδας in textu B. ἀμφουδῆς (sic) in Schol.

P. 21. l. 22. Schol. TOWNL. ad Il. Δ, 19. ἀρ-
γείην λευκάλενον.

P. 24. l. 4. αἴγτης in textu Cod. TOWNL. et Schol.
ἀρρενικῶς δενὸς αἴγτης: ἐνιαὶ δὲ ἀίνοησαντες πεποιήκασι
δενὸς αἴγτης ὡς κλιτὸς Ἀμφιτρίτης η γὲ ἀρσενικὴ ἐκφορὰ
ἱμφαντικῶτερον τὸν λόβον αἰτεργάζεται, καὶ τὸν ἀνεμον
σφοδρότερον δεῖκνυσι: Enimvero huiusmodi adjectiva ge-
nerum duorum, nonnunquam trium, sunt communia:
cf. *Philemon. Gramm.* apud R. in Ep. Cr. i, 101. ed.
nov. Il. Γ, 13. κονίσαλος ὥρνυτ' ἀελλῆς in textu Cod.
TOWNL.; Schol., quae egregia praebent subsidia,
ἀριστοφάνης δρ. κονίσαλοῦ ὥρνυτ' ἀελλῆς: quam retineant,
per me licet, Schol. B, L, necnon aliud Ven. apud
Heyn. in praef. de codd. xlxi., legendum e schol.
TOWNL. et Hesychio collatis, κονίσαλοῦ ὥρνυτ' ἀελλῆς.

Ibid. l. 14. Cui accedunt egregiae fidei mem-
branae: πεφρικῖαι: ὥρθωμέναι· καὶ ἐφριξὲ δὲ μάχη·
Βραχὺ δὲ διασταλτέον εἰς τὸ σάκεσίν τε ἐξ αὐτῶν γὰρ
ἥσταν μέλαιναι· ἐκ δὲ τῶν δοράτων ὥρθωμέναι· ἀρισταρχος
δὲ βεβριθῦαι. τὸ δὲ πεφρικῖαι ἐκ τοῦ φρίκω. Si quis sum-
mis viribus contendat lectionem vulgatam eundem
sēnsūm suscipere, Gronovianum illud occinam, mi-
nime nempē “sufficere ad vindicandum aliquid pro
genuino

genuino atque emendato, suscipere id sensum materiae convenientem ; nisi constet eum sensum sic expressum, ut in ea re loqui veteres solerent."—Tu TOWNLEII viri ornatissimi haeres dignissime, quod mihi vetusti codicis inspiciendi copiam feceris, tuae in me benevolentiae semper in sanctis pectoris recessibus vigebit recordatio.

Ibid. l. 20. ἐμπνυτο in textu unius *Harleiani*; schol. alterius ἐμπνυτο, Ἀρίσταρχος ἐμπνυτο γράφει. Schol. quoque TOWNL. ἐμπνυτο διὰ τοῦ ἔ.

Ibid. l. ult. σφεδανῶν in textu Cod. TOWNL. οὐ in ο versa a m. rec. et σφεδανῶν bis in Schol. σφεδανὸν apud Nicandr. Ther. 642. Τίμαιον, et in textu B: at in Schol., quae habent aliqua cedro digna, et a TOWNLEIANO proximam dignitatem facile tutantur.
—ὅτι τὸ σφεδανὸν Ἡρόδωρος μὲν καὶ Ἀπίλων ἐκτείνουσι τὸ σφεδανῶν ὡς μετοχὴν λέοντες εἰλήφεναι (εἰλήφθαι Eustath. 1250, 56=1344, 10.) τὴν λέξιν αὐτὶ τοῦ σφοδρᾶς διώσκυρος, οἱ μέντοι πλείστοι οὐκ ἐπίρρημα λαμβάνοντες αὐτὸ σφεδανὸν λέοντος τὸ σπευστικὸν καὶ σφοδρὸν καὶ καταπληρτικὸν οἷονεὶ σφενδονῆδον ἀπὸ τῆς σφενδόνης οἷον ἐπεικτικὸν καὶ ἐπειστραμμένον καὶ σύντονον ἀφ' οὐ καὶ σφῆν καὶ σφίγγως διὰ σπευστικῶς παρὰ τὸ (σπεύδων Etym. M.) σπεύδανος σφεδανός. Viro admodum Reverendo, Magistro, Sociisque C. C. C. apud Cantabrigienses gratias, quas possum maximas, ago et habeo pro eorum insigni erga me studio, quod literis et memoriae consignabo.

Alias quoque glossas, felici sua solertia instauratas, Ruhnkenio acceptas refert Hesychius; videlicet, ἀγαλμητόν ἀγαρρής ἀγρούρων ἀγλαοπτίστου ἀγραυίζειν ἀγρίδιον ἀγύρτης ἀγωγίας ἀδαικτον ἄδειαν ἀδηλον ἀδημεῖν ἀδαικελον ἀδινοῖο ἀδιστονον ἀδεδελίος ἀεικές

ἀπτές· ἀετοῖσιντι· ἀθηλός· ἀκάστοτον· ἀκεινης·
 ἀκεῖαν· ἀκρὶ καλεῖ· ἀκναπτον· ἀκονι· ἀκρόπολον
 ἀκυντον· ἀλευρεῖν· ἀλεφάτισον· ἀλη· ἀλίφατα· ἀλιψ·
 ἀλληλίζεοθαι· ἀλλόδημα· ἀλυχηῆς· ἀμυημύνο-
 τες· ἀμνοκότος· ἀμοίρων· ἀμυλλίδωτον· ἀμυσσος· ἀμ-
 φιλιχῆ· ἀναβῶδες· ἀναλτον· ἀνανδες· ἀναπολεῖ· ἀνα-
 τιτήσαντες· ἀνατλος· ἀνευραέν· ἀνήρρηξα· ἀντεμβριά-
 ζειν· ἀντερήγεις· ἀντίπυρος· ἀπαλοβραχέα· ἀπαρκτεῖν·
 ἀπατοῦρογος· ἀπαύγεος· ἀμεπεδον· ἀπερείσατο· ἀπο-
 καμινθίζειν· ἀποφυσήσασα· ἀπάψητον· ἀπταντίτας·
 ἀργαίνουσα· ἀρημένος· ἀρίκεσι· ἀρμόδιον μέλος· ἀρραχ-
 θέες· ἀρτάκης· ἀρτυλλην· ἀσταλακτον· ἀχαρες· αχειρές·
 ἀχθηρές· ἀωρίνης· Βαρθεγενῶν· Βαριθυμησαντες· [Τὸ
 β τῷ ρ προσνέμει (sc. ΑΞΟΙΛΙΣΜΟΣ)· ὅταν τῷ ρ ἐπιφέρηται κ-
 η τὴ δ, οὖν Βρυτήρ· Βράχος· Βρόδον· Gramm. M.S. Harl.]
 Βεβριθῶς· Βίφη· Βλαστάνει· Βλίδες· Βούταρος· Βούτορον·
 Βρύματα· Βύζειν· Βυρσάκαππον [ει τ. Η.]· Γαιαδᾶς· γερα-
 ρόν· γοιναῦτις· γόλαμος· γυρόν· γυνορίσματα· δάσγον· δεδμη-
 μένοι· δεῖν· δημιφάλιον· διαθησεις· διακιδόμεναι· διαπίνειν·
 διαφράγιον· διαχρόν· διέλαφυζας· διεστείλατο· διηγανες·
 διψάκαιρον· δίψαι· δοκαλία· δοκάναι· δορυφία· δύστακτον·
 ἐαλόν· ἐγγαύρον· ἐγγριομός· ἐγγύραρτος· ἐγκρικία· ἐγμα·
 ἐγματα· ἐγρήγασα· ἐγχαλεῖν· ἐδηλώσαντο· ἐδοξοποίει·
 ἐητής· ἐθάσσατο· ἐθερόμενον· εις Διονυσίου· εις πολέμους·
 ἐκβολάς· ἐκδινον· ἐκκεκολαμμένα· ἐκπάλαιστος· ἐκπλαγό-
 τητας· ἐκπλυτον· ἐκφυλάσαι· ἐλαναψιεῖν· ἐμήνυθεν· ἐναινει·
 ἐνδελεχεῖ· ἐνελήκισεν· ἐνθαλύζας· ἐννέεν· ἐναπάλιζει· ἐξα-
 κολουθοῦσθαι· ἐξανήρας· ἐξαποίνασθαι· ἐξαρῆξαι· ἐξαφά-
 ζων· ἐξεκέδασσεν· ἐξέρρωσας· ἐξηρηται· ἐξωχέτευται·
 επαρκειοι· επαχθεῖς· επιβουλεύων· επερροίσαι· επιβουλος·
 επιδαλόν· επὶ Ληγαίω ἀγών· (M, 40.)· επιξενος· επιπα-
 σμα· επίταιρον· επίφορον· επιχώριος· ἐράναι· ἐργεῖται·
 ερετμῶσαι· ἐρημοθῶκος· ἐρείδεται· ἐρμακον· εὐαλώσια· εὐε-

λέστερος· εἰκαλείσθαι· εἰκασία· εύμενός· εὐχερής· εύδοξη
 ἴφραῖς· ἔχει τελος· ζακείτροφος· ζαφορῆται· πήγαρον· πήλο-
 κεν· πήλικῆραι· πρακτεν· πριμανίζετο· πήγανοις· πήγενως·
 πήγκαλοις· πήγκλεσ· πήγμαρος· πήραυλος· πήτην· πήνακες· πήρ-
 γένενος· πήριτρεν· πήβεσται· πήσκων· πήρων· πήρα· παρθένος·
 πήγγιφθοργος· πήριάτωρ· πήριμθούτες· πήτυάζει· πήγη· πή-
 θείμοντες· πήθολικά· πήκασθα· πήκρω· παλαβρίαν· παλικά·
 παλίδην· παλιώται· παλιόπούς· παλιόκοντος· πάνημα· παταθ-
 εις· πατερούτεισεν· πατερούτωμενον· πατήρες· παταρίζει·
 πατηκάεξεις· Ερ. Στ. ii, 79=243. πακειτρομένη· παρα-
 λέσι· περέεστι· περκηπίζεται· πηρείν· περπάζουσα· πιένεν·
 πιλίκενοι· πλεύναι· [εις Τ. Η.]· πλέρεα· πόγκαλος· πρητό-
 πανδα· πρίνα· πριπτάδιος· πτάτεται· πτερίζει· πιενέον· πιδυ-
 λίον· πιθιάδεος· πιρβάδωμεν· πιρεῦσαι· πιστοχήρη· πίτη· λάι-
 νος· λαλάκονις· λαλινα· λάπτος· λασινός· λαστριγυλίας· λά-
 χανα· λαχμία· λέμασος· λελασμένα· λελίφενεκ· λρει· λίν-
 δεσθαι· λίσσωμεν· λόγαδες· μάργης· μάργυροι· μελάργχλαι-
 νος· μέμικε· μελεπατοροι· μῆτρος· Εραπές· μέλιον· μολγη·
 μόλιχυνον· μοργίας· μιθία· νάχαι· ναΐποδαι· ναυτήρες· νεοθρό-
 τοις· νεώβορτον· νοῦ πέραι· παντός· νόσται· οάνες· οίκοπελε-
 θίαν· οιατσά· ολύρωσιν· ομπάται· ορθόπτερος· οργω· οχή·
 οχλοισίαν· πάγγας· παναϊθετος· παναίγυλος· πανείπας·
 παραβύνασαν· παραιφάσσει· παραιπλαμένοιοι· πάρησιν· πέ-
 λαιτον· πελίγκαι· πεποιθότατε· περατείν· περιδεκές· πί-
 δαν· πλανής· πολιός· προμοκής· προπαδίζων· προγακές· προχ-
 θίστις· πτήζειν· πτήζε in textu unius Harl. et in marg.
 exemplaris penes virum celeberrimum, EDWARD-
 UM DANIELEM CLARKE; sed πτήζε in textu
 Codd. TOWNL. et B. Cantab.: Schol. T. πτήζε
 ή θυμὸν: —πτήζε δὲ θυμὸν Ζηνόδοτος. (καὶ Ήρωδίανος
 sec. Schol. B.) πτήζε καθ' ἑτέρον ἀντὶ τοῦ ἐν αἰνησίᾳ ἐποί-
 τω: —Αρίσταρχος δὲ πτήζε αὐτὶ τοῦ ἑτακτείνωσε η ἐπτόπος:
 καίτοι ηθετεῖτο στίχος· οἱ δὲ χριφανεις πλήζε: BENT-
 LEIUS

LEIUS quoque versum uncinis inclusit. Iterum
 Schol. B. πῆπε: τοιτέστιν ὕδρόφος, διεράβησε, ἢ ὡς
 Σιδώνιος καὶ Ζηρύδοτος πῆπε, τοιτέστι: πεπηλέσαι σῖν τῷ
 θάλαττού τοῦ πεποίηται τυελίς· ἔσθαμψη· ἔρδεις· ἔκζαν· ἔρδωμάνητη· ἔωγκ-
 λέον· σπαλαχεῖς· σκιλλεῖον· στέθμαται· σύρρεα· Ταναγραί-
 αν [et T. H.]: ταράν· τερχήσε· τραβαλέσον· τρέχυος· ταρ-
 βοχοησαι, et τυρβοβοχόης [Il. Φ, 323.] in textu Cod.
 TOWNL. Schol. τυρβοχοῆς (sic): ἀπαρέμφαστον ὅμιλον
 τὸ τυρβοχοῖραι· ὃ δὲ λέει (ὅτι) οὐκ ἔσται αὐτῶν χρέος
 χάστεις τάφου, οὐδὲ Κράτης ὡς αἰνοχόης τυρβοχοῆς—(sic)
 MSS. olim Morianus et B. ὑάλεται· ὕδρηχόες· ὕλιμη·
 ὕπακαλούσας· ὕπ' αὐτιάκης· ὕπερφρανος· ὕπεριπτεν· Il. Φ
 271. ὕπέρεπτε in textu Cod. TOWNL. at ὕπέρεπτε
 in schol. bis, et in textu MSS. B. Tr. omnium Harl.
 et in unico Cod. Hesychii. ὕποκινδές· ὕποληπταροῦστ-
 ὕποτρύπε· ὕπᾶς· φαλίζει· φάνας· φιλομήθε· φιλοπόνια·
 φιλοσόφος· φιλοσύμμαχος· φιλόψυχον· φιλωνίδες· φωνεό-
 χλοις· φράδη· φροῦδα· φύραμα· φυσγετός· φύγαν· χαρωτόν·
 χηροπτάζουσα· ψαγεῖον· ψαύριος· ψελός· ψιφερόν· ψώμηγξ-
 ἄνεες· ώμιβροις· ώμηκότες· ώραιοπώλας· ώραιος· ώριζα·
 ώρωντο· ώρουεν· ώρτο· ώφίλει· ώχλησεν.

P. 26. l. 4. a calce. *Theon Scholia in Aratum, Theocritum et Apollonium Rhodium, non in Aristophanem scripsit. D. R. ad Muret. ii. 350.*

P. 32. l. 20. Schol. ad Callim. H. in Dian. 190.
 ή Ἄρτεμις ἐν Κρήτῃ Βριτόμαρτις τιμάται, ὡς Διογενιανος·
 Hesychius, Βριτόμαρτις ἐν Κρήτῃ η Ἄρτεμις. RUHN-
 KEN. Ep. Cr. ii, 134. ed. nov. Confer quoque Hes-
 ych. v. Ὁκρίβας, et Scholiasten ad Plat. p. 47. a R.
 ad Tim. 191. ed. n. allatum. Etym. M. p. 111, 50.
 αὐταία δὲ η Ἐκάτη ἐπιθετικῶς· Διογένης ἱκέσιος. medelam
 lenissimam admovendo restituamus ΔΙΟΓΕΝΙΑΝΟΣ:
 Hesychius, v. Ἀντάκης—καὶ τὴν Ἐκάτην δὲ Ἀνταίαν

λέπουσιν,—In Harpocrat. Cod. MS. Reg. acieles των—pro Εὐεστώ, εῦ, εῦ—et τὸ παλεῖται glossam claudit.
Cf. Toup. ad Harpocrat. p. 402.

P. 37. Adjiciatur Hesychii locus “infamior eruditorum conjecturis ac naufragiis aut coeli ruinis sunt Acroceraunia;” sed, RUHNKENIO moderante, *Defluit saxis agitatus humor; Concidunt venti; fugiuntque nubes*:—Vere equidem hoc mihi video dicaturus, si nihil aliud reliquisset R., qualis ille quantusque fuerit, ex hac disceptatione prorsus eluceret.

P. 39. l. 17. Cf. VALCK. in Diatr. ad Eur. 14.

P. 40. l. 7. *Simile adversus leges dramaticas petratum in Aristophanis Acharnensisbus notavimus ad Hesych. v. Διονύσια. In quo forte minus acerbe nos reprehendisset Gaspar Aloys. Odericus de Maxmor. Didascal. p. 102. si hanc Mureti disputationem legisset. Sed satis est; nostram sententiam probari acutiori judici, Dan. Wyttenbachio, Bibl. Crit. Vol. II. Part III. p. 69 (51—70.).—ad Muret. opp. ii. 334.*

P. 41. l. 16. *Διονύσιον vero in Cod. MS. Harl.*

————— *apud Jac. Frid. Heusingerum ad F. M. Theodorum de metris: pp. 2, 13, 4, 7 bis, 9, 20, 1 bis, 7, 9, 30, 5, 6. 44 bis. 52, 3, 4. ad Apostasmatia Grammatici inediti, 64, 7.*

————— *apud Gisb. Koën. ad Greg. Metrop. de Dial. ix. xviii. xix. xx. xxi. xxii. xxxv. pp. 2. 6. 19. 23. 37. 51. 2. 113. 4. 129. 140—2. 143. 161, 2 innominatus. 189. 241. 310.*

Apollonii Dyscoli fragmenta subinde in luminis auras protulit Koënius, adjecto R. nomine, vel omisso.

Elogium Tiberii Hemsterhusii, auctore Davide Ruhnkenio. L. Bat. 1766. [N]

————— *apud*

— apud VALCKENAER. in diatribe ad
Eur. pp. 14. 21. 33. 53. 70, 4. 80, 5, 6. 109. 56, 7.
 61, 3. 79. 98. 200, 2, 3, 4, 8, 13, 17, 44, 93.

P. RUTILI LUPI *de figuris sententiarum et elocutionis libri duo.* Recensuit et annotationes adjecit DAVID RUHNKENIUS. Accedunt Aquilae Romanie et Julii Rufiniani de eodem argumento libri [o]. [*Historiam criticam Oratorum Graecorum, libellum vere aureum, Rutilio praemisit Ruhnkenius,* PP. xxxv—c. (O)] pp. 1—276. L. Bat. 1768.

Quae parce exemplari suo adscripserat Toupius, hic attexere libet: P. lvii, 1. 9. a calce, ἐπιστρέφης], versatus. P. lxi, 14. imitandae] recte. ibid. 25. tutandae] male. P. lxii, 9, a calce, ἀναλθεῖς] leg. ἀναληθεῖς. P. lxxii. 13. *Hyperidis oratio*] Phot. in v. Εὔβουλος. P. lxxix. 6. a cal. κηδεμονίας] male. P. lxxi, 3, a cal. εὐτυχής.] Damasc. apud Phot. p. 1029. Εἰσί μὲν Α. εὐφυεῖς τε καὶ εὐτυχεῖς ὄνειροπολεῖσθαι—Postea ἐντρέχης. P. lxxvi, 9, a calc. ὠρρημένην] male. Vide Theod. Metochit. p. 16. ed. Meurs. Suid. v. Ἀντικείμενα. P. lxxxiv, 17. *Τρικάρανον λόγον*] Lege, πρὸς τὸν Χάρωνα λόγον. Vid. Suid. v. Χάρων, ubi recte περὶ Ναυκράτεως. P. lxxxv. ult. ἀνοηθέστερον] Vide Phot. in v. reliqua praecoccupavimus ad P. xvii.

p. 6, 3. *proprias esse*] proprias sibi. p. 9. *ad efficiendum*] ad ferendum. p. 22. [*non*] *appetitum*] Nihil muta: *non probare appetitum.* Amicitia prius probanda, dein appetenda; non vice versa. p. 32. pen. Πατροκλέα, Κάσσανδρον] F. Πατροκλέα Κασσάνδρου, *Cassandi filium.* p. 53. *posteritatis crescere*], L. *posteritati consulere.* p. 74. *appellabatur*] L. *appellebatur.* p. 130, 9. *etiam si*] L. *etiamsi sit* p. 133. *remisse paratis*] L. *remissi esse paratis* p. 193.

p. 193. ult. *lege*, Plurimum optimorum Demosthenes praestabit: Plurimum M. Tullius. Sed ne etc. p. 258, 18, b. *et lecto*] L. et lateri.

——— *apud VALCK. in Eur. Hippol.* 77. 386.
630. 689. 890. 1038.

——— *apud Medenbach. Wakker in Amoen. litterariis*, pp. 29. 35. 40.

——— *apud Koppiers. in Observ. Philol.* 5, 6, 7,
8. 12—3, 4, 5, 6, 17. 9, 20. 22, 3. 58. 93, 4. 135.
140. 149.

——— *apud D. Wytttenbach. ad Plutarch. de S. N. V.* pp. 6. 25. 67. 79. 87. 140, 2.

——— *Animadversiones in Xenophontis Memoriabilia* [conscriptae Ernestinae editionis quintae in gratiam]. 8. pp. 219—237. L. Bat. 1772. [P]

——— *apud VALCK. ad decem Eid. et Adon. Theocriti*: i, 22. 95. 147. 161. vi, 29. xi, 1. ad Adon. pp. 188, 9. 93. 5. 202, 3. 5, 6, 7. 301, 2, 68. 305. 217, 8. 33. 97. 303. 5. 31. 5. 60. 82. 8. 90. 5. 402. 12.

——— *Epistola ad Villoisonum data; Proleg. ad Apoll. Soph. Lex. lxxxiv.*

Quae ne in haereditate manibus pereat, enixe pe-
timus. “*Interest Literarum, interest studii elegan-
tiarum et stili Latini, ne unam quidem sententiam,
accurate conscriptam, intercidere illius omnibus lauda-
ti viri, qui inde a renatis bonis studiis unus in paucis
eleganter scribendi facultate excelluit.*” Wytttenb.
in *Bibl. Cr.* xi, 156, 7.

*Fragmenta Appiani inedita ex Grammatico Sanger-
manensi eruditissimo Schweigheausero communicavit
Ruhnkenius: iii, 16—18.*

* *Fragmenta Ruhnkeniana in addendis et corrigen-
dis,*

dis, quae tomo quarto Virgilii sui subjicit doctissimus Heynius, passim disjecta. [R]

Purpureos Ruhnkenii pannos, tanquam gemmas interlucentes, in suo excursu splendere concessit, illud Germaniae lumen, celeberrimus Heynius; at in editionibus repetitis Ruhnkenio paullo iniqior fuit, ut cuivis obiter insipienti liquido patebit.

P. 4. l. 1. Vide praef. ad Tim. xv.

P. 5. l. 13. Minime a vero aberrat Ruhnkenii conjectura; etenim in cod. MS. Harl., quem contuli, hujus scholii nec vola nec vestigium est.

Ibid. l. 17. *eruditum juvenem Koppiersum*] Sudente vero, ac, quasi digito, monstrante Ruhnkenio.

P. 6. l. 10. Cf. Etym. MS. apud Koën. ad Greg. Metrop. p. 160. cit. quoque ab Hermanno in praef. ad Hec. xxiii. et Cod. Sangerm. apud Heyn. ad Il. M. 212. qui PORSONI additamentum in suppl. ad praef. xvii. egregie corroborat, et Koënii emendationi adstipulatur; huic quoque plane conspirat Cod. MS. D'Orv., ut me monuit doctissimus amicus.

* *Clarissimo atque eruditissimo Viro, Jacobo van Vaassen David Ruhnkenius S. P. D. 5 Maii. 1776.*
[S]

Rem, commode feliciterque hac epistola excussam, Ruhnkenius, adjuvante Hemsterhusio, confecerat ad Tim. pp. 87, 8=119, 20; confer quoque Schol. ad Plat. 201, 2. Sed ubinam gentium "viri docti bene ad Hesych. ($\pi\alpha\delta\alpha$) in $\alpha\pi\alpha\lambda\alpha$ mutarunt." In éd. priore Tim. R. quanquam subdubitans, $\epsilon\pi\beta\delta\alpha$ conjecit, quam in curis posterioribus praeteriit. Quid sibi velit sive venerandus Saxius, seu typographus, plane me nescire fateor. Supra pro $\pi\alpha\lambda\alpha$ fortasse $\pi\alpha\lambda\alpha$ legendum.

*Dissertatio de vita et scriptis Longini—praeside
DAVIDERUHNKENIO.* 4. L. Bat. 1776. [Quam,
fortasse calamo exaratam, anno 1771* acceperat,
recusamque lento admodum gradu Longini editioni
praeposuit et pro *Schardami* disputatione venditavit,
Toupius; Oxon. 1778.] [T]

_____ *apud VALCKENAER. in Praef. ad
Phalaridea Lennepii* xii. *apud Lennep. ad eadem*
130. 332.

_____ *Emendationes in Longinum* [quas Tou-
pio misit circiter 1769.] [U]

_____ *apud Toup. ad Longin.* pp. 342, 91,
(cf. diss. 39). 92. 97. 408 (diss. 26.)

*C. Velleii Paterculi quae supersunt ex Historiae
Romanae voluminibus duobus, cum integris animad-
versionibus doctorum, curante Davide Ruhnkenio.
Tomis II. 8. maj. L. Bat. 1779.* [V]

—“Ceterum non possum, quin publice gratum ani-
mum profitear Viro omni humaniorum litterarum ge-
nere excultissimo DAVIDI RUHNKENIO, qui in
adornanda hac editione consilio et re opem plurimam
mihi praestitit.” Corn. Oudendorp. in praef. ad S.
J. Frontini Strat. ed alt. L. Bat. 1779.

* *Censura commentarii de palaestra Neapolitana ab
Ignarra scripti.* [W]

P. 7. l. 24. insere; “P. 180. Euripides ap. Plu-
tarch. de Is. et Osir. p. 166. Ἐκάτης ἀλμα φωσφόρου
κύων ἐσει. quod ego cum aliis *Hecatae delicias* expli-
cem, non *Hecatae symbolum*, ut placet doctissimo

* D. R. Vita, p. 169.; confer omnino *Toupii* literas ad *T. Wartonum* datas in Sylloge epistolarum, quae *J. Wartoni* vitae
appendicis loco adjungitur, I, 377.

Ignarrae

Ignarra de Palaestra Neap.—RUHNK. ad Tim. p. 7. et PORS. ad Hec. 1265:

— *apud Santen. ad Propert. 29. 39. 49. 77. 93. 106. 15. 22. 49. 72. 228. 54. 62. 83. 99. 308. 22. 38. 54. 64. 9. 92. 426. 36. 50. 63. 90. 512. 35. 63. 9. 78. 90. 915.*

— *apud VALCKENAER. ad Theocriti, Bionis, et Moschi Carmina Bucolica: Eid. vi, 29. xiv, 54. xxii, 39. ad Bionis, Eid. i, 22. 36. 73 (ex auct. em. ad Hesych.), 7. 97. iv, 11. xv, 8, 9. 14. xvi, 7. ad Moschi Eid. iii, 128, 9. iv, 31.*

Homeri Hymnus in Cererem, nunc primum editus a DAVIDE RUHNKENIO [Cui fragmentum deperditi hymni in Bacchum praemisit R.]. 8. pp. 63. L. Bat. 1780; iterum 1781. pp. 75. [X] Accedunt duae Epistolae criticae ex editione altera, multis partibus locupletiores, Pp. 307 (typographi incuria, 303.). [Dd, et Ee]

X, 23. Ἀγλαόκαρποι, est, qui servare malit,] Nempe Ricardus Holius, qui in eadem nota ad versionem suam vocem ἐταιρω̄ι etiam praeripuerat.—211. Δεξαμένη δ' ὁσίης ἐνεκεν πίε πότνιὰ Δηώ. TYRWHITTUS.

Dd, 27. vs. 525. τῷ significans propterea, quare—reponi poterit—VALCK. ad Ph. 157.

Toupius in ora exemplaris ed. pr. penes amicum correxerat: D, 21, l. 28=35, l. 19. ΝΕΟΦΟΝΙΗΣ ($\pi\phi$)—etsi *Homeridae* hac licentia parcus uterentur, nobis non licet esse tam disertis. P. 56, l. 23=89, l. 2. ἀλωαυτία adscripserat; et P. 57, l. 4=87, 68. in Nicandri l. c. pro διωθέος “leg. ex schol. δισανθέος” BENTLEIUS. P. 113. l. 24. *Nihilominus Toupii sententiam amplectitur Valckenae*

naerius Not. ad Phalar. p. XII. quod est ab ipso patre expositum infantem tollere. Ille enim, mutata priore sententia, τρικόρυζον maluit ad Theoc. Tom. II. p. 409. Cur. Noviss. p. 179. PORSON. Append. ad Toup. Em. in Suid. p. 492.

E, 8=132. καλὰ δὲ τραφεῖς] L. ἔδραμες—ἀνά τ' ἐδ. —καὶ ἀνέδ. ultima emendatio poëta Alexandrino digna; at medicina fit mortuo: videor mihi Christiani hominis manum subodorari;—sed fallit te incautum pietas tua; versum enim putidissimum tanquam adulterinum notaverat R., quem e verbis D. Lucae, i, 80. in pedes coactis multum nitendo edolaverat. ibid. Οξὺ δὲ AM'—. [P. 144. l. 20. “*Bene viri doctii*” —Inter quos VALCK., ut videtur, apud Lennep. v. ψιθυρος.] P. 21=142. ὃς οξέως τ. K. [P. 181. “ad Vesp. 832.”—et ad Acharn. 927. ubi ἵπνα et in fine αἰέρας. PORSON, ad Toup. p. 451.] P. 79=274. αἱασκάζοντες.

Hoc anno retulit insigne supplementum ad Florilegium Stobaeanum: E tenebris quoque eruit Joannis Damasceni fragmentum C. F. Matthaei, 1776.

* *Censura libelli Pseud-Orphici de lapidibus a TYRWHITTO editi.* [Y]

P. 2. —alias diximus.] “Alias apud bonos scriptores pro alio tempore dicitur, non pro alio modo, vel aliud.” Ad Muret. iii, 45.

* *Praefatio ad A. Cornelii Celsi Medicinae libros octo ex recensione Leonardī Targae.* Pp. 5—8. [Z]

* *Praefatio ad Apuleji Metamorphoseon libros XI.* Pp. iii—xii. [α]

— apud Brunckium ad Ph. Soph. 328. (331. ed. Musgrav.) ad Fr. viii.—*Inc. Trag.* xxxiii. c, i, ii.

In

In Lexico Sophocleo:—“Pleraque deboe viro doctrinae et ingenii laude florentissimo, quem si nominem, satis laudavero, DAVIDI RUHNKENIO.” Praef. ad Soph. VII. ed. 4. Argent. 1786.

— *apud Herm. Tollium ad Apoll. Soph. Lex.* pp. 512. 623. 741. Quod recte reputando emendarat R., *Cod. MS. Harl.* aperte exhibet.

— “*maximus habeo gratias Viro summo DAVIDI RUHNKENIO, qui Sententiarum Philosophorum Codicis Vossiani; Philemonis Lexici Technologici, Cod. Parisiensis; et Variarum Lectionum Aristotelis libri de Poëtica, Codicis Vossiani, απορίαφα sua mihi ad describendum liberalissime permisit.*” Reverendus admodum Doctissimusque Praesul, THOMAS Menevensis in Conspectu Musei Oxoniensis, p. 7.

Timaei Sophistae Lexicon vocum Platonicarum:—editio secunda, multis partibus locupletior. 8. Pp. 296. L. Bat. 1789. [Gg]

P. 13.] Photii Lex. MS. apud J. Albert, ad Hesych. v. σκυθρός Μένανδρος ἐώ δ' αἴροικος, ἐργάστης (sic) σκυθρὸς, πικρὸς, φειδωλός. Legendum, ἐώ δ' αἴροικος, ἐργάτης, πικρὸς, σκυθρὸς, Φειδωλός. versus est integer Iambicus trimeter cum initio alterius.

P. 192. col. 2. l. 15. Quam Ruhnkenius ex Sto-baeo legit, Lambinus ad Hor. Carm. saec. 12. ex-cogitaverat. Addend. ad p. 199. col. 2. l. 25. *Qui locus non sollicitandus erat a viro doctissimo*] Nollem haec verba excidissent a viro summo, quam enim conjecturam in *Animadv. ad Ammon.* fecerat, infectam vult editor praestantissimus ad Ph. 1338.

Elogium TIBERII HEMSTERHUSII, auctore DAVIDE RUHNKENIO. Editio secunda castigatior. Cui duae RICARDI BENTLEII Epis-

tolae ad HEMSTERHUSIUM accedunt. 8. pp.
112. L. Bat. 1789. [Nn]

*M. Antonii Mureti opera omnia. Ex MSS. aucta
et emendata, cum brevi annotatione DAVIDIS
RUHNKENII; cuius *PRAEFATIO (Pp. i—
xxix.) praeposita est Tomo iv. 8, L. Bat. 1789. [μ]*

* A. H. L. Heerenio respondit RUHNKENIUS.
[Σ]

* Viro illustri Josepho de Retzer S. P. D. DA-
VID RUHNKENIUS. [ε]

* Viro doctissimo, Joanni Schweighaeuser, de qui-
busdam emendationibus in Polybium. [Ω]

“ПРОЛАЕГОМЕНА ΤΗΣ ΠΛΑΤΩΝΟΣ ΦΙΛΟ-
ΣΟΦΙΑΣ· e codice Bavarico accepi a viro summo D.
RUHNKENIO.” Episc. Menev. Lectori Musei
Oxon. P. iii.

——— apud Luzacium in Exerc. Acad. ad Eurip,
pp. 30. 52. 82. 109. 65. 77.

——— apud eundem de Ostracismo Atheniensium,
p. 34.

——— in annot. ad orat. de Socrate cive; 96. 8.
102. 8. 11.

——— apud virum admodum Reverendum Doctis-
simumque Episcopum Menevensem ad “Sententias
Philosophorum e codicis Vossiani apographo Ruhn-
keniano nunc primum editas;” p. 40. Consule R. ad
Tim. 158. ed. nov. Ne eam confundat cum collec-
tionibus ad Rut. Lup. 100, 211. allatis, lectori viden-
dum est. Gratias immortales ago eximio illi Prae-
suli, qui ob singularem erga me benevolentiam syl-
loges exemplar suppeditavit.

* Praefatio ad Schelleri Lexicon Latino-Belgicum;
4, Pp. i—xiv. L. Bat. etc. 1799. [Λ]

Notulas,

Notulas, quae Mureti Latinitatem animadvertisunt,
huic praefationi juxta literarum ordinem intexere
cordi esset: sed mihi istud in animo reputanti sche-
dae ex officina typographica corrigendae pervene-
runt.

——— apud Musgravium ad Soph. Oed. Tyr. 721.

——— apud Aug. Matthiae in animadv. ad hym-
nos Homeridarum: pp. 150. 259. 72. 85. 340. 41.
57. 73. 76. 77. 80. 88. 91. 459. vide Praef. xii.

ΣΧΟΛΙΑ ΕΙΣ ΠΛΑΤΩΝΑ Scholia in Platonem,
ex codicibus MSS. multarum Bibliothecarum primum
collegit DAVID RUHNKENIUS. 8. pp. 256. L.
Bat. 1800. [Π]

Collectionem hanc cum Anecdotis Graecis ex
optimis Italiae codicibus a clarissimo Siebenkeesio
τῷ Μακαρίῃ descriptis accurate contuli; ac lectionis
varietatem aut vitia et additamenta indicare conten-
tus, nihil ultra quaesivi.

R. 2=S. 1. Ἀτεχνῶς] ἵχυρῶς.

ἀφ' ἐστίας ἀρχεσθαι λέγεται—θύσειν—αὐτῶν—Γιγάν-
των ἀρχὴν—τῆς παρθενίας.

R. 3=S. 2. ἀφ' ἐστίας] μετενόπεκται—ῆγε—ἐστὶν—

Πελάτης ὁ αὐτιστροφῶν [Nunc clarum est, legen-
dum esse: Πελάτης, ὁ αὐτὶ τροφῶν ὑπηρετῶν R. ad Tim.
212, 1].—ῆγε—μιθίος δὲ ὡν ὑπέρ—.

‘Ηγῆ σὺ εἶναι]—περὶ θεῶν.

R. 4=S. 3. “Ινα περ δέος]—λέγεται ἐπὶ—ἐφύτευεν—
ἐθέλειν εἰκεῖν [ἀκόνεν Cod. Marc.].

‘Ερήμην] ὅτι Cod. Marc.—κατὰ διαιτηθῆ Cod. Marc.
et Phavorin.

R. 5. Ἀντωμοσίαν] σκεπτομένου—αἰντόμνυται.

S. 4. Νὴ τὸν κύνα]—χηνὸς ή κυνὸς—εἴς οὖν ἵπι χῆν
Cod. Angel.—ἐν Χείρος—δὲ σιγῶν—γίγνωνται.

R. 6.

R. 6. Ὡ τὰ] Ὡ τὰ—τάλας—μέλεε—μέσω—ήτε
ἀνόρως—[ὑπὸ μονον γυναικῶν Cod. Marc. 189. et Angel.]—ἄταν—περὶ Κ. τ. Cod. Marc.—βραχίνων: βραχι-
υτομάνι: Cod. Marc. alt.

S. 5. ἐπιεικεῖς]—ἐπὶ τᾶς φ.

R. 7. γενῆταις] οἱ τοῦ αὐτοῦ [Ι. ταυτοῦ]

S. 6. ἀγορού]—ἐν Μαρκᾷ—τοῖς καιρεῖσι—δοκῶ Cod.
Angel.

καθῆκε τὰ σκέλη] Συνταῦτερον

Τὸ μὴ θεμιτὸν εἶναι ἔσωτὸν βιαζέσθαι] Κατὰ τὸν Κε-
βῆτα ἡ τάξις τῶν προβλημάτων. Τὸ πρῶτον πρόβλημα τὸ
μὴ ἔξαγεν ἔσωτὸν· οὐ ἐπιχείρημα μυθικὸν ἐξ Ὀρφεως ληφθέν.

Φιλολάι] Πιθαγόρειος αὗτος ἦν ἐξ Ἰταλίας—φιλοσο-
φίας—ἀπελάσθησαν ἐκ τοῦ—R. 8=S. 7. τεθαμμένος—
Πιθαγορείων ἐλευθερώθησαν.

S. 8. μέχρις ἥλιου δυσμῖεν] καθάπερ.

καὶ τάλλα] ἀγαθὸς

Οἵς βέλτιον] τεθνάναι κατὰ Σωκράτην ἡ τάξις τῶν προ-
βλημάτων· πρῶτον γάρ δὴ ἔθελεν ἀποθνήσκεν κατὰ προαι-
ρεσιν· εἴτα μὴ ἔξαγεν ἔσωτους κατὰ φύσιν.

S. 9. ἐπιγελάσας] Ἰττίω—Ηίτῳ—Βοιωτίδι—δείκνυ-
σιν—φησί—θαυμαζεῖν.

ὁ μέντοι νῦν δὴ ἔλεγες] ἵντεῦθεν τὸ δεύτερον πρόβλημα
τὸ τοὺς φιλόσοφους ἔθελεν ἀποθνήσκειν.

R. 9. καθόσον μὴ πολλὴ ἀνάγκη]—συνυπακούστεται.

R. 10=S. 10. ὁμοῦ πάντα] δυσμύριοι—ἐν τῷ Τριφά-
λητι—τεκούσα—ύμεις—οὖσι—ἐν Οἰδίπ.—πόλις δ'—ἢ
δησθ'

R. S. 11. Πρὸς δύο οὐδὲ ὁ Ἡρακλῆς] Βωμὸν εἰσάμενον—
καθεῖναι—Ἐλείου—οὐδὲ Ἡρ.—ἔχει Φιλόιδας Cod. Angel.
φύλλιδας MSS. Marc. cf. R. diss. de Longino, p.
28.—Αὐγέαν—Βουκρασίδης—τὸ ἥδις ὕδωρ—Ἡρακλέα—
Διόδωρος Cod. Marc.—καρκί—νον Ιόλαιον—καὶ πάλαι—

R. S. 12.

- R. S. 12. τὸν δεύτερον πλοῦν]—οὐδ. π. λεγεται καὶ παθόσον—έμνηθη—Μένανδρος ἐν Πλοίκω.—
- S. 13. τὴν σαύτου σκίαν] Αριστοφάνης ἐν Γλαύκου τέχνῃ]—ἐπιμελῶς—διεδόσθη—
- R. 14=S. 26. χαλεπὰ τὰ κ.]—Πλάτων ἐν—
- R. 16=27. S. Προφάσεις ὁ ἄγων]—δὲ αὐτῶν—ἐν Γλ. μὲν ἐλελ.—Αριστοφάνης ἐν—
- R. 17=15. S. ἀνέρματιστα] τὰ ἀστήρικτα—έρματα—έξω δρόμῳ] ἐντὸς—ἐκτὸς—
- S. 16. συρφετῷ] χειμῶν—σύρμη—
- R. 18. Τὸν Κολοφῶνα] διόδεκα—συνιέσαν—ἐμβεβαίζων. λέγεται ἐπὶ—Μένανδρος ἐν Ἐγχ. καὶ Ευχείρω—
- R. 19. ὅσον μὲν οὖν ἔρα δῆ] ἐν ἀργῇ—λέγοι,—
- R. 21=S. 17. ἀμφιδρόμια] βρέφεσιν—αὐτῷ δῶρα δὲ πέμπ. —πολύποδας, καὶ σηπτίας—
- S. 18. τῆς ἀληθείας] σύνγραμμα.
- R. 22. οὐδὲν ἐνὸς μόνου]—κυρίοις—οὐδὲν ἐνὸς μόνου—ὅτεν—
- Προπηλακίζομεν]—έξουδενοῦμεν.
- R. 24. ὡς πρὸς θεοὺς ἔχειν] μῆδεα—
- R. 26. Βάναυσοι] ὑπερηφανην—Βάναυσον—
- R. 27. S. 19. κατὰ τὰ συγγράμματα φέρονται] ἡγριόμενοι—μεγαλόφρονες—Πυθαγόραι—στάσιμον] ἔσυτῶν—λέγουσιν.
- R. 30. Ἰππέας εἰς πεδίον] παρακαλούντων.
- R. 32. μὴ γαρ οὕτω τιθῶμεν]—ἐν μίξει—ἐκοῦσαν—γεωμέτροις—ψευδαριθμῶν.
- S. 20. Λάσιόν του] πάντα σοφὸς—εἰωθῆα—ἰστι—ἴπαινήσαντα—
- R. 33. Μισῶν τὸν ἔσχατον] Λέγεται ἐπὶ—ἐν Ποειτρίαις—

S. 21. "Τπέρου] λέγεται ἐπὶ—"

R. 34. ὅτι σοφιστὴν καλεῖ ὁ Πλάτων] καθαροῦς ψυχᾶν
—οὐτως—ἐν ὑλῇ ἀρπαζόμενος—καὶ ψυχὰς—διὸ καὶ ὁ
σοφ—δημιουργῶν—Ἐρμαῖος—δίῳ Σωκράτει.

R. 35=S. 22. κατὰ τὸν Ὄμηρον λόγον] ξένοις—συνο-
παδοῦ γινόμενου—

ἄττα] ἔνιοι—ἐν Νεφέλαις—καλαθυρμάτι—

R. 36=S. 23. τυφλῷ] ἐν Δειποδαιμονι—ἐν Ραπ.—ἐν
Πλόύτῳ.

Φιλόχορος] Λέγεται ἐπὶ—κελευόμενον—

R. 37=S. 24. ἀμηγέπη] ἀμωσδήποτε, καθ' ὅπησυν.

R. 39=S. 49. Κεραμεικῷ] —οἱ πόροι προεστήκεσσαν.—

S. 46. νεαλέστεροι] —πατήσουμένων—ἔτι—

R. 40. Ἰβυκείου ἵππου] κυανέησιν—τακεζοῖς—σεκῶν
—θοῖσι—

R. 40=S. 34. ὥσπερ μῆθος] —τὰ πρὸς—ἐν Λαμίᾳ.
μὴ κινεῖν] αἰνοίας—Τπερείδης—ad Rut. Lup. p. 64.—
οἰκείας—έφθεγξαντο.

R. 41. Γενούστης] —δέχεσθαι—φατρίας—φατρία—
τριτῷ—φατρίας—τριτείας—τὰς δὲ—φατρία—δωδεκά-
κις.

R. 42=S. 35. Γνῶθι σεαυτὸν] Χίλιωνας—Λώβιος—
σαυτόν.

τευταζόντων] —στρατευομένων, ὁ—

R. 43=S. 36. τὸ τρίτον τῷ σωτῆρι] —τῶν δὲ τρίτον—
ἴν Ταῦ.—ἐνταῦθα δὲ—

R. 44=S. 49. Αὐτόματοι δ' αὐγαθοὶ] Αὐτόματοι αὐγα-
θοὶ ἵπποι δ.—ὅς ὅτε ἐστιῶντο—Κήρυκε ξένοι—ἐπέστη—Χρυ-
σογένει.—

S. 50. "Αλκηστις] —ἐθελήσαντος—Ἡ, ἐπέλθη—καταχ-
θονίους—

R. 47. ἀσκωλιάζοντες] —μὲν ἐλέγον—τὸ τοῦ ἄλ.—τὸ
δὲ ἀσκωλιάζειν τὸ χωλαίνειν.

Οκρίβαντα]

’Οκρίβαντα]—λογεῖον—ad Tim. 191—Καλλίβαντα
MSS.—ίσταντο—

S. 51. ὄμοιον ὁμοίῳ]—ἀεὶ—τοῖς τρόποις—τῷ Λ.—
iv Σικ.

R. 48. τέλος]—ώς ἔτ' ἐφη—

R. 48,9. Κόδρον]—Οδρῆιδος—Codd. Marc.—Πηλεύς·
Πηλέως—Αθρήτου—Ξάνθιος—Ξανθίου—Ξάνθιε—Ξάν-
θιος—(Cf. ad Paterc. l. 8. et 18.) Νηλέως—συγγένειαι·

R. 50=S. 54. Ψυκτῆρα]—ἐν Τηλέφῳ.

333. F=x, 269 "Ερμαίον ἡγησάμεν εἶναι] "Ερμαίον
τὸ ἀπροσδόκητον κέρδος· ἀπὸ τῶν ἐν ταῖς ὁδοῖς τιθεμέ-
νων ἀπαρχῶν, ἃς οἱ ὁδοιπόροι καθεσθίουσι· καὶ γὰρ ἐν ταῖς
ὁδοῖς ἔθος ἦν ιδρύσθαι τὸν 'Ερμῆν· παρ' ὅ καὶ ἐνόδιος
λέγεται.

R. 51. Οἶνος]—ἀφερεῖν—ἄυτη·

R. 53=S. 55. ὥσπερ νήπιον] καὶ ὁ ἀλιεὺς—οἵσει—
ώσπερ ἀλιεὺς πληγεὶς—οἴσεις—Σατυρικῶ Αμφιαράω [Fr.
p. 9. ed. 4. Br.] λέγων ἔτ' αὖ.... ὥσπερ ἀλιεὺς πληγεὶς,
ἐνῶ διδάσκαλον. Ομοία αὐτῇ καὶ ἔτερα—

’Ακουμενῶ] Τὸν Ακουμενὸν καὶ Σωκράτους καὶ ἑαυτοῦ
καλεῖ ἑταῖρον ὁ Φαιδρος· τοῦ μὲν Σωκράτους, ὅτι ίατρὸς
ἄμφω ὥπερ γαρ ὁ Σωκράτης περὶ ψυχὴν, τοῦτο ὁ ’Ακουμε-
νὸς περὶ σώμα· τοῦ δὲ Φαιδρου· ὅτι ἀμφότεροι περὶ τὸ φαινό-
μενον ἐπτόηνται· καὶ γὰρ ὁ Φαιδρος περὶ τὸ φαινόμενον
καλλος, τὸ ἐν τοῖς λόγοις, ἐπτοήται· καὶ ’Ακουμενὸς ίατρὸς
ἐστί τοῦ φαινομένου, τούτεστὶ τοῦ σώματος.

Δρόμοις]—εἰσὶν—ώς κατὰ σχολὴν καὶ κατὰ
Βραχὺ γυμνάζοντες, καὶ τὰς ἀναπαύλας ἐν τοῖς πλησίον
ἔχοντες ὅτε γὰρ τίς βουλέται, δύναται καθέζεσθαι.

R. 54=S. 56. Ἡρόδικὸν]—Σιλυμβριανὸς—

R. 55. Ἀρείου πάγου]—ὑψηλῷ—ὑὸν—βιάσατο—

R. 55. ἀγραίας]—εἶναι ταύτην τὴν θεὰν τοῦ ἀγρίου
καὶ πᾶν—D. R. ad Tim. 223.

Τυφῶκος]—ἐν Σμελίᾳ—legendum ἐν Κιλκίᾳ—D.
R. ad Tim. 260.

338. F=x. 289. Εἰ τοίνυν τὸν νόμον κ. τ. λ.] Εἰ τοίνυν λέγει τὸν νόμον εἶναι τοιοῦτον, ὡς νεομοισμένου αἰσχροῦ τοῦ χαρίζεσθαι· τοῦτο δὲ πρῶτον μὲν παρ' ἱστορίαν ἔστιν, ἔτι δὲ ποὺς ἀναπτίσματα ἔχει. Εἰ γὰρ αἰσχρόν ἔστι τὸ χαρίζεσθαι κατὰ τὸν νόμον, οὐδενὶ χαριστέον, οὔτε τῷ ἐρῶντι, οὔτε τῷ μὴ ἐρῶντι· τὰ γὰρ αἰσχρὰν πρὸς οὐδένα ποιητέον, οὐδὲ λεκτέον. "Οτι δὲ παρ' ἱστορίαν ἐκ τῶν δὲ μαθεῖν ἔστι· καὶ γὰρ παρ' Ἀθηναίοις ἐφείτο ἐρᾶν· καὶ τοῦ Ἐρωτος Βωμοὶ καὶ αγαλματα ἥπαν, καὶ Ἀντέρωτος· ὡς καὶ ἐπιγραμματα γε ἐπὶ τῶν αἰχαλμάτων ἐγέγραπτο, ἐπαγκούντων τὸ ἐρᾶν· καὶ ὁ δρόμος γε ὁ μακρὸς τοῖς Παναθηναίοις απὸ τοῦ Βωμοῦ τοῦ Ἐρωτος ἐγίνετο· ἐντεῦθεν γὰρ αἴφαμενοι οἱ ἐφῆβοι τὰς λαμπάδας ἔθεον· καὶ τοῦ νικησαντας τῇ παμπάδι ἡ πυρα τῶν τῇ θεῷ ιερῶν ἐφέρετο. Οἱ δὲ Σόλαιν ἐν τοῖς νόμοις καὶ πόσους πήρεις αἰτεῖχοντα ἀκολουθεῖν δεῖ τὸν ἐραστὴν τῷ ἐρακμένῳ, δεδήλωκε· καὶ τοῖς ἐλευθέροις τῇ ἐπιτίθεμα τετήρηκε· δοῦλον καλύπτας ἐρᾶν· Ἐγραλαιφεῖν δὲ [τε R.] καὶ τὸν αἰστράστευτον, καὶ κον λιπούντα τὴν πάξιν, καὶ τὸν μὴ θρέψαντα τοὺς γυναῖς, μηδὲ θάψαντα, καὶ τὸν φρούριον προδεδωκότα. Καὶ ἐν τοῖς ποιήμασιν ὡς καλοῦ τοῦ ἐρᾶν μνηματεύειν, λέγουν·

"Ολβίοι, ὡς παιδεῖς τε φίλοι, καὶ μάνυχες ἵπποι
καὶ κώνες αἰγρευταί, καὶ ξένοις αἰλλοδαπός.
καὶ ἔτι·

"Ἐργα δὲ συπρογένους νῦν μοι φίλα, καὶ Διονύσου,
καὶ Μουσαίων, τίθησιν ἀνδράσιν εὐφροσύνας.
Μουσέων, ἀ τίθηστο—apud Egest. ad Callim. xi.

R. 56. Σαπφοῖς]—Σκυθικοῦ—

S. 58. ὃσπερ οἱ ἔνεα ἀρχούτες]—Φωραθέντες ἔτυχον,—
Πολημάρχος οὖν—κατίργυνοι—ἔτι—

R. 57.

R. 57. Κυψελιδῶν ἀναθημα] ὑεῖς—ἥνξοντὸ—χρυσον—
οἱ δ' ἐκρατήγαν Κορίνθου,—ἀνέθηγαν—πενταετῆρος Μεν-
ινγχ.—εδίδωτο—κότινος—ἀργυρελαίας.—

R. 58=S. 59. εἰς τὰς ὁμοίας λαβάς]—ὅ τοῦ αὐτοῦ.—

R. 59=S. 60. Ὁστράκου μεταπειρόντος—ἴσταντο—
λεύκη—μέλανη—τούτου—

343. C=313. "Οὐ "Ομηρος μὲν σύκη ἥσθετο, Στησί-
χορος δέ] Περὶ τῆς 'Ομηρου τυφλώσεως διάφοροι φέρονται το-
τορίσαι. Αἱ μὲν γαρ αὐτὸν καὶ τυφλὸν ἐξ γενετῆς λέγουσι,
καὶ οὕτω τετέχθαι: οἱ δὲ ποκαλίνοντα παρὰ τῷ τάφῳ τοῦ
Ἀχιλλέως πολλάς τινας καταβαλέσθαι εἰς τὸν ἥρωα χρᾷς
καὶ στεφάνους, καὶ περακαλεῖν αὐτὸν ὄφθηναι αὐτῷ: ὃ δὲ
ἥρως ὄφθημετὰ τῆς πανωπλίας λαμπτῶν" καὶ "Ομηρος
μὴ ἐνεγκὼν τὴν θέαν, καὶ τὴν λαμπτησόν των ὅπλων,
ἐτυφλώθη. Οἱ δὲ, ὅτι ἐπειδὴ εἶπε περὶ τῆς Ἐλένης,
ὅτι προπάσῃ καὶ ἡγάγετο αὐτὴν Ἀλέξανδρος εἰς τὸν Ἰλιον,
καὶ ἐσχεν ὡς γυναικα, κατὰ μῆνιν τῆς Ἡρακλίης, δις ὑβρίσ-
θείσης παρ' αὐτοῦ, ἐτυφλώθη. Περὶ δὲ τοῦ Στησίχορου
φασίν, ὅτι Λοκροὶ καὶ Κροτωνιάται ἐπολέρουν πρὸς τολλή-
λους. Ἐθος δὲ ἦν τοῖς Λοκροῖς, μέρος τῆς στρατιᾶς αὔροβο-
ρητον ἀνιεροῦν τοῖς Ἡρωσιν, ὡς ἐκείνων φρουροῦντων αὐτῷ.
Τὸν οὖν Λεόνυμον τὸν στρατηγὸν τῶν Κροτωνιατῶν ἐπι-
θέσθαις ἐκείνω τῷ μέρει ὡς αὔροβορήτῳ, καὶ τρωθέντα ἐξ
αἰδηλον ἀναχωρησαι χαλεπῶς δικκείμενον ὑπὸ τον τραύ-
ματος. Ἐλθεῖν οὖν αὐτὸν εἰς τὸ ἐν Δελφοῖς γεννατεῖον διὸ
θεραπείαν, καὶ λαβεῖν χρησμὸν, ὅτι ὁ τρωθας καὶ ιάσται,
ἐπανερεμένου δ' αὐτοῦ καὶ τίς δ τρώσται, καὶ γαρ ἦν
αἰδηλον, ἀκοῦσαι ὅτι ὁ Ἀχιλλεὺς. Ἀπελθόντας δὲν αὐτὸν
εἰς Λεύκην τὴν ηγον ἱκετεῦσαι τὸν Ἡράκη καὶ ιδεῖν κοιμη-
θέντα τινας τῶν Ἡρωών, καὶ λαβεῖν μὲν παρὰ τοῦ Ἀχιλ-
λέως θεραπείαν. Ἀκοῦσαι δὲ παρ' αὐτῶν εἰπεῖν τοῖς
ἀνθρωποις ὅτι οὐδὲν λανθάνει θεοὺς οὐδὲ πρώτης ὡν πράττετε
ἢ ἀνθρωποι: ἐλθεῖν δὲ καὶ τὴν Ἐλένην καὶ εἰπεῖν ἀπαργυρο-

λαὶ Στησίχόρῳ παλινῳδίαιν ἄσται, ἵνα ἀναβλέψῃ· καὶ γὰρ,
Ομηρον δὶ αὐτὸ τοῦτο τετυφλῶσθαι, ὡς κατηγορήσαντα
με. Καὶ οὕτω τὸν Στησίχορον ἀκούσαντα παρὰ τοῦ
Λεωνύμου, γράψας τὴν παλινῳδίαιν, καὶ οὕτως ἀναβλέ-
ψαι.

P. 343. G = 315. Δωδώνη] Περὶ τοῦ Δωδωναίου
μαντείου διαφορά εἰσὶν τὰ ἴστορούμενα· λέγουσι δὲ οἱ μὲν,
ὅτι δρῦς ἦν ἐκεῖ ἡ μαντεύουσσα· οἱ δὲ ὅτι περιστεραί· τὸ δὲ
αληθές, ὅτι γυναικῆς ἥπατον ἱέρειαι, αἱ μαντεύουσσαι δρῦι τὴν
κεφαλὴν στεφόμεναι, αἰτινές ἐκαλοῦντο πελειάδες· ἵσως
οὖν ἀπὸ τοῦ ὀνόματος πλανηθέντες, ὑπόπτευσαν εἶναι
περιστεράς τας μαντεύουσσας· ἐπειδὴ δὲ καὶ τὴν κεφαλὴν
δρῦι κατεστέφοντο, ἵσως διὰ τοῦτο εἰρήκασι· καὶ τὴν δρῦν
μαντεύειν· ἐστί δὲ Διὸς τὸ μαντείον, τὸ δὲ ἐν Δελφοῖς,
Απόλλωνος.

R. 60, 1 = S. 62, 3. Σιβύλλαι] — προείπε τῷ — Σαλα-
μίνης προλόγῳ — Αμαλθαία — Εριφύα — Ταράξανδρον —
Ρωμάνος — ὄνομάζειν — Ή ὁγδ. — Ή δεκ. — Τιβούρτια —
Αλβούναια — Φασὶ δὲ ὡς ἡ Κυμαία ἐννέα Βιβλία χρησμῶν
ιδίων προσεκόμιστε Ταρκυνίω Πρίσκω, τῷ τηνικαύτα βασι-
λεύοντι τῶν. Ρωμαίων, καὶ τούτου μὴ προσηκαμένου ἔκαυσε
Βιβλία β Ή Ερυθραία ἐστὶν Εριφύλη — Φασὶν δ' αὐτὴν
γεννηθείσαν — προείπειν — φθέγγεσθαι — λαβεῖν.

345. E = 324. Θέσμος τε Ἀδραστείας] Ή Ἀδρασ-
τεία μία ἴστι θεὸς τῶν μενούσων ἐν τῇ νύκτι· γενομένη ἐκ
Μελίσσου, καὶ Ἀμαλθείας· οἱ μὲν οὖν Μελίσσος κατὰ
τὴν πρόνοιαν εἴρηται· η δὲ Ἀμαλθεία κατὰ τὸ ἀκλινές, καὶ
μὴ μαλθάσεσθαι· ἐκ τῆς οὖν πρόνοιας τῆς ἀκλινοῦς γέγονεν
η Ἀδραστεία· ἡτις ἀδελφὴ ἐστὶ τῆς Εἰδῆς.

.... Εἰδη τ' εὐειδῆς
καὶ ὁμόσπορος Ἀδραστεία·

ἢ πάντων ὅμου τῶν νόμων τὰ μέτρα ἐν ἑαυτῇ συλλαβοῦσσα,
καὶ συνέχουσσα, αὐτὴ ἐστὶν ἡ Ἀδραστεία, κεκλημένη, διὰ
τὸ

τὸ τὰ ὑπ’ αὐτῆς τεθέντα καὶ νομοθετηθέντα ἀναπόδραστα
εἴναι· διὸ καὶ πρὸ τοῦ ἄντρου τῆς νύκτος ηχεῖν λέγεται·

....παλάψης δὲ χάλκεα βόπτρα
Δῶκεν Ἀδραστείη·

Ἐν τοῖς προθύροις γάρ τοῦ ἄντρου τῆς νυκτὸς ηχεῖν λέγεται τοῖς κυμβάλοις, ἵνα πάντα τὰ αὐτῆς τῶν νόμων κατήχοια γένηται.

Ἐνδον μὲν γάρ ἐν τῷ ἀδύτῳ τῆς νυκτὸς καθθηται ὁ Φάνης ἐν μέσῳ δὲ ἡ Νύξ, μαντεύουσα τοῖς θεοῖς....

Ἀδραστεία ἐν τοῖς προθύροις πᾶσιν νομοθετοῦσα τοὺς θεοὺς θέρμους. Διαφέρει δὲ τῆς ἐκεῖ Δίκης, ὡς νομοθετικῆ, δικαστικῆς καὶ ἡ μὲν ἐκεῖ Δίκη λέγεται εἴναι τοῦ Νόμου τοῦ ἐκεῖ, καὶ Ευσεβείας, αὐτὴ δὲ ἡ Ἀδραστεία ἐκ Μελίσσου καὶ Ἀμαλθείας.

R. 63=S. 65, 6. Λογογράφον]—ἢσαν γάρ τινες τῶν ἥγητόρων πιπράσκοντες λόγους τοῖς λέγουσιν—τὰ δικ.—ἔλεγεν δὲ ἔαυτῶν—

350. B.=348. Φιλόμουσον] Ἀντὶ τοῦ φιλόσοφον.

R. 64, 5=S. 66, 7. περὶ ὄνου σκιας]—Λέγεται ἐπὶ αἰξίων μαχομένοις—συνέμενεν—μικρὸν μάνον χρόνον—τὸ μέγαν—οὐειλάτου—δίνασθαι—διακομίζοντα—ἐπιγραφῆς—ἐπιπλήθας—ἀφίνειν.

350. G.=351. Ἐτυμος τέχνη, ἀνευ τῆς ἀληθείας] “Ανευ τοῦ ἀγαθοῦ καὶ τῆς ἀληθείας, φησίν ὁ Λάκων ῥήτωρ, τέχνην εἴναι ἀδύνατον.

351. A.=352. Γορβίαν] Ἀπεικάζει τὸν Γοργίαν τῷ Νέστορι ἐπειδὴ καὶ αἰδήμων, καὶ πολυετὴς ἐγίνετο ἐκατὸν γάρ ὅκτω ἐλέγετο ζῆσαι ἐτῇ τὸν δὲ Θρασύμαχον ὡς δεινὸν τῷ Ὁδυσσεί ἀπεικάζει τὸν δὲ Ἐλεαστὴν Ζήνωνα τῷ Παλαμήδῃ ἐπειδὴ καὶ αριθμῶν καὶ πολλῶν ἄλλων εὑρενετοτο. Παλαμήδης ὡς τεχνικὸν οὖν τὸν Ζένωνα παρέβαλε τῷ Παλαμήδῃ.

353. B.=364. Λογοδαίδαλον] Λογοδαίδαλος ἐστὶ λόγων τεχνίτης, καὶ διαλεκτικός καὶ δυνάμενος τὰ ἀκίνητα ἀποδει-

tolae ad HEMSTERHUSIUM accedunt. 8. pp.
112. L. Bat. 1789. [Nn]

*M. Antonij Mureti opera omnia. Ex MSS. aucta
et emendata, cum brevi annotatione DAVIDIS
RUHNKENII; cuius *PRAEFATIO (Pp. i—
xxix.) praeposita est Tomo iv. 8, L. Bat. 1789. [μ]*

* A. H. L. Heerenio respondit RUHNKENIUS.
[Σ]

* Viro illustri Josepho de Retzer S. P. D. DA-
VID RUHNKENIUS. [ρ]

* Viro doctissimo, Joanni Schweighaeuser, de qui-
busdam emendationibus in Polybium. [Ω].

“ΠΡΟΛΕΓΟΜΕΝΑ ΤΗΣ ΠΛΑΤΩΝΟΣ ΦΙΛΟ-
ΣΟΦΙΑΣ· e codice Bavario accepi a viro summo D.
RUHNKENIO.” Episc. Menev. Lectori Musei
Oxon. P. iii.

——— apud Luzacium in Exerc. Acad. ad Eurip,
pp. 30. 52. 82. 109. 65. 77.

——— apud eundem de Ostracismo Atheniensium,
p. 34.

——— in annot. ad orat. de Socrate cive; 96. 8.
102. 8. 11.

——— apud virum admodum Reverendum Doctis-
simumque Episcopum Menevensem ad, “Sententius
Philosophorum e codicis Vossiani apographo Ruhn-
keniano nunc primum editas;” p. 40. Consule R. ad
Tim. 158. ed. nov. Ne eam confundat cum collec-
tionibus ad Rut. Lup. 100, 211. allatis, lectori viden-
dum est. Gratias immortales ago eximio illi Prae-
suli, qui ob singularem erga me benevolentiam syl-
loges exemplar suppeditavit.

* Praefatio ad Schelleri Lexicon Latino-Belgicum;
4, Pp. i—xiv. L. Bat. etc. 1799. [Λ]

Notulas,

Notulas, quae Mureti Latinitatem animadvertisunt,
huius praefationi juxta literarum ordinem intexerē
cordi esset: sed mihi istud in animo reputanti sche-
dae ex officina typographica corrigendae pervene-
runt.

—— apud *Musgravium ad Soph. Oed. Tyr.* 721.

—— apud *Aug. Matthiae in animadv. ad hym-
nos Homeridarum:* pp. 150. 259. 72. 85. 340. 41.
57. 73. 76. 77. 80. 88. 91. 459. vide Praef. xii.

ΣΧΟΛΙΑ ΕΙΣ ΠΛΑΤΩΝΑ *Scholia in Platonem,*
ex codicibus MSS. multarum Bibliothecarum primum
collegit DAVID RUHNKENIUS. 8. pp. 256. L.
Bat. 1800. [II]

Collectionem hanc cum Anecdotois Graecis ex
optimis Italiae codicibus a clarissimo Siebenkeesio
τῷ Μακαρίτῃ descriptis accurate contuli; ac lectionis
varietatem aut vitia et additamenta indicare conten-
tus, nihil ultra quaesivi.

R. 2=S. 1. Ἀτεχνῶς] ἵχυρῶς.

ἀφ' ἐστίας ἀρχεσθαι λέγεται—θύσειν—αὐτῶν—γιγάν-
των ἀρχῆν—τῆς παρθενίας.

R. 3=S. 2. ἀφ' ἐστίας] μετενέργεται—ἢ γε—ἐστὶν—

Πελάτης ὁ ἀντιστροφῶν [Nunc clarum est, legen-
dum esse: Πελάτης, ὁ ἀντὶ τροφῶν ὑπηρετῶν R. ad Tim.
212, 1].—ἢ γε—μαθίος δὲ ὡν ὑπερ—.

‘Ηγῆ σὺ εἶναι]—περὶ θεῶν.

R. 4=S. 3. ‘Ινα περ δέος]—λέγεται ἐπὶ—ἐφύτευει—
ἐθέλειν εἰκεῖν [ἀκόνιαν Cod. Marc.].

‘Εργάνη] ὅτι Cod. Marc.—κατὰ διαιτηθῆ Cod. Marc.
et Phavorin.

R. 5. Ἄντωμοσίαν] σκεπτομένου—ἀντόμηνται.

S. 4. Νὴ τὸν κύνα]—χριός ἡ κυνὸς—εἴς οὖν ἐπὶ χρὴν
Cod. Angel.—ἐν Χείρος—δὲ σιγῶν—γίγνωνται.

R. 6.

R. 6. Ὡς τὰν] Ὡς τὰν—τάλας—μέλεε—μόνον—ύπὸ^{τὸν}
αὐδρῶν—[ύπὸ μόνον γυναικῶν Cod. Marc. 189. et Angel.]—ὡς τὰν—περὶ Κτ. Cod. Marc.—βραχύνουσι; βραχ-
υτομοῦσι; Cod. Marc. alt.

S. 5. ἐπιεικως]—ἰπὲ πᾶν φ.

R. 7. γεννήταις] οἱ τοῦ αὐτοῦ [Ι. ταυτοῦ]—

S. 6. ἀτοπον]—ἐν Μαρικᾶ—τοῖς κουρεῖοις—δοκῶ Cod.
Angel.

καθῆκε τὰ σκέλη] Συνταρότερον—

Τὸ μὴ θεμιτὸν εἶναι ἔαυτὸν βιάζεσθαι] Κατὰ τὸν Κε-
βῆτα ἡ τάξις τῶν προβλημάτων. Τὸ πρῶτον πρόβλημα τὸ
μὴ ἔξαγεν ἔαυτὸν· οὐ ἐπιχείρημα μυθικὸν ἔξι Ορφεως ληφθέν.

Φιλολάω] Πυθαγόρειος οὗτος ἦν ἔξι Ιταλίας—φιλοσο-
φίας—ἀπελάσθησαν ἐκ τοῦ—R. 8=S. 7. τεθαμμένος—
Πυθαγορείων ἐλευθερώθησαν.

S. 8. μέχρις ἥλιου δυσμῶν] καθάπερ.

καὶ ταῦλλα] ἀγαθὸς—

Οἵς βέλτιον] τεθνάναι κατὰ Σωκράτην ἡ τάξις τῶν προ-
βλημάτων· πρῶτον γάρ δὴ ἐθέλειν ἀποθνήσκεν κατὰ προαι-
ρεσιν· εἴτα μὴ ἔξαγεν ἔαυτους κατὰ φύσιν.

S. 9. ἐπιγελάσας] Ἰττίω—Ηίτω—Βοιωτίδι—δείκνυ-
σιν—φησί—θαυμαζεῖν.

ὁ μέντοι νῦν δὴ ἐλεγεῖς] ἵντεῦθεν τὸ δεύτερον πρόβλημα
τὸ τοὺς φιλόσοφους ἐθέλειν ἀποθνήσκειν.

R. 9. καθόσον μὴ πολλὴ ἀνάγκη]—συνυπακούστεται.

R. 10=S. 10. ὁμοῦ πάντα] δύσμύριοι—ἐν τῷ Τριφά-
λητι—τεκούσα—ὑμᾶς—οὖσι—ἐν Οἰδίπ.—πόλις δ'—ἢ
δησθ'

R. S. 11. Πρὸς δύο οὐδὲ ὁ Ἡρακλῆς] Βωμὸν εἰσάμενον—
καθεῖναι—Ἐλείου—οὐδὲ Ἡρ.—ἔχει Φιλόίδας Cod. Angel.
φύλλαδας MSS. Marc. cf. R. diss. de Longino, p.
28.—Αὐγέαν—Βουπρασίδης—τὸ ηδὺ ὕδωρ—Ἡρακλέα—
Διόδωρος Cod. Marc.—καρκί—νον Ιόλαιον—καὶ πάλαι—

R. S. 12.

- R. S. 12. τὸν δεύτερον πλάσιν]—οἱ. π. λεγεται—καὶ παθόσον—έμνηθη—Μένανδρος ἐν—Πλοίκω.—
- S. 13. τὴν σαύτοῦ σκίαν] Ἀριστοφάνης ἐν—Γλαύκου τέχνη]—ἐπιμελῶς—διεδόσθη—
- R. 14=S. 26. χαλεπὰ τὰ κ.]—Πλάτων ἐν—
- R. 16=27. S. Προφάσεις ὁ αὐγῶν]—δὲ αὐτῶν—ἐν Γλ. μὲν ἐλελ. —Ἀριστοφάνης ἐν—
- R. 17=15. S. αἰνέρματιστα] τὰ αἰστήρικτα—έρματα—έξω δρόμῳ] ἐντὸς—ἐκτὸς—
- S. 16. συρφετῷ] χειμῶν—σύρμη—
- R. 18. Τὸν Κολοφῶνα—] διύδεκα—συνίεσαν—ἔμβοτα—
βαΐζων.
ἄνω κατώ] λέγεται ἐπὶ—Μένανδρος ἐν—Ἐγχ. καὶ Ευχείρω—
- R. 19. ὅσον μὲν οὖν ἔρα δῆ] ἐν αἴργῃ—λέγοι,—
- R. 21=S. 17. ἀμφιδρόμια] βρέφεσιν—αἵτω δῶρα δὲ πέμπτ.—πολύποδας, καὶ σηπτίας—
- S. 18. τῆς ἀληθείας] σύνγραμμα.
- R. 22. οὐδὲν ἐνὸς μόνου] κυρίοις—οὐδὲν ἐνὸς μόνου—ὅτι
αὐτοὶ—
- Προσηλακίζομεν]—έξουδενοῦμεν.
- R. 24. ὡς πρὸς θεοὺς ἔχειν] μῆδεα—
- R. 26. Βάναυσοι] ὑπερηφανην—Βάναυσον—
- R. 27. S. 19. κατὰ τὰ συγχράψιματα φέρονται] ηγριομένοι—μεγαλόφρονες—Πιθαγόραν—
στάγματον] ἐαυτῶν—λέγουσιν.
- R. 30. Ἰππέας εἰς πεδίον] παρακαλούντων.
- R. 32. μὴ γάρ οὔτω τιθῶμεν]—ἐν μίξει—ἐκοῦσαν—
γεωμέτροις—ψευδαριθμῶν.
- S. 20. Λάσιον του] πάντα σοφὸς—εἰωθῆ—ιστι—
ἐπαινήσαντα—
- R. 33. Μυσῶν τὸν ἔσχατον] Λέγεται ἐπὶ—ἐν Ποστρίσαις—

S. 21. "Τηρέου] λέγεται ἐπὶ—"

R. 34. ὅτι σοφιστὴν καλεῖ ὁ Πλάτων] καθαρσὶς ψυχῶν
—οὗτως—ἐν ὑλῇ—ἀρπαζόμενος—καὶ ψυχὰς—διὸ καὶ ὁ
σοφ—δημιουργῶν—Ἐρμαῖος—δίῳ Σωκράτει.

R. 35=S. 22. κατὰ τὸν Ὄμηρον λόγον] ξένοις—συνο-
παδὸν γνόμενου—

ἄττα] ἔνιοι—ἐν Νεφέλαις—καλαθυρμάτι—

R. 36=S. 23. τυφλῷ] ἐν Δεσπιδαῖμονι—ἐν Ραπ.—ἐν
Πλόύτῳ.

Φιλόχορος] Λέγεται ἐπὶ—κελευόμενον—

R. 37=S. 24. ἀμηγέπη] ἀμωσδήποτε, καθ' ὅπῃσυν.

R. 39=S. 49. Κεραμεικῷ] —οἱ πόροι προεστήκεσσαν.—

S. 46. νεαλέστεροι] —πατήσουμένων—ἔτι—

R. 40. Ἰβυκείου ἵππου] κυανέησιν—τακεροῖς—αἰκῶν
—θοᾶς—

R. 40=S. 34. ὥσπερ μῦθος] —τὰ πρὸς—ἐν Λαμίᾳ.
μὴ κινεῖν] ἀνοίας—Τηρειδῆς—ad Rut. Lyp. p. 64.—
οἰκείας—έφθεγξαντο.

R. 41. Γενούστης] —δέχεσθαι—φατρίας—φατρίαι—
τριτοῖ—φατρίας—τριτείας—τὰς δὲ—φατρίᾳ—δωδεκά-
κις.

R. 42=S. 35. Γνῶθι σεαυτὸν] Χίλωνας—Λώβιος—
σαυτόν.

τευταζόντων] —στρατευομένων, ὁ—

R. 43=S. 36. τὸ τρίτον τῷ σωτῆρι] —τῶν δὲ τρίτον—
ἐν Ταρ.—ἐνταῦθα δὲ—

R. 44=S. 49. Αὐτόματοι δ' αὐγαθοὶ] Αὐτόματοι αὐγα-
θοὶ ἐπὶ δ.—ὅς ὅτε ἐστιῶντο—Κήϋκι ξένοι—ἐπέστη—Χρυ-
σογένει.—

S. 50. "Αλκηστις] —ἐθελήσαντος—Ἡ, ἐπέλθη—καταχ-
θονίους—

R. 47. ἀσκωλιάζοντες] —μὲν ἐλέγον—τὸ τοῦ ἄλ.—τὸ
δὲ ἀσκωλιάζειν τὸ χωλαίνειν.

Οκρίβαντα]

’Οκρίβαντα]—λογεῖον—ad Tim. 191—Καλλίβαντα
MSS.—ιστάντο—

S. 51. ὄμοιον ὁμοίῳ]—αἱ—τοῖς τρόποις—τῷ Λ.—
ἐν Σικ.

R. 48. τέλος]—ώς ἔτ' ἐφη—

R. 48,9. Κόδρον]—Οδρῆιδος—Codd. Marc.—Πηλεύς·
Πηλέως—Αθρήτου—Ξάνθιος—Ξανθίος—Ξάν-
θιος—(Cf. ad Paterc. I. 8. et 18.) Νηλέως—συγγένειαν.

R. 50=S. 54. Ψυκτῆρα]—ἐν Τηλέφῳ.

333. F=x, 269 “Ερμαίον ἡγησάμεν εἴναι]” Ερμαίον·
τὸ απροσδίκητον κέρδος· ἀπὸ τῶν ἐν ταῖς ὁδοῖς τιθεμέ-
νων ἀπαρχῶν, ἃς οἱ ὁδοιπόροι καθεσθίουσι· καὶ γὰρ ἐν ταῖς
ὁδοῖς ἔθος ἦν ἴδρυσθαι τὸν ‘Ερμῆν· παρ’ ὅ καὶ ἐνόδιος
λέγεται.

R. 51. Οἶνος]—ἀφερεῖν—ἄυτη·

R. 53=S. 55. ὥσπερ νήπιον] καὶ ὁ ἀλιεὺς—οἵσει—
ὥσπερ ἀλιεὺς πληγεὶς—οἴσεις—Σατυρικῶ Αμφιαράω [Fr.
p. 9. ed. 4. Br.] λέγων ἔτ' αὖ.... ὥσπερ ἀλιεὺς πληγεὶς,
ἐνῶ διδάσκαλον. Ομοια αὐτῇ καὶ ἔτεραι—

’Ακουμενῶ] Τὸν Ακουμενὸν καὶ Σωκράτους καὶ ἑαυτοῦ
καλεῖ ἑταῖρον ὁ Φαιδρος· τοῦ μὲν Σωκράτους, ὅτι ἱατρὸς
ἄμφω ὥπερ γαρ ὁ Σωκράτης περὶ ψυχὴν, τοῦτο ὁ Ἀκουμε-
νὸς περὶ σώμα· τοῦ δὲ Φαιδρου· ὅτι ἀμφότεροι περὶ τὸ φαινό-
μενον ἐπτόνται· καὶ γὰρ ὁ Φαιδρος περὶ τὸ φαινόμενον
καλλος, τὸ ἐν τοῖς λόγοις, ἐπτόνται· καὶ Ἀκουμενὸς ἱατρὸς
ἐστί τοῦ φαινόμενου, τούτεστὶ τοῦ σώματος.

Δρόμοις]—εἰσὶν—ώς κατὰ σχολὴν καὶ κατὰ
Βραχὺ γυμνάζοντες, καὶ τὰς ἀναπαύλας ἐν τοῦ πλησίον
ἔχοντες ὅτε γὰρ τίς βουλέται, δύναται καθέζεσθαι.

R. 54=S. 56. Ἡρόδικὸν]—Σιλυμβριανὸς—

R. 55. Ἄρειον πάγου]—ὑψηλῷ—ὑὸν—βιάσατο—

R. 55. ἀγραίας]—εἴναι ταύτην τὴν θεὰν τοῦ ἀγρίου
καὶ πᾶν—D. R. ad Tim. 223.

Τυφῶχος]—ἐν Σμελίᾳ—legendum ἐν Κιλκίᾳ—D.

R. ad Tim. 260.

338. F=x. 289. Εἰ ταίνυν τὸν νόμον κ. τ. λ.] Εἰ τοίνυν λέγει τὸν νόμον εἶναι τοιοῦτον, ὡς νενομισμένου αἰσχροῦ τοῦ χαρίζεοθαι· τοῦτο δὲ πρῶτον μὲν παρ' ἱστορίᾳ ἐστιν, ἔτι δὲ καὶ εὐαγγέλιον, ἔχει. Εἰ γὰρ αἰσχρόν ἐστι τὸ χαρίζεοθαι κατά τὸν νόμον, οὐδεὶς χαριστέον, οὔτε τῷ ἐρῶντι, οὔτε τῷ μὴ ἐρῶντι· τὰ γὰρ αἰσχρὸν πρὸς οὐρένα ποιητέον, οὐδὲ λεκτέον. “Οτι δὲ παρ' ἱστορίᾳ ἐκ τῶν δὲ μαθεύῃ ἐστι· καὶ γὰρ παρ’ Ἀθηναῖς ἐφείτο ἐρᾶν καὶ τοῦ Ἑρωτοῦ Βώμοι καὶ αγάλματα ἄστα, καὶ Ἀντέρωτος ὡς καὶ ἐπιγράμματα γε ἐπὶ τῶν αγάλμάτων ἐγέγραπτο, ἐπαναύντων τὸ ἐρᾶν καὶ ἀδρέμος γε ὁ μακρὸς τοῖς Παναθηναίοις ἀπὸ τοῦ Βώμου τοῦ Ἑρωτοῦ ἐχίνετο· ἐντεῦθεν γὰρ αἴψαμενοι οἱ ἐφῆβοι τὰς λαμπάδας ἔθεον· καὶ τοῦ νικησαντος τῇ παμπάδι ἡ πυρά τῶν τῆς θεοῦ ιερῶν ἐφύπτετο. Οἱ δὲ Σόλων ἐν τοῖς νόμοις καὶ πόσους πῆγεις ἀπέχονται ἀκολουθεῖν δεῖ τὸν ἑραστὴν τῷ ἐραψίῳ, δεδήλωσε· καὶ τοῖς ἐλευθέροις τῷ ἐπιτήδευμα τετήρηται· δοῦλοι κωλύταις ἐρᾶν· Ἐγράλαιφεν δὲ [τε R.] καὶ τὸν αἰτητῶντον, καὶ κὸν λιποντα τὴν πάξιν, καὶ τὸν μὴ θρέψαντα τοὺς γυνεῖς, μηδὲ θάψαντα, καὶ τὸν φρούριον προδεδωκότα. Καὶ ἐν τοῖς ποιήμασιν ὡς καὶ λοῦ τοῦ ἐρᾶν μνημεύειν, λέγουν.

“Ολβίοι, ὡς παῖδες τε φίλοι, καὶ μάνυχες ἵπποι
καὶ κύνες ἀγρευταί, καὶ ξένος ἀλλοδαπός.
καὶ ἔτι·

“Ἐργα δὲ συπρογένους τῶν μοι φίλα, καὶ Διονύσου,
καὶ Μουσάων, τίθησιν ἀνδράσιν εὐφροσύνας.

Μουσέων, ἀ τίθηστο—arid Ernest. ad Callim. xi.

R. 56. Σαπφοῦς]—Σκυθικοῦ

S. 58. ὦστερ οἱ εὐνέα ἀρχοκτεῖ]—Φωραθέντες ἔτυχον,—
Παλημάρχος οὖν—κατήργυσον—ἔτι—

R. 57.

R. 57. Κυψελιδῶν ἀναθῆμα] νέεῖ—ηὐξούτῳ—χρυσον—
οἱ δὲ ἐκρατήσαν Κορίνθου,—ἀνέθηται—πενταετήρος Μεν-
νιζχ.—ἐδίδωτο—κότινος—ἀργυρελαίας.—

R. 58=S. 59. εἰς τὰς ὁμοίας λαβάς]—ὅς τοῦ ἀφορ.

R. 59=S. 60. Ὁστράνου μεταπεισόντος—ἴσταντο—
λεύκη—μέλανη—τούτον—

343. C=318. "Οὐ "Ομῆρος μὲν σύκη ἥδετο; Στηθο-
χορος δὲ] Περὶ τῆς Ὁμῆρου τυφλώσεως διάφοροι φέρονται το-
τορίαι. Αἱ μὲν γὰρ αὐτὸν καὶ τυφλὸν ἐκ γενετῆς λέγουσι,
καὶ οὕτω τετέχθαι: οἱ δὲ ποικαίνοντα παρὰ τῷ τάφῳ τοῦ
Ἀχιλλέως πολλάς τινάς καταβαλέσθαι εἰς τὸν ἥρωα χρᾷς
καὶ στεφάνους, καὶ περακαλεῖν αὐτὸν ὄφθηντες αὐτῷ: ὃ δὲ
ἄγρως ὄφθημετὰ τῆς πανωπλίας λάμπτων" λέει "Ομῆρος
μὴ ἐνεγκὼν τὴν θέαν, καὶ τὴν λαμπτόντα τὸν ὅπλον,
ἐτυφλώθη. Οἱ δὲ, ὅτι ἐπειδὴ εἶπε περὶ τῆς Ἐλένης,
ὅτι ἡρπάσθη καὶ ἤγαγέτο αὐτὴν Ἀλέξανδρος εἰς τὸ Ἰλιον,
καὶ ἐσχει ὡς γυναικα, κατὰ μῆνιν τῆς Ἡραίνης, ὡς ὑβρίσ-
θείσης πάρ' αὐτοῦ, ἐτυφλώθη. Περὶ δὲ τοῦ Στηθοχοροῦ
φρασίν, ὅτι Λοκροὶ καὶ Κροτωνιάται ἐπολέρουν πόρος αλλή-
λους. "Εθος δὲ ἦν τοῖς Λοκροῖς, μέρος τῆς στρατιᾶς αὔφρος
μήτον ἀνεροῦν τοῖς Ἡρωσιν, ὡς ἐκείνων φρουροῦντων αὐτό.
Τὸν οὖν Λεόνυμον τὸν στρατηγὸν τῶν Κροτωνιατῶν ἐπι-
θέσθαι ἐκείνῳ τῷ μέρει ὡς αὔφρουρήτῳ, καὶ τρωθέντα ἐξ
αδήλου ἀναχωρῆσαι χαλεπῶς δικκείμενον ὑπὸ τον τραύ-
ματος. "Ελθεῖν οὖν αὐτὸν εἰς τὸ ἐν Δελφοῖς γεννατεῖον διὸ
θεραπείαν, καὶ λαβεῖν χρησμὸν, ὅτι ὁ τρωθεὶς καὶ ιδεῖ-
ται, ἐπανερεμένου δὲ αὐτοῦ καὶ τίς δὲ τρωθεῖς, καὶ γὰρ ἦν
αδήλον, ἀκοῦσαι ὅτι ὁ Ἀχιλλεὺς. "Απελθόντα τὸν αὐτὸν
εἰς Λεύκην τὴν ηγού ἱκετεῦσαι τὸν Ἡράκην καὶ ιδεῖν ποιη-
θέντα τινάς τῶν Ἡρώων, καὶ λαβεῖν μὲν πάρα τοῦ Ἀχιλ-
λέως θεραπείαν. "Ακοῦσαι δὲ πάρ' αὐτῶν εἰπεῖν τοῖς
αὐθρωποῖς ὅτι οὐδὲν λανθάνει θεοὺς οὐδὲ ἄρωρες ὃν προσττετε
ἢ ἀνθρωποι: ἐλθεῖν δὲ καὶ τὴν Ἐλένην καὶ εἰπεῖν αὐτοὺς γε-

λαι Στησιχόρῳ παλινῳδίαν ἔσαι, ἵνα αναβλέψῃ καὶ γάρ,
Ομηροῦ δὲ αὐτὸ τοῦτο τετυφλῶσθαι, ὡς κατηγορήσαντα
με. Καὶ οὕτω τὸν Στησιχόρον ἀκούσαντα παρὰ τοῦ
Λεωνύμου, γράψαι τὴν παλινῳδίαν, καὶ οὕτως αναβλέ-
ψαι.

P. 343. G= 315. Δωδώνη] Περὶ τοῦ Δωδωναίου
μαντείου διαφορά εἰσὶν τὰ ιστορούμενα λέγουσι δὲ οἱ μὲν,
ὅτι δρῦς ἦν ἐκεῖ ἡ μαντεύουσα· οἱ δὲ ὅτι περιστεραί· τὸ δὲ
ἀληθὲς, ὅτι γυναικής ἦσαν οἱεισαι, αἱ μαντεύουσαι δρῦς τὴν
κεφαλὴν στεφόμεναι, αἵτινες ἐκαλοῦντο πελειάδες· ἵσως
οὖν ἀπὸ τοῦ οὐόματος πλανηθέντες, ὑπόπτευσαν εἴναι
περιστεραίς τὰς μαντεύουσας· ἐπειδὴ δὲ καὶ τὴν κεφαλὴν
δρῦι κατεστέφοντο, ἵσως διὰ τοῦτο εἰρήκασι καὶ τὴν δρῦν
μαντεύειν· ἐστὶ δὲ Διὸς τὸ μαντείον, τὸ δὲ ἐν Δελφοῖς,
Ἄπολλωνος.

R. 60, 1=S. 62, 3. Σιβύλλακ]—προείπε τὸν—Σαλα-
μίνης προλόγῳ—Αμαλθαία—Εριώφυα—Ταράξανδρον—
Ρωμαίος—ονομάζειν—Η ὁρδ.—Η δει.—Τιβουρτία—
Αλβουνία—Φασὶ δὲ ὡς ἡ Κυμαία ἐννέα Βιβλία χρησμῶν
ιδίων προσεκόμισε Ταρκινίω Πρίσκω, τῷ τηνικαῦτα βασι-
λεύοντι τῶν. Ρωμαίων, καὶ τούτου μὴ προσηκαμένου ἔκαισε
Βιβλία β· Η Ἐρυθραία ἐστὶν Ἐριφύλη—φασὶν δ' αὐτὴν
γεννηθείσαν—προείπεν—φθέγγεσθαι—λαβεῖν.

345. E= 324. Θέσμος τε Ἀδραστείας] Η Ἀδρασ-
τεία μία ἴστι θεὸς τῶν μενούσων ἐν τῇ νύκτι γενομένη ἐκ
Μελίσσου, καὶ Ἀμαλθείας· οἱ μὲν οὖν Μελίσσος κατὰ
τὴν πρόνοιαν εἱρηται· η δὲ Ἀμαλθεία κατὰ τὸ ἀκλινές, καὶ
μὴ μαλθάσεσθαι· ἐκ τῆς οὖν πρόνοιας τῆς ἀκλινοῦς γέγονεν
η Ἀδραστεία· ητις ἀδελφὴ ἐστὶ τῆς Εἰόης.

....Εἰδη τ' εὐειδῆς
καὶ ὄμοσπορος Ἀδραστεία·

ἡ πάντων ὄμοι τῶν νόμων τὰ μέτρα ἐσαυτῇ συλλαβοῦσα,
καὶ συνέχουσα, αὐτῇ ἐστὶν ἡ Ἀδραστεία, κεκλημένη, διὰ
τὸ

τὸ τὰ ὑπ’ αὐτῆς τεθέντα καὶ νομοθετηθέντα ἀναπόδραστα
εἶναι· διὸ καὶ πρὸ τοῦ ἄντρου τῆς νύκτος ἥχεῖν λέγεται·

....παλάμησι δὲ χάλκεα ὁπτρα
Δῶκεν Ἀδραστείη·

Ἐν τοῖς προθύροις γὰρ τοῦ ἄντρου τῆς νυκτὸς ἥχεῖν λέγεται τοῖς κυμβάλοις, ἵνα πάντα τὰ αὐτῆς τῶν νόμων κατήκοος γένηται. "Ενδον μὲν γὰρ ἐν τῷ αἰδύτῳ τῆς νυκτὸς καθθηται ὁ Φάνης· ἐν μέσῳ δὲ ἡ Νύξ, μαντεύουσα τοῖς θεοῖς.... Ἀδραστεία ἐν τοῖς προθύροις πᾶσιν νομοθετοῦσα τοὺς θεοὺς θέσμους. Διαφέρει δὲ τῆς ἐκεῖ Δίκης, ὡς νομοθετικη, δικαιστικῆς· καὶ ἡ μὲν ἐκεῖ Δίκη λέγεται εἶναι τοῦ Νόμου τοῦ ἐκεῖ, καὶ Ευσεβείας, αὕτη δὲ ἡ Ἀδραστεία ἐκ Μελίσσου καὶ Ἀμαλθείας.

R. 63=S. 65, 6. Λογογράφον]—ἢσαν γὰρ τινες τῶν ἔγγορων πιπράσκοντες λόγους τοῖς λέγουσιν—τὰ δικ.—ἔλεγεν δι’ ἔωτῶν—

350. B.= 348. Φιλόμουσον] Ἀντὶ τοῦ φιλόσοφου.

R. 64, 5=S. 66, 7. περὶ ὄνου σκιάς]—Λέγεται ἐπὶ—
αἰξίων μαχομένοις—συνέμενεν—μικρὸν μόνον χρόνον—τὸ
μέγαν—οὐειλάτου—δύνασθαι—διακομίζοντα—ἐπιγραφῇ—
—ἐπιπλήθας—ἀφίναι.

350. G.= 351. "Ετυμος τέχνη, ἀνευ τῆς ἀληθείας]
"Ανευ τοῦ ἀγαθοῦ καὶ τῆς ἀληθείας, φησίν ὁ Λάκων ἥγτωρ,
τέχνην εἶναι ἀδύνατον.

351. A.= 352. Γοργίαν] Ἀπεικάζει τὸν Γοργίαν
τῷ Νέστορι ἐπειδὴ καὶ αἰδήμων, καὶ πολυετῆς ἐγίνετο
ἐκεῖτὸν γὰρ ὅκτω ἐλέγετο ζῆσαι ἐτῇ τὸν δὲ Θρασύμαχον
ὡς δεινὸν τῷ Οδυσσεί ἀπεικάζει τὸν δὲ Ἐλεάστην Ζήνωνα
τῷ Παλαμήδῃ· ἐπειδὴ καὶ ἀριθμῶν καὶ πολλῶν ἄλλων
εὑρενετοτο. Παλαμήδης· ὡς τεχνικὸν οὖν τὸν Ζένωνα
παρέβαλε τῷ Παλαμήδῃ.

353. B.= 364. Λογοδαιδαλον] Λογοδαιδαλος ἐστὶ
λόγων τεχνίτης, καὶ διαλεκτικός καὶ δυνάμενος τὰ ἀκίνητα
ἀποδεῖ.

ἀποδεκνύειν κινουμένα· ὡσπερ ὁ Δαιδάλος ἀποδιδράσκοντα καὶ κινουμένα ὡσπερ ὁ Δαιδάλος ἀποδιδράσκοντα καὶ κινουμένα ἐποίησε τὰ ἀγάλματα· πρὸ αὐτοῦ γὰρ συμμεμικότα ἦσαν, καὶ οὐκέτιχον τοὺς πόδας διεστηκότας· ἀλλ’ αὐτὸς πρῶτος διέστησε.

Ibid. C. Τισίαν τε] Ἐπὶ τούτου καὶ τοῦ μαθητοῦ αὐτῷ Κόρακος φέρεται ἡ παρομία, ἡ ἀπὸ κακοῦ κόρακος κακὸν ὄν. Οὗτος γὰρ σοφιστὴς ὢν, ἐπηγγείλατο διδάσκειν τὸν μαθητὴν οὔτως, ὡστε πὴν τράων δίκην νικῆσαι· οἷαν δᾶς μοί, φησὶν, εἰς μισθὸν τοσαὶς δὲ δραχμαῖς ὁ μαθητὴς ὑπέσχετο· εἰσῆλθε τὴν πρώτην δίκην περὶ τοῦ μη ἀποδούνας τοὺς μισθοὺς, διὰ λημματος τὴν κρίσιν ποιούμενος, ἵνα καὶ νικήσας καὶ νικηθεὶς μηδὲν δῷ καὶ ἐπὶ τούτῳ ἐλέγχῃ ἡ παρομία.

Ibid. Γοργίαν τε] Περὶ Γοργίου λέγεται, ὅτι ἴωτῶν ἐκόλευεν, ὅτι τίς βούλεται καὶ μηδενὸς ἔρωτῶντας ποτέ φύλλαν λαβθῶν, εἴπεν εἰς τὸ φύλλον λόγου τινὰ· εἴτα εἰς τὴν Αθηνᾶν, καὶ παμπήρη λόγου ἀπετείνετο.

Ibid. Πρόδικος] Οὗτος τὴν τῶν ὄνοματων εὔρει ἀκρίβειαν· αὖν διαφορὰν τέρψέως, χαρᾶς, εὐφροσύνης· τέρψιν καλῶν τὴν δι’ ὧτων ἀκοήν, χαρὰν τὴν τῆς ψυχῆς, εὐφροσύνην τὴν διὰ τῶν ὄντων.

Ibid. D= 365. Μουσεῖα λόγων] Ἐκεῖνος ἐξεύρε τὰ πάρισσα· διὸ καὶ μουσεῖα λόγων ἐκάλεσεν, ἐπειδὴ ἐδόκει τῇ καλλιλεξίᾳ πάνυ κορμεῖν τὸν λόγον.

Ibid. Διπλασιολοΐαν] Τὸ τὰ αὐτὰ δῖς λέγειν· οἶν, φεῦ φεῦ.

Ibid. Γνωμολοΐαν] Ως Δημοσθένης· ὁ γὰρ, αἷς δὲν ἰγώλη πηθείνη ταῦτα πράττων καὶ κατασκευαζόμενος, οὗτος ἴμοὶ πολεμεῖ· καὶ ἀλλαχοῦ δεινὸν γὰρ ἡ πουηρία· καὶ τὰ ὄμοια.

Ibid. Εἰκονολογίαν] Εἰκονολογία ἐστὶ, τό δι’ εἰκόνος καὶ δι’ ὑποδείγματος παραστῆσαι τὸ λεγόμενον.

Ibid.

Ibid. Λικυμνίων] Οὗτος τὸν Πώλον ἐδίδαξεν ὄνομάτων τηνὶς διαιρέσεις οἷς, πᾶς κύρια, πᾶς σύνθετα, πᾶς ἀδελφὰ, ποῖα ἐπίθετα, καὶ ἄλλα πολλὰ πρὸς εὐεπείαν.

Ibid. Ορθόρεπεια] τούτεστι κυριολεξίας διὰ γὰρ τῶν κυρίων ὄνομάτων μετήρχετο ὁ Πρωταγόρας τὸν λόγον, καὶ οὐ διὰ παραβολῶν καὶ ἐπιθέτων.

Ibid. Τὸ τοῦ Χαλκηδονίου σθένος] ὁ Χαλκηδόνιος ἵστι ὁ Θρασύμαχος, ὃς ἐδίδαξεν ὡς δεῖ οἴκτον ἐγεῖρεν τὸν δικαστὴν, καὶ ἐπισπᾶσθαι ἔλεων γηρᾶς, πενίαν, τέκνα ἀποδυρόμενα, καὶ τὰ ὄμοιά.

R. 68=S. 70. Ἀδώνιδος κῆπους] Αθώνιδος—ἔργος αμενῶν—Εὔριπόδης ἐν—

Κοινὰ γὰρ]—τῶν φίλων λέγεται ἐπὶ—ἀδιανέμεται—πρασσοῦτων—αὐτῷ—καὶ ταύτης—ανάθησιν—ποιήσονται—Ἐφησεν—

R. 69=S. 37. εἰς τὸν Ἀθηναίων]—εἰσηγεῖσθαι—γενόμενου.

R. 72. Προδρομᾶς—μεγά—

R. 73. Τῷ Περικλέους ὑέε]—ὑὸς—Βλιττομάμιμας—ὅτος—

R. 77=S. 39. Ἐπειδὴν δὲ ἐπτέτεις γένωνται]—Ζωροάστρου—εἴ—τῆς ὥλης—εἰς τῷ Μίθρᾳ—

Δὶς ἐπτά]—ὑμῖν—φησί.

Ζωροάστρου]—εἶναι λέγεται,—ὅρμημένων—δὲ—δὲ—

R. 79. Ἄνδρὸς ἀξιοπίστου]—συνελθων—Δαρείω συνανελθὼν. Cod. Marc. 189.

ἐρχιασί] Ἀττίδα—Αἰγύιδαν.—

R. 81=S. 40. ἀναθεὶς]—Χείλων—ὅτι φημενόν

R. 84. φαῦλος]—ένος ἰδιώτητα—φαύλαν—καρκάν φέρουσταν—MS. Angel.

R. 85=S. 28. τέως μὲν]—τέως ἔτι—Ἀριστοφάνης ἐν—ἀγὼ μόλις—ἔβοσκον—μὲν οὖν—οὕτω γὰρ—Τελμισσοῦν,—καὶ ἐν εἰρήνῃ ὁ αὐτὸς—εὔρεται—Ιπποκόμος πρὸς —σαυτ' ν—

—σαυτὸν—ό τέως ήσαν σῶοι οἱ—οὐδὲ πωποτ'—ἐποίησα-
μεν—ό γὰρ Θαύμας,—συμφεροῦσαν—

R. 87. Πένταθλοι] σίγχυνος bis.

R. 88=S. 14, 5. ἐμβραχυ]—συντονῶς—οἱ δὲ Codd.
Vide Hist. Cr. Or. Gr. xlvi. Ἀριστοφάνης ἐν—διαβέ-
βληχ—τραγῳδοὶ καὶ χοροὶ—ἐν "Οραις"—εὔξαιτ "Ος
ἐμβραχυ—

R. 88, 9=S. 41. Ἀντικρὺ]—δευτέρῳ—οἰόμενοι—ἐν
τῷ.—"Ἐκτῷρ δ—αἰχμῆς—

Λευκὴ στάδιμη]—τούτῳ—λευκὴ οὖδηναται—Σοφοκλῆς ἐν—

R. 91=S. 42. ἐγγύα] Ἐγγύα ἄτα—ιγγύαν—γέοτε-
ρον—αὐτηρήθην—ἐγγύαν—ύστερον—

R. 92, 3. τὸ τρίτον]—Καὶ πρῶτος—Σοφωλῆς ἐν—

S. 43. ἐν τῷ Καρὶ]—ἐπισφαλέστεραν—Ομήρου—Κά-
ρης κλήσομαι—ἐν Κάρῃ κινδυνευτέον· καὶ Κρατῖνος ἐν Βου-
κάλοις.....ἐν Κάρῃ κίνδυνον ἐν ἐμῷ δοκεῖ πρώτα περασθαι.

R. 95=S. 44. Ἡρτίαζον]—δραξαμένων—Ἀριστοφά-
νης ἐν—

R. 96=S. 24. ὁ Διὸς Κόρινθος] λέγεται ἐπὶ—ἀντι-
παθεῖν ἀποστάντες—ἀλλήλοις τὸν διὸν Κόρινθον—

R. 97, 8=S. 25. καλὰ δὴ πάντα ἄγεις]—λεγεις edd.
—ἄγελλόντων—ώς Ἀριστοφάνης ἐν—

οὐ λίνον]—συνάπτειν, λέγεται ἐπὶ—

"Ερκιος]—τούτου—"Ερκειος—Φρατρία—Φρατρία—

R. 99. πύπαξ]—Λυκόφρων ἥθη· "Αλλως.—

S. 26. Δολιχοδρόμων]—αὐτουργεῖς—έγγρινασεν—ταῖς
βασιλικαῖς—

R. 103=S. 29. Σκόλιον]—θυητῷ—τρίτον—desunt
τὸ δὲ—μετὰ τῶν φίλων apud Cod. Koën. ad Greg. p.
155.—παραλείπεται—τὸ δὲ ὑπὸ—διαδιδωσιν—

R. 114=S. 31. τὸ τοῦ Εύριπίδου]—τοῦ Εύριπίδου—

R. 115. ὅτι ἀμελεῖς]—μακροτέροις—τιθῆναι—λέξεων
πεζοτέρων—ὅπλα.—

R. 116=S. 31. Βλάκα]—βεβλάφσθαι—

R. 121=S. 31, 2. Χαραδριοῦ]—αὐτοὺς ad Tim.

273. Καὶ μὴν—S. lege καλύπτεις—οὗτω Ἰππῶναξ.

D. R. ibid.

R. 122, 3=S. 32. ἀκίζῃ]—ἀμφίσθαι—ἀκίζεσθαι
—ἀνοηταίνενοιον—προσποιούμενη.

τὰ μεγάλα—σμικρά]—τὸν μυουμένον—ἐκερνοφόρη-
σαι—ην—ὑπερεδύσαντο,

R. 124=S. 33. δῖς γὰρ τοὶ καὶ τρὶς]—οἱ δὲ, καλὸν—

R. 133=S. 71. Αὐτὸς δεῖξε—αὐτας—

R. 134. Βάλλες Μακαρίαν]—τοῖς Ἀθηναίοις—αὐ-
τοὺς—Μακεδότην ἐνομίσται,

S. 72. ἂ, μὴ μέγα]—[R. ad Callim. Fr. cccxxiii.]
—παντων—ἄσφρον—ταύροις τό, τε—τὰ ἄτινα—Ιππο-
κράτη—Ομήρου—δόματα—καὶ παρ' Εὐρ.—παύματα—

R. 135. Χαλεπὰ τὰ καλά] ἀρχὰς δὲ—Μιτυλαίων—
παρὰ—αὐτοῦ—αὐτοῦ—ἀξιότητος.

R. 136, 7=S. 73. Στλεγύιδα καὶ λήψευθον]—Ἀριστο-
φάνης ἐν—ἄυτῃ—Ηρόδωτος—ἐλεγοντο—λαχηνον—λαυ-
κανίου—

R. 137. Κατηβολὴ] καταβολὴ ad Tim. 154.

R. 138=S. 33. μαγνῆτιν]—Πτολομαῖος—αἷς αὐτὸς
—γενωμένης—ἐπιδούριοις—δὲ ἀνθροφοφάγους—ἀργύριω—
Ηρακλεῖαν ἐπισπᾶθαι—

R. 139=S. 44. Ἀσπασίαν]—πεφιλοσοφήσα—Λυ-
σικλεῖτω—ύὸν ὄνομάσμενον—ἐν Πεδήτῃ—ἐν Ομφάλῃ—ἐν
Φίλοις—ύὸν—ἐν Δίκαιοις.

R. 140=S. 45. Σικελίαν] Περὶ τῶν ἐν Σικελίᾳ καὶ
Ἐλλησπόντῳ καὶ Μιτυλήῃ ναυμαχησάντω—Σάρδος δὲ
δευτέρα—τρίτη δὲ—καὶ τετάρτη—σταυροφυῖς—βασί-
λεύοντος—

R. 142=S. 74. ἐπὶ μηχανῆς]—θεὸς—ἀνεδείκνυτο—
ἐπιφάνης—Μέγανδρος ἐκ—

R. 144, 5, 6—S. 46, 7, 8. ἀνεργούχατέ τε μάλα Σαρδάνιον]—οἱ γυναις—μέλλοντος—Σαρδάνιον—χαίροντες—
ἐγχίνετο—τιμῶντες—παρφεύσοντο—χαθαγίζειν—τὸν δὲ
σεωπότα—Σαρησδάνιον—χαίρειν—ἐνδημούρυπτε—ἔρρειν
χελέων—μέχρι—χινόμενον

Ibid. παγκρατιαστής]—ἀγαναγόμενος—ὑπερβάλλοντο
ἔμιστες—προσβάλλοντα—τὶς δακτύλους—σλήτουν
χείρου—

494. A. "Τιμεῖ"] αἰδίστητο ἵη. σημανεῖ δὲ καὶ μέμφε-
ται καὶ λοιδορεῖ, κατ εὐφημισμὸν. D. R. ad Tim. 263.
cf. Sch. p. 144, 235. quod ad p. 211. omisit D. R.

535. G. 'Ανικρύμενος] Lex. Sangerm. apud D. R.
ad Hesych.

P. 210. Φελλέως]—scribendum δυσεργήτη—D. R. ad
Tim. 269.

P. 221. Κλήρου]—ταῦτη καὶ Ἐπιτεγρατίδε—ad
Tim. 209. Quorsum vero dēptōi δεσμολειμένου τῆ
φροντίδες; ex iis saltem colligamus ne codices quidem
praestantissimos omni labore vacare; “neç aurum sine
sordibus in metallis:” pessimorum etiam quisquiliās
secerni debere; et ὁρθονίας doctrinam, cuius Sie-
beakesius praecipue fuit peritus, si utilitate metiri
velis, in vetustis membranis pervolutandis plurimum
valere.

P. 256. Αὐτοσχεδιάζοντα.] “Frequens verbum apud
Platonem εἴης loca Piersonus ad Moerid. Attic. p.
46. indicavit Phaedro p. 340. F. γελῶς ἐσομαι παρ
ἀγαθὸν ποιητὴν” — Qui in libris ligandis quaestum
multo uberrimum faciunt, hoc, quantumcumque
sit, nobis invidere sent! — Audi nunc “discipulo-
rum R. optimum:” — Ceterum his tantis de Platonis
interpretatione meritis cumulum etiam adjiciet edendo
Platonis Scholiasta inedito, cuius Contextus jam totus,
Commentarius

Commentarius magnam partem, typis expressus est*. Cur viros de te quidem optime meritos, Wyttēbachii doctissime, falsa spe enecas?

Phil. Guili: vari Heusde *Specimen Criticum in Platonem. Accedit D. Wyttēbachii epistola ad auctorem. Item collationes Codicū MSS. Platonis, cum a D. RUHNKENIO confectae, tum aliae Lugduni-Batavorum, typis Honkoopianis 1803. 8. pagg. 172.*

RUHNKENIUS apud Wyttēbach. Bibl. in Cr. xi, pp. xxii, xxxv. 14, 64, 130, 8. 56, 75, 77.—“Et quam nostris, eamdem aliorum, maxime Ruhnkenii, dictatis editionem destinavimus: quae nunc mendosæ in multorum manibus jactantur, et, ut res nullius, d. primo quoque occupantur.”—Ecquis non exoptarit Wyttēbachium emendationes Ruhnkenii ad *Longini Art. Rhet., Cōtn. Nepotem*, et novas ad *Velleium* in publicum depontrurum! Annos abhinc plus minus triginta eruditos certiores fecit Heynus † *Ruhnkenium nostrum* “paradam habere dissertationem de antiquis Virgilii commentatoribus;” quam ut ab interitu vendicaret W., per Ruhnkenii manus rogatus, precamur, obtestamur.—*Lacrozio* nunciavit *Burmannus* “a Cl. BENTLEIO animadversiones in notas suas Ovidianas parari †;” quae, si rite auditæ recordor, cum scholiis in Homerum ἀνέδοτος, et aliis maximi pretii scriniis perierunt, “ut ipse aegre vitam servarit §.” *Di meliora R. laetæ illi*

* Bibl. Crit. x. 110.

† Addend. ad Virg. *Aēn.* iv. 240. Cf. RUHNKEN. apud Koen. in praef. ad Greg. ix. ad H. in Cer. 480. Ep. Cr. ii. 198. 204, 9 16, etc.

‡ Thes. comm. ep. Lacroz. ii. 225.

§ Ibid. p. 257.

supellectili! E curis posterioribus in *Ciceronis Tusculanas*, quas praecclare inchoaverat BENTLEIUS, perpaucas e flammis ereptas nuper in lucem protulit, novum Graecarum literarum lumen, *Gaisfordius meus*, Ædis Christi apud Oxonienses alumnus.— Mecum equidem in animo reputans juvenes illos praestantes, *Dobraeum*, *Burneiumque* natu minimum in hisce potissimum literis aetatem ducentes, quidni aliquam saltem maelioris aevi spem priscae eruditionis studio, sine honore, sine praemio jacenti, tandem aliquando affulgentem laetus praedicarem? Non clam te est, Lector benigne, quam afficta olim, et aegre admodum caput exserens Musa Attica haud injuria quereretur: "Ω μητρὸς ἐμῆς σέβας, ὁ πάντων Αἰθήρ καινὸν φάσι εἰδίσσων, Ἐσορᾶς μὲν ἡδίκα πάσχω. Hac vero tempestate juvenum eruditorum feraci, ex Athenarum θαλλοῦ planta quercui immissa altos hac terra radices agat, et, rivulis ex hoc saeculo diductis, qui illam alerent, et foverent, ingens *Erectat ad coelum ramis felicibus arbos*, *Mireturque novas frondes*, et non sua poma.

Sed manum de tabula. Monimentis hisce RÜHNKENIANAE eruditionis recensendis præfatione defungemur, ne aliquid sordium ad illius sacraria adferamus. Superest ut hanc collectionem in tutela virorum, in eodem laudis genere sociorum, summo studio summaque reverentia reponamus. Si meam in hac re opellam summe Reverendo Episcopo Londiniensi, mihi nunquam satis colendo, approbare possim;—si apud BURNEIUM, RAINIUMque, in quos adolescentiam nostram feli-citer regentes literae Graecae inclinatae recumbunt, gratiam me initurum sperem;—si PARRIO,

viro

viro gravissimo, omni doctrina ornatissimo, et antiquae venustatis vindici acerrimo, hoc, qualecunque sit, haud inutile videatur;—si *Nairesio*, viro humanissimo, et mihi ob beneficiorum praestantiam devinctissimo, aliquid voluptatis praebeat;—si COLLEGIUM, cui sanctissimis pietatis vinculis me obstrictum esse gratus profiteor, conatus pertenues haud aspernetur;—et TU, *Graiae Gentis decus*, tractatus prodeentes lumine benigno aspicias;—*ecquis me hodie viveret fortunatior?* “Clamorem vagum, et voces inanes, et gaudium volucre” nihili habebo; illum etiam, qui sibi ad homunculum indecoro antiquitatis pulvere sordidum infra infimos detrudendum pro virili enitendum putavit, gratus suspiciam, illum dominandi libidine anhelantem impavidus intuebor:

Ίσα Διὸς βρομέει, κιφαλὴν δὲ ὑπὲρ αὐχένας ἵσχει,
Καίπερ ἔνι οὐλήγος, μιᾶται δὲ σύπηχνος Ἀθῆναι.
Ηέ τιν' ἀγραντὸν τεκμαίρεται Οὐλυμπόνδι.
“Οὐσια μετ' ἀθανάτοισιν ἀρθμίος εἰλαπινάζει.

THOMAS KIDD.

CORRIGENDA.

- P. iii. l. 2. FAUTORIBUS ATQUE—l. 5. MONIMENTA
 v. 1. 3. vir impigerimus bibliopola, l. ult. aut
 vii. 1. 3. SALMASIUS, l. 5. indies renascentis l. 6. in humanitatis et honoris spatiis fortiter certarunt, suo quodam ardore incitati, suis ingenii motibus abrepti. l. 10. “Nulla—defitiscat:” l. 22. Dotes animi praeclarae l. 23. del. suae l. 26. procreatus, l. 29. post V., adde, lucidum coeli literarii decus,
 viii. l. 20. abiisti, l. 25. del. motus, l. 23. post videre insere, mihi

- P. xxii. l. 8. Quisnam luculentius l. 29. post inclytum, insere,
EDWARDUM GIBBON, l. 30. hortulos suos
 . xxili. l. 9. mira comitate
 xxiv. l. 1. et summa animi benignitate l. 23. * Praefatio
 xxvii. l. 9. Rhetori
 xxviii. l. 8. * Dissertatio
 xxix. l. 5. sententiamque
 xxxii. l. 15. tutantur; l. 24. σπινδαὶ; Ibid. dele, ἀγαλάντοις ἀδεῖ-
 καλον· αδιστονον·
 xxxix. l. 33. πανδίαι (i. e. πανδία).
- xliii. l. 7. corr. emendaverat post l. 30. insere, P. 155, l. pro
 “iv.” l. “vi.” P. 157, l. 12. pro “663.” corr.
 “652.” P. 235, l. l. 21. corr. στάθηρ. P. 256,
 2. l. antepenult, pro “124.” l. “424.” P. 269,
 1. l. 11. pro “85.” revoca ex ed. pr. “35.” P.
 277, 1. l. 10. “pro “970.” l. “676.” P. 279, 2.
 l. 9. Vide Schol. ad Plat. 27. “Recte statuit
 Bentleius in Menandruī (p. 70.) μήτ semper
 scriendum esse δισυλλαβός.” POR. ad Toup.
 p. 497. addend. ad Hec. p. 85.
- xlv. l. 17. enotare l. 28. Marc. 189. l. 29. ὅτι id. Cod. ibid.
 Codd.
- xlvi. l. 2. Codd. l. 3. id. Cod. l. 22. δίκαιον ὅτι φύση Codd.
 MSS. l. 32. Marc. 189.—παρών
- xlvii. l. 6. —ιστὶ τῶν προσεμένων—δὲ αὐτῶν—ἴν Νόμῳ ἐκτῷ—Codd.
 l. 14. Codd. Marc. 186. et Angel. Εὐχηβώ alt.
 Marc. 18.—ἀνθίας S.]—συνγ.—Post l. 21. insere,
 R. 23. l. 6. “MSS. fluctuant inter ὑπὸκρονον, et
 ὑπὸκρονον.” D. R. ad Tim. 262. l. 23. ὑπερηφανῆ—Βά-
 τανον—
- xlviii. l. 7. χαλ' αὐθ.—ἔτινα ἄττ' ὑμεῖς—Codd. MSS. l. 13. πα-
 λέστοροι l. 14. R. 40—S. 49. οὐκον σὺν συδίκοις
 θαύει—

Semel monuisse libet chalcographum, praefationibus ad Sthelleri Lexicon, jurisconsultorum commentariis, necnon orationibus et dissertatione de Antiphonte, recusis, ut, quod reliquum sit hujus collectionis, magis nitidum exiret, alatrem et promtum typis aliis suum prelum instruxisse.

Cum juvenilia, quae novam editionem efflagitate videbantur, typographo secundum ordinem rite tradere hand licet; particulam unamquamque, non secus ac seorsum luce donatam, paginis distingue constitui.

AUCTARIUM

Nemo forsan mihi irasceretur, si auctarii ~~fo~~co
curas TYRWHITTI literarias leviter attigero.

Quaecunque PEARSONUS et HEMSTERHUSIUS elucubrarunt, alibi indicare conabor; memoriam autem RICARDI BENTLEII pie inviolatique servans in ejus laudatione per intervalla operam oleumque perdo! Insurrexit profecto homo suavis, qui hujus Iapros afflare, ab eruditorum, credo, oculis caliginem auferre, et, *prelum mentis*, gratissimum errorem adimere minitetur! fremit iste desaeviens καὶ σιωσθήσει ποτ' Αθηναίοις οἷα διδάσκεις τοὺς ἀνοήτους—“sed quis ego sum? aut quae in me est facultas?”

An epistle to Florio at Oxford; 1749.

Translations in verse. Mr. Pope's Messiah, Mr. Philip's Splendid Shilling, into Latin: the eight Isthmian Ode of Pindar, into English; 4°, 1752.

Appendix ad Musgravii exercitationes in Euripidem; 8. pp. 133—176. Schediasma certe quantivis pretii; in quo acervatim nihil congestum, aut male cohaerens vides; sed omnia aut ad succincte emendandum, aut ad eleganter explicandum unice se conferunt.

Observations and conjectures upon some passages of Shakespeare; 8. pp. 64. Oxf. 1766.

Proceedings and debates in the House of Commons in 1620, and 1621, from the original MS. in the Library of Queen's College, Oxford, with an Appendix; 2 voll. 8. Oxf. 1766.

The

The manner of holding Parliaments in England; by Henry Elsynge, Cler. Parl. corrected and enlarged from the author's original MS. 8. London, 1768.

Inscriptionem Graecam Corbrigiae effossam singulari quadam ἀγχωνίᾳ restituit T. 1769—1772 [Archaeol. iii, 184. 324. 332]. In vestigiis literarum indagandis satis superque sudatum est. Ut a primario viro ordiar, *Stukleius*¹ Anglice vertendo rem miro modo omnibus planam fecit: “*Marcus Eorast, the son of Acherm, dedicates this altar to Astarte.*” *Pettigallus*², cuius nutu residebat auctoritas, alia viā sanitatem lapidi reddere aggressus est: primum, quae enim in medio verbi intercidissent, nil moratur, legendum ΑΣΤΗΣ, i. e. *aliquis ex prima aut secunda ala Astorum*, qui tunc temporis ad lineam valli castra posuerant: deinde, ΒΩΜΟΝ ΜΕΣΟΡ pro μεσόριῳ, i. e. *aram terminalem* in finibus agrorum regundis usitatam; postremo, in ΑΣΤΟΥ ΧΑΡΝ—memoriam Asti F., seu potius *cujusdam commilitonis*, subtilius quaesivit; cum enim T in A. iterasset, eradere noluit lapicida, et pro ΧΑΡΝ ΧΕΡΝ, substituit parum fideliter! λ quoque interposita est tentamen artificis χ inchoantis, quod postea abjecerat. O praeclaram sapientiam! Evidem harum emendationum laudem tibi, cultissime Pettigalle, *non invidea, miror magis—Addaeus*³, vit eruditus, adminicula adhibuit, quibus inscriptio neutiquam indigebat:

¹ Hist. namiam. Carausii, p. 160.

² Ibid. 98, 9.

² Archaeol. ii, 92—97

ΑΣΤαρΤΗ (i. e. TH_t)

ΒΩΜοΝΜ

ΕΣΟΡΑοΝ

Τ. ΙοΥΛΓΕΡΜανικος

ΑΝεΘΗΚεΝ

Utinam versus complendi consilium conjecturae plus aequo curiosae haud diremissent. Quorsum haec? ut intelligent isti, qui omnia ambitiose festinando perturbant, quanti sit sobria et subacta magistri prudentia, qui epigraphen heroicis numeris absolutam CUNCTANDO restituit:

ΑΣΤΑΡΤΗΣ ΒΩΜΟΝ Μ' ΕΣΟΡΑΣ· ΠΟΤΑΧΕΡ Μ'
ΑΝΕΘΗΚΕΝ.

Hac lectione ad lapidis apices exacta, cum latus utrumque, tum transversae virgulae dudum praetermissae apparent vestigia, quae resarsit TYRWHITTUS, et rem plane extra omnem controversiam posuit. Cum hac mutatione crebo actum est praeclare: vide BENTL. *ad Callim. Fr. xi. ad Marmor. Bosphoran.* v. 5. VALCK. *ad Herodot.* 276, 37. TYR. *ad Toup. I.* 96. PQRS. *ad Eur. Ph.* 1277, 8. et apud amicissimum Beloe in *Anecdot. lit. i.* 96.

Observations on the Greek inscriptions upon three ancient marbles; July 9. 1772. Archaeol. iii. p. 230—235. 1775.

Fragmenta duo Plutarchi; ex cod. MS. Harleiano: 8. pp. 16. Lond. 1773.

The Canterbury Tales, 4 voll. 8. 1773.

* Quae major indignitas esse potuit illius saeculi, quam aut Pulcher accusator, aut reus Cato? *Sen. Controv. 30.* T. Morell.

— apud Schweighaeuser, in praefatione ad Appianum; PP. xviii, xix.

Dissertatio de Babrio, fabularum Aesopearum scriptore.—8. pp. 48. Lond. 1776.

Poems, supposed to have been written at Bristol, by Thomas Rowley, and others, in the fifteenth century: 8. Lond. 1777: to the second and third editions in 1778 was added an Appendix,—

Chaucer, vol. 5. 8. 1778.

Animadversiones, paucas quidem, sed egregias in Shaksperum nostratem cum Steevensio, editionem secundam molienti, communicavit T. : 10 voll. 8. 1778.

Supplementum ad nostrum poëtam tragicum a Malonio conflatum, notis locupletavit T. : 2 voll. 8. 1780.

— apud Cl. Burgess. ad DAWESII *Misc. Critica*: pp. 344, 50, 86. 424, 5, 31, 64, 9, 70, 1, 2, 41, 75, 6, 7, 91.

ΠΕΡΙ ΛΙΘΩΝ—*Simil prodit auctarium dissertationis de Babrio.* 8. pp. 123. Londini, 1781.

— apud Brunck. ad *Med. Eur.* 179. ad *Hec.* 821 (825. PORS.).

Dr. S. Musgrave's two dissertations. I. *On the Grecian Mythology.* II. *An examination of Sir Isaac Newton's objections to the Chronology of the Olympiads.* 8. pp. 231. Lond. 1782.

A vindication of the Appendix to the poems, called Rowley's,—8. pp. 223. Lond. 1782.

— apud Brunck. ad *Aristoph. Eccles.* 1006.

A letter

*A letter to a friend, upon the last edition of Chaucer
by J. Bell: dated Welbeck Street, June 12, 1783.
Gent. Mag. liii. 461.*

*Conjecturae in Strabonem : 8. pp. 48. Lond.
1783.*

*Shaksperi editionem a desideratissimo Reed suscep-
tam observationibus ornavit T.: 10 voll. Lond. 1785.*

**ΙΣΑΙΟΤ ΛΟΓΟΣ ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΜΕΝΕΚΛΕΟΤΣ ΚΛΗ-
ΡΟΤ:** 8. pp. 22. Lond. 1785.

Nobis gratulemur unam ex duabus orationibus,
quas in praefatione ad Isaeum versione Anglica
donatum Jonesius nostras valde desideraverat, clade-
dem aliis tam luctuosam feliciter evasisse. In corri-
gendis—17. l. 8. in exemplari ad *Wytenbachium* mis-
so ipse calamo mutavit—“τὰ τρίτα καὶ τ. *Vid. Pollu-*
cem viii. 146 (neutiquam 46). Aristoph. Lysistr. 614.”—

— apud Brunck. *ad Sophocl. C.* 367, 547.
775, 1197, 1402, 24. 1751. Tr. 402. El. 160, 64,
(161, 65. *Musgr.*) 1478. *ad Fr.* ΚΡΙΣΙΣ σατυρική.
ΛΑΟΚΟΩΝ, iii. ΟΙΝΟΜΑΟΣ, iii. ΤΤΡΩ, xv. lec-
tore celato, ad Col. 763. 1109. etc. *in Schol. ad*
Col. 311. Callim. Fr. cxxiv. εἰληγ. cf. TYRW. *in*
Appen. ad Toup. em. in Suid. 421.

— apud Summe Reverendum Doctissimumque
Gulielmum, Episcopum Asaphensem, *in perdocto
libello de rhythmo Gruecorum*: pp. 13, 4. 21, 4. 22,
1. 25, 1, 2. 62, 1. 82, 1. 148. 149.

— apud Schweighaeuser, *in praefatione ad*
Polybium, T. I. P. xxv.

— *notae breves ad Toupii emendationes in Suidam*; p. 419—429.

In praef. ad Partem tertiam, p. 10. l. 16. πατέρα γ] χρυσοῦν—cf. VALCK. in Diatr. ad Eur. 152 (1). ibid. p. 277. l. 3. ΠΑΡΕΞΕΣΤΗΚΟΤΟΣ Τ' ἀλιτήριος —In Cur. Noviss. p. 32. i. 21. Ἰσόμοιρος, ΑΚΡΑΤΕ. Ibid. l. 22. ἀμφί ΣΕ. P. 176, l. 6. ἐώλους] ΑΛΛΑ ΟΥΔΕ. Vide Cens. Crit. (Crit. Rev. Jan. 1803. p. 7 [17]).

— Month. Rev. for July, 1763. p. 264.
“We believe that Mr. Tyrwhitt’s conjecture, (in h. ad Cer. 211.), as it is the most easy, is most likely to be true, Δεξαμένη δ’ ὅστις ἔπειν πίε πότνια Δηῶ.”

Aristotelis de Poëtica liber Graece et Latine: 8.
hanc editionis formam administravit vir, nunquam sine honore nominandus, Episcopus Menevensis, qui novarum lectionum indicem a T. conscriptum in novo Musei Oxoniensis fasciculo inseruit: PP. viii—xii.—Formae grandioris exemplaribus præfationem oppido quam elegantem præmisit Reverendus admodum Praesul Bangoriensis.

Chaucer; 2 voll. 4.; reprinted at the Clarendon Press, 1798.

— apud MUSGRAVIVM ad Sophocl. El. 154.

Aristotelis de Poëtica liber; ed. 3., 8°; Oxon. 1806.

Brevi prodibunt *Conjecturae in Aeschylum, Euripidem, et Aristophanem*, præeunte et TYRWHITI famae consulente, eruditissimo *Praesule Menevense*.

Notae

Notae breves ad *dialogum de oratoribus*, ē margine exemplaris *Tyriohittiani*, ed. *Lipsii; Antverpiae*, 1627. in oram ed. *Brotieri, Paris.*, 1771., exscriptae.

P. 119. l. 11. ut] *dele*. ibid. l. 16. diversas, sed easdem valde probabiles—*Acidalius*. P. 122. l. 15. amittit] omittit—*Rhen*. P. 123. l. 3. qui] *qua Urs.* ibid. 23. conversos? *Coire*—ibid. 24. quēmcunque orator induxerit,—l. 26. percenseo] *Mallet* quoque *T. parva* censeo. P. 125. Quae] *Quid?* 1. P. 126, l. 2. patientissimus veri] sapientissimus vir, *Acidal*. P. 127. l. 24. penetrat *medium*—2. P. 128. l. 14. adeptus,] adepturus, *Acidal*. ibid. 20. consurgere] F. *configere*—1, 2. P. 132. eorum] rerum 1. 2. P. 134. l. 6. maligni in iis] F. *malignitatis*. P. 137. l. 4. *Britanniae*,] F. *Britanni*—*Ern*. P. 141. l. 12. dicentem,] *delet Schelius*. P. 143. l. 9. partes ea- rum] *parte saltem*, ibid. l. 20. *Cic. Brut.* 5. 6. P. 146. l. 17. vero,] ergo, 1. 2. P. 147. l. 3. et] F. *ea*, ibid. l. 8. dicturi] daturi 1. 2. ibid. l. 18. a vestris] F. *ab iis vestris* ibid. 22. centum et] F. centum tan-tum et—*Ern*. P. 148. l. 13. suo] F. *simili*. P. 150. l. 27. Vide *Senec. Contr.* 3. *praef*. P. 151. equidem] quidem. *Ern*. P. 152. l. 3. non studia] haec non studia—*Muret*. P. 153. l. 10. salutantium] saluta-tionum *Schel*. *Ern*, ibid. l. 17. 8. docuero.] de curiis. edd. F. *dicitur*. *Prius referam*—; habuerit, *statim dicam*. *Prius*—*Acidal*. ; *dicturus*, *Gronov*. ibid. l. 23. *Cic. Brut. c. 90*, 1. P. 154. l. 11. *Cic. de Or.* l. 6.

I. **6.** **15.** **P.** **157.** **l.** **11.** **mihi]** **dele.** **ibid.** **l.** **25.** **fa-**
cultate eloquentiam] **facultate et el.** **l.** **2.** **f.** **et usuel.**
P. **158.** **l.** **8.** **vis]** **usus Acidal.** **P.** **159.** **l.** **14.** **Admo-**
dum adolescens Cic. Brut. **43.** **Anno xxi.—Id. de**
orat. **iii.** **20.** **P.** **160.** **l.** **5.** **ut ait Cicero]** **Vide Cic. de**
orat. **iii,** **24.** **ibid.** **l.** **15.** **etsi]** **Delevit in exemplo**
Mureti Acidalius. **P.** **162.** **l.** **21.** **Vide Cic. de**
Orat. **ii.** **11.** **P.** **163.** **l.** **3.** **clientelarum]** **Ern.** **P.**
165. **l.** **3.** **Vide Cic. Brut.** **94.** **P.** **67.** **l.** **n.** **Vide Cic.**
Brut. **13.** **ibid.** **l.** **27.** **emendatae]** **Faern.** **apud Ursin.**
P. **168.** **oratorum]** **oratorum horum** **l.** **2.**

TANTUM

Reverendo Doctissimoque Viro,
qui insylvis Academi placida ac leni senectate fruitur,

ROBERTO TYRWHITTO, A. M.,

idoneo priscae elegantiae judici,

et fautori suo benignissimo,

hancce fratris reliquiarum recensionem

ea, qua par est, observantia

D. D. D.

EDITOR.

DIRECTIONS for the BOOK-BINDER.

1. Praefatio.
2. De Galla Placidia Augusta.
3. ΕΙΣ ΕΤΚΑΛΕΕΣΤΑΤΟΝ ΚΑΙ ΛΟΓΙΩΤΑΤΟΝ NEANIAN, ΙΩΑΝΝ.
ΔΑΝΙΗΛΑ ΛΕΝΝΗΠΙΟΝ ΤΟ ΤΟΥ ΚΟΛΟΤΘΟΥ ΠΟΙΗΜΑ
ΚΑΤΑΡΤΙΣΑΝΤΑ.
4. Epistolae novem ad virum amplissimum, J. P. D'Orvillium.
5. Praefatio ad Thalelaci, Theodori, Stephani, Cyrilli Comment.
6. Oratio inauguralis de Graecia artium ac doctrinarum in-
ventrice.
7. Oratio de Doctore umbratico.
8. Ex epistolio ad Jac. Frid. Heusinger.
9. Dissertatio historica de Antiphonte.
10. Praefatio ad Hesychii Lexicon. 11. De festis Dionysiorum
apud Atticos.
12. Fragmenta Ruhnkeniana tomo quarto Virgilii Heyniani sub-
jecta,
13. Jacobo Van Vaassen David Ruhnkenius.
14. Censura Commentarii de Pal. Neap.
15. Censura libelli Pseud-Orphici.
16. Praefatio ad Celsum.
17. Praefatio ad Appuleium.
18. Praefatio ad Muretum.
19. A. H. L. Heerenio respondit Ruhnkenius.
20. Viro illustri Josépho de Retzer S. P. D. David Ruhnkenius
21. Viro doctissimo Joanni Schweighaeuser.
22. Praefatio ad Schelleri Lexicon Latino-Belgicum.
23. Indices.

cui parum arriserit, suo quenque sensu abundare patremur. Ac nobis quidem non inepte videmur PLACIDIAE incunabulis A. C. 388 vel 389 assignare. Cum enim Flaccilla, prior Theodosii uxor, jam A. C. 385 vita decesserit, teste Chronicus Paschalensis AUCTORE^a; Theodosius vero A. C. 387 Thessalonicae Gallam^b, Justinae filiam, vitae sibi [6] thalamique sociam adjunxerit: non est, quod ortum PLACIDIAE in hos incidisse annos, dubitemus, praesertim cum scitissimae virginis amplexus recentem Theodosio vigorem inspirasse censemus sit^c. Est denique verosimile PLACIDIAM non Constantinopoli, sed Romae Mediolanive editam in lucem fuisse, si qua fides est^d Chronicus Paschalensis AUCTORI tribuenda.

III Dæ

^a P. 305. edit. Paris. et p. 243. ed. Venet. Videatur praeterea ANTONIUS PAGIUS in Critica ad Baronii Annales ad A. C. 385. n. 5. CAROL. DU FRESNE in Famil. Byzantin. p. 69. 70. ed. Paris. et p. 58. ed. Venet.

^b Theodosius A. C. 387. Thessalonicanam iter instituit, idque ad Valentinianum, qui huc Maximi tyranni truculentia fuerat compulsus. Eodem anno cum Galla nuptias celebravit, uti ex ZOSIMI Lib. IV. c. 44. probat CAESAR BARONIUS in Annal. ad h. a. et ANT. PAGIUS in Critica ad A. C. 385. n. 6.

^c ZOSIMUS l. c. ὡς δὲ πλίον ιππομόχετο τῇ τῆς κόρης ἐπιδυμίᾳ, τὰ λουδίαν ματελθὼν, ἤτει τὴν θυγατίζα πρὸς γάμον. κ. τ. λ. Cum autem puellae desiderio magis indies ureretur, conventa Justina, filiam ejus in matrimonium sibi dari petit. cel.

^d Theodosius A. C. 388. quam maximis poterat itineribus, in Italiam contendit, Maximum tyranum, qui et hoc ipso anno capite plectebatur, bello persecuturus. Cum igitur se ipse exercitu per Pannoniam Noricumque eunti ducem praeberet, Valentinianum

III

De Patre PLACIDIAE, Theodosio M. eo minus, [7]
 aliquid dicere, consentaneum videtur, quo illustrior
 est pervagatiorque nominis fama, quam sibi peperit
 tot tamque ferocibus populis debellandis. **De**
GALLA

Valentinianum Justinamque et Gallam uxorem, uavibus Romanis
 transportari jussit. **ZOSIMUS Lib. IV. c. 45.** Ινεσίνας μήτρα εἶναι
 τῇ παιδὶ καὶ τῇ θυγατρὶ μάστιχαν ἐμβαλλεῖ, καὶ τοῖς ἀσφαλέστεροι
 παραδίδει, οἷς τὸν Ρόμου ιξίπτωσιν. **Justinam** quidem cum filio et
filia navibus impositam, et tuto deducturis traditam, **Romanam**
ablegat. Theodosius vero A. C. 389. in Italia cōsedit, actoque
 Romae triumpho, in civitate Occidentis principe, per tres menses
 sibi commorandum putavit, uti liquet ex Legib⁹ Codic. Theodo-
 siani ibidem promulgatis. **Chronicon Histor. Codic. Theodo-**
siani, et Anton. PACIUS in Critica ad h. a. Roma relieta, Me-
 diolanum adiūt, ibidemque sequentibus annis 390 et 391. reg-
 Italiae ordinavit. Sed neque hic sibi diutius permanendum ratus,
 Concordiam Vincentiam transiit, ex Italiaque, ubi tantum non
 per triennium constituerat, Constantinopolim pervenit; **SOCRATES**
Lib. F. c. 18. et MARCELLINUS in Chronico. Chronicon Cod.
Theodos. et ANT. PACIUS in Critica ad h. a. Ergo hoc tempore,
 quo Theodosius in Italia versabatur, lucem **PLACIDIA** videtur
 aperisse, praesertim cum **Auctor Chronic⁹ Paschalis** disertis
 verbis referat, **PLACIDAM** cum patre Theodosio esse Constan-
 tinopolim profectam; p. 304. ed. Paris. et p. 243. ed. Venet.
 Ήτε ταῦτα; Γάλλας ἵσχε θυρατίδα ὄμώμητα τῇ μητρὶ Εὐάλλην, τὴν καὶ
 Πλακίδαν. Εἰσιλθέσας ἐν Κυριακηνούστῳ μήτρα τοῦ πατρὸς ἀντὶ^τ Θιοδοσίου, κατέβη τὸ δῶμα τῆς Πλακίδας. Ex hac Galla filiam suam apud
 matrem cognomēnem **Gallum**, quae **Placidia** appellata est. **Πλακίδη**
 Constantinopolim cum patre profecta, domum **Placidia** dictam
 condidit. Ex quibus intelligi potest, quam alienus a vera fuerit
 MARCELLINUS, qui in **Chronico** ann. A. C. 386. **GALLAM**, Theodo-
 sii alteram uxorem, his **Cosa** Constantinopolim venisse scribit.
 Eo enim anno **GALLA** nondum in Theodosii manu convenerat,
 sed Italiae finibus adhuc continebatur. **Consule Chronicon Cod.**
Theodos.

GALLA vero, matre, quod rarius ejus memoriam recoluerunt eruditi, strictim nobis erit cursimque agendum. Atque illa quidem patre usa est Valentiano Magno, matre JUSTINA, altera^b Valentiani uxore. Sed JUSTINA omnium fere vapulat sermone. Nam quicquid dixerat ARIUS, concluseratque contortius, tam pugnaciter sibi tamque praefracte defendendum existimavit, ut cum optimus quisque, tum AMBROSIUS maxime, plurimum [8] inde ceperit detrimentiⁱ. Jam vero tametsi facile largimur,

^a SOCRATES *Histor. Ecclesiast.* Lib. IV. c. 31. Οἱ Οὐαλεντίνοι ἄρχοντες τὴν Ἰουδίαν, ἀφ' ἣς ἀντῷ γίνεται Οὐαλεντίνιαν; τι δὲ πόσις, καὶ θυγατέρες τριῶν, Ἰοῦστα, Γεάτα, Γάλλα· ὃς αἱ μὲν δύο παρθεῖσσαις διετίσθαισαν. Γάλλας δὲ ὑπέρθινον βασιλεὺς ἦν πρὸς Θεοδόσιον ὁ μήγας, ἀφ' ἣς ἀντῷ Πλακιδίᾳ θυγάτην ἤζειτο. Valentinianus vero Justinam duxit uxorem, ex qua Valentinianum Juniorem suscepit, tresque praeceptræ filias, Justam, Gratam, Gallam. Quarum priores quidem duæ in virginitatis proposito perseverarunt: Galla vero Imperatrix Theodosio M. postmodum nupta est, ex qua ille Placidiam filiam sustulit. Idem asserunt PHILOSTORGII Lib. X. p. 535. ed. READING. THEOPHANES in *Chronographia* p. 48. ed. PARIS. et p. 38. ed. VENET. ZONARAS *Annal. Tomo II.* p. 30. ed. PARIS. et p. 23. ed. VENET. PAULLUS DIACONUS Lib. XIII. p. 83. IOR-NANDES de regnum successione p. 238. Tom. I. *Scriptorum Rer. Italic. Muratorii.*

ⁱ De Justinæ in Catholicos odio affatum testantur L. ult. *Codic. Theodos.* de fide Catholicæ, qua Arianis peraeque ac Catholicis ecclesias adeundi potestas conceditur, idque auctoritate Valentini filii Aug. et L. 1. *Cod. eodem, de his, qui super religionem contendunt*, qua Catholicæ, si quid adversus Arianos tentaverint, crimen capitale admisisse viderentur. Unus AMBROSIUS, qua erat animi sanctitate, nefariis Justinæ conatibus, quo modo cunque potuit, obviam ivit. Cui rei sunt indicio ejus epistolæ

largimur, GALLAM perinde ac Valentianum ejusdem opinionis errorem lacte paene materno suxisse; tamen nobis, non ex PHILOSTORGIO, uti DU FRESNIO placuit¹, sed aliunde hujus rei notitia erit arcessenda. Etenim ille JACOBI GOTHOFREDI, summi hominis, versionem ducem secutus, sensum e PHILOSTORGIO elicit, a graeca quidem oratione quam maxime alienum¹. Quamquam igitur ex hoc

B PHILOSTORGII

XIII. et XIV. ed. Paris. an. 1614. itemque *Oratio ad populum Mediolanensem de Basilicis non tradendis*, habita, Tom. V. oper. ed. cit. p. 97. Hinc Justina in eo A. C. 385. et 386. persequendo non minimam se consecuturam sperabat commoditatem. SOCRATES Histor. Ecclesiast. Lib. VI. c. 14. SOZOMENUS Lib. VII. c. 13. THEODORETTUS Lib. V. c. 13. RUFINUS Lib. II. c. 15. CAESAR BARONIUS in *Annal. Ecclesiast. ad A. C. 385. et 386.* ANTON. PAGIUS in *Critica ad Annales Baroni ann. cit.* JACOBUS GOTHOFREDUS in *Commentario ad laudatam Leg. ult. et in Chronico Hist. Cod. Theodos. ad A. C. 386.* HENRICUS VALENTIUS in *notis ad Sozomenum.*

¹ In Famil. Byzantin. p. 57. ed. Venetao.

¹ Si ipse DU FRESNIUS, qua erat mirifica harum litterarum intelligentia, animum ad vim potestatemque Pronominis Demonstrativi pariter ac relativi advertisset, haud dubie sententiam suam a GOTHOFREDI sezjungendam putasset. Quo autem haec controversia dirimi facilius queat, age, locum e PHILOSTORGII *Historia Ecclesiastica* Lib. X. p. 335. ed. Reading, subtexamus. Θεοδόσιος Γάλλας ἄγρας γυναικα, ἀδελφὴν μὲν τοῦ πατέρου Οὐαλερίανοῦ τοῦ βασιλέως, θυγατέρα δὲ τοῦ μεγάλου, ἣν ἀντῆ Ιουστίνη ἔγινετο. Αὕτη δὲ τὰ Αριον ἴδιαγγειλέτη δὲ τῷ Θεοδοσίῳ, καὶ ἡ θυγάτερ Πλακιδία τίκτεται. Haec GOTHOFREDUS ita latine reddidit: *Theodosius Gallam sororem duxit, sororem quidem Valentiniani Junioris, Imperatoris, filiam autem Senioris, quam ei Justina ediderat. Ea vera Ariana erat, et ex ea nata est Theodosio filia Placidia. Quam quidem versionem quo minus ego veram sinceramque judicem,* tria

[9] PHILOSTORGII loco effici nihil conflareque potest, quod vel ullo modo ad DU FRESNII sententiam stabiliendarit pertineret: at videmur tamen nobis aliunde collegisse, GALLAM de matre sua exitiales ARII imbibisse opiniones. Quod quidem argumentum eo prolixius indicandum arbitramur, quo magis ingenue JACOBUS GOTHOFREDUS nihil quicquam de GALLAE erga ARIUM studio, a Philostorgio si discederet, se reperisse confitetur*. Extat quidam GREGORII BAETICI, Eliberitani Episcopi, de Trinitate

tria potissimum intercedunt. Ac primum quidem Pronomen Demonstrativum *āvī* obstare videtur, quod certe proximum quidque, sc. Justinam, designat; Deinde Pronomen Relativum *āvīc*, quod sane ad remotius, sc. Gallam, referri debet. Denique Particula *ñ* satis luculentō argumento est, alterum orationis membrum ad JUSTINAM, ad GALLAM alterum pertinere. Pulcrius horum verborum vim calluit ī, qui nihil ferme ignoravit, HENRICUS VALESIUS, apud quem GOTHOFREDUM, miror, hanc errorem impune tulisse. Solet enim, quavis data occasione, GOTHOFREDUM rodere, graecaeque lingue inscitiam ei exprobrare. Sed haec labes VALESTO cum plerisque ordinis sui communis est, quam jam nihil moramur. Versio vero, quam dedit emendatorem, haec est: *Theodosius uxorem duxit Gullam, Sororem quidem Valentiniiani Junioris, filiam vero M. Valentiniiani et Justinie Aug.* Porro haec Justina Arianam haeresin sequebatur. Ex Galla Theodosius filiam suscepit nomine Placidam.

* In *Dissertationes ad Lib. X. c. 7.* quam Philostorgio suo cum pluribus aliis refertisque varia eruditione adjectit.

* GREGORII liber GALLAE PLACIDIAE nomen p̄ae se fert. Verum recte scienterque fecit CAESAR BARONIUS in *Annaib⁹ Ecclesiast. ad A. C. 388. n. 100.* quod PLACIDIÆ nomen, tanquam ab aliquo historiae ignaro additum, hinc facessere jussit. Sumas enim, GALLAM PLACIDIAM jam tum, cum libram ederet Gregorius,

AUGUSTA.

Trinitate libellus, augusto **GALLAE** nomini inscrip- [107]
tus. Cujus praefatio, quae attente cogitateque
legatur, digna mihi vel in primis visa est. Nam, si
si fidem habeas, **GALLA** et literarum commercia
cum familiae. Arianae principibus instituit, et
quaestiones, quibus Catholica religio labefactari
putabatur, accepit, et ad Gregorium, quem dixi-
mus, transmisit, quin etiam ab eodem, tanquam
Arianae disciplinae infesto, *Librum de Trinitate*
flagitavit. **GREGORIUS** vero indigne ferens, Au-
gustae animum opinionum perversitate magis ac
magis corrumpti, librum, quem poposcerat, ejus
nomini inscripsit, in eoque uberioris expromsit illa;
quibus ista sententiarum labes penitus deleri posse

B 2

videbatur.

Gregorius, lucem aspexisse. At sedit tamen adhuc in matris
gremio, appetiitque mammas. Neque enim opus erat **PLACIDAE**
ejusmodi doctrina, quippe, quae sub faustis ecclesiae Catholicae
penetalibus enutrita, suum in religionem animum clarissimum
documentis voluit esse testatiorem. **GALLAM** vero, haeresi
Ariana valere jussa, ad Catholicos transiisse, et initum cum
Theodosio matrimonium, et commemorabilis **SUIDAE** locus voce
Οὐαλιντινανὸς haud obscure significare videntur. Namque hic
Theodosii verba recitantur, quibus Valentianum, a matre
depravatum, in viam reducere est conatus. Si igitur tantam
curam Valentianii habuit, quantam, ut uxorem ad frugem per-
duceret, adhibuisse putabis? Sed hic velim consulatur **ZONARAS**
in Annal. Tomo II. p. 34. ed. Reg. et p. 27. edit. Venet. et Com-
mentarius ad L. 15. Codic. Theodos. de haereticis. Enimvero
aut plane commutatus animus **GALLAE** est, postquam in manus
Principis religiosi convenit, aut forte invita et cum dolore dissim-
mulavit errorem.

[14] videbatur. Cum igitur **GALLAE** haeresis tam claris luceat signis, nihil nos dubitationis habere amplius debemus. Sed satis de sectae studio. Attingamus cetera, quae digna nobis memoratu in ejus vita videbuntur.

III Ac

MARCELLINUS in *Chronico ad A. C. 390. GALLA*, inquit, *Theodosii uxor ab Arcadio privigno suo ejecta est*. Quem si auctorem probamus, statuendum nobis profecto erit, **GALLAM**, prius **Theodosio**, iter **Constantinopolim** instituisse, siquidem ipse anno dēcūmū 391. (ut patet ex dictis not. d. § 11.) urbem ingressus est. Verum cum **AUCTOR Chronici Paschalis, PLACIDIAM**, filiam, cum patre **Theodosio** **Constantinopolim** profectam esse diserte testetur, nec credibile sit, matrem filiolam lactantem apud **Theodosium**, plurimis gravibusque distentum negotiis, in Italia reliquisse: ea, quae **MARCELLINUS** narrat, ad annum forte 394. referenda putamus, quo quidem **Theodosius** adversus **Eugenium** contendit, **Arcadioque Aug.** Orientem traxit administrandum. Neque vero **MARCELLINUS** per haec tempora in *Chronologia* accuratus est, neque ipse **Arcadius**, praesente gravissimo patre, tantum facinus admisisse existimari debet, praefertim cum ita pater conjugem in oculis ferret, ut signa doloris ex ejus morte percepti et vultu ostenderet et col-lacrymatione. Huc pertinent illa **ZOSIMI Lib. IV. c. 57.** Ηδη δὲ ἀντῷ πρὸς τὴν ἔξοδον ἐπιγομένη, συμβίβηκε Γάλλας τὴν Γάμετὴν ἐν ταῖς ὕδαις ἀνταῖς τελευτῆσαι σὺν τῷ βρέφει καὶ τῷ βίοι ἀρθεύματι, Ταῦτη μή οὖν κατὰ τὸν Ὀμηρικὸν νόμον ὁ βασιλεὺς ἵππῳ ἡματι δαχρύσας, ε. τ. λ. Cum jam ad profectionem properaret, conjugem ipsius **Gallam** parturientem mori contigit, infantis onere cum vita deposito. *Huic homericō more diurnis Imperator persolutis lacrymis, cet.* Quamvis vero causam simultatum, quae **Gallae** cum **Arcadio** intercessere, tacuerit ille **MARCELLINUS**, rem quasi aliud agendo expoñens: non tamen de nihilo extitisse videntur, cum novercae in palatii luce amplius versari nefas fuerit. Si conjecturae locus est, **GALLAM**, crediderim, **Theodosio** absente, quod hucdum dis-simulaverat,

III

Ac primum quidem, quā ratione ab Theodosio in matrimonium assumpta sit, brevibus erit explicandum. Flagrabant illa tempora bellorum incendiis, Maximo tyranno A. C. 387 Italiam vi impressioneque eversuro, nec mater Gallae, JUSTINA, tanti expers periculi poterat esse, propterea, quod huic flammea suo in Arium studio materiam subministrasse videbatur^r. Cum igitur, quo se verteret,

plane

simulaverat, Arianismi virus evomuisse, sicque probum Arcadii animum non mediocriter irritasse. Confirmant sane hanc conjecturam, quotquot res a Theodosio gestas literis tradidere. Nam priorem Theodosii conjugem, Flaccillam, dici vix potest, quanto pere laudibus extollant, cum contra ea de Gallae in religionem studio, velut e compacto, sileant. Quin AUCTOR Chronicī Paschalis p. 243. ed. Venet. et p. 305. ed. Paris. Flaceillam orthodoxam Gallae opponit: *Theodosius Aug. conjugem habuit Gallam, cet. Habuit et alteram conjugem Flaccillam orthodoxam, cet.* Sed satis conjecturarum.

Maximus tyrannus literas dedit ad Valentinianum, matris amentia ad turbandam ecclesiam Catholicam concitatum, in quibus illum admonitum voluit, ut viꝝ ecclesiis inferre desisteret, Italiāmque omnem et venerabilem Romam suis ecclesiis, suis sacerdotibꝫ reddiceret. Has literas CAESAR BARONIUS in Annal. ad A. C. 387. n. 33. ex Tomo I. epist. Romanorum Pontificum foras dedit. THEODORETUS Lib. V. c. 14. Ἐπίσθειε δὲ τῷ Οὐαλερίνῳ (ὁ Μάξιμος) τὸν κατὰ τὴν εὐσεβίαν πόλεμον καταλῦσαι παρηγγύων, καὶ παρειῶν μὴ προσθεῖται τῷ πατρῷ αὐτοῦ εὐσεβίᾳ προσθέντιος δὲ καὶ τῷ πολέμου τὴν ἀπειλὴν, ἡ μὴ πιθανότης. Καὶ μάτω καὶ τὸ ἔργον τοῖς λόγοις ἐπέδιψε τὴν γὰρ σφατιὰν ἀγείρας ἵστ τὸν Μεδιόναρον ὄχμοντι, ἵνα ικανὸς δῆγει. Scripsit igitur literas ad Valentinianum (Maximus,) quibus eum horribatur, ut pietati bellum inferre desistret, monebatque, ne paternam religionem proderet. Adjecit etiam minas belli, nisi Valentinianus morem gereret; statimque verba factis

[12] plane nesciret, fugam tandem in Illyricum Thessaloniamque capessit, *Valentiniano Aug. III. et Eutropio Coss. A. C. 387.* datisque Constantinopolim literis, summis a Theodosio precibus contendit, ne se de regio gradu depulsam destitueret, caedemque Gratiani, a quo adeptus fuerat imperium, relinquere inultam. Atque ut nihil, quod ad Theodosii animum sibi conciliandum pertineret, reliqui fecisse videretur, Gallam, filiam, secum Thessaloniam adduxit, bellam quidem virginem, leporibusque affluentem, quin plenae maturitatis et gestientium ad virum dissuaviandum annorum. Namque Justinia pulcre, si Zosimo credas, intellexit, quanto pere Theodosius puellas paulo venustiores adamaret. Dedit igitur ipse Justinae precibus locum, eodemque anno 387 Constantinopoli relicta, Thessaloniam cursum suum direxit. Hic cum imperium Maximi tyranni reprimere studeret, accidit, ut

Justina

factis confirmavit. Collectis enim copiis, Mediolanum versus contendit, in qua tum (Valentinianus) degebat.

¹ ZOSIMUS Lib. IV. c. 44. Τὴν κόρην ὁδυρομένην ἴδεικνυ, καὶ τὴν διατῆς ἀποκλαίουσαν τύχην. Τούτων ἀκούσας ὁ Θεοδόσιος, καὶ ἅμα τῷ δίῃ τοῦ τῆς κόρης κάλλους ἀλεῖς, παρέφανε μὲν καὶ τῷ βλέμματι τὸν ἐπὶ τῷ κάλλει τῆς κόρης πληγὴν - - - ὡς δὲ πλέον ἐπεισμένχετο τῇ τῆς κόρης ἐπιθυμίᾳ, τὴν Ιουστίναν μετειδὺν, ὥτε τὴν θυγατέρα πέδει γάμον. κ. τ. λ (Justina) puellam illacrymantem et fortunam suam deplorantem ei commonstrat. His Theodosius auditis, simulque puellac pulcritudinis intuitu captus, etiam vultu accepsum e puellae forma vulnus satis ille quidem prodebet... Quoniam autem puellae desiderio magis in dies ureretur, conventa Justina, filiam ejus in matrimonium sibi dari petit, cet.

Justina una cum Gallia eum conveniret. Neque consilium male successit. Nam simul ac Theodosius pueram, ubertim lacrymas profudentem, genibusque advolutam suis, intuebatur, adeo mirifica scitissimae virginis venustate exarsit, ut continuo consilium iniret, latis matri suppetiis, filiam secum matrimonio jungendi. Annus tum erat, ex quo de vita abierat Flaccilla. Ex hac igitur

GALLA

Flaccilla *Arcadio Aug. I. et Bautone Coss. A. C. 385.* fato functa est, ut supra me docere memini. Graeci misum quantum in ejus nomine scribendo discrepant. Modo enim Πλακίλλα, modo Φλακίλλα, dicunt, imo SOCRATES *Lib. IV. c. 31.* Πλακίδη, et PHILOSTORGII *Lib. X. c. 7.* Πλακιδία appellant. PETRUS LAMBECIUS *Tomo II. Bibliothecæ Cœsar. p. 586.* Placillæ nomen tuetur. Sed cum in Numis apud CAROL. DU FRESNIUM in *Familias Byzantinis. p. 48. ed. Venet. AEL.* FLACCILLA AUG. expressum legatur, facile est ad intelligendum, plerosque Graecorum &c. F. latinum in suum Πι mutasse. Itaque AUCTOR *Chronici Paschalisi* his accuratius Φλακίλλα, scripsit, nec errat, dum Palatium ab Augusta Constantinopoli excitatum cum AUCTORE *descriptionis Urbis Constantiopolitanae, Φλακιλλιανό*, appellat. Sed hic dignus est, qui in consilium adhibeat, CAROL. DU FRESNIUS in *Constantinopol. Christiana Lib. II. c. 25.* Fuit Flaccilla Antonii, qui A. C. 382. in Oriente cum Syagrio consul prodiit, filia, uti ex THEMISTII oratione, quae inscribitur titulus *Gratiaram actionis ob pacem consulatumque Antonii*, probant HENRICUS VALESIUS in notis ad Sozomenum *Lib. VII. c. 6.* et ANTON. PAGIUS in *Critica in Annales Baronii ad A. C. 382.* quibus addi potest *Prosopographia Codic. Theodosiani*, voces Antonius. Theodosio vero quatuor liberi e Flaccilla natì sunt, Arcadius et Honorius, qui cum patre et post eum régnum tenere; Gratianus item, qui etsi mature decessit, matri tamen superstes fuit; Pulcheria denique, quam ante matrem mors occurravit

DE GALLA PLACIDIA

GALLA Theodosius, uti jam supra diximus, **GALLAM PLACIDIAM** creavit. Utrum vero simultates, quas cum Arcadio gessit, mortem ejus admaturaverint, nec ne? nobis quidem haud liquere, apertius fatemur. Illud certe constat, eam *Arcadio III. et*

[14] *Honorio II. Coss. A. C. 394.* inter puerperii dolores animatin efflasse⁴. Sed ad **PLACIDIAM** nostram, unde oratio aberravit, revertamur.

V THEODOSIO

occupavit, uti patet ex *Orationibus GREGORII NYSSENI in funere Flaccillae*, et *AMBROSI in funere Theodosii M. habitis*. ANTON. PAGIUS in *Critica ad A. C. 385*. Quare nolle, Italorum facile eruditissimus, HENRICUS NORISIUS in *Addendis ad Historiam Pelagianam p. 2*. Arcadium et Honorium e Galla procreatos dixisset.

BARONIUS in *Annal. Ecclesiast. A. C. 390. n. 75*. Gallam, resert A. C. 890. diem obiisse supremum, atque adeo ab Arcadio sepultam fuisse, nec dubitat Marcellinum haic sententiae patronum dare. Verum in hoc annalium conditore ne vestigium quidem hujus rei appetit. Id certe in dubium vocari nequit, **GALLAM** adhuc A. C. 392. quo Valentinianus Aug. Arbogastis factione periit, vixisse. ZOSIMUS enim *Lib. IV. c. 55.* postquam de Valentiniani morte exposuit, in hunc modum pergit: Τούτου τῷ βασιλεῖ Θεοδοσίῳ συναγγεῖλλότω, συνεπάρσειν ἡ τοῦτον Γαμπτὴ Τάλλα τὰ βασίλεια, τὸν ἀδιπόδη ὁλοφυρούμεν. His Theodosio Principi renuntiatis conjūx ejus **Galla**, frumentum deplorans, aulam universum conturbat. Ac redditum denum A. C. 394. debitum naturae, quo Theodosius cum exercitu adversus Eugenium tyrannum tendebat, teste eodem Zosimo, loco jam supra laudato, *Lib. IV. c. 57.* Ἡδη δὲ ἀντῷ πρὸς τὴν ἰσόδον ἵππουσιν, συμβίβηκε Γέλλαν τὸν γαμπτὸν ἐν ταῖς ἀδίστη ἀνταῖς τελευτῆσαι, οὐν τῷ βαθφὶ καὶ τὸν βίον ἀποθανεῖν. Cum jam ad perfectionem properaret, contigit **Gallam** uxorem ejus parturientem mori, infantis onere cum vita deposita.

V

THEODOSIO *Olybrio et Probino VV. CC. A. C. 395,*
 mortuo, divisoque inter Arcadium et Honorium
 imperio, GALLA PLACIDIA cum Honorio in Italiam
 venit¹, Mediolanique ad annum usque 402: *Arcadio*
et Honorio V. Coss. permansit, quo frater Raven-
 nae sedem constituit, uti *legibus Codicis Theodosiani*^[15]
 comprobatur. PLACIDIA vero, CEDRENO^x teste,
 Romae sibi lares figendos existimavit. Jam quidem
 vita GALLAE PLACIDIAE per omnes fastos nobis
 esset persequenda. At enim vero sive tenella aetate,
 in qua nihil magnopere egit memoria digni, sive
 monumentorum naufragio, quod vix tabulae quae-
 dam evasere, accidit, ut inde a primis ejus incuna-

C

bulis

¹ CEDRENUS *Annal. p. 327. Ed. Paris. et p. 258. Ed. Venet.*
 Κατέλειψε τοὺς δύο νιοὺς ἀντοῦ, Ἀρκάδιο μὲν τὸ προσβύτερον τῆς οἰησε,
 Ὁρώγιος δὲ τῶν Ἑσπηγίων σὺν Πλακιδίᾳ. Duobus filiis relictis, quorum
 majorem Arcadium Orienti praefecit, Honorium cum Placidia
 Occidenti. Jam supra causam attigimus, quae quidem impedi-
 mento videtur fuisse, quominus Placidia Constantinopoli apud
 Arcadium relinqueretur. Ille enim novercam Gallam, e Palatio
 ejecerat, cumque matre procul dubio filiam. Hinc cum Theo-
 dosius iniqua valetudine conflictatus, in Italia de dividendo
 imperio cogitaret, Placidiam cum Honorio ad se evocavit, voluit-
 que eam, tum octo fere natam annos, apud Honorium educari.

^x Consule *Chronogiam Cod. Theodos. ab. an. 395. ad an. 402.*
CLAUDIANUM in VI. Honori. Cos. ANT. PAGIUM in Critica ad
A. C. 402. n. 29.

^x CEDRENUS *p. cit.* Καὶ ὁ μὲν Ὁρώγιος ἴσχυτὰ βασιλεῖα εἶς Παβλί-
 ρας, Πλακιδία δὲ ἡ θυγάτηρ Βερτίκαρον (Lege Theodosiū, ut supra
 emendavimus) ἡ τῇ Ρώμῃ. Ac Honorus quidem Ravennae regiam
 suam constituit, Placidia autem Gratiani (Theodosii) filia
 Romae.

bulis usque ad A. C. 400 *Stilichone et Aureliano*
Coss. dicere vix quicquam habeamus. Hoc enim
 anno **EUCHERIUS**, filius Stilichonis, cum sibi nubilis
 esset visa, nuptias ejus ambivit. Neque ille, quem
 Stilicho laudum suarum praecomen invenit, **CLAU-**
DIANUS, hoc nosmet ignorare voluit. Namque
Libro II. de Laudibus Stilichonis v. 354-362 pleniore
canit ore:

- - - *Venus hic invecta columbis,*
Tertia regali jungit connubia nexu,
Pennatique nurum circumstipantur amores
Progenitam Augustis, Augustorumque sororem.
Eucherius timido jam flamea sublevat ore
Virginis: arridet laeto Thermantia fratri.
Nam domus haec utraque petit diademata sexu,
Reginasque parit, Reginarumque maritos.

Hos enim versus ad **PLACIDIAM** pertinere^y, patet
 cuivis

Eosdem versus laudavit, praecipuum illud Lipsiae suae orna-
 mentum, **JOANN. JAC. MASCOVIUS** in limato politoque opere *de*
Rebus Gestis Germanorum Part. I. p. 352. Stilichonem vero
 A. C. 400. quo primum Consul prodiit, Eucherio nuptias conciliare
 voluisse, cogitur ex *eodem, Claudiano ibid. v. 244.*

Cur nondum legitur fastis? Cur pagina tantum
Nescit adhuc nomen, quod jam numerare decebat.

quae quidem verba satis aperte primum Consulatum designant.
 V. 190. Poeta Stilichonem ob debellatum Gildonem laudibus
 ornat:

- - *Paeni cumulant laudes, quod rura tyranno*
Liberas posse deant.

Et

cuivis paulo acutiori. Ac vidit hoc, qui vidit plu-[16]
 rum, **CASPAR BARTHIUS**, cuius in Claudianum
 annotationibus nihil nobis debet esse commendatius.
 Sed tantas has tamque molles cogitationes, quibus
EUCHERIUS spes alebat suas, tempestas de impro-
 viso exorta vehementer conturbavit. Cum enim
 Stilicho se familiamque suam dolo malo efferre altius
 auderet, mirandum in modum se suaque omnia per-
 ditum ivit. Igitur et ipse **EUCHERIUS**, qui se in
 futuro **PLACIDIÆ** matrimonio magnifice circum-
 spiciebat, tantum a nuptiis, quas appetierat, absfuit,
 ut potius Romae, paullo post Patris caedem, **Basso**
et Philippo Coss. A. C. 408. obierit mortem, tam

C 2

suo;

*Et v. 258. Roma, quam loquentem finxit, se iam superiore anno
 399. Stilichonis Consulatum sperasse dicit:*

*Sperabam nullas trabeis, Gildens perempto,
 Nasci posse moras.*

Gildo enim A. C. 398. interiit. Confer *Chronicon Codic. Tho-
 dos. ad h. a. et Commentarium ad L. 7. de metatis.* Item
 Poeta nuptiarum mentionem injectit earum, quas Honorius cum
 Maria, Stilichonis filia, celebravit, quaeque in A. C. 398. inci-
 dunt, probante **CAESARE BARONIO** in *Annal. ad h. a. n. 37.* Ita
 enim v. 74. laudat Stilichonem,

*Hinc fuit, ut primos in conjugi disceret ignes
 Ordinique virum non luxuriante juventa,
 Sed cum lege tori, casto cum foedere vellet.*

V. 342. Mariae puerperium optat :

*Et sacri Mariæ partus Lucina dolores
 Solatur, Roridet fagantis puerperale testo.*

strio, quam patris, nefario conatu dignam^e. Atque [17] hōc quidem tempore, quantum in PLACIDIA auctoritatis esset, illustri cognitum est argumento. Nam cum Alaricus, Rex Gothorum, Serenae, Stillichonis conjugis accitu, Romam pervenisse credetur, nec barbari hominis conatus facilius reprimi videretur posse, quam illa e medio sublata, a qua urbem sibi proditum iri sperabat: Senatus, Placidia in consilium adhibita, nihil prius faciundum putavit, quam ut Serenae gula laqueo frangeretur^a.

VI SED

^a L. 22. Cod. Theodos. de bon. præscriptor. ZOSIMUS Lib. V. c. 35. 57. OLYMPIODORUS Eclog. Histor. p. 145. Tom. I. Scriptor. Rer. Byzant. ed. Venet. RUTILIUS NUMATIANUS Itinerar. Lib. II. v. 41. seqq. SOZOMENUS Libr. IX. c. 4. OROSIVS Lib. VII. c. 35. 38. PHILOSTORGII Lib. XII. p. 544. ed. Reading, PAULLUS DIACONUS Lib. XIII. p. 91. 92. Tom. I. Scriptor. Rer. Italic. Muratorii. JORNANDES de Regnorum Successione p. 238. ibidem: et Scriptores medii aevi HERMANNUS CONTRACTUS in Chronico p. 154. SIGEBERTUS GEMBLACENSIS in Chronographia p. 704. HULDERICUS MUTIUS in Chronico Lib. IV. p. 640. inter Pistorii Nidani Scriptor. Rer. Germanic. Adde et recensiones CAESAR. BARONIUM in Annal. Ecclesiast. A. C. 408 et 409. ANTON. PAGIUM in Critic. ad A. C. 408. n. 6. et ad an. 409. n. 2. JACOB. GOTHOFREDUM in Chronico Cod. Theodos. an. 408. et Commentar. ad L. 22. bon. præscriptor. et L. 1. de lit. et scinder. custod.

ZOSIMUS Libr. V. c. 38. Εδόκει τῇ γηραιοσίᾳ πάσῃ καὶ Πλακίδῳ, τῇ ὁμοτεξίᾳ (lege ὁμωτεξίᾳ, uti supra docuimus) τοῦ βασιλίου Αἰλφῆ, Σιρῆνα ἀγαπηθῆναι, τῷ πιρισθέντει κακῷ οὐσας αἵτιας. Censuit Senatus universus et Placidia, Principis germana Soror, Serenam esse necndam, que præsentium malorum auotor existeret. Eadem plane refert OLYMPIODORUS p. 145. Consuli praeterea merebuntur CAROLUS SIGONIUS de Occidentali Imperio Lib. X. p. 175. TILLEMONT Histqire des Empereurs pag. 1218. Tom. V.

VI

SED hae res, quae non nimis strenuo languorem [18]
attulissent, Alaricum mirifice acuerunt. Itaque
tam

et Ill. *Mascoyus in Rebus gestis Germanorum Part I. p. 355.*
Erat Serena Theodosii M. neptis ex fratre Honorio et in tantam
se patrui benevolentiam blanditiis immerserat, ut in filiam ab eo
adoptata, Stilichoni, Vandalo, in matrimonium daretur, eo certe
consilio, ut homo ille, toga sagoque clarissimus, in cura Arcadii
Honoriique aliquando suscipienda, uti propinquum decebat, in-
tegre incorrupteque versaretur. Videatur saepius laudatus
Olympiodorus et *Zosimus l. c.* sed, age, iis, quae diximus,
tabula genealogica lucem affundamus:

THEODOSIUS, Comes. sub Va-
lentiniano M. de quo Ammia-
nus Marcellinus Lib. XXVII.
XXVIII. XXIX.

THEODOSIUS, Aug.	HONORIUS
ARCADIUS-HONORIUS e <i>Flacilla</i>	THERMANTIA et SERENA, Uxor nupsit Duci, no- bis quidem igno- to. Claudianus de Laudibus Se- renae v. 184,
GALLA PLACIDIA e <i>Galla</i> .	Eucherius filius cum patre tra- dicatur. <i>Maria</i> et <i>Thermantia</i> , quae Honorio Aug. nupsere. Maria mature, sed anno incer- to obiit. Ther- mantia post pa- tris interocio, nem Augustali depulsa solio, matrique remis- sa est. Zosi- mus L. V. t. 35. A. C. domini 315. esse desiit, teste

[19] tam acri Romam obsidione pressit, ut, quae antea tanquam victrix terrarum viguerat, jam huic barbaro tyranno *Honorio VIII. et Theodosio III. Coss. A. C. 409.* succumbere sit coacta. In qua quidem op-pugnatione cum plurima sint commemoranda, tum illud non postremum, quod Alaricus **GALLAM PLACIDIAM^b** obsidis loco secum reducendam putavit.

Sumpserat

teste Chronic. Paschalis Auctore. Confer Ant. Pagium ad h. a. et du Fresnium in Famil. Byzant. p. 60. 61. ed Venet. Serena et si nihil monstri *Zosimo Lib. V. c. 38.* aliisque videtur, tamen poenas luisse meritissimas censem, propterea, quod Romanum cum Theodosio ingressa, gentium profanarum religionem jocum fecisset risumque, nec dubitasset, mundum Deae Rheae collo ab-reptum, suo circumjicere. Adjungit iste Deorum cultor; ἡπίσχε δι τῇ αὐγχόη τὸν τράχηλον, ὃ τοι τῆς θεοῦ κόσμον ἔτυχε περιθύσα. Laqueo cervicos illas præbuit elidendas, quibus Divae mundum injecerat.

Zosimus Lib. VI. c. 12. Καὶ ἡ τοῦ βασιλεὺς ἀδιλφὴ, Πλακίδια ταξίν ἀντη, ἐμήρον μὲν τρώων τιὰ τάξιν ἵπτιχουσα, πάσον δὲ ἀπολαβούσα τιμῆς καὶ βασιλικῆς δεξαμενᾶς. *Placidia quoque, Soror Imperatoris, cum Alarico erat, vicem illa quidem obsidis modo quodam implens,* ita tamen, ut amni honore cultuque regio frueretur. *OLYMPIODORUS p. 145.* *PAULLUS OROSIUS Lib. VII. c. 40.* *SOCRATES Lib. VII. c. 10.* *SOZOMENUS Lib. IX. c. 6.* *PROCOPIUS de Bello Vandalicō Lib. I. c. 2.* *JORNANDES de Regnorum Succession. p. 238. Tom. I. S. R. I.* *PROSPER AQUITANUS, IDATIUS et MARCELLINUS in Chronicis.* *PAULLUS DIACONUS Lib. XIII. p. 91 92.* Et Scriptores recentiores, *MARIANUS SCOTUS in Chronico apud Pistorium Nidenum Tom. I. p. 604.* *GOTTFRIDUS VITERBIENSIS in Chronico apud eundem Pistorium Tom. II. p. 277.* *HULDERICUS MUTIUS in Chronico Germanico ibidem p. 641.* *CAESAR BARONIUS in Annal. ad A. C. 410.* quem urbis direptionem ad A. C. 410. referentem meliora edocuit *ANTON. PAGIUS in Critica ad an. eund.* Adde *Chronicon Hist. Codic. Theodos.* Ceterum,

Sumpserat ille quidem magnos sibi spiritus, magnam arrogantiam, eratque omnino talis, qualem tam effrenatarum gentium ducem esse oportebat: at in PLACIDIAE decore conservando tam caste est, tamque integre versatus, ut, vel moratarum reges nationum, exemplum inde capere posse viderentur. [20]

THEOPHANES quidem, PLACIDIAM tum impuberem adhuc fuisse, dicit^c. Sed nos profecto non sumus ii, quibus haec persuadere posset. Ac primum quidem temporum rationibus sententiae distrahuntur. Nam PLACIDIA, calculum si accuratius subducas, annos jam tum compleverat viginti, idoneaque multo ante A. C. 400 fuerat EUCHERIO visa, quam in matrimonium peteret ambitiose. Denique vel hoc omnes Theophanis narrationi nervos elidit, quod Senatus Romanus in occidenda Serena nihil ante admisit, quam cuncta PLACIDIA rata habuisset; nisi quis amplissimum ordinem tam

parum

Ceterum, quibus Roma artibus a Visigothis capta sit, quasve conditions Honorius accipere coactus, latius referre, nihil ad hunc locum, et, si ad hunc locum, nihil ad institutum nostrum.

^c THEOPHANES in *Chronographia* p. 65. ed. Paris. et p. 52. ed. Venet. ὁ Ἀλάρικος πάντα τὰ χρήματα τοῦ παλατίου λαβὼν, καὶ τὸν ἀδιλφὸν Οὐαρίου ἀπὸ πατέρος Πλακιδίαν μικρὰν οὔσαν παρθένον, πρὸς τὸ δικτύον ἔθεις ἀπῆλθε, ἵνα τὰς Γαλλίας. Alaricus direptā, totū Palatiū suppellectile et Placidia Honori ex patre sorore, virgine impubere, ad proprios Lares et gentem in Gallias recessit. Sed quanto errore Theophanes in personis, locisque et temporibus definiendis non raro ducatur, demonstrarunt in animadversionibus suis reconditae viri doctrinae, JACOBUS GOAR et FRANCISCUS COMBERGIAUS. Eodem, quo Theophanes, errore et JOANNES MALALA lapsus est *Chronograph.* Part. II. p. 18. ed. Venet.

parum sibi arbitretur constitisse, ut ab impubere adeo puella, nec dum judicii intelligentis, consilium petendum fuisse.

VII

ALARICUS igitur, Roma relicta, per Campaniam Bruttiosque transiit, utque Ataulphus, affinis suus, animum ad PLACIDIAM ducendam appelleret, sua auctoritate perfecit⁴. Dum vero hic, quid ageret, [21] deliberaret, *Varane Cos. A. C. 410*^e. morte immatura omnia sunt disturbata. Gothi vero, comitiis sufficiendo regi habitis, cui Alarici partes deferrent, dignorem Ataulpho invenerunt^f neminem. Qui quidem, uti PLACIDIA maxime et formae et ingenii cultu commendabatur, ita cupidissime sibi illam

⁴ MARCELLINUS in *Chronico*: *Alaricus Placidiam Ataulpho propinquuo suo tradidit uxorem*. PAUL. OROSIVS *Lib. VII. c. 40*. JORNANDES de *Rebus Geticis c. XXXI*. et, qui hunc totidem fere verbis exscripsit, PAULLUS DIACONUS *Lib. XIII. p. 92. Tom. I. Scriptor. Rer. Ital. Muratorii* ipsum Ataulphum Placidiam Romae cepisse tradunt. Cum vero satis inter omnes constet, Ataulphum demum, post Romanam oppugnatam, suas copias cum Alarici coniunxisse, nihil his Triumviris potest esse incertius. Interim JORNANDES alio *Libro de Regnorum Success. p. 238*. adeo non sibi constat, ut tradat consentientia cum narratione Murcellini.

⁵ Sunt, qui Alarici mortem perperam cum BARONIO in *Annal. ad A. C. 411*. referunt. Sed ISIDORUS in *Chronico* prodit, *Alarium vicesimo octavo anno regni* et anno Imperii Honorii Sextodecimo mortuum esse, quod sane tempus incidit in A. C. 410. ANTON. PAGIUS in *Critica ad A. C. 411. n. 2*.

⁶ SOZOMENUS *Lib. IX. c. 8*. PHILOSTORGIVS *Lib. XII. n. 4. p. 545. ed. Reading*. OLYMPIODERUS *p. 146. ed. Venet.*

illam despondebat. Hoc loco non alienum videtur, quanta vis providentiae divinae sit, docere. Nam nisi PLACIDIAE blandimenta ad Ataulphi ingenium preces efficacissimae fuissent, ille Romam, mitius habitam ab Alarico, incredibili quadam delendaे urbis libidine incensus, funditus eversum ivisset. Jam profecto in eo erat, ut e Calabria Romam versus contenderet, eamque oppugnatam non, ut Alaricus, rursus relinqueret, sed captam perpetuo occuparet^g. At PLACIDIA, ne quidquam horum [22] perficeretur, unice obstitit. Nam et acriori, quod nactus erat, ingenio hominis animum alio flectebat, et severos de illa re sermones tanta suavitate condiebat, ut, quamlibet huic ferocitate exultans, ab insita sibi pertinacia desisteret, Romanorumque

D amicitiam

• OROSIUS Lib. VII. c. 43. Ataulphus, cum esset animo, viribus, ingenioque nimius, referre solitus est, se in primis ardenter inhiasse, ut obliterato Romano nomine, Romanum omne solum, Gothorum imperium et ficeret et vocaret; essetque Gothia, quod Romania fuisset, fieretque nunc Ataulphus, quod quondam Cœsar Augustus.... Jam abstinere a bello et inhiare paci nitibatur, præcipue Placidiae, uxoris suae, feminæ sane ingenio acerrimæ, et religionis satis probatae, ad omnia bonarum ordinationum opera persuasu et consilio temperatus. PAULLUS DIACONUS Lib. XIII. pag. 92. Placidia multo Reipubl. commodo fuit. Nam ad hoc mariti animum acerrimo ingenio subtilibusque blandimentis inflexit, ut ultro a Romanis pacem peteret. In eo tamen errat PAULLUS DIACONUS una cum JORNANDE de Rebus Get. c. XXXI. quod Ataulphum Romanam revertisse, locutarumque more cuncta erasisse, existimat. Sed hic tu adeas velim TILLEMONTIUM Tom. V. p. 1273. et Illustr. MASCÖVIUM in Hist. Germ. Tom. I. Lib. VIII. § 29. not. 6.

amicitiam sibi cuperet conciliatam. Hic si quis tantum PLACIDIAM praecclare de Italia meritam dicat, minore, quam debebat, eam laude extollit, cum illa potius fuerit immanitatis expultrix, inventrixque legum, pacis item quietisque effectrix, magistra denique vitae, tum Ataulphi ipsius, tum omnium Gothorum.

VIII

SED quominus Ataulphi Honoriique res ex PLACIDIÆ sententia ad otium duderentur, unus omnium Constantius, de quo deinceps plura dicemus, maxime impedivit. Qui cum ipse PLACIDIÆ amore deperiret, eamque sibi desponderi optaret, nullo pacto ferendum putavit, ut femina tot ac tantis decoribus tam clare exsplendescens, tyranno, eique barbaro, relinqueretur^h. At Ataulphus tum demum se PLACIDIAM redditum [23] dixitⁱ, cum tantum sibi annonae suppeditaretur,

quantum

^h OLIMPIODORUS p. 148. Ἀδάναλφος δὲ Πλακιδίαν αἰγυπτιῶτο κατὰ σπουδὴν μάλιστα Κανθαρίνιον, ὃ νῦνερον ἀντὶ καὶ εἰς γάμους ἔχειν. Postulatum est ab Ataulpho, studio maxime Constantii, ejus qui illam postea uxorem duxit, ut Placidiam redderet.

ⁱ OLIMPIODORUS l. c. Ἀδάναλφος ἀπαιτούμενος Πλακιδίαν, ἀπταπήτη τὸ δὲ ὄρισθείτα σῖτον ἀπόρευν δὲ ὅταν τῶν ὑποσχομένων ἦ; τὸ δύναται, εὐδέστη δὲ ἡ ττον ὁμολογούντων, εἰ λάβοιεν, Πλακιδίαν παρασχεῖν. Καὶ δὲ βάρβαρος τὰ ὅμοια ὑπεκέιντο. Ataulphus, cum Placidia repeteretur, frumentum vicissim ipse promissum petiit. Cujus conferendi, etsi qui promiserant, copiam nullam haberent, nihil tamen secius consentiunt, si Placidiam reciperent, accepturum. Ad quae simili fere et ipse Barbarus simulatione utebatur.

quantum ad exercitum suum alendum sustentandumque videretur esse satis. Verum haec alio spectabant, atque videri volebant. Nam cum ipse minime omnium ignoraret, quam esset Italia diuturnitate belli exhausta, quamque ne Honorius quidem, unde viveret, haberet: idoneam sibi occasionem nancisci visus est, PLACIDIAM jure vindicandi. Sic cum transigerent partes, biennium interfluxit. At vero cum neque Honorius, quae promiserat, alimenta praeberet, neque Campania, Tuscia, Picenum, Samnium, Apulia et Calabria^k quidquam frumenti amplius suppeditaret, Ataulphus, pace quamvis nondum stabilita, Galliam sibi A. C. 412 adeundam existimavit^l. Huc ut pervenit, summa ope nisus est, ut Honorium ad aequas adigeret pacis conditiones. Quas quo facilius obtineret, cum Jovino, qui Moguntiae tyranni personam sibi auctoritatemque sumserat, vires suas conjunxit. Sed cum iste haud satisfaceret exspectationi de se concitatae, neque omnibus modis Ataulphi rebus consultum iret: factum est singulari Dardani^m,

D 2

Praefecti

^k Consule L. 7. Codic. Theodosian de indulgent. debtor. ibique
Jac. Gothofredum.

^l PROSPER AQUITANUS in Chronico h. a. Gothii rege Ataulpho Gallias ingressi. CASSIODOR. in Chronico h. a. His Coss. Gothii Rege Ataulpho Gallias intraverunt. Hoc igitur anno primum Wisigothi regnum in Gallia suum constituisse dicendi sunt.
ANTON PAGIUS in Critica h. a. n. 20.

^m OLYMPIODORUS p. 147. ed. Venet. Ἀδάναλφος παραγίνεται
ἀμα τῷ πλήθῃ πέδῃ Ἰνβῖτον Ataulphus cum copiis se confert ad Jovinum

Praefecti Praetorio Galliarum, prudentia, ut Gothi a [24] societate Jovini divellerentur, pacemque cum Honorio, *Lucio et Heracliano Coss. A. C. 413.* inirent^o.

VIII

SED Constantii erga PLACIDIAM amor altius egerat radices, quam ut labefactari ullo tempore potuisset. Cum igitur Ataulphus in eo esse perhiberetur, ut connubium cum PLACIDIA concelebraret: ille, ut qui maxime et summa contentione solent, Principem reposcendam duxit. At Ataulphus repetenti eas praetexuit conditiones, quae neque Constantio, neque Honorio ipsi tolerabiles videbantur^o. Tali modo

num PROSPER. AQUITANUS in Chronico ad annum Honorii 19. Jovinus tyrannidem post Constantinum invadit. Industria viri strenui, qui solus tyranno non cessit, Dardani, Ataulphus, a societate Jovini avellitur Vid. Prosopographia Cod. Theodos. voce Dardanus.

^o OLYMPIODORUS, p. 149. tradit, jusjurandum a legatis Ataulphi praestitum, ipsumque Jovinum a Gothis obsessum, captum, et ad Dardanum missum fuisse. Itaque de pace inita nemo dubitat, quamvis ea diurna non fuerit.

^o OLYMPIODORUS p. 149. ed. Venet. "Οτι Ἀδάουλφος τὸν γάμον μελετῶν Πλακίδιας Κωνσταντίνη ταύτην ἀπαιτοῦντι, βαρυτίας προστιμού εἰσήσθιε, οὐα διὰ τὴν ἀποτυχίαν τῶν αἰτίων, ἕνδη τὴν κατάσχον ἀντὶς πειτοικίας. Ataulphus de Placidiæ nuptiis satagens, Constantio eam postulantι gracieores practexit postulationes, ut si compos illarum non fieret, illa juste retenta videretur. PHILOSTORGII Lib. XII. p. 545. ed. Reading. ubi Atalphi nuptias exponit, lacunis tam hiulcus est, nulla ut ei medicina adhiberi posse videatur. Nec erat, quod HENRICUS VALESIUS in illo supplendo ingenio tantopere indulgeret. Verecundior fuit, nec sine ratione, JACOBUS GOTHOFRADUS.

modo Ataulphus *Constantio et Constante Coss. A. C.*
 414. Candidiano nuptiarum conciliatore, *PLACIDIAM uxorem Narbonae accepit^r.* Diem igitur
 Mensis Januar. nuptiis dixerunt, in aedibus Ingenii [25]
 cujusdam celebrandis. Sed juvat, nuptiarum ritus
 ex *OLYMPIODORO* referre paulo fusi, quo, qui
 mos

* IDATIUS in *Chronico anno Abrahāmi* 2430. qui Kalendis Octobris A. C. 313. inchoatur, *Ataulphus*, inquit, *apud Narbonam Placidiam duxit uxorem*. OLYMPIODORI narrationibus de his nuptiis, quae p. 148. 149. ed. Venet. leguntur, nihil potest esse praestantius. Verum ob illud ipsum longiores sunt, quam quae hic locum invenire possent. Recte quidem atque ordinē facit, cum diem nuptialem A. C. 414. *Constantio et Constante Coss.* Narbonae agitatum refert fuisse. Deteriora tradunt JORNANDES de Reb. *Geticis* c. 31. et PAULLUS DIACONUS in fin. *Lib. XIII.* p. 92. Tom. I. *Script. Rer. Italic. Muratorii.* Nam uterque Ataulphum, dicit, in Foro Livii Placidiam in matrimonium duxisse. Sed pluris facio IDATII et OLYMPIODORI auctoritatem, nisi quis Duumviros istos vel sponsalia in Italia celebrata putet respxisse, cuius Ill. MASCOVIO in mentem venit *Lib. VIII. Hist. Germanic.* § 36. n. 1. GUILIEL. CATELLUS *Rer. Occ. Lib. III.* p. 453. discrepantes scriptores ita sibi commode conciliasse visus est, si Ataulphum Placidiam A. C. 410. in Foro Aemelii sive Imolae duxisse quidem, at nuptiarum ceremonias ad A. C. 414. Narbonae peragendas, distulisse diceret. Sed nos quidem isto Gallo, si nihil certius assert, non aegre carebimus magistro. Conferantur viri eximii ANTON. PAGIUS in *Critica ad A. C. 414. n. 2.* et DU FRESNIUS in *Famil. Byzant.* p. 58. ed. Venet. et PHILIPPUS LABBEUS in *not. ad Olympiodorum.* Ex his patet, quantum CAROLUS SIGONIUS de Regn. Occident. *Lib. II.* p. 184. conjectura aberraverit, cum non tam diem nuptialem apud Forum Cornelium agitatum, quamquam hunc quoque, quam ipsum Honorium ad illas honestandas Ravenna invitatum esse, tradit. Si quis vero Candidianum, nuptiarum conciliatorem, proprius nosse velit, illi, credo, satisfaciat HENRICUS NORISIUS in *Historia Pelugiana* p. 97.

mos apud illas gentes fuerit, lucide appareat. **PLACIDIA** igitur, cum regio ornata cultu, in aula apprime splendida, locum occuparet dignorem, assedit illi Ataulphus, non minus a natura ad decus dignitatemque fictus, quam hoc ipso tempore laenae cuiusdam ornamendo fulgens. Jam vero Ataulphus, quantum sibi in **PLACIDIAE** amore placeret, illustri prodidit documento. Nam cum pluribus lautissimisque donis sponsam cumulavit, tum maxime quinquaginta pueros vestimentis nitide decoratos, liberaliter muneri dedit. Quod quidem donum auxit mirifice lapillorum aurique haut exigua vis. Nec, dum traderetur, caruit decore. Juvenes enim illi aptissime in discis dona concinnaverant, quos utraque gestantes manu, **PLACIDIAE** offerebant. Cumque [26] sponsus sponsaque thalamum ingrederentur, more institutoque majorum, juvenes ac virgines lectum circumstantes, scite festiveque cantabant, Attalo primum, deinde Rustacio, Phoebadio denique praezinente. Sic illis nuptiis tam barbari, quam Romani, gavisi vehementerque laetati sunt¹. Nec defuerunt eo tempore, qui tum maxime **DANIELIS** divinationem, qua *filia regis Austri Regi Aquiloni jungitur, nulla tamen superstite liberorum, facto comprobatam, probe magis, quam acute, judicarent.*

X ATAULPHUS

¹ IDATIUS in *Chronico An. Abraham. 2430. In quo prophetia Danielis putatur impleta, qui ait filiam Regis Austri sociandam Regi Aquilonis: nullo tamen ejus ex eo semine subsistente.*

X.

ATAULPHUS vero, ut **GOTTFRIDUS VITERBIENSIS**^{*} et **OTTO FRISINGENSIS**^{*}, scriptum reliquerunt, Heracleae, loco ad Rhodanum sito, regiam sibi constituit sedem, quam nomine Palatii Gothorum postea insignem fuisse scimus. Silvam etiam, quae hanc civitatem adjacet, in vetustis Monasterii S. Aegidii tabulis, silvam Gothicam, *la Selva Gothesca*, dici, prodit ille, quem paulo ante excitavimus, **GUiliel^t. CATELLUS**. Neque minus **JACOBUS [27]. SPONIUS**^u, priscæ vir doctrinae, inscriptionem in lucem

* In Pantheo Part. 16. p. 402. apud Pistorium Tom. II. Ataulphus vero, rex Gothorum, amore uxoris suae Placidiae, quae erat soror Honorii Imp. a finibus Romanorum discedit, et in Gallia prope civitatem Narbonensem, ubi hodie Villa S. Aegidiū dicitur in loco, qui usque hodie Palatium Gothorum dicitur, consedit supra Rhodanum fluvium.

^t Chronic. Lib. IV. c. 21. apud Urstisium Tom. I. Sed Ataulphus amore uxoris Placidiae a finibus Romanorum secedit, ac in Gallias juxta provinciam Narbonensem, quam postmodum Vir Dei Aegidius inhabitans, metropoli ex nomine suo, ut villa S. Aegidii dicitur, dedit, in loco, qui usque hodie Palatum Gothorum vocatur, consedit.

^u Vid. Histoire de Comtes de Tolose p. 5. Adde ejusdem Mémoires de l'histoire du Languedoc p. 453. ubi relatum leges, Monasterium S. Gilles in chartis vetustis, quae Monasterii bibliothecis attinentur, Monasterium S. Aegidii in Valle Flaviana dici. Credit igitur vir doctus, Vallem Flavianam a Flavio, in quo cognomine Wisigothi Reges sibi magnopere placebant, nomen invenisse.

^v Confer, si placet, ejus *Miscellanea eruditac antiquitatis pag. 157.* Eadem Inscriptionem, tabulae marmoreae incisam, quae prope monasterium S. Gilles inventa sit, laudat PETRUS GABRIEL in

lucem protraxit, qua, quae laudati scriptores de hoc
Gothorum Palatio enarratunt, confirmari egregie
posse, sunt, qui arbitrantur. Sed, ecce, tibi illud
marmor:

ATAULPHO. FLAVIO.
POTENTISSIMO. REGI. REGUM.
RECTISSIMO.
VICTORI. VICTORUM. INVICTISSIMO.
VANDALICAE.
BARBARIEI. DEPULSORI. CAESAREAE.
PLACIDIAE.
ANIMAE. SUAE. DOMINIS. SUIS.
CLEMENTISSIMIS.
ANATILII. NARBONENSES. ARECOMICI.
OPTIMIS. PRINCIPIBUS. IN. PALATIO.
POSUERUNT.
OB. ELECTAM. A. SE. HERACLEAM. IN. REGIAE.
MAJESTATIS SEDEM.

XI SED

in Serie Praesulum Megalonensium p. 7. Ego tametsi non in dubium voco, quae GOTFRIDUS VITERBIENSIS et OTTO FRISIN-GENSIS de Palatio Gothorum tradidere: tamen non possum non cum doctissimis Gallis, qui *Languedociae Historiam* nuper conscripserunt, falsitatis illam inscriptionem arguere. Adeas velim virorum optimorum disputationem p. 643. n. 46. quae quidem tam elegans idoneo harum rerum arbitro, Ill. MASCOVIO visa est, eam ut Observationibus ad Hist. Germ. Tom. II. p. 78. totam insereret. Ac primum quidem inter se homines apprime eruditii, JAC. SPONIUS l. c. JOANNES HARDUINUS *in Plin.* Lib. III. c. 4. et BOUCHE *en histoire de Provinces*, de loco, quo Inscriptio reperta sicutur, dissentient, quod quidem signum *antis luculentum* est, impostorem

XI

SED Ataulphus uberrimum sibi ex nuptiis fructum [28] cepisse visus est, cum **PLACIDIA** exoptatissimum eodem anno filium eniteretur, cui quidem nomen ab Avo Theodosio M. haesit. Hunc quamquam uterque parentum magnopere sibi congratulabatur: tamen illa laetitia fuit minus diurna. Nam paulo post, turbato naturae ordine, e vita migravit. Ipse Ataulphus cum filio suscepto laetans, tum Placidiae suavitate delinitus, pacis conservandae studio, si quisquam alius, ducebatur. At Constantius, qui nuptias celebratas graviter molesteque ferebat, id sibi negotii datum esse putavit, ut illo ipso anno Ataulphum bello persequeretur^x. Hic igitur bello

E *lacessitus,*

impostorem aliquem hanc tabulam subjecisse. Deinde **FLAVI** nomen nullis comprobatur monumentis, imo ex more Seculi Flavius Ataulphus, non Ataulphus Flavius scribendum fuisset. Denique pueriles verborum lusus: *Regum reclissimus, Victorum invictissimus*, minutum quoddam et umbrativum redolent ingenium, qualia tulerunt superioria tempora. Ista vero *Caesarea Placidia* vel Heracliteae severitatis homini risum excuteret. Nam barbarus ille *Inscriptionis* auctor, quisquis demum fuerit, historiae lumine destitutus vim ac potestatem, quam veteres verbo *Caesareae* subjecere, minime intellexit. Plura laudati viri suppeditant argumenta, ad auctoritatem harum tabularum infringendam, comparata.

^x *OLYMPIODORUS* p. 149. ed. *Venet.* ὅτι Ἀθάναλφος, τεχθάσος ἀντῆς ἐπὶ τῆς Πλακιδίας παιδὸς ἡ ἵπιδηκια κλησιν Θεοδόσιον, πλίσιον ἱστημένο τὸν πρὸς Ρωμαίους φιλίαν. Κυνόλαρίου δὲ καὶ τὸν τερπικόν Κυνόλαρίων ἄγτιπερχόντων, ἔμινε ἀπράκτος ἡ τούτου καὶ τῆς Πλακιδίας ἑγκῆ. *Ataulphus, natus sibi e Placidia filio, cui Theodosio nomen dedit, Romanam amplius Republicam amare videbatur. Verum Constantio*

lacessitus, Attalum, quem, tanquam inanis imperii simulacrum, secum ex Italia duixerat, ad insignia³

[29] Augustalia resumenda, incitavit. At Constantius cum copiis in Galliam profectus, Gothis fuit superior, et Ataulphum e Gallia in Hispaniam secedere coegerit, *Constantio et Constante Cons. A. C. 414*². Sequenti vero A. C. 415. *Honorio X. et Theodosio VI. Cons.* Ataulphus Barcinonae consedit, in qua civitate filium Theodosium sepeliendum⁴ curavit.

Ipse

stantio ejusque assecilis repugnantibus, ejus et uxoris Placidias (pacis incundae) conatus frustra tulerunt.

PROSPER AQUITANUS in Chronico ad Consulatum Constantii et Constantis A. C. 414. Attalus, inquit, Gothorum consilio et praesidio tyrannidem resumit in Gallis. Adde PAULINUM in Eucharistico v. 298.

*Solis quippe Gothis fretus, (Attalus) male jam sibi notis,
Quos ad Praesidium vitae praesentis habere
Non etiam imperii poterat, per se nihil ipse
Aut opibus propriis, aut milite nixus.*

* OROSIUS Lib. VII. c. 43. Anno ab U. C. MCLXVIII. Constantius Comess Gothos Narbona expulit, atque abiit in Hispaniam coepit. Hic annus U. C. ex computatione Capitolina incidit in Consulatum Constantii et Constantis A. C. 414. Consulatur ANTON. PAGIUS in Critica ad an. cit. n. 3. IDATIUS in Chronico ad an. Honor. XXII. i. e. A. C. 414. Ataulphus, inquit, a Patricio Constantio pulsatus, ut relicta Narbona Hispanias peteret, per quandam Gothum apud Barcinonam inter familiares fabulas trucidatur.

* OLIMPIODORUS et IDATIUS locis citatis. FRANCISCUS DIAGO in Historia Comitum Barcinonensium Hispanice conscripta Lib. I. c. 13. 35. Ataulphum, existimat, Barcinonam tum sibi regiam sedem legisse, quod mihi quidem secus videtur. Certe observatis inde, quid Constantius adversus se moliretar.

Ipse paulo post inter bellicos apparatus, fraude servi
cujusdam, quem Dobbium vocant, interiit, coeli
prius tuinam, quam tale quid praecipiens cogitatione,
quippe equos suos de more in stabulo dicitur con-
templatus^b. Hinc satis apposite CAROLUS SIGO-[30]
NIUS^c eum propterea a Gothis occisum iudicat, quod
Placidiae voluntati obsecutus, plus, quam par erat,
pacis studia coluisse.

XII

Jam Ataulphus moriens animo praesagiebat, se
extincto, Placidia, Gothis exosa, nihil infelicius
futurum. Quare fratri suo, ut eam Honorio redde-
ret, imperavit^d. Neque vano ille divinavit augurio.
Nam Singerichius quidam non lege, sed partium

E 2

studio

^a PROSPER AQUITANUS in *Chronico Honorio X. et Theodos. VI.*
Coss. A. C. 415. *Ataulphus a quodam suorum vulneratus interiit.*
PAULUS OROSIUS Lib. VII. c. 43. *Ataulphus apud Barcinonem,*
Hispaniae urbem, dolo suorum, ut fertur, occisus est. OLYMPIODORUS p. 149. Είτε ἀναιρεῖται καὶ Ἀδάνυλφος, (ιες ἵπιτήρων τῶν
ἐκείνων ἴππων, ὃς εἰδίσθη αὐτῷ, διατρέψων οὐ τῷ ἴππῳ) ἀναιρεῖ δὲ αὐτὸν οἱς
τῶν ὄντων Γότθων Δόθθιος τοῦνομα. *Interficitur deinde et Ataulphus*
ipse (dum equos suos de more in stabulo contemplatur) a Gothe
quodam ejus domestico, Dobbii nomine. JORNANDES de Rebus
Geticis servum istum Vernulfum vocat. *Occubuit gladio perforato*
Vernulfi, de cuius solitus erat ridere statura. AUCTOR Chro-
nici Paschalis ad A. C. 415. p. 246. caedem Honorio tribuit, ut
adeo aliquis ab Constantio, qui scelus patraret, subornatus esse
videatur.

^b De Regno Occidentali Lib. XI. p. 187.

^c OLYMPIODORUS p. 149. Τελευτῶν δὲ Ἀδάνυλφος προσέταπτε τῷ
διῃρεφῆ ἀπεδούνται Πλακιδιαν. Moriens Ataulphus fratris suo
injunxit; Placidia ut Honorio redderetur.

studio ad regnum delatus, et Ataulphi liberos e priori conjugi susceptos interemitt, et in PLACIDIAM adeo ipsam rabie saeviit tanta, ut in pristini mariti contumeliam, una cum reliquis captivis, pedibus ante equum incedere sit coacta, idque omni illo spatio, quod est ab urbe ad duodecimum usque lapidem^c. Sed hcc teterimum hominis monstrum terra non diu tulit. Septem enim dies cum furore esset debachatus, Gothorum ferro occubuit^d. Hunc

[31] in regno excipit Vallia, mitius a natura ingenium nactus. Quamquam enim initio transitum contra Honorium in Africam moliebatur, ac postea bellum terra gerendum^e adornabat: a priori tamen conatu naufragio; a posteriore quidem Constantii virtute se depulsum sensit. Misit igitur, qui pacem hac facerent

^c ΟΛΥΜΠΙΟΔΟΡΟΣ l. c. Διάδοχος ή δ τοῦ Σάρου αὐλαίφος Σιγγήριχος, οποιοῦδη μᾶλλον καὶ δυναστεῖος ή αὐλαίδια καὶ νόμοι γίνεται. . . Καὶ τὴν Πλακιδίαν εἰς ὑβριν Ἀδάναφον, οὐ ποδές προπύνοσαδας τοῦ ἵππου ἄμα κ. τ. λ. *At qui successit Sari frater Singerichus, studio potius ac vi, quam successione ac lege creatus. . . Atque ipsam Placidiam regnam, in Ataulphi scilicet contumeliam pedibus ante equum ambulare coegit etc.*

^d ΟΛΥΜΠΙΟΔΟΡΟΣ l. c. Επτὰ δὲ ημέρας ἤρξας, ἀπαγέται. Ἡγράνθι τὸν Γέρδαν Οὐαλίας καθίσταται. Septem ille dies cum imperasset ēteremptus est, et Gothorum dux Vallia constituitur. Cum Singericho nihil fuerit ab humanitate alienum magis, nihilque atrocius, mirabile mihi videtur, illum ab Orosio Lib. VII. 3. c. 43. Dei judicio ad pacem propensum dici.

^e OROSIUS Lib. VII. c. 43. *Deinde Vallia successit in regnum, ad hoc electus a Gothis ut pacem infringaret, ad hoc adornatus a Deo, ut pacem confirmaret. . . Placidiam Imperatoris sororem, honorifice apud se honesteque habitam, fratri reddidit. Juvabit ipsum Orosium evoluisse, quippe qui haec omnia explicit fusiis.*

rent conditione, ut, annonae recepta, PLACIDIA redderetur^h. Constantius igitur, qui nunc tandem digito sibi coelum attigisse videbatur, e vestigio frumentum, Euplutiūmqueⁱ Magistrianū, qui foedus percuteret, transmisit. Idem et PLACIDIAM Theodosio VII et Palladio Coss. A. C. 416. ab exercitu mox ad Honorium^k mittendam reduxit.

Constantius

^h JORNANDES de Rebus Geticis c. 32. Constantius ovans cum copia armatorum, et pene jam regio apparatu Hispanias petit. Cui Vallia Rex Gothorum non minori procincta ad claustra Pirennae occurrit: ubi ab utraque parte legatione directa, ita convenerunt pacisci, ut Placidiam sororem principis redderet, suaque solatia, Romanae Reipubl. ubi usus exigeret, non denegaret. PHILOSTORGIUS Lib. XII. n. 4. p. 546. Ἐκ ταύτων τὸ Βάρβαρον πέδει. Οὐάριον σπουδεῖται, καὶ τὴν ὄγκειαν ἀδελφὸν, καὶ τὸν Ἀτταλον τὸν βασιλεῖ ταραχήσιται ἀντοι, εὐτόσιοι τι διξιθίστησι. Exinde barbari foedus cum Honorio percusserunt, et Placidiam sororem atque Attalum Imperatori Honorio tradididerunt, cum prius ipsi ab Imperatore annonus accepissent. De eadem annonae data fidem facit OLYMPIODORUS loco mox laudando. De obsidibus utrinque in fidem datis, quorum mentionem fecit Orosius, accurate disseruit CAROLUS SIGONIUS de Occid. Imperio Lib. XI. p. 188.

ⁱ OLYMPIODORUS p. 150. Ὄτι Εὐστολούτιος ὁ μαγνοτριανὸς πρὸς Οὐάριον, ὃς τῷ Γότθῳ ἐχρημάτιζε φύλαρχος, ἀποστέλλεται, οφεὶς σπονδὰς τι δισθανικάς, καὶ ἀπολαβεῖ τὸν Πλακίδιαν. Euplutiūs Magistrianū ad Valliam, Gothorum præfectum, mittitur, qui pacis foedera iniret Placidiamque recipere.

^k PROSPER AQUITANUS in Chronic. Theod. VII. et Palladio Coss. A. C. 416. Placidiam, Theodosii Imperatoris filiam, quam Romae, Goths ceperant, quinque Ataulphus conjugem habuerat Vallia, pacem Honorii expelens reddidit, ejusque nuptias promeretur Constantius. CASSIODOR. in Chronico Iisdem Coss. His Coss. Goths plucati, Constantio Placidiam reddiderunt, cuius nuptias promeretur. Idem legitur apud PAULLUM OROSIIUM Lib. VII. c. 43.

Accedit

[32] Constantius vero, cui campus obtigerat, in qua excurrere virtus spectarique posset, sequenti anno operae pretium tulit. Nam et consul iterum designatus est, et PLACIDIAE matrimonio decoratus.

XIII

JAM vero, qualis quantusque vir fuerit ille Constantius, quam brevissime res patitur, nobis erit docendum. Constantius igitur Illyrius ex urbe Panaeso, sive, ut PHILIPPUS LABBEUS¹ ad Olympiodorum

Accedit tandem *L. ult. Cod. Theodos. infirmand. his, quae sub tyrrann. inscripta Constantio Comiti et Patricio, dataque A. C. 416. Raven. Kalend. Mart. qua Honorius criminum gratiam facit iis, qui operas suas hostibus in depopulando voluerant esse adiutrices. Ergo jam ante Kalendas Martias pax cum Gothis constituta debet videri. Conf. JACOB. GOTHOFREDUS ad h. I. et ANTON. PAGIUS in Critica ad A. C. 415. n. 25. Fabulam vero fictam sapit narratio ZONARAE in Annal. Lib. XIII. p. 31. Tom. II. Oper. ed. Venet. itemque MALALAE in Chronogr. Part. II. p. 18. Quorum uterque Placidiam perhibet, ab Alarico captam, traditamque Constantio cuidam Comiti custodiendam, qui, cum eam, invito Alarico, ad fratrem perduxerit, primum ad Senati- riam dignitatem, deinde ad affinis gradum, denique ad Augusti fastigium, adspirarit.*

¹ OLYMPIODORUS p. 152. Ὄτι Κανολάριος, Ἰλλύριος ἢ τὸ γένος, ἀπὸ Παναισου πόλεως τῆς Καδίας, καὶ πολλὰς σιρενίας ἀπὸ τῶν Θεοδοσίου χρονῶν διελθὼν, ὑστερον καὶ τοῖς βασιλείοις ἀρχὴν ὑπέδειν. Constantius genere Illyrius fuit e Panaeso, urbe Dacie, qui multis obitis jam inde a Theodos. M. temporibus militiae muneribus, ad summum tandem imperii apicem evectus est. De Naiso uberioris disputavit et fusius is, quem laudavi, PHILIPPUS LABBEUS in notis ad I. c. p. 204. et PETRUS WESSELINGIUS, Academiae Ultrajectinae, quin interiorum literarum lumen, verumque ornamentum p. 566. in exquisitissimis annotationibus, quibus *Itinerarium Hierosolymitanum*,

piodorum suo periculo legi jubet, Naiso, jam inde a Theodosii M. temporibus stipendium meruit^a, [33] tantamque Honorio virtutem probavit, ut A. C. 412. Magister militum, *L. ult. Cod. Theodos. de desertor.* et A. C. 414. Consul in Occidente crearetur^b. Cumque in bello Gothico multa fortiter animoseque fecisset, eodem anno, quo pacem cum Gothis factam esse diximus, et Comitiva et Patriciatus dignitate ab Honorio est ornatus. Sane harum titulum dignitatum praefert *Inscriptio Leg. ult. Cod. Theodos. de infirmandis his, quae sub tyrannis.* A. C. 417. iterum cum Honorio Aug. iniit consulatum, et hoc tandem tempore, PLACIDIAM, tot expeditam votis, nuptiarum sibi foedere junxit^c. Quae quidem tantum abfuit, ut sibi in hoc sponso placeret, ut potius, quomodocunque poterat, repudiaret. Tandem, cum diu multumque recusaret, ipse eam frater, manu arreptam, Constantio eodem, quo Consulatum iniit, die, tradidit in manus.

mitanum, optimo quoque applaudente, voluit esse locupletatum.

^a SOZOMENUS *Lib. IX. c. 13. 14. PROSPER AQUITANUS in Chronico, Theodos. Aug. IV. Cos. IDATIUS in Chronico ad An. XVII. Honor. A. C. 411.*

^b *Consulantur ANTON. PAGIUS in Critica h. a. PETRUS RELANDUS in Fastis, Chronologiu et Prosopographia Cod. Theodos.*

^c OLYMPIODORUS p. 151. "Οτι ὑπήρχος ὁ Βασιλεὺς Ὁνόριος προελθὼν τὸ ἴδικατον, καὶ σὺν ἀυτῷ Κωνστάντιος τὸ δεύτερον, τὸν Πλακιδίας γάμον διητελεῖσιν. Honorius Aug. XI. et Constantius II. Coss. crediti, Placidiæ nuptias conciliant.

nus⁹. Anquarentibus vero nobis, quid esset, quod PLACIDIA has nuptias tanta pertinacia detrectasset, [34] duorum in primis venit in mentem, quorum alterum ad Constantii formam, alterum ad PLACIDIAE iracundiam videtur pertinere. Namque Constantii membra non tam apta compositione, quam Ataulphi, oculos movebant; cujus omnes partes inter se cum miro quodam decore consensisse perhibentur. Fuit enim Constantius truci minacique vultu, oculis justo majoribus, cervice sublata, verbo, parum amabilis sexui castiori, ut adeo PLACIDIAE ancillae sub ejus adspectum aegre risum continerent¹⁰. Neque injuria, quibus Ataulphum Constantius affecerat, tam cito e PLACIDIAE animo poterant effluere. Si enim in mentem revocabat, unum Constantium et pacem cum Honorio ineundam turbasse, et bello maritum graviore pressisse, et caedem denique, quod Gothorum animi exasperabantur, admaturasse, non potuit fieri,

⁹ OLYMPIODORUS p. 'Εφ' ὃ πολλὰ μὲν ἀντὶ ἀπεινεσσα, Κωνστάντιον παρουσίας κατὰ τὸν ἀντῆς ὄργιζεσθαι θεραπότων. Τέλος οὐ τῷ τῷ; ὑπετίκες ἡμίξει, ἀπὸ χιρὸς τάυτην ὁ βασιλιὺς καὶ αδελφὸς Ὁνέρος ἀκουεῖς λαβὼν, ἴγχησίς παραδίδεις Κωνστάντιον. Sed has ipsas nuptias cum vehementer detrectaret, efficit, ut ipbius famulis indignaretur Constantius. Tandem nihilominus ipso, quo consulatum iniit die, manu ipsam arreptam Honoriūs Imp. frater ejus invitam in manus Constantio dedit.

¹⁰ OLYMPIODORUS p. 148. formam Constantii satis graphicè descripsit, belle, arbitrans, in eum convenire EURIPIDIS illud: Πάτερ μὲν ἕδος ἔξιος τυφενίδος. Alterius hic sentit, neque injuria, PHILIPPUS LABBEUS, nisi quis forte illud εἰρήνημα, cajus et ipsi sic viro erudito in mentem venit, ab Olympiodoro ἐμπνεόμενον p̄metum putet.

fieri, quin tantum non capitali eum odio persequeretur.

XIII

SED neque PLACIDIA sua obstinatione vim humanitatis compressit. Nam illo ipso anno, quo nuptias celebraverat, aut initio sequentis 418. JUSTAM GRATAM HONORIAM in lucem videtur edidisse¹. Constantius tum maxime, devictis, Val-[35]

F

liaeope,

¹ OLYMPIODORUS p. 151. Εἶτα καὶ πάσι ἀντοῖς τίκτεται, ἐπὶ ὑγρᾶς γονοῦ Ὀρογιας καὶ ἵπας πάλιν, φύλασσι θέρτῳ Ουαλεντινιανὸς. Hinc nata iūs filia est, quam Honoriam appellarunt: filius item, cuius Valentinianni nomen datum. Cum vero Valentinianus A. C. 419. natus sit, ut mox probabimus: HONORIA aut A. 417. aut initio 418. lucem aspexit. Integrum ejus nomen nobis servavit AGNELLUS Lib. Pontifical. Part. I. in vita S. Joannis, τοῦ Ἀγγελοπότερου Cap. 6. p. 68. Tom. II. Script. Rer. Ital. Muratorii, ubi inscriptionem producit, in templo S. Joannis Ravennae, Galla Placidia curante, collocatam: SANCTO AC BEATISSIMO APOSTOLO JOANNI EVANGELISTAE GALLA PLACIDIA AUGUSTA, CUM FILIO SUO VALENTINIANO AUGUSTO, ET FILIA SUA JUSTA GRATA HONORIA AUGUSTA, LIBERATIONIS PERICULIS MARIS VOTUM SOLVIT. Recte BENEDICTUS BACHINIUS, qui commendatione nostra non eget, ad hunc locum observavit, Placidam in una hac filia, geminaram aviarum, JUSTAE videlicet et GRATAE, Gallae, matris suae, sororum, ex seniore Valentiniano progenitarum, memoriam conservare voluisse. JANUS etiam GRUTERUS in Corpore Inscriptionum MXCVII. 1. idem hoc monumentum publici juris fecit, in quo id quidem in primis singulare occurrit, quod HONORIA titulo AUGUSTAE insignitur. Sed quamvis omnes Historici de hac taceant dignitate, bene tamen res habet. Nam CAESAR BARONIUS e museo Laelii Pasqualini in Annal. ad A. C. 454. et ex eo CAROL. DU FRESNIUS in Famil. Byzant. p. 54. aureum protulerant numisma, hoc titulo, DN JUST GRAT HONORIA P.

Aye

**liaeope, Suevis, Alanis, Vandalis, amplissimos sibi triumphos parabat, et *Monaxio et Plinta, Coss. A. C.*
419. tradita Valliae Aquitania, Galliam omnem reddidit**

Ave et in altera parte SALUS REIPUBLICÆ, addito Christi monogrammate in corona quercea, et infra CONOB. Vedit et HENRICUS NORISIUS, uti ipse narrat in *Addendis ad Histor. Pelagianam* pag. 2. aureum numum inter numismata Illustriss. Comitis Joan. de Lazara, qui altera parte iisdem literis, quo prior numus, altera vero Cruce coronata, signatus fuit. Ac nobis quidem credibile est, HONORIAM hoc titulo Constantinopoli fuisse ornatam, quo Attilae furor mitigaretur. Refert enim JORNANDES de *Regnorum successione* p. 239. ipsam flagrasse cupiditate nubendi, clamque ad Attilam, Hunnorum Regem misisse, qui ejus sibi amorem et nuptias adeo conciliarent. Interim vero, cum mollis semina atque aetate fluxa amore sexus superioris debacharetur, allexit Eugenium, Procuratorem suum, ut muliebre decus, ac gerrime hucusque a se conservatum, expugnaret. Neque enim consilia, Attilae sibi conciliandi, satis poterant celari. Cumque exirent ea in vulgus, a fratre Valentiniano, ne in Attilae manus veniret, A. C. 434. Constantinopolim missa est. MARCELLINUS in *Chronico Ariobindo et Aspare Coss. A. C. 434.* Honoria, Imp. Valentiniiani soror, ab Eugenio, procuratore suo, stuprata concepit, palatioque expulsa, Theodosio Principi de Italia transmissa est. Attilam enim contra Occidentalem rempl. concitatbat. Idem plane testatur JORNANDES l. c. Legimus apud PRISCUM PANITEM in *excerptis Legation.* p. 27. Tom. I. Script. Rer. Byzant. Attilam, auditis iis, quae Honoriae acciderant, Legatos in Occidentem misse, qui Honoriam, dum matrimonium cum Attila contrahere voluisset, nihil se indigni fecisse demonstrarent. Et certe, cum Attila A. C. 452. Italia longe lateque vastata, Romae immineret, refert JORNANDES de *Rebus Geticis* c. 42. eum esse, legatis obviam missis, minitatum, graviora se in Italiam mala illaturum, nisi Honoriam sibi traderent, opumque illius portionem. Neque minus AUCTOR *Historiae Miscellae Lib. XV.* p. 98. Tom. I. Script. Ital. Muratorii. Attilam, scribit, Honoria, cum parte regni debita, postulasse. Consule praeterea

ZONARAM

reddidit pacatiorem¹. Eodem anno, quo, fractis [36] hostium opibus, domum revertit, singularem ex filio quo² eum Placidia A. C. 419. auxerat, laetitiam

F 2

percepit.

ZONARAM in *Annal.* Tom. II. p. 39. Ed. Paris. et p. 31. ed. Venet. THEOPHANEM in *Chronographia* p. 90. Ed. Reg. et p. 72. ed. Venet. qui quidem cam perperam Honoriadē appellat. HIE-BONYMŪ RUBEUM in *Historia Ravennatensi Lib. II.* p. 100. ANTON. PAGIUM in *Critic.* ad *Aunal.* Baronii A. C. 435. n. 42. CAROLUM DU FRESNIUM in *Famil. Byzant.* p. 59. ed. Venet. qui tamen in eo errat, quod Valentinianum Honoriā cum parte regni tradidisse dicit. Nec minore errore PROSPER AQUITANUS ad A. C. 423. CASSIODORUS ibid. CUSPINIANUS et recentiores DIONYSIUS PETAVIUS et JOAN. BAPTISTA RICCIOLUS ducuntur, qui utramque Placidiae prolem masculam dixerūt.

¹ PROSPER AQUITANUS in *Chronic.* *Monaxio et Plinta Coss.* A. C. 419. Constantius, inquit, pacem firmat cum *Vallia*, data eidem ad habitandum secunda Aquitania et quibusdam civitatibus confinium provinciarum. Quae omnia IDATIUS in *Chronic.* Anno Honorii 24. i. c. A. C. 418. exponit paulo largius.

² OLYMPIODORI locum, ubi de Honoria disserendum erat, adscripsimus. PROSPER AQUITANUS in *Chronicō*, *Honorio XII.* et *Theodos. VIII.* Coss. Placidiae filius nascitur VI. Non Julias. THEOPHANES in *Chronograph.* ad an. XI. *Theodosii*, i. e. A. C. 418. p. 57. ed. Venet. τῷ δὲ ἀντῷ ἦτοι ιγνώσθη Οὐαλιττιναῖς ὁ ὑδες Κωνσταντίου καὶ Γάλλας Πλακιδίας in *Pαβίηνη*. Eodem anno Valentianus putre Constantio et Galla Placidia Ravennae natus est. Sed paulo post, quasi correcturus se ipsum, eadem verba Anno sequenti 419. repetit. MARCELLINUS in *Chron.* *Monaxio et Plinta Coss.* A. C. 419. et IDATIUS eodem anno Valentinianum natum esse contendunt, quibus nos quidem eo lubentius suffragamus, cum OLYMPIODORUS in fine fragmenti, Valentinianum Septenhem Augustum dicat esse renunciatum. Factum vero illud est, prope praeterlapsō A. C. 425. Cogitur igitur ex his, ipsum ante A. C. 419. natum non fuisse. Accedit aliud momentum, neque id contemnendum. IDATIUS in *Chronicō*, Valentinianum aetatis suae XXXVI. necatum esse tradit. *Valentinianus A. C. 455.* nefaria cecidit manu. Ergo anno demum 419. lucem aspexit.

Dicitur

[87] percepit. Hic postea Valentiniani III. nomine regnum Occidentale administravit, nec est, quod quicquam de eo huc transferamus, cum plurimis monumentis sit ejus nomen celebratum. Tantis, vero, tot rebus gestis cum Constantius magis ac magis illustraretur, dignissimus Honorio visus est, qui Theodosio in Vicennialibus Consuli prodeunti A. C. 420. in Occidente Collega daretur¹. Ipse non minus,

Diem ejus natalem ex POLEMII SYLVII laterculo apud Bollandum in Praefat. ad Vit. SS. Mens. Januar, stabilitivit ANTON. PAGIUS ad A. C. 418. n. 73. Ibi enim ad VI. Non. Julias legitur: *VI. Nonas Julii Natalis genuinus Dn. Valentiniani.* Parum tamen placet hic calculus BENEDICT. BACHINIO. V. Cl. in notis ad Agnellis Librum Pontifical. p. 74. Tom. II. Script. Rer. Italic. MURATORII, PROSPERUMQUE secutus, statuit, PLACIDIAM Kal. Januar. A. C. 417. Constantio nubentem, decem et octo mensium spatio (tot enim intercedunt inter praedictam diem et secundum Jul. sive VI. Nonas Julias 418. Valentiniani natalem) Honoriā primum, deinde Valentinianū parere potuisse. Cumque ille septimum tum egresso annum Olympiodoro dicatur, cum primum Augusti nomen usurpavit, A. nimirum C. 425. X. Kalend. Novembr. sive 23. Octobr. annum septimum completem aptius intelligi apud Olympiodorum censem. Verum ipsa AGNELLUS, cuius tamen sententiam vir eruditissimus sibi defendendam sumpsit, eo nos adigit, ut Olympiodorum annum septimum minus completum in animo habuisse credamus. Ita enim AGNELLUS Libr. Pontifical. Part. I. in vita Joannis τὸν ἀγρότην Cap. V. scribit: *Valentinianus, cum bis ternos annos et quatuor tempora anni essent, Divo Honorio, patruo suo, in imperium successit.* Agnellum vero imperii nomine Caesaream indicasse dignitatem, non item Augustale fastigium, Racines fortasse sibi soli persuasit, qui doctissimis alioquin observationibus, curaque paene anxia, scriptoris barbarie inquietatione, tenebras dispellit.

¹ Vide ANTONIUM PAGIUM in Critica ad h. a. et PETRUM BOLLANDUM in Fastis.

minus, quam PLACIDIA, plurimum illo tempore [38] auctoritate apud Honorium valebat, quem etiam invitum eo adegit, ut A. D. 421. simul cum uxore Augustali honore, puerulus vero Valentinianus Nobilissimi titulo ornaretur^x. Sed cum more insti-
tutoque

* OLYMPIODORUS p. 151. ed. Venet. Ο δι Κανολάρτιος συμβασιλέας,
Ονεγίω, ἀντοῦ μὲν χιροτονούντος, ἀλλὰ σχεδὸν ἄκοτος. Χιροτονεῖται δὲ
καὶ ἡ Πλακιδία Αὐγούστα, τοῦ τε ἴδιου ἀδελφοῦ καὶ τοῦ ἴδιου ἀνδρὸς, χιροτο-
νόντων. Εἶτα πίκηται πρὸς Θεοδόσιον, ὃς ἀδελφόδος ἐστὶ Ονεγίου, τῶν
πρὸς Ἰω μερῶν ἰθασίλευσσιν. Ἡ αἵρεσις μπονούμενη τῆς Κανολάρτιον βασι-
λείας καὶ μένι ἀπαράδεκτος. Constantius vero Honorii in Augustale
imperio collega fit, ab illo quidem ipso, sed paene repugnante, con-
stitutus. Placidia quoque Augusta a fratre et marito dicta est.
Dein ad Theodosium, qui fratre Honorii genitus Orientis parti-
bus Augustus imperabat, de Constantii Imp. electione nuntius mit-
titur, minimeque receptus est. His fere consimilia enarret PHILO-
STORGII Lib. XII. p. 550. CAESAR BARONIUS in Annal. ad A. C.
423. PROSPERUM auctorem probans, Constantium eodem anno,
quo Consul factus est, a Caesaris ad Augusti dignitatem putat as-
pirasse. Falso. Nam Constantius, quantum scimus, nunquam
Caesaris nomen gessit, et anno tantum 421. idem et Augustus
creatus est et decessit. Neque hic IDATIUS et CASSIODORUS sunt
audiendi. Quodsi A. C. 420. Augustus jam nuncupatus fuisset,
leges, eo anno latae, procul dubio, ejus nomen praeferrent. Sed
in Codice Theodosiano, si inscriptionem spectes, *Honorium*
tantum et *Theodosium* A. A. reprehendes: sin subscriptionem,
Theodos. IX. et *Constantio V. C. Coss.* Anno vero sequenti 421.
quatuor occurunt in Codice eodem Constitutiones, quarum
inscriptio haec est: *Impp. Honorius et Theodosius et Constan-*
tius A. A. A. Quod quidem luculento arguento est, illum hoc
demum anno ad supremum illud fastigium pervenisse. Vide
Chronologium Cod. Theodos. Suffragatur nobis THEOPHANES in
Chronographia, qui annum adeo et diem inaugurationis designat.
Nam ad A. C. 413. secundum Computat. Alexandrinam, qui
inchoatur Mense Septembr. A. C. 420. haec habet: Τέτηρη τῷ
τριτῷ

[39] tutoque majorum ejus imagines Constantinopolim mitterentur, & Theodosio minime sunt receptae. Quam quidem injuriam cum Constantius nullo modo ferendam putaret, sagum sumpsit, fortunamque belli statuit experiri⁷. Sed vitae brevitas vetuit spes tam longas inchoare. Namque moerore, quem inde hauriebat, quod imperium suscepisset, adeo affligebatur, ut septimo imperii sui mense Ravennae de vitae discederet statione². Hic etsi tristi truculentoque adspectu omnia omnibus minari videbatur, illa tamen aetas neminem tulit lepore et urbanitate conditiorem. Nam tantum in conviviis sibi indulxit, ut, cum mimis, ad mensam ludentibus, certare, ne dedecori quidem sibi esse putaret. Neque quisquam eum vitae integritate, temperantia, moderatione

Ἴτι Καρολάνος ὁ πατὴρ Οὐσιαστικανὸν ἐβασιλίσσει πρὸ ἢ εἰδὼν φιλοσοφίου. Καὶ ἵσφαγη πρὸ τεττάρων τῶν της Σεπτεμβρίου. Hoc anno Constantius Valentiniani pater imperium obtinuit sexto Idus Februariis: quarto vero Nonas Septembribus occisus est. Ex his satisque liquet Constantium VIII. die mensis Februar. 421. electum, jam II. die Mens. Septembr. fato suisce functum. Igitur et PHILOSTORGIIUS, qui menses tantum sex ejus imperio tribuit, ultimum, tanquam minus absolutum, siluisse dicendus est. Constat porro ex OLYMPIODORO, Placidam cum Constantio demum Augustae nomine esse salutatam. ANTON. PAGIUS in *Critica ad Baronii Annales A. C. 420. n. 2. seq.* TILLEMONTIUS n. 46. ad *Vitam Honorii*.

⁷ Videatur OLYMPIODORUS et PHILOSTORGIIUS l. c. ad not. x.

² IDATIUS in *Chronico ad an. 27. Honorii Constantius*, inquit, *Imperator, Ravennae moritur in suo tertio Consulatu*. PROSPER AQUITANUS in *Chronico, Agricola et Eustathio Coss.* Constantium dicit animam efflasse.

tione anteivit. Quid autem de pecuniae despiciencia commemorem? quae quidem in eo fuit tanta, ut, antequam Placidiam duceret, paene profunderet omnem^a. Sed cum uxor rei familiari diligentius servire institueret, adeo et ipse feruebat ferebaturque avaritia, ut plurimos per injuriam opibus exueret suis^b. Memoria vero Constantii duobus vetustis monumentis conservatur, quorum alterum in Italia Albingae, alterum in Germania propter Augustam Trevirorum est repertum. Albinga quidem, uti antiquitate, ita excellentia quadam alia, supra reliquas quondam eminuit civitates. Hunc ei honorem Constantius attribuit tum, cum in [40] constituenda Liguria, a Gothis devastata, versaretur. De quo nos quidem dubitare non sinit carmen moreae tabulae incisum, quae olim prope Pontem Longum, ubi idem Constantius Centam fluvium con junxerat, spectata, FERDINANDI UGHELLI tempore, a quo in *Italia Sacra in Episcop. Albigaunensibus p. 1261. Tom. IV.* juris est publici facta, tanquam venerandae antiquitatis reliquiae, apud Comitem Octavium Costam, asservabatur. Versus autem, qui ad Constantium nostrum, non ad Constantini M. filium referri debent, hi sunt:

Constanti

^a OLYMPIODORUS p. 148. Ή δὲ Κωνσταντίος ἦν μὲν ταῖς προόδοις κατηφῆς καὶ συνθετῆς . . . ἥ δὲ δείπνοις καὶ συμποσίοις τερψτὸς καὶ πολυτικὸς, ὡς καὶ ἵβησεν τοῖς μίμους πολλάκις, παίζοντος πρὸ τῆς τραπέζης. Erat ipse Constantius cum prodiret, subtristī vultu ac tetrico. . . In coenis tamen atque symbolis, jucundus adeo civilisque fuit, ut ei eum mimis interdum ad mensam ludentibus contendere.

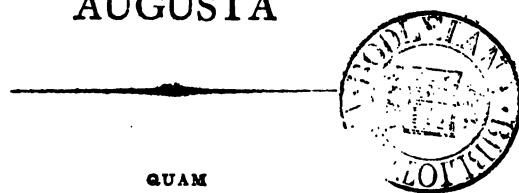
^b OLYMPIODORUS p. 152.

liaeope, Suevis, Alanis, Vandalis, amplissimos sibi triumphos parabat, et *Monaxio et Plinta, Coss. A. C.*

419. tradita Valliae Aquitania, Galliam omnem reddidit

AUG et in altera parte **SALUS REPUBLICAE**, addito Christi monogrammate in corona quercea, et infra CONOB. Vedit et HENRICUS NORISIUS, uti ipse narrat in *Addendis ad Histor. Pelagianam pag. 2.* aureum numum inter numismata Illustriss. Comitis Joan. de Lazara, qui altera parte iisdem literis, quo prior numus, altera vero Crucē coronata, signatus fuit. Ac nobis quidem credibile est, **HONORIAM** hoc titulo Constantinopoli fuisse ornatam, quo Attilas furor mitigaretur. Refert enim **JORNANDES de Regnorum successione p. 239.** ipsam flagrasse cupiditate nubendi, clamque ad Attilam, Hunnorum Rēgem misisse, qui ejus sibi amorem et nuptias adeo conciliarent. Interim vero, cum mollis semina atque aetate fluxā amore sōxus superioris debacharetur, allexit Eugenium, Procuratorem suum, ut muliebre decus, ac gerrime hucusque a se conservatum, expugnaret. Neque enim consilia, Attilae sibi conciliandi, satis poterant celari. Cumque exirent ea in vulgus, a fratre Valentiniiano, ne in Attilae manus veniret, **A. C. 434.** Constantinopolim missa est. **MARCELLINUS in Chronico Ariobindo et Aspare Coss. A. C. 434.** **Honoria, Imp. Valentiniiani soror, ab Eugenio, procuratore suo, stuprata concepit, palatioque expulsa, Theodosio Principi de Italia transmissa est.** Attilam enim contra Occidentalem rempb. concitabat. Idem plane testatur **JORNANDES l. c.** Legimus apud **PRISCUM PANITEM in excerptis Legation. p. 27. Tom. I. Script. Rer. Byzant.** Attilam, auditis iis, quae Honoriae acciderant, Legatos in Occidentem misisse, qui Honoriā, dum matrimonium cum Attila contrahere voluisset, nihil se indigni fecisse demonstrarent. Et certe, cum Attila **A. C. 452.** Italia longe lateque vastata, Romae immineret, refert **JORNANDES de Rebus Geticis c. 42.** eum esse, legatis obviam missis, minitatum, graviora se in Italiam mala illaturum, nisi Honoriā sibi traderent, opumque illius portionem. Neque minus **AUCTOR Historiae Miscellae Lib. XV. p. 98. Tom. I. Script. Ital. Muratorii.** Attilam, scribit, Honoriā, cum parte regni debita, postulasse. Consule praeterea

DISPUTATIO POSTERIOR
DE
GALLA PLACIDIA
AUGUSTA

QUAM

PRAESIDE

DAVIDE RUHNKENIO
PHILOSOPHIAE MAGISTRO

D. DECEMBER. CIC 10CC XLIII

PUBLICE TUEBITUR

CHRISTOPHORUS KLAERNER

BERNSTADIO SILESIUS

S. S. THEOLOGIAE CULTOR

VITEMBERGAE

PRELO EPHRAIM GOTTLÖB EICHSFELDI
ACADEMIAE A TYPIS

I

QUAM pulcre **GALLA PLACIDIA** fortunam vel secundam tulerit, vel, quod difficilius putatur, adversam, quibusque adeo artibus admirabilem sese praebuerit omni, quae futura est, posteritati, in priori commentatione satis dilucide satisque copiose, nisi amore mei decipior, memini me explicare. Quae etsi alicui illorum, qui ne nomen quidem **PLACIDIAE** unquam sermone usurparunt, satis, et plus forte, quam satis, dicta videantur: tamen mihi non committendum putavi, ut quidquam illorum, quae ad **PLACIDIAE** nomen illustrandum pertinenterent, reliqui fecisse existimarer.

II

GALLA igitur **PLACIDIA**, Constantio, marito, morte de medio sublato, quod reliquum erat vitae, apud Honorium sibi transigendum duxit. At ille, quod dicere fere pudet, tantum sibi in **PLACIDIAE** amore indulxit, ut ardenter illam frequentiusque, ac fratrem decebat, osculando, perdite multis amare videretur. Sed idem ille amor, quamquam erat multo flagrantissimus, tamen brevi, ut fit, in summum evasit odium. Nam Spadusa, atque Elpidia, Placidiae nutrix, quae plurimum tum gratia poterat, Leonteo, Augustae curatore, auctoritatem adjungente suam, tantos discordiae motus Ravennae

G 2 excitarunt,

liaeope, Suevis, Alanis, Vandalis, amplissimos sibi triumphos parabat, et *Monaxio et Plinta, Coss. A. C.*

419. tradita Valliae Aquitania, Galliam omnem reddidit

Aug et in altera parte *Salus REIPUBLICAE*, addito Christi monogrammate in corona quercea, et infra CONOB. Vedit et HENRICUS NORIUS, uti ipse narrat in *Addendis ad Histor. Pelagianam* pag. 2. aureum numum inter numismata Illustriss. Comitis Joan. de Lazara, qui altera parte iisdem literis, quo prior numus, altera vero Crucē coronata, signatus fuit. Ac nobis quidem credibile est, *HONORIAM* hoc titulo Constantinopoli fuisse ornatam, quo Attilas furor mitigaretur. Refert enim JORNANDES de *Regnorum successione* p. 239. ipsam flagrasse cupiditate nubendi, clamque ad Attilam, Hunnorum Regem misisse, qui ejus sibi amorem et nuptias adeo conciliarent. Interim vero, cum mollis semina atque aetate fluxa amore sōxus superioris debacharetur, allexit Eugenium, Procuratorem suum, ut muliebre decus, ac gerrime hucusque a se conservatum, expugnaret. Neque enim consilia, Attilae sibi conciliandi, satis poterant celari. Cumque exirent ea in vulgus, a fratre Valentiniano, ne in Attilae manus veniret, A. C. 434. Constantinopolim missa est. MARCELLINUS in *Chronico Ariobindo et Aspare Coss. A. C. 434, Honoria, Imp. Valentinianni soror, ab Eugenio, procuratore suo, stuprata concepit, palatioque expulsa, Theodosio Principi de Italia transmissa est.* Attilam enim contra Occidentalem rempl. concitabat. Idem plane testatur JORNANDES l. c. Legimus apud PRISCUM PANITEM in *excerptis Legation.* p. 27. Tom. I. Script. Rer. Byzant. Attilam, auditis iis, quae Honoriae acciderant, Legatos in Occi, dentem misisse, qui Honoram, dum matrimonium cum Attila contrahere voluisse, nihil se indigni fecisse demonstrarent. Et certe, cum Attila A. C. 452. Italia longe lateque vastata, Romae immineret, refert JORNANDES de *Rebus Geticis* c. 42. eum esse, legatis obviam missis, minitatum, graviora se in Italiam mala illaturum, nisi Honoram sibi traderent, opumque illius portionem. Neque minus AUCTOR *Historiae Miscellae Lib. XV.* p. 98. Tom. I. Script. Ital. Muratorii. Attilam, scribit, Honoram, cum parte regni debita, postulasse. Consule praeterea

ZONARUM

reddidit pacatiorem'. Eodem anno, quo, fractis [36] hostium opibus, domum revertit, singularem ex filio quo' eum Placidia A. C. 419. auxerat, laetitiam

F 2

percepit.

ZONARAM in *Annal.* Tom. II. p. 39. Ed. Paris. et p. 31. ed. Venet. THEOPHANEM in *Chronographiū* p. 90. Ed. Reg. et p. 72. ed. Venet. qui quidem eam perperam Honoriadē appellat. HIERONYMUM RUBEUM in *Historia Ravennatensi Lib. II.* p. 100. ANTON. PAGIUM in *Critic.* ad *Annal.* Baronii A. C. 435. n. 42. CAROLUM DU FRESNIUM in *Famil. Byzant.* p. 59. ed. Venet. qui tamen in eo errat, quod Valentinianum Honoriam cum parte regni tradidisse dicit. Nec minore errore PROSPER AQUITANUS ad A. C. 423. CASSIODORUS *ibid.* CUSPINIANUS et recentiores DIONYSIUS PETAVIUS et JOAN. BAPTISTA RICCIOLUS ducuntur, qui utramque Placidiae prolem masculam dixerūt.

PROSPER AQUITANUS in *Chronic.* *Monaxio et Plintd Coss.* A. C. 419. Constantius, inquit, pacem firmat cum *Vallia*, data eidem ad habitandum secunda Aquitania et quibusdam civitatibus confinium provinciarum. Quae omnia IDATIUS in *Chronic.* Anno Honorii 24. i. c. A. C. 418. exponit paulo largius.

OLYMPIODORI locum, ubi de Honoria disserendum erat, adscripsimus. PROSPER AQUITANUS in *Chronico*, *Honorio XII.* et *Theodos. VIII.* *Coss.* Placidiae filius nascitur VI. Non Julias. THEOPHANES in *Chronograph.* ad an. XI. *Theodosii*, i. e. A. C. 418. p. 57. ed. Venet. τῷ δὲ αὐτῷ ἔτει ιγνῆθη Οὐαλεντινιανὸς ὁ νῦν Κωνσταντίος καὶ Γάλλας Πλακιδίας in *Pαθίην*. Eodem anno Valentianus putre Constantio et Galla Placidia Ravennae natus est. Sed paulo post, quasi correcturus se ipsum, eadem verba Anno sequenti 419. repetit. MARCELLINUS in *Chron.* *Monaxio et Plinta Coss.* A. C. 419. et IDATIUS eodem anno Valentinianum natum esse contendunt, quibus nos quidem eo lubentius suffragamur, cum OLYMPIODORUS in fine fragmenti, Valentinianum Septenēm Augustum dicat esse renunciatum. Factum vero illud est, prope praeterlapso A. C. 425. Cogitur igitur ex his, ipsum ante A. C. 419. natum non fuisse. Accedit aliud momentum, neque id contempnendum. IDATIUS in *Chronico*, Valentinianum aetatis suee XXXVI. necatum esse tradit. *Valentinianus A. C. 455. nefaria cecidit manu.* Ergo anno demum 419. lucem aspexit.

Dion.

[87] percepit. Hic postea Valentiniani III. nomine regnum Occidentale administravit, nec est, quod quicquam de eo huc transferamus, cum plurimis monumentis sit ejus nomen celebratum. Tantis, vero, tot rebus gestis cum Constantius magis ac magis illustraretur, dignissimus Honorio visus est, qui Theodosio in Vicennalibus Consuli prodeunti A. C. 420. in Occidente Collega daretur¹. Ipse non minus,

Diem ejus natalem ex POLEMII SYLVII laterculo apud Bollandum in Praefat. ad Vit. SS. Mens. Januar, stabilivit ANTON. PAGIUS ad A. C. 418. n. 73. Ibi enim ad VI. Non. Julias legitur: VI. Nonas Julii Natalis genuinus Dn. Valentiniani. Parum tamen placet hic calculus BENEDICT. BACHINIO. V. Cl. in notis ad Agnellis Librum Pontifical. p. 74. Tom. II. Script. Rer. Italic. Muratorii, PROSPERUMQUE secutus, statuit, PLACIDIAM Kal. Januar. A. C. 417. Constantio nubentem, decem et octo mensium spatib (tot enim intercedunt inter praedictam diem et secundum Jul. sive VI. Nonas Julias 418. Valentiniani natalem) Honoriam primum, deinde Valentinianum parere potuisse. Cumque ille septimum tum egisse annum Olympiodoro dicatur, cum primum Augusti nomen usurpavit, A. nimirum C. 425. X. Kalend. Novembr. sive 23. Octobr. annum septimum completum aptius intelligi apud Olympiodorum censem. Verum ipsa AGNELLUS, cuius tamen sententiam vir eruditissimus sibi defendendam sumpsit, eo nos adigit, ut Olympiodorum annum septimum minus completum in animo habuisse credamus. Ita enim AGNELLUS Libr. Pontifical. Part. I. in vita Joannis τέταρτον Cap. V. scribit: *Valentinianus, cum bis ternos annos et quatuor tempora anni essent, Divo Honorio, patruo suo, in imperium successit.* Agnellum vero imperii nomine Caesaream indicasse dignitatem, non item Augustale fastigium, BACHINIVS fortasse sibi soli persuasit, qui doctissimis alioquin observationibus, curaque paene anxia, scriptoris barbarie inquinatissimi, tenebras dispellit.

¹ Vide ANTONIUM PAGIUM in Critica ad h. a. et PETRUM BELANDUM in Fastis.

minus, quam PLACIDIA, plurimum illo tempore [38] auctoritate apud Honorium valebat, quem etiam invitum eo adegit, ut A. D. 421. simul cum uxore Augustali honore, puerulus vero Valentinianus Nobilissimi titulo ornaretur*. Sed cum more insti-
tutoque

*OLYMPIODORUS p. 151. ed. Venet. Ο ΔΙΚΑΙΟΛΑΝΤΙΟΣ ουμβασιλίνης Οναρίω, ἀντοῦ μὲν χειροτονούντος, ἀλλὰ σχιδὸν ἄκορτος. Χειροτονεῖται δὲ καὶ ἡ Πλακιδία Αὐγούστα, τοῦ τε ἴδιου ἀδελφοῦ καὶ τοῦ ἴδιου ἀνδρὸς, χειροτονούσαντων. Εἶτα πίμπεται πρὸς Θεοδόσιον, ὃς ἀδελφιδοῦς ἐστι. Οναρίου, τῶν πρὸς ἓω μερῶν ἰθασίλεινσιν. Ἡ ἀτάρρηπος μητρούμενη τῆς Κωνσταντίου βασιλίας καὶ μένι ἀπαράδικτος. Constantius vero Honorii in Augustali imperio collega fit, ab illo quidem ipso, sed paene repugnante, constitutus. Placidia quoque Augusta a fratre et marito dicta est. Dein ad Theodosium, qui fratre Honorii genitus Orientis partibus Augustus imperabat, de Constantii Imp. electione nuntius militatur, minimeque receptus est. His fere consimilia enarret PHILESTORGII Lib. XII. p. 550. CAESAR BARONIUS in Annal. ad A. C. 423. PROSPERUM auctorem probans, Constantium eodem anno, quo Consul factus est, a Caesaris ad Augusti dignitatem putat aspirasse. Falso. Nam Constantius, quantum scimus, nunquam Caesaris nomen gessit, et anno tantum 421. idem et Augustus creatus est et decessit. Neque hic IDATIUS et CASSIODORUS sunt audiendi. Quodsi A. C. 420. Augustus jam nuncupatus fuisset, leges, eo anno latae, procul dubio, ejus nomen praeferrent. Sed in Codice Theodosiano, si inscriptionem spectes, Honorium tantum et Theodosium A. A. reprehendes: sin subscriptionem, Theodos. IX. et Constantio V. C. Coss. Anno vero sequenti 421. quatuor occurrunt in Codice eodem Constitutiones, quarum inscriptio haec est: Imp. Honorius et Theodosius et Constantius A. A. A. Quod quidem luculento arguento est, illum hoc demum anno ad supremum illud fastigium pervenisse. Vide Chronologiam Cod. Theodos. Suffragatur nobis THEOPHANES in Chronographia, qui annum adeo et diem inaugurationis designat. Nam ad A. C. 413. secundum Computat. Alexandrinam, qui inchoatur Mense Septembr. A. C. 420. haec habet: Τέτηρη τῷ

[39] tutoque majorum ejus imagines Constantinopolim mitterentur, ^a Theodosio minime sunt receptae. Quam quidem injuriam cum Constantius nullo modo ferendam putaret, sagum sumpsit, fortunamque belli statuit experiri⁷. Sed vitae brevitas vetuit spes tam longas inchoare. Namque moerore, quem inde hauriebat, quod imperium suscepisset, adeo affligebatur, ut septimo imperii sui mense Ravennae de vitae discederet statione². Hic etsi tristi truculentoque adspectu omnia omnibus minari videbatur, illa tamen aetas neminem tulit lepore et urbanitate conditorem. Nam tantum in conviviis sibi indulxit, ut, cum mimis, ad mensam ludentibus, certare, ne dedecori quidem sibi esse putaret. Neque quisquam cum vitae integritate, temperantia, moderatione

τίτος Καρολάριπος ὁ πατέρης Οὐαλεντίνιανού ἡβασιλέως πρὸ ἦξ εἰδῶν φιβρευαγίου. Καὶ ἐφάγη πρὸ τεσσάρων τότες Σεπτεμβρίου. *Hoc anno Constantius Valentiniani pater imperium obtinuit sexto Idus Februario: quarto vero Nonas Septembribus occisus est.* Ex his satis liquet Constantium VIII. dic mensis Februar. 421. electum, jam II. die Mens. Septembr. fato suisce functum. Igitur et PHILOSTORGIIUS, qui menses tantum sex ejus imperio tribuit, ultimum, tanquam minus absolutum, siluisse dicendus est. Constat porro ex OLYMPIODORO, Placidiam cum Constantio demum Augustae nomine esse salutatam. ANTON. PAGIUS in *Critica ad Baronii Annales A. C. 420. n. 2. seq.* TILLEMONTIUS n. 46. ad *Vitam Honorii*.

⁷ Videatur OLYMPIODORUS et PHILOSTORGIIUS l. c. ad not. x.

² IDATIUS in *Chronico ad an. 27. Honorii Constantius*, inquit, *Imperator, Ravennae moritur in suo tertio Consulatu.* PROSPER AQUITANUS in *Chronico, Agricola et Eustathio Coss.* Constantium dicit animam efflasse.

tione anteivit. Quid autem de pecuniae despicientia commemorem? quae quidem in eo fuit tanta, ut, antequam Placidiam duceret, paene profunderet omnem^a. Sed cum uxor rei familiari diligentius servire institueret, adeo et ipse feruebat ferebaturque avaritia, ut plurimos per injuriam opibus exueret suis^b. Memoria vero Constantii duobus vetustis monumentis conservatur, quorum alterum in Italia Albingae, alterum in Germania propter Augustam Trevirorum est repertum. Albinga quidem, uti antiquitate, ita excellentia quadam alia, supra reliquas quondam eminuit civitates.

Hunc ei honorem Constantius attribuit tum, cum in [40] constituenda Liguria, a Gothis devastata, versaretur. De quo nos quidem dubitare non sinit carmen moreae tabulae incisum, quae olim prope Pontem Longum, ubi idem Constantius Centam fluvium conjunxerat, spectata, FERDINANDI UGHELLI tempore, a quo in *Italia Sacra in Episcop. Albigenensibus p. 1261. Tom. IV.* juris est publici facta, tanquam venerandae antiquitatis reliquiae, apud Comitem Octavium Costam, asservabatur. Versus autem, qui ad Constantium nostrum, non ad Constantini M. filium referri debent, hi sunt:

Constanti

^a OLYMPIODORUS p. 148. Ην δι Κωνσταντίος ή μὲν ταῖς πρόσδοις κατηφῆ καὶ συνθετῶς . . . οὐ δὲ δύστοις καὶ συμποσίοις τερψτῶς καὶ πολυτικῶς, ὡς καὶ Ιερίσιον τοῖς μίμους πολλάκις, παιζοντος πρὸ τῆς τραπέζης. Erat ipse Constantius cum prodiret, subtristī vultu ac tetrico... In coenis tamen atque symbolis, jucundus adeo civilisque fuit, ut ei eum mimis interdum ad mensam ludentibus contenderet.

^b OLYMPIODORUS p. 152.

*Constanti virtus studium victoria nomen
 Dum recipit Gallos constituit Ligures
 Moenibus ipse locum duxitque recenti
 Fundamentum solo curaque parta dedit
 Cives tecta forum portus commercia porta
 Conditor extactis aedibus instituit
 Dumque refert orbem me primam protulit urbem
 Nec renuit titulos limina nostra loqui
 Et rabidos contra fluctus gentesque nefandas
 Constanti manum nominis apposuit.*

Alterum monumentum, quod e lapide Basilicae Paulinianae Treviris descriptum CHRIST. BROWERUS Annal. Trevirens. p. 283. in lucem protulit hoc est:

H. IACET. FILIVS.
 CONSTANTIVS. VIR.
 CONSVLARIS. COMES. ET.
 MAGISTER. VTRIVSQVE.
 MILITIAE. ATQVE PATRICIVS
 ET. SECVNDO. CONSVL. ORDINARIVS.

FLEETWOOD in *Syllog. Inscript.* p. 378. edidit ELIUS CONSTANTIUS. Apte scienterque alii emendant, fastorum auctoritatem secuti, FL. CONSTANTIUS. Hunc lapidem ad Constantium pertinere nostrum, nihil dubitationis habet. Sed quisque paulo eruditior videt, maximam lapidis partem perisse. Nam illa, *hic jacet*, ad alium debent referri, cum Constantius, non in secundo sed post tertium Consulatum, quin acceptam Augusti dignitatem, de vita abierit.

EXPLICIT DISPUTATIO PRIOR.

DISPUTATIO POSTERIOR
DE
GALLA PLACIDIA
AUGUSTA

QUAM

PRAESIDE

DAVIDE RUHNKENIO
PHILOSOPHIAE MAGISTRO

D. DECEMBER. CIO IOCC XLIII

PUBLICE TURBITUR

CHRISTOPHORUS KLAERNER

BERNSTADIO SILESIUS

S. S. THEOLOGIAE CULTOR

—

VITEMBERGAE

PRELO EPHRAIM GOTTLÖB RICHSFELDI
ACADEMIAE A TYPI

I

QUAM pulcre **GALLA PLACIDIA** fortunam vel secundam tulerit, vel, quod difficilius putatur, adversam, quibusque adeo artibus admirabilem sese praebuerit omni, quae futura est, posteritati, in priori commentatione satis dilucide satisque copiose, nisi amore mei decipior, memini me explicare. Quae etsi alicui illorum, qui ne nomen quidem **PLACIDIAE** unquam sermone usurparunt, satis, et plus forte, quam satis, dicta videantur: tamen mihi non committendum putavi, ut quidquam illorum, quae ad **PLACIDIAE** nomen illustrandum pertinarent, reliqui fecisse existimarer.

II

GALLA igitur **PLACIDIA**, Constantio, marito,
morte de medio sublato, quod reliquum erat vitae,
apud Honorium sibi transigendum duxit. At ille,
quod dicere fere pudet, tantum sibi in **PLACIDIÆ**
amore indulxit, ut ardenter illam frequentiusque, ac
fratrem decebat, osculando, perdite multis amare
videretur. Sed idem ille amor, quamquam erat
multo flagrantissimus, tamen brevi, ut fit, in sum-
mum evasit odium. Nam Spadusa, atque Elpidia,
Placidiae nutrix, quae plurimum tum gratia poterat,
Leonteo, **Augustae** curatore, auctoritatem adjun-
gente suam, tantos discordiae motus **Ravennæ**

[4] excitarunt, ut res primum ad seditionem, deinde ad vim spectare videretur. Gothi certe, qui tum adhuc Placidiae causa omnia volebant, ut erant ingeniis turbulentis, cum Romanis identidem sunt digladiati^c. Nec desunt, quibus tum Placidia dicitur et insidias Honorio tetendisse et barbarorum copias, tanquam futuras sibi auxiliatrices, advo- casse^b. Cum vero Honorius superior factus, prin- cipatum suum obtineret, Placidiam *Asclepiodoto et Mariniano Coss.* A.C. 423. una cum liberis Ra- venna Constantinopolim ad Theodosium facessere jussit.

III

Huc ut pervenit, aedes sibi in Regione X, quas *Vetus Urbis Constantinopol. descriptio* Domum Pla- cidia Aug. appellat, magnificas apprimeque lautas excitandas curavit^c. Quibus quidem illa nunquam fastigium

OLYMPIODORUS in Eclogis Historiarum p. 152. ed. Venet.

^b *PROSPER AQUITANUS in Chronico An. Honorii XXXI. Pla- cidia, inquit, cum insidias fratri tenderet, deprehensa est, et Constantinopolim exilio delegata.* *CASSIODOR. in Chronico Ascle- piodoto et Mariniano Coss. His Coss. inquit, Placidia Aug. & fratre Honorio ob suspicionem invitatorum hostium, cum Hono- ria et Valentiniano, filiis, ad Orientem mittitur.* *OLYMPIODORUS c.*

^c *AUCTOR Chronic Paschalis p. 243. ed. Venet. et p. 304. ed Paris. Κτίσαι τὸ δικόν τῆς Πλακίδας.* Hujus domus et *SOCRATES Lib. VI. c. 14.* mentionem injicit, et *NICEPHORUS CALLISTUS Lib. XIII. c. 15.* Postea videtur Romanis Pontificibus concessa, quam vel ipsi diverterent, si Constantinopolim adirent, vel, quos

fastigium imposuisset, nisi Bonifacius, Africae⁴ Comes, qui multum ejus voluntati obsequebatur, quae ad cultum splendoremque pertinerent, suppe-[5] ditasset. Eodem anno, cum Honorius debitum naturae redderet, Joannes, Primicerius Notariorum, quam sibi, absente cum filio PLACIDIA, opinionis errore finxerat principatum, stabiliendum putavit⁵. Sed Theodosius II. Placidiae ejusque filio, quibuscunque rebus potuit, fuit adjumento. Itaque et ipsa et liberi A. C. 424. *Castino et Victore Coss.* iter in Occidentem cum exercitu instituerunt⁶, ite- rumque, Theodosio auctore, Placidia, Augustae, Valentinianus, Nobilissimi nomen, assumpsit⁷.

Cum

quos mitterent, Apocrisiarii; quod quidem accurate probat CAELOUS DU FRESNIUS in Constantinopoli Christiana *Lib. II. c. 6.*

⁴ OLYMPIODORUS *l. c.* hunc in primis Bonifacium a Placidia stetisse, illique opes, ex Africae provinciis exactas, suffecisse refert. Imo Bonifacius A. C. 422. in Placidiae gratiam Africam videtur occupasse. IDATIUS enim in Chronico ad An. XXVIII. Honorii scribit: *Bonifacius palutum deserens Africam invadit* Placidia enim sperabat, fore, ut, Africa a se occupata, frater in gratiam rediret. Verum, ne sic quidem, quod voluit, impetravit.

⁵ OLYMPIODORUS *l. c.* MARCELLINUS et CASSIODOR. in Chronicas SOCRATES *Lib. VII. c. 23.* THEOPHANES in Chronographia p. 58. ed. Venet. et p. 72. 73. ed. Paris. RENATUS PROFUTURUS FRIGERIDUS apud Gregorium Turonensem *Lib. II. c. 8.* PHILOSTORGII *Lib. XII. p. 550.* ed. Reading. PAULLUS DIACONUS *Lib. XIV. p. 93.* JOANNEM, quandam ex imperialibus scriptoribus fuisse, scribit. JORNANDES de Regnorum Successione p. 239. Tom. I. Script. Rer. Ital. Muratorii.

⁶ OLYMPIODORUS saepius *c. l.*

⁷ IDEM *l. c.* Placidia quidem A. C. 421. ut supra docuimus, ita Augustae, ut Valentinianus Nobilissimi titulo, erat insignita.

At

Cum vero Thessalonicam accesserunt, Helion, officiorum Magister, Theodosii jussu, Valentinianum Caesarea veste ornavit, Ardaburio, Magistro militum, cum Aspare filio, et Candidiano aciem instruentibus adversus Joannem^b. Ardaburius vero, dum milites navibus in Italiam transportat, ipse vento adversum tenente, in tyranni manus compellitur. Interim Aspar, qui equestribus copiis praeerat, PLACIDIAMQUE et Valentinianum secum ducebat, opinione citius Aquileiam occupavit. Nec minore felicitate in aliis urbibus capiendis usus est Candidianus. Jam igitur luctus, in quem et Augusta et [6] Caesar ob Ardaburii captivitatem inciderant, victoria dispellebatur. Neque vero Aspar satis habuit, Aquileiam cepisse, sed statuit etiam, cum Joanne praelio esse decernendum. In quo quidem id longe laetissimum accidit, quod Joannes ipse suorum perfidia Aspari traditus, ad Placidam et Valentinianus Aquileiam ducebatur, ubi dextra primum manu, deinde capite est truncatus^c. Sic, PLACIDIA et Valentinianus

At id sive insciente Theodosio, sive invito, factum dixerim. Quare hoc demum tempore ipse et matrem et filium tanto honore voluit esse ornatos.

^b SOCRATES *Lib. VII. c. 24.* OLYMPIODORUS *l. c.* PHILOSTORGII *Lib. XII. p. 550. ed. cit.* JACOBUS GOTHOFREDUS in *Commentario ad Leg. 47. Cod. Theodos. de Episcopis.*

^c OLYMPIODORUS in fine operis PHILOSTORGII *Lib. XII. p. 550. 551.* SOCRATES *Lib. VI. c. 23.* cuius tamen narratio non nihil anilis fabulae admixtum habet. IDATIUS in *Chronico, Joannes,* inquit, a *Ducibus Theodosii apud Ravennam primo anno*

Valentinianus fracto jacentique tyranno, Ravennam intrarunt. Helion vero, officiorum Magister et Patricius, Romae Valentinianum, septennem, purpura induit, renuntiavitque Augustum. *Theodosio XI. et Valentiniano Caes. Coss. A.C. 425. d. XXIII. mensis Octobris^k.* Cumque Valentinianus [7] nondum

anno invasae tyrannidos occiditur. Quae quidem longissimo absunt a PHILOSTORGII narratione, qui Joannem Aquileiam ductum esse refert, ibique suppicio affectum. Neque veritati consentaneum puto, primo tyrannidis anno illum interiisse. Nam cum jam exeunte A. C. 423. tantos sibi spiritus sumisset A. demum C. 425. pretium tulit, arrogantia sua dignum. Vid. ANTONIUS PAGIUS in *Critica in Baronii Annales ad A. C. 425. n. 4.* PROCOPIUS de bello Vandalico Lib. I. c. 3. ait: *Joannem, amputata manu, asculo in circo Aquileiensis vectum, multasque indignitates ab histriobus perpessum, sic demum vita privatum esse.* Idem practerca de Joannis prudentia, humanitate, temperantia magnifice sentit, cuius postea vestigiis instituit SUIDAS in voce: Ιωάννης. Sed in eo debet castigari, quod Joannem per quinquennium dicit potestatem suam exercuisse. ANTONIUS quidem PAGIUS, cum SUIDAS etiam de quinquennali taceat, hoc, velut quandam laciniam, ab incepta manu assutam putat. Verum culpam Procopii non praestarim. Nam paulo post pari modo hallucinatus, Ardaburium, quem Asparis patrem dicere debuisset, Asparis filium appellat. Consule etiam THEOPHANEM in *Chronographia p. 58. ed. Venet.* qui, quicquid de his rebus disserit, Socrati sublegit.

* PHILOSTORGIUS l. c. OLYMPIODORUS in fine fragmenti. AUCTOR Chronici Paschalis Theodosio Aug. XI. et Valentiniano Caes. Coss. p. 250. ed. Venet. et 314. ed. Paris. Ἐπὶ τούτῳ τῷ ἵναται ἴσχει ὅτιδε Θεόδοσιος, Νίος Αὐγούστου Οὐαλεντίνιας Νίος Αὐγούστος μηνὸς ἴσημος εἰπεῖται, πρὸ ἡ Καλανῶν Νοεμβρίων. His Coss. Valentinianus Jun. levatus est Augustus a Theodosio Jun. Augusto mense hyperberetaeo X. Kalend. Noverbr. SOCRATES Libr. VII. c. 25. ait, Augustam Valentiniani nuncupationem Constantiopoli

nondum ea esset aetate, ut ipse imperare posset, summa rerum omnium ad PLACIDIAM rediit, cui quidem nihil antiquius fuit, quam ut regnum, non mediocriter convulsum, ad pristinum florem revocaret¹.

IV

SED PLACIDIA probe intelligebat, tantas res, nisi Aetium sibi conciliasset, minus prospere successuras. Viderat enim perpaucos illa aetas, quos vel rei militaris peritia, vel diurno praeliorum usu contendere cum Aetio potuisse. Tum quidem ille, curam palatii in Joannis aula gerens, cum ingenti auri pondere ad Hunnos erat profectus, hos ut ad suppetias ferendas sollicitaret. Is, cum neque munera deerant, neque familiaris cum Hunnis consuetudo: qua tum fuerat usus, cum obsidis loco apud eos retineretur: is igitur, ut sexaginta Hunnorum millia in Italiam confluenter, nullo fere negotio impetravit.

stantinopoli X. Kalend. Novembr. nuntiatam esse. HENRICUS VALESIUS ad h. l. ne fidem Socratis minuisse videatur, eo quidem die nuntium Constantinopolim allatum, verum ob id ipsum nuncupationem ante aliquot dies peractam fuisse arbitratur. Sed hunc in viam reduxit ANTON. PAGIUS in *Critic. ad A. C. 425. n. 5.* Neque minus falluntur MARCELLINUS in *Chronico* et JORNANDES de *Regnorum Successione p. 497.* dum Valentianum Ravennae Augusti dignitate decoratum dicunt. Alia omnia scimus ex OLYMPIODORO, PHILOSTORGIO, PROSPERO AQUITANO et IDATIO.

¹ SOCRATES *Lib. VII. c. 24.* Τῇ μητρὶ ἀντοῦ Πλακίδᾳ τὴν φρονίδα τῶν πραγμάτων ἵπτείναι, *Matri ipsius Placidiae rerum administrationem committens.* SOZOMENUS *Libr. IX. c. 6.* CONSTANTIUS in *Vita S. Germani Lib. II. c. 13. apud Surium d. 30. Jul.*

AUGUSTA.

metravit. His cum Asparis exercitus obviam iret, facta est utrinque maxima caedes. Sed Aetius de Joannis morte certior factus, satius putavit, pace [8]. restituta, PLACIDIAE et Valentiniani gratiam aucupari, quam diutius belli periclitari fortunam. Itaque spem apud Augustam iniens, futurum, ut, si barbari, quos sedibus suis exciverat, studio operaque sua ad Lares redirent, Comitiis dignitate ornaretur: in eo omnes industriae nervos contendit, ut Hunnos mercenarios, auro liberaliter donatos, obsidibus datis, in suos verteret fines^m. Sed idem ille Aetius sive, quod nimia aemulatione efferebatur, sive, quod impotenti regnandi libidine flagrabat, maximum Occidenti attulit detrimentum. PLACIDIA, uti jam supra docuimus, neque in secundis rebus, neque in adversis, quem fidei perpetuitate Bonifacio aequaret, haberat quemquam. Illum igitur, divinitus de se et meritum quondam, et merentem adhuc, omni Africae voluit praeesseⁿ. Sed viri hujus tam integri tamque praeclari existimatio ab aemulo Aetio in sumnum vocabatur discriumen. Latius hanc rem

H

edisserit

^m PHILOSTORGII *Lib. XII. in fine.* PROSPER AQUITANUS in *Chronico ad A. C. 425.* *Data, inquit, venia Aetio, Hunni, quos per ipsum Joannes exciverat, ejusdem studio ad propria reversi sunt.* CASSIODOR. in *Chronico* PAULLUS DIACONUS *Lib. XIV. p. 93. Tom. I. Script. Rer. Italic. Muratori et FRIGERIDUS apud Gregorium Turonensem Lib. II. c. 8.*

ⁿ Multus in Bonifacii laudibus est OLYMPIODORUS *p. 152. edit. Venet.*

edisserit Procopius^o. Nos pressius illam expone-
mus. Aetius etsi vehementer dolebat, Bonifacium
Africæ, ex qua Roma Italiaque annonam petebat,
præesse: tamen initio sub persona sibi vivendum,
blanditiisque utendum putavit. Absentem vero
Bonifacium, tanquam regnandi cupidorem, apud

[9] PLACIDIAM, quoquo modo potuit, in suspicionem
adduxit^p. Cui criminacioni quo major fides habere-
tur, addit, Bonifacium, ne revocatum quidem, ex
Africa redditurum. At callidissimus homo his jam
praeverterat, clanculum Bonifacium monendo, ca-
veret, nisi de se actum vellet, tam subitae revoca-
tioni obsequeretur. Quae cum ille non de nihilo
esse putaret, vocantibus negavit, se, vel PLACI-
DIAE, vel Valentiniano, morem esse gesturum.
His Augusta perceptis, Aetium sibi tam credidit
fidum, quam Bonifacium suspectum. Sed hic, PLA-
CIDIÆ et Valentiniani viribus cum se haud parem
sentiret,

- PROCOPIU *de Bello Vandalico Lib. I. c. 3.* Cui, velim,
jungas THEOPHANEM *in Chronographia p. 64. 65. ed. Venet.*
- PAULLUM DIACONUM *Lib. XIV. p. 94. ANTON. PAGIUM in Critica
ad A. C. 427. RUINART. in Historia persecut. Vandalicae cap.
III. p. 201. ed. Venet.*

^o His tantis calumnias tum Bonifacius occasionem dedisse vide-
tur, cum jussu Augusti ad Vandals in Hispaniam proficiscens,
uxorem sibi inde reduceret, Regi Vandalorum cognatione con-
junctam. Moeste id fert AUGUSTINUS *Epist. 220. n. 4.* Tali
modo Aetius Placidiae sine ullo negotio persuadere potuit,
Bonifacium adversus Imperium Romanum monstri nonnihil alcre.
Vid. IDATIUS *ad an. I. Valentini. et BARONIUS in Annal. A. C.
425. n. 2.*

sentiret, Gundaricum et Gensericum, strenuos
Vandalorum duces, in Africam ad se defendendum,
ac deinde provinciam inter se dispertiendam voca-
vit. Gundaricus vero etsi A. C. 428. capta Hispali,
Hispaniae civitate, vitam cum morte commutabat¹:
tamen Gensericus, ejus frater, quo nemo plus con-
tulit ad Occidentalis regni internectionem, A. C. 429.
Felice et Tauro Coss. cum omni Vandalorum turba,
mense Maio², relictis Hispaniis, in Africam trajecit. [10]

H 2

Placidia

¹ Probavit hoc ANTON. PAGIUS ex IDATIO in *Critica ad Baronii Annales A. C. 428. n. 2.*

² Cum irruptio Vandalorum mense Maio facta sit, ad A. C. 429. auctoritate *Legum Codicis Theodosiani* debet referri. Valentianus enim ad Celerem Afr. Proconsul. V. Kal. Mai. post Consul. Felicis et Tauri A. C. 429. quatuor dedit Constitutiones L. 34. de annon. et tribut. L. 68. de appellat. l. 185. et 186. de decurionibus. Quodsi jam superiori anno Africam a Vandals crederemus vastatam, nullum esset dubium, quin Valentianus in his legibus aliquam ejus rei fecisset mentionem. Certe beneficia his legibus propterea dixisset tributa, quod Afri, quamvis plurimas calamitates perpessi, fidem tamen, sibi debitam, praestitissent. Imo Valentianus ne ferre quidem leges, impressione facta, potuit. Afri enim non legibus, quae siluissernt inter arma, sed auxilio forti indigebant. Hinc, cum post mensem Aprilem A. C. 429. nulla amplius extet in Codice Theodosiano Constitutio, quae Afrorum causa data videretur, praeter L. 33. de Susceptionibus A. C. 430. emissam in Byzacene provinciae gra-
tiam, clarissime patet, Vandalos ante Mensem Maium neque Africam esse ingressos, neque Provinciam Byzancenam ante A. C. 430. sub jugum misisse. Confirmat ea, quae diximus, IDATIUS in *Chronico ad an. V. Valentianum*, qui incidit in A. C. 429. Gaisericus, inquit, *Rex de Baeticae provincie litore cum Vandatis omnibus, eorumque familiis, mense Maio ad Mauritium et Africam relictis Hispanis.* Consule not. a. ad L. 185.

Placidia vero, posteaquam integritas Bonifacii innocentiaque claris argumentis luxisset, ut tantum bellū incendium restingueretur, curam adhibuit omnem. Hac mente Darium ad Bonifacium misit, qui etsi cum Vandali arctissimo societatis vinculo continebatur: tamen iis, quantum in se fuit, et blanditiis additis et promissis, ut solum Africanum verterent, auctorem esse consuasoremque, nullus dubitavit. Sed surdo, ut aiunt, narravit fabulam. Quin arma capientes, tantam Romanorum stragem edidere, ut Bonifacius HipponeM, in maritimum munitumque Numidiae locum, confugere sit coactus.

V

SEQUENTI anno 430. *Theodosio Aug. XIII. et Valentiniano Aug. III. Coss.* Vandali HipponeM obsidione cinixerunt. S. AUGUSTINUS¹, qui tunc hac ipsa urbe continebatur, inter maximos armorum strepitus e vita migravit. Sed Vandali, cum urbem neque vi neque conditione in potestatem redigere suam possent, veriti, ne fame conficerentur, ab obsidione des-

[11] titerunt. Interim Vandali omnem Africam, praeter tres civitates, Carthaginem, Cirtam, HipponeM, occuparant. Theodosius vero II. cum id minime ferendum putaret, misit *Basso et Antiocho Coss. A. C.*

431:

L. 186. *Cod. Theodosiani de Decurionibus et Anton.* PAGIUM
in Critica ad A. C. 428. n. 4. seqq.

²Hunc, ob operam praeclare navatam, singulari laude dignum
consuit AUGUSTINUS Ep. 229.

³Possidius in vita Augustini c. XXIX.

431. Asparem, virum bellicis laudibus abundantem, qui Africae, quoad ejus fieri posset, suppetias ferret. Bonifacius ceterique Romani, qui in Africa versabantur, auxiliis acceptis, tanquam respirarunt, nec quidquam minus, quam certamen cum barbaris, differendum existimarunt. Initur praelium: Sed iniquissima Romani fortuna utuntur. Nam pars exercitus deleta penitus, pars in servitutem abducta est. Aspar, diutius sibi in Africa non commorandum ratus, summa cum tristitia Constantinopolim revertit*. At Bonifacius, cujus voluntas PLACIDIAE jam videbatur esse reconciliata, pertenui aut nulla potius spe conservanda Africae relicta, sequenti anno *Aetio et Valerio Coss.* est in Italiam revocatus*. Nam cum Aetius plus justo sibi assumere videretur, neque esset quisquam, qui tantos eis spiritus reprimeret: Placidia unum Bonifacium, quem et ea, qua Aetius exsplenduerat, Magistri militum dignitate ornaret, et ipsi adeo homini arroganti opponeret, dignum judicavit. Aetius, qui multum apud exercitum, neque minus apud Hunnos, gratia florebat, quidvis potius, quam hanc injuriam.

* PROCOPIUS *de bello Vandalico Lib. I. c. 3. Auctor Historiae. Miscellae p. 94. Tom. I. Script. Rer. Ital. Muratorii.* Haec vero A. C. 431. accidisse omnia, probavit CAESAR BARONIUS ex *Actis Concil. Ephesini in Annal. ad an. cit. n. 129.*

* PROSPER AQUITANUS in *Chronico ad A. C. 432. Bonifacius, inquit, ab Africa in Italiam revertit. Idatius in Chronico ad Annum VIII. Valentinianni A. C. 432. ait: Bonifacius, in aemulationem Aetii de Africa per Placidiam evocatus in Italiam ad Palatium redit.*

riam sibi duxit perpetiendum. Tali modo cum acerrime congrederentur, Aetius quidem inferior ad Hunnos discessit, at Bonifacius tantum reportavit vulnus, ut paucis post diebus anima esset reddenda^a. Et quamquam Sebastianus, Bonifacii gener, in ejus locum succedebat, tamen versatissimus ille Aetius tam sapienter inserviit scenae, ut ipse A. C. 433^b. *Theodosio Aug. XIV. et Ancio Maximo Coss.* pristinam recuperaret dignitatem, Sebastianus quidem, in sequenti anno, in exilium eunte^c.

VI

Eo tempore **GALLA PLACIDIA** ex perditis Honoriae, filiae, moribus vulnus gravissimum accepit. Etenim illa, uti in priori Disputatione latius demonstravimus, et Attilam adversus Italiam concitarat, et ipsa Eugenio, virginitatem eripiendi, praebuerat occasionem. Anno autem 435. Placidiam oportuit iniquam cum Vandalis pacem inire. Nam et Hippo, quam diximus, et loca omnia, quae ceperant, in barbarorum imperium ditionemque ceciderunt^d.

Quamquam

^a PROSPER AQUITANUS in *Chronico ad A. C. 432.* uberior haec exponit. IDATIUS in *Chron. an. VIII. Valentinianni.*

^b IDATIUS ad an. IX. *Valentin. A. C. 433.* Aetius, inquit, *dux* utriusque *militiae Patricius* appellatur.

^c IDATIUS ad an. X. *Valentin. A. C. 434.* Sebastianus, inquit, *exul et profugus effectus navigat ad palatum Orientis.*

^d PROSPER AQUITANUS in *Chronico ad A. C. 435.* *Pax*, inquit, *facta cum Vandalis, data eis ad habitandum per Frigetium in loco Africæ Hippone III. Id. Februar. CASSIODOR. in Chronico Theodos. XV. et Valent. IV. Coss. His Coss. inquit, *pax facta* cum Vandalis, data eis ad habitandum *Africæ portione.**

Quamquam vero triumphi^c de Burgundis superatis acti, animum aliquantum excitabant, tamen non sine indignatione audiebat, Gensericum etiam tum, purioribus sacris imbutos, crudelissime divexare^d. Eodem PLACIDIA tempore, quo Valentinianus Aug. *Aetio et Sigisvulto Coss. A. C. 437.* in Quindecennalibus Caesareis Constantinopolim erat pro- [13] fectus, ut Eudociam, Theodosii filiam, tanquam uxorem, Ravennam duceret, imperium Occidentis* administravit. A. C. 439. Galliam vidit a Bagaudis, Gothis, Hunnis^f vastari, cumque Vandali jusjurandum violarent, Carthaginem, Romae aemulam, funditus delevit^g. Sed adulto jam filio, Valentinianno Aug. sepositis imperii curis, animae tantum curam habuisse videtur. Ac si quid postea egit, omnem tamen industriam, ad templa ornanda, conservandamque religionis veritatem, revocandam putavit. Etenim si in quaquam alia, certe in hac rari exempli femina, purissimae pietatis studium enituit;

^e IDATIUS qd an. Valentiniani XII. et XIII.

^f Initium persecutionis Vandalicae incidit in an. 437. PROSPER AQUITANUS in *Chronico*. CAESAR. BARONIUS in *Annal.* et ANTON. PAGIUS in *Critica an. cit.*

^g PROSPER AQUITANUS, MARCELLINUS et CASSIODOR. in *Chronicas*. AUCTOR *Chronici Paschalis an. cit.* SOCRATES *Lib. VII.* c. 44. ANTON. PAGIUS in *Critica an. cit. n. 3. Chronicorum Codic. Theodos.* an. cit.

^h ANTON. PAGIUS in *Critica ad A. C. 437. n. 5. et A. C. 439. n. 5. 7.*

ⁱ PROSPER AQUITANUS et MARCELLINUS in *Chronicis an. cit.* ANTON. PAGIUS in *Critica an. cit. n. 8.*

enituit; id quod numismatis quibusdam potest demonstrari. Eminentissimus **BARONIUS**¹ numum protulit aureum, in quo nota labari humero ejus dextra inscripta, additis verbis: **DN. GALLA PLACIDIA FF AUG.** in altera parte victoria cernitur, dextra tenens crucem longiorem, hac epigraphe: **VOT. xx MULT. xxx et infra CONOB. ad latera R. V.** Ita consenuit, annoque 452. *Sporatio et Herculano Coss.* variis agitata casibus, Romae acquievit².

Corpus

¹ **BARONIUS** in *Annal. A. C.* 449 n. 166. **CAROLUS** vero **DUFRESNIUS** in *Famil. Byzant.* p. 52. 53. ed. *Venet.* numum a priori diversum, in laudem pudicitiae Placidiae cusum, aeri incidentum curavit. Apparet enim typus pudicitiae, velum capiti admoventis, sinistraque tenentis hastile, his ascriptis verbis: **PUDICITIA AUG.** infra S. C.

² **BARONIUS** in *Annal. Ecclesiast.* **A. C.** 449. n. 166. Placidiam, statuit, anno 449. e vita migrasse. Sed ne auctorem quidem hujus sententiae laudat. **ANTON. PAGIUS** in *Critica ad A. C.* 449. n. 20. Placidiam anno 450. decessisse contendit, propterea, quod **PROSPER AQUITANUS** in *Chronico Valentiniano VIII.* et *Avieno Coss.* **A. C.** 450. ait: *Placidia defuncta est quinto Kalend. Decembbris.* Verum cum **BARONIUS** ad **A. C.** 425. n. 4. numum exhibeat, in cuius altera parte Placidia Aug. cernitur, dextra erigens Italiam, sinistra crucem gestans, addita epigrapha: **VOT. XXX. MVLT. XXXX.** argumento id clarissimō esse debet, illam vota tricennalia Caesarei imperii cum filio celebrasse, quae incident in **A. C.** 451. quo anno insignem ab Attila victoriam e campus Catalaunicis reportarunt. Hinc lucem capit numus, in quo Italia erigitur. Quare Placidia **A. C.** 452. demum vita est defuncta, id quod vel maxime probat **IDATIUS** in *Chronico ad an. XXVIII. Valentiniani, qui in A. C. 452. incidit.* *Valentiniani,* inquit, *mater Placidia moritur apud Romam.* Diem mortis servavit **AGNELLUS** *Libro Pontifical.* *Part. I. in vit. Joannis τοῦ ἀγγελίτου cap. VI.* *Galla vero, inquit, non vidit necem filii, quiq; ante Romae obiit V, Kalend. Decembbris,*

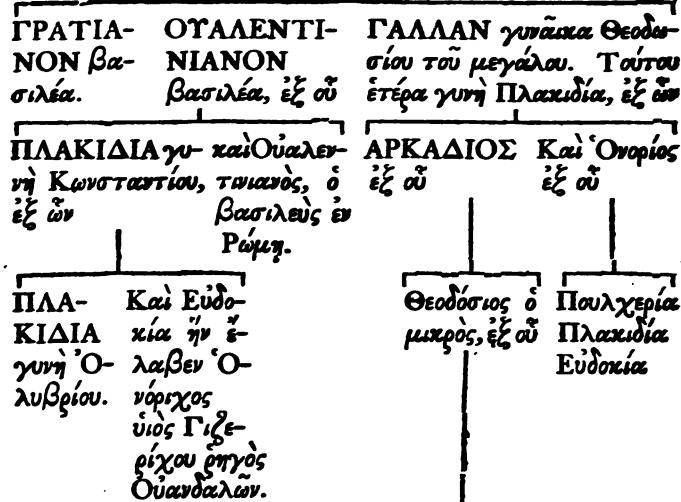
Corpus Ravennam translatum, in ecclesia S. Nazarii [14] sepultum est^k.

VI

SED; age, omniem ut historiam PLACIDIAE melius animo complectaris, in fine libelli Genealogiam Valentiniani M. emendemus, factam illam quidem a S. NICEPHORO in *Chronographia Compendiaria*, sed ita in mendo cubantem, ut medicas exspectare manus magnopere videatur. Ecce vero illam, uti extat p. 322. ed. Venet. inter *Scriptor. Byzant.*

^k AGNELLUS l. c. *Sepulta est*, inquit, *Galla in monasterio S. Nazarii*, ut aiunt mulci, ante altarium infra cancellos, qui fuerint aere, et qui nunc lapidei esse videntur. Ex hoc diligentissimus Rerum Ravenhatensium scriptor, HIERONYMUS RUBEUS haud dubie illa haec, quae de Placidae monumento scripta reliquit.

Γενεαλογία Οὐαλεντινανοῦ τοῦ μεγάλου.
Οὗτος γεννᾶ

ΕΤΔΟΚΙΑ γυνὴ Οὐαλεντινανοῦ. Οὗτος Οὐαλεντινανὸς ἐξαδελφος ὁ Θεοδόσιος τοῦ νεόντος ἐλαβε γυναικα (θυγατέρα) αὐτοῦ Εύδοκίαν, ἣν αὐχμαλωτίζει Γηζερίχος ὁ τῶν Οὐανδαλῶν βῆτε.

Legitur etiam haec Genealogia, in latinum conversa sermonem, apud ANASTASIUM in *Historia*, pag. 6. Edit. Venet. quae tamen ita restituenda est.

Genea-

Genealogia Valentiniani Magni. Hic genu.

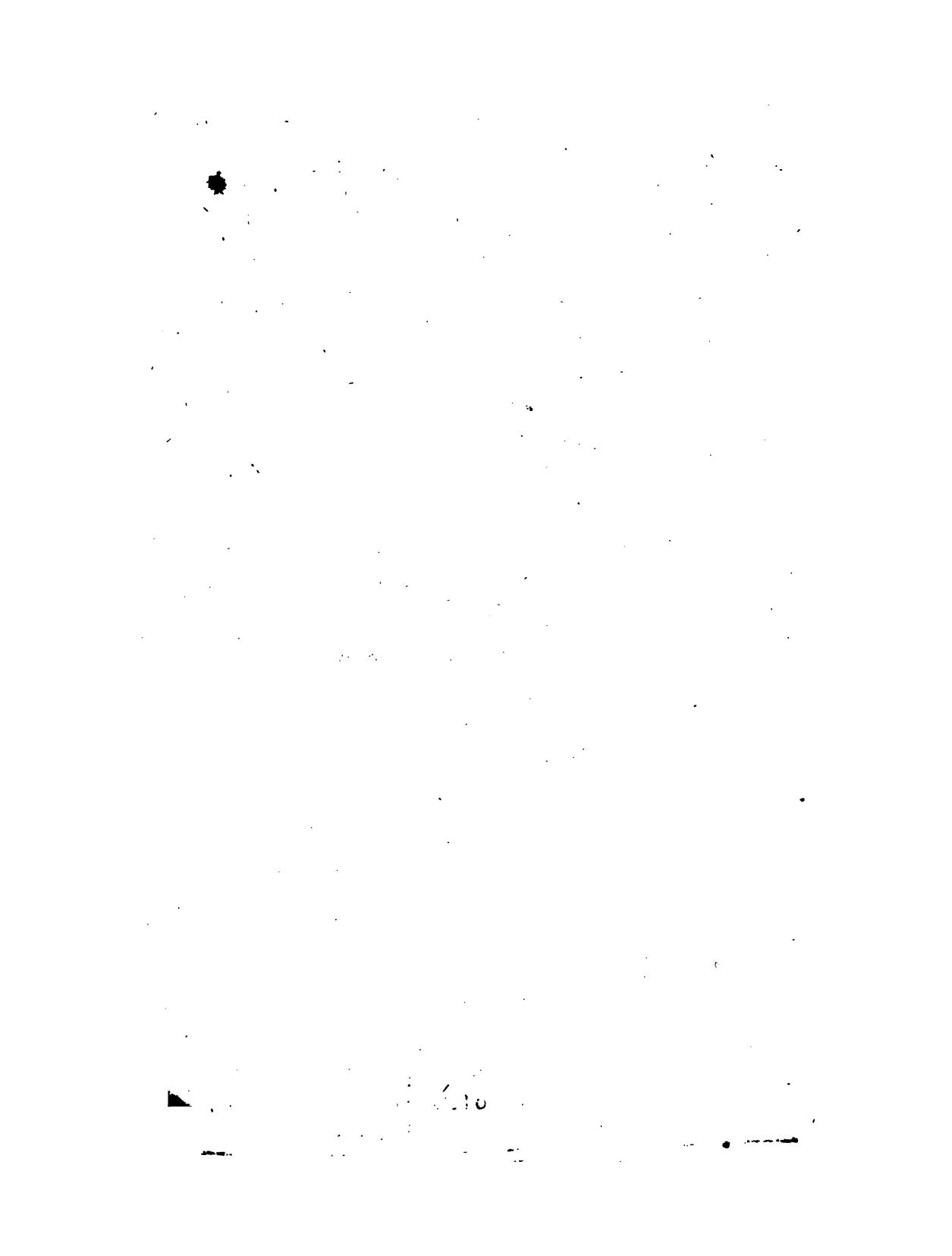
GRATIA- NUM Aug.	VALENTI- NIANUM	JUSTAM.	GRATAM.	GALLAM quae nupsit Theodo- sio M. cu- jus prior uxor fuit <i>Flaccilla</i> . Ex quibus.
hic libe- ros non suscepit.	caelesb <i>sine fuit</i>	caelesb <i>fuit</i>		
hic obiit.				

ARCADIUS <i>A.</i> <i>Orientis. Flac-</i> <i>cillae filius</i>	HONORIUS <i>A. Occidentis,</i> <i>Flaccillae filius. Ex Ma-</i> <i>ria et Thermantia Stili-</i> <i>conis filiab. liberos non</i> <i>suscepit.</i>	GALLA <i>PLACI-</i> <i>DIA. Gallae fi-</i> <i>lia. Uxor Con-</i> <i>stantii. Ex his.</i>
--	---	---

THEODO- SIUS <i>Jun.</i> <i>Orientis</i> <i>Aug.</i>	FLAC- CILLA. <i>virgo</i>	PUL- CHERIA. <i>virgo</i>	ARCADIA. <i>Marcia-</i> <i>obiit</i>	MARINA <i>obiit.</i>	VALENTINI- ANUS III. <i>no, Aug.</i> <i>nupsit.</i>	HONO- RANUS III. <i>Occidentis</i> <i>Aug.</i> <i>Hic nio</i> <i>Valentini-</i> <i>stuanus Theo-</i> <i>dosii Jun.</i> <i>consobri-</i> <i>nus filiam</i> <i>eius Eudo-</i> <i>ciam duxit</i> <i>uxorem,</i> <i>quam cap-</i> <i>tivam ab-</i> <i>duxit Gi-</i> <i>zerichus</i> <i>Wandalo-</i> <i>rum Rex.</i>
EUBOCIA nupsit Valenti- niano III.						

EUDOCIA. s. <i>Eudoxia. a Maxi-</i> <i>mo Tyranno uxor data filio</i> <i>Palladio Caesari. Sed utro-</i> <i>que caeso, a Genserico siv.</i> <i>Gizercho abducta in Africam,</i> <i>et Hunerico primo genito filio</i> <i>collocata.</i>	PLACIDIA, cum ma- tre et sorore in A- fricam ducta a Gen- serico. Verum cum matre Constanti- nopolin remissa nupsit Olybrio.
---	--

EXPLICIT DISPUTATIO POSTERIOR.

ΕΙΣ

ΕΤΚΔΕΕΣΤΑΤΟΝ ΚΑΙ ΛΟΓΙΩΤΑΤΟΝ
NEANIAN,

ΙΩΑΝΝ, ΔΑΝΙΗΛΑ
ΛΕΝΝΗΠΙΟΝ,

ΤΟ ΤΟΥ ΚΟΛΟΥΘΟΥ ΠΟΙΗΜΑ
ΚΑΤΑΡΤΙΣΑΝΤΑ.

Πῶς σε λέγειν, θέμις; ή κριτικὸν σοφόν; ή μελοποιόν;
Δισσὴν δὲ αὐγλαῖην σοι πόρε Καλλιόπη.
Εἴ ποτε μολπὴν ἐντύνεις μάλα λειριάεσσαν,
Αὐτίκα χαρμοσύνη λαμβάνει ἦτορ ἐμόν.
Εἰ δὲ κεδάζεις ποιητῶν σκοτάεσσαν ὁμίχλην,
Θαμβέω ἴδμοσύνην, θαμβέω εὔστοχήν.
Ἴη, ιὴ, ΛΕΝΝΗΠΙΕ, δίπλοον ἐλλαχες αῖνον.
Θάλλ' ἔρνος φοίβου, δεύτερε Καλλίμαχε.

DAVID RUHNKENIUS.

VIBO AMPLISSIMO.

JAC. PH. D'ORVILLIO

DAV. RUHNKENTUS. S. P. D.

SI ullus clientum Tuorum, hac anniversaria temporis commutatione, perpetuam Tibi salutem pie atque ardenter precatur, is certe ego sum, quonemini incolumitas tua magis curae cordique esse debet. Nam sive spectatam Tuam inter omnes doctrinam intuear, quid magis optandum est, quam ut prospera valetudine utens, primum immortalia, quaé paras, opera vulges, et postea gloriae tuae quam diutissime supersis? Sive merita erga me Tua ad animum revocem, quid aequius est, ac pium magis, quam ut ego perennem Tibi felicitatem appreco, qui integrum jam annum, et quod excedit, insigni illa liberalitate Tua sustentatus vixi? Summus igitur rerum arbiter Te, seculi nostri Peirescium, diu sospitem florentemque servet, Teque cum Jano Tuot annos, quot Pater Tuus, venerandus senex, Tecum jam exegit, superare sinat. Dab. Leidae d. 2. Jan. 1748.

Narrabas.

VIRO AMPLISSIMO J. P. D'ORVILLIO. 11

Narrabas aliquando, Vir Amplissime, gaza Tua
contineri Novellas quasdam Graecas Reverendi
Montfauconii manu e Vet. Cod. descriptas.
Harum si mihi per aliquot dies copiam feceris,
ingentem ceteris Tuis, magnisque erga me beneficiis
cumulum addes. Evidet, cum ab aliquo tempore
non ignavam Jc^{ts} Graecis operam impenderim,
hujus laboris Specimen hoc anno edam, simulque
mirifice gaudebo, si vel opibus tuis, vel consiliis
instructior prodiero. Vale Vir Summe—Salvebis ab
amicis candidisque viris Alberto et Lennepio.

2 VIRO AMPLISSIMO J. P. D'ORVILLIO.

consumo in vetustis Bibliothecae publicae membranis excutiendis. Sed hoc ex labore cum, quantum animus utilitatis, tantum res familiaris detrimenti capiat: Tq, illustris Macceps, per eximiam illam humanitatem, qua Te mihi semper patronum ad futurum affirmasti, ~~deplorissima~~ rago, ut si dignus videar, alium mihi imperes vel conferendi, vel describendi laborem. Quod quidem beneficium cum apud hominem negotii demandati satagentem, tum apud summe gratum Te colloccasse experieris. Bene vale, Vir amplissime, atque sic existima, qui divinos Tuos in literis progressus intelligent multo me melius, habere te plurimos: qui laudi Tuae faveat studiosius, et munificentiam animo prosequatur gratori, neminem—Dab. Leidae, d. 21. Aug. 1747.

Scriptis ad viros eruditos literis, diligenter cavi, ne quam amplius tibi molestiam exhiberent, epistolis Amstelodamum dirigendis: ad quod jam antea nonnullis significaveram. His, qui longe aberant, commode non poteram. Tu, qua es animi magnitudine, hoc mihi vitio haud vertes. Salvebis a VV.CC. Oudendorpio, Alberto, Hemsterh. Rovero.

ILLUSTRI

ILLUSTRI VIRO

JAC. P. D'ORVILLIO.

DAVID RUHNKENIUS S. P. D.

NAE tu χάλκεα compensas χρυσίνες. Quod dum
praestas animo vere magno, vere paterno,
antiquum illud tuum obtines. Verum ita Musas mihi
propitias esse velim; ut Te nunquati liberalitatis
erga me Tuæ paeniteret. Utinam modo Deus hoc
tibi otium faceret, ut, quæ ad variòs auctores divini-
tus & Te sunt observata, hominibus literarum studiosis
impertire posses. Nam etsi ego non is sum, qui
magnorum, qui nunc sunt, virorum laudibus detra-
here aut possim aut velim: tamen hoo mihi vere
video posse affirmare, ne unum quidem esse eorum,
qui purissimo illo et incorrupto Venerum antiqua-
num gustu Tecum certare possit. Sumatum numen
Te, optime Musarum pater, una cum filio Tuò
nobis quam diutissime servet. Dab. Leidæ, d. 25:
Aug. 1747—

Vir ~~amiciss.~~ P. Wesselius nuper dubitabat an
liber, quem superiori anno jussu tuo emerat, recte
ad Te sit perlatus. Sed forte redi non est tanti, ut
eum de hac sola certiorem faciendum putas.

VIRO AMPLISSIMO
J. P. D'ORVILLIO
DAVID RUHNKENIUS S. P. D.

CUM his diebus Bibliothecam Crucianam, mox divendendam, excuterem, ea mihi detexisse visus sum, de quibus pro eo, quod tibi debeo, officio certior a me faciundus esses. Scias igitur, in hac Biblioteca; nesci Catalogus nihil prodit, tamen extare Virgilium, duo Horatii exemplaria, Plautum, Terentium, Censorinum, Boethium Lucianum vel collatos cum MSS. vel notatos ab Heinsio, Jo. Frid. Gronovio, Guilielmo Goesio, aliisque. Hic etiam appareat Harpocratior Aldinus tritus manibus Claram hominum, Xylandri, Sylburgii, Fabri, Heinsii, et Rutgersii: e quo nonnulla dedit Jacobus Gronoviis dedissetque plura, nisi hoc ipsum exemplar ei furto esset surreptum.

Corpo Historiae Byzantinae Parisiensi nihil unquam vidi magnificentius. Videtur donum Regium fuisse. Insignia certe Regis Galliarum ligatura praefert. Inter caeteros rariores libros eminent Suidas Aldinus, Claudianus anni 1482, Musaeus, Orpheus, et Callimachus apud Aldum, Demetrius Phaler. apud Morellium: quorum omnium singularis est nitor.

Tu,

VIRO AMPLISSIMO J. P. D'ORVILLIO. 5

Tu, Vir illustris, pro Tuō in me jure, mihi emendi negotium impera; quod, quā summa et vigilantia et fide executurus sim, non est Tibi dubitandum. Nam etiamsi Amplissimis hominibus, qui me Leidae evocant, obsequar (qua de re adhuc delibero): tamen usque ad finē mensis Octobr. hic commorabor.
Vale, Vir Magne, mihique, si merear, fave. Dab.

Leidae, d. 23 Sept. 1747.

ILLUSTRI

ILLUSTRI VIRO
J. P. D'ORVILLIO
DAVID RUHNKENIUS S. P. D.

PAUCIORES libros a Cruciana supellectile Tibi vindicare licuit, quam initio sperabam. Nam plerosque Vett. Auctores cum MSS. collatos immani pretio sibi redemit Petrus Burmannus. Quatuor tamen tibi obtigerunt pretio satis-aequo. Corpus Historiae Byzantinae istis Heroibus non concedendum putavi. Regium hoc exemplum Regiae bibliothecae Tuae inserendum erat. Cumque meae etiam moderationi nonnihil commiseris, dedi id, quod si adfuisse, profecto ipse dedisses, nempe 390 fl. Non credebant Viri optimi, qui mihi ementi applaudebant, Oudendorpius et Röverus, huic exemplari simile aliud in toto terrarum orbe extare, Nam sola ligatura ad minimum centum et quadraginta florenis constitit. Evidem diligenter curabo, ut omnia sarta tecta ad Te perferantur.

Quod ad me attinet, constitui ulterius Leidae commorari. Malo enim parce ac tenuiter vivere, quam hominibus opulentis illis quidem sed ἀμούσοις operam meam addicere. Quaerant isti sibi politulos Galludos, quos filiorum studiis moribusque praeificant:

ILLUSTRI VIRO J. P. D'ORVILLIO. 7

praeficiant: Utinam modo Tibi, Summe Virorum,
 tantum otii esset, ut mihi pensum, quod conficerem,
 imperare posse. Tum sane pulchrum me ac beatum
 putarem—Vale, Decus nostrum, nobisque fave.

Dab. Leidae, d. 16. Oct. 1747.

Corpus Hist. Byzant.	298
Horat Cruquii cum Em. MSS.	3
Terent. fol. cum MS. collatus	7
Horat. Elz. notatus man. Heinsii	2
Boethius cuius princ. cum MS. collat.	14
Sermons Sammon	13
Dissert. de Aqua salea	4
Incertus Poeta cum notis Opitii	16
Cabeljavii Epistole	
Caosit Orpheus	11
Corippus Ruzii	12
Pinvieri ~~Æ~~ mgmata	11
	414
	5

VIRO AMPLISSIMO

J. P. D'ORVILLIO

DAVID RUHNKENIUS S. P. D.

NON dubito, quin recte ad te perlatum sit eximium illud Historiae Byzantinae exemplar. Nunc mandato tuo obsecutus rariorū librorum pretium emtoresque breviter notabo.

Suidas ap. Aldum.....	16 fl.	Mülle Consul Enchusonus
Claudianus 1482	15	Idem
Landinus in Virgil 1492.....	4	Idem
Censorin cum MS. collat.....	8	Van Paenen mandatarius Burmanni
Virgilius cum rar. lectt.....	10, 15	Idem
Harpocration cum not. MSS.	12	Idem
Plautus cum MS. collatus	18	Idem
Lucianus cum Notis MSS.	—	Idem
Asconius Pedianus Ald.....	2 —	Idem
Ulpiani Fragm. cum MS. collatum	5 5	Roverus

Musaeum, Callimachum, Orpheum apud Aldum,
et Demetr. Phaler. pretio iniquiori sibi paravit Clar.
Oudendorpius. Nisi Seldenum aliunde acceperis,
exemplar in ipsa Gallia splendide ligatum 30 fl.
Tibi vindicare possum: Vale, Vir summe, meque
Tuorum numero habe. Dab. Leidae, d. 20. Octobr.
1747.

VIRO

VIRO AMPLISSIMO
JAC. PH. D'ORVILLIO
DAVID RUHNKENIUS S. P. D.

ETSI ego singularem Tuam propeque regiam erga me munificentiam pientissimo animo colo; tamen, quotiescumque novis a te beneficiis ornor, quaedam me indignatio subit, quod nullam mihi viam relictam esse videam, qua, quanta mea erga Te sit pietas, quantumque Tibi inserviendi studium, re ipsa declarare possim. Nullus sane labor tam molestus fingi potest, quem non, Tuo jussu, prompto ac lubenti animo subirem. Nisi Tu, vir Magne, hoc ipso tempore tot aliis negotiis distinereris, auderem limatissimo judicio Tuo subjicere Specimen Emedationum in Callimachum, poëtam foedioribus, quam plerique putant, mendis obsessum, et a magistellis mirifice interpolatum. Capiam tamen, nisi abnueris, tum Te arbitrum, cum majus Tibi otium obtigisse intellexero—Interea vale, Summe Vir, nobisque bene velle pergas.

Dab. Leidae d. 29. Octobr. 1747.

L

VIRQ

VIRO AMPLISSIMO.

JAC. PH. D'ORVILLIO

DAV. RUHNKENIUS. S. P. D.

SI ullus clientum Tuorum, hac anniversaria temporis commutatione, perpetuam Tibi salutem pie atque ardenter precatur, is certe ego sum, quonemini incolumitas tua magis curae cordique esse debet. Nam sive spectatam Tuam inter omnes doctrinam intuear, quid magis optandum est, quam ut prospera valetudine utens, primum immortalia, quaé paras, opera vulges, et postea gloriae tuae quam diutissime supersis? Sive merita erga me Tua ad animum revocem, quid aequius est, ac pium magis, quam ut ego perennem Tibi felicitatem appreco, qui integrum jam annum, et quod excedit, insigni illa liberalitate Tua sustentatus vixi? Summus igitur rerum arbiter Te, seculi nostri Peirescium, diu sospitem florentemque servet, Teque cum Jano Tuot annos, quot Pater Tuus, venerandus senex, Tecum jam exegit, superare sinat. Dab. Leidae d. 2. Jan. 1748.

Narrabas

VIRO AMPLISSIMO J. P. D'ORVILLIO. 11

Narrabas aliquando, Vir Amplissime, gaza Tua
contineri Novellas quasdam Graecas Reverendi
Montfauconii manu e Vet. Cod. descriptas.
Harum si mihi per aliquot dies copiam feceris,
ingentem ceteris Tuis, magnisque erga me beneficiis
cumulum addes. Evidet, cum ab aliquo tempore
non ignavam Jc^{ts} Graecis operam impenderim,
hujus laboris Specimen hoc anno edam, simulque
mirifice gaudebo, si vel opibus tuis, vel consiliis
instructior prodiero. Vale Vir Summe—Salvebis ab
amicis candidisque viris Alberto et Lennepio.

19 VIRO AMPLISSIMO

J. P. D'ORVILLIO

DAV. RUHNKENIUS S. P. D.

HERMANNUS Samuel Reimarus vir humanis-
simus misit ad me Specimen novae editionis
Dionis Cassii, idque oculis Tuis subjici jussit.
Equidem omnem lapidem movi opus, ut Belgicis
typis exscriberetur, quo ex ejus correctione non-
nihil ad me emolumenti redundaret; id quod te
etiam optasse memini. Sed imminens Belgio peri-
culum, et attritae Neaulmii facultates spem omnem
disjecerunt. Tu, Vir Summe, si quid e ditissima
Bibliotheca Tua, quo Dio ornari possit, suppedita-
veris, ingenti beneficio cl. Reimarum mactabis.
Ad me quod attinet, nunquam Leidae duriori con-
ditione vixi, quam hoc ipso tempore. Nam et prela-
typographicia cessant, et praeter Endium, discipulo-
rum habeo neminem, Tu, o D'Orvilli, qui toties
res meas labantes sustinuisti, impera mihi vel moles-
tissimum laborem, qui quidem tamdiu necessarium
victum praebeat, donec melior spes affulserit.
Poteris hoc beneficium Tuum apud dignorem col-
locare: apud gratiorem non poteris. Vale, Vir
summe, nobisque si mereamur, fave.

Dab. Leidae d. 10. April 1748.

Accepi

VIRO AMPLISSIMO J. P. D'ORVILLIO. 23

Accepi literas a Miedenio Constantinopoli scriptas, quae nos certiores faciunt, viros eruditissimos, Askew et Freeman adhuc in eadem urbe versari. Askew ingentem Graecarum Inscriptionum fabuginem secum in patriam absportabit: quamvis ipsi illarum describendarum studium magno contigerit. Nam cum Smyrnae marmora quaedam auro inclusa accuratius lustraret, describeretque, a Turcis, eum speculatorem esse ratis, in vincula raptus est, et aliquamdiu detentus.

VIRO

VIRO AMPLISSIMO

J. P. D'ORVILLIO

D. RUHNKENIUS S. P. D.

MITTO ad Te Heineccianam Juris historiam
luculento Cl. Ritteri Commentario illustratam.
Neque misissem nisi dignus esset liber oculis tuis.
Nam vere nuper judicabat Wesselingius noster,
nihil jam a longo tempore in hoc studiorum genere
prodiiisse, quod eadem sagacitate conscriptum sit,
aut plura nova reconditaque contineat. Idem
JCtus supra Germanorum captum eruditus totus in
eo est, ut Schultingii Jurisprudentiam Ante-Justi-
nianeam cum octo amplius MSS. collatam, et felicis-
sime emendatam publica luce donet. Tu, Vir
magne, levidense hoc munusculum serena, ut soles,
fronte accipe, meque porro Clientum Tuorum
numero habe. Bene vale.

Dab. Leidae d. 25 April 1748.

PRÆFATIO AD THALELÆI,

THEODORI, STEPHANI CYRILLI,

Aliorumque JCtorum Graecorum

COMMENTARIOS,

DE POSTULANDO, SIVE DE ADVOCATIS,

In Titt. D. et Cod.

ET

DE PROCURATORIBUS ET DEFENSORIBUS.

**PRÆFATIO AD THALELÆI,
THEODORI, STEPHANI, CYRILLI,
Aliorumque JCtorum Graecorum
COMMENTARIOS,
DE POSTULANDO, SIVE DE ADVOCATIS,
In Titt. D. et Cod.
ET
DE PROCURATORIBUS ET DEFENSORIBUS.**

LECTORI S.

CUM in Bibliotheca Lugduno-Batava, vetustis
libris refertissima, Synopsin Basilicorum cura
Codice manu exarato committerem, huic subjec-
tos deprehendebam Commentarios in Titt. D. et
Cod. *de Postulando sive de Advocatis, et de Procuratoribus et Defensoribus*. Ad quod opus descri-
bendum, et in lucem vindicandum statim alliciebant
animum praeclara Commentatorum nomina, Tha-
lelæi, Theodori, Stephani, Cyrilli et Gobidae;
quorum in Jurisprudentiam merita non Cujacius
tantum, quamvis id satis ad laudem esset, sed
quicquid unquam fuit elegantiorum JCtorum, et
agnovit dudum, et amplissimis verbis ornaviti
Codex quondam Isaaci Vossii, si aetatem spéctes,
recentissimus est; si scripturae elegantiam, ege-
gius. Librarium natione Graecum fuisse inde col-
ligas, quod verba Latina passim intermixta tam
mendose exararit, ut, quid sibi voluerit, vix divi-
nando assequaris. Vetus exemplar, ex quo Vos-
sianus Codex descriptus est, tineas et cariem
semisse videtur. Hinc orebras in MS. lacunæ;
hinc

2 PRÆFATIO AD THALELAEI.

hinc ipsius librarii in fine confessio: Ἐλλιπές νν
τὸ τέλος ὑπὸ τῆς ἀρχαιότητος. Quamquam eo
loco exiguum tantum Scholii cuiusdam jacturam
fecimus. Deficit enim MS. in leg. ult. Basilic. Lib.
VIII. p. 436. in his verbis: Γίνεται σύνδικος καὶ
διὰ καινοτομίαν — — Ipsius operis rationem
hanc esse scias. Primum, tanquam fundamentum,
Textus penitit non diversus, nisi διτοιχοφίαις qui-
busdam, ab eo, quem majus Basilicorum opus
exhibit *Lib. VIII. Tit. I.* p. 394. seqq. et *Tit. II.*
p. 410. seqq. Textui, praeter Thalelaei, Theodori,
Stephani, Cyrilli et Gobidae Interpretationes, sub-
jiciuntur plurima partim breviora, partim longiora
quorundam Anonymorum Scholia, illius etiam, qui
ab ἀντιγονίαις congerendis ἜναντιοΦανοῦς vel
Ἐναντίου nomen invenit. Multa quoque afferun-
tur εκ τοῦ κατὰ πόδας. Ex interpretationibus ab-
sque Auctorum nomiae propositis multas conjectura
haud vana refero ad Thalelaeum, Stephanum,
alijsque antiquiores JCtos: quorum nomina libra-
riorum negligentia omissa videntur. Illud non
praetereundum est, quaedam horum Scholiorum
etiam in Basilicis extare. Sed infinitis partibus in
libro nostro plura sunt, et integriora. Neque ullus
in Basilicis reperitur titulus, in quem tanta Inter-
pretationum et Scholiorum copia sit congesta.
Quare putabam aliquando, librum esse singularem,
quem JCtus aliquis, fundamenti loco ponens Basi-
licorum contextum, ex omnibus omnium interpre-
tationibus conflarit, in gratiam potissimum Advo-
catorum,

catorum, et Procuratorum, qui se foro praeparabant. Sed, re diligentius expensa, non amplius dubito, quin hi duo Tituli una cum Commentariis decerpti sint ex Basilicorum exemplari multo integriori, quam quidem hodie est ex editione Fabroti. Extitisse vero olim exemplaria, atque in Bibliothecis latere etiam nunc, Scholiis locupletiora, vel unus Codex Coislinianus fidem fecerit, recensitus a Montfaucon. *Bibl. Coisl.* p. 216. Sed et Antonius Augustinus Basilicis usus est Fabrotianis plenioribus: ex quibus *de Nomin.* *Pandect.* p. 342. et 347. duo loca affert, quae in Fabrotianis desiderata, in libro nostro pag. 4. occurrunt. Huic addendus est Antonius Quintanaduegna *de Jurisd.* et *Imper.* p. 257. quem nuper Ampl. Meermannus *Tom. II.* *Thesaur. Jur. Civil. et Canon.* inseruit. Is Scholia quaedam inedita *ad Tit. D. de Procurator. et Defens.* laudat ex schedis MStis; quae rursus in Fabrotianis frustra quaesita, in libro nostro reperiuntur. De horum Commentariorum Auctoribus verbo dicam. Thalelaeum, Theodorum et Stephanum eosdem statuo, quorum opera Justinianus in jure condendo et docendo usus est. Hi nuper cum Theophilo tam certis argumentis Justiniani aetati vindicati sunt, ut, qui in posterum contradicere velit, risum doctioribus debiturus sit. De Cyrillo et Gobida non satis liquet; nisi quod Justiniani aetate inferiores videantur. Horum omnium longe principem pono Thalelaeum, quem merito Scholiastes *Basilic.* *Tom. V.* p. 732. τὸν τὴς νομικῆς

Θαλελαῖον

οΦθελμὸν appellat. Summa in eo Juris peritia, mirum in solvendis dubiis acumen, docendi denique ratio facilis et expedita. Usus est praeterea ea diligentia, quam utinam ejus aequales essent imitati, ut fontes ipsos, ex quibus Justinianus hauserat, tum adhuc scaturientes, sed mox obstructos, adiret. Sic pag. 41. citat *L. I. C. de error. adv.* integrorem, quam hodie extat. Pag. 40. laudat Paulli locum ex *Tit. D. de postul.* qui et ipse hodie in Pandectis desideratur. Reliquum est, ut, quid in his Commentariis edendis praestiterim, breviter enarrem. Graeca crebris corruptelis vitiata, partim collatis Juris fontibus, partim de conjectura emendavi. In vertendo, ut fidem, non ut elegantiam praestarem, operam dedi, Auctorum verbis fere κατὰ πόδα inhaerens. Nam et si quaedam magis Latine dici potuissent, non tamen libuit nitidiora consectari, obrepente praesertim vertendi taedio tanto, ut me saepe susceptae provinciae poenituerit. Atque hoc loco publice gratias ago Viro eximio, Gerlaco Scheltinga, qui summam, qua excellit, Jurisperitiam Graecis Latinisque literis mirifice exornat, mihique se adeo facilem atque indulgentem praebuit, ut non solum singulas plagiulas mecum relegeret, sed et plura implicata et corrupta expediret. Cujus ingenio adjutus etsi me in plerisque Auctorum mentem cepisse confido, sunt tamen paucula, quorum Versionem in fine operis retractabo. Vale, mi Lector, et alteram partem *de Procuratoribus et Defensoribus* brevi exspecta.

DAVIDIS RUHNKENII

ORATIO

INAUGURALIS

DE

GRAECIA ARTIUM AC DOCTRINARUM
INVENTRICE,

*Publice habita in Auditorio majori Academias
Lugduno-Batavae.*

A. D. XVI. MAJI MDCCCLVII.

QUUM GRAECARUM LITERARUM PRAELEGENDARUM
MUNUS SOLLEMNI RITU AUSPICARETUR.

LUGDUNI BATAVORUM,

Apud SAMUELEM & JOHANNEM LUCHTMANS, 1757.

Academise Typographos.

ILLUSTRISSIMIS ET GENEROSISSIMIS

VIRIS,

ACADEMIAE

LUGDUNO-BATAVAE

CURATORIBUS,

GUILIELMO COMITI DE BENTINCK,

**RHOONAE ET PENDRECHTAE DOMINO, EQUESTRIS
HOLLANDIAE ORDINIS MEMBRO, ET IN CONSE-
SÙ DELEGATORUM PRAEPOTENTIUM HOLLAN-
DIAE ORDINUM PRAESIDI, AGGERIBUS ET
VIIS RHENOLANDIAE CURANDIS
SEPTEMVIRO, ETC. ETC.**

**PAULLO SEBASTIANO LE LEU DE WIL-
HEM, J. C.**

**DOMINO BESOYAE, CIVITATIS ROTERODAMENSIS
SENATORI ET CONSULARI VIRO, AGGERUM
SCHIELANDIAE PRAEFECTO SUMMO ET
PRAETORI, ETC.**

CORNELIO DE WITT, J. C.

**DOMINO JAARSVELDIAE, CIVITATIS DORDRACENAE
SENATORI ET CONSULARI VIRO, ETC.**

EORUMQUE COLLEGIS
AMPLISSIMIS, NOBILISSIMISQUE
VIRIS,
CIVITATIS LEIDENSIS
CONSULIBUS,

NICOEAO VAN DE VELDE, J. C.
CONSULARIS COLLEGII CUM MAXIME PRAESIDI, ETC.

DIDERICO DE RAET, J. C.
RHENOLANDIAE QUAESTORI, ETC.

JOHANNI VAN DER MARCK, J. C.
PETRO CUNAEO, J. C.

NEC NON
SPECTATISSIMO CONSULTISSIMOQUE
VIRO,
JOHANNI VAN ROYEN, J. C.

CIVITATIS LEIDENSIS SYNDICO, ITEMQUE ILLUSTRI
CURATORUM ET CONSULUM COLLEGIO AB ACTIS.

*Hanc inauguralem Orationem, qua
par est, reverentia
D. D. D.*

DAVID RUHNKENIUS.

DAVIDIS RUHNKENII
ORATIO INAUGURALIS
DE
GRAECIA ARTIUM AC DOCTRINARUM
INVENTRICE.

MAGNIFICE RECTOR.

ILLUSTRISSIMI ET GENEROSISSIMI ACADEMIAE
CURATORES.

AMPLISSIMI NOBILISSIMIQUE HUJUS CIVITATIS
PRAETOR, CONSULES, JUDICES, QUIQUE ILLIS
A CONSILIIS, ET AB ACTIS ESTIS, VIRI GRA-
VISSIMI.

CLARISSIMI DIVINARUM HUMANARUMQUE DI-
SCIPLINARUM PROFESSORES.

QUI TRIBUNALI ACADEMICO AB ACTIS ES, VIR
SPECTATISSIME.

DIVINAE MENTIS ET SACRORUM MYSTERIORUM
INTERPRETES DISERTISSIMI.

OMNIUM BONARUM ARTIUM DOCTORES INGE-
NIOSISSIMI.

CL.

CIVES, HOSPITES, QUOTQUOT AESTIS, CUJUS-
CUNQUE ORDINIS ORNATISSIMI.

VOS DENIQUE FLORENTISSIMI LECTISSIMIQUE
JUVENES, COMMITTONES DULCISSIMI.

EST hoc majorum instituto bene ac sapienter receptum, ut, qui ad laudatarum artium disciplinas tradendas acciti, in hunc amplissimum ornatissimumque locum escendunt, vel de illius doctrinae, quam quisque profitetur, dignitate, praestantia atque utilitate verba faciant, vel illustriorem quempiam locum, exquisite copioseque tractandum, indidem delibent. At enim cum multi, qua opera tralatitio huic publice dicendi officio satisfaciunt, eadem reconditae cujusdam eruditionis, aut singularis acuminis laudem querant: fit interdum, ut orationes habeantur eae, quas e centenis vix singuli, in eodem doctrinae genere, si forte, diligentius versati, mentibus animisque intendendis assequantur: dum interim reliqua oscitat concio, & subtilis molestique Oratoris taedio prope encetatur. Evidem cum honorifico Illustrissimorum hujus Academiae Curatorum, atque Amplissimorum hujus Civitatis Consulium decreto, in hoc augustinum virtutis doctrinaeque omnis sacrarium, & in hanc tantam clarorum atque excellentium virorum lucem prodeo; cumque hodiernus dies, quo nullus unquam vitae meae laetior illuxit, mihi gravem illam quidem,

ORATIO INAUGURALIS.

7

quidem, at jucundam tamen publice dicendi necessitatem imposuit: delegi, Auditores, argumentum orationis pervagatum, de medio petitum, atque adeo ab omni doctrinae subtilitate remotum. Multo enim satius duxi, vel cum famae & existimationis, quantula demum cunque sit, dispendio popularēm afferre orationem, quam recludendis interiorum artium penetralibus, Vobis, quorum mihi animos sensusque conciliari cupio, importune fastidium creare. Dicam igitur *de Graecia artium ac doctrinā inventrice*. Atque haud scio, an nulla ex omni humanitatis disciplina promi possit materia, quae & muneri, quod Gravissimorum Virorum auctoritate auspicor, magis sit consentanea, & maiorem vim habeat ad excitandos studiosae juventutis animos, atque ad Graecarum literarum amorem incendendos. Quodsi enim, quam potero planissime, demonstrare, nullam neque doctrinam esse, neque artem ingenuo ac libero dignam, quam Graeci vel non invenerint, vel cuius non sementem sparserint: Si porro gravissimis rationibus evicero, eosdem ipsas multas praestantissimasque disciplinas non eliciuisse tantum ex tenebris, atque inchoasse, verum ad illud etiam fastigium evexisse, prope ut nobis omnem consequendi sui spem sustulerint: quis non juvenum incredibili erga gentem tam eruditam studiō & cupiditate rapiatur? quis non proiectiorum, senis Catonis exemplum imitatus, Graecas literas sic avide artipiat, quasi longo tempore conceptam visce-

visceribus, flagrantemque sitim restinguere cupiens. Vellem quidem, materia ad dicendum sumta quam est omnium intelligentiae accommodata, tam facile unius horae curriculo terminari posset. Verum illa tam late patet, nulla ut oratio, oratio autem? ne justum quidem volumen accuratam ejus explanationem capiat. Quid igitur? Libere per omnem disciplinarum orbem vagabor, & summis quibusque leviter decerpatis, capita tantum & fontes, unde quaeque sapientiae ratio & liberalior ars manarit, quasi intento digito commonstrabo; Quaeso autem obtestorque Vos, Auditores, ut, si minus polite limateque dixero, quam vel hujus amplitudo loci, vel eruditae aures vestrae postulant, huic infantiae meae vestra in humanitate ne desit praesidium.

Praeclare gravis in primis et locuples auctor, Plato, philosophia, dixit, nullum pulchrius, nullum praestabilius bonum nec impertitum esse mortalibus Dei munere, nec impertiendum. Haec est illa barbariae & immanitatis victrix, veritatis indagatrix, solidioris doctrinae parens, officii moderatrix, vitae humanae magistra. Quam qui aspernatur ac respuit, is humanitate se abdicasse censendus est, atque ad tardarum pecudum conditionem detrundens. Contra, cuius contemplandae et cognoscendae studio qui, ceteris posthabitibus, se totum tradit, is ad ipsam divinitatem, ex qua haustus animus & libatus est, quasi quibusdam passibus proprius accedere videtur. Atqui hanc doctrinaram omnium

omnium dominam ac reginam uni Graeci admirabili, qua praediti fuerunt, mentis sagacitate ex obscuris abditisque naturae recessibus elicuerunt. Nec contenti, illam philosophiam, quae rerum contemplatione continetur, felici partu edidisse, alteram etiam, quae in actione versatur, aliquanto post liberaliter adjecerunt. Quam inveniendi gloriatum annales vetustatisque monumenta satis superque loquuntur, tum ipsa rerum fides sic testatur & confirmat, ut nec Tatiani, nec Clementis Alexandrini declamationibus, bilis et invidiae plenis, unquam convelli queat; estque haec laus Graecorum adeo propria, ut ne aliam quidem gentem in illius societatem temere admittant. Nam etsi Graeci ipsi, pro aequitate sua, non dissimulant, nonnulla, in Mathematicis praesertim disciplinis, Chaldaeorum Aegyptiorumque ingenii debita, vel per mutua populorum commercia in Graeciam fluxisse, vel a Pythagora, Democrito, Platone, aliisque, qui discendi caussa ad gentes longe dissitas commeassent, paullatim esse inventa: tamen si quis illa cum Graecorum inventis contulerit, barbaros perpaucet repetundarum jure postulare posse reperiet, eaque ipsa sic ab ingeniosissimis hominibus exulta & meliora redditia animadvertiset, ut non aliunde adscita atque arcessita, sed in Graeco quasi solo genita esse videantur. Ac ne hic vetustissimae Poëtarum philosophiae memoriam replicem, quam fabularum integumentis involutam, quam fingendi

licentia mire contaminatam constat fuisse: princeps & auctor accuratius philosophandi Thales extitit Milesius. Qui cum multa de divinae humanaeque mentis vi ac natura, de mundi satu atque ortu, de fati denique necessitate dissereret, quasi signum aliis sustulit ad excolendam illam philosophiae partem, quae postea Metaphysicae nomine celebrata est. Difficile dictu est, Auditores, quot quanto ingenio viri hujus doctrinae studio exarserint. Ac tantum absfuit, ut rei materia, in naturae obscuritate, si quaequam, recondita, hunc animorum impetum retardaret, ut ipsa potius difficultas magis et magis investigandi sollertia eiacueret. Magnum in hac disciplina nomen fuit Pythagorae, &, qui ad ejus se auctoritatem contulissent, Empedoclis & Epicharmi; magnum item Anaxagorae, magnum Parmenidis, plurimumque aliorum, quos memoria consequi difficile est, & enumerare longum. At enim vero praecipuam Metaphysicae & locupletandae & ad disciplinae formam habitumque redigendae gloriam sibi vindicant duo principes intelligendi magistri, qui merito omnium seculorum oculos animosque in se converterunt, Plato atque Aristoteles. Quorum uterque aetatem contrivit in investiganda, quo ad humano ingenio fieri poterat, aeterna illa et beatissima numinis natura, in declaranda mentis humanae vi & indole, in ejusdem denique immortalitate tuenda atque adserenda. Nec quicquam illis, quae tum de rerum caussis &

prin-

principiis, tum de communibus earum affectionibus ab iisdem philosophis disputata sunt, subtilius acutiusque excogitari potest. Quae pluribus verbis explicaremus, ni vereremur, ne minus commode servaretur orationis, quam instituimus, popularitas. Sed ut varium est hominum studium, sic horum etiam Metaphysica modo a doctissimis quibusque concelebrata enituit, modo deserta obsolevit. Uni Platonis hoc praecipue obtigit, ut pari prope fastigio staret in utraque fortuna. Cujus sapientiae cum iis, qui politiorum literarum elegantia & suavitate ducerentur, tum veteres religionis Christianae antistites, multum semper tribuerunt. Sed Aristotelis fortunam quibus verbis conquerar? aut quomodo satis dolenter deplorem? Extulit enim duodecimum a Christo nato seculum genus hominum omni barbaria contaminatum, Scholasticos vulgo dicunt, qui clarissimo illius lumini teterim noctem offunderent, exquisitam elegantiam immunda illuvie & squalore opplerent, & sic denique immortali viro, apud imperitos, pudenda horum interpretum somnia pro germana Aristotelis philosophia stulte accipientes, ingentem & vix unquam delendam infamiam conflarent. Hinc certe, hinc occulte serpsit ista invidia, qua veteres philosophi nostra etiam aetate premuntur. Nam ut quisque antiquitatis omnis Graecarumque literarum imperitissimus est, ita priscos illos heroas petulantissime contumeliosissimeque vexat, abjicit, deridet. Atque nos non

sumus ii, qui in Metaphysicae disciplina, praesertim
quae tam difficiles tamque arduos explicatus habeat,
Veteres negemus uspiam offendisse, uspiam incur-
risse, mentis errore, ut fit, divagatos. Verum nec
novi Metaphysici nobis habere videntur, in quo-
sibi tanto opere placeant, seque velut de caelo
delapsos tam magnifice circumspicient. Quid enim?
si nova illa decreta sunt ita certa, stabilia, firma,
ut isti vulgo jactant: qui fit, ut quadragesimo fere,
aut quinquagesimo quoque anno nova exoriatur
secta, quae alteram cum conviciis & clamore de
possessione depellat? Aut quid tandem caussae
esse dicamus, quare multi, pro quibus modo, tan-
quam pro aris et focis, pugnabant, eadem ipsa
aliquot annis post, velut vana, falsa, nugatoria re-
pudient? Videte levitatem hominum atque incon-
stantiam. Crebrae istae ac repentinae sententiarum
commutations quid prodant, cui potest esse ob-
scurum? Scilicet hi quoque ipsi variis opinionum
fluctibus jactati, nihil dum certi ac firmi, in quo tuto
consistant, repererunt. Quae cum ita sint, missis
vagis errantibusque istorum conjecturis, solum id,
quod in hac disciplina certum atque exploratum
est, constanter teneamus: quod quin maximam
partem sollerti Veterum investigationi acceptum
referendum sit, vix negari sine impudentia, aut
magna antiquae eruditionis inscitia potest. Nimi-
rum primae, quas natura illorum mortalium animis
impressit notiones, quo plus simplicitatis, eo plus
veri-

veritatis habuere: quas notiones, qui deinceps sequi sunt, vel novandi cupiditate ducti, subtiliter quaesitis argutiis obscurarunt, vel, devias sibi vias per varios anfractus quaerentes, plane deseruerunt. Itaque videas, illos ipsos, post longos infinitosque errores, eo, unde digressi fuerant, tandem redire. Ecquis vestrum est, qui nesciat, notiones innatae quanto animorum studio a primariis sint philosophis, nostra patrumque memoria, explosae? Qui quid aliud fecerunt, nisi ut, cognito errore, ad Lyceum et Porticum, quam inconsulte ac temere reliquerant, reverterentur? Quodsi novitios hosce philosophos non ratione, sed praestantium virorum auctoritate refellendos putarem, possem hic, ut alios taceam, excitare Leibnitium, quam acri virum ingenio? quanta judicandi aequitate? quem, inter omnes constat, de Veterum Metaphysica, Platonis in primis, & sensisse honorifice, & dixisse. Satis mihi multa verba de hac philosophiae parte fecisse videor. Ad Logicam deinceps transeamus.

Saepenumero, Auditores, mirari subit, plerasque artes & doctrinas ante fuisse consummatas, numerisque absolutas suis, quam illarum inveniendarum constituendarumque ratio certis regulis esset praecoptisque conclusa. Sic Homerus divinam illam Iliada, admirabile belli Peloponnesiaci monumentum condidit Thucydides, antequam Rhetor Criticusve aliquis illas artes praeceptionibus devinxisset. Pari modo Graeci philosophi, eximia quadam mentis

vi atque celeritate praediti, magistrorum paecepta, quibus ingenium in inveniendo & acute cernendo dirigeretur, in vero investigando, excolendaque ratione longe anteverterunt. Logica igitur vel Dialectica tum demum inventa est, cum, constituta propemodum philosophia, acuti sagacesque homines ejus praesidium non magnopere desiderarent. Quo ductus argumento si quis contendat, non videri tantam, quanta vulgo putatur, hujus disciplinae utilitatem, is quidem sententiae suae adscribat nostram. Plato certe, Mathematicis rationibus percipiendis magis acui ad philosophiam ingenium, putabat. Verumtamen ut capitalia ingenia hoc adminiculo facile caruerint, negari haud potest, permagnum infirmioribus adjumentum hac arte esse allatum. Itaque grato animo praedicandi sunt Veteres illi, quorum acerimo studio & exculta Logica est, & per omne disciplinarum genus latissime fusa. Peripateticorum illustria in illam merita commemorare, quid attinet? ex quorum fontibus rivulos duxerunt recentiores. Sed quis praepostaram & perversam Stoicorum diligentiam ferat, qui captiosis cavillationum & fallaciarum laqueis excoigitatis, quod ad regendas in vero inveniendo mentes a Peripateticis comparatum fuerat, id ad eas impediendas implicandasque converterunt? Quae quidem tricae, deinceps a barbara Scholasticorum natione cupide arreptae, vix tandem recentiorum philosophorum opera ex scholis profligatae, in Jesuitarum monasteria se abdiderunt.

Venio

Venio jam ad illam nobilissimam pulcherrimamque philosophiae partem, qua de expetendis fugiendisque rebus, de vitae ratione, hominumque moribus quaeritur: quam, vere mihi videor posse affirmare, et natam esse apud Graecos, & liberalissime educatam, & exornatam pulcherrime. Atque haec quidem, si utilitatem ex ea in humanum genus redundantem spectes, omnium disciplinarum facile princeps est: sin nascendi ordinem, prope postrema. Veterimi enim philosophi plus operae curaeque in naturalium rerum caussis indagandis, quam in ornanda hac morum emendatrice, posuerunt: credo, quod ad ingenii laudem illustrius magnificientiusque videbatur, de siderum, ut hoc utar, meatu, quam de temperantia aut cognitione sui disputare. Primi igitur rei tam salutaris tamque necessariae curam & Pythagoras ipse & tota ejus familia suscepere. Qui quidem tametsi, illius more aetatis, utrumque studium conjunxerant, hanc tamen sapientiae partem plene cumulateque perfecerunt. Quo magis dolendum est, quae ab illis literarum monumentis fuerint consignata, prope omnia communi bonorum librorum naufragio periisse. At enim vero dum moralis philosophia in Italiae parte ea, quae Magna Graecia dicta est, Pythagoricorum industria laetissima incrementa capiebat, ceteri philosophi Graeci vel in mathematicis vel in aliis philosophicis disciplinis persequendis, ut instituerant, strenue pergebant: donec Socrates, cuius sapientiamne, dubites,

dubites, an morum sanctitatem magis admirere, philosophiam a latentibus rerum caussis anquirendis avocavit, atque ad vitam communem traduxit. Hic ut mirus fuit ingenio, moribus, vita, sic nova etiam atque antea inaudita & prorsus singulari usus est docendi ratione. Etenim non declamando, ut Sophista, non inculcandis vulgaribus morum praceptis, ut areatalogus, non libris in vulgus edendis, ut philosophi ceteri; sed aliorum opinionibus blande eliciendis, & absurdis, quae ex iis consequentur, lepide jocoseque coarguendis, homines ad virtutis atque honestatis studium amplectendum excitavit. Quibus quidem elegantissimis & Attico sale conditis disputationibus, cum ipse Socrates literam scripserit nullam, nobis omnino carendum fuisset, nisi ei, magno philosophiae & optimarum artium bono, Plato & Xenophon discipuli obtigissent, ambo ingenii venustate atque elegantia florentes, eloquentiae copia & varietate ambo. Felicem magistrum talibus discipulis! Felices discipulos tali magistro! Hi quicquid ex divino illo Socratis ore arripuisserint, scriptis diligenter mandarunt, eandemque sermonis festivitatem nativumque leporrem, quo Socrates supra cunctos mortales excelluit, oratione sua sic expresserunt, nihil ut fingi possit venustius, nihil scite magis. A Socrate igitur, tanquam a capite & origine, profectae manarunt omnes posteriorum philosophorum praeclaræ disputationes de æquo & bono, de justitia & fide,

de

de ceteris denique rebus, quibus hominum genus ad bene beateque vivendum excolatur. Atque illi ipsi, qui hodie, in Gallia praesertim & Britannia, ut ~~atrum~~ & aliorum otium fallant, nos libris de morum doctrina scriptis prope obruunt, quid, quaeso, magnopere afferunt, quod in Socratis libris non multo rectius atque elegantius tradatur?

Graeci igitur sapientes qua ratione hominum mores ad honesti decorique curam & omne genus officii conformarint, satis a Vobis cognitum arbitror, Auditores. Reliquum est, ut, quibus legibus, moribus, disciplinis respuplicas temperarint, quam poterimus brevissime, explicemus. Hic rursus Pythagoricorum virtus ac prudentia multiplici gloria eluxit, quippe quorum haud pauci & rerum publicarum clavum tenuerunt, & civitates salutaribus institutis fundarunt. Quanquam nec in ipsa Graecia defuerunt ea aetate, qui Politicam sive civilem hanc prudentiam, si minus docendo scribendove, at certe republica domi forisque tractanda sic exornarent, ut nihil admodum ad perfectionis laudem deesse videretur. Sponte vobis, vel me tacente, illustre Solonis nomen succurrit, prudentissimi Atheniensium legislatoris, & septem Sapientum numero habiti. Graeciae vero civitates quam egregiis legibus temperatae fuerint atque excultae, quis tandem majus illustriusque testimonium desideret eo, quod illis Romani, quantis opibus, imperio & rerum gestarum gloria, tanta gravitatis & recti iudicij laude

praestantes, publice perhibuerunt? Horum enim iussu, post exactos reges, tres legati in omnia Graeciam profecti sunt, ut tum inclitas Solonis leges, tum aliarum civitatum mores institutaque cognoscerent, & descripta domum asportarent. Ex quibus maximam partem confitatae sunt Leges XII. Tabularum, quarum tanta & fama est, & in veteri jure Romano cognoscendo utilitas. Sunt igitur duodecim Tabulae fons omnis publici privatique juris: duodecim Tabularum fons Graecorum leges, Atheniensium maxime. Est autem illa Regum & principum virorum administra & comes, Politica, primum a Platone, mox ab Aristotele, ad justam disciplinae formam revocata. Quorum posterior si nullum aliud ingenii monumentum condidisset: existant autem plura singulari sagacitate & exquisita diversissimarum rerum scientia confecta, quae ejus famam satis tuentur: solis aureis de optimae reipublicae institutione libris nomen suum ad immortalitatis memoriam consecrasset. Sed cavete hic vobis doctorem umbraticum animo fingatis, abdenter se literarum latebris, & gravi cum supercilie Regibus principibusque viris, quos nunquam frequentavit, leges scribere ausum. Etenim politissimi vir ingenii in aulae luce ac splendore vixit, maximis omnibus memoriae regibus, Philippo & Alexander summa familiaritate conjunctus, multumque versatus cum ministris & adjutoribus consiliorum. Ecquem igitur putetis; vaferimas qulicorum artes,

arca-

arcanasque, quibus regna administrentur, rationes vel indagasse sagacius, vel tenuisse rectius, vel literis prodiisse accuratius? Perspexit nuper, & quidni perspiceret is, quem propter singulare mentis acumen omnisque pulchri sensum inter praecipua hujus seculi ornamenta referas? perspexit igitur operis praestantiam Illustris Montesquieu, & plura inde in eximum de Legum caussis librum derivavit, quam fortasse credant priscarum literarum ignari.

Susceptae materiae ordo jam me ad illud Graecorum studium ducit, quod in rebus naturalibus scrutandis explicandisque collocarunt. De quo antequam dicere instituo, pauca generatim atque universe monenda puto. Gravis quaestio est, & variis discrepantium inter se doctorum hominum agitata contentionibus, plusne Veteres ingenio & honestissimarum artium scientia valuerint, an recentiores? Nec temporis hujus est, nec instituti, quibus quisque rationibus, quam sequeretur, opinionem confirmarit, ordine referre. Utrinque certe magis cupide animoseque disputatum est, quam solide & vere. Exorti tandem viri sunt ab omnium partium studio alieni, in quibus & summa fuit judicandi vis, & summa meritis amplificata auctoritas, qui litem, magno bonarum artium damno indies gliscentem, sic dirimerent, ut antiquitati palmam tribuerent in disciplinis iis, quae ex apertis cognitisque fontibus habuiriendae, sola ingenii sellertia perficiantur: contra, recentiori aetati in iis, quae ex abditis naturae

penetalibus observandi diurnitate, & longa experientorum eruantur serie. Quae cum ita sint, quis non videt, Veteres a recentioribus in Physicis & plerisque Mathematicis, quae longioris aevi diligentia constent, longe multumque superari? In quo tamen vituperare antiquitatem, & contemnere, quod multos facere videoas, sive stultitia est, sive iniquitas, sive utrumque. Nisi forte quis etiam Physicis, qui nunc sunt, obtrectandum putet, quod non eosdem, quos qui post mille annos futuri sunt, in arte sua progressus fecerint. Verum tamen ingenue fatendum est, Graecos omnes, ne Leucippo quidem & Democrito exceptis, qui Physicorum longe principes numerantur, in hac naturae scientia conjecturis tribuisse nimium, experimentis parum. Quod idem institutum, gravi praeclarae hujus doctrinae detimento, Physici deinceps secuti per multa secula tenuerunt: donec Baco Verulamius, cui illorum, qui de Philosophiae & laudandarum artium studiis bene meriti sunt, antepono neminem, comparo paucos, naturae speculatores a vano conjectandi studio ad ipsam naturam observandam, factisque periculis exquirendam revocavit. Quamquam ad veterum excusationem, non deest, quod dici possit. Nondum enim oculus arte adjutus erat, nondum inventa antlia, quam vocant, pneumatica, nondum denique tot alia sensuum manuumque adjumenta comparata; sine quibus, fallitur, qui se in naturae cognitione multum profigaturum putet. Neque tamen

tamen aliquis nobis occurrat sic, ut dicat, ex his tam praeclare inventis, quae modo commemoravimus, quantum recentiores antiquioribus ingenii vi praestent, vel liquidissime apparere. Non est, non est profecto, in quo horum sagacitas se valde efferre atque exultare possit. Fere enim, nescio quo fato, accidit, ut maxima quaeque & utilissima hujus generis inventa casu potius, quam ullius sollertia, in lucem proferantur. Profecto mirum est, Auditores, qua ratione fortuna mortalium ludat industriam. Nam quod acutissimi homines, contritis in quaerendo aetatibus suis, invenire non potuerunt, illud saepe bardus aliquis Monachus, aut si quis est consimili stupore, nullo reperit negotio. Graeci vero quanquam ab iis, quae dixi, praesidiis impati, Physics disciplinam inchoasse potius, quam absolvisse, putandi sunt: tamen in multis nec levis momenti rebus facem aetati nostrae praetulerunt. Nam coelestium corporum quae sit vis centripeta, quae centrifuga, haud leviter ab illis adumbratum est: sphaerica telluris figura iisdem fere, quibus hodie, rationibus demonstrata: maris denique aestus, ejusque caussae eodem, quo nunc, modo explicatae. Alia sciens praetereo.

Hactenus de Graecia philosophiae inventrice. Nunc de disciplinarum Mathematicarum ort & incremento nobis disserendum est. Vetus opinio est, jam inde a Thaletis ducta temporibus, tum numerorum scientiae, tum Geometriae, tum denique

que Astronomiae incunabula apud Chaldaeos Aegyptiosque esse querenda. Ergone Graeci philosophiam invenire potuerunt, Mathesin non potuerunt? Ergone ingenia illa, quae optimis artibus excogitandis alerentur, aliquando torpere obtusa? Equidem neque laudem, barbaris gentibus ab ipsis Graecis sponte ac liberaliter tributam, in dubium vocem; nec illis, qui tot propriis bonis abundant, affingam aliena. Hauserint inde Graeci prima harum artium elementa; quae quam rudia, tenuia atque incondita fuerint, non aliunde rectius, quam ex eo, quod Diodorus Siculus narrat, intelligi potest. Negat enim scriptor clarissimus Chaldaeos illos, quibus tantum in hoc genere tribuitur, solis deliquum praedicere & ad certum tempus revocare ausos fuisse. Egregiam sane Astronomiae scientiam & fama tam illustri & pervagata dignam! Graecis, Graecis, inquam, nominatim Thaleti Milesio, illa gloria servata fuit, ut primi eclipses supputarent, stupentique vulgo praedicerent. Verum quantumcunque tandem sit, quod barbarorum ingenio debeat, Graeci certe ita illud & amplificarunt & exornarunt, ut ipsi demum veri Mathematicarum disciplinarum inventores dici haberique possint. De Arithmetica quidem quam praeclare meriti sint, quid multis commemorem? quorum industria non vulgaris tantum, sed analytica etiam, quam hodie Algebraam vocitant, nobis est comparata. Atque hic inveteratus prope error ex hominum animis evel-

evellendus est, quo Arabes nobilis hujus subtilisque artis satores ac parentes ferunt. Quod si omnia vetustatis monumenta, quibus pulcherrimum inventum Graecis vindicari possit, fatali illa librorum strage intercidissent: tamen hanc analyticam numerandi rationem, aequa ac reliquam Arabum eruditionem, ex Graecis fontibus repetitam crederemus. Jam vero cum superest Diophantus Alexandrinus, vir longe acutissimus, qui se principem Analyticae Arithmeticae inventorem & dicat & re ipsa probet: tamenne Arabibus, quod per vim & ambitionem interverterunt, tanquam proprium tribuemus?

Pari studio Graeci, & vero etiam vehementiori, rationes ducti in pulvere radii demonstrarunt. Certe si immortalia eorum in Geometriam merita sigillatim persequi instituerem, vox me citius aut dies, quam materia, deficeret. Ecquis vestrum est, Auditores, qui in hujus doctrinae adyta penetrare cupiens, non Euclide usus sit mystagogos? De quo illud mirabile ad laudem ac prope singulare praedicatur, qui ejus placita vel in dubium vocarit, vel erroris convicerit, per tam immensi temporis decursum adhuc repertum esse neminem. Euclidem brevi post exceptit is, quem aetatis suae Newtonum dixeris, Archimedes; qui, quantum Graeci ceteris nationibus ingenii gloria antecelluerunt, tantum Graecos omnes incredibili mentis vi & celeritate anteivit. Namque universam Mathesin felici industria persecutus, obscuris

scuris lucem, dubiis fidem attulit, atque hanc tam insignem laudem infinita novorum inventorum multitudine cumulavit. Geometriae vero scientia sic excelluit, ut in ejus libris jam vestigia sublimioris, qua aetas in primis nostra gloriatur, Geometriae haud leviter impressa appareant. Archimedi tum alios, si libet, adjicite, tum in primis praestantem arte sua hominem, Apollonium Pergaeum, qui primus omnium, quantum scimus, latentes antehac & obscuras Conicarum sectionum proprietates in lucem protulit, & scienter declaravit.

Major ex coeli et siderum observatione in vitam humanam redundat utilitas, quam ut a Graecis negligi spernive potuerit. Itaque nullus fere ante Socratem aliquo nomine extitit philosophus, qui non siderum magnitudinem, intervalla & meatus, quanta posset diligentia, anquirenda existimaret. Pythagorici in primis, quod summa vigilantia coelum spectarint, summis in coelum laudibus feruntur. Ex qua nobilissima familia Philolaus, si quis alias, commemorandus est, qui princeps solem in universi centro sic collocavit, ut ipse circa axem rotetur suum, planetae autem omnes circa ipsum orbitis rotundis moveantur. Cujus sententiae primum auctorem cum antiquarum expertes literarum Nicolaum Copernicum jactarent, Ismael Bullialdus, vir eximius, qui, raro exemplo, ad Astronomiae laudem politioris humanitatis decus adjecerat, inventi tam praeclari gloriam rursus Philolao vindicavit. Ita

non

non pauci hodie, praesertim ex illis, qui in compendii alicujus angustias compacti & conclusi sunt, quae ante plura jam secula veterum scriptis sermonibusque celebrata reperiantur, pro recens inventis venditant, majorine imperitia, dicam, an insolentia, & vanitate. Singulos vero, quorum opera & labore Astronomia creverit, si enumerarem, quem tandem exitum oratio nostra inveniret? Mitto igitur Eudoxum Cnidium, mitto Metonem Atheniensem, mitto Aristarchum Samium, mitto denique tot alios, & meritis suis & aliorum praeconio nobilitatos. Nec tamen Archimedes hic praetereundus est vel ob eximiam sphaeram ab ipso inventam, in quam solis, lunae, & quinque errantium motus sic illigaverat, ut celeritatis & tarditatis rationem, quam conversionibus suis tenerent, felicissime imitaretur. At enimvero superiorum Astronomorum omnium luminibus multum offecere duo excellentes viri, & ad siderum scientiam amplificandam, atque in justum artis habitum cogendam, nati factique, quamvis aetatum disjuncti intervallis, Hipparchus & Claudius Ptolemaeus: quorum prope innumerabilibus observationibus inventisque Astronomia plus incre-[26]menti cepit, quam vel superioribus seculis cunctis, vel pluribus deinceps secutis. Nolite tamen putare, Auditores, me vel tam ineptum antiquitatis admiratorem esse, vel tam itaqum recentioris industriae existimatorem, ut veterem Astronomiam cum novae hujus splendore ullo modo comparandam ducam.

Erudita illa Graecorum gens ultra, quo progrederetur, vix habuit, tum aliis caussis impedita, quas hic referre nihil attinet, tum omni fere supellectile, quae sideribus observandis inserviat, destituta. At quot & quales hodie opportunitates habemus! quantum omnis generis instrumentorum copiam! Quo magis saepenumero veterum sagacitatem admiror, qui, quae recentiores tuborum ope cognorint, eadem, tanquam divini, rara & singulari ingenii vi conjecerint. Democritus certe tot seculis ante natum Galilaeum docuerat, galaxiam non nisi ex infinita exiguarum confertarumque stellarum multitudine constare. De Lunae vero natura, phasibus, maculisque complures veterum, absque oculo arte adjuto, eadem, quae recentiores coeli siderumque spectatores, tradiderunt.

Cum omnes omnino artes, quibus vitae humanae commoda adjuventur, et ortum suum Graecis debeat, & incrementa, quid mirum est, si Mechanica, cuius usus latissime patet, eorumdem ingeniis exculta egregium in modum fuerit ac perpolita.

[27] Archytam Tarentinum, accepimus, non tantum machinas, quae inspectantes stupore defigerent, effinxisse, sed et primum omnium accuratam illarum construendarum rationem literis explicasse. Inter omnes autem, quos prisca aetas tulit, Mechanicos maxime eminent Archimedes ille ad miraculum usque ingeniosus. Qui cum Syracusae gravissima ob-sidione a Romanis premerentur, quod ingentium

copi-

copiarum robur vix efficere potuisset, id effecit unus, patriam urbem per tres annos machinis bellicis, quas summa solertia excogitasset, ab hostium irruentium vi defendens. Idem eodem tempore Marcelli classem mirabilium illorum speculorum ope exussit; simulque nobis documentum dedit, Optice ad quantum culmen fuerit a Graecis proiecta. O! civem egregium, nec unquam satis laudandum, cuius ingenium patriae tanto praesidio fuit, quanto ornamento. Extulit citerior aetas multos excellentesque Mathematicos; sed ex quo patria fructum tam amplum ceperit, extulit neminem. Hospes sit, oportet, & peregrinus in Graeca historia, quem non saepe tot tam varii generis tormenta bellica, arietes, testudines, helepoles, turres, aliaque incredibili sagacitate reperta, in admirationem rapuerint. Nihil jam dicam de artificiis, quae ex eadem machinali doctrina ad multiplices hominum usus, tum necessitatis, tum delectationis causa, uberrime effluerint.

Mechanicam ars illa, quae aedificandi leges dat, arctissima cognatione attingit: cuius quam exquisita scientia Graeci praediti fuerint, vel ex Graecorum architectorum commentariis, quos Vitruvius in compendium misit, in unumque corpus perite conflavit, satis cognoscere potestis. Sed quanto hoc clarius & luculentius ex magnificis illis monumentis, quae vel omnium rerum confectrix aetas, vel Saracenorum furor & immanitas reliqua fecerint,

intelligi potest! quibus, quamvis misere habitis, contemplandis admirandisque eruditorum peregrinatorum oculi animique nunquam satiantur. Itaque nulla hodie in cultiori, qua patet, Europa gens est, quae non Graecis hac in arte principatum deferendum ducat. Ac peritissimi quique aetatis nostrae architecti pulcos sese beatosque judicant, si quid militando, quod proxime ad Graeci praestantiam operis accedat, effingere queant.

Sed quo plura Graecorum inventa refero, eo magis mihi crescit materia dicendi. Etenim nihil adhuc dixi de Geographia, nihil de Gnomonica, nihil de Hydraulicā, nihil denique de Musica, quae & ipsa cum olim Mathesis pars esset, insignem Mathematicorum opem & auxilium experta est. Neque a proposito alienum foret, de nobilissimis artibus, Pictura & Sculptura hic disserere: in quibus studiis quantum se jactare nostra posset oratio! Quid enim signorum habet aetas recentior, quod cum antiquitatis Graecae pignoribus comparatum

[29] non sordeat? Sed haec omnia pro materiae dignitate explicare, temporis, quibus concludor, angustiae vetant. Neque tamen ita properandum est, ut praeclarissimam illam humanae vitae sospitam & conservatricem, Artem Medicam, cuius ope cum maxime indigeo, silentio praetermittam. Haec, ut reliquae artes, a rudibus exiguisque profecta initiis, tandem per multos gradus pervenit ad Hippocratem, divinum hominem, immensa omnium, quae ingenio con-

continentur, artium scientia praeditum, & naturae
observatorem tam diligentem tamque accuratum, ut
et alios fallere, & ab aliis ipse falli nesciverit. Hic
simplicissimam & naturae consentaneam medendi
viam ingressus, brevi salutarem artem ad summum
decus provexit. At illa Hippocratis semita, quae
sola ad humani generis salutem duceret, quam pauci
corum notata est vestigiis! Brevi neglecta obsolevit
tradita ab eo medicinae excolendae ratio: Incertae
experienciae locum philosophicae argutiae succes-
serunt: Jacuit ipse hujus artis parens ac princeps:
circulatores atque animalium sugarum institutiones in
coelo fuerunt. Sed tandem divinitus excitatus
Hermannus Boerhaeius, alter Hippocrates, quo vix
quisquam hanc Academiam, ipsumque nomen Ra-
tavum majori illustravit gloria, summum illum Coo-
rum heroa in pristinam dignitatem restituit, ejusque
studium & oratione, ex hoc ipso loco habita, &
multo magis exemplo suo, sic artis salutaris studio-
sis commendavit, ut jam universa fere Europa se ad
Hippocratis auctoritatem contulerit.
Atque ita potiorum artium originem, quanta [30]
potuimus brevitate usi, enarravimus. Restant de-
liciae illae nostrae & amores, liberalissima humani-
tatis studia: in quibus veteres illi Graeci omnium
consensu gentium vere regnant ac triumphant.
Quem enim illa natio poëtam protulit, qui cum
Homero; quem oratorem, qui cum Demostheni;
quem historicum, qui cum Thucydide situllo pacto
com-

comparandus? Latium solum ea edidit aluitque ingenia, quae Graeciae gloriam prope in discrimen vocarent? Sed quis Graecis Latinos opponat, qui quem habent ingenii cultum, a Graecis ad se traductum esse, ingenui fatentur? Aegre ab hoc loco, & ad fructum uberrimo, & ad voluptatem suavissimo, discederem, nisi jam mihi harum literarum quotidie celebrandarum facultas oblata esset jucundissima & maximè animo exoptata meo. Quod immortale beneficium cum a Vobis, Amplissimi Proceres, in me profectum sit, Vos, par est, summa veneratione, Vestris in rempublicam & bonas literas meritis debita, a me compellari. Omnino tam illustrem prolixae erga me voluntatis Vestrae significationem dedistis, nihil ut jam aliud mihi omni vita cogitandum agendumque sit, nisi qua ratione possim metuli ac tanto beneficio dignum praestare. Ex quo quidem tanto uberior laetitiae fructus ad animum meum pervenit, quod eo semper meorum summa votorum rediit, ut mihi juventutem ad illarum artium, quarum ipse amore flagrabam, honestissimum studium erudire publica auctoritate liceret. Quo me nec majus nec pulcrius reipublicae munus afferre posse, tum ipsa ratio mihi persuaserat, tum veterum auctoritas sapientum. At enim insigne illud, quo animus effertur, gaudium non mediocriter conturbat arduae, quam capesso, provinciae contemplatio. Nam in qua tandem Musarum sede publici doctoris partes agam? Nempe in ea, quae eximiis semper in

[31]

in quocunque disciplinarum genere magistris floruit, in hoc vero humanitatis ac literarum studio non nisi summis. Verum enimvero superest, atque utinam diu supersit, studiorum meorum per duodecim annos dux & auctor fidelissimus; qui si me meaque omnia consilio suo moderari perrexerit, non est, quod hujus difficultatem muneric, quantumvis gravem, magnopere pertimescam. Ceterum sentio magis, Viri Illustrissimi, quam immensum quiddam & infinitum sit, quod Vobis debeam, quam verba, quae munificentiae Vestrae magnitudinem exaequent, reperio. Sed quid opus est exquisitis gratiarum formulis, ubi factis & re ipsa gratus animus declarari multo rectius potest? Sic igitur habete, me, quoad vixero, omnem curam, operam, laborem in id collaturum, ne quid unquam Academia Vestra vel detrimenti vel dedecoris ex me cepisse videatur. Cujus diligentiae meae ut Vos quam diutissime testes & spectatores habeam, ex animo precor.

Vos vero cum intueor, Viri Clarissimi, qui magna cum ingenii gloria divinas humanasque literas pro-[32] fitemini, quanta me voluptate perfundi existimatis? Vestrum enim haud pauci mihi non modo viam, quae ad solidiorem eruditionem duceret, praeiverunt, verum etiam tot tam luculenta beneficia apud me collocarunt, ut, si illorum memoriam non summa religione conservem, nefarie peccasse censendus sim. Jam cum docendi munus, cuius fausta, ut spero, auspicia capio, me arctius, quanquam dispari

pari ordine & loco, sed arctius tamen Vobiscum conjungit: etiam atque etiam peto a Vobis & contendō, primum, ut, si quando erravero, prudentia mea Vestra comiter in viam reducatis; deinde ut amicitiam eam, cuius per complures annos fructum ceipi jucundissimum, integrum mihi atque illibatam conservetis. Equidem nullum officii genus, quo Vos mihi devincire possum, temere praetermittam; &, quando ingenio atque eruditione Vobiscum certare temerarium est, & supra vires meas, fide, animique integritate, quae nullo oblinatur fuco, Vobiscum certabo.

Te vero, Vir summe & omni laude cumulate, Tiberi Hemsterhusi, ut nominatim appellem. Tuum in me meritorum postulat magnitudo. Nolim virtutibus Tuis, quas mirari, quam laudare facilius est, ambitiosius commemorandis, pudori ac verecundiae illi, qua non minus, quam immensae eruditionis gloria praestas, importune vim afferre. Dabis tantum hanc mihi veniam, ut grati animi [33] sensus explicans, quanta possum voce testificer, me plus, quam Tibi, mortalium debere nemini. Nam qui sum, quantuscunque sum, ex disciplina Tua profectus sum. Hanc ipsam vocem, nisi Tu eam praeceperis Tuis conformasses, quis unquam dignam, quae ex hoc audiretur loco, existimasset? Etsi igitur omnia, quae homini ab homine praestari possunt, mihi, ut qui maxime, praestitisti: est tamen aliquid amplius quod mihi a Te tribui velim.

Nimi-

Nimirum sic me quotidie consiliis monitisque Tuis institues, ut non ego, verum per me Tu erudire studiosam juventutem videare. Quo uti nihil ad publicam utilitatem potest esse accommodatus, sic laudem meam illustrabit potius, quam obscurabit.

Tandem Vos etiam adloquor & saluto, Nobilissimi Commititones, spes patriae, flos juventutis ex humanissimis gentibus politissimisque deliberate. Vestra res hic agitur. Vobis, Vobis combibendi sunt limpidissimi illi Graeciae fontes, ex quibus quicquid est optimarum artium longe lateque dimanavit. Theologia sola augustiorem ortum habet, quippe ex coelo ad collustrandas mentes nostras divinitus profecta. Verum cum novi Foederis promulgatio Graeco sermone confecta sit, ne ad ejus quidem intelligentiam aliis aditus est, nisi per Graecarum praesidia literarum. Itaque si nulla alia ex his literis speranda esset utilitas, illa tamen, quam dixi, ratio sola satis magnam vim habere deberet ad [34] animos vestros mirabili illarum amore inflammandos. Incubite igitur ad hanc tantam tam praeclaram laudem, ut facitis, meque, si tanti videar, studiorum vestrorum vel ducem capite, vel adjutorem.

DIX I.

DAVIDIS RUHNKENII

ORATIO

DE

DOCTORE UMBRATICO,

Publice dicta in

ACADEMIA LUGDUNO-BATAVA

A. D. xxii. Septembris MDCCLXI.

QUUM ORDINARIAM HISTORIARUM & ELOQUENTIAE
PROFESSIONEM AUSPICARETUR.

LUGDUNI BATAVORUM,

Apud SAMUELEM & JOHANNEM LUCHTMANS,
Academiae Typographos, MDCCCLXI.

ILLUSTRISSIMIS ET SPLENDIDISSIMIS

VIRIS,

ACADEMIAE

LUGDUNO-BATAVAE

CURATORIBUS,

GUILIELMO COMITI DE BENTINK,

RHOONAE ET PENDRECHTAE DOMINO, EQUESTRIS
HOLLANDIAE ORDINIS MEMBRO, EJUSDEMQUE
NOMINE IN CONSESSU DELEGATORUM HOLLAN-
DIAE ORDINUM PRINCIPEM LOCUM TENEN-
TI, AGGERIBUS ET VIIS RHENOLANDIAE
CURANDIS SEPTEMVIRO, ETC. ETC.

CORNELIO DE WITT, J. C.

JAARSVELDIAE DOMINO, CIVITATIS DORDRACENAE
SENATORI ET CONSULARI VIRO, EJUSDEMQUE
CIVITATIS NOMINE ILLISTRIS COLLEGII AR-
CHITHALASSICI, QUOD AD MOSAM EST,
ASSESSORI, ETC.

PETRO STEYN, J. C.

ORDINUM HOLLANDIAE CONSILIARIO ET SYNDICO
SUPREMO, MAGNI SIGILLI CUSTODI, SUPREMAE
CURIAE FEUDALIS PRAESIDI, EJUSQUE TABU-
LARII PRAEFECTO, AGGERIBUS ET VIIS
RHENOLANDIAE CURANDIS SEPTEM-
VIRO, ETC.

EO.

**EORUMQUE COLLEGIS
AMPLISSIMIS, NOBILISSIMIS2UE
VIRIS,
CIVITATIS LEIDENSIS
CONSULIBUS,**

NICOLAO VAN DE VELDE, J. C.
CONSULARIS COLLEGII CUM MAXIME PRAESIDI, ETC.

JOHANNI VAN DER MARCK,
AEGIDIIS FILIO, J. C.

PETRO CUNAEO, J. C.

HENRICO VAN BUREN, J. C.

ITEM

**SPECTATISSIMO CONSULTISSIMOQUE
VIRO,**

JOHANNI VAN ROYEN, J. C.

CIVITATIS LEIDENSIS SYNDICO, ET ILLUSTRI CURA-
TORUM CONSULUMQUE COLLEGIO AB ACTIS.

*Hanc Inauguralem Orationem,
qua par est, reverentia.
D. D. D.*

DAVID RUHNKENIUS.

DAVIDIS RUHNKENII

ORATIO INAUGURALIS

DE

DOCTORE UMBRATICO.

MAGNIFICE RECTOR.

ILLUSTRISSIMI ET SPLENDIDISSIMI ACADEMIAE
CURATORES.

AMPLISSIMI NOBILISSIMIQUE HUJUS CIVITATIS
PRAETOR, CONSULES, JUDICES, QUIQUE IIS
A CONSILIIS ET AB ACTIS ESTIS, VIRI GRA-
VISSIMI.

CLARISSIMI ATQUE ERUDITISSIMI OMNIUM DI-
SCIPLINARUM PROFESSORES.

QUI TRIBUNALI ACADEMICO AB ACTIS ES, VIR
SPECTATISSIME.

MEN.

MENTIS DIVINAE INTERPRETES FIDISSIMI ET
DISERTISSIMI.

MATHESEOS PRAELECTOR ACUTISSIME.

OMNIUM ARTIUM DOCTORES INGENIOSISSIMI.

CIVES ET HOSPITES OMNIS ORDINIS, LOCI, ET
DIGNITATIS ORNATISSIMI.

TU DENIQUE LECTISSIMA JUVENTUTIS CONCIO,
NOSTRA CURA ET VOLUPTAS.

CUM ante quadriennium eoque amplius ex hoc
illustri atque edito loco, auspicii caussa, verba
facerem, etsi animo non mediocriter conturbabar,
tamen me erigebat sustentabatque ipsius muneris,
tum mihi delati, cogitatio, quod non tam disertam
& rhetorum artificiis expolitam orationem, quam
nudam argumenti e Graecis literis hausti enarrati-
onem postulabat. Hodiernus autem dies majorem
mihi curam & sollicitudinem injicit. Etenim non
satis est, locum minus tritum, & ab Historiarum
tradendarum munere non alienum, ex vetustatis
memoria depromere, nisi hic idem omnibus verbo-
[7]rum sententiarumque luminibus ita frequentetur,
nemo ut unus, quin Eloquentiae etiam Professio
in loco posita sit, in dubium vocare possit. Verum
multo vehementius commoveor & loci, in quem
prodeo, splendore, & muneris, quod auspicor,
ampli-

amplitudine & gravitate. Est haec propria & perennis hujus Academiae gloria, illustrari magnis in omni doctrinarum genere viris, in hac autem humanitatis disciplina sine exemplo maximis. Nam ex quo ille imprimis, omnium, quotquot fuerunt, aut fortasse futuri sunt, Literatorum princeps, Josephus Scaliger, Batavam gentem incorrupto veritatis & elegantiae, quae priscis Graecorum Latinorumque monumentis continetur, gustu imbuit, hujus Academiae fasti, quot humaniorum literarum Professores, totidem prope heroas ostendunt. Omnes ne commemorem, quis ignorat Dan. Heinsii, Jo. Fred. Gronovii, Jac. Perizonii & P. Burmanni consecrata ad omnem posteritatis memoriam nomina? Adhuc, non dicam in animis, sed paene in oculis nostris versatur recondita Vir eruditio[n]e, & de laudandarum artium studiis praecclare meritus, quem nuper acerbo funere extulimus, Franciscus Oudeendorpius. Talium virorum partes cum excipiendae sint, nemo est, quantumvis ingenii & doctrinae copiis affluat, quin se sacro quodam horrore corripi sentiat, nedum ego, qui tantae rei facultatem ut assequerer, optavi quidem semper, assecutum me esse, nunquam existimavi. Neque[8] haec tenuitatis meae conscientia linguam tantum, per se satis infantem, debilitat, sed omnem etiam laetitiae, ex novo honore hauriendae, sensum, si non excutit e pectore, hebetat certe atque obtundit. Verum enim vero demissum animum allevat

Vestra, Ornatissimi Auditores, de me spes & opinio, quam ore vultuque ad festivitatem composito significatis: recreat imprimis atque confirmat honorificum sapientissimorum Academiae Moderatorum de me judicium, cui eo minus diffidere par est, quo longius & humilis ptenatio absuit, & blanda munera conciliatrix, gratia. Etenim, quae singularis summorum virorum est prudentia, non temere me in hunc altiore locum provixerunt, sed Graecarum literarum praelegendarum provincia mihi demandanda, per quadriennium virium mearum periculum fecerunt. In qua administranda cum me talem gessisse, qualem maxime voluerunt, idoneus illorum judicio visus sum, cui publicam Historiarum & Latinarum literarum disciplinam delegarent. Nec ignorabant illi, Graecarum Latinarumque literarum studium nuper se, quorundam hominum inertissima segnitie, scidisse, ut, quae olim unae eaedemque, nunc duae prope diversae artes esse videantur. Sed cum iidem praeclare didicissent, has literas ipsa natura & genere ita colligatas implicatasque teneri, ejusdem ut sit dementiae, Latinas a Graecis divellere, & navim communem cum socio dividere, verissime statuerunt, tanto quemque meliorem esse Latinarum literarum magistrum, quanto meliorem Graecarum, & tanto meliorem Graecarum, quanto meliorem Latinarum.

[9]

Jam

ORATIO INAUGURALIS.

9

Jam praetervectus scopulum, in quo ne pudor meus offenderet, verebar, liberiore magisque solo animo ad dicendi argumentum accedo, quod, ut spero, bonum om̄en novi honoris auspiciis faciet, eritque huic loco & tempori accommodatum. Omnium fere, in simili munere adeundo, orationem vel in literis commendandis, vel in causis, cur illae labantur & ad interitum vergant, inquirendis video consumi. Quas quidem caussas cum alii aliunde repeatant, hi vehementius invehuntur in juventutis desidiam & mollitem; illi parentes objurgant, qui ad ambitionis vanitatem, & quaestus humilitatem referant omnia, ad cultum ingenii nihil: hi ingens, quod nuper exarsit, vernacularum linguarum excolendarum studium Graecas Latinasque literas e medio pellere indignantur: illi denique bonas artes, potentium virorum patrocinio orbatas, sic concidisse, graviter conqueruntur. Vere omnes ac merito: quis neget? At mihi in hanc cogitationem incumbenti, quicunque in hoc argumento copiosissime sunt diligentissimeque versati, visi sunt praecipuam, quae literarum fundum affligit, calamitatem vel plane transiisse, vel leviter attigisse, sive quod ejus rei explicatio aliquid invidia habitura videretur, sive quod semet ipsi imprudenter traducere nollent. Profecto, quae vulgo Musis infesta creduntur omnia, non tantam melioribus literis pestem afferunt, quantam multi eorum, qui se humanitatis magistros dici haberique volunt.

Hi enim cum praeclaram juventutis indolem absurdā, & nullo consilio temperata; disciplina corrumpunt, & felicia naturae semina, quae fovere & excitare deberent, extingunt, quid, quaeso, aliud agunt, nisi ut ipsum humanitatis studium in perniciem vocent, teterimamque barbariem reducant? Vere igitur Petronius Arbiter omnem liberalis doctrinæ, in primis eloquentiae, in deterius lapsae culpam confert in *umbraticum Doctorem*, qui *juvenum ingenia delet*. Juvat, quam Petronius leviter perstrinxit umbratici doctoris disciplinam, in hoc eruditissimorum hominum conventu explicare uberioris, praesertim cum illa examinanda, quam ipse viam ac rationem docendi tenendam putem, simul significare ac declarare possim. Quod dum facio, quaeso a Vobis, Ornatissimi Auditores, ut me, sicut facere instituistis; benigne attentequē auditatis.

Etsi plerique mortales insito quodam lucis & celebritatis studio ducuntur, multos tamen in literarum studiosis reperietis, qui sive naturae morositate, sive superbia, & aliorum contemtu, sive nimia literarum aviditate, sive quacunque alia caussa, in musei umbra ita se literis abdant, ut reipublicae [11] lucem, hominumque consuetudinem fugiant, nec quicquam, quod ad communem fructum & utilitatem pertineat, in adspectum producant: qui inde a Latinis *umbratici* sunt appellati. Hi postquam se ab hominum commercio segregarunt, ceteris hominibus

hominibus nulla re similes esse volunt, sic demum, stulte credentes, se graviorem augustioremque speciem habituros. Vultus est tetricus & truculentus, ridiculus incessus, abhorrens a more communi corporis motus, vestitus immunda illuvie squalens, ut non homines dices, sed hominum terricula-
menta. Quodsi forte ex umbraculis suis in hones-
tioris conventus lumen protrahantur, tum vero
quasi in sole caligant, anxie trepidant, nec, ut
ingenuos homines decet, oculos attollere audent.
Ex hoc insano solitudinis studio, primum, animus,
si ante integer fuit, contumaciam arrogantiamque
contrahit. Nam ut infantes, quibus nulli obtigere
collusores, contumacissimi esse solent, sic umbra-
tici homines, ab omni convictu consuetudineque
civili remoti, cum nunquam vel monendo, vel
castigando, ad humanitatem sint comitatemque
revocati, duros, difficiles, & prope intolerabiles se
aliis praebent. Cumque in illa vita solitaria, qui
plus ipsis sapiat, videant neminem, opinionis &
assentationis errore se solos inter mortales sapere,
se solos pulchros beatosque esse putant. Porro in
istis latebris sensum, qui communis dicitur, ita
perdunt, ut, si aliis, atque de literis, sermo cum [12]
ipsis instituatur, vix muliercularum ludibrium
effugiant. Talis denique eorum animis stupor ab
obscura vivendi ratione offunditur, ut, quid in
quaque re verum, pulchrum, & decorum sit, sen-
tire nullo modo queant. E decori praesertim neg-
lectu

lectu innumerabiles existunt ineptiae, quæ per omnes vitae partes vagantur. Hoc Pedantismi vitium (utamur enim Gallico verbo, cum in Latina lingua satis aptum huic rei nomen non invenimus) hoc igitur vitium tam late patet, nullus ut eruditiorum ordo sit, quem non ejus contagio levius gravius infecerit. Sed, ut verum vel invitus fatear, maxime hoc malo laborant ii, a quibus omnem decoris, pulchritudinisque sensum, ipsam denique amabilem humanitatem exspectaretis, propterea quod literas, quae ab humanitate nomen habent, profitentur. Quid ergo? an humanissimae literae, quae mores emollire, & feritatem animis eximere dicuntur, quiunque illas colunt, feros atque inhumanos reddunt? An veteres scriptores, pleni venustatis, gratiae, leporis, ut quisque familiarissime cum iis versatus est, ita illum ineptum, agrestem & inficetum a consuetudine sua dimittunt? Minime vero. Unde igitur hujus rei caussam ducamus? Nempe haec humanitatis disciplina, primum, rerum magnitudine & varietate tam ampla est, & per tot antiquitatis monumenta dissipatur, ut, nisi quis divino praeditus sit ingenio, remotus plerumque ab oculis populi,

[13] omne otium tempusque in ea discenda conterere debeat. Quo umbratili otio cum quidam ita capiantur, ut, Timonis instar, ab omni humana societate abhorreant, sensim inde mores contrahunt, quos dixi. Deinde hae ipsae literae, quamquam maxime elegantia & suavitate censentur, habent tamen hic illic spinas vepresque, non illas quidem a scriptorum inge-

ingenio, sed a barbari temporis inscitia & corrup-tela. In quibus senticetis cum isti, nescio qua-mentis pravitate ducti, libentius desideant, quam in laetis amoenisque viridariis, necesse est ingenium etiam exasperari, & velut horridum hispidumque reddi. Huc accedit insanum minutiarum studium, quod proprium est literatoribus otiosis. Gerris enim crepundiisque tractandis animus ad eam hu-militatem abjicitur, ut nullius, nisi levis, minutae, & puerilis rei cogitationem suscipere possit.

Jam satis bene cum literis, earumque studiosis ageretur, si tales lucifugi suum modo ingenium perversa studiorum ratione corrumperent. Sed cum juvenilis aetas iis potissimum erudienda tradi soleat, eadem perversitate juvenum ingenia ad altum sur-gentia delent. Etenim falsa scientiae opinione inflati, non se accommodant infirmis ingeniis, sed, ut supra vulgus sapere videantur, eruditionem ven-ditant, docendo difficultates augent, & angustas puerorum mentes paeceptorum farragine oppri-munt & suffocant. Ita fit, ut adolescentuli animum despondeant, & quas nondum cognovere literas, [14] odisse incipient. Dandum esse aliquem huic aetati ludum, quo animus remittatur, indulgendum interdum & connivendum levioribus peccatis, una & consentiens prudentum virorum vox est. At hic de umbra docto semper est

*Difficilis, querulus, laudator temporis acti
Se puelo;*

semper

semper in ore habet illud in scholis adeo decantatum: *o! tempora, o! mores:* Sed ut faciles simus, & hanc tristitiam ac morositatem feramus, quis immanem in puerorum terga saeviendi consuetudinem ferat? Vix alia res est, mihi credite, quae majorem optimarum artium studiis calamitatem importet. Accidit enim nescio quo iniquo literis fato, ut plagi osi Orbilii illis potissimum, qui ingenii praestantia literis aliquando ornamento essent futuri, omnem discendi amorem excutiant. Frustra quis erectioris indolis juvenes, tali contumelia affectos, ubi semel scholas reliquerint, revocet ad veteres scriptores iterum evolvendos: quippe cum ipso Ciceronis aut Virgilii nomine redit tristis imago immisericordis paedagogi. Quid jam dicam de ridiculo horum magistrorum supercilie & fastu? Ferulam dum gestant, sceptrum regium se tenere opinantur, stolidaque jactant, se Grammaticam, doctrinarum reginam, docere, secum & natas & morituras literas: erigunt denique tribunal, Scioppiano isti simile, ad [15] quod summi viri, si forte in vocula syllabave lapsi sint, obtorto collo rapiantur. Atque utinam hanc arrogantiā, ceterasque scholasticas ineptias in scholis relinquerent, nec secum in vitam civilem ferrent! Sed, dum puerorum gregem facta auctoritate continent, in eam consuetudinem adducuntur, ut extra scholam etiam eandem gravitatem affectent, vultumque minacem ostendant. Quibus moribus cum semet ipsi omnium contemtui exponant, tamen deplorant

plorant sortem suam, & graviter queruntur, se lepidorum hominum ludibrio vexari, congressumque suum, tanquam contactu contaminet; a viris illustrioribus vitari. Sed ut illi dignas moribus suis poenas luunt, sic iniquissimum est, paucorum ineptias vulgo ad universos trahi, ipsumque scholasticum ordinem, cuius quanta est utilitas in republica, tanta etiam dignitas esse debebat; in contemptum & invidiam vocari.

Cognovistis, Auditores Ornatissimi, doctorem umbraticum in leviori Grammatices studio: jam eum cognoscite in graviori.

Praeclare comparatum est more institutoque magorum, ut juventus salutaris Graecorum Latinorumque scriptorum tanquam succo mature imbuatur. Cum enim viri eximia mente et consilio praediti vidissent, non summam modo humani ingenii vim in Graecis Latinisque eluxisse, artesque omnes liberali homine dignas ab iisdem & inventas esse, & plene cumulateque perfectas, sed incredibilis etiam animi virtutes in eorum libris esse expressas: ex his fontibus omnem ingenii cultum, omnem solidiorem [i6] doctrinam, sapientiae porro ac prudentiae praecepta; &, quod multo majus est, vitae bene instituendae exempla haurienda esse statuerunt. Horum igitur scriptorum interpretatione prope omne ejus, qui se humaniorum literarum magistrum profitetur, munus absolvitur: Sed has partes, nolite dubitare, quin omnium pessime tueantur ii, qui tota vita in umbra

desederunt. Nam, ut alia mittam, quis non intelligit, ne lucem quidem a tenebris magis differre posse, quam horum vespertilionum judicium discrepat a veterum scriptorum, quos interpretari co-nantur, sensu? Hi quidem cum omnem vitam in reipublicae luce, in bello, in foro, in legationibus, aliisve gravissimis civitatis munib[us] transegissent, aut mores venustorum hominum consuetudine ex-coluissent, simillima splendidae vitae monimenta literis prodiderunt. Nihil in illis humile, nihil putidum, nihil ineptius fucatum, nihil quod scholae sordes redoleat: omnia lucent naturali pulchritudine, & singulari quodam splendore, quem magni & elati animi tanquam spiritus afflavit. Jam quomodo magistri, e latibus extracti, juventutem ad talis pulchritudinis sensum acuent, quam nec sentiunt ipsi, nec, ut sentirent, unquam elaborarunt? Quomodo, qui omnes cogitationes suas in quisquiliis abje- runt, quid suaviter, acute, venuste, magnifice dictum, secusve, sit, judicabunt? Mirum fortasse qui- busdam videatur, quod dicam: sed verum esse,

[17] ipse experiundo cognovi. Saepenumero homines mediocriter docti, at bono praediti ingenio, & vitae humanae usu politi, quid in antiquis scriptoribus rectum, venustum, & admirabile sit, multo melius intelligunt, quam qui aetate in tenebris ergas-tulis conterenda, permagnam sibi eruditionem com-parant. Gallica gens, ut ludis dedita scenicis, Tragicorum & Comicorum poëtarum exquisitum
judi-

judicium habere putatur. Ac vidi in ipso hujus gentis elegantiori sexu, non eruditas illas quidem de scholae more, aut ineptas eruditionis ostentatrices, quales Galliae Menander lepida fabula exagavit, sed quarum praeclarus naturae habitus sola vitae elegantia esset excultus, vidi igitur, quae de Sophoclis & Euripidis dramatis, sibi tantum per versionem cognitis, longe verius judicarent, quam multi, quos cognoram, de schola literatores, qui omnes horum poëtarum versus memoria tenebant. Non illae quidem disputare poterant de loquendi formulis, de Atticismo, de metro Tragico, sed tanto melius intelligebant, qua ratione fabula esset contexta, quam apte nodi adstricti, & rursus soluti, quantum poëtae artificium in moribus exprimendis, quae sententiarum altitudo, qui animorum motus efficaces vel ad virtutis amorem, vel ad vitii odium concitandum. Vix ullus poëta est, qui laetioris generis & fortunae hominibus magis in deliciis sit Horatio. Cui tametsi nihil ad summam vel ingenii vel artis laudem deest, tamen, quod prae ceteris^[18] poëtis, magnis splendidisque viris comes haereat, in primis tribuendum est mirificae illi urbanitati, quam ex Maecenatis, unius omnium politissimi viri, & vero ex Augusti aula, verissima omnis elegantiae schola, duxit. Hanc Horatii venustatem lucifugi, quos perpetuae lucubrationes stupefecerunt, gustare non possunt: sed ingenio elegantes viri sentiunt eo acrius, quo magis versati sunt in luce commerciorum.

Itaque verissimum credo id, quod mihi aliquando confirmavit vir generis splendore, & honorum amplitudine, incertum, an ingenii & doctrinae elegantia illustrior*, cum diceret, se juvenili aetate Horatium ita trivisse, ut omnes ejus versus tanquam digitos suos nosset, sed exquisitiores ejus veneres & lepores tum demum, eum honorum cursu ad mores hominum, regum inprimis & principum, cognoscendos esset delatus, penitus percepisse. Sed redeat oratio ad umbraticos doctores, unde deflexit. Ut humilis & angustus eorum animus est, ita humilem etiam de antiquis scriptoribus opinionem suscepérunt. Nam quod bonorum, quae inde ad nos proficiscuntur, omnium minimum est, ut sermonis puritatem ex iis hauriamus, illi longe maximum & prope dicam unicūm bonum censem. Itaque, missis rebus, quarum cognoscendarū caussā veteres [19]scriptores ab hominibus sanis leguntur, nihil nisi verba scrūtantur, diligentia quidem adeo miseranda, ut, quoties vocabulum vel dicendi forma apud quemque scriptorem occurrat, scrupulose ad calculos vocent. Ex quo luto si se erigant, ritus antiquos & fabulas ad ineptias usque consequantur. Non illi, legendis divinis Homeri & Virgilii carminibus, una cum poëtis animo efferuntur, & semet ipsi videntur majores fieri, non int̄iores ingenii & sapientiae opes quaerunt, sed in verborum cortice haerent, fabulisque cognoscendis delectantur. Ex

* Comes Guil. a Bentink,

quo

ORATIO INAUGURALIS.

10

quo fabularum studio ortae sunt vanae & ridiculae
talium Grammaticorum quaestiones, veterum etiam
Judibrio explosae: Quid Sirenes cantare sint solitae?
quot Ulysses remiges habuerit? Quae nomina fue-
rint heroum in equo Trojano abditorum? An canes
aluerit Cyclops? O! minutos magistellorum animos!
o! stultum laborem ineptiarum! Idem in Cicerone
non id, quo uno vera ejus magnitudo judicanda est,
vim eloquentiae, sapientiam vita, haud facile dix-
erim, an scriptis testatiorem, animum denique om-
nium rerum prae patriae salute contemtorem, ad-
mirantur, sed festivam loquendi formularum copiam
& varietatem. Et mirabimur, juventutis talibus
magistris commissaे animos, non ad magnificentiam
ali & roborari, non ad veterum heroum exempla
formari, sed potius deprimi ad frivolarum vanarum-
que rerum studijum?

Hic quod diximus, umbraticos doctores maxime
ritus antiquos venari, nemo ad antiquitatis contu- [20]
meliam trahat. Quis enim, cui mens sana est, re-
prehendat studium ad utilitatem uberrimum, & ad
suavitatem jucundissimum, sine quo nullus ad quem-
vis veterem scriptorem intelligendum aditus patet?
Non morum, consuetudinumque vetustarum in-
vestigationem, sed praeposteram perversamque,
qua isti antiquitatem excutiunt, diligentiam speni-
mus & repudiamus. Etenim neglecta illa antiqui-
tatis parte, cuius perlate patet usus, in levibus
nugatorijsque inquirendis versantur. Citius tibi
expli-

explicabunt, qui Deus fuerit Ajus Locutius, quae Dea Cunina, quae Cloacina, quam quod sit discrimen inter jus Civitatis, jus Latii, & jus Italiae. Citius enarrabunt, quid Romani comedere & bibere soliti fuerint, quam qua ratione rempublicam temperarint. Itaque cupienti tibi aucti lapsique Imperii Romani caussas cognoscere, animum expiebit Montesquieusius; hi praeclari antiquarii te inanem dimittent. Extitere quondam Aristotelis libri Πολιτείαν, quibus CLVIII. Rerum publicarum originem, formam, leges, publicos privatosque mores explicuerat, divinum & admirabile opus, ut e fragmentis existimare licet, quod plurium aliorum librorum, qui ad nos pervenerint, jactura redemptum vellem. Atque hoc tam grave damnum qui deplorent, multi sunt, qui resarcire conetur, nemo. Haec, haec digna est eruditio & antiquitatis [21] studioso homine materia, qua rite tractanda de civili disciplina, atque adeo de genere humano bene mereatur. Contra paedagogorum ingeniis relinquendae sunt insulsae de veterum calceis, annulis, fibulis, & poenulis compilationes.

At dixerit aliquis, si inficiet tenebriones in veterum libris nihil nisi ritus & formulas quaerunt, neque adeo vim & praestantiam, quae illis inest, mente & intelligentia consequuntur, qui fit, ut classicos, quos vocamus, scriptores tam ambitione laudent, sine modo crepantes coeleste Platonis ingenium, Atticos sales Aristophanis, admirabilem Ciceronis elo-

eloquentiam, beatam Livii ubertatem? Huic quod respondeamus, non alte petendum est. Nego illos de suo sensu, & de certa animi persuasione sic judicare: negent omnes necesse est, qui eorum stuporem & ineptias cognorint. Quid igitur? Psittacorum instar voces, quas a primariis viris acceperint, reddunt, si forte imperitis persuadere possent, non minus se, quam Scaligeros & Casaubonos, quae tantorum scriptorum sit excellentia, tenere. Ac nescio, an priscis scriptoribus contumeliosum sit, ab istis cum laude commemorari. Nam qui a studiis nostris alieni, Demosthenem, ut hoc utar, aut Ciceronem talium magistrorum praeconio celebrari audiunt, statim sibi fingunt speciem abjecti, inepti & umbratici literatoris, quales sunt, qui eos laudibus ferunt. Unde fit, ut multi optimos antiquitatis scriptores istorum jejunitate metientes, ipsas ingenuas artes, quae inde ad nos manarint, respuant, [22] ac pro nihilo ducant. *Enimvero paedagogorum labes non est cum divinis viris communicanda.* Jaceant magistelli: in coelo sint veteres heroës: rideatur paedagogica disciplina: in honore sint artes ab antiquorum ingenio ad nos profectae. Sed non satis est cerebrosis doctoribus, veteres comparato ad ostentationem studio laudare, nisi hanc laudem conjungant cum acerba ingeniosorum, quos recentior aetas tulit, scriptorum vituperatione. Etenim seculum, quo vivunt, illis adeo consensuisse videtur, nihil ut in ullo doctrinae genere, quod legi operae pre-

DAVIDIS RUHNKENII

pretium sit, proferre queat. Nauseant ad Bossueti & Fenelonii eloquentiam: illepidos vocant lepores Molierii: sordet Cornelius cum Sophocle, Racinius cum Euripide comparatus. Fontantum vero ubi Phaedro longe praeferri audiunt, plane cerebrum sibi excuti putant. Nos tamen si veteres artibus iis, quae ingenio continentur, ita excellere judicamus, ut posteris omnem sui consequendi spem abstulisse videantur, tamen, quin vel stolidi, vel invidiae labore suffusi, obtrectatoris sit, stūam nostrae aetati laudem detrahere, nihil dubitamus. Quin ad utilitatem fructuosissimum, atque ad animi voluptatem liberalissimum est, maxima ex antiquitate ingenia ceterioris temporis luminibus committere, & quam felici studio recentiores antiquos illos imitati sint, curiose explorare. Ecquid vero aliud livore pallidi Grammatistae acerbissimo in nova ingenia odio proficiunt, nisi ut ipsi liberalioris animi viris risus jocusque sint, vel, quo nihil est indignus, auctoribus antiquis invidiam conflent. Est enim novitiorum quorundam scriptorum ea stultitia, ut se tum demum illatam sibi injuriam egregie repulisse putent, cum indignationem & iram, quae in paedagogos effundenda fuisse, in ipsam antiquitatem evomuerint.

[23] Sentio orationem a proposito paullum declinasse. Agebatur enim in primis, ut, quae umbraticorum paedagogorum per omnes humanitatis partes disciplina sit, ostenderemus. Hoc igitur faciemus, ubi ante, quam fieri potest brevissime, demonstramus,

quo-

quomodo eorundem inscitia humaniorum literarum fines, a veteribus sapientissime constitutos, mutari. Olim humanitatis studiis non tantum Poësis, Eloquentia, & Historia, sed in primis Philosophia, &, sine qua vix percipi philosophia potest, Mathesis continebantur. Quintilianus quidem in ipso Grammatico, id est, poëtarum interprete, cum philosophiae, tum siderum scientiam requirit: quippe poëtae, quos vetustissimos sapientiae magistros fuisse scimus, permulta Philosophiae & Astronomiae vestigia carminibus suis impresserunt. Sed videte, quam versa in deteriorem partem sint omnia. Isti in literarum opprobrium nati literatores, cum nugarum levitati tractandae essent ad sueti, Mathesis difficultate deterrebantur, nec Philosophiae severitatem ferebant. Quid igitur [24] accidit? Veteres philosophos omnes, quamvis classicorum auctorum numero comprehensos, procul a se amandarunt, ipsamque Philosophiam (o! coecas hominum mentes!) tanquam infaustum omen despuerunt. Videas igitur, qui alias poëtas vastis commentariis obruant, non audere attingere Lucretium. Mole annotationum & conjecturarum laborant Ciceronis Orationes & Epistolaæ. At ejus libris philosophicis, qui interpretis nomen & dignitatem sustinere possit, nondum obtigit quisquam. Quid? Manilius nonne tenebris sordibusque adhuc oppletus jaceret, nisi literatores in paucis graviorum artium praesidio instructi, Scaliger, Huetius &

Bentlejus illum sibi explicandum corrigendumque sumsissent? Quae cum ita sint, quis miretur, literatores saepe a philosophis tanquam syllabarum aucupes rideri, qui paleas modo e veterum libris legant, uberrima rerum sententiarumque segete neglecta? Quo opprobrio si tales, quales descripsimus, dignos censem, ad suum judicium adscríbant sententiam nostram. Verum artificum insciatiam ad artes ne transferant, neve propter quorundam literatorum fatuitatem, ipsas politiores literas contemnant. Nam turpe est philosophis, nescire hominum culpam segregare ab innocentia rerum.

Philosophia igitur & Mathesi bonarum artium choro exclusis, restat umbraticis magistris Eloquen-
[25] tiae, Poësis & Historiae disciplina. Jam primum videamus, quam viam faciant ad eloquentiam ituris. Qui eloquentiam ex vero aestimant, non magnam vim ad eam comparandam praeceptis tribuunt, sed prope omnem ab animo mágno & excelsa, virtutis et sapientiae admiratore, vitiorum, sordidarumque rerum contemtore, ducunt. Qualem animum si quis veterum oratorum, Demósthenis in primis & Ciceronis, lectione adjuvet incitetque, assidua dicendi scribendique exercitatione adjungenda, facile, quod in eloquentia summum est, consequetur. Sed ad hanc veram & masculam eloquentiam cum pravī & illiberalis animi magistri adspirare non possent, aliam adulterinam in scholas invexerunt, verbis turgidam, sententiarum inanem, & ceteris rebus ineptam;

ineptam; ut merito in eos corruptae eloquentiae culpam conjiciat acerrimus umbratilis disciplinae exagitator, Petronius. *Pace vestra, inquit, liceat dixisse, primi omnium eloquentiam perdidistis. Leibus enim atque inanibus sonis ludibria quaedam excitando effecistis, ut corpus orationis enervaretur et caderet.* Hic si ita de aetatis suae rhetoribus judicavit, quid eum, si viveret, de recentioribus magistris censemis judicaturum, qui non eloquentiam, id est, sapientiam copiose loquentem, sed stultitiam loquacem juventuti tradunt, & tum se credunt mirifice locutos, cum oratio sua a communi ratione maxime abhorret. Sunt, qui exoletae vetustatis amore capti, eum *Evandri matre loquuntur* [26], ut docti etiam, nisi glossaria percursa & prope decantata habeant, in singulis verbis haereant. Multo plures, spreta aurea illa Ciceronis simplicitate & verecundia, tumidum, phaleratum, & translationibus audax dicendi genus sectantur, cuius exemplum in Symmacho & Sidonio Apollinari habemus. Tales rhetores quondam multorum ex Belgis animos veluti pestilenti sidere afflarunt; quorum perversa ratio tam late manavit, ut etiam nunc reperiantur, qui non aliam orationem, nisi quae ex ampullis, & grande quid sonantibus verbis, nullo aetatis scriptorumque discrimine, conflata sit, pulchram ac magnificam ducant. Atque hanc potissimum caussam esse crediderim, quare Belgae quos cunctis gentibus eruditionis gloria antecelluisse

constat, una bene dicendi scribendique laude cesserint Italos, qui se totos ad Ciceronis, & ut quisque ei proximus est, imitationem contulissent. Neque tamen uno hoc morbo novi eloquentiae magistri laborant. Doctam etiam obscuritatem & ipsi captant, & discipulis suis commendant, proptereā quod vulgus maxime eorum, quae non intelligit, admiratione stupet. In hac ipsa Academia humanitatis disciplinam tradidit vir quidam doctissimus, extemporali oratione, ut accepimus, satis p̄aestans, sed idem cum curam ad scribendum adhibuisset, stili morositate, & putida eruditionis

[27] ostentatione ita omnia obscurans, ut libri ejus, qui extant, non ad bonas literas illustrandas, sed ad hominum ingenia fatiganda scripti esse videantur. Huic vitio etiam affines sunt nonnulli aetatis nostrae philosophi, qui, quas res populari ac perspicuo sermone enunciare possent, nimiae subtilitatis affectatione verbis exprimunt a communi usu abducatis, interdum etiam novis, & a se satis inconcinne conflictis. Ipsa ratio loquitur, si vel rhetores tacent, rebus attemperandam esse orationem, humilia summisse, magna graviter, mediocria temperate esse dicenda. In quo, dici non potest, quantopere peccent oratores ex umbra, & scholae pulvere ad dicendum prodeunt. Vidi, qui, quibus verbis Alexander M. milites ad fortiter pugnandum, iisdem discipulos ad discendi studium cohortarentur; & qui in mansuetiorum Musarum contemtiores declamatūr,

maturi, Ciceronis Catilinarias compilarent. Vidi contra alios, qui dicta per vernilem jocum a Comicis, rebus gravissimis accommodarent; cum irrisione intelligentium. Adeo verum est, quod divinitus dixit Horatius:

Scribendi recte sapere est et principium et fons.

Quodsi paedagogica fatuitas in Eloquentia, sive aliis tradenda, sive exercenda, ludos praebet, quid eam facere arbitramini in Poëtices studio? Vetus dictum est, poëtam non fieri, sed nasci. Quod etsi semper illi magistri in ore habent, tamen, quae[28] ejus vis sit, non intelligunt. Nam tot formulis & dictatis hanc artem tradunt, quasi naturae nihil, omnia egregiae disciplinae suae tribuenda sint. Ita juvenum, qui celeriores animi motus habent, studia tardant; a natura destitutos excruciant misere. Sed, o! boni, de medio tollite praeceptorum acerbum, nec dubitate, quin vanissimus omnis in hac arte conatus sit, nisi quis altos sensus, laetam ubermque ingenii venustatem, & raram in veritate ac natura imitanda felicitatem, secum quasi domo attulerit. Quo divino munere qui caret, non dicam poëta, sed se idoneus quidem futurus est poëtarum interpres. Hoc verissime a nobis dici, vestri in poëtas commentarii ostendunt. Quoties enim poetis de vestro ingenio ineptias affingitis? Quoties eos corrigendo ad turpem sermonis humilitatem deprimitis? Quoties eorum veneres & latentes jocos, aut

aut non capit, aut interpretando pervertitis? Sed ineptiendi nullus modus est. Ingenium etiam suum, vel invitis Musis, in carmine pangendo periclitantur, invitati prava aetatis nostrae facilitate, quae versibus canoris, et ad aurium lenocinium comparatis contenta est, nec magnopere desiderat vel nativam ingenii urbanitatem, vel exquisitarum sententiarum copiam. Quomodo igitur in carminibus scribendis versantur? Ex sicco & arido cerebro si nihil extundi potest, prosodiae, thesauri poëtici, [29] florilegia, & similia infelicium ingeniorum subsidia adhibentur. Haerent, unde carminis principium ducant? Ex Helicone advocantur novem sorores, vel ex Olympo totum agmen Deorum. Nuptiae sunt elegia celebranda? Benignam materiam suppeditant Venus magico cesto cincta, &, quem illa comitem trahit, Cupido pharetratus. Funus versibus ornandum? Convicia de trvio in Parcas & Plutonem congeruntur. Tota denique mythologia ita jactatur & inculcatur, ut Ovidii Ibin te legere credas. Ex horum etiam umbraculis prodiere difficiles nugae, anagrammata, chronosticha, acrosticha, isopsepha: quae dum refero technopaegnia, jam in ore vestro, Ornatissimi Auditores, fastidii signa conspicio. In his ludicris cum olim graves etiam doctique viri bonas horas perdiderint, est sane, quod gaudeamus, aetatem nostram ita resipuisse, ut, qui in talibus ingeniosi videri velint, vel puerorum sibilis explodantur. Sed quid poëtastorum

trorum deliriis immoror? Ad Historiae docendae rationem veniamus.

Historiam aliter tradit tenebris & squalore obsitus ductor, aliter elegans & vitae usu limatus. Ille in hoc studio majores memoriae partes esse censet; hic judicii. Ille in fabulosi temporis caligine haeret, ubi reconditam eruditionem ostentare, minutusque observationes jactare possit; hic ex vetusta historia certissima quaeque deligit, studiumque suum ad haec quoque citeriora tempora traducit. Ille prae magni & pulchri inscitia levibus, vanis & inutilibus immoratur; hic ad Polybii normam indagat[30] gentium origines, sedes, migrationes, regnorum conversiones, incrementa, deminutiones, mores, instituta, leges, religionem, nec tantum, quid evenierit, exponit, sed a quibus consiliis & caussis quaeque actio manarit, quibus artibus casibusve impedita, infelicem exitum habuerit, quibus adjuta, felicem. Ille denique se magnifice circumspicit, ubi immensam factorum nominumque copiam memoria comprehendenterit, variamque sibi eruditio nem compararit; hic etsi veram eruditionem nec ipse negligit, tamen praestantissimum historiae fructum esse statuit, splendidis & immortalibus maximorum virorum animis contemplandis, tum se ipsum, tum disciplinae suae alumnos ad talis virtutis excellentiam conformare, atque adeo inde sapientiae potius & prudentiae praesidia petere, quam eruditionis. Exterunt quidem, superiore praesertim

praesertim seculo, e latibus magistri, qui supra Grammaticam sapere, & historiam, scribendis politicis in veteres Historicos observationibus, ad vitae civilis usum transferre auderent. Sed, mihi credite, nunquam alias turpius se dederunt. Nam scholasticis ineptiis oblii, de regum & rerum publicarum controversiis, tanto fastu & supercilie, quanta ignorantia & temeritate, pronunciabant, & prudentiae preecepta, quae cuivis non stultissimo, lectis auctorum verbis, suapte sponte in mente

[31] venirent, ad fastidium usque inculcabant. Quod si qui in otio & solitudine consenserint, ad historiam docendam minus idonei reperiuntur, quales futuros existimatis in historia monumentis literarum prodenda? Profecto nec bellum commode narrabit, qui nunquam pulverem, solem, clamorem, castra viderit, nec rerum publicarum virtutes aut vitia intelligenter explicabit, qui a civitate regenda longe remotus, in obscuris angulis vixerit, nec arcana aulicorum consilia callide assequetur, qui hominum aditum sermonemque fugiens, ne privatorum quidem ingenia cognorit, nec dignam magnis rebus orationem afferet, qui in sordibus voluntatus, omnem pulchritudinis sensum perdiderit. Atque hinc ratio repetenda est, cur, quicquid aetas nostra, in hoc genere efficere conetur, cum antiquis historiae monumentis comparatum sordeat. Nam qui illa aetate historiam literis mandarunt, e Graecis Thucydides, Xenophon, Polybius, e Latinis Sallustius, Caesar, Livius, Tacitus, cum vel exercitibus praefuisserent,

vel maximas civitates rexissent, vel certe magnum rerum civilium militariumque usum sibi compararessent, non modo acta & eventus, sed consilia etiam & caussas verissime exponere, omninoque historiam, quae civilis prudentiae magistra sit, condere potuerunt. Hodie vero quam abjecta & depresso est historiae conditio! ad quam scribendam umbratici fere homines studium suum conferunt, iidemque, quo nihil turpius est, mercede conducti. Itaque jejunis & macilentis annalibus, [32] commentariisque abundamus: historiae quod nomen mereatur, vix habemus.

Ex plena & perfecta earum artium, quas antecommemoravimus, scientia efflorescit & redundat Critice, antiquitatis omnis interpres & judex, veri obrussa, fraudum indagatrix, corruptelarum expultrix, quae nullis limitibus circumscripta, per oratores, poetas, philosophos, historicos late vagatur, & severam ingeniorum monumentorumque quasi censuram agit. Hujus artis facultate eos tantum, qui ingenio supra communem mensuram eminuerint, omnisque liberalis doctrinae pene infinitam vim animo comprehendenterint, excelluisse scimus: qui quam pauci omni aetate fuerint, nemo ignorare potest, nisi qui literarum historiam ignoret. Sed hic in umbraticis doctoribus quid potius mirer, dubito, stultitiamne, an impudentiam? qui hanc divinam artem, quam ne attingere quidem debebant, sibi

solis arrogant, hanc tanquam filiolam exosculantur,
hujus denique facultate censeri volunt. Etenim
ingenium ineptiis depravatum, tricasque eruditus
potius, quam veram eruditionem, ad Criticen exer-
cendam afferentes, variantium lectionum farragine
congerenda, literarum apicibus ad superstitionem
usque excutiendis, vocula mutanda, rancido quodam
verbo e situ & squalore revocando, egregie, si Dis

[38] placet, se Criticorum munere fungi credunt. Sic, dum
se veram putant Criticen tenere, quid aliud, quam
vilissimum literarum aucupium, tenent? Nulla au-
tem in re tantopere sibi placent, quam in corrigen-
di dicam, an depravandi studio. Evidem com-
memorare possem, qui omnem aetatem in eo con-
terant, non ut sibi ex antiquis scriptoribus sapienti-
am, & bene dicendi intelligentiam ac facultatem
comparent, vitamque ipsam elegantiorem reddant;
qui unus est hujus studii fructus, liberali homine dig-
nus: sed ut commissa a librariis peccata investi-
gent, in iisque tollendis operam venditent suam.
Igitur ut quisque scriptor barbariae sordibus conta-
minatissimus est, ita libentissime in eo commoran-
tur, habitant, haerent. Mitto recentioris memoriae
exempla, ne quem describere velle videar. Nonium
Marcellum quis nescit superiore seculo multo
diligentius tritum esse, quam Livium, aut quemvis
alium bonum scriptorem? Caussam si quaeritis,
haec est, quod lacera auctorum apud Nonium
fragmenta benignorem corrigendi materiam pree-
berent.

berent. Quam dispar fuit ratio veri, si quis unquam, Critici, Joan. Freder. Gronovii *, cuius aurea verba hic recitare, non alienum fuerit: *Ego a prima aetate in lectioне veterum id potissimum habui, ut mei mores emendarentur, non ut apices & puncta librorum. Si interim frequenter legendo eo profeci-
mus, ut genium capere scriptoris, ipsumque sua* [34] *mente & stilo donare possem, in lucro deputavi. Bar-
bari sunt, qui non puram aquam atque ingenuam,
quam turbidam sordibusque permixtam bibere ma-
lunt. Sed nihil infelicius magistris, qui in literis
& syllabis consenserunt, pulicuм saltus metivuntur,
&c. Ad hujus vini normam, quicunque Critici
dici haberique volunt, studia sua dirigant, repudi-
atis stolidis Pseudocriticorum institutis, quibus haec
ars in eum contemtum adducta est, ut eleganti
ingenio viri, aliud studiorum genus professi, ejus
cognitionem sibi indecoram & turpem ducant.
Quanquam res jam eo rediit, ut Critice contemtum
sui prope patienter ferat: sed infamia, qua adasper-
gitur, acerbissimum ei dolorem inurit. Etenim
permulti eorum, qui se Critices alumnos ferunt, ex
umbratico maxime genere, morum foeditate bonis
honestisque viris se adeo invisos & pene despuen-
dos reddunt, ut inde summum dedecus & ignominia
in ipsam artem, quam se profateri dicunt, redundet.
Citat quidem Critice innocentiae suae testes, Is.
Casaubonum, J. Fr. Gronovium, N. Heinsium,*

* In Epist. ad Nic. Heinsium, Syllog. Epist. Tom. III. p. 8.

J. G. Graevium, alios, quos non minus vita elegantia, & amabilis morum humanitas, quam Criticae facultatis commendatio nobilitavit. Sed premitur ejus caussa multitudine eorum, qui reprehendendi libidine, rixandique furore agitati, tum in summos quosque viros, levissima de caussa, debacchantur, tum famam suam inter se lacerant conviclis ex omnis aevi memoria conquisitis. Patres avique nostri, incredibile dictu est, quot quam ridicula & pudenda bella viderint inter hos Lapithas & Centauros gesta. Spes erat, futurum, ut seculi nostri humanitas talium ingeniorum ferociam mitigaret. Falso. Nam exorti sunt, & exoriuntur in dies, qui de nugis tricisque tanta atrocitate inter se digladiantur, ut pro capite ac vita certamen suscepisse videantur.

His omnibus commemorandis demonstrandisque, qualis umbraticorum doctorum disciplina, quales mores sint, me arbitror planum fecisse. Nec quisquam amplius dubitabit, quin humanitatis studia, quae olim concelebrata enituerunt, illorum in primis culpa partim in contemtum, partim in infamiam adducta, deserantur & obsolescant.

Sed veniam eo, quo & officii sanctitas, & hujus diei sollemnitas, me jam dudum vocant. Vobis igitur, illustres Musarum nostrarum praesides ac custodes, gratias, quantas animus capere maximas potest, ago, agamque, dum vivam, quod Vestra auctoritate eam mihi provinciam decreveritis, in qua

qua, quam assecutus sum humaniorum scientiam literarum, si tamen sum aliquam assecutus, certe in qua tantum studii consumsi, eam florentissimae, quae hic ingenii cultum capit, juventuti explicare possim. Evidem etsi sentio, me sapientia *Vestra*^[36] fretum plus oneris, quam ferre possim, sustulisse, tamen Vobis recipio spondeoque, me, quod ingenio & doctrinae deest, labore & animi contentione ita pensaturum, nunquam ut Vos Vestri de me iudicii poeniteat.

Vos autem, Clarissimi omnium disciplinarum Professores, viri omni laude cumulati, non multis verbis rogandi estis, ut me, quem dudum ante amicitia vestra non indignum existimastis, libenti animo in amplissimum ordinem Vestrum recipiatis. Morte Vobis erexit collega conjunctissimus, Oudendorpius, quo humanior, candidior, & in omnibus vitae partibus integrior, nec sperando, nec optando, poterat cogitari. Cujus reliquas virtutes si minus Vobis praestare possum, certe humanitatem & candorem praestabo. Cumque me primum natura, tum mylto magis ratio ac doctrina ad lenitatem finxerit, vere videor posse affirmare, mihi nullam unquam Vobiscum, nisi in juventute ad sapientiam virtutemque formanda, & hujus Academiae gloria amplificanda, contentionem futuram.

Tu vero, divine senex, Tiberi Hemsterhusi, quanto animum meum gaudio exultare putas, cum Te,

explicabunt, qui Deus fuerit Ajus Locutius, quae Dea Cunina, quae Cloacina, quam quod sit dis- crimen inter jus Civitatis, jus Latii, & jus Italiae. Citius enarrabunt, quid Romani comedere & bibere soliti fuerint, quam qua ratione rempublicam tem- perarint. Itaque cupienti tibi aucti lapsique Im- perii Romani caussas cognoscere, animum ex- plebit Montesquieusius; hi praeclarri antiquarii te inanem dimittent. Extitere quondam Aristote- lis libri Πολιτείαν, quibus CLVIII. Rerumpub- licarum originem, formam, leges, publicos priva- tosque mores explicuerat, divinum & admirabile opus, ut e fragmentis existimare licet, quod plurium aliorum librorum, qui ad nos pervenerint, jactura redemptum vellem. Atque hoc tam grave damnum qui deplorent, multi sunt, qui resarcire conetur, nemo. Haec, haec digna est eruditio & antiquitatis [21] studioso homine materia, qua rite tractanda de civili disciplina, atque adeo de genere humano bene mereatur. Contra paedagogorum ingeniis relin- quendae sunt insulsae de veterum calceis, annulis, fibulis, & poenulis compilationes.

At dixerit aliquis, si inficiet tenebriones in vete- rum libris nihil nisi ritus & formulas quaerunt, ne- que adeo vim & praestantiam, quae illis inest, mente & intelligentia consequuntur, qui fit, ut classicos, quos vocamus, scriptores tam ambitiose laudent, sine modo crepantes coeleste Platonis ingenium, Atticos sales Aristophanis, admirabilem Ciceronis elo-

---

EX EPISTOLA
AD
JA. FRID. HEUSINGER.

De Cod. MS. Etym. M. olim *Gudiano.*

[E Bibl. Brem. class. V. fac. sec. p. 287.]

—**M**IRATUS sum, *Godium* aliosque illud tamquam Photii Lexicon venditare potuisse. Est enim Etymologicum, ab edito quidem diversum, sed nec antiquitate nec eruditione cum eo comparandum. Idem in variis bibliothecis superest, ut in Antwerpensi, Ultrajectina et Parisina, in qua ante hos tres annos illud diligenter excussi.—1763.

DISSERTATIO

1

DISSERTATIO HISTORICA

DE

ANTIPHONTE,

ORATORE ATTICO.

John O'Leary

CAPUT PRIMUM.

CUM me ad Oratores Atticos legendos contulissesem, ut inde et nativum sermonis Attici leporem cognoscerem, et juris Attici, a quo tanquam fonte Romanorum Jus Civile fluxisse constat, notitiam haurirem, non poteram hujus lectionis exordium rectius capere, quam ab **ANTIPHONTE RHAMNUSIO**, quem **HERMOGENES de Formis Orationis. Lib. II. p. 498.** **SUIDAS v. Μοχθηρὸς**, aliquique Grammatiци vocant decem Oratorum Atticorum antiquissimum. Cumque scirem, quantum referat ad scriptorem bene intelligendum, nosse ejus vitam, mores, instituta, res gestas, ingenii monumenta, et alia ejus generis, quidquid ullo modo ad Antiphontem pertineret diligenter quaerere institui. Congestis omnibus, et ad severius examen revocatis, animadverti, hujus Oratoris historiam multis difficultatibus impediri, quas non omnes superarint duo excellenti ingenio et doctrina Viri, qui ante nos in Antiphontis historia illustranda egregiam operam collocarunt, **IOAN. IONSIUS de Scriptoribus Hist. Philosoph. p. 256.** et **IOAN. TAYLORUS Lec- tion. Lysiacer. C. VII.** Acuente deinde, ut fieri solet, ipsa difficultate industriam, digna materia visa est, in qua explicanda, quamvis tenues, ne- dum maturitatem assecutas, ingenii vires, adoles-

DISSERTATIO HISTORICA

cens sedecim annorum periclitarer; praesertim cum Praeceptor meus nunquam satis laudandus, DAVID RUHNKENIUS V. C. a quo uno, quidquid sum, in hocce studiorum genere me totum profectum esse, gratus fateor, pro singulari sua in me benivolentię, varia mihi ad Antiphontem pertinentia ex insigni ineditorum librorum apparatu suppeditaret. Antiphontis igitur historiam ita enarrabimus, ut primum videamus, quantus Orator fuerit, tum qualem se in republica administranda praebuerit, denique quae ingenii monumenta ad posteritatem transmiserit. Quibus explicatis, de aliis etiam Antiphontibus, qui vulgo cum Antiphonte Rhamnusio confundi solent, dicemus.

Natus est Antiphon Rhamnusius Athenis patre Sophilo Olymp. LXXV. 1. vel 2. in quos ipsos annos incidit bellum, quod Xerxes magno damno suo intulit Graeciae. Hoc Antiphontis natale tempus, quamvis paulo laxius, tradunt PHOTIUS *Biblio.* Cod. CCCIX. et PSEUDO-PLUTARCHUS *in vita X. Rhetorum:* quorum sententiam, temporum rationibus congruentem, sequi non dubitamus. Eandem merito secutus est eximius Antiquitatis Atticae interpres, EDWARD. CORSINUS *Fast. Att. T. III. p. 166.* Gravissimus error est, et ne dignus quidem refutatione, TZETZAE *Scholia in Hermogenem* indebito, quod infra proferemus, ubi Antiphontem, scribit, Platonis aetate vixisse, vel certe vix Socratis aetatem attigisse. Φῦλος Antiphontis pater dicitur apud CLEMENT. ALEXANDR. *Strom. I. p. 365.* sed

recte

recte Σώφιλον restituit Jo. POTTERUS. HARPÓCRATIÖN: ἈντιΦῶν, εἰς τῶν δέκα ρητόρων, Σωφίλου μὲν υἱὸς, ἀπὸ τῆς Φυλῆς δὲ Ῥαμνούσιος. Quem locum imperitus compilator, PHAVORINUS, turpiter foedavit, et in grande suum, sed pene inutile, Lexicon retulit. ἈντιΦῶν, εἰς τῶν δώδεκα ρητόρων, Φιλαρέθου μὲν υἱὸς, ἀπὸ τῆς Φυλῆς δὲ Ἀμνούσιος. Sic non sola Editio Veneta habet, ut TAYLOR. ad Lys. p. 184. putat, sed etiam Romana et Basileensis.

Eodem fere tempore lucem vidi inclitus ille Sophistarum Pater, Gorgias Leontinus, quem Antiphonte nostro paulo antiquiore fuisse recte tradit PLUTARCH. l. c. γέγονε δὲ κατὰ τὰ Περσικὰ, καὶ τὸν Γοργίαν σοφισῆν, δλίγῳ νεώτερος αὐτοῦ. cui consentit SUIDAS V. ἈντιΦῶν: ἔρξε τοῦ δικαιιοῦ χαρακτῆρος μετὰ Γοργίαν. Sed alia omnia reperiuntur apud PHOTIUM: δλίγῳ πρότερον Γοργίου τοῦ σοφισοῦ γεγονώς. Utrumque locum conferens FABRIC. Bibl. Graec. L. II. c. 26. *Pseudo-Plutarchi* sententiam probat, rejecta Photiana. Verum hic non PHOTII error est, sed librarii. Nam PHOTIUS et ipse sine dubio scripserat: δλίγῳ νεώτερος Γοργίου etc. Vulgata ejus lectio ex bene computata temporum ratione satis refellitur. Floruit Gorgias circiter Olymp. LXX. ut testatur idoneus auctor, PLINIUS Hist. Nat. XXXIII. 4. quem sequi malim, quam PORPHYRIUM apud SUIDAM V. Γοργίας, Gorgiam ad Olymp. LXXX. referentem. PORPHYRII sententiam SUIDAS etiam repudiat. Recte. Nam

J. G. Graevium, alios, quos non minus vitae elegantia, & amabilis morum humanitas, quam Criticae facultatis commendatio nobilitavit. Sed premitur ejus caussa multitudine eorum, qui reprehendendi libidine, rixandique furore agitati, tum in summos quosque viros, levissima de caussa, de [35] bacchantur, tum famam suam inter se lacerant convictis ex omnis aevi memoria conquisitis. Patres avique nostri, incredibile dictu est, quot quam ridicula & pudenda bella viderint inter hos Lapithas & Centauros gesta. Spes erat, futurum, ut seculi nostri humanitas talium ingeniorum ferociam mitigaret. Falso. Nam exorti sunt, & exoriuntur in dies, qui de nugis tricisque tanta atrocitate inter se digladiantur, ut pro capite ac vita certamen suscepisse videantur.

His omnibus commemorandis demonstrandisque, qualis umbraticorum doctorum disciplina, quales mores sint, me arbitror planum fecisse. Nec quisquam amplius dubitabit, quin humanitatis studia, quae olim concelebrata enituerunt, illorum in primis culpa partim in contemptum, partim in infamiam adducta, deserantur & obsolescant.

Sed veniam eo, quo & officii sanctitas, & hujus diei sollemnitas, me jam dudum vocant. Vobis igitur, illustres Musarum nostrarum praesides ac custodes, gratias, quantas animus capere maximas potest, ago, agamque, dum vivam, quod Vestra auctoritate eam mihi provinciam decreveritis, in qua

qua, quam assecutus sum humaniorum scientiam literarum, si tamen sum aliquam assecutus, certe in qua tantum studii consumsi, eam florentissimae, quae hic ingenii cultum capit, juventuti explicare possim. Evidet etsi sentio, me sapientia Vestræ [36] fretum plus oneris, quam ferre possim, sustulisse, tamen Vobis recipio spondeoque, me, quod ingenio & doctrinæ deest, labore & animi contentione ita pensaturum, nunquam ut Vos Vestri de me iudicii poeniteat.

Vos autem, Clarissimi omnium disciplinarum Professores, viri omni laude cumulati, non multis verbis rogandi estis, ut me, quem dudum ante amicitia vestra non indignum existimastis, libenti animo in amplissimum ordinem Vestrum recipiatis. Morte Vobis erexit collega conjunctissimus, Oudendorpius, quo humanior, candidior, & in omnibus vitae partibus integrior, nec sperando, nec optando, poterat cogitari. Cujus reliquas virtutes si minus Vobis praestare possum, certe humanitatem & candorem praestabo. Cumque me primum natura, tum multo magis ratio ac doctrina ad lenitatem fixerit, vere videor posse affirmare, mihi nullam unquam Vobiscum, nisi in juventute ad sapientiam virtutemque formanda, & hujus Academiae gloria amplificanda, contentionem futuram.

Tu vero, divine senex, Tiberi Hemsterhusi, quanto animum meum gaudio exultare putas, cum
Te,

Te, quem antea magistrum & alterum parentem
[37] salutabam, nunc collega collegam salutem? Quicquid
ego sum, Tui muneris sum. Tuere ergo beneficium
Tuum, sisque meus, ut in discendo, sic in aliis
docendis, dux & moderator. Evidem summum
Numen supplex veneror, ut senectutem Tuam,
quae aliorum praestat juventute, bonis suis cumu-
let, atque ad ultimos, quos humanae vitae consti-
tuit, terminos producat.

Denique Vos, carissimi Commititones, compello.
Audivistis, qualis sit, quam profiteor, disciplina,
non tetrica, non morosa, non umbratica, sed hu-
manitatis, comitatisque magistra. Omni igitur
cura & cogitatione in rem pulcherrimam incumbite,
& singulare Vestrum erga me studium, quod, cum
Vobis ad Graecas literas viam praecirem, alacritate,
frequentia, adde modestia & silentio, declarastis,
mihi perpetuo conservate.

EX EPISTOLA

AD

JA. FRID. HEUSINGER.

De Cod. MS. Etym. M. olim *Gudiano*.

[E Bibl. Brem. class. V. fac. sec. p. 287.]

—**M**IRATUS sum, *Godium* aliosque illud tamquam Photii Lexicon venditare potuisse. Est enim Etymologicum, ab edito quidem diversum, sed nec antiquitate nec eruditione cum eo comparandum. Idem in variis bibliothecis superest, ut in Antwerpensi, Ultrajectina et Parisina, in qua ante hos tres annos illud diligenter excussi.—1763.

DISSERTATIO

ANSWER

ANSWER TO THE QUESTION

ANSWER TO THE QUESTION

ANSWER TO THE QUESTION

ANSWER

ANSWER TO THE QUESTION

DISSERTATIO HISTORICA

DE

ANTIPHONTE,

ORATORE ATTICO.

• 1970 • 1971 • 1972 • 1973 •

• 1974 • 1975 • 1976 •

CAPUT PRIMUM.

CUM me ad Oratores Atticos legendos contulissesem, ut inde et nativum sermonis Attici leporem cognoscerem, et juris Attici, a quo tanquam fonte Romanorum Jus Civile fluxisse constat, notitiam haurirem, non poteram hujus lectionis exordium rectius capere, quam ab ANTIOPHONTE RHAMNUSIO, quem HERMOGENES *de Formis Orationis*. Lib. II. p. 498. SUIDAS v. Μοχθηρός, aliquique Grammatici vocant decem Oratorum Atticorum antiquissimum. Cumque scirem, quantum referat ad scriptorem bene intelligendum, nosse ejus vitam, mores, instituta, res gestas, ingenii monumenta, et alia ejus generis, quidquid ullo modo ad Antiphontem pertineret diligenter quaerere institui. Congestis omnibus, et ad severius examen revocatis, animadverti, hujus Oratoris historiam multis difficultatibus impediri, quas non omnes superarint duo excellenti ingenio et doctrina Viri, qui ante nos in Antiphontis historia illustranda egregiam operam collocarunt, IOAN. IONSIUS *de Scriptoribus Hist. Philosoph.* p. 256. et IOAN. TAYLORUS *Lysiacar. C. VII.* Acuente deinde, ut fieri solet, ipsa difficultate industriam, digna materia visa est, in qua explicanda, quamvis tenues, neandum maturitatem assecutas, ingenii vires, adolescens

DISSERTATIO HISTORICA

cens sedecim annorum periclitarer; praesertim cum Praeceptor meus nunquam satis laudandus, DAVID RUHNKENIUS V. C. a quo uno, quidquid sum, in hocce studiorum genere me totum profectum esse, gratus fateor, pro singulari sua in me benivolentię, varia mihi ad Antiphontem pertinentia ex insigni ineditorum librorum apparatu suppeditaret. Antiphontis igitur historiam ita enarrabimus, ut primum videamus, quantus Orator fuerit, tum qualem se in republica administranda praebuerit, denique quae ingenii monumenta ad posteritatem transmiserit. Quibus explicatis, de aliis etiam Antiphontibus, qui vulgo cum Antiphonte Rhamnusio confundi solent, dicemus.

Natus est Antiphon Rhamnusius Athenis patre Sophilo Olymp. LXXV. 1. vel 2. in quos ipsos annos incidit bellum, quod Xerxes magno damno suo intulit Graeciae. Hoc Antiphontis natale tempus, quamvis paulo laxius, tradunt PHOTIUS *Biblioth. Cod.* CCCIX. et PSEUDO-PLUTARCHUS *in vita X. Rhetorum*: quorum sententiam, temporum rationibus congruentem, sequi non dubitamus. Eandem merito secutus est eximius Antiquitatis Atticae interpres, EDWARD. CORSINUS *Fast. Att. T. III. p. 166.* Gravissimus error est, et ne dignus quidem refutatione, TZETZAE *Scholia in Hermogenem* inedito, quod infra proferemus, ubi Antiphontem, scribit, Platonis aetate vixisse, vel certe vix Socratis aetatem attigisse. Φῦλος Antiphontis pater dicitur apud CLEMENT. ALEXANDR. *Strom. I. p. 365.* sed recte

recte Σώφιλον restituit Jo. POTTERUS. HARPOCRATIΩΝ: ἈντιΦῶν, εἴς τῶν δέκα ρητόρων, Σωφίλου μὲν γίδες, ἀπὸ τῆς Φυλῆς δὲ Ῥαμνούσιος. Quem locum imperitus compilator, PHAVORINUS, turpiter foedavit, et in grande scum, sed pene inutile, Lexicon retulit. ἈντιΦῶν, εἴς τῶν δώδεκα ρητόρων, Φιλαρόφου μὲν γίδες, ἀπὸ τῆς Φυλῆς δὲ Ἀμνούσιος. Sic non sola Editio Veneta habet, ut TAYLOR. ad Lys. p. 184. putat, sed etiam Romana et Basileensis.

Eodem fere tempore lucem vidit inclytus ille Sophistarum Pater, Gorgias Leontinus, quem Antiphonte nostro paulo antiquiore fuisse recte tradit PLUTARCH. l. c. γέγονε δὲ κατὰ τὰ Περσικὰ, καὶ τὸν Γοργίαν σοφιζήν, δλίγῳ νεώτερος αὐτοῦ. cui consentit SUIDAS v. ἈντιΦῶν: ἔρξε τοῦ δικαινικοῦ χαρακτῆρος μετὰ Γοργίαν. Sed alia omnia reperiuntur apud PHOTIUM: δλίγῳ πρότερον Γοργίου τοῦ σοφιζοῦ γεγονὼς. Utrumque locum conferens FABRIC. Bibl. Graec. L. II. c. 26. *Pseudo-Plutarchi* sententiam probat, rejecta Photiana. Verum hic non PHOTII error est, sed librarii. Nam PHOTIUS et ipse sine dubio scripserat: δλίγῳ νεώτερος Γοργίου etc. Vulgata ejus lectio ex bene computata temporum ratione satis refellitur. Floruit Gorgias circiter Olymp. LXX. ut testatur idoneus auctor, PLINIUS Hist. Nat. XXXIII. 4. quem sequi malim, quam PORPHYRIUM apud SUIDAM v. Γοργίας, Gorgiam ad Olymp. LXXX. referentem. PORPHYRII sententiam SUIDAS etiam repudiat. Recte. Nam

DISSERTATIO HISTÓRICA.

Periclis praeceptor fuit Gorgias, eodem **SUIDA** auctore; quamvis sciam, **PHILOSTRATUM de Vit. Soph. I. p. 493.** tradere, Gorgiam a Pericle, non juvene, sed sene, auditum esse. Jam quomodo Pericles, quem jam Olymp. LXXXI. 2. exercitū praefuisse, ex **DIODORO SICULO XI. 85.** constat, Gorgiae disciplina usus sit, si is Olympiade demum LXXX. lucem viderit? Haec si inter se contulisset **H. DODWELLUS Exerc. II. de Aetate Pythag. p. 218.** aliter suas de Gorgiae aetate rationes instituisset. Sed quaerit **OLEARIUS ad Philostr. l. c.** quomodo, quod **SUIDAS de Georgia** Periclis magistro narrat, verum esse queat, si, quod **DIODOR. SICUL. XII. 53.** ait, Gorgias Leontinae legationis princeps, Athenas demum venerit Olymp. LXXXVIII. 2. Respondet pro nobis Vir Summus, nuper literis nostris acerbo fato eruptus, **P. WESSELINGIUS ad Diodor. Sicul. l. c.** Gorgiam etiam ante illud tempus Athenas profectum videri. Quod verissimum esse, ex ipso **PHILOSTRATO p. 493.** colligas, narrante, Gorgiam Athenienses contra Persas incitasse, et eos, qui in pugna Salaminia cecidissent, oratione funebri decorasse. Accedit autem illa pugna Olymp. LXXV. 1. Nec inde aliqua difficultas oritur, quod ab eodem **SUIDA** Gorgias dicitur magister Isocratis, qui Olympiad. LXXXVI. 1. demum natus est. Facile enim omnis dubitatio tollitur, si ad longissimam Gorgiae aetatem, ad annum usque CIX. proiectam, animum attendamus. Immo sub puerilem

puerilem aetatem Isocratis maxime in Graecia flo-
ruit Gorgias. Itaque **EUSEBIUS** in *Chronico* illum
refert ad Olymp. LXXXVI. non annum natalem
designans, sed tempus, quo in primis ejus nomen
celebratum sit. Ex his breviter disputatis cogere
licet, Gorgiam, sicut **PLINIUS** dicit, jam floruisse
Olympiade LXX. atque adeo Antiphontem Gorgia
fuisse juniorem. Forte nec alienum fuerit statuere,
Antiphontem audivisse Gorgiam docentem, vel pub-
lice disputantem. Sed hoc, tacentibus historicis
antiquis, in medio relinquimus.

PHILOSTRATUS *de Vitis Sophist.* I. p. 489. et
PLUTARCHUS *l. c.* Antiphontem, tradunt, bene
dicendi arte imbutum esse a patre Sophilo, qui non
modo rhetoricam scholam aperuerit, sed etiam
plures illustrioris loci juvenes, in his Alcibiadem,
erudiverit. Sed hoc in dubium vocat Praestantissi-
mus **TAYLORUS** *Lect. Lysiac.* C. VII. quod satis
aliunde constet, ludum Rhetorices multo serius
Athenis esse institutum. Certe **CICERO** *Bruto* C.
12. *Lysiam*, scribit, *primo profiteri solitum artem esse*
dicendi. **PHOTIUS** et **PSEUDO-PLUTARCHUS** *l. c.*
ipsum Antiphontem hujus rei auctorem produnt.
Verum ante Lysiam et Antiphontem tamē ludum
Athenis aperuerat Gorgias, si credimus Interpreti
MS. Aphthonii, cuius specimen dedit **MONTFAU-
CON. Bibl. Coislin.** p. 593. τὸν δὲ Γοργίαν Ἀθηναῖοι
κατέσχον, καὶ τὸν ἐκυτῶν πᾶῖδας παρέσχον αὐτῷ
μαθησμένους. Ceterum quod **PHILOSTRATUS** et
PLU-

DISSERTATIO HISTORICA

PLUTARCHUS dicunt, Alcibiadem a Sophilo eruditum, id ipsum evertit PLUTARCHUS, cum mox ait, **Alcibiadem non nisi senem Antiphontem videre potuisse.** Si igitur filium non nisi senem vidit, quomodo patre Sophilo uti magistro potuit? Haec sane, inter se pugnantia et absurdia, satis indicant, PSEUDO-PLUTARCHUM veterum Oratorum vitas nullo judicio consarcinasse. Antiphontis magistrum ignorari, SUIDAS scribit. Quae forte causa est, cur a nonnullis, teste PHILOSTRATO l. c., habitus sit αὐτομαθῶς τοφός.

Eruditus Antiphon sive a patre Sophilo, sive ab aliis, totum se dedit excollenda Eloquentiae, in qua consecutus est felici studio suo, ut artem Rhetoricam vel princeps invenisse, vel inventam amplificasse dicatur. PHILOSTRATUS l. c. Ρητορικὴν δὲ τὸν Ἀντίφωντα, οἱ μὲν οὐκ οὖσαν εὑρεῖν, οἱ δὲ εὑρημένην αὐξάνειν. Cum PHILOSTRATO juge DIODORUM apud CLEMENT. ALEX. Strom. 1. p. 365. Posteaquam vero Antiphontis in hoc genere facultas celebrari coepisset, tum juvenes illum frequentabant, ut vera eloquentia a tanto magistro imbuerentur; tum rei, quorum vel fortunae, vel caput in periculo essent, ut sibi orationes componeret, a se in judicio recitandas. E discipulis, quos sine dubio habuit plurimos, unus tantum commemoratur, sed qui possit esse instar sexcentorum. Est ille immortalis belli Peloponnesiaci scriptor, THUCYDIDES, qui eloquentiae gravitate, ingenii altitudine,

altitudine, fide, prudentia, Historicorum parem habet neminem. Hujus rei testes sunt MARCELLINUS *in vita Thucydidis* p. 4. ANONYMUS *vitae Scriptor.* p. 10. SUIDAS v. Ἀντιφῶν, et v. Θουκυδίδης. Nec his opponendus est CAECILIUS, Rhetor Siculus, e cuius commentario *de Antiphonte Photius* et PSEUDO-PLUTARCHUS referunt, Thucydidem Antiphontis fuisse magistrum: Κακιλίος δὲ ἐν τῷ περὶ αὐτοῦ συντάγματι, Θουκυδίδου τοῦ συγγραφέως μαθητὴν τεκμαίρεται γεγονέναι, εξ ᾧ ἐπιχιεῖται παρὰ αὐτῷ ὁ Ἀντιφῶν. Nam salva res est, Codd. MSS. Plutarchi pro μαθητὴν exhibentibus διδάσκαλον. Quod unice tenendum. Vid. TAYLOR. V. C. Lect. Lys. C. VII. Veniam damus immortali Viro, GER. Jo. VOSSIO de Rhetoricae Nat. et Const. C. XI. quem vitiosa Plutarchi scriptura induxit, ut in alia omnia iret. Congruunt etiam temporis rationes. Nam cum THUCYDIDES natus sit Olympiad. LXXVII. 2. ut demonstrat DODWELLUS Annal. Thucyd. p. 13. Antiphontis, quippe octo vel novem annis majoris, discipulus potius fuit, quam magister. His accedit gravissima auctoritas PLATONIS Menexeno p. 403. ὅστις ἐμοῦ κάκιον ἐπαιδεύθη, μουσικὴν μὲν ὑπὸ Λάμπρου παιδευθεὶς, ρητορικὴν δὲ ὑπὸ Ἀντιφῶντος τοῦ Ραμνουσίου. Quibus verbis Thucydidem respici, dubio caret; ut tanto major sit error Jo. JONSII de Scriptor. Hist. Phil. p. 326. hunc Platonis locum de alio, quam nostro, Antiphonte accipientis: quem veteres Scriptores, qui eo

eo respexerunt, ARISTIDES *Or. Plat.* II. p. 131. HERMOGENES *de Form. Orat.* II. p. 497. THEMISTIUS *Or. XXVI.* p. 329. et ATHEN. XI. p. 506. F. in viam reducere potuissent. Quae cum ita sint, non est mirandum, veteres Criticos in THUCYDIDES libris Antiphontis imitationem deprehendisse. Egregium est vetus Scholion, quod ad THUCYD. IV. p. 317. e MS. protulit Vir Summus, CAR. ANDR. DUKERUS: 'Ιστέον δέ τι εἰς τὸ κομψὸν τῆς Φραστεως Θουκυδίδης Αἰσχύλου καὶ Πίνδαρον ἐμιμήσατο. εἰς δὲ τὸ γόνιμον τῶν ἐνθυμημάτων τὴν ἐκυτοῦ διδάσκαλον Ἀντιφῶντα. εἰς δὲ τὴν λέξιν Πρόδικου, δέουν καὶ Προδίκου λέξιν ἐν τῷ κειμένῳ σημειούμενα. εἰς δὲ τὸ γνωμικὸν τοὺς Ἰσορρατικούς, Εὐριπίδην καὶ τοὺς ἄλλους. τοῖς γὰρ αὐτοῖς χρόνοις ὥστε. εἰς δὲ τὴν οἰκονομίαν τὸν Ποιητήν. ubi miror, Virum Clar. non vidisse, pro Ἰσορρατικούς legendum esse Σωκρατικούς. Sed hic non est praetereundum insigne testimonium, quod gratis discipulus THUCYDIDES perhibet doctori suo Antiphonti, L. VIII. p. 545. 'Αντιφῶν, ἀνὴρ Αθηναίων τῶν καθ' ἑαυτὸν ἀρετῆ τε οὐδενὸς ὕζερος, καὶ κράτις ἐνθυμηθῆναι γενόμενος, καὶ ἡ ἀνγνοίη εἰπεῖν. Quibus verbis, quamvis paucis, perfecti Oratoris descriptio continetur. Certatim hunc THUCYDIDIS locum imitati sunt Sophistae. PHILOSTRATUS de hoc ipso Antiphonte p. 498. ἵκανώτατος ἀνθρώπων ἔδοξεν εἰπεῖν τε καὶ γνῶναι. SYNESIUS in Dione p. 41. Δίων ὁ Προυσαεὺς, περιττὸς ἀνὴρ εἰπεῖν τε καὶ γνῶναι. Ac forte eundem locum in animo habuit

habuit auctor Epitaphii *Harpocrationi* pósito, et nondum editi, quod A. GALLANDUS Athenis descriptus; et cum GRAEVIO communicavit, e cuius Bibliotheca cum aliis inscriptionibus pervenit in Burmannianam. Est autem hocce:

ΣΜΙΚΡΟΣ ΟΤ ΣΜΙΚΡΟΝ ΚΑΛΠΙΤΩ
ΤΤΥΜΒΟΣ ΑΝΔΡΑ ΕΠΕΙ ΣΟΦΩΝ
ΔΩΡΑ ΜΟΤΣΕΩΝ ΜΕΓΙΣΤΑ ΤΩΝ
ΟΔΕΞΟΧΟΝ ΛΑΧΩΝ
ΑΡΙΣΤΟΚΡΑΤΙΩΝ ΠΡΟΣ ΑΣΤΩΝ
ΤΡΙΣ ΜΑΚΑΡ ΚΛΕΙΣΕΤΑΙ
ΟΤΝΕΚ ΗΝ ΡΗΤΩΡ ΜΕΝ ΕΙΠΕΙΝ
ΦΙΛΟΣΟΦΟΣ Δ Α ΧΡΗ ΝΟΕΙΝ.

Praeceptor mei amantissimus, DAV. RUHNKENIUS, cui hanc inscriptionem deboeo, me monuit, versu^s esse trochaicos, hoc modo co*n*stituendos:

Σμικρός οὐ σμικρὸν καλύπτω τύμβος ἄνδρε, ἵπποι σοφῶν,
Ἄντρα Μόδστων μέγιστα, τῶν δέ οὖθος λαχῶν
Αριστοκρατίων πρὸς ἀστῶν τρις μάκαρ κλείσεται,
Οὐτε πή ρήτωρ μὴ εἰπεῖν, φιλόσοφος δ' ἀ χρῆ νοεῖν.

Quamquam idem fatebatur, us. 2. aliquid superesse difficultatis*.

* GALLANDUS putat, Epitaphium esse *Harpocrationis*, cuius extat *Lexicon decem Rhetorum*. Sed cum tot fuerint Sophistae hoc nomine, quis dixerit, cui illorum hoc Epitaphium positum sit? Dubito etiam, an *Harpocration Lexicographus*, ortu Alexandrinus, Athenis docuerit, vel adeo diem obierit supremum. Constantinopolin vocatum esse, patet e LIBANIO Ep. 271. P. Aelii *Harpocrationis*, qui et Proclus dictus est, memoriam conservat lapis apud MURATORIUM Inscript. p. 138. 2.

Satis, ni fallor, demonstravimus, Thucydidem ab Antiphonte esse eruditum. Sed antequam hinc discedamus, diligenter excutiendus est locus obscurus et difficilis HERMOGENIS de *Form. Orat.* II. p. 496. ubi alia omnia traduntur. Haud alienum fuerit, ipsum locum huc referre: Δύο δὲ [ΑντιΦῶντες] οἱ σοφίευσαντες, ὃν εἴς μέν ἔξιν ὁ ῥῆτωρ, οὗπερ οἱ Φονικοὶ Φέρουνται λόγοι καὶ δημηγορικοὶ, καὶ δύοι τούτοις δύμοιοι· ἔτερος δὲ ὁ καὶ τερατοσκόπος, καὶ δινερομορίτης λεγόμενος γενέσθαι, οὗπερ οἱ τε περὶ τῆς ἀληθείας λέγουνται λόγοι, καὶ ὁ περὶ διμονοίας, καὶ οἱ δημηγορικοὶ, καὶ ὁ πολιτικὸς ἐγὼ δὲ ἔνεκα μὲν τοῦ διαφόρου τῶν ἐν τοῖς λόγοις τούτοις ἴδεων, πείσθαι δύο τοὺς ἈντιΦῶντας γενέσθαι· πολὺ γάρ ὡς δύντως τὸ παραλλάττον τῶν ἐπιγραφομένων τῆς ἀληθείας λόγων πρὸς τοὺς λοιπούς. ἔνεκα δὲ τοῦ καὶ παρὰ Πλάτωνι, καὶ παρ' ἄλλοις ἰζορουμένου, πάλιν οὐ πείσθομαι. Θουκυδίδην γάρ ἈντιΦῶντος εἶναι τοῦ Ραμνυσίου μαθητὴν ἀκούω πολλῶν λεγόντων. καὶ τὸν μὲν Ῥαμνούσιον εἰδὼς ἐκεῖνον, οὗπέρ εἰσιν οἱ Φονικοὶ, τὸν Θουκυδίδην δὲ πολλῷ κεχωρισμένον, καὶ κεκοινωνηότα τῷ εἴδει τῶν τῆς ἀληθείας λόγων, πάλιν οὐ πείσθομαι. οὐ μὴν ἀλλ', εἴτε εἴς ὁ ἈντιΦῶν ἐγένετο, δύο λόγων εἴδεσι τοσοῦτον ἀλλήλων διεστηκότων χρησάμενος, εἴτε καὶ δύο, χωρὶς ἐκάτερος, ὁ μὲν τοῦτο, ὁ δὲ ἐκεῖνο μετελθῶν, ἀνάγκη χωρὶς περὶ ἐκατέρου διελθεῖν.

Subjiciamus huic loco Scholia inedita duorum Grammaticorum JOANNIS SICELIOTAE, et Tze-

TZAE,

ΤΖΑΕ, quorum illa Parisiis e Codice **CAMILL**, **FALCONETI**, Viri Clarissimi, haec Leidae e Codice Bibliothecae publicae descriptsit, et humanissime mecum communicavit Cel. **RUHNKENIUS**.

Τερατοσιόπος] δνείσους τε καὶ τέρατα πολλοῖς ἐφερμνεύων. ὁ τερατοσιόπος Ἀντιφῶν ἦν Ἀλεξανδροῦ χρόνοις. ὁ Ἀντιφῶν δ', φέρεται Ραμνοῦς ἦν ἡ πατρίς, ὡς λέγεται, ἰσοχρονῶν ἦν Πλάτωνι, ἢ μόλις τῷ Σωκράτει. εἴτεως ἦν διδάσκαλος, ὡς γράφει, Θουκυδίου. Ὅστερος Εὐριπίδου γάρ Ἡρόδοτος ὑπῆρχε. οὐκέτι Ἡροδότου γράφοντος, παῖς ἦν δὲ Θουκυδίδης; δοῦτος Εὐριπίδης συγχρονῶν ὑπῆρχε τῷ Σωκράτει. πῶς οὖν δὲ Πλάτων, ὥσπερ Φιστίν, Ἀντιφῶντα λέγει; πῶς καὶ ᾧτέρων πρώτιστος δὲ Ἀντιφῶν, ὡς εἴπει; οὐκέτι δὲ Δυσίας πρὸ αὐτοῦ, Γοργίας, Ἰσοκράτης; **ΤΖΕΤΖΕΣ**.

Θουκυδίδην] Σημείωσαι ὅτι δὲ Θουκυδίδης Ἀντιφῶντός ἐστι τοῦ Ραμνουσίου μαθητής· ἢ δὲ ἴστορια καὶ παρὰ τῷ Πλάτωνι. **Ιο. SICELIOTΑ.**

Πολλῷ κεχωρισμένον] Τὸν Θουκυδίδην μὲν αὐτὸς δὲ Πλάτων, Φιστίν, λέγει τοῦ Ἀντιφῶντος μαθητὴν εἶναι τοῦ Ραμνουσίου, οὐδὲν δὲ τὸν Θουκυδίδην βλέπων, τοῖς λόγοις ἐξισούμενον τοῖς περὶ ἀληθείας, τοῦ Ἀντιφῶντος μαθητὴν κρίνω τὸν Θουκυδίδην, τοῦ δέσπερ συγγεγράφυκε τοὺς ἀληθεῖς τοὺς λογούς. **ΤΖΕΤΖΕΣ**.

Κενοινωνηκότα] Τοῦτο λέγεται, ὅτι ὃ μὲν Πλάτων Φιστίν τὸν Θουκυδίδην Ἀντιφῶντος εἶναι τοῦ Ραμνουσίου

νουσίου μαθητὴν οὖς εἰσιν οἱ Φονικοί. ἐγὼ δὲ οὐ πείθομαι κατανοῶν Θουκυδίδην οὐ χρώμενον τῷ εἶδει τῶν λόγων τῶν Φονικῶν, ἀλλὰ τῷ εἶδει τῶν τῆς ἀληθείας, ὅπερ μοι δοκεῖν τὸν Θουκυδίδην τοῦ ἐτέρου Ἀντιφῶντος εἶναι μαθητὴν τοῦ γράψαντος τοὺς περὶ ἀληθείας λόγους. *Jo. SICELIOTA.*

[Περὶ ἐκατέρου διελθεῖν] Εἴτε δύο εἰσὶν Ἀντιφῶντες, καὶ τούτων δὲ τέρος μὲν τοὺς Φονικοὺς, ἀτέρος δὲ τοὺς περὶ ἀληθείας ἔγραψε, τοσοῦτον ἀλλήλων τῷ εἶδει διεστηκότας, εἴτε εἴς ἑστιν Ἀντιφῶν, διαφόροις εἶδοι λόγων χρησάμενος; Καὶ περὶ τῶν ἐκατέρων τῶν βιβλίων τῶν χαρακτήρων διαλαβεῖν. *Jo. SICELIOTA.*

Jam videamus, quid boni afferat HERMOGENES. Primum recte observat, duos fuisse Antiphontes, eloquentiae laude claros, alterum Rhamnusium, a quo profecti sint λόγοι Φονικοί, καὶ δημηγορικοί, καὶ δημοτικοί. alter prodigiorum et somniorum interpres, qui scripserit λόγους περὶ ἀληθείας, et περὶ δημονίας. Sequimur enim in hoc loco enarranda certissimam emendationem TAYLORI *Lect. Lys. C. VII.* qua λόγους δημηγορικοὺς et λόγος πολιτικὸν Antiphonti Ὀνειροκρίτῃ aufert, redditque vero auctori, Antiphonti Rhamnusio. Quid deinde dicere velit Hermogenes, facilius divinatur, quam clare intelligitur. Adeo locus obscurus est, et libtiorum forte culpa depravatus. Mens ejus, nī fallimur, haec est: scire se, Platonem, aliosque plures scripsisse, Thucydidem ab Antiphonta Rhamnusio esse eruditum, sed eundem se scire, Thucydideum

Thucydideum dicendi genus ab eo, quo usus sit Antiphon Rhamnusius, prorsus discrepare, et proprius accedere ad illud, quo scriptae sint Antiphontis, somniorum interpretis, orationes περὶ ἀληθείας, non igitur alienum videri credere, Thucydidem Antiphontis Ὀνειρογρίτου disciplina fuisse institutum. Sic certe Hermogenem uterque Scholiastes intellexit. Tandem in medio relinquit, nrum unus fuerit Antiphon, aliis in libris aliud dicendi genus secutus, an duo quorum alter λόγους, Φονικοὺς, alter λόγους περὶ ἀληθείας scripserit? Sic ille aestuat, et, quid certi statuat, non habet, facile, quid verum esset, reperturus, si veterum monumenta, quae tum supererant, consulere, quam conjecturis indulgere, maluisset. Nihil autem levius est Hermogenis conjecturis. Nam si verum est, quod Tzetzes tradit, Antiphontem, somniorum interpretē, Alexandri tempore vixisse, qui Thucydidis magister esse potuit? Sed de hujus Antiphontis aetate infra disputabitur. Praeterea fallacissimum est argumentum, quod Hermogenes dicit a stili discrepanzia. Isocrates Theopompum ad eloquentiam formavit, Demosthenem Isaeus. At quis Theopompum oratione similem dicat Isocrati, aut Demosthenem Isaeo? Ut vultus hominum diversi sunt, sic etiam ingenium, et, quae ex ingenio nascitur, oratio. Sed taedet haec pluribus confutare. Persequamur potius oratoria Antiphontis studia. Ex eo, quod supra demonstravimus, Antiphontem Thucydidi

Thucydidi in eloquentia viam praeivisse, colligit potest, ab illo, Gorgiae exemplo, ludum rhetoricum Athenis esse apertum; idque diserte confirmat PLUTARCHUS de *Gloria Atheniens.* p. 1350. οὐ τοὺς ἐν ταῖς σχολαῖς τὰ μειράκια προδιδάσκουταις—τοὺς Ἰσονόμους, καὶ Ἀντιφῶντας, καὶ Ἰσαίους. Quem locum IONSIUS de *Script. Hist. Phil.* p. 326. de alio Antiphonte accipit, quod Antiphon post Isocratem nominatur. Sed haec ratio non multum ponderis habet. Etenim veteres Scriptores saepe negligunt illam in citandis auctoribus chronologicam ἀναβίβειαν. *Anonymous Scriptor Rhetorices* p. 24. Isocrati postponit Empedoclem, qui tamen diu ante Isocratem vixit; Αἱ δὲ τῆς ἐρμηνείας τοῦ λόγου τέσσαρες ἀρεταὶ—ώς Ἰσονόματει καὶ Ἐμπεδοκλεῖ, Διονυσίῳ Φιλοσοφάτῳ καὶ Ἰαμβλίχῳ δοκεῖ ubi JO. SCHEFFERUS etiam miratur, Empedoclem Isocrati postponi. Verum non dissimulabo, mihi in hoc loco blandiri acutissimam Cel. Praesidis conjecturam, *Νεοκλεῖ* reponentis pro Ἐμπεδοκλεῖ, quamvis sciam e *QUINTILIANO III. 1.* *Empedoclem primum movisse aliqua circa Rhetoricen.* Neocles rhetor laudatur a Scholiaste HERMOGENIS p. 362, et p. 365. Sed haec ὡς ἐν παρόδῳ. Cum igitur Antiphon juvenes eloquentiae studiosos praeceptis imbueret, non satis habuit, illos ore erudire, sed in illorum etiam gratiam *primus* quidem, ut auctores sunt *QUINTILIAN. III. 1.* *PSEUDO-PLUTARCHUS* et *PHOTIUS*, *Artem Rheticam composuit.* Hoc opus laudatur a DIONYS.

DIONYS. HALIC. *Ep. ad Ammaeum p. 120.* **AMMONIO** v. *Σημεῖον*, **APSINE** *Art. Rhet. p. 719.* et forte, ut *Ionsius de Script. Hist. Phil. p. 325.* putat, a **GALENO** *praef. ad Gloss. Hippocrat.* Sed non est omittendus locus **POLLUCIS VI. 143.** ubi has ipsas τέχνας ῥητορικὰς laudans, adjicit: δοκοῦσι δ' οὐ γνήσιαι. Haud nobis constat, quas **POLLUX** de hujus libri γυμνιστητι dubitandi rationes habuerit: cumque liber interciderit, in neutram partem liquidо pronunciari potest. Verum **POLLUCI** non tantum opponimus scriptores modo laudatos, sed etiam *Grammaticum MS.* antiquitate et eruditione praestantem, qui penes **Celeb. RUHNENIUM** est, e Cod. Bibliothecae Sangermanensis descriptus. Is, ut voces locutionesque ab Atticistis temere proscriptas vindicet, hoc institutum tenet, ut illas ostendat, ab optimis et veterissimis scriptoribus esse usurpatas. Cumque inter hos scriptores, qui omnes **MENANDRUM** aetate superant, Antiphontem etiam ἐν τῇ ῥητορικῇ τέχνῃ referat, eo ipso satis indicat, se hunc librum veteris Antiphontis genuinum monumentum judicasse. Ex eodem *Grammatico* discimus, hanc *Artem* tribus libris constitisse. Quae inde excerpta afferuntur, haec sunt: Ἐπαράσπενασθον. Ἀντιφῶν γ ῥητορικῆς τέχνης. Hinc plane confirmatur conjectura doctissimi **JUNGERMANNI**, qua in *Polluce* l. c. pro vulgato Ξενοφῶν reponit Ἀντιφῶν. † Ἀστοργύια, Φιλοστοργύια, Στοργύ. Ἀντιφῶν ἐν β περὶ τῆς ῥητορικῆς τέχνης. † Ὁλιγοφιλίαν.

DISSERTATIO HISTORICA

PLUTARCHUS dicunt, Alcibiadem a Sophilo eruditum, id ipsum evertit **PLUTARCHUS**, cum mox ait, **Alcibiadem non nisi senem Antiphontem videre potuisse.** Si igitur filium non nisi senem vidit, quomodo patre Sophilo uti magistro potuit? Haec sane, inter se pugnantia et absurdia, satis indicant, **PSEUDO-PLUTARCHUM** veterum **Oratorum** vitas nullo judicio consarcinasse. **Antiphontis magistrum ignorari, SUIDAS** scribit. Quae forte causa est, cur a nonnullis, teste **PHILOSTRATO l. c.**, habitus sit αὐτομαθῶς τοφός.

Eruditus Antiphon sive a patre Sophilo, sive ab aliis, totum se dedit excollenda Eloquentiae, in qua consecutus est felici studio suo, ut artem Rhetoricam vel princeps invenisse, vel inventam amplificasse dicatur. **PHILOSTRATUS l. c.** Ρητορικὴν δὲ τὸν Ἀντίφωντα, οἱ μὲν οὐκ οὖσαν εὔρειν, οἱ δὲ εὑρημένην αὐξῆσαι. Cum **PHILOSTRATO** juge **DIODORUM** apud **CLEMENT. ALEX. Strom. 1. p. 365.** Posteaquam vero Antiphontis in hoc genere facultas celebrari coepisset, tum juvenes illum frequentabant, ut vera eloquentia a tanto magistro imbuerentur; tum rei, quorum vel fortunae, vel caput in periculo essent, ut sibi orationes componeret, a se in judicio recitandas. E discipulis, quos sine dubio habuit plurimos, unus tantum commemoratur, sed qui possit esse instar sexcentorum. Est ille immortalis belli Peloponnesiaci scriptor, **THUCYDIDES**, qui eloquentiae gravitate, ingenii altitudine,

locus THUCYDIDIS VIII. p. 545. καὶ ἐς μὲν δῆμον οὐ παριὰν, οὐδ' εἰς ἄλλον ἀγῶνα ἐκούσιος οὐδένα, ἀλλ' ὑπόπτως τῷ πλήθει διὰ δόξαν δεινότητος διακείμενος, τοὺς μέντοι ἀγωνιζομένους, καὶ ἐν δικαστηρίῳ, καὶ ἐν δήμῳ πλεῖστα, εἴς ἀνὴρ, δοῦλος ξυμβουλεύσαιτό τι, δυνάμενος ὥφελεῖν. καὶ αὐτὸς τε, ἐπειδὴ τὰ τῶν τετρακοσίων ἐν ὑστέρῳ μεταπεσόντα ὑπὸ τοῦ δήμου ἐκαοῦτο, ἀριστα Φαίνεται τῶν μέχρις ἐμοῦ ὑπὲρ αὐτῶν τούτων αἰτίας, ὡς ξυγκατέσθησε θανάτου δίκην ἀπολογησάμενος. Ultima Thucydidis verba respexit CICERO Brutus C. 12. quo (Antiphonte) neminem unquam melius ullam oravisse capit is caussam, cum se ipse defendere, se audiente, locuples auctor scripsit Thucydides. Primus vero Antiphon ab iis, quibus orationes scripsisset, mercedem exegit. DIODORUS apud CLEM. ALEX. Strom. I. p. 365. καὶ μισθοῦ συνηγορῆσαι τρῶτον δικανικὸν λόγον. etc. AMMIAN. MARCELL. XXX. 4. Antiphon ille Rhamnusius, quem ob defensum negotium omnium primum antiquitas prodidit accepisse mercedem. Quae res, cum illis temporibus parum liberalis hominis esse videatur, Antiphonti avaritiae infamiam contraxit. Comici in primis, quorum tum summa erat licentia, hinc ejus reprehendendi ansam arripuerunt. PHILOSTRATUS p. 499. καθάπτεται δ' ἡ κωμῳδία τοῦ Ἀντιφῶντος, ὡς δεινοῦ τὰ δικανικὰ, καὶ λόγους κατὰ τοῦ δικαίου ξυγκειμένους ἀποδιδομένου πολλῶν χρυμάτων, αὐτοῖς μάλιστα τοῖς κινδυνεύουσι. PLATONEM, veteris comoediae poëtam, hoc nomine Antiphontem

perstrinxisse, docet PSEUDO-PLUTARCHUS: κεκωμένδηται δὲ εἰς Φιλαργυρίαν ὑπὸ Πλάτωνος ἐν Πεισάνδρῳ. Sic enim e PHOTIOLEGENDUM pro σὺν Πεισάνδρῳ, quamvis contra PHOTIUS e PLUTARCHO emendandus videatur OLEARIO ad Philostrat. l. c. Vid. TAYLOR. Lect. Lysiac. C. VII. Antiqui Rethores Antiphonti sojas fere tribuant orationes judiciales, quasi aliud genus non attigisset. HERMOGENES tamen loco supra allato λόγους δημηγορικούς commemorat. Recte. Nam constat, deliberativum etiam genus ab eo esse tractatum, sive ipse illas orationes ad populum habuerit, sive aliis, qui concionem habere vellent, scripserit. Tales fuerunt ὁ Πολιτικὸς, ὁ περὶ τοῦ Αινδίων Φόρου, ὁ περὶ τοῦ Σαμοθράκων Φόρου, etc. quae orationes saepe commemorantur ab HARPOCRATONE, aliisque Grammaticis. Praeter judiciales et deliberativas Antiphon etiam, Gorgiae exemplo, scripsit sophisticas. PHILOSTRATUS p. 500. σοφιστικοὶ δὲ καὶ ἔτεροι μὲν, σοφιστικώτερος δὲ ὁ ὑπὲρ τῆς ὁμονοίας. Atque huc pertinet locus CICERONIS Bruto C. 12. Nam cum CICERO ex ARISTOTELE narrasset, Gorgiam paratos habuisse locos communes, cum singularum rerum laudes, vituperationesque conscripsisset, addit, huic Antiphontem Rhamnusium similia quaedam habuisse conscripta. Ad tales locos communes forte quis referat orationes undecim adhuc superstites, quae tametsi in forensi arguento versantur, tamen quod nullum indicium vel accusatoris, vel rei, vel temporis habent,

habent, nihil aliud sunt, nisi loci communes, quibus vel ipse Antiphon, vel alii in simili re uterentur.

Quid Antiquitas de Antiphontis in dicendo facultate existimarit, satis ostendit tribuendo illi venerabili nomine **NESTORIS**,

Τοῦ καὶ ἀπὸ γλάσσης μέλιτος γλυκίων ῥεῖς αἰδήν.

Vid. PHILESTRAT. p. 498. PSEUDO-PLUTARCHUM et PHOTIUM in ejus vita. Ab eo etiam omnes clari in literis viri παροιμιακῶς appellati sunt RHAMNUSI, ut SUIDAS refert v. *Ράμνος*. THUCYDIDES, idoneus in primis judex, quam magnifice de ejus eloquentia senserit, ex eo loco, quem supra attulimus, appareat. De orationis compositione, qua usus est Antiphon, ita judicat DIONYS. HALICARN. de Compos. verb. p. 9. οὐ δὲ Θουκυδίδου λέξις, καὶ οὐ Ἀντιφῶντος τοῦ *Ραμνουσίου* καλῶς μὲν σύγκειται νὴ Δία, εἴκερ τινὲς καὶ ἄλλαι, οὐ μὴν ὑδέως γε πάνυ. Idem in Isaeo. p. 111.. Antiphonti tribuit τὸ αὐστηρὸν μένον καὶ ἀρχαῖον, addens pro solita sua in judicando acerbitate: ἀγωνισθῆς δὲ λόγων οὔτε συμβουλευτικῶν, οὔτε δικαιικῶν ἐστι. Sed nos THUCYDIDI plus credimus, quam sexcentis DIONYSIIS. Haud mitius est judicium, quod idem DIONYSIUS fert in DEMOSTHEN. p. 167. Ab HERMOCENE de Form. Orat. II. p. 497. Antiphon dicitur πολιτικὸς μὲν καὶ κατὰ τὸ ἀληθινὸν, καὶ ἄλλως ἡθικὸς, ὁσίε καὶ πιθανὸς—μεγέθει χρώμενος οὐκ ὄλιγῳ, καλῶς δὲ πως συνυφασ-

μένγ. ubi plura sunt hic pertinentia, quae brevitatis caussa omitto. PHILOSTRATUS p. 500. λόγοι δὲ πάντοι δικανικοὶ μὲν πλείους, ἐν οἷς ἡ δεινότης, καὶ πᾶν τὸ ἐκ τῆς τέχνης ἔγκειται. Sic enim legendum esse ex Cod. Regio Paris. non σύγκειται, quod placuit Oleario, nos monuit Cel. Praeses. Adde his LIBANIUM Opp. T. II. p. 480. Elegantissime de Antiphonte sententiam dixerunt PSEUDO-PLUTARCHUS et PHOTIUS, sive potius, quem illi ad verbum descriptsse videntur, CAECILIUS in Commentario de Antiphonte: ἐστὶ δὲ ἐν τοῖς λόγοις ἀκριβῆς καὶ πιθανῆς, καὶ δεινὸς περὶ τὴν εὔρεσιν, καὶ ἐν τοῖς ἀπόροις τεχνικδες, καὶ ἐπιχειρῶν· ἐξ ἀδήλου, καὶ ἐπὶ τοὺς νόμους, καὶ τὰ πάθη τρέπων τοὺς λόγους, τοῦ εὐπρεποῦς μάλιστα σοζαζόμενος. Quod judicium quin verum sit, et rei consentaneum, nemo, qui superstites Orationes legerit, dubitabit. Prope igitur adducor, ut credam, has orationes nunquam serio lectas esse a doctissimo et cetera accuratissimo viro, Jo. IONSIO, qui de Script. Hist. Philos. p. 325. magna confidentia scribit, Antiphontis, quae supersunt, orationes scholasticas esse atque fictas declamationes, et Antiphontis nil praeter nomen habere. Sed hicce error commodius a nobis Capite III. profigabitur.

CAPUT SECUNDUM.

JAM Antiphontis aetate, ut quisque Athenis disertissimus erat, ita ad honores et munera reipublicae tractanda maxime elevabatur. Antiphon igitur, omnibus eloquentiae praesidiis instructus, non putavit sibi domi desidendum, sed animum esse ad rem publicam appellendum. PLUTARCHUS: δύναμιν λόγων ικτησάμενος, ὅρμησε μὲν πολιτεύεσθαι. Magni ejus opera Atheniensibus fuit in Bello Peloponnesiaco. Nam et duabus triremibus prefectus, et exercitus Praetor saepe cum hoste conflixit, aliquot preeclaras victorias reportavit, et Atheniensibus belli socios adjunxit. PLUTARCHUS: δτὲ μὲν δυσὶ τριηραρχῶν ναυσὶν, δτὲ δέ στρατηγῶν, καὶ πολλαῖς μάχαις νικῶν, καὶ συμμαχίας μεγάλας εὐτοῖς προσαγόμενος. PHILOSTRAT. p. 498. ἐστρατήγησε πλεῖστα, ἐνίκησε πλεῖστα. Verum multo luculentius beneficium contulit in patriam, augēns rem navalem sexaginta triremibus, quae viris armisque instructae essent. PHILOSTRATUS l. c. ἔξηκοντα τριήρεις πεπληρωμέναις ηὔξησεν Ἀθηναίοις τὸ ναυτικόν. PLUTARCHUS: καὶ τοὺς ἀκμάζοντας ὄπλίζων, καὶ τριήρεις πληρῶν ἔξηκοντα. Quae si vera sint, regiae atque immensae homini opes fuerint necesse est, quas quavis potius ratione compararit, quam orationibus aliorum nomines scribendis.

Videri

Videri possit XENOPHON *Hellen.* II. p. 467. quod modo ex PLUTARCHO et PHILOSTRATO retulimus, in dubitationem adducere. Nam duas tantum triremes ab Antiphonte suppeditatas dicit. Sed XENOPHONTI de alio Antiphonte, minus potente et illustri, sermonem esse, infra ostendemus. Forte etiam Antiphon patriae suae Archon fuit, annunque suo nomine signavit. Certe DIODORUS SICUL. XII. p. 534. ἀρχοντα ἐπώνυμον Olymp. XC. 3. ponit Antiphontem, quem Rhamnusium fuisse, et aetas, et alii summi, quos gessit, honores probabile redditum.

Sed operae pretium est videre, qualem se Antiphon in republica administranda gesserit. Eloquentia ipsi viam ad honores patefactam esse ostendimus: sed illa ipsa Eloquentia, qua animos hominum in quascunque partes flectere poterat, illum populo reddidit suspectum. Quod sentiens Antiphon, nunquam velut in scenam prodiit, sed post siparium latuit, enixe adjuvans, qui consilium suum in republica gubernanda expetiissent. THUCYDIDES loco egregio, quem saepe laudavimus: οὐδὲ μὲν δῆμον οὐ παριῶν, οὐδὲ ἐστὶ οὐδὲν αὐτὸν οὐδένα, ἀλλ᾽ οὐδὲν τῷ πλήθει διὰ δόξαν δεινότητος διακείμενος, τοὺς μέντοι ἀγωνιζομένους, οὐδὲν δικαστηρίῳ οὐδὲν δῆμῳ πλεῖστα, εἴς αὐτὸν, διηγεῖται διηγεῖται τι, δυνάμενος ὁ φελεῖν. Adde PLUTARCH. *Nicia*, p. 526. et PHILOSTR. p. 499. Ad Antiphontem potissimum, tanquam auctorem, refer-

tur insignis illa Reipublicae Atheniensis commutatio, quā, pristinā Magistratum ratione antiquata, summa omnium rerum potestas translata est ad Quadrinientos viros. Quae publici status mutatio ut rectius intelligatur, illorum temporum historiam paulo altius repetamus.

Belli Peloponnesiaci anno XVII. Olymp. XCI. 1. Athenienses, suadente Alcibiade, frustra obnitente Nicia, Syracusanis bellum intulerunt, et ad id gerendum ducem Alcibiadē delegerunt. Sed antequam classis altum peteret, accidit, ut omnes Hermae vel Mercurii statuae una nocte dejicerentur. Quae res quod ex conjuratione ad populi libertatem opprimendam inita extitisse videbatur, ingentem Atheniensibus terrorem incussit. Dux conjurationis Alcibiades plerorumque oculis notabatur, qui tum reliquos cives opibus, gratia, multitudine amicorum et clientium anteibat. Vix ille classe in Siciliam pervenerat, cum inimici eum hoc crimine apud populum compellantes perficiunt, ut domum ad caussam dicendam revocaretur. Alcibiades populi mandato parens, Athenas contendit. Sed cum in itinere audivisset, se indicta caussa capitis esse damnatum, bonis publicatis, Lacedaemonia demigravit. Cum vero Lacedaemoniorum constantiae non satis conveniret versatile Alcibiadis ingenium, eique privatae simultates intercederent cum Agide, Lacedaemoniorum Rege, non satis tutum hoc perfugium ratus, ad Tissaphernem, praefectum Regis Persarum,

Thucydidi in eloquentia viam praeivisse, colligit potest, ab illo, Gorgiae exemplo, ludum rhetoricum Athenis esse apertum; idque diserte confirmat PLUTARCHUS de *Gloria Atheniens.* p. 1350. οὐ τοὺς ἐν ταῖς σχολαῖς τὰ μειράντα προδιδάσκουτας—τοὺς Ἰσοκράτους, καὶ ἈντιΦῶντας, καὶ Ἰσαίους. Quem locum IONSIUS de *Script. Hist. Phil.* p. 326. de alio Antiphonte accipit, quod Antiphon post Isocratem nominatur. Sed haec ratio non multum ponderis habet. Etenim veteres Scriptores saepe negligunt illam in citandis auctoribus chronologicam ἀνθίβειαν. *Anonymous Scriptor Rhetorices* p. 24. Isocrati postponit Empedoclem, qui tamen diu ante Isocratem vixit; Αἱ δὲ τῆς ἔρμηνείας τοῦ λόγου τέσσαρες ἀρεταὶ—ώς Ἰσοκράτει καὶ Ἐμπεδοκλεῖ, Διονυσίῳ Φιλοσοφάτῳ καὶ Ἰαμβλίχῳ δοκεῖ ubi JO. SCHEFFERUS etiam miratur, Empedoclem Isocrati postponi. Verum non dissimulabo, mihi in hoc loco blandiri acutissimam Cel. Praesidis conjecturam, Neocles reponentis pro Ἐμπεδοκλεῖ, quamvis sciam e QUINTILIANO III. 1. *Empedoclem primum movisse aliqua circa Rhetoricen.* Neocles rhetor laudatur a Scholiaste HERMOGENIS p. 362, et p. 365. Sed haec ὡς ἐν παρόδῳ. Cum igitur Antiphon juvenes eloquentiae studiosos praeceptis imbueret, non satis habuit, illos ore erudire, sed in illorum etiam gratiam *primus* quidem, ut auctores sunt QUINTILIAN. III. 1. PSEUDO-PLUTARCHUS et PHOTIUS, *Artem Rheticam composuit.* Hoc opus laudatur a DIONYS.

DIONYS. HALIC. *Ep. ad Ammaeum p. 120.* **AMMONIO** v. **Σημεῖον**, **APSINE** *Art. Rhet. p. 719.* et forte, ut **IONSIVS** *de Script. Hist. Phil. p. 325.* putat, a **GALENO** *praef. ad Gloss. Hippocrat.* Sed non est omittendus locus **POLLUCIS VI. 143.** ubi has ipsas τέχνας ῥητορικὰς laudans, adjicit: δοκοῦσι δ' οὐ γνήσιαι. Haud nobis constat, quas POLLUX de hujus libri γνησίτητι dubitandi rationes habuerit: cumque liber interciderit, in neutram partem hīquido pronunciari potest. Verum POLLUCI non tantum opponimus scriptores modo laudatos, sed etiam *Grammaticum* MS. antiquitate et eruditione praestantem, qui penes Celeb. **ΡΥΗΝΕΝΙUM** est, e Cod. Bibliothecae Sangermanensis descriptus. Is, ut voces locutionesque ab Atticistis temere proscriptas vindicet, hoc institutum tenet, ut illas ostendat, ab optimis et veterissimis scriptoribus esse usurpatas. Cumque inter hos scriptores, qui omnes **MENANDRUM** aetate superant, Antiphontem etiam ἐν τῇ ῥητορικῇ τέχνῃ referat, eo ipso satis indicat, se hunc librum veteris Antiphontis genuinum monumentum judicasse. Ex eodem Grammatico discimus, hanc *Artem* tribus libris constituisse. Quae inde excerpta afferuntur, haec sunt: 'Απαρασκεύασθον. 'Αντιφῶν γ γῆτορικῆς τέχνης. Hinc plane confirmatur conjectura dōctissimi JUNGERMANNI, qua in *Polluce* l. c. pro vulgato Ξενοφῶν reponit 'Αντιφῶν. †'Αστοργία, Φιλοσοφογύια, Στοργή. 'Αντιφῶν ἐν β περὶ τῆς ῥητορικῆς τέχνης. † 'Ολιγοφιλίαν.

γοΦιλίαν. Ἀντιφῶν γ. ubi tertius *Artis Rhetoricae*
liber intelligitur.

Nec tamen Antiphon omnem aetatem contrivit eloquentiae praeceptis tradendis, sed majora ausus, gravissimam oratoris personam suscepit, et magna cum laude sustinuit. **QUINCTILIAN.** III. 1. *hunc omnium primum orationem scripsisse* dicit. Quod **GER. JO. VOSSIUS de Rhetor. nat. et const.** p. 335. bene restringit ad orationes forenses, propterea quod Gorgias ante Antiphontem orationes scripsit. Et hoc modo **QUINCTILIANI** verba accipienda esse, ex aliis scriptoribus constat. **DIODORUS apud CLEMENT. ALEXANDR. Strom.** I. p. 365. τρῶτου δικαινικὸν λόγον εἰς ἔιδοσιν γραψάμενον Ἀντιφῶντα, **RHOETIUS**: συντάξαι δὲ αὐτὸν καὶ πρώταν, Φασι, τοὺς ἐν τοῖς δικαινιηρίοις ἀγωνιζοῦσς λόγους. τῶν γὰρ πρὸ αὐτοῦ οὐδεὶς Φαίνεται καθεὶς ἐαυτὸν εἰς τοῦτον τὸν ἀγῶνα. οὐδ' ἐπὶ λαβεῖν δικαινικὸν λόγον τὰν Ἀντιφῶντι πρότερον γεγραμμένων. Similia habet **PSEUDO-PLUTARCHUS**. Antiphon igitur merito suo ab **HERMOGENE de Form. Orat.** II. p. 498. appellatur εὑρετὴς καὶ ἀρχηγὸς τοῦ τύπου τοῦ πολιτικοῦ. Omnem vero eloquentiam suam Antiphon dicavit civibus, qui aut alios accusare, aut semet ipsos defendere pararent. Hi orationes, quas ab Antiphonte accepissent, ediscebant, et in judicio vel concione suo nomine recitabant. Semel tantum pro se ipso publice dixit, tanta vi eloquentiae, ut nemo unquam melius caussam suam orasse dicatur. **Egregius est locus**

locus Thucydidis VIII. p. 545. καὶ ἐς μὲν δῆμον οὐ παριὼν, οὐδ' εἰς ἄλλον ἀγῶνα ἐκούσιος οὐδένα, ἀλλ' ὑπόπτως τῷ πλήθει διὰ δόξαν δεινότητος διακείμενος, τοὺς μέντοι ἀγωνιζομένους, καὶ ἐν δικασθηρίῳ, καὶ ἐν δήμῳ πλεῖστα, εἴς ἀνήρ, δῆλις ξυμβουλεύσατό τι, δυνάμενος ὡφελεῖν. καὶ αὐτὸς τε, ἐπειδὴ τὰ τῶν τετρακοσίων ἐν ὑστέρῳ μεταπεσόντα ὑπὸ τοῦ δήμου ἐκακοῦτο, ἄριστα Φαίνεται τῶν μέχρις ἐμοῦ ὑπὲρ αὐτῶν τούτων αἰτίας, ὡς ξυγκατέσθησε θανάτου δίκην ἀπολογησάμενος. Ultima Thucydidis verba respexit **CICERO** *Bruto C. 12. quo (Antiphonte) neminem unquam melius ullam oravisse capitinis caussam, cum se ipse defendere, se audiente, locuples auctor scripsit Thucydides.* Primus vero Antiphon ab iis, quibus orationes scripsisset, mercedem exegit. **DIODORUS apud CLEM. ALEX. Strom. I. p. 365.** καὶ μισθοῦ συνηγορῆσαι πρῶτον δικανικὸν λόγον. etc. **AMMIAN. MARCELL. XXX. 4.** *Antiphon ille Rhamnusius, quem ob defensum negotium omnium primum antiquitas prodidit accepisse mercedem.* Quae res, cum illis temporibus parum liberalis hominis esse videatur, Antiphonti avaritiae infamiam contraxit. Comici in primis, quorum tum summa erat licentia, hinc ejus reprehendendi ansam arripuerunt. **PHILOSTRATUS** p. 499. καθάπτεται δ' ἡ κωμῳδία τοῦ Ἀντιφῶντος, ὡς δεινοῦ τὰ δικανικὰ, καὶ λόγους κατὰ τοῦ δικαίου ξυγκειμένους ἀποδιδομένου πολλῶν χριμάτων, αὐτοῖς μάλιστα τοῖς κινδυνεύουσι. **PLATONEM,** veteris comoediae poëtam, hoc nomine Antiphontem

M perstrinxisse,

perstrinxisse, docet PSEUDO-PLUTARCHUS: κεκωμέδηται δὲ εἰς Φιλαργυρίαν ὑπὸ Πλάτωνος ἐν Πεισάνδρῳ. Sic enim e Photiolegendum pro σὺν Πεισάνδρῳ, quamvis contra Photius e PLUTARCHO emendandus videatur OLEARIO ad Philostrat. l. c. Vid. TAYLOR. Lect. Lysiac. C. VII. Antiqui Rethores Antiphonti solas fere tribuunt orationes judiciales, quasi aliud genus non attigisset. HERMOGENES tamen loco supra allato λόγους δημηγορικοὺς commemorat. Recte. Nam constat, deliberativum etiam genus ab eo esse tractatum, sive ipse illas orationes ad populum habuerit, sive aliis, qui concionem habere vellent, scripserit. Tales fuerunt ὁ Πολιτικὸς, ὁ περὶ τοῦ Αινδίων Φόρου, ὁ περὶ τοῦ Σαμοθράκων Φόρου, etc. quae orationes saepe commemorantur ab HARPOCRATONE, aliisque Grammaticis. Praeter judiciales et deliberativas Antiphon etiam, Gorgiae exemplo, scripsit sophisticas. PHILOSTRATUS p. 500. σοφιστικοὶ δὲ καὶ ἔτεροι μὲν, σοφιστικώτερος δὲ ὁ ὑπὲρ τῆς ὄμονοίας. Atque huc pertinet locus CICERONIS Bruto C. 12. Nam cum CICERO ex ARISTOTELE narrasset, Gorgiam paratos habuisse locos communes, cum singularum rerum laudes, vituperationesque conscripsisset, addit, *huius Antiphontem Rhamnusium similia quaedam habuisse conscripta.* Ad tales locos communes forte quis referat orationes undecim adhuc superstites, quae tametsi in forensi argumento versantur, tamen quod nullum indicium vel accusatoris, vel rei, vel temporis habent,

DE ANTIPHONTE.

¶

habent, nihil aliud sunt, nisi loci communēs, quibus vel ipse Antiphon, vel alii in simili re uterentur.

Quid Antiquitas de Antiphontis in dicendo facultate existimarit, satis ostendit tribuendo illi venerabili nomine **NESTORIS**,

Τοῦ καὶ αὐτὸς γλώσσης μέλιτος γλυκίων ἔριν αὐδῆν.

Vid. PHILOSTRAT. p. 498. PSEUDO-PLUTARCHUM et PHOTIUM in ejus vita. Ab eo etiam omnes clari in literis viri παροιμιακῶς appellati sunt RHAMNUSII, ut SUIDAS refert v. Ράμνος. THUCYDIDES, idoneus in primis judex, quam magnifice de ejus eloquentia senserit, ex eo loco, quem supra attulimus, appareat. De orationis compositione, qua usus est Antiphon, ita judicat DIONYS. HALICARN. de Compos. verb. p. 9. ὃ δὲ Θουκυδίδου λέξις, καὶ ὃ Ἀγτιφῶντος τοῦ Ράμνουστον καλῶς μὲν σύγκειται νὰ δίσ, εἰπερ τινὲς καὶ ἄλλαι, οὐ μὴν ἡδέως γε πάνυ. Idem in ISACO. p. 111. Antiphonti tribuit τὸ αὐθικόν μένον καὶ ἀρχαῖον, addens pro solita sua in judicando acerbitate: ἀγωνισθῆς δὲ λόγων οὔτε συμβουλευτικῶν, οὔτε δικαιικῶν ἐστι. Sed nos THUCYDIDI plus credimus, quam sexcentis DIONYSIIS. Haud mitius est judicium, quod idem DIONYSIUS fert in DEMOSTHEN. p. 167. Ab HERMOCENE de Form. Orat. II. p. 497. Antiphon dicitur πολιτικὸς μὲν καὶ κατὰ τὸ ἀληθινὸν, καὶ ἄλλως ἡθικὸς, ὁστε καὶ πιθανὸς— μεγέθει χρώμενος οὐκ ὀλίγῳ, καλῶς δέ πως συνυφαστε μένει.

μένφ. ubi plura sunt hic pertinentia, quae brevitatis causa omitto. PHILOSTRATUS p. 500. λόγοι δὲ πύτου δικανικοὶ μὲν πλείους, ἐν οἷς ἡ δεινότης, καὶ τὰν τὸ ἐκ τῆς τέχνης ἔγκειται. Sic enim legendum esse ex Cod. Regio Paris. non σύγκειται, quod placuit Oleario, nos monuit Cel. Praeses. Adde his LIBANIUM Opp. T. II. p. 480. Elegantissime de Antiphonte sententiam dixerunt PSEUDO-PLUTARCHUS et PHOTIUS, sive potius, quem illi ad verbum descriptsse videntur, CAECILIUS in Commentario de Antiphonte: ἐστι δὲ ἐν τοῖς λόγοις ἀκριβῆς καὶ πιθανῆς, καὶ δεινὸς περὶ τὴν εὔρεσιν, καὶ ἐν τοῖς ἀπόροις τεχνικδες, καὶ ἐπιχειρῶν· ἐξ ἀδήλου, καὶ ἐπὶ τοὺς νόμους, καὶ τὰ πάθη τρέπων τοὺς λόγους, τοῦ εὐπρεποῦς μάλιστα σφοχαθήμενος. Quod judicium quin verum sit, et rei consentaneum, nemo, qui superstites Orationes legerit, dubitabit. Prope igitur adducor, ut credam, has orationes nunquam serio lectas esse a doctissimo et cetera accuratissimo viro, Jo. IONSIO, qui de Script. Hist. Philos. p. 325. magna confidentia scribit, Antiphontis, quae supersunt, orationes scholasticas esse atque fictas declamationes, et Antiphontis nil praeter nomen habere. Sed hicce error commodius a nobis Capite III. profligabitur.

CAPUT SECUNDUM.

JAM Antiphontis aetate, ut quisque Athenis
desertissimus erat, ita ad honores et munera
reipublicae tractanda maxime elevabatur. Anti-
phon igitur, omnibus eloquentiae praesidiis instruc-
tus, non putavit sibi domi desidendum, sed animum
esse ad rem publicam appellendum. PLUTARCHUS:
δύναμιν λόγων κτησάμενος, ὅρμητε μὲν πολιτεύεσθαι.
Magni ejus opera Atheniensibus fuit in Bello
Peloponnesiaco. Nam et duabus triremibus pree-
fectus, et exercitus Praetor saepe cum hoste con-
flictus, aliquot preeclaras victorias reportavit, et
Atheniensibus belli socios adjunxit. PLUTARCHUS:
δτὲ μὲν δυσὶ τριηραρχῶν ναυσὶν, δτὲ δέ στρατηγῶν, καὶ
πολλαῖς μάχαις νικῶν, καὶ συμμαχίας μεγάλας
εὐτοῖς προσαγόμενος. PHILOSTRAT. p. 498. ἐστρα-
τήγησε πλεῖστα, ἐνίκησε πλεῖστα. Verum multo
luculentius beneficium contulit in patriam, augēns
rem navalem sexaginta triremibus, quae viris armis-
que instructae essent. PHILOSTRATUS l. c. ἔξη-
κοντα τριήρεσι πεπληρωμέναις ηὔξησεν Ἀθηναίοις
τὸ ναυτικόν. PLUTARCHUS: καὶ τοὺς ἀκμάζοντας
ὅπλίσων, καὶ τριήρεις πληρῶν ἔξηκοντα. Quae si
vera sint, regiae atque immensae homini opes
fuerint necesse est, quas quavis potius ratione com-
pararit, quam orationibus aliorum nominescribendis.

Videri

Videri possit XENOPHON *Hellen.* II. p. 467. quod modo ex PLUTARCHO et PHILOSTRATO retulimus, in dubitationem adducere. Nam duas tantum triremes ab Antiphonte suppeditatas dicit. Sed XENOPHONTI de alio Antiphonte, minus potente et illustri, sermonem esse, infra ostendemus. Forte etiam Antiphon patriae suae Archon fuit, annunque suo nomine signavit. Certe DIODORUS SICUL. XII. p. 534. ἔρχοντας ἐπάνυμον Olymp. XC. 3. ponit Antiphontem, quem Rhamnusium fuisse, et aetas, et alii summi, quos gessit, honores probabile redditunt.

Sed operae pretium est videre, qualem se Antiphon in republica administranda gesserit. Eloquentia ipsi viam ad honores patefactam esse ostendimus: sed illa ipsa Eloquentia, qua animos hominum in quascunque partes flectere poterat, illum populo reddidit suspectum. Quod sentiens Antiphon, nunquam velut in scenam prodiit, sed post siparium latuit, enixe adjuvans, qui consilium suum in republica gubernanda expetiissent. THUCYDIDES loco egregio, quem saepe laudavimus: καὶ ἐσ μὲν δῆμον οὐ παριῶν, οὐδὲ ἐσ ἄλλων ἀγῶνων ἐκουσίος οὐδένα, ἀλλ’ ὑπόπτως τῷ πλήθει διὰ δόξαν δεινότητος δικαιείμενος, τοὺς μέντοις ἀγωνιζόμενους, καὶ ἐν δικαστηρίῳ καὶ ἐν δῆμῳ πλεῖστα, εἰς ἀνὴρ, δῆλος ξυμβουλεύσατό τι, δυνάμενος ὠφελεῖν. Adde PLUTARCH. *Nicia*, p. 526. et PHILOSTR. p. 499. Ad Antiphontem potissimum, tanquam auctorem, refer-

tur insignis illa Reipublicae Atheniensis commutatio, quâ, pristinâ Magistratum ratione antiquata, summa omnium rerum potestas translata est ad Quadragecentos viros. Quae publici status mutatio ut rectius intelligatur, illorum temporum historiam paulo altius repetamus.

Belli Peloponnesiaci anno XVII. Olymp. XCI. 1. Athenienses, suadente Alcibiade, frusta obnitente Nicia, Syracusanis bellum intulerunt, et ad id gerendum ducem Alcibiadem delegerunt. Sed antequam classis altum peteret, accidit, ut omnes Hermae vel Mercurii statuae una nocte dejicerentur. Quae res quod ex conjuratione ad populi libertatem opprimendam inita extitisse videbatur, ingentem Atheniensibus terrorem incussit. Dux conjurationis Alcibiades plerorumque oculis notabatur, qui tum reliquos cives opibus, gratia, multitudine amicorum et clientium anteibat. Vix ille classe in Siciliam pervenerat, cum inimici eum hoc crimine apud populum compellantes perficiunt, ut domum ad caussam dicendam revocaretur. Alcibiades populi mandato parens, Athenas contendit. Sed cum in itinere audivisset, se indicta caussa capitis esse damnatum, bonis publicatis, Lacedaemonia demigravit. Cum vero Lacedaemoniorum constantiae non satis conveniret versatile Alcibiadis ingenium, eique privatae simultates intercederent cum Agide, Lacedaemoniorum Rege, non satis tutum hoc perfugium ratus, ad Tissaphernem, praefectum Regis Persarum,

Persarum, se contulit, et callide ei persuasit, non expedire Regi, Lacedaemoniorum opes nimis crescere, ne confecto bello statim cum victoribus certamen sit suscipiendum.

Alcibiades, hac opera civibus suis venditata, cum Pisandro, Praetore Atheniensium apud Samum, qui, sicut ipse, optimatibus favebat, consilium de redditu in patriam agitare coepit, offerens liberaliter tum Regis Persarum amicitiam, tum operam suam, hac conditione, ut imperium a populo ad Optimates transferretur. Hoc Alcibiadis consilium a Pisandro primum cum Samiis, mox cum Atheniensibus, qui Sami versabantur, communicatum est, et parum abfuit, quin, adjuvantibus illud Athenis etiam primi ordinis viris, feliciter cederet. Sed huic Alcibiadis conatus intercessit Phrynicus, Dux Atheniensium exercitus, callide intelligens, Alcibiadi non magis paucorum dominatum curae esse, quam statum popularem, sed id tantum quaeri, (quod postea eventus comprobavit) ut ipse, discordia inter civitatis Ordines sparsa, ab alterutra parte in auxilium vocetur. Longum esset enarrare, quae impedimenta Phrynicus Alcibiadis consilio objecerit. Tandem Pisander aliique Legati Athenas veniunt, populo persuasuri, ut Alcibiades in patriam revoctetur, et, mutata antiqua regendi forma, respublica quadringentis committatur: Quod si facerent, eos Persarum Regem belli socium habituros, sin minus, ne ipsam quidem salutem eos servaturam. Hac necessitate

necessitate populus compulsus, in Pisandri et reliquorum legatorum sententiam concedit, et Democratiam Oligarchia commutat. Constituuntur Decemviri reipublicae ordinandae cum summa potestate, qui certa die ad populum referant, quae optima sit ratio Reipublicae administranda. Hi, ubi dies advenit, populum rogant, ut cuivis Atheniensium sententiam, quamcunque velit, dicere impune sit. Qua dieendi libertate concessa, omnes censuerunt, antiquos Magistratus esse abdicandos: simul quinque conclusionis Praesides delegerunt, a quibus rursus centum alii viri deligerentur, quorum singuli sibi tres alios cooptarent, hi denique Quadrinquenti rempublicam cum summa potestate administrarent. In hac historia enarranda potissimum secuti sumus Historicorum principem, THUCYDIDEM L. VIII, cui jungendi sunt NEPOS et PLUTARCHUS in *Alcibiade*; DIODOR. SICUL. L. XIII. et JUSTINUS L. V. Talis ac tantae conversionis praecipuus architectus fuit Antiphon, ut supra diximus, sed latitans more suo; et consiliis monitisque instruens Pisandrum, aliosque pristini status eversores. THUCYDIDES: ὁ μέντοι ἀπαν τὸ πρᾶγμα Εὐθείς, δὲ τὸ πόκη κατέσθη εἰς τοῦτο, καὶ ἐν πλειστού ἐπιμελῆσεις, Ἀντιφῶν ἦν etc. PHILOSTRAT. κατέλυσε τὴν δημοκρατίαν; ἐδούλωσε τὸν Ἀθηναίων δῆμον. PSEUDO-PLUTARCHUS: οὐκτοντέτακτος ἔώς καταλύσεις τῆς δημοκρατίας ὑπὸ τῶν τετρακοσίων γενομένης, ἦν εὗτος δοκεῖ συγκαταβαθμεύσας. PHOTIUS:

παρέτεινε δὲ τὸν βίον ἔως τῆς ὑπὸ τῶν ὑ γενομένης καταλύσεως; ἦς καὶ αὐτὸν αἰτίᾳ μετεγχυκέναι, Φασὶ παρασχεῖν. quae PHOTII verba, a librariis turbata, sic in ordinem cogas: ἦς καὶ αὐτὸν μετεγχυκέναι, καὶ αἰτίᾳ Φασὶ παρασχεῖν. Huc etiam pertinet locus LIBANII *Apologia Socratis* p. 651. ubi licet Antiphontis nomen reticeatur, satis tamen patet, non alium intelligi, nisi Antiphontem: ἀλλ' οὐκ ἔδειξεν αὐτὸν ἐν μέσῳ, λαθόρα δὲ τὸ πρᾶγμα συνέθυκεν, ὡς ὄχλῳ μὲν οὐκ εἰωθὼς χρῆσθαι, τῶν δ' αὐτῶν ἀκείνοις ἐπιθυμῶν. ἐπέρου ταῦτα νν τοῦ καὶ τῶν πετρακοσίων ἐνδεικνύειν, καὶ λόγου θύλερον, ὃν ἔδοξεν ἀδικεῖν, δεδωκότος. Sic locus ille scribendus est, in quo manifesta apparent vestigia imitationis loci Thucydidei de Antiphonte.

In hunc Quadringentorum numerum populus allegit tum ipsum Antiphontem, tum Phrynicum et Theramenem*, amicitia et usu Antiphonti con-

junctos

* Theramenis Historia, propter diversa et pugnantia inter se veterum scriptorum de eo iudicia commodam Academicae exercitationi materiem praebere posset. Obiter Theramenis nomen restituamus LIBANIO *Apolog. Socrat.* p. 651. οἱ δὲ οὐδὲν, οἵ μετέσχει αἰή τῆς τῶν πετρακοσίων ὀλιγαρχίας, τῶν τριάκοτα παρασκειας; τὸ Πείσταρδον ἴμιμόστατο, μετὰ Ραμίνους ἰζήσασθαι, τῷ Φενικῷ ταῦτα ποιῶν ὥρθι; Legendum Θηραμίνους. Theramenes vulgo *Cothurnus* dictus est, quod in civium factionibus ancipitem se gerebat, et utrique partigratus esse studebat, sicut *cothurnus* aptus est utriusque pedi. CRITIAS in oratione adversus Theramenen apud XENOPHONT. *Hellen.* II. p. 465. οἵδη διπλούς γὰρ καὶ Κάροφος ἐπικαλεῖται. καὶ γὰρ ὁ κάροφος ἀριστεῖται πάνταις ποσὶν αμφοτέροις δοκεῖ. ubi Celeb. RUHNKENIUS rectissimè expungit verba, καὶ γὰρ ὁ κάροφος ἀρ. μ. τ. π. 2. 8. tanquam Grammatici marginale glossema; quamvis illa

junctos, sed inter quos brevi gravissima discidia extiterunt. Quadrungenti in duas factiones discesserant, quarum altera, duce Theramene, impense favebat Alcibiadi, altera, cuius caput cum Phrynicus erat Antiphon, omnibus modis, ne Alcibiades revocaretur, impeditiebat, facile videns, eo recepto, rem publicam ad popularem statum reddituram. Quum vero altera factio superior esse coepisset, nec res aliter teneri posset, Antiphon, Phrynicus, aliquique decem, tanquam factonis suae legati, ad ipsos Atheniensium acerbissimos hostes Lacedaemonios profecti sunt, ut pacem quibuscumque conditionibus facerent. Simul eorum consilio Eetionea munita est, qua hostium classem pedestremque exercitum, quando et quoties vellent, recipere possent. Sed legati re infecta Athenas reversi sunt, et nihil aliud hac legatione, quam sibi exitium maturarunt. Vix reversus Phrynicus ex insidiis periit in frequenti foro, percussore ejus impune evadente. Qua re animus crevit adversae factioni, ejusque principi, Therameni. Fit deinde maxima rerum commutatio. Nam, dissoluto Quadrungentorum imperio, res publica quinque millibus administranda traditur. Alcibiades denique in patriam revocatur. Vid. THUCYD. VIII. 90. seqq. Haec gesta sunt Olymp. XCII: 2. Praetore Theopompo. Eodem anno inimici

in libro suo invenerit Scholiast. Aristoph. ad Ran. vi. 47. POLLUX VII. 91. ὁ δὲ καθόρευσ, ικάτιος αὐτοῖς τοῖς ποδῶν, εἴσιι μετὰ Θηραμίνην Καθόρευσ ικάλουν, διὰ τὸν περὶ τὴν πολειτείαν αὐτοτερψμόν. Vide eximum virum, L. KESTERUM ad SUID. v. Θηραμίνη.

Antiphontem in jus vocanunt, ubi non indicta caussa condemnatus est, ut gravissimo errore scribit PLUTARCHUS, sed caussam dicere coactus, tum primum publice dixit tanta vi eloquentiae, ut THUCYDIDES illum optime omnium, ad suam usque memoriam, capitis caussam dixisse fateatur. Accusatus est, THUCYDIDES teste, quod paucorum dominatum constituisse: καὶ αὐτὸς τε ἐπειδὴ τὰ τῶν τετρακοσίων ἦν οὐλέον μεταπεσόντα ὑπὸ τοῦ δίκαιου ἐκπομπῆτο, ἔγινε Φεινέται τῶν μέχρις ἐμοῦ ὑπὲρ αὐτῶν τούτων εἰτιας, ὡς ξυγκατέθημε, θαυμάτου δίκαιην ἀπολογησάμενος. In ipsa vero publica condemnationis formula, quam ex CAECILIO, magno hujus historiae bono, conservavit PLUTARCHUS, damnatus dicitur, quod exitio reipublicae legatus ad Lacedaemonios profectus esset, et e castris navi hostili abiisset, et per Diocleam iter terrestre fecisset, atque adeo patriam suam prodidisset. Poena ipsi longe atrocissima constituta est, ut undecim viris traderetur, bona ejus publicarentur, aedes solo aequarentur, titulus aedium in area posito, ANTIPHONTIS PRODITORIS, ut neque Athenis, neque in terra Attica sepeliretur, ut non modo ipse infamis esset, sed omnes etiam ex eo nati, sive legitimi essent, sive spuri, ut infamia quoque notaretur, qui quem posterorum Antiphontis adoptaret. De poenae genere nihil habet THUCYDIDES, forte rem adeo atrocem de industria silentio praetermittens, ut magistro bene de se merito gratificaretur. Quae probabilis est conjectura MARCEL-

LISI in vita Thucyd. p. 4. ὅτι δὲ μετὰ τὸν θάνατον τημαρτίμενοι τὸν Ἀντιφῶντα οἱ Ἀθηναῖς ἐρρίψαν ἔξω τῆς πόλεως τὸ σῶμα, σεσιώπηνεν, ὡς διδασκάλῳ χαριζόμενος. ubi sequentia verba, tanquam inutile additamentum, resecanda: λέγεται γὰρ ὡς ἐρρίψαν αὐτοῦ τὸ σῶμα οἱ Ἀθηναῖοι ὡς αἰτίου τῆς μεταβολῆς τῆς δημοκρατίας. **Oratio**, qua se defendit Antiphon, dicitur περὶ μεταστάσεως, i. e. de *mutatione status popularis in oligarchiam Quadrincentorum virorum*. **HARPOCRATION.** v. Στασιώτης. Ἀντιφῶν ἐν τῷ περὶ μεταστάσεως περὶ τείνου ἀν Ἀπόλιτος κατηγόρηκεν, ὃ στασιώτης οὐ ἔγω, καὶ δὲ πάππος ὁ ἐμὸς etc. ubi H. VALESIUS, Vñ magnus, corrigit δὲ vel οὐ στασιώτης οὐ ἔγω. Malim, ὅτι στασιώτης οὐ οὐ ἔγω.

Sed antequam hinc discedamus, excutienda sunt quaedam veterum scriptorum loca, quae hactenus disputatis non satis convenire videantur. **PSEUDO-PLUTARCHUS** ex **LYSIAE** oratione desperita, et **THEOPOMPO** refert, Antiphontem sub triginta Tyrannis, qui Olymp. XCIV. 2. constituti sunt, capitibus damnatum esse. Si **LYSIAE** illa oratio, et **THEOPOMPI** historia extaret, certius hac de re judicari posset. Lysias quidem in *oratione*, quae superest, *adv. Eratosth.* p. 216. Antiphontem, narrat, a populo, post libertatem recuperatam, condemnatum esse, adeoque nihil dicit, quod **THUCYDIDI**, et Monumento publico, supra à nobis laudato, cuius summa debet esse auctoritas, aduersetur. Antiphon igitur, qui sub triginta tyrannis periit, diversus fuit ab Antiphonte

Antiphonte Rhamnusio: quod et ipsum PLUTARCHO commode in mentem venit. Adjiciamus ejus verba ex pulcherrima emendatione TAYLORI *Lection.* *Lysiac. c. VII.* ἀλλ' οὐτός γε ἀν εἴη ἔτερος, Λυσιδωνίδου πατρὸς, οὗ Κρατῖνος ἐν Πυτίνῃ ὡς πονηροῦ μνημονεύει. Verum, ne quid dissimulemus, Theramenes etiam apud XENOPHONT. *Hellen.* II. p. 467. Antiphontis condemnationem manifeste tribuit triginta Tyrannis: ἀλλὰ μὴν καὶ Ἀντιφῶντος ὑφ' ὑμῶν ἀπολλυμένου, ὃς ἐν τῷ πολέμῳ δύο τριήρεις εὖ πλεούσας παρείχετο, ἥπιστάμην δὲ καὶ οἱ πρόδυμοι τῇ πόλει γεγενημένοι πάντες ὑπόπτως ὑμῶν ἔξοιεν. Qui locus cum THUCYDIDE, et Monumento publico apud PLUTARCHUM, conciliari non potest, nisi forte dicamus, Theramenem propterea Antiphontis exitium triginta Tyranni imputasse, quod plures in eorum numero essent, qui ante constitutum Trigintaviratum Antiphontem in perniciem impulissent. At haec de Antiphontis morte querela cuivis potius convenisset, quam Therameni, in quem unum LYSIAS *Orat. adv. Eratosthen.* p. 216. conjicit crimen Antiphontis interficti, βουλόμενος δὲ τῷ ὑμετέρῳ πλήθει δοκεῖν πιστὸς εἶναι, Ἀντιφῶντα καὶ Ἀρχεπτόλεμον Φιλτάτους ὄντας αὐτῷ κατηγορῶν ἀπέκτεινεν. Cui dubitationi forte quis ita occurrat, ut dicat, Theramenem, cum idem sibi, quod Antiphonti antea, supplicium impenderet, vel poenitentiam agere coepisse, quod veterem amicum perdidisset, vel crimen a se transferre voluisse in triginta Tyrannos.

nos. Sed fatemur, animum magis in hanc partem inclinare, ut statuamus, **XENOPHONTEM** non de Antiphonte Rhamnusio loqui, sed de alio Lysidoni-dis filio, quem **LYSIAS** in oratione deperdita, et **THEOPOMPUS** dicunt sub triginta Tyrannis periisse.

Hactenus de vita, rebus gestis, et morte Antiphontis; quibus speramus satisfactum esse **TAYLORO V. C.** in *vita Lysiae*, p. 39. dubitanti, an Antiphon e collegio CCCC Virorum idem fuerit, qui Antiphon Orator,

CAPUT TERTIUM.

SEQUITUR, ut de ingenii monumentis, quibus Antiphon nomen suum posteritati commendavit, breviter dicamus. Sed hic nobis fere otium fecerunt Viri literariae historiae peritissimi, Jo. MEURSIUS in *Biblioth. Attica, T. X. Thes. Ant. Gr.* p. 1422. Jo. JONSIUS libro saepius laudato, et Jo. ALB. FABRICIUS *Bibl. Gr. L. II. C. 26.* p. 837, Attingamus igitur ea tantum, quae a viris egregiis vel perperam dicta sint, vel praetermissa. De Antiphontis *τέχνη ῥιτορική* supra diximus, quae repetere non est necesse. Orationes ejus sexaginta olim extiterunt, e quibus **CÆCILIVS**, Rhetor, viginti quinque velut subditias familia submovit. **PROTIUS** et **PLUTARCHUS**: Φέρονται δὲ αὐτοῦ λόγοι ἐξηκούτα, ὃν δὲ Καινίλιος εἶναι καὶ πέντε Φυσιγ. αὐτοῦ

κατα-

καταψεύδεσθαι, ὡς εἶναι τοὺς διαφυγόντας τὸ γένος,
πέντε καὶ τριάκοντα. Sed ex his paucae tantum
commune bonorum librorum naufragium evaserunt:
reliquarum vix tituli salvi ad nos pervenerunt.
Atque hic, quod supra promisimus, a nobis prae-
standum est, ut velut per inductionem demonstre-
mus, Jo. JONSIUM Orationes, quae supersunt, temere
et inconsulte pro declamationibus a scholastico
homine confictis habuisse. Ex Orat. IV. p. 41.
ἀπελογήθη citat POLLUX II. 119. Ex eadem Orat.
p. 44. locum laudat AMMONIUS v. Ἐνδύμημα.
Quae in Orat. V. p. 50. leguntur, τὸν ἀναίτιον
καταλαβόντας, τὸν αἴτιον ἀφέιναι, affert SUIDAS v.
Καταλαβεῖν, qui hinc corrigendus. Ex Or. X.
p. 71. vocem γηραιὸς excerptit POLLUX II. 13. Ex
eadem Orat. p. 72. idem VIII. 21. habet vocem ἐπι-
τίμιαν. Nobilissimam Orationem de caede Herodis
bis nominatim citat HARPOCRATION v. Διετείνοντο,
et v. Φροῦδος. Uterque locus extat p. 103. et 111.
Ex eadem oratione, quamvis haud nominata, POL-
LUX III. 138. excerptit vocem αἰτίασις, quae est
p. 101. et IX. 13. verbum χωροφιλεῖν, quod o-
ccurrit p. 126. Orationem de Choreuta laudat HAR-
POCRATION v. Διδάσκαλος. Locus, quem inde
affert, extat p. 143. Sed idem ex eadem Oratione
citat Διῆπλια, quae ibi non comparent. Videtur
ergo HARPOCRATION, memoria lapsus, Orationem
de Choreuta pro quinta, in qua p. 49. Διῆπλια
occurruunt, laudasse. Eat nunc Ionas, et spurias
ineptasque

ineptasque judicet Orationes, quas ipsi antiqui Grammatici, quorum spectata est eruditio, HARPOCRATION, POLLUX, AMMONIUS, SUIDAS, non modo ut genuinas probarunt, verum etiam tanquam Attici sermonis normam adhibuerunt. Haec sufficient ad vindicandam γυναικειαν Orationum de caede, vel θηγων Φονιων, quas nobis solas reliquas fecit temporis injuria.

Inter Orationes deperditas, teste PSEUDO-PLUTARCHO, prae aliis laudem tulit ὁ πρὸς Ἐρασίστρατον περὶ ΤΩΝ ΙΔΕΩΝ. Bona fide vertitur, *de generibus vel formis dicendi*. Ridiculum sane orationis argumentum, quale ne ineptus quidem posterioris aetatis Sophista ad populum explicare sustinuisse. Vedit absurdum, quod in hoc titulo est, (et quis non videat?) Jo. Jac. REISKIUS *Animadv. in Plutarch. p. 490.* Verum, ut est infelicissimus conjector, hic quoque περὶ τῶν ἐλαῖων, *de oleis*, legens, aberravit. Vide, quanto felicius Céléberrimus RUHNKENIUS restituerit, ὁ πρὸς Ἐρασίστρατον περὶ ΤΩΝ ΤΑΩΝ; oratio adversus Erasistratum de Pauonibus. Subjiciamus veterum scriptorum loca, quae palmariam emendationem omni dubio liberent. ATHENAEUS XII. p. 897. Ἀντιφῶντι δὲ τῷ ῥήτορι λόγῳ μὲν γέγραπται, ἔχων ἐπιγραμμὰ περὶ Ταῦν. ubi plura laudat ex hac oratione. AELIANUS *Histor. Animal. V. 21.* ἐπιμῶντο δὲ τὸν (ταῦν) ἀρρένα, καὶ τὸν θῆλυν δραγμῶν χιλίων, ὡς Ἀντιφῶν ἐν τῷ πρὸς Ἐρασίστρατον λόγῳ Φισι. HARPOCRATION: ΕὐαΦεύλμως, ἀντὶ

τοῦ εὐπρεπῶς. Ἀντιφῶν ἐν τῷ περὶ Ταύνων. Ἡδη
alibi: Πυρλαμπής. Ἀντιφῶν ἐν τῷ περὶ τῶν Ταῦν. EUSTATHIUS ad *Iliad.* B. p. 346. Athenaeum, ut solet, describens: Ἀντιφῶν μὲν γὰρ, Φασίν, δὲ ρήτωρ διτυλλάβως κλίνει, λόγου γράψας, ἐπίγραμμα ἔχοντα περὶ Ταῦν. Forte hicce Antiphontis *Paxo* occasionem dedit LUPERCO BERYTIO, Grammatico, scribendi libelli περὶ τοῦ Ταὼ, sicut idem alium libellum scripserat περὶ τοῦ καρὰ Πλάτωνι ἀλεκτρυόνος. Vide SUIDAM v. Λούζερκος.

Scripsit etiam Antiphon Ἀλκιβιάδου λοιδορίας, laudatas a vero PLUTARCHO *Alcibiade* p. 192. F. ἐν δὲ ταῖς Ἀντιφῶντος λοιδορίαις γέγραπται, δτι παῖς ὅν ἐν τῆς οἰκίας ἀπέδρε πρὸς Δημοκράτην, τινὲ τῶν ἐρασιῶν. Hanc quoque orationem IONSIUS, p. 325. in scholis Sophistarum, vel ab alio quodam Alcibiadis inimico potius, quam ab Antiphonte Rhamnusio, scriptam judicat. Quae conjectura non mihi vana est, quam illa de Orationum superstitione νοθείᾳ, paulo ante a nobis confutata. Nam quid potest esse magis verisimile, quam Alcibiadem, aequalem Antiphontis, et Quadringentis, quorum princeps erat Antiphon, infensissimum, ab Antiphonte oratione acerba esse laceratum? Atqui, quod PLUTARCHUS scribit, planissime confirmat ATHENAEUS L. XII. p. 525. B. elegans ex illa Oratione afferens fragmentum: περὶ δὲ τῶν Ἀβιδηνῶν Ἀντιφῶν ἐν τῷ κατ' Ἀλκιβιάδου λοιδορίᾳς φύτως ἐπειδὴ ἐδοκιμάσθης ὑπὸ τῶν ἐπιτρόπων, παραλαβὼν

λαβὸν περ' αὐτῶν τὰ σαυτοῦ χρήματα, φέρου ἀκο-
πλέων εἰς Ἀβύδον, οὔτε χρέος ὕδιον σαυτοῦ πραξόμενος
οὐδὲν, οὐδὲ προξενίας οὐδεμιᾶς ἔνεκεν· ἀλλὰ τῇ σαυ-
τοῦ παρανομίᾳ καὶ ἀκολαστῇ τῆς γυνώμης ὄμοιος
ἔργων τρόπους μαθησόμενος παρὰ τῶν ἐν Ἀβύδῳ
γυναικῶν, ὅπως ἐν τῷ ἐπιλοίπῳ βίῳ σαυτοῦ ἔχῃς
χρῆσθαι αὐτοῖς. ubi Celeb. RUHNKENIUS pro παρα-
νομίᾳ legere malit παροινίᾳ quae vox centies jungitur
cum ἀκολασίᾳ. Pertinet ad hanc emendationem sta-
biliendam locus PLUTARCHI *Alcibiad.* p. 211. D.
ὅπως αὐτὸς ἐπ' ἀδείας χρηματίζηται περιπλέων, καὶ
ἀκολασταίνῃ μεθυσκόμενος, καὶ συνὼν ἐταίραις Ἀβύδη-
ναις, καὶ Ἰωνίσιν. Titulos orationum Antiphontiarum,
a viris eruditis collectos, augere licet e Grammaticis
ineditis, qui sunt penes Celeb. Praesidem. *Antiphonista* MS. 'Αιαδέξαι, οἵον ἐγγυῆσαι. 'Αντιφῶν τρὸς
Πολύευκτον. Δεινόλοχος. 'Αλεξαία. Lex. Sangerm.
MS. 'Αδήναρε. —καὶ τὸ παρ' 'Αντιφῶντι δὲ ἐν τῷ
περὶ ἀνδραποδίσμοῦ λόγῳ ἐπίστασιν ἔχεις ὡς ἡμαρτη-
μένου τὴν σύνταξιν. γράφει δὲ οὗτος ἐπειδὴ γὰρ
ἀπώκεις τὴν 'Αδήναρε, καὶ ἀπηλλάγης τῆς κλιρουχίας.
In iisdem Grammaticis alia etiam Antiphontis frag-
menta reperiuntur. Lex. Sangerm. MS. 'Αδυναμία
ἐρεῖς, ὡς Δημοσθένης, καὶ ἀδυνασία, ὡς 'Αντιφῶν, καὶ
Θουκιδίδης, καὶ ἀδυνασία, ὡς Δεινόλοχος. † 'Ακόλουθα,
'Αντιφῶν τὰ ἐπόμενα καὶ σύμφωνα. † 'Αποδικεῖν, ἀν-
τὶ τοῦ ἀπολογεῖσθαι. οὕτως 'Αντιφῶν. Ultima glos-
sa etiam est apud SUIDAM, ubi pro 'Αντιφῶν male
legitur 'Αντιφάνης, quamvis cum SUIDA conveniat

EUDEMUS *Lex. Rhetor. MS.* quod Celeb. Praeses Parisiis evolvit. De horum nominum permutatione **Cap. IV**, nonnulla dicemus. *Lexicon Reg. MS.* Τρίτην ἡμέραν χρὴ λέγειν, οὐχὶ τρεῖς ἡμέρας. Ξενοφῶν· καὶ τρίτην ἡμέραν αὐτὸ τοῦτ' ἐπραττον. Μέν νυνδρος· ἡμέραι τρίτην ἐπεκώμασεν ἡμῖν. 'Αντιφῶν· ἐχθὲς μετὰ πέντε' ἐπικουν, ἡμέραν τρίτην μεν' ἐπτά· *Anaglitchista MS.* 'Απειδαρχία. 'Αντιφῶν πολικῶν. Corrigendum videtur πολιτικῆ, ut ejus λόγος πολιτικὸς intelligatur.

CAPUT QUARTUM.

PLURES Antiphontes clarum in litteris nomen habuerunt; ex quibus duo in primis ipsorum, veterum negligentia, dicam, an inscrita, cum Antiphonte Rhamnusio saepe confudit. Nos breviter de illis disputemus, omissis quae **IENSUS**, **FABRICIUS**, et **Cl. TAYLORUS** *Leot. Lyriac. C. VII.* occuparunt, et, qui secernendi sint, accurate secernamus.

I. Antiphon *τεράτοπος*, sive *haruspex*, quem ab Oratore bene distinguit **HERMOGENES de Form. Orat. II.**, p. 497. Rectissime etiam **SUIDAS**: 'Αντιφῶν, 'Αδηναῖος, *τεράτοσκόπος*, καὶ ἐποκούδες, καὶ σοφιστής. ἐκαλεῖτο δὲ λογομάχειρος. Idem ex alio auctore: 'Αντιφῶν, 'Αδηναῖος, διειδοκρίτης, περὶ κρίσεως διείδων ἔγραψε. *Tzetzes Scholio MS.* quod supra dedimus, eum scribit **Alexandri tempore vixisse**. Sed multum

tum fallitur. Vixit enim tempore Socratis, et invidus divini viri obtrectator, discipulus ab eo avertere tentavit. DIOGENES LAERT. II. 46. ex Aristotle: Σωκράτεις τις, καὶ ἡ Φιλίν 'Αριστοπέλης ἐν τρίτῳ περὶ Ποιητικῆς, ἐφιλονείνει 'Αυτίλοχος Δάμνιος, καὶ 'Αντιφῶν ὁ περιτοσκόπος: ubi vid. MENAPIUM. Socratis cum hoc Antiphonte contentionem copiose et eleganter explicat XENOPHON Memorab. I. 6. Sed PLUTARCHUS et PHOTIUS, quadrata rotundis miscere soliti, haec non de Antiphonte *Onirocritico*, sed de *Rhamnusio* accipiunt. PLUTARCHI verba haec sunt: διατριβὴν δὲ συνέσθησε, καὶ Σωκράτει τῷ Φιλοσόφῳ διεφέρετο τὸν ὑπὲρ τῶν λόγων διαφορὰν, οὐ Φιλονείκως, ἀλλ' ἐλεγχτικῶς, ὡς Ξενοφῶν ἴσιόργυνεν ἐν τοῖς 'Απομνημονεύμασιν. Frontem perfricuisse hominem dicas, qui tale quid a XENOPHONTE scriptum affirmare audeat. Nam XENOPHON inducit Antiphontem cum Socrate disputantem, non ut virum probum, et veri investigandi studiosum, sed ut improbum cavillatorem. Veniebat in mentem, forte PLUTARCHO succurri posse, transponendis ejus verbis, οὐκ ἐλεγχτικῶς, ἀλλὰ Φιλονεικῶς. Sed hanc medicinam faciendam esse negat ejusdem erroris socius, PHOTIUS: διενεχθῆναι δὲ Φασὶν αὐτὸν καὶ Σωκράτη τῷ Φιλοσόφῳ, οὐ πρὸς Φιλονεικίαν, ἀλλὰ πρὸς ἐλεγχον ὄρῶντα. Habeant igitur secum errores suos, serventque sepulcro. Ipse vero XENOPHON satis indicat, illam disputationem non cum Antiphonte *Rhamnusio* institutam fuisse, sed cum Antiphonte

DISSERTATIO HISTORICA

phonte Onirocritico, appellans cum σοΦίστη, qui
 titulus huic Antiphonti tribui solet, non Rhamnusio.
 oratori. Sed omnem controversiam dirimit gravissi-
 mus auctor, ARISTOTELES, cuius testimonium paulo
 ante ex Diog. LAERT. laudavimus. Quo magis
 miramur, inter ipsos Veteres hac de re non satis
 convenisse. Nam, teste ATHENAEO L. XV. p. 673:
F. Andrantus libram scripserat; compilatum postea
 ab Hephaestione; Grammatico, περὶ τοῦ παρὰ Ηεώ-
 Φῶντι ἐν τοῖς Ἀπομνημόνευμασιν Ἀρτοφῶντος.
 Vidi mus Cap. I. HERMOGENEM Antiphonti haruspici
 tribuere λόγου περὶ ἀληθείας, λόγου περὶ δρο-
 νίας, λόγου πολιτικὸν, et λόγους δημητηρικούς. Sed
 ut posteriores orationes ad Rhamnusium referenda
 videntur, sic omnium consensu libri περὶ ἀληθείας
 tribuuntur Antiphonti Sophistae. Grammatici ve-
 teres apud FABRICIUM duos. hujus operis libros
 laudant. Sed liber decimus sextus in Schol. MS.
 Demosthenis, quod WOLFIUS ad eum affert p. 1151.
 citatur: ἐν τῷ ιστ τῆς ἀληθείας ὁ αὐτὸς κέχρη-
 ται καὶ ἐπὶ διαικοσμήσεως. Hanc tamen lectio-
 nem dubiam faciunt HARPOCRATION et SUIDAS
 v. Διάθεσις, apud quos eadem glossa reperitur,
 legentes ἐν τῷ δευτέρῳ τῆς ἀληθείας. Videtur
 igitur opus in duos tantum libros divisum fuisse.
 Vir praeclarus, JOANNES ALBERTI, cuius morte
 Graecae literae ingens damnum fecerunt, hunc
 Antiphontis librum laudari putabat ab ΗΕΥΣΗΙΟ
 in hac glossa: Γλαύξ ἐν πόλει. παροιμία. ταῖς
 ἀληθείαις

ἀληθείας ἀνέκειτο γὰρ ὑπὸ Φειδίου ἐν τῇ ἀγροκόλει.
 cuius opinionem non sequar. Nam primum hic
 liber nusquam vocatur αἱ Ἀληθείαι, ubique δὲ περὶ
 Ἀληθείας, vel ὡς Ἀληθείας, sicut ipse Ηεγενής
 alibi laudat: Ἀβιος. πλούσιος, ὡς Ἀντιφῶν ἐν Ἀλη-
 θείας αἱ. Deinde ταῖς ἀληθείαις omnino capiendum
 pro re vera, ut bene cepit KÜSTERUS. Similiter
Scholiastes Aristophanis ad Vesp. vs. 1081. Γλαῦκα
 δὲ, τὴν Ἀθηνᾶν. Φασὶ δὲ, κατὰ τὸ ἀληθὲς γλαῦκα
 διαπάσθαι, τὴν νίκην τοῖς Ἀθηναίοις ἀπαγγέλλου-
 σαν. Tradit ORIGENES *adv. Celsum* IV. p. 176.
 Antiphontem hoc libro *providentiam sustulisse*:
 καὶ Ἀντιφῶν, ἀλλος δῆταρ νομιζόμενος εἶνας, καὶ τὴν
 πρόνοιαν ἀναίρων ἐν τοῖς ἐπιγεγραμμένοις περὶ Ἀλη-
 θείας παραπλησίως τῇ Κέλσου ἐπιγραφῇ. Ad hanc
 ejus doctrinam referendum videtur fragmentum,
 quod extat apud SUIDAM: Ἀδέητος. ὁ μηδενὸς δεό-
 μενος, καὶ πάντα ἔχων. Ἀντιφῶν ἐν αἱ Ἀληθείαις
 διὰ τοῦτο οὐδενὸς δεῖται, οὔτε προσδέχεται οὐδενὸς τι,
 ἀλλ’ ἀπειρος, καὶ ἀδέητος. ubi pro ἀπειρος forte
 emendandum εὔπορος, quamvis vulgata lectio etiam
 explicari possit. Haec autem quin *Antiphon de Deo* dixerit, nihil est, quod dubitemus. Vides
 igitur, Epicurum hanc pestiferam doctrinam non
 per se invenisse, sed dudum ab Antiphonte in-
 ventam in philosophiam suam transtulisse. Vidi
 DIOPEN. LAERT. X. 139. et ibi MENAGIUM. Epi-
 curi sententiam elegantissimis versibus explicat LU-
 CRETIUS II. 645-650.

DISSERTATIO HISTORICA

*Omnis enim per se Divam natura necesse est
Immortali aevo summa cum pace fruatur,
Semota a nostris rebus, sejunctaque longe.
Nam privata dolore omni, privata periclis,
Ipsa suis pollens opibus, nihil indiga nostri,
Nec bene promeritis capitur, nec tangitur ira.*

Hanc observationem, a Celeb. Ρυηκενιο mecum communicatam, nefas fuissest omittere. Fragmentis libri τερι Ἀληθείας, quae apud varios Grammaticos reperiuntur, adde hoc ex *Lexico Sangerm. MS.* ἈΦροδίτης, ἀντὶ τοῦ ἈΦροδισίου. οὗτως ἈντιΦῶν ἐν Ἀληθείας πρώτῳ.

II. Antiphon Tragicus, qui vixit apud Dionysium Seniorem, Siciliae Tyrannum, ejusque tragediis reprehendendis perniciem sibi arcessivit. Celebratur aculeatum ejus dictum, quo Dionysium graviter offendit. Nam quaerenti Dionysio, quodnam aes optimum esset, respondit, ex quo Athenienses Harmodii et Aristogitonis statuas conflassent. Vid. PLUTARCH. de *Adul. et Am. discr.* p. 68. A. de *Stoicor. repugn.* p. 1051. C. Haec PHILOSTRATUS PSEUDO-PLUTARCHUS et PHOTIUS male referunt ad Antiphontem Rhamnusium, quos satis confutat diversa utriusque aetas. Ad hunc Tragicum etiam pertinet, quod narrat ARISTOTELIS *Rhet.* II. p. 76. ἈντιΦῶν ὁ ποιητὴς μέλλων ἀποτυμπανίζεσθαι ὑπὸ Βιόμασιου, εἶπεν, ἴδων τοὺς συναποθινήσκειν μέλλοντας ἐγκάλεστομένους ὡς θεταν. διὰ τῶν πυλῶν, τί ἐγκαλύπτεσθε, ἔφη· οὐ μὴ αὐτοὺς τις ὑμας ἴδητεν. Ex Antiphontis dramatis laudatur Ἀνδρόμαχη ab auctore

Auctore Ethic. Eudem. VIII. 4. Μελέαγρος ab ARISTOTELE *Rhet.* II. p. 108. Quibus IONSUS et FRERICUS male addunt Πλήξιππον. Nam ex ARISTOTELE *Rhet.* II. p. 63. apparet, *Plexippum* non drama fuisse, sed personam inductam in Μελεάγρῳ. De *Plexippo* singulari libello disputasse *Andrantum*, Grammaticum, docet ATHENAEUS L. XV. p. 673. F. Hinc Cel. Praeses emendabat POLLUCEM X. 63. pro ἐν Ἀντιφάνους Μελεάγρῳ legens ἐν Ἀντιφώντος Μελεάγρῳ cui eadem medicina adhibenda videbatur VII. 57. ubi Ἀντιφάνης ἐν Μηδείᾳ laudatur. Forte Antiphontis Μηδείᾳ non aliud drama fuit, quam Ἰάσων, quod, nusquam ab editis scriptoribus memoratum, citatur ab *Antiaatticista MS.* Διετιθουν, διετιθεσαν. Ἀντιφῶν Ἰάσονι. Idem Grammaticus bis Antiphontis Ἀδωνιν laudat: Ἀκληρίαν. Ἀντιφῶν Ἀδώνιδι. δι αὐτὸς, Εὐκλήρωμα, ἀντὶ τοῦ κατόρθωμα. Et alio loco: Ἄνα μέσον. ἀντὶ τοῦ ἐν μέσῳ. Ἀντιφῶν Ἀδώνιδι. Sed alibi hanc fabulam Antiphani tribuit: Κατάλυσιν. καὶ τοῦτο ἐπαιτιῶνται. Ἀντιφάνης Ἀδώνιδι. Sic incerti sumus, utrum ANTI-
PHON, an ANTI-*PHANES*, *Adonidem* docuerit. Malim tamen hoc drama ad *Comicum*, quam ad *Tragicum*, referre, propterea quod alii etiam Comici, PLATO, ARAROS, PHILISCUS, idem argumentum tractarunt. Haec pluribus adstrui possent tum ex aliis scriptoribus, tum ex praeclaro illo *Antiaatticista MS.* qui aliquando, ut speramus et optamus, in lucem vindicatus, veterum Dramatum rationi novum lumen

P

affundet.

affundet. Perpetua vero est apud alios etiam scriptores *Antiphontis* et *Antiphonis* confusio. Sic apud STOBÆUM *Serm. XXI.* p. 176. et *S. LIX.* p. 382. alii Codd. ἈντιΦάνους habent, alii ἈντιΦῶντος, notante C. GESNERO. Apud eundem *Serm. XXIV.* p. 192. similem varietatem e MSS. Parisinis adnotavit immortale Batavi nominis decus, HUGO GROTIUS in exemplari suo, quod servat Bibliotheca publica Leidensis. SUIDAS: Τρίτῳ καὶ τετάρτῳ ἔτει. ἀντὶ τοῦ πρὸ τριῶν καὶ τεσσάρων ἐτῶν. οὐτως ἈντιΦάνης. At PHOTIUS *Lectico MS.* ἈντιΦῶν. Haec nominum permutatio induxit STEPH. BERGLERUM ad Aristoph. *Nub.* vs. 1419. ut Antiphontem vocaret Comicum, qui *Tragicus* fuit: quamquam nec Antiphonti *Tragico*, nec Antiphani *Comico* dictum illud a Scholiaste l. c. laudatum, γηροτροφία προσέσθιε παιδότροφία, tribuendum erat. Nam ad Antiphontem Oratorem diserte refertur a CLEMENTE ALEX. *Strom. VI.* p. 748. Hactenus de Antiphonte Tragico.

III. Antiphon, Medicus, qui scripsit σύνοψιν τῶν κατ' ἄνθρωπον. POLLUX II. 224. ἈντιΦῶν δὲ (επί-
τλουν) ἀρσενικῶς καὶ οὐδετέρως λέγει ἐν τωδει σύνο-
ψις τῶν κατ' ἄνθρωπον. Hanc lectionem e Co-
dice Antwerpiensi profert Vir Graece doctissimus,
JOACH. KUHNUS, e qua, licet corrupta, tamen
evidens est, laudari Antiphontis σύνοψιν τῶν κατ'
ἄνθρωπον. Quod autem POLLUX illius auctoritate
utitur, inde colligi potest, scriptorem et elegántem
et

et vetustum fuisse. Alia quoque nobis in POLLUCE, quae ex hoc Antiphonte sumta sint, deprehendisse videatur. v. c. II. 41. τὸ δὲ ποιοῦν τὸ νόσημα, καροῦν Ἀντιφῶν Φησί. *ibid.* 215. τῷ κέντρῳ ἐξαιμάσσειν, καὶ ἐναιμον, καὶ ἐναιμῶδες παρὰ Ἀντιφῶντι. *ibid.* 223. καὶ Ἀντιφῶν δὲ εἰργκεν· ἐν φ τὸ ἔμβρυον αὐξάνεται, τε καὶ τρέφεται, καλεῖται χορίον. Apud alios scriptores hujus Antiphontis nullam mentionem invenimus.

IV. Antiphon, Philosophus et Mathematicus, qui scripsit *de quadratura circuli*, et *de rerum natura*, laudatus ARISTOTELI *Sophist. Elench.* I. 10. et *Phys.* I. 2. ejusque Interpretibus, THEMISTIO, SIMPLICIO, PHILOPONO, item PLUTARCHO *de Placit. Philosoph.* II. p. 901. PROCLO *in Platonis Timaeum* p. 4. STOBAEO *Ecl. Phys.* I. p. 55. 59. EUSEBIO *Praep. Evang.* XV. p. 838. 851. aliisque.

V. Antiphon, recentior, ut videtur, superioribus, qui scripsit περὶ τοῦ βίου τῶν ἐπ' ἀρετὴν πρωτευσάντων, laudatus DIOGENI LAERTIO VIII. 3. et PORPHYRIO *de vita Pythag.* p. 9.

VI. Antiphon, scriptor libri περὶ Γεωργικῶν, quem unus citat ATHENAEUS L. XV. p. 650. E.

invidia partiumque studiis aestuentes, quos plurimos
nactus erat, in hac etiam Academia, contra his-
cere, aut *Hesychii* patrocinium suscipere auderent.
Bentleianam deinde rationem in *Hesychio* tractando
secuti sunt duo primarii aetatis nostrae viri, *Ludolphus Kusterus*, a quo in hanc orationem delapsi
sumus, et is, cui maximi etiam Critici fasces submit-
tunt, *Tiberius Hemsterhusius*, qui in summa, sed
vegeta, senectute, a me rogatus, saepe desperatis
Hesychii locis felicem medicinam fecit, et meum
emendandi studium prudentissimis consiliis rexit.
Haec strictim attingere nobis visum est, ut, quo in
Hesychio emendando solertia maxime dirigenda sit,
intelligent Critics studiosi. Sequitur, ut de Auc-
tario Emendationum, quod operi accessit, quam
potest fieri brevissime dicamus. Cum graves caus-
sae, quas supra commemoravimus, alterius voluminis
editionem in permultos annos traherent, novae

[iv] subinde observationes Cl. *Alberto* nascebantur, qui-
bus veteres vel confirmaret, vel, ut sunt δευτέραι
φροντίδες σοφώτεραι, refutaret, vel ctiam loca, antea
non tentata, egregie restitueret. Quae observa-
tiones omnes de exempli, quo uti solebat, margine
sunt in illud Auctarium a nobis translatee. In
eodem Auctario locum dedimus Castigationibus
nostris, quas maximam partem aliud agentes in
Hesychii marginem conjecteramus, habituris fortasse
commendationis aliquid a nova, nec ante cognita
observatione, quam, non alienum erit, hic paucis
explicare.

explicare. Constans virorum doctorum fuit opinio, partim ex *Hesychii* Epistola ad Eulogium, partim ex aliis argumentis ducta, non esse *Hesychii* Lexicon, quod nunc superest, tale, quale olim ab ejus manu profectum sit, sed ab Epitomatoribus contractum esse et mutilatum, a librariis foedissime corruptum, a sciolis denique nullius pretii glossis interpolatum. Verum qualis *Hesychius* antea fuerit, conjectura facilius, quam rebus ipsis tenebatur, quod ne fragmentum quidem, nedum exemplar libri integrius, in Bibliothecis repertum est, vix qualicunque Codice, ex quo *Aldus Hesychium* protulit, communem bonorum librorum stragem evadente. Quo magis laetatus sum, hanc mihi felicitatem esse reservatam, si tamen ulla est in tali re felicitas, ut, quam diversus fuerit verus et integer *Hesychius* a contracto, lacerato, depravatoque, luce clarius demonstrare possem. Cum Parisiis studiorum caussa versarer, inter alia Lexica antiqua necduim edita, quae Biblioteca Sangermanensi continentur, descripsi *Lexicon Rheticum*, bonae frugis plenissimum, atque ad jus Atticum explicandum in primis comparatum, cuius specimen dedit *Montfauconius Bibl. Coislin.* p. 491. seqq. Hoc Lexicon, decimo seculo in membrana scriptum, sive Cœdicens illius librarius, sive alias eo antiquior, passim interpolarat *Hesychii* glossis. At qualis *Hesychii*? Non truncati, mutilati, corrupti, quo nunc melioris desiderium levamus, sed integri, illibati, et omni labore parentis.

Interpolator vero Hesychianas glossas largius infer-
serat literis A. B. G. parcus literis Δ. Ζ. Κ. Σ. reli-
quas ne attingens quidem; cuius inconstantiae quae
caussa fuerit, nescio. Est hoc interpolatorum genus
merito Criticis invisum, et plerumque accipi solet
inclementius. Ego contra hominem propter hoc
institutum amabam, dolebamque, manum ejus in-
terpolatricem, quae initio tam liberalis fuisse, et
repente factam esse maligniorem. Nam si ad illum
modum, quem instituerat, omnes literas interpos-
set, magnam *Hesychii* partem ad pristinum nitorem
et integritatem nobis revocare licuisset. Ex hac
autem interpolatione quot quam uberes fructus ad
Hesychium pervenerint, si quis cognoscere cupiat,
Annotationes nostras legat ad v. Ἀσθραπή δί' ἄριστος.
Αὐτοῖς. Βαῖτυλος. Βάκχος. Βαῖλανοι. Βατῆρα. Βατία.
Γαλαξία. Γαῦλοι. Γεῖσα. Γέρανος. Δεκατεύειν. Δημο-
τεῖη. Διουίσια, &c. Est tamen, ubi interpolator
pauciora habeat, quam hodie in *Hesychio* nostro
leguntur, sive exemplum suum illis caruerit, sive
ipse, quod magis credo, nonnulla consulto omiserit.
Certe veterum scriptorum auctoritatem hic illic ab-
eo, suspicor, esse sublatam; id quod plerisque locis
idem fecit in *Lexico Rhetorico*, de quo diximus,
magno et ipsius Lexici, et literarum detimento.
Hic praefationi modum statuere poteram. Sed
commode in memoriam redeo sermonis cum Cl.
Alberto habiti, cum dicebat, se alteri volumini praef-
fandi argumentum ab ipsa *Hesychii* praefatione
sumturum.

sumturum. Etenim exortus est vir longe eruditissimus, et in Graecis literis familiam dicens, qui, cum vidisset, *Hesychii Lexicon* non respondere Epistolae ad Eulogium, statueret, Lexicon, quod nunc habemus, non esse majoris operis Epitomen, sed sic de auctoris sui manu exiisse, Epistolam vero ad Eulogium ab impostore Graeculo, qui dotes libri, quisquiliis a se aucti, verbis exaggerandas, et mendaciis commendandas putaret, illiberali facinore esse confictam. Contra *Albertus* acutissimis viri excellentis amicique rationibus, quamvis etiam atque etiam a se perpensis, non movebatur, sed plura argumenta, quae receptam ab omnibus sententiam tuerentur, in [v] praefatione huic volumini praemittenda expromere in animo habebat. Quod consilium cum mors irritum fecerit, nos hic quoque ejus partes tanto libenter explebimus, quanto sumus instructiores parioresque a libris MSS. quibus facile dirimi contoversia potest. Quanquam fortasse licet omni hujus rei disceptatione supersedere. Nam si verum est, quod rebus manifestis vicimus, *Hesychii Lexicon* ab Epitomatore contractum esse, magnam partem concidunt argutae de Epistolae ad Eulogium *vedelicet* suspiciones. Quippe Epistola respondet operi, non quale nunc est, sed quale tum, cum illa scribebatur, fuit. Sed quoniam omnia, quae ab Epistolae auctore dicta sunt, in fraudis suspicionem vocantur, dignares videtur, in qua exutienda diligentia nostra consumatur, praesertim cum per hanc occasionem nobis

nobis liceat totam operis *Hesychiani* rationem apprire. Facile autem Vir humanissimus nos feret in re levi aliter sentientes, qui sensus nostros cum suis sciat in majoris momenti rebus optime contuere. Titulus Lexici hic est: Ἡσυχίου Γραμματικοῦ Ἀλεξανδρέως Συναγωγὴ πασῶν λέξεων, καὶ στοιχεῖον, ἐκ τῶν Ἀριστάρχου, καὶ Ἀπίωνος, καὶ Ἁλιοδώρου. Hunc titulum, Homericō potius Lexico, quam Hesychiano, convenire, facile largior. Nec illum *Hesychius*, nisi forte ineptissimum fingere velimus, in operis fronte ponere potuit. Cur enim *Aristarchum*, *Apionem* et *Heliodorum* potius commemorasset, quam *Didymum* et *Theonem*, ex quorum Lexicis Tragicis Comicisque eum profecisse, res ipsa loquitur, aut *Diogenianum* adeo, cui pleraque se debere fatetur? *Hesychius* simpliciter, ut puto, scripserat: Ἡσυχίου Γραμματικοῦ Ἀλεξανδρέως Συναγωγὴ πασῶν λέξεων, καὶ στοιχεῖον. quo fere modo omnia Lexica MSS. quae in Bibliothecis Parisinī evolvimus, inscribuntur. Grammaticorum illorum nomina ineptus librarius ex *Hesychii* praefatione, in qua eodem ordine junguntur, adjecit. Nusquam vero librarii licentius grassati sunt, quam in librorum titulis mutandis; quod multis exemplis demonstrare possemus, si locus pateretur. Jam singula, quae in *Hesychii* praefatione traduntur, diligenter persequamur, ut fraudis suspicionem inde removeamus. Primum igitur *Hesychius* ait, *Apionem*, et *Apollo-nium*, Archibii filium, solas Homericas glossas secundum

cundum literarum ordinem congesisse. Quod de *Apollonio* dicit; in eo fidem illius satis confirmat ipsum istud *Apollonii Lexicon Homericum*, majori *Homeri*, nescias, an *Hesychii* bono superstes. Quae igitur caussa est, cur, qui de *Apollonio* verum dixit, in *Apione* mendacii arguatur? An *Apollonio* Lexicon Homericum condere licuit, *Apioni* non licuit? At silent de hoc Lexico veteres, quamvis centies *Apionis* in Homerum Commentarios laudent. Fateor. Verum non haec silentii istius vis est, ut propter id solum *Hesychii* testimonium pro falso repudiari debat. *Apionis Glossas Homericas*, ubi apud *Fabricium Bibl. Gr. Vol. VII. p. 50.* legeram, superesse in Cod. Barocc. 119. Bibl. Bodlei. scripsi ad Virum juvandarum literarum studiosissimum, et de me multis nominibus bene meritum, *Henricum Gally*, ut illarum apographum primo quoque tempore ad me curaret. Delato ad me apographo, vidi, Glossas esse Homericas satis jejunas, ad literarum quidem ordinem digestas, sed *Apionis* nomen a recentiori manu Latinis literis adscriptum habere; ut nihil in his Glossis ad id, quod *Hesychius* dixit, confirmandum sit praesidii. *Apionis* auctoritate, pariter atque *Aristarchi*, *Heliodori*, et aliorum vetustorum Grammaticorum, frequentissime utitur *Apollonius* in *Lexico Homericō*. Ex quo mihi probabile fit, errare *Suidam*, qui *Apionem* hujus *Apollonii* discipulum dicit, et diu ante *Apollonium* vixisse *Apionem*. Sed nolim extra septa, quod aiunt, evagari. Alio praefationis loco

loco *Hesychius* ita loqui videtur, quasi *Aristarchus* et *Heliodorus* etiam Lexica Homericā edidissent: ὅτι τῶν Ἀριστάρχου, καὶ Ἀπίωνος, καὶ Ἡλιοδώρου λέξεων εὐπορήτας. Enimvero hic ne de *Apionis* quidem [vi] Lexico sermo est, nedum de *Aristarchi* et *Heliodori*. Nam λέξεις horum Grammaticorum sunt interpretationes verborum Homericorum, quas, ex commentariis in Poëtam decerptas, *Hesychius* intulit in Lexicon suum. Sed hic quaeritur, quae tandem illa sint, quae *Hesychius* dicat, se ex horum Grammaticorum libris in opus suum derivasse? Respondeo, glossas esse Homericas, non minimam partem Lexici Hesychiani. Qua in re ita versatus videtur *Hesychius*, ut, quod *Apollonium* in Lexico suo fecisse videmus, singulis *Homeri* vocibus diversorum Grammaticorum, maxime *Aristarchi*, *Apionis* et *Heliodori*, interpretationes subjiceret, easque, inter se si discreparent, nomine auctorum distingueret. Verum inscitia Epitomatoris omnes omnium Grammaticorum explicaciones, etiamsi inter se non congruerent, in unum conflavit, et Grammaticorum nomina, tanquam nihil magnopere ad rem pertinentia, plerisque locis delevit. Quam diversa fuerit *Hesychii* facies, antequam Epitomator foedas illi manus attulisset, in Auctario Emendationum demonstratum est. Quae tametsi nihil attinet repetere, duo tamen loca huc referamus, propterea quod in illis similiter Grammaticorum nomina sunt ab Epitomatore sublata. *Hesychius* contractus haec habet:

habet: Βατῆρα. τὸ ἄκρον τοῦ σκάμψαλος τῶν πεντάθλων, ἀφ' οὗ ἄλλονται τὸ πρώτον. Sed in integro *Hesychio* haec multis partibus pleniora et pulcriora legit *Lex. Rhet. MS. interpolator*: Βατῆρ. τὸ ἄκρον τοῦ τῶν πεντάθλων σκάμψαλος, ἀφ' οὗ ἄλλονται τὸ πρώτον. Σέλευκος. Σύμμαχος δὲ, τὸ μέσον, ἀφ' οὗ ἄλλομενοι πάλιν ἔξαλλονται. ἀμεινον, ὡς Σέλευκος. σημαίνει δὲ καὶ τὸν τῆς θύρας οὐδόν, ὃν "Ομῆρος βηλὸν, οἱ δὲ Τραγικοὶ βαλόν. Vides, tum alia resecta esse, tum Grammaticorum, Seleuci et Symmachī nomina. Alibi ita legitur in *Hesychio* nostro: Γνῶδι σαυτόν. ἀπόρθευμα Χείλωνος φασί. Quanto olim eruditius et integrius, ut ejusdem interpolatoris indicio discimus: Γνῶδι σαυτόν. ἀπόρθευμα. οἱ δὲ Χείλωνος φασίν. "Εφιστπος δὲ Δελφοῖς εὑνοῦχον φησὶν εἰρηκέναι τὸ Γνῶδι σαυτὸν, καὶ ἐν τῷ ναῷ ἐπιγράψαι. Χαμαιλέων δὲ ἐν τῷ περὶ Θεῶν, Θαλεῖ. Iterum, ne de aliis neglectis dicam, *Hermippi*, *Historici*, et *Chamaeleonis*, Grammatici, nomina sunt ejecta. Sed minus hac de re dubitet, qui *Apollonii Lexicon Homericum* cum *Hesychio* conferat. Nam, *Apollonius* idem, quod *Hesychius*, institutum secutus, modo commemorat *Aristarchi*, modo *Apionis*, modo *Heliodori*, modo aliorum explicationes, si quid praeципui habeant, et a communi opinione recedant. Quae interpretationes prope omnes etiam in *Hesychio* reperiuntur, sed Grammaticorum nominibus omissis, non profecto *Hesychii* culpa, cui aliam rationem placuisse, ex præfatione liquet, sed ejus, qui maximum amplissimumque *Lexicon* in compendij

pendii angustias coëgit. *Hesychius*: "Αἴσιοι. μὴ ἔχοντες τόξα. ἀπόλεμοι. οὐ βίαιοι. οὐκ ἄδικοι. καὶ ὄνομα ἔθνους. Quo loco quin *Aristarchi* nomen omissum sit, vix dubitandum videtur. Nam ille urus, relicta aliorum Grammaticorum ratione, "Αἴσιοι apud *Homerum Il. N. 6. de gente capiebat. *Apollonius Lex. MS.* "Αἴσιων.—οἱ μὲν Ἀρίσταρχος ὡς ἔθνους αὕτως λεγομένου αἰκούει, καθὼς καὶ τοὺς γαλάκτοφάγους τετάχθαι καὶ τοὺς δικαιοτάτους. δὶς δὲ καὶ γράφει χωρὶς τοῦ τε συνδέσμου." Alibi *Hesychius*: Κέρδαλεόφρων. ἐκ παντὸς κερδαίνειν φρονῶν διὰ δόλου, κέρδοντος φρόνημα ἔχων, τοιτέοπλιν ἀλώπεκος. Posterior interpretatio *Aristarcho* peculiaris fuit, ut credibile sit, *Hesychium* ejus nomen adiecisse. Sed relicta est ab Epitomatore interpretatio, auctoritas Critici sublata. Res clare patet ex *Apollonio*: Κέρδαλεόφρων. ἐκ παντὸς κερδαίνειν φρονῶν, δὶς καὶ φρόντεινώταλον εἶπεν. οἱ δὲ Ἀρίσταρχος, φρόνημα κέρδοντος ἔχων, ηγουν ἀλώπεκος. Sic aliis locis non modo *Aristarchi*, sed etiam *Apionis* et *Heliodori* nomina ejecta esse, remanente illorum explicatione, ex eodem *Apollonio* demonstrari posset. *Lexicon MS. Sangermanense*, in quod nonnullae glossae ex *Hesychio*, sed illo integriore, migrarunt, ita habet: "Αέσαι. ἐπιπολὺ κοιμηθῆναι. καὶ σθέρησιν τοῦ ἐσται, οἱ ἐστιν ὅρμησαι. η, ὡς οἱ Ἀπίων, ἐπιπολὺ ἥσθηναι. Cum his, age, ii] comparemus *Hesychium*: "Αέσαι. αῆσαι. κοιμηθῆναι. καὶ σθέρησιν τοῦ ἐασται, οἱ ἐστιν ὅρμησαι. Duplex in una glossa peccatum, alterum librarii, alterum Epitomatris. Nam librarius, haesitans, αἴσται; scribebat, an αῆσαι,*

αῆσαι, utrumque posuit, et praeterea ἄσαι corruptit in
ἴσαι. Epitomator, antiquum obtinens, *Apionis* ex-
plicationem cum ipso nomine abolevit: Nec tamen
simplex fuit *Hesychii* calamitas. Nam quibus Gram-
maticorum nominibus Epitomator hic illic peperce-
rat, ea sic accepit librarius, vix ut cognosci a sag-
cissimis Criticis queant. Juvat, quod diximus, ali-
quot claris et illustribus exemplis planum facere.
Hesychius: Ἐτρεψεν. ἀπέτρεψεν, ηπάτησεν, παρέτρεψεν.
ΑΡΧΙΛΟΧΟΣ. Frustra interpretes *Archilochi* glos-
sam crediderunt, quae *Homeri* est *Il.* Z. 61. Ὡς
εἰπὼν ἔτρεψεν ἀδελφειοῦ φρένας ἥρως. ubi *Hesychianae*
explicationi similem habent Scholia minora: Ἐτρε-
ψεν. παρέτρεψε, παρέπεισεν. Succedat igitur in *Archilo-
chi* locum ΑΡΙΣΤΑΡΧΟΣ, auctor interpretationis,
quam *Hesychius* posuit. At enim *Archilochus* alibi
etiam tanquam Criticus vel Grammaticus com-
memoratur. Ego quoque sic esse scio: sed idem
affirmare audeo, talia loca vel vitiosa esse, vel alia
ratione explicanda. Veniamus tanquam in rem-
praesentem. Scholiastes *Hesiodei* ad *Theogon.* vs.
991. ubi in textu est Νηοπόλον νύχιον ποιήσατο,
observat: ΑΡΧΙΛΟΧΟΣ δὲ γράφει, μύχιον. *Archilo-
chi* mentio tametsi *Graevium* non offendit, mihi ta-
men persuasi, Scholiasten scripsisse ΑΡΙΣΤΑΡΧΟΣ,
cujus crisin aliis etiam locis laudat. Ejusdem
Critici σημεῖα Ἡσιόδου laudantur ab *Orione Thebano*
Etymolog. MS. Δακτίδες, ἐπὶ σχίσματος ίματίου, παρὰ
τὸ λακεῖν καὶ ψυφεῖν πρέμα ἐν τῷ σχίζεσθαι. οὗτος

Αρίσταρχος ἐν τοῖς σημείοις Ήσιόδου. unde corrigere et locupletare licet Etymol. M. p. 555. 38. Alter locus, in quo *Archilochi* nomen laborat, est apud Scholiast. *Aristoph.* ad *Nub.* vs. 109. et *Suidam*, qui Scholiasten descriptis, v. Φασιανοί. οἱ δὲ περὶ ΑΡΧΙΛΟΧΟΝ, ὅριθιν γένος. Hic non dicam *Archilochus*, sed ne *Interpretes* quidem *Archilochi* locum inveniant. Neque enim illorum erat dicere, quid φασιανοί apud *Aristophanem*, equosne, an aves, significant, sed *Aristarchi*, qui *Aristophanem* commentariis illustravit. Scribendum igitur: οἱ δὲ περὶ ΑΡΙΣΤΑΡΧΟΝ. Denique ad examinis subtilitatem revocemus Scholion Cod. Vossiani ad *Il.* I. 378. explicans vexatum illud, τινὲς δὲ μη ἐν χαρὸς αἰσχυντεῖς, quod protulit *L. C. Valckenaerius*, Graecarum literarum immortale decus, *Diss. de Schol. in Homer. ined.* p. 97. Άλκαιος μὲν ὁ ἐπιγραμματοποιὸς ἐγκέφαλον ἤκουσεν. — Αρχίλοχος δὲ, τιμῶμαι αὐτὸν ἐν μισθοφόρῳ καὶ τοῦ τυχόντος στρατιώτου μοίρᾳ. Λυσανίας δὲ ὁ Κυρηναῖος, καὶ Ἀριστοφάνης, καὶ Ἀρίσταρχος, ἐν κηρὸς μοίρᾳ φασὶ λέγειν τὸν Ποιητὴν, Δωρικῶς μεταβαλόντα τὸ η εἰς α. In hoc Scholio nullo modo licet *Archilochi* nomen in *Aristarchi* mutare. Quid ergo? An *Archilochus* ex hoc loco inter *Homeri* *Interpretes* referetur? Minime vero. Ipse contentus est ea gloria, ut, cuius carminis primus auctor fuerit, in eo perfectissimus judicetur: Grammatici laudem sibi non magnopere expetendam putat. Ne multa, rem sic intellige: Quemadmodum Scholiastes ex *Alcæi* imitatione (de qua vide *Hemsterhus*.

Hemsterhus. ad Aristoph. Plutum p. 7.) elicuit, quām ille in *Homēro* lectionem probasset, sic etiam ex *Archilochi* quodam versu, quam ille Homerici loci interpretationem sicutus esset, collegit. *Archilochi* versum conservavit *Scholiastes Platonis* ineditus, ad Lachetem, a nobis aliquando, si Deus vitaे usuram dederit, in lucem vindicandus: Καῖσες δοκοῦσι πρῶτα μιθοφορῆσαι, ὅδεν καὶ εἰς πόλεμον αὐτοὺς πραέτατον. ἐντεῦθεν γὰρ καὶ τοὺς μικροὺς στρατιώτας τηὲς Καρίωνας προσηγόρευον. καὶ τὸ παρ' Ομήρῳ δὲ ἐν παρὸς αἴση, ἐν τῷ τυχόντι τηὲς ἀκούοντο. Μέμνηται δὲ αὐτῆς Ἀρχίλοχος, λέγων. Καὶ δὴ πίκαιρος ὁδεὶς Καὶ πεκλήσομαι. Sed ad propositum revertamur. *Hesychius* ex *Od. P. 237.* Ἀμφοῦδις. περὶ τὸ ἔδαφος. ὁ δὲ ΗΣΙΟΔΟΣ, ἀμφοτέροις ταῖς χερσὶν εἰς τὸ οὖδαις ἔιπτων. *Hic*, qui animum attendere velit, nullum *Hesiōdo* locum esse, facile sentiat. *Justis ergo vindiciis*, unde dejectus est, restituatur *Homeri* interpres, ΗΛΙΟΔΩΡΟΣ. Sed non unus *Hesychii* locus est, in quo *Hesiōdi* et [viii] *Heliodori* nomina sint confusa. Ecce! alterum: Ἀργεία. Πελοποννήσια. λευκὴν δὲ ΗΣΙΟΔΟΣ. Expli-catur Ἡη Ἀργεία apud *Homerum*, quam ceteri Grammatici *Peloponnesiam* exponebant, *Heliodorus candidam et pulcrum*: quam recte, non disputo in praesenti. Repone igitur, ΗΛΙΟΔΩΡΟΣ. Binis hisce locis *Heliodori* nomen ita latuit, ut facile effugere posset doctorum hominum acumen. Sed in eo, qui sequitur, patientiam illorum, ne dicām tarditatem, miror: Δίψιον Ἀργος. ΗΣΙΟΔΟΣ μὲν, τὸ ἄνυδραν. Ἀρίσταρχος

Αρίσταρχος δέ, τὸ πολυπόθητον. Vel *Aristarchi* mentia, ut alia taceam, ostendit, ΗΛΙΟΔΩΡΟΣ legendum esse. Sic a librariis accepti sunt *Aristarchus* et *Heriodorus*. Nec melior sors fuit aliorum. Θύεστος τὸ ἀπὸ ἀριστάτων, ὡς ΗΡΟΔΟΤΟΣ. *Herodoti* locum sibi repertum negat *Albertus V. C.* Nec auctor sim aliis, ut illum querere instituant. Nam scribendum, ΗΡΩΔΙΑΝΟΣ. Quem Grammaticum *Hesychius* non solum ip praef. laudat, sed etiam in v. Πιστοκανίᾳ, ex eleganti Cl. *Alberti* conjectura. *Herodoti* vero et *Herodiani* nomina quoties commutata sint, praecclare docet *P. Wesselink. Diss. Herod. C. IV.* Alibi *Hesychius*: Καταχών.—ὑπὲπ. ΠΕΙΣΙΣΤΡΑΤΟΥ καλαμάτα ἐμφερὲς ζῶν &c. Lege, ΚΑΛΛΙΣΤΡΑΤΟΥ. *Callistratus* in *Aristophanem*, ex quo glossa ducta est, commentarios scripsit. Item: Ταραντῖνοι. ἵππεῖς τινες ὄνομαζονται. οἱ δέ, τοὺς ἀκοντιστὰς, η τους ψιλους ἵππεῖς, ὡς καὶ ΙΠΠΑΡΧΟΣ. Forte quis legere malit, ὃν καὶ ἵππαρχος. Sed vide, an potius revocandus sit antiquus Grammaticus, ΤΙΜΑΡΧΟΣ, testis etiam adhibitus ab *Hesychio* v. Ἄμυσθίς. Scripsit *Timarchus Commentarios in Homerum*. Scholiastes *Homeri* ineditus, quem ex Codice Bibl. Regiae descriptsimus, ad *Iliad.* Φ. 122. Διονύσιος ὁ Θρᾷξ, Τίμαρχος καὶ Ἀριστοτέλης, ἐνταῦθοι ὄμοιώς τῷ ἐνταῦθα περισπωμένως ἀνέγνωσαν. Item in *Euripidem*. Vid. Scholiast. *Eurip. ad Med. vs. 1.* Scripsit praeterea περὶ τοῦ Ἐφατοσθένους Ἐρμοῦ, cuius operis quartum librum laudat *Athenaeus XI. p. 501. F.* Ab hoc *Timarcho* diversus videtur *Timarchus*, Apollonii Rhodii,

Rhodii, Euphorionis et Eratosthenis aequalis, quem *Suidas* v. Ἀπολλώνιος commemorat. Vix enim est, ut credamus, hunc *Timarchum* aequalis scriptoris, Erastosthenis poëma commentariis illustrasse. Τίμαρχος ὁ Ρόδιος laudatur ab *Harpocrat.* v. Ἀργας. Sed *Maussacus* recte emendavit Τίμαρχίδας ὁ Ρόδιος, probante doctissimo *Kuster* ad *Suid.* v. Ἀργας. Ex hac tenus disputatis cogitur, non esse magnopere mirandum, si veteres Grammatici, quos *Hesychius* in praefatione se adhibuisse dicit, in ipso opere rarius commemorati inveniantur, cum illorum nomina et Epitomatores et librarii certatim delerint; nec inde adeo peti argumentum ad praefationis fidem convellendam posse. Sed, fac, *Aristarchi*, *Apionis* et *Heliodori* nomina nusquam in hoc Lexico comparere. Vel sic tamen verissimum erit, quod *Hesychius* prae-dicat, se multa ex horum Grammaticorum commentariis in Lexicon suum retulisse. Unde enim illae *Homeri διττογραφίαι*, per totum opus sparsae, nisi ab his Criticis, manarunt? Modo *Aristarchi* lectionem positam videas, cum interpretatione huic lectioni accomo data, modo *Apionis*, modo *Heliodori*, modo aliorum. Tales lectionum varietates tametsi eruditii interpres passim observarunt, nescio tamen, an plures aliorum solertiae reliquerint indagandas. Tres a nobis indicatae sunt ad v. Πτηξε, Τυμεσχόης, Υπέριπτε. quibus, non alienum fuerit, quinque alias hoc loco adjicere. Ἀγτη. πνοή, ἀναθυμίασις. Glossa fluxit *ex διττογραφίᾳ Il. O.* 626. ubi nostra exempla habent,

ἀνέμοιο

ἀνέμοιο δε δεινὸς αἴγτης, sed Critici quidam antiqui legerunt, ἀνέμοιο δὲ δεινὸς αἴγτη. Scholia inedita Bibl. Reg. quae paulo ante laudavimus: Γράφεται καὶ δεινὸς αἴγτη, ὡς κλιτὸς Ἀμφιτρίτη οὐ δεῖ γὰρ γράφειν αἴγτης. Majoris momenti varietas haec est: Ἀν δοκάνας. δοκοὺς δέ. Quae profecta est ex Od. Ξ. 474. ubi in exemplis, quae nos quidem cognoverimus, legitur: Ήμεῖς μὲν περὶ αἴσῃ κατὰ ρωπήια πυκνὰ, Ἀνδόνακας καὶ ἔλος ὑπὸ τεύχεσι πεπληγέτες. Alio loco Hesychius: Βεβριδυῖαι. Βαρεῖαι, ἰσχυραί. Haec glossa venit ex Aristarchi lectione Il. Δ. 282. ubi omnes libri [ix] habent:—πυκνὰς κίνυνθο φαλαγγές Κυάνεαι, σάκεσίν τε καὶ ἔγχεσι πεφρικυῖαι. Sed Aristarchus scribebat Βεβριδυῖαι. Scholia MS. Bibl. Reg. πεφρικυῖαι] ὠρθωμέναι. καὶ, Ἐφριξὲ δὲ μάχη. Βραχὺ δὲ διασταλτέον εἰς τὸ σάκεσίν τε. δι' αὐτοῦ γὰρ ἥσαν μέλαιναι. εἰς δὲ τῶν δοράτων, πεφρικυῖαι. Ἀρισταρχος, Βεβριδυῖαι. MS. male βεβρικυῖαι. Aristarchi lectionem Hesychius etiam secutus est in hac glossa: Ἐμπνύο. ἀνεβίωσεν. quae fluxit ex Il. X. 475. Η δ' ἐπεὶ οὖν ἀμπνύο. ut omnes habent editiones. Sed Scholia vetera, quae ex Cod. Vossiano prodidit Vir nobis amicissimus, Valckenaeius, docent, Aristarchum legisse ἐμπνύο. Insignis denique est lectionis varietas, quam ultimo loco commemorabimus. Hesychius: Σφεδανῶν. φονεύων, ὄλλυς, κλείνων. τινὲς, ἐπεσπευσμένον. ἄλλοι, σύνθετον εἶναι ἐκ τοῦ Σφε καὶ Δανῶν, ὁ ἐσῆς κλείνων. ἐσῆς δὲ ἐηματικόν. Hic Daniel Heinsius haerebat, quod, unde glossa sumta esset, ignorabat. Pertinet vero ad Il. Φ. 542.

ο δέ

οὐ δὲ σφεδανὸν ἔφεπ' ἔγχει. ubi nonnulli Critici, nominatim *Aristarchus*, *Heliodorus*, *Apion*, in participio legerunt σφεδανόν, quasi verbum compositum esset ex σφέ et δανώ, Macedonibus, ut *Hesychius* testatur, usitato pro occido. Scholia MS. Bibl. Reg. Ἡραδιανὸς (f. Ἡρόδωρος ex *Eustath.* p. 1250.) τὸ σφεδανόν διὰ τοῦ ω μεγάλου γράφει, ώς σφεδανῶν. οὕτω καὶ Ἀριστοχος. προκαταρχῇαι γὰρ τὸ σφεδανὸς, παρὸ ἐγένετο τὸ σφεδανῷ ἔγμα. οὐ γάρ παραγωγῆς εὑχεται, τῆς διὰ τοῦ αὐτοῦ βαρυνομένης. Scholia MS. Cod. Voss. in Bibliotheca Leidensi: σφεδανὸν] Ἐπίρρημα ἀντὶ τοῦ σφεδανῶς, ὃ τοι μετ' ἐπιτάσσεως καὶ βίᾳς. οἱ δὲ σφεδανῶν γράφουσιν, ἵνα ἡ μετοχῆς, ἀντὶ τοῦ κατεπείγων αὐτοὺς, ἡ τῷ θυμῷ ἐπαιρόμενος, ἡ φονᾶν, αἴπο τοῦ φόνος. Hoc Homeri Variantium ex *Hesychio* colligendarum studium etiam atque etiam commendamus futuro Poëtae editori. Nec illum poenitebit consilii nostri. Nam unus *Hesychius* scienter periteque tractatus, si non plures, certe meliores Variantes suppeditabit, quam omnes omnium Bibliothecariorum veteres membranae. Atque his omnibus planum factum esse arbitramur, *Hesychium*, quod in praefatione professus est, re ipsa praestitisse, id est, multa ex *Aristarchi*, *Apionis* et *Heliodori* libris in opus suum traduxisse. Sequitur, ut diligenter examinemus, an, quod idem de *Theone* et *Didymo* tradit, vero consentaneum videatur. *Theonem* et *Didymum*, ait, Comicas Tragicasque voces secundum literarum ordinem collegisse. Quæritur, uter

horum Comicum Lexicon scripserit, uter Tragicum? Evidem utrumque Grammaticum et Comicum et Tragicum Lexicon condidisse putem. *Didymo* Tragicum Lexicon diserte tribuit *Harpocration*: Ξηραλοιφεῖν ἐλέγετο χωρὶς λουτρῶν ἀλείφεσθαι, ὡς Διδύμος ἐν εἰκοσῆῃ ὄγδόῃ Τραγικῆς Λέξεως. Ex eodem haustum est, quod legitur in *Lexico Sangerm. MS.* Ἀηδάνα. ἔσῃ μὲν ἡ ὄρνις. ἐκ μεταφορᾶς δὲ οἱ Τραγικοὶ τὴν γλωσσίδα τῶν Βοῶν. (an αὐλῶν;) ἔσῃ δ' ὅπου καὶ τὸν αὐλόν. ἡ λέξις Διδύμου. Comici Lexici etsi nullus editorum scriptorum, quod sciam, mentionem facit, tamen hic etiam nobis licet attentatam *Hesychii* fidem sublevare. Nam Comicum illud Lexicon clare commemoratur in *Etymologico MS. Bibl. Regiae*: Καρύκη. ἐψημά τι δί αἴματος καὶ ἀρτυμάτων παντοίων. ὁ δὲ Διδύμος Λύδιον Βρῶμά φησιν ἐκ πολυτελοῦς σκευασίας συγκείμενον. ἐγὼ δὲ οἶμαι καρύκην αὐτὸ λέγεσθαι, ἐπειδὴ μέλαιν ἔσῃ. φησὶ γὰρ ἐν τῇ Καρυκῇ Λέξει, ὅτι ἔσῃ Καρύκιον καρυοβαφές. καὶ Κάρυος ἥρος, οἵον μέλαινος ἥρος. οὐκοῦν ἐκ τούτου οἴμαι λέγεσαι καρύκη. οὐκ οἶδα δὲ εἰ καλῶς. Ex quo restituas editum Etymologicum, foede mutilatum et corruptum, p. 492. 50. At dicet aliquis: sit *Didymus* auctor Lexici Comici et Tragici: dixerit verum *Hesychius*, quod attinet ad *Didymum*: certe, quod de *Theone* narrat, a vero alienum est. Quis enim unquam audivit, *Theonem* Lexici Comici vel Tragici esse auctorem? Enimvero quam fallax et lubricum argumentum sit, quod a scriptorum silentio ducatur, exemplo esse potest Lexicon Comicum, modo

modo a nobis *Didymo* vindicatum. Theocritum, ut hoc utar, ejusdem *Theonis* commentariis illustratum esse, quantum mihi constat, tradidit nemo. Nec tamen propterea fides neganda *Etymologico* inedito *Bibl. Regiae*: Γρίπος. παρὰ τὸ ἄγρεῖν, ὁ εἰδι παραχολουθεῖν τῇ ἄγρᾳ. οὕτως Ἡρωδίανος ἐν τῇ Ὁρθογραφίᾳ. Θεόκριτος· Τοῖς δὲ μέτα γριπεύς. γριπεύς γὰρ ὁ ἀλιεύς. καὶ γρίπος, τὸ ἀλιευτικὸν δίκτυον, εἴον ἄγριπον. ἄγρεῖν δὲ, τὸ λαμβάνειν. οὕτω Θέων ἐν ‘*Υπομνήσει Θεοκρίτου*. [x] Verum ipse *Hesychius*, cui, aequum erat, hac etiam in re sine exceptione credi; quod, quae de *Didymo* narrat, aliorum scriptorum consensu confirmantur; ipse, inquam, *Hesychius* nobis suppeditat, quo labantem eū fidem fulciamus: Ἀγνῶτες. Θέων οὗτω λέγεσθαι φησὶ τοὺς μετὰ τὸν τῆς Ἰλίου πλοῦν Φαληροῖ προσχόντας, καὶ ἀναιρεθέντας ὑπὸ Δημοφῶνος ταφῆναι. Idem allo loco: Σκίταλοι. ἀπὸ τῶν Ἀφροδισίων καὶ τῆς προυνικίας τῆς νυκτερινῆς Θεούς τινας ἐσχημάτισεν. Θέων δέ φησι πεπλάσθαι τὸ ὄνομα. Utroque loco viri docti *Theonis* nomen e fuga retraxerunt. Horum autem locorum alter ex *Theonis Lexico Tragico*, alter ex ejusdem *Lexico Comico* sumtus videtur. *Theonis Lexicon Comicum* haud dubie laudat *Phryg nichus de Dict. Att.* p. 166. Σαπρὰν, οἱ πολλοὶ ἀντὶ τοῦ αἰσχράν. Θέων φησὶ ὁ γραμματικὸς εὐρηκέναι παρὰ Φερεκράτει ληρῶν. ἀπανῆται γὰρ ἡ φέρει μαρτύρια, ἐπὶ τοῦ παλαιοῦ καὶ σεσηπότος εὑρῆται κείμενα. Satis arbitror esse demonstratum, *Didymum* et *Theonem* duplex edidisse *Lexicon*, *Tragicum* et *Comicum*, atque adeo suam

Hesychio fidem constare. Sed major difficultas ex iis, quae *Hesychius de Diogeniano* narrat, movetur. Hunc, ait, variorum Grammaticorum Lexica, Homericā, Tragica, Comica, Lyrica, Rhetorica, Medica et Historica in unum conflasse: se vero totum *Diogeniani* opus in Lexicon suum transtulisse, additis vocibus, quae deficerent, et adjecta scriptorum auctoritate, sicubi illam *Diogenianus* omisisset. Quae narratio tanquam falsa arguitur primum ex *Suida*, qui nihil de tali *Diogeniani* Lexico, quale *Hesychius* jactat, referat, sed tantum de *Diogeniani* Epitome Lexici, quod Zopyrion inchoaverat, Pamphilus perfecerat. Poterat addi ejusdem *Diogeniani* Ἐπιτομὴ τῶν Ιωνίων Ἑλληνικῶν, laudata in Scholio MS. *Gregor. Nazianz.* apud *Montfauc. Diar. Ital.* p. 214. Scholiastes *Homeri* MS. Lipsiensis ad *Il. E.* 576. laudat Διογενεῖανοῦ Ἐπιτομὴν Ἑλληνικῶν ὀνομάτων. ubi alterutra Epitomarum, quas diximus, intelligenda videtur. Sed hoc caussae nostrae neque prodest, neque obest. Quid enim impedit, quo minus, qui ante nonnullorum Grammaticorum Lexica contraxisset, posthac ex omnium hujus generis libris universale quoddam Lexicon compilarit? Quanquam saepe animus tentatus est, ut putarem, de alio *Diogeniano Suidae* sermonem esse, de alio *Hesychio*. Fuerunt enim duo hujus nominis Grammatici, eodem *Suida* teste, alter Heracleota, alter Cyzicenus. Deinde *Hesychio*, narranti, omnis generis voces in magnum illud *Diogeniani* Lexicon esse congregatas, objicitur auctoritas

auctoritas Photii, qui *Biblioth. Cod.* CXLV. et CXLIX. *Diogeniano* diserté tribuit poëticarum tantum vocum collectionem. At idem Photius in praefatione Lexici MS. civilis orationis vocabula a *Diogeniano* collecta dicit: Αἱ τῶν λεξεων πλείας, περὶ ἀς τὸ πολιτικὸν νέμεται ἔθνος, εἰς τὸ ὀφελόστατον τοῖς βουλομένοις προσέχειν Διογενιανῷ συνελέγησαν. Hinc forte cavillator aliquis ansam arripiatur veteratorie callideque eludendi Photiani, quo *Hesychius* premitur, testimonii. Sed cum nostrum sit, ingenue et simpliciter agere, lenissima emendatione *Photium* sibi consentientem efficiamus. Lege igitur: περὶ ἀς τὸ πολιτικὸν νέμεται ἔθνος. Verum quid frustra verba consumimus? Ne minima quidem inter *Hesychium* *Photium*que est dissensio. Recte *Hesychius* dixit, *Diogenianum* omissis generis voces collegisse, recte *Photius*, eundem Lexicon poëticum confecisse. Etenim ex *Hesychio*, id est, ex ipso *Diogeniano* satis constat, majorem a *Diogeniano* rationem habitam esse poëtarum, quam qui soluta oratione scripserunt. Retulit ille quidem ex Lexicis Rhetoriceis quaedam Demosthenis, Aeschinis, et aliorum oratorum: ex Medicis, Hippocratis: ex Historicis, Thucydidis, Xenophontis, Theopompi. Sed haec pauca sunt, et nihil ad largissimam illam poëticorum vocabulorum copiam. Quo pauciora vero *Diogenianus* sumvit ex Lexicis Rhetoriceis, Medicis, Historicis, eo plura in opus suum deduxit, Homeris ex Lexicis Homericis: Aeschylei, Sophoclis, Euripidis, ex

ex Tragicis : Epicharmi, Aristophanis, Cratini,
 [xi] Menandri, ex Comicis : Pindari, Alcmanis, Alcaeui,
 Anacreontis, ex Lyricis. Quibus omnibus vel
 ipse *Diogenianus*, vel postea *Hesychius* adjecit
Aristophanis et aliorum Glossaria, ad Laconum,
 Cretensium, Tarentinorum, aliorumque populorum
 voces explicandas comparata. Cum igitur *Dioge-*
niani diligentia in poëtarum vocibus enarrandis
 potissimum versata sit, quis est, qui dubitet, recte
 ejus Lexicon a *Photio* ex multo majore parte, ut
 fieri solet, Poëticum Lexicon esse appellatum?
 Ita magnum *Diogeniani* Lexico praesidium Poëta-
 rum studiosis paratum erat. Sed qui Oratores et
 Historicos intelligere, aut ingenium ad orationes
 et historias scribendas conferre cuperent, non adeo
 multa, quibus studium suum adjuvaretur, in illo
 reperiebant. Quae res impulit *Photium*, ut ipse
civilis orationis Lexicon condere institueret. Cujus
 consilii rationem cum explicat in praefatione Lexici,
 loco quamvis mutilo, satis ostendit, se *Diogeniani*
Lexicon omnibus omnium hujus generis libris,
 quibus poëticae voces explicarentur, praeferre :
 Αἱ τῶν λεζέων πλείους, περὶ ἃς τὸ ποιητικὸν νέμεται ἔθνος,
 εἰς τὸ ὀφελεόστατον τοῦς βουλομένους προσέχειν, Διογενιανῷ
 συνελέγησαν. εἰ γὰρ καὶ πολλοῖς ἄλλοις ἐπὶ νοῦν ἤκεν τὴν
 ἴσην καὶ ὁμοίαν πραγματείαν ἐνσήσασθαι· ἀλλ' οὖν ὅσα
 γε ἐμὲ εἰδέναι οὐδεὶς τῶν προτέρων. . . . Hoc *Photii*
 de *Diogeniano* judicium plane congruit cum *Hesy-*
chiano, ut nihil adeo caussae sit, cur *Hesychius* de
Diogeniano

Diogeniano magnificentius, quam verius, dixisse existimetur. Sed in illo *Hesychii de Diogeniano* judicio aliis etiam locus est, cui satisfaciendum videatur: συλληθόδην δὲ ὁ μὲν (*Διογενιανὸς*) οὐδεμίαν λέξιν, ὃστε ἡμᾶς εἰδέναι, παρέλιπε, οὔτε τῶν παλαιῶν, οὔτε τῶν ἐπ' ἔκείνου γεγενημένων. Quae verba in eam partem accipiuntur a viris eruditis, ut *Hesychius* dicat, nullum vocabulum, quantum sibi constet, a *Diogeniano* esse praetermissum, neque veterum scriptorum, neque aetatis suae. Quae si *Hesychii* mens fuit, profecto stupor ejus excusari nulla ratione potest. Nam paulo post ait, se multas voces, quae in *Diogeniano* frustra quaererentur, adjecisse. Verum *Hesychii* locus sic capiendus est, ut ex eo intelligatur, nullum Lexicon a *Diogeniano* esse praetermissum, vel veterum Grammaticorum, vel qui ejus aetate vixissent, ex quo ille non sumserit aliquid suo modo, et in opus deduxerit suum. Fefellit viros eruditos vox λέξις, quae hic non *vocabulum* significat, sed *Lexicon*, ut saepe apud Grammaticos. Ita paulo ante in Etymol. MS. vidimus Διδύμου Λέξιν Κωμικήν. Sed tandem argumentum, quod ultimo loco reservavimus, proferamus, firmissimum illud gravissimumque, quo uno, si reliqua abessent omnia, *Hesychii de Diogeniano* narratio facile dubitatione omni liberetur. Quale, inquis, hoc est, et unde sumtum? Nempe per inductionem, quam Dialectici vocant, demonstrabimus, quicquid ab antiquis Grammaticis ex *Diogeniani* Lexico assertur, ad verbum reperiri in

in Lexico Hesychiano. Scholiastes *Platonis* ineditus, ad Ionem: Διογενιανὸς δὲ, Μαγνῆτιν λίθον μὲν πλακᾶν λέγει τὴν ὄψιν, ὡς εἴη ἀργύρῳ ἐμφερής· την δὲ Ἡρακλεῶτιν ἐπισπάσθαι τὸν σῖδηρον. Accipe Diogeniani verba ex *Hesychio*: Μαγνῆτις λιθος. αὕτη πλακᾶ τὴν ὄψιν, ἀργύρῳ ἐμφερής οὖσα· ηδὲ Ἡρακλεῶτις τὸν σῖδηρον ἐπισπάται. Idem Scholiastes ad Hipp. Maj. Διαίνειη. διαπτανός. οὔτω καὶ Διογενιανός. Habet suo loco *Hesychius*. Photius Lex. MS. Ἀ δὲ ἐπὶ τοῦ μεγάλου. ἔστι δὲ καὶ σχετλιαστικὸν ἀναφώνημα. δασυνθὲν δὲ γέλωια δηλοῖ, ὡς φησι; Διογενιανός. Ne verbo quidem discrepat *Hesychius*. Ex quo loco illud etiam confirmatur, quod supra disputavimus, non diversum fuisse Diogeniani Lexicon, quod Photius in praefatione Lexici sui laudavit, ab illo, quod *Hesychius* cum pulvisculo exhaustit. *Harpocration*, et ex eo *Suidas*: Ἀειεσθώ. Αὐτοφῶν τὴν αἰδιότητα, καὶ τὸ ἐπὶ τῶν αὐτῶν αἷς ἐστάναι, ὡσπερ καὶ Εὔσολω η εὐδαιμονία καλεῖται. η λέξις παρὰ τῷ Διογενιανῷ, ἐν Ἀληθείᾳ δευτέρῳ Ἀυτοφῶντος. *Hesychius*: Ἀειεσθώ. τὴν αἰώνιον οὐσίαν, αἰδιότητα. Reliqua Epitomator *Hesychio*, ut sexcenta alia, detraxit. Ceterum hinc etiam apparel, scriptorum nomina non ubique a *Diogeniano* esse omissa. Quanquam nec *Hesychius* omnes ab eo auctoritates neglectas dicit, requirens tantum ejus in notandis auctorum nominibus librisque diligentiam in glossis iis, de quarum significatione ambigeretur. Etymolog. M. p. 216. 29. Βούτην. ἐσθίειν. Διογενιανός. Glossa totidem verbis est

Est apud *Hesychium*. *Cyrillus Lexico MS.* Ὡς ἄημα· ὡς πνεῦμα, ὡς ἀνέμον. ἄημα γὰρ τὸ πνέον, παρὰ Διογενιανῷ. *Hesychius*: Ἀημα. πνεῦμα, φύσημα. Scholiastes *Nicandri ad Theriac.* p. 15. Διογενιανὸς δὲ Χλοάσειν, καλῶς αὐξεσθαι καὶ βλαστάνειν. *Hesychius*: Χλοάσουσιν. βλαστήσουσιν; Alteram explicationem Epitomator sustulit. *Basilius Scholio MS. in Greg. Nazianz.* quod ad *Timaei Lex. Platon.* p. 91. protulimus: Ἐτνος. εἶδος ὁσπρίου. οἱ μὲν, κύαμον· οἱ δὲ, τὸ καλούμενον πισσάριον· οἱ δὲ, ἄψημα αἰθηρώδες. τοῦτο γὰρ δασυνόμενον σημαίνει ἀφ' οὗ καὶ αἴθρα καὶ αἴθάρα. ἔνθεν καὶ ἐτύπωσις παρὰ τῷ Ἀριστοφάνει. Ἐτνος οὖν φησὶ τὸ ἐρειχθέν καὶ συγκοπὲν καὶ ἐψηθὲν ὁσπρίου, ἀπὸ τοῦ ἐρείκω, τὸ σχίζω. οὕτω καὶ Διογενιανός. *Hesychius*: Ἐτνος. ἐρεγμὸς, ἄψημα αἰθηρώδες. καὶ εἶδος ὁσπρίου. *Eustathius ad Od. E.* p. 1533. Διογενιανὸς Οἰακας λέγει, οἵ τα πηδάλια ἐπιστρέφοισιν, πήγουν κανόνας καὶ πρίκους δι' ὃν ἴμαλες διείρονται. *Hesychius*: Οἰακες. πηδάλια, ὅτοι αὐχένια, καὶ οἱ ταῦτα ἐπιστρέφοιτες κανόνες, καὶ πρίκοι, δι' ὃν οἱ ἴμαλες διείρονται. Haec omnia si claris argumentis signisque luceant, ut lucent certe, tamenne dubitabimus, *Diogeniani Lexicon in Hesychianum esse translatum?* tamenne *Hesychii de Diogeniano narrationem, et vero totam praefationem in fraudis suspicionem adducemus?* Unus, ne quid dissimullem, ex *Diogeniano* locus affertur, quem frustra quaeras in *Hesychio*. Glossae *Herodoti*: Εὔεσθω. τύμπερία, εὐετηρία, η καλλίσῃ τῶν ἑτῶν διαγωγῆ. Διογενιανὸς ἀνευ τοῦ σ γράφει. Habet quidem vocem

U

Hesychius,

ἀνέμοιο δε δεινὸς αἴγτης, sed Critici quidam antiqui legērunt, ἀνέμοιο δὲ δεινὸς αἴγτη. Scholia inedita Bibl. Reg. quae paulo ante laudavimus: Γράφεται καὶ δεινὸς αἴγτη, ὡς κλυτὸς Ἀμφιτρίτη οὐ δεῖ γὰρ γράφειν αἴγτης. Majoris momenti varietas haec est: Ἀν δοκάναις δοκοὺς δέ. Quae profecta est ex Od. Ξ. 474, ubi in exemplis, quae nos quidem cognoverimus, legitur: Ήμεῖς μὲν περὶ αὖτινα πατὰ ἁσπῆια πυκνὰ, Ἀυδόναις καὶ ἔλος ὑπὸ τευχεσι πεπληγῶτες. Alio loco Hesychius: Βεβριθύαι. Βαρεῖαι, ἰσχυραί. Haec glossa venit ex Aristarchi lectione Il. Δ. 282. ubi omnes libri

[ix] habent:—πυκνὰς κίνηντο φαλαγγές Κυνέας, σάκεσίν τε καὶ ἔγχεσι πεφρυκταί. Sed Aristarchus scribebat βεβριθύαι. Scholia MS. Bibl. Reg. πεφρυκταί] ὠρθωμέναι. καὶ, Ἐφρίξε δὲ μάχη. Βραχὺ δὲ διασταλτέον εἰς τὸ σάκεσίν τε. δι' αὐτοῦ γὰρ ἥσαν μέλαιναν. εἰς δὲ τῶν δοράτων, πεφρυκταί. Ἀρισταρχος, βεβριθύαι. MS. male βεβρικταί. Aristarchi lectionem Hesychius etiam secutus est in hac glossa: Ἐμπνύο. ἀνεβίωσεν. quae fluxit ex Il. X. 475. Η δ' ἐπεὶ οὐν ἄμπνύο. ut omnes habent editiones. Sed Scholia vetera, quae ex Cod. Vossiano prodidit Vir nobis amicissimus, Valckenaeius, docent, Aristarchum legisse ἄμπνύο. Insignis denique est lectionis varietas, quam ultimo loco commemorabimus. Hesychius: Σφεδανῶν. φονεύων, ὄλλυς, κλείνων. τινὲς, ἐπεσπευσμένον. ἄλλοι, σύνθετον εἶναι ἐκ τοῦ Σφε καὶ Δανῶν, ὁ ἐσῇ κλείνων. ἐσῇ δὲ ἐγκατακόν. Hic Daniel Heinsius haerebat, quod, unde glossa sumta esset, ignorabat. Pertinet vero ad Il. Φ. 542, ὁ δέ

antiquis in opus suum referret. Ex quibus omnibus illud etiam efficitur, *Hesychium* veram Lexici condendi rationem et viam tenuisse. Nec forte multum a vero aberraverit, qui hinc colligat, *Hesychium* non fuisse Christianum. Nam Christiani Grammatici non id egerunt, ut rariora vocabula veterum scriptorum testimoniis munirent, sed ut illa, tanquam inutilia additamenta, tollerent ac delerent; id quod non uno loco ad *Aristophanis Plutum* observavit *Hemsterhusius*. Haec habui, quae pro *Hesychii* ad Eulogium Epistola, et de ipsius Lexici *Hesychiani* ratione disputarem. Reliquum est, ut et Graecis literis novum, quod hac *Hesychii* editione capiunt, incrementum, et Belgis illustre sui in has literas studii, quod cum maxime produnt, monumentum gratulemuri. Vix aliud seculum hoc nostro feracius fuit doctorum hominum, qui omnem curam, [xiii] operam, laborem ad Graecos scriptores illustrandos expoliendosque conferrent. Nec alia ulla hodie gens est, quae Belgis hac laude antecellat, ingenue illud fatente ac prae se ferente Crítico Anglo, qui, nescias, utrum sit ingenio et doctrina excellentior, an humilitate, moderatione animi et candore amabilior, *Jeremia Marklano* in Dedicazione *Euripidis Supplicibus* praemissa. Ac poterunt jam Belgae hanç gloriam eo facilius tueri, quo majus praestabiliusque literis, quas colunt, praesidium nuper paravit Vir nobilissimus, idemque patriae suae et literarum decus, *Gerardus Meermannus*, aere suo redimenda, Bataviaeque

PRAEFATIO.

inferenda Jesuitarum Parisiensium Bibliotheca, qua
ingens vis librorum manu scriptorum, Graecorum
in primis, continetur. Quo pulcerrimo instrumento
ut laudandarum artium studiosi, in tanta praesertim
domini facilitate, strenue et diligenter utantur, etiam
atque etiam optamus. Vale. Dab. Leidæ a. d.
VI. Aug. MDCCLXV.

DE

DE FESTIS DIONSYIORUM

APUD

ATTICOS.

[Ex auctario emend. ad Hesych. l. 1000. 17.]

Διονύσια.] **V**IX alius Hesychii locus est, qui tot hominum eruditorum conjecturis vexatus sit, et tantam praebuerit disputandi materiam. Nos insignem ejus varietatem e Lex. Rhet. MS. prodamus, et simul, occasione invitati, *Liberalium Atticorum* rationem, quam multi illustrare conati sunt, nemo recte illustravit, e tenebris in lucem revocemus. Lexicon igitur, quod diximus, MS. ita habet: Διονύσια. ἱερὴ Αθηνῆς Διονύσου. θύγετο δὲ τὰ μὲν κατ' ἄγρους, μηνὸς Ποσειδέωνος τὰ δὲ Αγναῖα, Γαμηλαιῶνος τὰ δὲ ἐν ἀστεί, Ἐλαφηβολιῶνος. Vera est, et ab ipso erudito Grammatico profecta scriptura, Ληρᾶς eamque restituendam esse divinarunt *D. Heinsius, Sopinus, Salmasius*, alii. Altera Γαμηλαιῶνος qualis sit, mox videbimus. Unus ex omni antiquitate, quod sciam, Hesychius explicat et distincte docet, tria diversa fuisse Dionysia, et suum singulis tempus accurate assignat. Prima

u *

fuerunt

Hesychio fidem constare. Sed major difficultas ex iis, quae *Hesychius* de *Diogeniano* narrat, movetur. Hunc, ait, variorum Grammaticorum Lexica, Homerica, Tragica, Comica, Lyrica, Rhetorica, Medica et Historica in unum conflasse: se vero totum *Diogeniani* opus in Lexicon suum transtulisse, additis vocibus, quae deficerent, et adjecta scriptorum auctoritate, sicubi illam *Diogenianus* omisisset. Quae narratio tanquam falsa arguitur primum ex *Suida*, qui nihil de tali *Diogeniani* Lexico, quale *Hesychius* jactat, referat, sed tantum de *Diogeniani* Epitome Lexici, quod Zopyrion inchoaverat, Pamphilus perfecerat. Poterat addi ejusdem *Diogeniani* Ἐπιτομὴ τῶν Ιουδί-
νων Ἑλληνικῶν, laudata in Scholio MS. *Gregor. Na-
sianz.* apud *Montfaucon. Diar. Ital.* p. 214. Scho-
liastes *Homeri* MS. Lipsiensis ad *Il. E.* 576. laudat
Διογενεῖαν Ἐπιτομὴν Ἑλληνικῶν ὀνομάτων. ubi alterutra
Epitomarum, quas diximus, intelligenda videtur.
Sed hoc caussae nostrae neque prodest, neque obest.
Quid enim impedit, quo minus, qui ante nonnullorum
Grammaticorum Lexica contraxisset, posthac
ex omnium hujus generis libris universale quad-
dam Lexicon compilarit? Quanquam saepe ani-
mus tentatus est, ut putarem, de alio *Diogeniano*
Suidae sermonem esse, de alio *Hesychio*. Fuerunt
enim duo hujus nominis Grammatici, eodem *Suida*
teste, alter Heracleota, alter Cyzicenus. Deinde
Hesychio, narranti, omnis generis voces in magnum
illud *Diogeniani* Lexicon esse congregatas, objicitur
auctoritas

apud Stephan. Byz. v. Λήναιος. Λύραιος, αγών Διονύσου
ἐν ἀγροῖς, ἀπὸ τῆς ληνοῦ. Alter ad Comici *Acharn.*
vs. 201. "Ἄξω κατ' αὐγροὺς Διονύσια.] Ταῦ Λήναια λεχό-
μενα. ἐνθεν τὰ Λήναια, καὶ ὁ Επιλίραιος (leg. ὁ Ἐπὶ¹
Ληναῖος) αγών τελεῖται τῷ Διονύσῳ. Λύραιον γάρ ἐστιν ἐν
ἀγροῖς, ἵερὸν τοῦ Διονύσου. et vs. 503. τὸ δεύτερον ἐν
ἀγροῖς, ὁ Ἐπὶ Ληναῖος λεγόμενος. Verum horum
Grammaticorum gravis et manifestus error est, in
quem, nolle, secum traxissent bonarum literarum
principes, Jos. Scaligerum de *Emend. Temp.* I.
p. 29. et Is. Casaubonum ad Theophrast. *Char.* IV.
p. 131. et de *Satyr. Poës.* I. 5. p. 160. Fluxit
autem error, tot virorum doctorum libros deinceps
pervagatus, ex male intellecto Aristophane. Comi-
cus ille *Acharn.* vs. 201. "Ἄξω τὰ κατ' αὐγροὺς εἰσιν
Διονύσια. vs. 251. Ἀγαγεῖν τυχηρῶς τὰ κατ' αὐγροὺς
Διονύσια. At idem ejusdem fabulae vs. 503. Αὐτοὶ²
γέροντες, θύπτῃ Ληναῖον τὸ αγῶν. et vs. 1153. 1154. "Οἱ
γέρες τὸν τάλημον, Λύραια χρηστγάν, ἀπέκυος ἀδειπνοῦ.
Quis non credat, τὰ κατ' αὐγροὺς Διονύσια, et Ληναῖα,
ab Aristophane promiscue dici? Atque ita diēi
crediderunt non modo Apollodorus et Scholiastes
Aristophanis, sed etiam Ez. Spanheimius ad *Argum.*
Ranar. ut alios praeteream. Enimvero tantum
abest, ut inde conficiatur, *ruralia Liberalia* et *Es-
tivaea* idem festum fuisse, ut illi ipsi loci, accaratis
excussi, distinmen, quod inter haec duo festa fuit,
clarissime demonstrent. Scēna hujus fabulae Ath-
enæ est: habentur confitia de maximi momenti
rebus:

rebus: adsumt Acharnenses, in his Dicaeopolis, qui
 longi belli pertæsus, ceteris bellum præferentibus,
 pacem sibi met' soli a Lacedaemoniis comparat.
 Qua impetrata, gaudio exultans, Athenis avolat in
 pagum suum, Acharnam, ibique celebrat τὰ κατ'
 ἀγροὺς Διονύσια, quae propria erant pagis. Vid.
 vs. 200. 251. et 265. Mox vero Athenas reversus,
 cum Atheniensibus *Lenaea* celebrat, eorumque
 mentionem facit vs. 503. Nam hoc drama *Lenaeis*
 editum esse, tum multa alia, tum vetus Didas-
 calia, docent. Hanc Aristophani interpretatio-
 nem, nescio, an quasi per nebulas viderit Jo.
 Seldenus, vir longe doctissimus, ad *Marm. Oron.*
 p. 169. Maneat igitur, quod non solum Hesychius,
 sed multo locupletior auctor, Theophras-
 tus *Char.* IV. docet, a Ληναῖοις diversa fuisse τὰ
 κατ' ἀγροὺς Διονύσια. Porro Scholiastes Aristophanis errat etiam in eo, quod *Lenaeum* in agris
 ponit. *Lenaeum* fuit ambitus septus in urbe, com-
 plectens vetustissimum Bacchi Lenaei tempium,
 propter quod deinde theatrum exstructum est, in
 quo scenica certamina committerentur. Hesychius ex Theonis vel Didymi Lexico Comico, quod
 Aristophan. *Ackarn.* vs. 503. explicabat: Ἐπὶ Λη-
 ναῖοι ἄγρῳ. ἐτίπει τῷ αὐτῷ. Ληναῖον, περιβόλου ἔχον μέ-
 γαν, καὶ εἰν αὐτῷ Ληναῖον Διονύσου ἱερὸν, εἰν ὃ ἐπέλεοντο
 οἱ ἀγῶνες Αθηναῖων, πρὸ τὸ θέατρον οἰκοδομηθῆναι. Sic
 ille locus legendus est, quem pariter ac reliquos
 Hesychii locos, ad huc argumentum pertinentes,
 nugatoriis

nugatoriis conjecturis corruptit S. Petitus ad Legg.
 Att. p. 114. Etymol. M. Ἐπὶ Ληναῖον περιβολός τις (περίβολός τις ex Suidā corrigit Seldenus l. c.) μέγας Ἀθήνησιν, ἐν τῷ ιερὸν Διονύσου Ληναίου, καὶ τοὺς αὐγῶντας ἥγον τοὺς σκηνικούς. Photius Lex. MS. Ληναῖον περιβολός μέγας Ἀθήνησιν, ἐν ᾧ ἐπὶ αὐγῶντας ἥγον πρὸ τοῦ θεάτρου οἰκοδομηθῆναι, ὄνομαζόντες, Ἐπὶ Ληναῖον. οὐτὶς δὲ ἐν αὐτῷ καὶ ιερὸν Διονύσου Ληναίου. Ἐμenda: ἐν τῷ τοὺς αὐγῶντας ἥγον πρὸ τοῦ τὸ θέατρον οἰκοδομηθῆναι. Lex. Rhet. MS. Ληναῖον. ιερὸν Διονύσου, ἐφ' οὐ τοὺς αὐγῶντας ἐτίθεσαν πρὸ τοῦ τὸ θέατρον ανοικοδομηθῆναι. Situm fuit Lenaeum prope arcem in ea Athenarum parte, quae Límenas vocabatur. Isaëus de Ciron. hered. p. 72. οίκιας δὲ ἐν αὐλῇ δύο. τὴν μὲν μίαν, [col. a.] μισθοφορῶσαν, παρὰ τὸ ἐν Λίμναις Διονύσιον. ubi Harpocrat. v. Ἐν Λίμναις, legit παρὰ τὸν εἰ. Λ. Διόνυσον. Phanodemus apud Athēn. X. p. 437. D. τῇ ιερείᾳ αὐτοφέρειν στεφάνους, πρὸς τὸ ἐν Λίμναις τέμενος. Hesychius: Λίμνου γενές. (Bacchi epitheton videtur) Λίμναι. ἐν Ἀθήναις τόπος ἀνεψιόνος Διονύσῳ, ὅπου τὰ Λήναια ἔγετο. Anonymous auctor argum. Or. Demosthen. in Mid. καὶ τὰ μὲν μικρὰ (Διονύσια) ἔγετο κατ' ἔτος· τὰ δὲ μεγάλα, διὰ τριτηρίδος ἐν τοῖς ληγοῖς. ubi forte legendum, ἐν ταῖς Λίμναις. Sed satius est, suos imperito Graeculo errores relinquere. Alia vide apud Kuster. ad Suid. v. Ἐν Λίμναις. Olim populus in Lenaeo de tabulatis ludos spectabat. Sed postea, urbis splendore amplificato, theatrum in eo excitatum est. Hesychius v. Ἰκρια——καὶ τὰ ἔωλινα καταστρόματα

in L^exico Hesychiano. Scholiastes Platonis ineditus, ad Ionem: Διογενιανὸς δὲ, Μαγνῆτιν λίθον μὲν πλακᾶν λέγει τὴν ὄψιν, ὡς εἴναι ἀργύρῳ ἐμφερόης· την δὲ Ἡρακλεῶτιν ἐπισπάσθαι τὸν σίδηρον. Accipe Diogeniani verba ex Hesychio: Μαγνῆτις λιθος. αὗται πλακᾶ τὴν ὄψιν, ἀργύρῳ ἐμφερήσισθαι· η δὲ Ἡρακλεῶτις τὸν σίδηρον ἐπισπάται. Idem Scholiastes ad Hipp. Maj. Δισκεκῆ. διαπανός. οὔτω καὶ Διογενιανός. Habet ^[xii] *suo loco Hesychius. Photius Lex. MS.* 'Α ἀ. ἐπὶ τοῦ μεγάλου. ἔστι δὲ καὶ σχετλισθικὸν ἀναφώνημα. δασυνθὲν δὲ γέλωτα δηλοῖ, ὡς φησι; Διογενιανός. Ne verbo quidem discrepat Hesychius. Ex quo loco illud etiam confirmatur, quod supra disputavimus, non diversum fuisse Diogeniani Lexicon, quod Photius in praefatione Lexici sui laudavit, ab illo, quod Hesychius cum pulvisculo exhaustit. *Harpocration*, et ex eo *Suidas*: Ἀειεσθά. Αὐτιφῶν τὴν αἰδιότητα, καὶ τὸ ἐπὶ τῶν αὐτῶν αἱ ἐστάναι, ὡσπερ καὶ Εὔστω η εὐδαιμονία καλεῖται. η λέξις παρὰ τῷ Διογενιανῷ, ἐν Ἀληθείᾳ δευτέρῳ Ἀυτιφῶνος. *Hesychius*: Ἀειεσθώ. τὴν αἰώνιον οὐσίαν, αἰδιότητα. Reliqua Epitomator Hesychio, ut sexcenta alia, detraxit. Ceterum hinc etiam apparel, scriptorum nomina non ubique a Diogeniano esse omissa. Quanquam nec Hesychius omnes ab eo auctoritates neglectas dicit, requirens tantum ejus in notandis auctorum nominibus librisque diligentiam in glossis iis, de quarum significatione ambigeretur. Etymolog. M. p. 216. 29. Βούτην. ἐσθίειν. Διογενιανός. Glossa totidem verbis est

est apud Hesychium. *Cyrillus Lexico MS.* Ὡς ἄηραι
ως πνεῦμα, ως ἀνέμον. ἄηραι γὰρ τὸ πνέον, παρὰ Διογενια-
νῷ. *Hesychius*: Ἀηραι πνεῦμα, φύσημα. *Scholiastes Nicandri ad Theriac.* p. 15. Διογενιανὸς δὲ Χλοάσειν, κα-
λῶς αὐξεσθαι καὶ βλαστάνειν. *Hesychius*: Χλοάσουσιν.
βλαστήσουσιν; Alteram expicationem Epitomator
sustulit. *Basilius Scholio MS. in Greg. Nazianz.*
quod ad *Timaei Lex. Platon.* p. 91. protulimus:
Ἐτνος. εἰδος ὄσπριου. οἱ μὲν, κύαριον οἱ δὲ, τὸ καλούμενον
πισσάριον οἱ δὲ, ἔψηρια ἀδηρῶδες. τοῦτο γὰρ δασυνόμενον
σημαίνει ἀφ' ὅν καὶ ἀθῆρα καὶ ἀθάρα. ἐνθεν καὶ ἐτύπωσις
παρὰ τῷ Ἀριστοφάνει. Ἐτνος οὖν φησὶ τὸ ἐρειχθὲν καὶ
συγκοπὲν καὶ ἐψηθὲν ὄσπριον, ἀπὸ τοῦ ἐρείκω, τὸ σχίζω.
οὕτω καὶ Διογενιανός. *Hesychius*: Ἐτνος. ἐρεγμὸς,
ἔψηρια ἀδηρῶδες. καὶ εἰδος ὄσπριου. *Eustathius ad Od. E.* p. 1533. Διογενιανὸς Οἴακαι λέγει, οἵς τὸ πηδάλιο
ἐπιστρέφουσιν, πηγουν κανόνας καὶ πρίκους δι' ὃν ιμάντες
διείρονται. *Hesychius*: Οἴακες. πηδάλια, ητοι αὐχένια,
καὶ οἱ ταῦτα ἐπιστρέφοντες κανόνες, καὶ πρίκοι, δι' ὃν οἱ
ιμάντες διείρονται. Haec omnia si claris argumentis
signisque luceant, ut lucent certe, tamenne dubitabimur,
Diogeniani Lexicon in Hesychianum esse
translatum? tamenne *Hesychii de Diogeniano nar-*
rationem, et vero totam præfationem in fraudis
suspicionem adducemus? Unus, ne quid dissimu-
lem, ex *Diogeniano* locus affertur, quem frustra
quaeras in *Hesychio*. *Glossae Herodoti*: Εὔεστώ.
εὐημερία, εὐετηρία, η καλλίσῃ τῶν ἐτῶν διαγωγή.
Διογενιανός ἀνευ τοῦ σ γράφει. Habet quidem vocem

U

Hesychius,

Hesychius, sed cum $\bar{\sigma}$ scriptam. Verum tantum abest, ut, in gravissima illa glossarum jactura, quam *Hesychius* fecit, unam desiderari mirer, ut potius mirari subeat, reliquas omnes, quas modo retuli, in eo comparere. Ut brevi complectar, rem sic intellico: *Hesychius*, incertae aetatis Grammaticus, certe qui vixerit ante decimum seculum, ut ex Codice Lexici Rhetorici intelligi potest, *Hesychius* igitur cum Lexici locupletissimi, quod omnia vocabula peraeque explicaret, conficiendi consilium cepisset, aliorum Grammaticorum Lexica et Commentarios summa cura collegit, et in horreum illud suum congescit. Ipse fatetur, sibi ad manus fuisse *Aristarchi*, *Apionis* et *Heliodori* libros ad hanc rem pertinentes. Nec dubitem, eum habuisse *Apollonii*, *Theonis* et *Didymi* libros, quos et ipsos in praefatione laudat. Sed in nullo Grammaticorum majus adjuvamentum reperit, quam in *Diogeniano*, qui eandem, quam ipsem, rationem secutus, multorum Lexica, quanquam poëticas maxime voces explicantia, in unum conflarebat. Hujus igitur opus totum intulit in suum, adhibita tamen illa correctione, ut argumenta proverbiorum, quae *Diogenianus* omisisset, adderet, ut auctoritates ambiguorum et rarorum vocabulorum, quas idem neglexisset, ex aliis Lexicis suppleret, ut voces πολυτήματα, accurate distingueret, suo cuique significationi auctore adscripto, ut denique multa vocabula, quae in *Diogeniani* Lexico deessent, sive ex aliis Lexicis, sive ex ipsis scriptoribus antiquis

antiquis in opus suum referret. Ex quibus omnibus illud etiam efficitur, *Hesychium* veram Lexici condendi rationem et viam tenuisse. Nec forte multum a vero aberraverit, qui hinc colligat, *Hesychium* non fuisse Christianum. Nam Christiani Grammatici non id egerunt, ut rariora vocabula veterum scriptorum testimoniis munirent, sed ut illa, tanquam inutilia additamenta, tollerent ac delerent; id quod non uno loco ad *Aristophanis Plutum* observavit *Hemsterhusius*. Haec habui, quae pro *Hesychii* ad Eulogium Epistola, et de ipsius Lexici *Hesychiani* ratione disputarem. Reliquum est, ut et Graecis literis novum, quod hac *Hesychii* editione capiunt, incrementum, et Belgis illustre sui in has literas studii, quod cum maxime produnt, monumentum gratulemusr. Vix aliud seculum hoc nostro feracius fuit doctorum hominum, qui omnem curam, [xiii] operam, laborem ad Graecos scriptores illustrandos expoliendosque conferrent. Nec alia ulla hodie gens est, quae Belgis hac laude anteceLLat, ingenue illud fatente ac prae se ferente Critico Anglo, qui, nescias, utrum sit ingenio et doctrina excellentior, an humilitate, moderatione animi et candore amabilior, *Jeremia Markland* in Dedicatione *Euripidis Supplicibus* praemissa. Ac poterunt jam Belgae hanç gloriam eo facilius tueri, quo majus praestabiliusque literis, quas colunt, praesidium nuper paravit Vir nobilissimus, idemque patriae suae et literarum decus, *Gerardus Meermannus*, aere suo redimenda, Bataviaeque

PRAEFATIO.

inferenda Jesuitarum Parisiensium Bibliotheca, qua
ingens vis librorum manu scriptorum, Graecorum
in primis, continetur. Quo pulcherrimo instrumento
ut laudandarum artium studiosi, in tanta prae certim
domini facilitate, strenue et diligenter utantur, etiam
atque etiam optamus. Vale. Dab. Leidae a. d.
VI. Aug. MDCCLXV.

DE

DE FESTIS DIONSYIORUM

APUD

ATTICOS.

[Ex auctario emend. ad Hesych. l. 1000. 17.]

Διονύσια.] **V**IX alius Hesychii locus est, qui tot hominum eruditorum conjecturis vexatus sit, et tantam praebuerit disputandi materiam. Nos insignem ejus varietatem e Lex. Rhet. MS. prodamus, et simul, occasione invitati, *Liberalium Atticorum* rationem, quam multi illustrare conati sunt, nemo recte illustravit, e tenebris in lucem revocemus. Lexicon igitur, quod diximus, MS. ita habet: *Διονύσια*. ἱερὴ Ἀθηνῆς *Διονύσου*. γέγετο δὲ τὰ μὲν κατ' αὐγροὺς, μηνὸς Ποσειδῶνος τὰ δὲ Ληναῖα, Γαμηλαιῶνος τὰ δὲ ἐν ἀστεί, Ἐλαφηβολιῶνος. Vera est, et ab ipso eruditio Grammatico profecta scriptura, *Ληνᾶ* eamque restituendam esse divinarunt *D. Heinsius, Sopinius, Salmasius*, alii. Altera *Γαμηλαιῶνος* qualis sit, mox videbimus. Unus ex omni antiquitate, quod sciam, Hesychius explicat et distincte docet, tria diversa fuisse Dionysia, et sūm singulis tempus accurate assignat. Prima

v *

fuerunt

fuerunt τὰ κατ αὐγούς, mense Posideone celeb*ari*
 solita, fortasse non diversa ab Ἀσκαλίου et Θεονίου
 quae elegans est conjectūta E.H. Corsini Fast. Att.
 T. II. p. 309. Nam haec festa Cornutus de N. D.
 30. p. 218. et Harpocrat. v. Θεονίου scribunt, in
 [col. b.] Bacchi honorem κατὰ τὰς Ἀττικὰς κώμας vel κατὰ
 τοὺς δήμους esse celebrata. Ruralium tempus cum
 Hesychio in Posideone ponit Theophrast. Char. IV.
 nec obscure significat Liban. Ep. 1133. Καὶ μὴν ἡ
 δυσχεραινεῖς παρ᾽ ἐμοὶ τοῦτον ἄραν, παρελήλυθε, καὶ νῦν
 οἱ βότρυες οἶνος, καὶ ὁ Διόνυσος παῖδαχοῦ, τῶν αὐγῶν
 ἀδεται, ὅπει ἀνεκέπνευτα τρούγητον φανῆσος. De illo-
 rum festivitate vid. Isaacum de Ciron. hered. p. 70.
 et Plutarch. T. II. p. 1098. B. Secunda Dionysia
 fuerunt τὰ Ληναῖα, mense Lenaeone, vel, qui idem
 mensis est, Anthesterione agitata. Tertia τὰ εὐ-
 ἔσθια, vel τὰ κατ εὐσθή; vel τὰ αὐτίκη, quorum solem-
 nita in Elaphebolionem incidebat. Ultimum ge-
 nus, cuius ratio satis expedita est a Jac. Palme-
 rio Exerc. in Aut. Gr. p. 617. et L. Küstero ad
 Aristoph. Thesmoph. init. leviter perstringens.
 Adeat, qui plura cognoscere velit, scriptores laudatos
 a J. Tayloto V. C. ad Argum. Or. Demosthen. in
 Midiam. p. 170. De primo et secundo genere,
 quod maxime controversum est, diligentius dissere-
 mus. Magna exoritur dubitatio, sine ne τὰ κατ
 αὐγούς Διονύσια eadem, quae Ληναῖα, an diversa?
 Nullum inter illa discrimen statuunt Apollodorus in
 Chronicis, et Aristophanis Scholiastes. Alter ita
 apud

apud Stephan. Byz. v. Λύγαρος. Λύγαρος, αὐγὴν Διονύσου
ἐν ἀγροῖς, ἀπὸ τῆς ληροῦ. Alter ad Comici Acharn.
vs. 201. "Ἄξω κατ' ἀγροὺς Διονύσια.] Τὰ Λύγαρα λεγό-
μενα. ἐνθεν τὰ Λύγαρα, καὶ ὁ Επιλύριας (leg. ὁ Ἐπί¹
Λύραιος) αὐγὴν τελεῖται τῷ Διονύσῳ. Λύγαρον γάρ εἶσαν ἐν
ἀγροῖς ιέρον τοῦ Διονύσου. et vs. 503. τὸ δεύτερον ἐν
ἀγροῖς, ὁ Ἐπί Λύραιος λεγόμενος. Verum horum
Grammaticorum gravis et manifestus error est, in
quem, nolle, sicut traxissent bonarum literarum
principes, Jos. Scaligerum de Emend. Temp. I.
p. 29. et Is. Casaubonum ad Theophrast. Char. IV.
p. 131. et de Satyr. Poës. I. 5. p. 160. Fluxit
autem error, tot virorum doctorum libros deinceps
pervagatus, ex male intellecto Aristophane. Comi-
cus ille Acharn. vs. 201. "Ἄξω τὰ κατ' ἀγροὺς εἰσὶν
Διονύσια. vs. 251. Ἀγαγεῖν τυχηρῶς τὰ κατ' ἀγροὺς
Διονύσια. At idem ejusdem fabulae vs. 503. Αὐτοὶ²
γάρ εσκενεῖ, δύπλι Αγριάλιον τὸ αγάν. et vs. 1153. 1154. "Οἱ
γάρ τρεῖς τὸν Τλήμεστον, Λύραια χρηστήν, ἀπέλανος ἀδειπνοῦ.
Quis non credat, τὰ κατ' ἀγροὺς Διονύσια, et Λύραια,
ab Aristophane promiscue dici? Atque ita diēi
crediderunt non modo Apollodorus et Scholiastes
Aristophanis, sed etiam Ez. Spanheimius ad Argum.
Panar. ut alios praeteream. Enimvero tantum
abest, ut inde conficiatur, ruralia Liberalia et
Euseba idem festum fuisse, ut illi ipsi loci, accuratius
excussi, discrimen, quod inter haec duo festa fuit,
clarissime demonstrent. Scēna huius fabulae Ath-
ens est: habentur confitia de maximi momenti
rebus:

rebus: adiunt Acharnenses, in his Dicaeopolis, qui
 longi belli pertaesus, ceteris bellum praferentibus,
 pacem sibimet soli a Lacedaemoniis comparat.
 Quia impetrata, gaudio exultans, Athenis avolat in
 pagum suum, Acharnam, ibique celebrat τὰ κατ’
 ἀγροὺς Διαινίσια, quae propria erant pagis. Vid.
 vs. 200. 251. et 265. Mox vero Athenas reversus,
 cum Atheniensibus *Lenaea* celebrat, eorumque
 mentionem facit vs. 503. Nam hoc drama *Lenaeis*
 editum esse, tum multa alia, tum vetus Didas-
 talia, docent. Hanc Aristophanis interpreta-
 nem, nescio, an quasi per nebulas viderit Jo.
 Seldenus, vir longe doctissimus, ad *Marm. Oron.*
 p. 169. Maneat igitur, quod non solum Hesyc-
 hius, sed multo locupletior auctor, Theophras-
 tus *Char. IV.* docet, a Διαινίσιοι diversa fuisse τὰ
 κατ’ ἀγροὺς Διαινίσια. Porro Scholiastes Aristopha-
 nis errat etiam in eo, quod *Lenaeum* in agris
 ponit. *Lenaeum* fuit ambitus septus in urbe, com-
 plectens vetustissimum Bacchi Lenaei tempium,
 propter quod deinde theatrum exstructum est, in
 quo scenica certamina committerentur. Hesyc-
 hius ex Theonis vel Didymi Lexico Comico, quod
 Aristophan. *Acharr.* vs. 503. explicabat: Ἐπὶ Δι-
 aiνίσιῳ ἄγρῳ. ἐστιν εἰ τῷ ἀστεῖ. Διαινίσιον, περιβόλων ἔχον μέ-
 γαν, καὶ εἰ αὐτῷ Διαινίσιου Διονύσου οἴρῳ, εἰ δὲ ἐπειδούσῃ
 εἰ συγῆνες Αθηναίους, πρὸ τὸ θέατρον οἰκοδομηθῆναι. Sic
 ille locus legendus est, quem pariter ac reliquos
 Hesychii locos, ad hoc argumentum pertinentes,
 nugatoriis

nugatoriis conjecturis corruptit S. Petitus ad Legg.
Att. p. 114. *Etymol. M.* Ἐπὶ Δημαίῳ περιβολός τις
(περίβολός τις ex Suida corrigit Seldenus l. c.) μέγας
Ἀθήνησιν, ἐνῷ ιερὸν Διονύσου Ληναῖον, καὶ τοὺς αὐγῶνας
ἥγοντοι τοὺς σκηνικούς. *Photius Lex. MS.* Λήναιον,
περίβολος μέγας Ἀθήνησιν, ἐνῷ ἐπὶ αὐγῶνας ἥγοντο πρὸ τοῦ
θεάτρου οἰκοδομηθῆναι, ὄνομαζόντες, Ἐπὶ Ληναῖῳ. εἴτε δὲ
ἐνῷ αὐτῷ καὶ ιερὸν Διονύσου Ληναῖον. Ἐμenda: ἐνῷ
τοὺς αὐγῶνας ἥγοντο πρὸ τοῦ τὸ θέατρον οἰκοδομηθῆναι.
Lex. Rhet. MS. Λήναιον. ιερὸν Διονύσου, ἐφ' οὗ τοὺς
αὐγῶνας ἵτιζεται πρὸ τοῦ τὸ θέατρον οἰκοδομηθῆναι.
Situm fuit *Lenaeum* prope arcem in ea Athenarum
parte, quae Límenai vocabatur. *Isaeus de Ciron.*
hered. p. 72. οἰκίας δὲ ἐν αὐτῇ δύο. τὴν μὲν μίαν, [cola.]
μισθοφορῶσαν, παρὰ τὸ ἐν Λίμναις Διονύσου. ubi Har-
roscrat. v. Ἐν Λίμναις, legit παρὰ τὸν εἰ. Λ. Διόνυσον.
Phanodemus apud Athēn. X. p. 437. D. τῇ ιερείᾳ
ἀποφέρειν στεφάνους, πρὸς τὸ ἐν Λίμναις τέμενος. *Hesychius:* Λίμναιον. (*Bacchi epitheton videtur*) Λίμναι.
ἐν Ἀθήναις τόπος ἀνεψιός Διονύσῳ, ὅπου τὰ Λίμναι
ῆγετο. *Anonymous auctor argut. Or. Demosthen. in Mid.* καὶ τὰ μὲν μικρὰ (Διονύσια) ἤγετο κατ' ἔτος τὰ
δὲ μεγάλα, διὰ τριτηρίδος ἐν τοῖς ληγοῖς. ubi forte
legendum, ἐν τοῖς Αίμναις. Sed satius est, suos im-
perito Graeculo errores relinquere. *Alia vide apud*
Kuster. ad Suid. v. Ἐν Λίμναις. Olim populus in
Lenaeo de tabulatis ludos spectabat. Sed postea,
urbis splendore amplificato, *theatrum in eo excita-*
tum est. *Hesychius v. Ἰκεσια——καὶ τὰ ξύλινα κα-*

ταυτοράματα οὐτως ἐλέγοντο· Αθηνῆσιν, ἀφ' ὧν ἐθεῶντο πρὸ^{τοῦτο} ἐν Διονύσου θέατρον γενέσθαι. ubi vid. D. Heins.
 τὸν Διονύσου θέατρον etiam vocat Plutarch. X. Orat.
Vita p. 841. C. ubi similiter praepositio *ἐν* de *vicinia*
 capienda est. Nam Pausan. l. 20. hoc theatrum
 juxta Bacchi templum collocat: templo adjungit
 Ulpian. in Demosth. *adv. Mid.* p. 90. Agonem,
 qui in Χύζεοις instituebatur, in hoc theatro habitum
 esse, certum est ex Aristoph. *Ran.* vs. 221. ubi vid.
 Schol. Nihil ad hoc theatrum pertinet Διονυσιακὸν
 θέατρον *ἐν Πειραιῇ* neque ad tria Dionysia, de quibus
 disputamus, referenda sunt Διονύσια *ἐν Πειραιῇ*, quae
 huc trahit Spanhemius, multa turbans ad *Argum.*
Ranar. Certe non magis illa huc pertinent, quam
 Διονύσια *ἐν Βραυρῶνι*, de quibus adeundi Schol. Ari-
 stoph. ad *Pac.* vs. 874. et Magnus *Hemsterhusius* ad
 Polluc. IX. 74. Sequitur, ut de tempore, quo
 Lenaea celebrata sint, dicamus. Hesychius eorum
 celebrationem in Lenaeone ponit, Lex. Rhet. MS.
 in Gamelione. *Lenaeonis* nomen postquam semel
 ad Iones transiit, et *Anthesterioni* locum fecit, rarius
 in Atticorum monumentis reperitur. Nec memini,
 me illud alibi, praeterquam apud Aristidem T. I.
 p. 280. legisse. Hesychius vero Lenaeorum tem-
 pus signans, magis consentaneum existimavit, Le-
 naeonem, qui a Lenaeis nomen invenisset, quam
 Anthesterionem, appellare. Ac nescio, an haec
 nominis insolentia librarium Lexici Rhet. MS. mo-
 verit, ut μηνὸς Ληναιῶνος mutaret in Γαμηλαιῶνος, vel
 Γαμηλιῶνος.

Γαμηλιῶν. Sed undecunque haec lectio manarit, falsa est, et repudianda. Nam Lenaeorum solemnitatem in Lenaeōnem vel Anthesterionem incidisse, magno consensu veteres tradunt. Hesychius : Ληναιῶν: μήρ. οὐδένα τῶν μηρῶν Βοιωτοὶ ὅπτα καλοῦσιν. εἰκότες δὲ ὁ Πλούταρχος Βουκάτιον. καὶ γὰρ ψυχρός ἐστιν. εὗνοι δὲ, τὸν Ἐρμαῖον, ὃς κατὰ τὸν Βουκάτιον ἐστιν. καὶ γὰρ Ἀθηναῖος τὴν τῶν Ληναιῶν ἑστὰν ἐν αὐτῷ ἀγουστόν. Quem locum Hesychius excepserit. ex veteri Grammatico enarrante Hesiodum. Ἔργ. καὶ Ἡμ., vs. 504, qui sua hauerat ex Plutarchi deperdito in hoc poëma commentario. Res patet e Proculo : Πλούταρχος οὐδὲ αφίησι. μῆνα Ληναιῶν Βοιωτοὺς καλεῖν. ὑποτάξει δὲ η τὸν Βουκάτιον αὐτὸν λέγειν, — η τὸν Ἐρμαῖον. Scribendum : Πλούταρχος οὐδένα φησὶ μῆνα etc. In Anthesterione hoc festum etiam collocat Philostratus *de vita Apollon.* IV. 21. ubi quos. Goth. Olearius commisit errores, quamvis immanes, libenter praetermittimus. Accuratus Thucydides II. 15. solemnitatis tempus finit ipso die, qui est XII. Anthesterionis, commemorando. Cum Thucydide viri docti bene contulerunt Demosthen. *adv. Neaer.* p. 591. qui Bacchi in Limnis templum, narrat, tantam priscae religionis opinionem habuisse, ut non nisi semel quotannis Anthesterionis XII. aperiretur. At in hoc ipsum Lenaeorum tempus, et diem adeo, incident Anthesteria, vel Πιθοίης, Χόες, Χυλοί, quae Anthesteriorum partes dicuntur ab Apollodoro apud Harpocrat. v. Χόες, et apud Schol.

Schol. Comici ad *Achārn.* vs. 960. Nam Πεθοίγια, testē Plutarcho *Sypos.* III. 7. undecimo Anthesterioris celebrabantur: Χέσ; duodecimo, ut tradunt Harpocrat. v. Χέσ; et Hesych. vi. Δωδεκάρη, non decimo, ut habet Schol. Aristophan. ad *Achārn...* 960. bene castigatus a Jo. Meursia *Att. Lect.* IV. 13. Χέρπος ejusdem mensis decimus tertius dies consecratus erat, auctore Philochora apud Harpocrat. v. Χέρποι, et apud Schol. Aristoph. ad *Achārn.* vs. 1075. Quid igitur? Ad Anthesteria eadem fuerunt, quae Ληναῖα, sive quæ in *Limni* agitabantur, sicut Anthesterion idem mensis fuit, qui *Lenaeon?* Ita visum est Scaliger, Casaubono, Seldeno, et D. Petavio ad Themist. *Or. V.* p. 410. quamvis nullo certo testimonio nixis. Nos rem ex uno Aristophane ita demonstremus, ut nullus dubitationi locus relinquatur. In *Achārnensibus* vs. 960. Lamachus sibi jubet impertiri tardos ad Choas, qui cum maxime celebrabantur: Ἐις τοὺς Χόας αὐτῷ μεταδῦνει τὸν πιχλῶν. cum quo verso jungendus vs. 1209.
 col.b.] Τοῖς Χούσι γάρ τις ξυμβολὰς ἐπράττετο. Praeterea vs. 1075. Boeotii sub illud ipsum Bacchi festum in Atticam incursionem fecisse dicuntur: Υπὲ τοὺς Χόας γάρ καὶ Χύρους αὐτοῖς τις Ἡγειδε ληστὰς ἐμβαλεῖν Βοιωτίους. Quid ex hoc temporis indicio cogi potest? Nempe fabulam editam esse in festo Χόων. At ex. vs. 503. et 1153. in *Lenaeis* editam esse liquet. Est igitur luce clarus, Χόας partem esse Lenaeorum, Letiae nihil differre ab Anthesteriis. *Ranas Aristophanes*

phanes docuit in iisdem Lenaeis, ut ex veteri Didascalia discimus. At in ipso dramate vs. 217. seqq. fabula in Χύτρων festo aeta dicitur : "Ην αἱρεῖ Νοσήιον Διὸς Διόνυσον ἐν Λίμναιον ιαχήσαμεν, "Μηχά ὁ χραικαλοῦμενος Τοῖς οἴροις Χύτρουσιν Χερεῖ κατ' ἔμον τέμνεσθαι τὸν ὄχλον. ubi ιαχήσαμεν intelligendum est cantare solenius. Ex hoc etiam loco efficitur id quod volumus, Lenaea comprehendere Χύτρους. Verum, si Χέας et Χύτροι partes sunt Lenaeorum, cur Aleiphron. II. 3. p. 230. Χέας a Lenaeis, cur Hippolochus apud Athen. IV. p. 130. E. Aelian. H. A. IV. 43; et Diog. Laërt. III. 56. Χύτρους a Lenaeis distinguuntur. Nos, ubi veterum testimonii destituimur, non poenitet hanc conjecturam sequi. Etsi Lenaea vel Anthesteria, tanquam genus, complectebantur tres formas, Πιθοίγια, Χέας, Χύτρους, tamen praeter illas, quarta etiam forma fuisse videtur, per eminentiam quandam dicta Ληγαῖα, cuius solemnitati dicatus fuerit peculiaris dies, forte decimus aut decimus quartus Anthesterionis. Venit etiam in mentem, Πιθοίγια alio nomine Ληγαῖα appellari potuisse, propterea quod primo Lenaeorum die agebantur. Quod si nobis duplices Χέας et Χύτρους, alios in urbe, alias in agris celebratos, fingere liceret, ut finxit Jac. Perizonius ad Aelian. V. H. II. 41. nihil haereremus. Sed veteres ignorant haec duplicita festa: in Diogene autem Laërt. IV. 8. quem Perizonius frustra tentat, et huic opinioni accommodat, pro τοῖς κατασχοῦσι παρὰ Διόνυσον, legendum est,

τοῖς κατ' ἔτος Χουσὶ παρὰ Διονύσιων, ut apud Alciphronem l. c. τῶν κατ' ἔτος Χοῶν. Si fides est antiquis Hesiodi Interpretibus l. c. et Etymol. M. p. 564. 12. Lenaea etiam dicta sunt. Αὐθορία. Hactenus de *Lenaeis*. Superest, ut controversia de *Dionysii* simpliciter dicta, quae inter viros doctos agitatur, breviter dirimamus. Seldenus l. c. quoties *Dionysia* per se sola ponantur, intelligi vult. *Lenaea* vel *Anthesteria*, ita tamen fluctuans propter locum Diogen. Laërt. III. 58. ubi Διονύσια absolute dicta, a Λημεώις diserte distinguuntur, ut aliquando etiam *urbana* et *ruraria* intelligi posse dicati. Seldeni opiniani diceres favere Ulpianum in Demosth. ad *Leptin.* p. 16. Τοῖς μεγάλοις Διονυσίοις Ἀνθεστηριῶν: μηρὸς, πλείονος ὀπτῷ γενομένης δαπάνης. Verum Ulpianus haud dubie vel scripsit, vel scribere voluit. Ελαφρυβολιῶνος id quod etiam Palmerio *Exerc.* in *Auct. Gr.* p. 618. in mentem venit. Sic ille non de *Lenaeis*, sed de *urbanis Dionysiis* agit, quae μεγάλα dici noverat ex Demosthene suo *de Coron.* p. 488. Verissimum est, quoties Attici scriptores Διονύσια solum dicant, τὰ κατ' ἄστυ Διονύσια significari. Hoc ex Theophrasto *Char.* IV. ostendit Is. Casaubonus p. 131. non satis sibi constans ad Athen. VI. 15. Sed alia in promptu sunt testimonia non minus certa. Decretum a Ctesiphonte de Demosthenis honore factum apud Demosthen. *de Coron.* p. 515. καὶ αὐτογραῦσαι τὸν στέφανον ἐν τῷ θεάτρῳ Διονύσιοι τραγῳδοῖς καινοῖς. Atqui Διονύσια ἀστικὰ hoc decreto indicari,

dicari, liquidissime patet ex Aeschine *adv. Ctesiph.* p. 378. 421. et 424. *Nubes* Aristophanes, teste veteri Critico in *Didascalia*, docuit in *Dionysii urbanis*. Atqui Aelian. *V. H. II.* 13. in eadem historia narranda simpliciter *Διονύσια* vocat: quod etiam vidit Spanhem. *ad init. Nub. Maxim. Tyrius Diss. III.* p. 29. καὶ δελαχον ἀυτοῖς ὥραι τὰς ἡδονας, ἥρος Διονύσια. Hic veris mentio ostendit, non alia, nisi *urbana Liberalia*, intelligi. Pollux etiam *VIII.* 89. 90. *Διονύσια* opponens Ληναίοις, non alia indicare voluit, nisi *urbana*. Tenendum igitur, quod jure secuti sunt Hemsterhusius noster ad Lucian. *Timon.* p. 167. Corsin. *Fast. Att. T. II.* p. 528. et Taylor. *ad Aeschin. adv. Ctesiph. init. Διονύσια* simpliciter, vel per eminentiam dicta, esse *urbana et majora*. Sed forte quis dubitationem moveat ex Terentio *Heaut. I. 1. 10. IV. 4. 11. Dionysia* simpliciter dicente, ubi omnia in agris aguntur. *Daceria et Aeg. Menagius* in docto libello de *hac Terentii fabula* Gallice scripto p. 139. Sam. Petitum *l. c.* secuti, intelligunt *Dionysia ruralia*. Quod officere videtur modo disputatis. Sed mihi vix dubium est, quin Terentius pro τοῖς κατ' αγροὺς Διονυσίοις apud Menandrum, simpliciter posuerit *Dionysia*, ut Romanorum *Bacchanalibus* responderent. Satis constat, eum aliis quoque locis, neglecto Atticorum more, sermonem suum Romanae consuetudini accommodasse. RUHNKEN.

Schol. Comici ad *Achārn.* vs. 960. Nam Πιθούγια, testis Plutarchi *Sypos.* III. 7. undecimo Anthes-terionis celebabantur: Χόες duodecimo, ut tradunt Harpocrat. v. Χόες, et Hesych. vi. Δωδεκάρη, non de-cimo, ut habet Schol. Aristophan. ad *Achārn.* 960. bene castigatus a Jo. Meursia *Att. Lect.* IV. 13. Χόρπος ejusdem mensis decimus tertius dies conse-cratus erat, auctore Phyochora apud Harpocrat. v. Χόρπος, et apud Schol. Aristoph. ad *Achārn.* vs. 1075. Quid igitur? An Anthesteria eadem fuerunt, quae Lenaea, sive quae in Liniis agitabantur, sicut An-thesterion idem mensis fuit, qui Lenaea? Ita visum est Scaliger, Casaubono, Seldeno, et D. Petavio ad Themist. *Or.* V. p. 410. quamvis nullo certo testimonio nixis. Nos rem ex uno Aristophane ita demonstremus, ut nullus dubitationi locus relinquatur. In *Achārniensibus* vs. 960. Lamachus sibi jubet impertiri tardos ad Choas, qui cum maxi-mo celebabantur: Εἰς τοὺς Χόας αὐτῷ μεταδῦναι τῶν πριχλῶν. cum quo versa jungendus vs. 1209. [vol. b.] Τοῖς Χοῦσι γάρ τις ξυμβολὰς ἐπράττετο. Praeterea vs. 1075. Boeotii sub illud ipsum Bacchi festum in At-ticam incursionem fecisse dicuntur: Υπὸ τοὺς Χόας γάρ καὶ Χύτρους αὐτοῖς τις Ἡγείλε λησθας ἴμβαλεν Βοιωτίους. Quid ex hoc temporis indicio cogi potest? Nempe fabulam editam esse in festo Χόων. At ex. vs. 503. et 1153. in *Lenaeis* editam esse liquet. Est igitur luce clarus, Χόες partem esse Lenaeorum, Lenaea nihil differre ab Anthesteriis. Ranas Aristophanes

phanes docuit in iisdem Lenaeis, ut ex veteri Didascalia discimus. At in ipso dramate vs. 217. seqq. fabula in Χύτρων festo aeta dicitur : "Ην αἱρεῖ Νοσῆιον Δίος Διόνυσον ἐν Λίμναιον ιαχήσαμεν, "Μηχά ὁ χραικαλεῖμος Τοῖς οἴροις Χύτρωντι Χορεῖ κατ' ἔμοις τέμνεσ θαῖσ ὄχλος. ubi ιαχήσαμεν intelligendum est cantare solennus. Ex hoc etiam loco efficitur id quod volumus, Lenaea comprehendere Χύτρους. Verum, si Χάις et Χύτροι partes sunt Lenaeorum, cur Aleiphron. II. 3. p. 230. Χάις a Lenaeis, cur Hippolochus apud Athen. IV. p. 130. E. Aelian. H. A. IV. 43; et Diog. Laërt. III. 56. Χύτρους a Lenaeis distinguunt? Nos, ubi veterum testimonii destituimur, non poenitet hanc conjecturam sequi. Etsi Lenaea vel Anthesteria, tanquam genus, complectebantur tres formas, Πιθούγια, Χάις, Χύτρους, tamen praeter illas, quarta etiam forma fuisse videtur, per eminentiam quandam dicta Ληγαῖα, cuius solemnitati dicatus fuerit peculiaris dies, forte decimus aut decimus quartus Anthesterionis. Venit etiam in mentem, Πιθούγια alio nomine Ληγαῖα appellari potuisse, propterea quod primo Lenaeorum die agebantur. Quod si nobis duplices Χάις et Χύτρους, alios in urbe, alias in agris celebratos, fingere liceret, ut finxit Jac. Perizonius ad Aelian. V. H. II. 41. nihil haereremus. Sed veteres ignorant haec duplicita festa: in Diogene autem Laërt. IV. 8. quem Perizonius frustra tentat, et huic opinioni accommodat, pro τοῖς κατασχοῦσι παρὰ Διόνυσον, legendum est,

τοῖς κατ' ἔτος Χαοῖς παρὰ Διονύσιοι.. ut apud Alciphronem l. c. τὰν κατ' ἔτος Χοῶν. Si fides est antiquis Hesiodi Interpretibus l. c. et Etymol. M. p. 564. 12. Lenaea etiam dicta sunt. Αμβροσία. Hactenus de *Lenaeis*. Superest ut controversia de *Dionysiis* simpliciter dicta quae inter viros doctos agitatur, breviter dirimus. Seldens l. c. quoties *Dionysia* per se sola ponantur, intelligi vult. *Lenaea* vel *Anthesteria*, ita tamē fluctuans propter locum Diogen. Laërt. III. 58. ubi Διονύσιοι absolute dicta a Λημασίοις diserte distinguuntur, ut aliquando etiam *urbana* et *rurata* intelligi posse dicat. Seldeni opinione diceret favere Ulpiantum in Demosth. ad *Leptin.* p. 16. Τοῖς μεγάλοις Διονυσίοις Ανθεστηριῶνς μηδὲ, πλείονος αὐτῷ γενομένης δαπάνης. Verum Ulpianus haud dubie vel scripsit, vel scribere voluit Ελαφηβολιῶνς id quod etiam Palmerio *Exerc.* in *Auct. Gr.* p. 618. in mentem venit. Sic ille non de *Lenaeis*, sed de *urbanis Dionysiis* agit, quae μεγάλα dici noverat ex Demostheno suo de *Coron.* p. 488. Verissimum est, quoties Attici scriptores Διονύσια solum dicant, τὰ κατ' ἀστὴν Διονύσια significari. Hoc ex Theophrasto *Char.* IV. ostendit Is. Casaubonus p. 131. non satis sibi constans ad Athen. VI. 15. Sed alia in promptu sunt testimonia non minus certa. Decretum a Ctesiphonte de Demosthenis honore factum apud Demosthen. de *Coron.* p. 515. καὶ ἀναγορεῦσαι τὸν στέφανον ἐν τῷ θεάτρῳ Διονυσίοις τραγῳδοῖς καινοῖς. Atqui Διονύσια αστικὰ hoc decreto indicari,

dicari, liquidissime patet ex Aeschine *adv. Ctesiph.* p. 378. 421. et 424. *Nubes* Aristophanes, teste veteri Critico in *Didascalia*, docuit in *Dionysiis urbanis*. Atqui Aelian. *V. H.* II. 13. in eadem historia narranda simpliciter *Διονύσια* vocat: quod etiam vidit Spanhem. *ad init. Nub.* Maxim. Tyrius *Diss.* III. p. 29. καὶ διέλαχον ἀυτοῖς ὥραι τάς ηδονας, ἦρος Διονύσια. Hic *veris* mentio ostendit, non alia, nisi *urbana Liberalia*, intelligi. Pollux etiam VIII. 89. 90. *Διονύσια* opponens *Ληναίοις*, non alia indicare voluit, nisi *urbana*. Tenendum igitur, quod jure secuti sunt Hemsterhusius noster ad Lucian. *Timon.* p. 167. Corsin. *Fast. Att.* T. II. p. 528. et Taylor. *ad Aeschin. adv. Ctesiph. init.* *Διονύσια* simpliciter, vel per eminentiam dicta, esse *urbana et majora*. Sed forte quis dubitationem moveat ex Terentio *Heaut.* I. 1. 10. IV. 4. 11. *Dionysia* simpliciter dicente, ubi omnia in agris aguntur. *Daceria et Aeg. Menagius* in docto libello de *hac Terentii fabula* Gallice scripto p. 139. Sam. Petitum *l. c.* secuti, intelligunt *Dionysia ruralia*. Quod officere videtur modo disputatis. Sed mihi vix dubium est, quin Terentius pro τοῖς κατ' αἰγροὺς Διονυσίοις apud Menandrum, simpliciter posuerit *Dionysia*, ut Romanorum *Bacchanibus* responderent. Satis constat, eum aliis quoque locis, neglecto Atticorum more, sermonem suum Romanae consuetudini accommodasse. RUHNKEN.

[FRAGMENTA RUHNKENIANA

in addendis et corrigendis, quae tomo quarto Virgilii
sui subjicit doctissimus Heynus, passim disjecta.]*

P. 6. col. 2. l. 3. SERVOS cum dominis pacisci [211]
solitos de libertate pretio certo redimenda, idque
pretium eos e peculio solysisse, docuit etiam Lipsius
ad Tac. Annal. XIV. 42. quem locum subministra-
vit mihi Ruhnkenius, addito Burman. *ad Petron.*
75. et *ad Ovid. Amor. I. 8. 63.*

P. 10. v. 54. *a limite esse ab ea parte,* qua vici-
nus est limes, jam Oudendorpium docuisse *ad Sue-*
ton. Aug. 91. Ruhnkenius mihi indicavit.

P. 19. not. ad v. 29. Melius *cervos*, quod bene [212]
me monuit Ruhnkenius.

P. 43. not. v. 24. Ruhnkenius malebat jungere [213]
herba veneni, pro venenata. Illustravit hunc geni-
tivum pro adjectivo positum Oudendorp. *ad Sueton.*
Aug. 94. p. 329.

* Ed. pr. Lips. 1767—1775.

FRAGMENTA RUHNKENIANA.

- [217] P. 48. ad v. 60. Verum sensum, quem exposui,
versus jam vidisse Pompōniūm Sabinūm, monuit me
Ruhnkenius.
- [224] P. 99. ad v. 58. Monuit me etiam hic amicissi-
mus Ruhnkenius, *ākas mūrīnūs ab Oudendorpō*
ad Sueton. p. 1023. esse illustratas,—

Ad Georgica.

- [226] P. 129. v. 59. Male adhaesi ad *palmas Eliadum*
p̄quarūm, ut recte me monuit Ruhnkenius. Nam
palmæ dictæ sunt pro iis, qui palmam et victoriam
obtinent: ita *Aen. V. 339.* ubi vide, et *Drakenb.*
ad Silium XVI. 504.
- [227] P. 173. nota ad v. 361 et 362. delenda est.
Emendavit jam in Arato; quod commode me mo-
nuit Ruhnkenius; *Heringa in Obss. c. 24. [p. 202]*
av dñi dīa.
- [228] P. 176. ad v. 361. Virgiliam non aliter acce-
pisse πυκνὰ in Arato arbitrabatur Ruhnkenius, quam
ut *densis* esset πυκνῶς, *dense*, *crebro*. Sic Ovid.
Trist. III. 4. 21. *ut tutas agitavit Daedalus alas, h. e.*
tuto. Val. Flacc. VI. 229: *densa spargens hastilia,*
h. e. dense,—
- [229] P. 223. not. ad 214—216. Non erat, cur hic
fluctuarem, quod Ruhnkenius quoque me monuit.
Posterior ratio haud dubie vera. Centies sic Graeci
Φημὶ

FRAGMENTA RUHNKENIANA,

3

φημὶ τού, et Latini *nego*, tribuunt rebus vita carentibus.

P. 268. v. 500. *Volentia rura e graecismo exponit* [230] Toupius V. Cl. *Emend. in Suid. T. II. p. 49.* [l. 285. ed. Oxon.] quod Ruhnkenius me monuit: commemorat enim ex Xenophonte ἡ γῆ θέλουσα.—διδάσκει.

P. 302. ad III. 193. *Cursibus auras vocare*, [231] volebam a navigatione vel volatu esse traductum. Vento tamen ad currendum opus non est. Recte vellit aurem Ruhnkenius, praestare alteram interpretationem, ut sit *provocare*. Dicuntur enim equi contendere cum vento. Et v. c. in Callim. *in Del.* 112. τί νῦν ἀγέμοισιν ἐρίζεις;

P. 374. ad v. 209. *Fortuna domus*. Admonuit me Ruhnkenius, vim omnem et elegantiam hujus dictio- nis me non satis exposuisse; scilicet *Fortuna domus*, ut in numis *Fortuna Augusti*, vel *Augustorum*, proprio aliquo ac solenni modo de statu et conditione gentis dicitur, quae ei quasi fatali aliqua necessitate assignata est. Exempla vide in *Sueton. Aug.* 65. ubi haud dubie *Fortuna domus* cum Oudendorpio legen dum, et Stat. *Silv. V*, 2, 76. et ibi *Markl.*

Ad Aeneada.

T. II. p. 232. Ruhnkenius meus significavit [235] mihi, se in hac de Pisandro digressione a me dissentire: Suidae fidem habendam esse nullam: incidisse eum in duo diversos Grammaticos, alterum doctum,

alterum indoctum, qui διωνυμία turpiter deceptus recentiori Pisandro assignaverit, quae veteri tribuere deberet. "Sic," pergit, "a Suida Lexicon illud compilatum esse, sexcentis locis appareat. Uno ut exemplo defungar, vide v. Θεατητος, ubi priore articulo Theaetetum Atheniensem fuisse dicit et Socratis discipulum, posteriore Heracleensem et Platonis discipulum." ***

[236] *** "At, inquis, nunquam antiquioris poetae carmen recentiori tributum est. Ne hoc quidem universe verum. Carmen pervetustum, Κῆρυκος γάμον, Grammatici quidam ad recentiorem poetam retulerunt. At Athenaeus lib. II. p. 49. B. vindicat antiquissimo poetae Hesiodo. Edidit Fabricius Bibl. Gr. Vol. VIII, p. 415. carmen bene longum περὶ καταρχῶν sub Maximi nomine; enimvero aut ego nullum poeseos Graecae sensum habeo, aut hoc carmen scriptum est a poeta Alexandrino, Callimachi et Apollonii Rhodii aequali."

***** sunt alia, in quibus monitus concedo viro praestantissimo lubentissime. Primum malueram Ἡραῖκας θεογαμίας legere quam Ἡρωῖκας — Recte tamen urget Ruhnkenius, inauditam Graecis formam esse Ἡραῖκος, et ab Ἡρα formari Ἡραιος tum si carmen de Junonis nuptiis egisset, ineptum fuisse addere nomen Θεός. Nam ex Junonis nomine, satis colligitur, deae nuptias celebrari. Verum, inquit, non egit de Junonis nuptiis; tantum ab iis incepit, ut Macrobius ait. Quid igitur poeta

poeta hoc carmine tractavit? Nempe Ἡραῖκας θεογαιίας, id est, herorum nuptias cum deabus, sicut Hesiodus, quem sibi imitandum sumserat, γυναικῶν κατάλογον scripsit, i. e. catalogum mulierum mortalium, quae nupserant diis. * * *

Porro vir doctissimus bene monet, ea, quae ab [237] Scholiasta Apollonii Rhodii afferuntur, vix ex Larendensi petita esse posse, cum is scriptor recentissimus fuerit;—in Indice autem eorum scriptorum, quorum testimonia in Scholiis Apollonii afferuntur, nullum, occurere, qui non Augusti et Tiberii aetate superior sit:—si ad lib. II. 329. Lucianus laudatur, eum ab interpolatore intrusum videri.

P. 234. l. 17. Eratophenis locum e Phavorini Lexico emendandum esse ὡς ἐνδοξὸν πεποιηκὼς ἔργον docuit me idem Ruhnkenius; idque jam vidisse eruditum juvenem Koppiersum Obss. Philol. p. 110.

P. 235. l. 8. “Etymologi locum paullo festinantius inspexisti. Is non laudat Pisandrum, ut vulgarem notionem verbi κεράσαι firmet, sed ut doceat, veteres κερατι ἀντὶ προχόου usos esse, quod rarum et notatum dignum. Atque hic irascor academicis istis occupationibus, quae tibi justum meditandi tempus eripuerunt. Quod si habuisses, pro sagacitate tua facile vidisses, Πίνδαρος legendum esse, non Πεισανδρος. Ecce tibi Pindari locum, quo Etymologi glossa pertinet, apud Athenaeum XI. p. 476.

A. εξ

scripserit επιθετικά, nescio. Sed hoc scio, επιπολατά, quod a Te reponitur, Graecis inauditum esse. Omnino nullum certius falsae correctionis argumentum est, quam si quid scriptori inferatur, quod a linguae ratione abhorreat.

Vale, Vir eruditissime, et meum in nonnullis dissensum in meliorem partem accipe. Dab. Leidae a. d. 5. Maii. 1776.

[Quae sane Literae cum editis *Vaassenii* dictis contendi merentur a p. 399 et seq. (36) *Onomastici Literarii*. PARIS V. Traj. Rhen. 1785. 8 maj. *Saxius in Onom. VIII.* pp. 40—43.]

CLARISSIMO ATQUE ERUDITISSIMO VIRO,

JACOBO VAN VAASSEN

DAVID RUHNKENIUS S. P. D.

CUM literae Tuae, eruditionis et humanitatis[40]
plenissimae, ad me perferebantur, Academicis
occupationibus et curis domesticis ita distinebar, ut
responsio necessario in aliud tempus a talibus nego-
tiis vacuum differenda videretur. Ali quanto post
feriae paschales respondendi facultatem dederunt.
Sed ecce! id me agentem aliae a Te literae oppri-
munt, acerbam lectissimae uxoris mortem nunciantes.
Rursus igitur scribendi officium distuli, ne, tam
alieno tempore Tecum de communibus literis dispu-
tans, Tibi ineptus viderer. Nunc vero, cum et
ipse aliquid otii nactus sim, et Te liberiore animo
esse sperem, ad singula epistolaे Tuae capita,
quod dudum faciendum fuerat, rescribam. Quan-
quam mihi ipse dispicio in eo, quod, in hac prima
notitia nostra, mihi necesse est, in alia omnia ire,
et conjecturas Tuas convellere. Putas, vir doctissi-
me, parabolam apud *Plutarchum* tribus locis ita
Y refingendam

refingendam esse: ἐκείνης μὲν (scil. λεγούσης) ἀσχολίαν καὶ κόπον ἔχουσῆς πολὺν αὐτην δὲ, παρέχουσαν μετὰ σχολῆς &c. At pace Tua dixisse liceat haec barbara aut soloeca oratio est, qualis non dicam a Plutarcho, sed ne a Graeculo quidem Seculi XII. proficiisci potuit. Nam syntaxis Graeca postulat ἔχει τε [παρέχει], οὐδὲν ἔχοντι, et παρέχουσιν. Sed pergis ita, ut dicas, festum diem otio, profestum labori dicatum fuisse. Hic, quid Te in errorem induxerit, video. Diem profestum αὔριον et proprie sumsisti, qui populari ratione intelligendus erat. Est quidem dies, qui festum excipit, si proprie et vere loqui velimus, profestus, sed idem ex populi opinione et voluntate, quam Themistocles in hac parabola secutus est, festus. Festus dies apud Graecos consumebatur sacrificando, adorando, publica pompa, et mille aliis ceremoniis, nihil ut temporis, quod genio dari posset, superesset. Sequebatur ὑστεραιά, quam Tu, vir eruditissime, fingis, non doces, ab επιβδαις diversam fuisse. Hic demum ex [42] vulgi opinione dies vere festus erat, quod tum victimarum partibus vesci, ludere, genio indulgere licebat. Etiam vulgus Batavum, certe opifices Leidenses, diem, qui Pentecosten e. g. excipit, magis festum habent, quam binos dies praecedentes. Ex quibus liquido appareat, parabolae sententiam a Plutarcho rectissime esse expressam. Omnino praeclarus scriptor est Plutarchus, nec Graecae tantum, sed etiam Romanae antiquitatis peritissimus,

mus, in quo tam acerbe reprehendendo; cave, lau-
ream quaeras. Novam ejus editionem, me auctore,
suscepit discipulorum meorum optimus, *Wyten-
bachius*, isque mihi affirmavit, se clarissime demon-
straturum, plerasque *Plutarchi* reprehensiones ab
inscitia linguae et antiquitatis profectas esse. Of-
fendit; fateor, homo Graecus aliquando in rebus
Romanis. Quid miri? cum ipsi Romanorum doc-
tissimi, *Varro*, *Livius*, *Festus*, etc. in patriis rebus
interdum errasse deprehendantur.

In ἐπιβδαις, non negem, aliquid obscuritatis super-
resse. Sed quod in Etymol. M. reponis ἐπιδεχοθαι,
respuit indoles linguae Graecae. Passum verbum
requiritur, non Medium aut Activum. Mihi, re ite-
rum considerata, legendum videtur: πρὸς ἐπιδαστιν, in
auctarium. Nec quicquam mutandum praeterea.
De ἐπιβδαις Ἀπατουρίων plane sentio cum Kuhnio ad
Pollucem, cujus sententia facilior est conciliatione [43]
Tua. *Aristides* Kalendas Januarias ἐπιβδαν vocavit,
quod ille dies, tametsi profestus, tamen a populo ut
festus celebratur. De repotis disputas erudite post
N. Heinsium Adversar. p. 611. sed conjecturis con-
jecturas opponis. In *Hesychio* pro παιδαι scribis
te malle παιδιαι. Sed hoc nihili vocabulum est,
quod viri docti bene ad *Hesych*, in ἀπαιδια mu-
tarunt. In glossis adhuc teneo ποδοπραφία, quia
nova nupta, ut grammatici dicunt, ad parentes
suos redibat. Pro ἐπίποδα an *Scaliger* recte

scripserit ἑτοίδα, nescio. Sed hoc scio, ἑτοίδα,
quod a Te reponitur, Graecis inauditum esse.
Omnino nullum certius falsae correctionis argu-
mentum est, quam si quid scriptori inferatur, quod
a linguae ratione abhorreat.

Vale, Vir eruditissime, et meum in nonnullis dis-
sensum in meliorem partem accipe. Dab. Leidae
a. d. 5. Maii. 1776.

[Quae sane Literae cum editis *Vaassenii* dictis
contendi merentur a p. 399 et seq. (36) *Onomas-
tici Literarii*. PARS V. Traj. Rhen. 1785. 8 maj.
Saxius in Onom. VIII. pp. 40—43.]

CENSURA COMMENTARII

DE

PALAEASTRA NEAPOLITANA

AB IGNARRA SCRIPTI.

[Ex Bibl. Cr. II. p. V. pp. 77—87.]

DE PALAEASTRA NEAPOLITANA *Commentarij* [77]

rius in Inscriptionem Athleticam, Neapoli A. 1764.

detectam, etc. Accedit de Buthysiae Agone Puteolanu Dissertatio. Neapoli A. 1770. 4. ex Typographia Donati Campi.

NULLA temere gens est, quae majorem, quam Itali, de antiquate bene merendi opportunitatem habeat, et studiosius constantiusque in hoc genere elaboret. Verum, quantum animus fructum capit ex monumentis antiquis, quae per illos in lucem proferuntur, tantum taedii et offensionis devorat legetidis verbosis, jejunis, et temere corrasis explicationibus, quae his monumentis adjunguntur. Et enim illi, relictis fontibus, unde Sigonii, Manutii, Victorii,

NIC. IGNARRA

Victorii, et similes seculo XVI fluxerunt, id est, neglecta Veterum Scriptorum assidua lectione, rivulos, eosque turbidissimos, et multum sordium trahentes, consecitari coeperunt. Saepius igitur ab illis testes citantur Rosinus, Knippingius, Pitiscus, quos nemo Batavorum, ne refellendi quidem caussa, nominare audeat, quam Cicero, Livius, Plinius; aut si [78] forte horum quoque testimonia afferuntur, facile patet, aliena fide laudari. In horum Antiquariorum numerum, tantum abest, ut Nicolaus Ignarra, V. C., de cuius libro sententiam dicimus, referendus sit, ut potius cum Fabretto, Maffeo, et Corsino, quibus elegantiores lapidum vetustorum interpres vix tulit Italia, comparandus videatur.

Magistro est usus Alexio Symmacho Mazochio, viro doctissimo, cui librum inscripsit. Sed acrior in discipulo vis judicandi est, major etiam rerum delectus. Saepe ille quidem a re proposita digreditur. Sed hanc evagationem tantam eruditione compensat, ut longissimam quamque digressionem lectu dignis simam esse, fateare. Scribendi occasio ipsi nata est ex Inscriptione Athleticâ, quae multa singularia, nec aliunde cognita, complectitur, effossa Neapolit. A. 1764. Hanc parte aliqua mutilatam mira sagacitate supplevit, et pereruditio commentario illustravit. Initio consilium erat, nihil, nisi quod ad hujus Inscriptionis explicationem pertineret, in medium afferre. Sed mox patriarcharum rerum amore invitatus, omnia Neapolitanorum studia palaestrica, inde ab

Augusto,

Augusto, usque ad Commodum complexus est, et per hanc occasionem multas antiquitatis partes e tenebris in lucem vocavit. Denique adjecit dissertationem de Buthysiae agone Puteolano. Inscriptionem, quam diximus, Flavio Archibio dedicavit ἡ φιλοσέβαστος καὶ φιλοράμπασις Ἀλεξανδρέων περίπολιση· καὶ εὐσεβὴς σύνοδος. Hic Cl. Ignarra p. 20. docet, [79] Alexandrinos tam devotos fuisse numini majestatique Augusti, ejusque successorum, ut urbem suam de illorum nominibus appellarent. Quam in tem affert Stephan. Byz. v. Ἀλεξανδρεῖα ἐκλήθη δὲ ἐπὶ τῶν Ρωμαϊκῶν Σεβάστη, καὶ Ἰουλία, καὶ Κλαυδία, καὶ Δοριτιανή, καὶ Ἀλεξυντηρία. In postremo nomine, quod manifeste vitiosum est, sic ingenium experitur: καὶ ἀλλ' εἰς ἑνετηρίας; hoc est, ipso interprete: *et aliā nomina, pro temporum opportunitate.* Sed primum constructio ἀλλως non ἀλλα, postulat: deinde εὐετηρία non *temporis opportunitatem*, sed *felicem annonae proveniū significat*: vide Perizon. ad Aelian. V. H. II. 17. Alia igitur medicina depravato loco quaerenda. Tum forma non aliunde nota, περίπολιση σύνοδος, ut bene comparatur cum Latino *circumforaneus*, sic minus recte a περιπολέω ducitur. Non succurrebat viro doctissimo locus Phrynichi apud Pollucem VII. 203. Ω κάπραινα, καὶ περιπολις, καὶ δρομας. ubi περιπολις est meretrix περιπολιση, circum oppida vagans, quam περιδρομον vocat Theognis v. 581. Nolle etiam huc trahi corruptam glossam Hesychii: Πολιστὴν Σικελίαν ἀντὶ τοῦ νῆσου. quam viri

NIC. IGNARRA

viri docti verissime sic correxerunt: Πόλιν τὴν Σικελί-
αν. Mox p. 25. athletas περιπολιστῶν comparat cum
[80] νικηφόροις περιαγειρομένοις apud Platonem Polit. X.
p. 521. nescio, an bene. Nam σύναδος περιπολιστῶν
est, quam Galli dicunt, *une troupe ambulante*: At
νικηφόροι περιαγειρόμενοι sunt victores ludorum, qui
munuscula exigunt a spectatoribus; de quibus quae
Ruhnkenius ad Timaei Lex. Platon. p. 153. dispu-
tat, non videtur legisse.

P. 32. in transitu sic corrigit Pausaniam VI. 13.
ut pro Ἡρα τῇ Λακεδαιμονίᾳ legat Ἡρα τῇ Λακωνίᾳ.
Nihil verius.

P. 35. bene illustrat tarissimam vocem, quae in
hoc marmore occurrit, παραδοξοίης, eamque vindicat
Plutarcho in Cimon, p. 521. Nec minus erudita
est annotatio de formula laudandi hyperbolica,
πρῶτος ἀνθρώπων, quae saepe in hoc lapide repetitur:
quam cum recte cepisset, non debebat ad argutias
delabi, et πρῶτον ἀνθρώπων explicare athletam, qui in
primo pari decertarat.

P. 52. Docta est digressio de Inscriptione Panor-
mitana, ubi jocularem prodit Inscriptionem, ex ta-
bula aerea descriptam: ΡΩΜΗ ΚΕΦΑΛΗ ΚΑΘΑ
ΠΟΥ. qua Graeculus Latinae linguae imperitus
exprimere voluit Latinum: *Roma caput mundi*.

P. 55. Praeclare demonstrat, τὰ ἐν Ἡρακλείᾳ ἐπινί-
κια Τραϊάνου, quae in hoc marmore commemorantur,
esse illos ipsos quinquennales agonas, qui Trajani
appellantur, apud Plinium X. Ep. 79. post iselasti-
cos

COMMENT. DE PALAESTR. NEAP. 5

cos factos a Trajano, apud eundem X. Ep. 119. [81]
Ex qua animadversione, nescio, plusne lucis Plinius,
an marmor vetus capiat. Verum quod in priore
Plinii loco *Tianorum* pro *Theanorum* reponit, id
dudum legitur in bonis Editionibus. Aliis quoque
indiciis deprehendimus, nihil doctissimo Ignarrae
tam defuisse, quam bonorum librorum copiam.

P. 62. docet, *πενταετηρίδα* et *quinquennalia* non
semper quinque annorum spatium significare, sed
interdum *καταχρηστικῶς* ponи pro quovis sacro con-
ventu, sive, quod idem est, vocabula *πενταετηρίς* et
πανήγυρις synonyma esse. Qua palmaria animad-
versione, nemini dubium sit, quin multae Chronolo-
gorum rixae componi possint.

P. 76. erudite disputat de sacro agone Ephesino,
qui in lapidibus apud Gruterum *Βαλβίλλεια*; sed in
hoc Neapolitano *Βαρβίλλεια* dicitur rectius; a Bar-
billo, Astrologo, cuius mentionem facit Dio Cassius
L. LXVI. p. 1084.

P. 80. In marmore haec erat lacuna: 'Εχε.....
Αργους ασπίδα quam Cl. Ignarra sagacissime expla-
vit, hoc modo: 'Εχελίδας την εξ 'Αργους ασπίδας
confermaνs conjecturam ex Stephano Byz. v. 'Εχε-
λίδαι.

Haec omnia ex commentario in Inscriptionem
athleticam delibavimus. Sequitur p. 89. diatriba
de Palaestra Neapolitana, ex qua longam adversus
vanissimum nugatorem, Martorellum, disputatio-

A. οὐ ἀργυρίου κεράτου πίνοντες ἐπλάζοντο. Contrario errore peccatum est in Zenobio VI, 49—οὐ φυσὶ καὶ Πίνδαρος ὁ πινδαῖς ἐν τοῖς περὶ Ἡρακλέων. Repone Πινδαῖρος. Versus, quos respicit Zenobius, conservavit Schol. Aristoph. *ad Nub.* 1047. Idem error apud Etymologum MS. Bibl. Regiae Paris., qui, cum formam αἰς pro αἴ Doribus tribuisse, statim addit: ἐπιθή καὶ τὸ αἴ παρὰ Πινδαῖρῳ ubi scribendum παρὰ Πινδάρῳ, quem Dorice scripsisse scimus.

[338] Ad Pindarum igitur referenda Hesychii glossa: αἴ ἐπὶ τοῦ αἴ καὶ ἄντι;

CLARISSIMO ATQUE ERUDITISSIMO VIRO,

JACOBO VAN VAASSEN

DAVID RUHNKENIUS S. P. D.

CUM literae Tuæ, eruditionis et humanitatis[40]
plenissimæ, ad me perferebantur, Academicis
occupationibus et curis domesticis ita distinebar, ut
responsio necessario in aliud tempus a talibus nego-
tiis vacuum differenda videretur. Ali quanto post
feriae paschales respondendi facultatem dederunt.
Sed ecce! id me agentem aliae a Te literae oppri-
munt, acerbam lectissimæ uxoris mortem nunciantes.
Rursus igitur scribendi officium distuli, ne, tam
alieno tempore Tecum de communib[us] literis dispu-
tans, Tibi ineptus viderer. Nunc vero, cum et
ipse aliquid otii nactus sim, et Te liberiore animo
esse sperem, ad singula epistolæ Tuæ capita,
quod dudum faciendum fuerat, rescribam. Quan-
quam mihi ipse displicio in eo, quod, in hac prima
notitia nostra, mihi necesse est, in alia omnia ire,
et conjecturas Tuas convellere. Putas, vir doctissi-
me, parabolam apud *Plutarchum* tribus locis ita

Y

refingendam

refingendam esse: ἐκείνης μὲν (scil. λεγούσῃς) ἀσχολίαν καὶ κόπον ἔχουσης πολὺν αὐτην δέ, παρέχουσαν μετά σχολῆς &c. At pace Tua dixisse liceat haec barbara aut soloeca oratio est, qualis non dicam a Plutarcho, sed ne a Graeculo quidem Seculi XII. proficiisci potuit. Nam syntaxis Graeca postulat ἐχειν εἰπεῖν παρέχειν, non ἔχοντες et παρέχουσαν. Sed pergis ita, ut dicas, festum diem otio, profestum labori dicatum fuisse. Hic, quid Te in errorem induxerit, video. Diem profestum ἀκριβῶς et proprie sumisti, qui populari ratione intelligendus erat.

Est quidem dies, qui festum excipit, si proprie et vere loqui velimus, profestus, sed idem ex populi opinione et voluntate, quam Themistocles in hac parabola secutus est, festus. Festus dies apud Graecos consumebatur sacrificando, adorando, publica pompa, et mille aliis ceremoniis, nihil ut temporis, quod genio dari posset, superesset. Sequebatur διήσησις, quam Tu, vir eruditissime, fingis, non doces, ab ἐπιβδαις diversam fuisse. Hic demum ex

[42] vulgi opinione dies vere festus erat, quod tum victimarum partibus vesci, ludere, genio indulgere licebat. Etiam vulgus Batavum, certe opifices Leidenses, diem, qui Pentecosten e. g. excipit, magis festum habent, quam binos dies praecedentes. Ex quibus liquido appareat, parabolae sententiam a Plutarclo rectissime esse expressam. Omnino praeclarus scriptor est Plutarchus, nec Graecae tantum, sed etiam Romanae antiquitatis peritissimus,

mus, in quo tam acerbe reprehendendo; cave, lau-
ream quaeras. Novam ejus editionem, me auctore,
suscepit discipulorum meorum optimus, *Wyten-
bachius*, isque mihi affirmavit, se clarissime demon-
straturum, plerasque *Plutarchi* reprehensiones ab
inscitia linguae et antiquitatis profectas esse. Of-
fendit, fateor, homo Graecus aliquando in rebus
Romanis. Quid miri? cum ipsi Romanorum doc-
tissimi, *Varro*, *Livius*, *Festus*, etc. in patriis rebus
interdum errasse deprehendantur.

In ἐπιβδαις, non negem, aliquid obscuritatis super-
resse? Sed quod in Etymol. M. reponis ἐπιδεχοθαι,
respuit indoles linguae Graecae. Passum verbum
requiritur, non Medium aut Activum. Mihi, re ite-
rum considerata, legendum videtur: πρὸς ἐπιδαστιν, in
auctarium. Nec quicquam mutandum praeterea.
De ἐπιβδαις Ἀπατουρίων plane sentio cum *Kuhnio* ad
Pollucem, cuius sententia facilior est conciliatione [43]
Tua. *Aristides* Kalendas Januarias ἐπιβδαυ vocavit,
quod ille dies, tametsi prafestus, tamen a populo ut
festus celebratur. De repotis disputas erudite post
N. Heinsium Adversar. p. 611. sed conjecturis con-
jecturas opponis. In *Hesychio* pro παῖδαι scribis
te malle παλίαι. Sed hoc nihili vocabulum est,
quod viri docti bene ad *Hesych*, in ἀπαυλία mu-
tarunt. In glossis adhuc teneo ποδοσφαρία, quia
nova nupta, ut grammatici dicunt, ad parentes
suos redibat. Pro ἐπίποδα an *Scaliger* rectè
scripscerit

scripserit ἐπίθετα, nescio. Sed hoc scio, ἐπιποτίτητα, quod a Te reponitur, Graecis inauditum esse. Omnino nullum certius falsae correctionis argumentum est, quam si quid scriptori inferatur, quod a linguae ratione abhorreat.

Vale, Vir eruditissime, et meum in nonnullis dissensum in meliorem partem accipe. Dab. Leidae a. d. 5. Maii. 1776.

[Quae sane Literae cum editis Vaassenii dictis contendи merentur a p. 399 et seq. (36) *Onomastici Literarii*. PARIS V. Traj. Rhen. 1785. 8 maj. *Saxius in Onom. VIII.* pp. 40—43.]

ex Dione Cassio LXXVIII p. 1313. Mittimus alia, quibus vir doctissimus usus est, argumenta; quae singula et sola etsi non multum ponderis habent, tamē in unum collata Petronium ex optima aetate, in qua illum Burmanni aliorumque admiratio collo- carat, ad hanc detersorem facile detrudunt. Sed erunt fortasse, qui dicant, fieri non posse, ut Petronius, qui vulgo *Latina Siren*, si Dis placet, appellatur, aetate vixerit in barbariem inclinante. Est sane ejus oratio elegantissima: sed eadem multis maculis inquinata. Placetque nobis judicium eruditissimi Ignarrei, Petronium elegantiam habere ab assidua veterum lectione et imitatione; sordes a seculi Antoniniani contagione. Sic Lactantius, Scriptor dis- sertissimus, elegantiam a Ciceronis studio traxit, barbarismos ex aetate, qua vixit, Constantini.

P. 192. erudite demonstrat, Pinacothecam, quam Petronius Cap. 83. commemorat, non esse diversam [86] ab ea, quam Philostratus vidit, atque enarravit. Verum non sequimur ejus opinionem, e quatuor Imaginum libris, quos Suidas a Philostrato scriptos tradit, duos intercidisse. Omnes sane Imagines supersunt: sed quae nunc in duo libros, olim in quatuor dividebantur. Vidimus Parisiis in bibliothecā regiā Imaginum codicem Ms. in quo L. II. Cap. 11. notatur: Φιλοστράτου ἐικόνων γ. et L. II. Cap. 27. Φιλοστράτου ἐικόνων δ. Talis igitur codicis fidem Suidas secutus est.

P. 230. Sequitur docta et copiosa Dissertatio de Buthysiae

Victorii, et similes seculo XVI fluxerunt, id est, neglecta Veterum Scriptorum assidua lectione, rivulos, eosque turbidissimos, et multum sordium trahentes, consecitari coeperunt. Saepius igitur ab illis testes citantur Rosinus, Knippingius, Pitiscus, quos nemo Batavorum, ne refellendi quidem caussa, nominare audeat, quam Cicero, Livius, Plinius; aut si [78] forte horum quoque testimonia afferuntur, facile patet, aliena fide laudari. In horum Antiquariorum numerum, tantum abest, ut Nicolaus Ignarra, V. C., de cuius libro sententiam dicimus, referendus sit, ut potius cum Fabretto, Maffeo, et Corsino, quibus elegantiores lapidum vetustorum interpres vix tulit Italia, comparandus videatur.

Magistro est usus Alexio Symmacho Mazochio, viro doctissimo, cui librum inscripsit. Sed acrior in discipulo vis judicandi est, major etiam rerum delectus. Saepe ille quidem a re proposita digreditur. Sed hanc evagationem tantam eruditione compensat, ut longissimam quamque digressionem lectu dignis simam esse, fateare. Scribendi occasio ipsi nata est ex Inscriptione Athleticâ, quae multa singularia, nec aliunde cognita, complectitur, effossa Neapol. A. 1764. Hanc parte aliqua mutilatam mira sagacitate supplevit, et pererudit commentario illustravit. Initio consilium erat, nihil, nisi quod ad hujus Inscriptionis explicationem pertineret, in medium afferre. Sed mox patriarcharum rerum amore invitatus, omnia Neapolitanorum studia palaestrica, inde ab

Augusto,

COMMENT. DE PALAESTR. NEAP. 8

Augusto, usque ad Commodum complexus est, et per hanc occasionem multas antiquitatis partes e tenebris in lucem vocavit. Denique adjecit dissertationem de Buthysiae agone Puteolano. Inscriptionem, quam diximus, Flavio Archibio dedicavit ἡ φιλοσέβαστος καὶ φιλορώματος Ἀλεξανδρέων περίπολιστήν εὐσεβῆς σύνοδος. Hic Cl. Ignarra p. 20. docet, [79] Alexandrinos tam devotos fuisse numini majestatiique Augusti, ejusque successorum, ut urbem suam de illorum nominibus appellarent. Quam in tem affert Stephan. Byz. v. Ἀλεξανδρεῖα ἐκλήθη δὲ ἐπὶ τῶν Ρωμαϊκῶν Σεβάστην, καὶ Ιουλία, καὶ Κλαυδία, καὶ Δομιτιανή, καὶ Ἀλεξυντηρία. In postremo nomine, quod manifeste vitiosum est, sic ingenium experitur: καὶ ἀλλ' οὐ εὐετηρίας; hoc est, ipso interprete: et alia nomina, pro temporum opportunitate. Sed primum constructio ἀλλως non ἀλλα, postulat: deinde εὐετηρία non temporis opportunitatem, sed felicem annonae proveniū significat: vide Perizon. ad Aelian. V. H. II. 17. Alia igitur medicina depravato loco quaerenda. Tum forma non aliunde nota, περίπολοις σύνοδος, ut bene comparatur cum Latino circumforaneus, sic minus recte a περιπολέω ducitur. Non succurrebat viro doctissimo locus Phrynichi apud Pollucem VII. 203. Ωκάπρανα, καὶ περίπολις, καὶ δρομάς. ubi περίπολις est meretrix περιπολιστική, circum oppida vagans, quam περιδρομον vocat Theognis v. 581. Nolle etiam huc trahi corruptam glossam Hesychii: Πολιστὴν Σικελίαν ἀντὶ τῶν νησον. quam viri

quibus alias diximus. — Testis iterum libellus, cuius titulum hic posuimus. Unde natum sit hujus Carminis denuo recensendi consilium, docta praefatione explicatur. Cum enim vulgo, librorum veterum [86] auctoritate, Orpheo tribueretur, viri eruditi, in his jam olim Graeculus nescio quis, Demetrius Moschus, cuius argumentum libello praemittitur, temere sibi persuaserunt, omnia, quae dicantur, ex Orphei persona dici. Quod ubi semel pro vero sumtum erat, incredibile dictu est, quanta totius Oeconomiae, quam vocant, consecuta sit perturbatio, et quantae tenebrae rebus alioqui claris et perspicuis inductae. Gesnerus quidem, omnia ad istam opinionem interpretari conatus, quot se laqueis induit? quam misere sudavit, ut se inde expediret? At vero Tyrwhitti sagacitas cum vidisset, nihil in hoc Carmine, ex Orphei persona dictum esse, nihil omnino ad Orpheum referri, nullo negotio cum Carminis dispositionem perspexit, tum caliginem, quam aliorum error rebus offuderat, discussit. Scilicet libelli auctor lapidum vires enarrat, partim theurgicas, quibus Deorum benivolentia conciliatur, partim medicas, quae adversus serpentum ictus et venena valeant. Hanc narrationem Theodamanti cuidam tribuit, qui deinde Helenum, Priami filium, ad Philocteten loquentem inducit: plus auctoritatis, ratus, pracepta sua habitura, si sub tam clari vatis nomine proderentur. Orphei autem nomen carmini ἀδεσπότῳ inscripsit imperitus aliquis, qui similes ineptias

DE LAPID. ED. TYP

ineptias ad Orpheum auctorem
divisset. Nec alio errore vetus carn.
 $\chi\hat{\omega}\nu$, Maximo, qui magiae crimine perhi-
tum videtur. Sed paeclarae hujus dispu-
laus omnino communicanda est cum viro doctis.
mo Joanne Schraderio Praef. ad Emend. p. 11. ubi
carminis Oeconomia brevius quidem, sed iisdem
rationibus, explicatur. Ac nescio, an utroque prior
rem viderit Gisb. Koenius ad Gregor. de Dialect.
p. 124: certe eum vs. 388. verissime emendantem
Πριαμίδαο pro Παλαμίδαο, vix poterant reliqua latere.
Tyrwhitto Carmen scriptum videtur post A. C. 357.
hoc est, post Imp. Constantii Legem in Cod. Theo-
dos. IX. Tit. 16. 4. qua Magi, sive, qui tum fere
pro Magis habebantur, Philosophi, gladii poenam
subibant. Ad quod supplicium a Poëta respicitur
vs. 73:

Καὶ κεν ὁ μὲν κονίαστιν ὑπὸ ἄστρι κρατὸς ἀμερθεῖς
Λευγαλέωθανάστρο δῖος φῶς ἐκτετάνυσθαι.

At cum jure dubitem, an Valentianoi et Valentis
aetas carmen tam sani coloris proferre potuerit,
potius referam ad tempus Domitianoi, qui, teste
Dione Cassio LXVII. p. 1111, philosophos partim
urbe et Italia ejecit, partim poena capitis affecit.
Sub finem praefationis, quam Tyrwhittus libello
praemisit, velut in transitu, memorabilis et digna
tali ingenio de Manethone animadversio profertur.
Primum multis indiciis, cum rerum, tum vocabulo-

A a

rum,

ORPHEI CARMEN

rum, demonstratur, Apotelesmata non e Manethonis [88] Aegyptii, sed ex incerti Poëtae, qui sub occasum imperii Romani vixerit, officina prodiisse. Deinde tam perspicue, ut dubitari non possit, docetur, duos libros ex iis, qui Manethoni tribuuntur, nempe I. et V. non profectos a scriptore librorum reliquorum, II. III. IV. et VI. sed ab alio versificatore, interdum per turpe plagium, ex ipsius Manethonis verbis conflatos. Superest, ut specimina quaedam egregiarum emendationum, quibus Carmen de Lapidibus restituitur, apponamus.

Vs. 296. vulgo editur, nulla sententia :

Ἐν γάρ σφιν μέγα δῆ τι φερέσθιος ἔμβαλε πνεῦμα
 Ήέλιος, ἥρων ἐρικυδίος αὐτίκα φῶτὸς
 Σεμνοτέρους τ' ἴδεειν.

Hunc locum sic constituit vir eruditissimus :

Ἐν γάρ σφιν μέγα δῆ τι φερέσθιος ἔμβαλε πνεῦμα
 Ήέλιος, ἥρων ἐρικυδέας αὐτίκα φῶτας,
 Σεμνοτέρους τ' ἴδεειν.

Vs. 301, et 302. in vulgatis editionibus separantur, et cum mendis sic leguntur :

Τόλμα δ' ἀθανάτους καὶ ἐνηές μειλίστεσθαι.
 Μαγνήτην δ' ἔξοχ' ἐφίλησεν Θούριος Ἀρης.

[89] At utrumque Tyrwhittus conjungit, praeclare emendans :

Τόλμα

ineptias ad Orpheum auctorem referri, alicunde audivisset. Nec alio errore vetus carmen περὶ καταρχῶν, Maximo, qui magiae crimine periit, adscriptum videtur. Sed praeclarae hujus disputationis laus omnino communicanda est cum viro doctissimo Joanne Schraderio Praef. ad Emend. p. 11. ubi carminis Oeconomia brevius quidem, sed iisdem rationibus, explicatur. Ac nescio, an utroque prior rem viderit Gisb. Koenius ad Gregor. de Dialect. p. 124: certe eum vs. 388. verissime emendantem Πριαμίδας pro Παλαιμήδας, vix poterant reliqua latere. Tyrwhitto Carmen scriptum videtur post A. C. 357. hoc est, post Imp. Constantii Legem in Cod. Theodos. IX. Tit. 16. 4. qua Magi, sive, qui tum fere pro Magis habebantur, Philosophi, gladii poenam subibant. Ad quod supplicium a Poëta respicitur vs. 73:

Καί κεν ὁ μὲν κονίαισιν ὑπ' ἄστρι κρατὸς ἀμερθεὶς
Λευγαλέω θανάτῳ δῖος φῶς ἐκτετάνυσθαι.

At cum jure dubitem, an Valentianii et Valentis aetas carmen tam sani coloris proferre potuerit, potius referam ad tempus Domitianii, qui, teste Dione Cassio LXVII. p. 1111, philosophos partim urbe et Italia ejecit, partim poena capitis affecit. Sub finem praefationis, quam Tyrwhittus libello praemisit, velut in transitu, memorabilis et digna tali ingenio de Manethone animadversio profertur. Primum multis indiciis, cum rerum, tum vocabulo-

A a rum,

ORPHEI CARMEN

rum, demonstratur, Apotelesmata non e Manethonis
[88] Aegyptii, sed ex incerti Poëtae, qui sub occasum
imperii Romani vixerit, officina prodiisse. Deinde
tam perspicue, ut dubitari non possit, docetur, duos
libros ex iis, qui Manethoni tribuuntur, nempe I.
et V. non profectos a scriptore librorum reliquorum,
II. III. IV. et VI. sed ab alio versificatore, inter-
dum per turpe plagium, ex ipsius Manethonis ver-
bis conflatos. Superest, ut specimina quaedam
egregiarum emendationum, quibus Carmen de La-
pidibus restituitur, apponamus.

Vs. 296. vulgo editur, nulla sententia :

Ἐν γάρ σφιν μέγα δή τι φερέσβιος ἔμβαλε πνεῦμα
Ἡέλιος, ρέον ἐρικυδέας αὐτίκα φῶτὸς
Σεμνοτέρους τ' ἴδεειν.

Hunc locum sic constituit vir eruditissimus :

Ἐν γάρ σφιν μέγα δή τι φερέσβιος ἔμβαλε πνεῦμα
Ἡέλιος, ρέον ἐρικυδέας αὐτίκα φῶτας,
Σεμνοτέρους τ' ἴδεειν.

Vs. 301, et 302. in vulgatis editionibus separantur,
et cum mendis sic leguntur :

Τόλμα δ' αἴθανάτους καὶ ἐνηὲι μειλίσσεος θαλία.
Μαγνήτην δ' ἔξοχ ἐφίλησεν Θούριος Ἀρης.

[89] At utrumque Tyrwhittus conjungit, praeclare
emendans :

Τόλμα

Τόλμα δ' αἴθανάτους καὶ ἐνηῆ μειλίσσεοθαι
Μαγνήσσα· τὴν δὲ ἔξοχον ἐφίλατο Θούριος Ἀρης.

Vs. 356. in libris vulgatis est:

τὸν δὲ βροτοῖσιν
Ἡνδανεν ἄλλοισιν καλέειν ἀψυχον ὄφείτην.

Nihil verius ejus correctione:

τὸν δὲ βροτοῖσιν
Ἡνδανεν ἄλλοισιν καλέειν ἐμψυχον ὄφείτην.

Vs. 521. edd. vett. et MS. Parisin. habent:

καὶ χερσὶν ἐνοκριθέντα τεῆσι
Ἄμφαφάεις λίθον, ὁ πρὶν ἔχων υγρὸν δέμας ἦεν.

At vir praestantissimus legi jubet:

καὶ χερσὶν ἐν ὄκριόεντα τεῆσι
Ἄμφαφάεις λίθον, ὁ πρὶν ἔχων υγρὸν δέμας ἦεν.

In qua emendatione nemo acumen et elegantiam desideret. Hom. Il. Θ. 327. Τῇ δὲ ἐπὶ οἱ μεμαῶται βάλεν λίθοις ὄκριόεντι. Archias Analect. Brunck. T. II. p. 98. Καρπὸν ἀλεῖ Δηοῦς ὄκριόεντι λίθῳ.

Sed, quando de locis depravatis dicere coepimus,
liceat de nonnullis, quae vir doctissimus praeteriit, [90]
sententiam nostram expromere. Vs. 13;

Αλλ' οὗτοι κείνους μὲν ἀμώμητοι Διὸς οἵτοι
Χαίροντας δέξαντο, θεηγενέων ὅχεις αρίστους.

Poëta scripsit χαιροντες.

Vs. 38:

καὶ πόντοιο κυκωμένου οὐκ ἀλεγίζων,
Βῆστετ ἐπὶ τραφερὴν ἀκυμάντοις πόδεσσι.

Verissima nobis videtur correctio Dorvillii ad Charit. p. 260. ἐπὶ τραφερὴν χθόν', nec Tyrwhittus querere debebat: *quid mirum, si aliquis per terram incedat siccis pedibus?* Sensus enim hic est: *e mari salvis in terram redibit.* Infra vs. 578. καὶ πολιὸν Νηρῆα κυκώμενον ἔξυπαλύξαι.

Vs. 68:

Ἐκ δ' οἴγε πτολίων τε καὶ ἀνδρῶν ἥλασαν ἐσθλὴν
Ἄ δειλοὶ, σοφίην.

Omnino legendum:

Ἐκ δ' οἴγε πτολίων τε καὶ ἀγρῶν ἥλασαν ἐσθλὴν,
Ἄ δειλοὶ, σοφίην.

Πόλεις et ἄγροὶ saepe conjunguntur. Phocylides, [91] qui dicitur, vs. 124: Ἀγροὺς καὶ πόλιας σοφίη καὶ νῆα κυβερνᾶ.

Vs. 119:

Πρίν περ ἀνασήγαντος ἀπὸ χθονὸς αὐχένα δεινὴν
Ἐφρασάμην.

Etsi vulgatam lectionem damnare non ausim, suspicor tamen, a Poëta scriptum esse:

Πρίν

Πρίν περ ἀνασχήσαντος ἀπὸ χθονὸς αὐχένα δεινὴν
Ἐφρασάμην.

ut sit imitatio Callimachi Fragm. 438: Ὁσ δὲ σῆς
οὐκέτης ὄφις αἰόλος αὐχέν' ἀνασχών. Vide Ruhnkenium
Epist. Crit. II, p. 189.

Vs. 246:

Πέτρη, ἀλλ' ἔμπης πέλεται κρατερή τε γε πέτρη.

Tyrwhitti V. C. conjectura non multum aberravit a
vero. Scribendum:

Πέτρη, ἀλλ' ἔμπης πέλεται κρατερή σῆρεντή τε.

Sic vs. 562: ὕστε σε πάγχυ λίθον σῆρεντην δίσασθαι.

Vs. 251:

Τριβόμενου τρίβοις κροτάφους πάντ' ἥματα σεῖο.

Repone:

εἰ γάρ μιν ἐλαίω [92]
Τριβόμενου χρίσις κροτάφους πάντ' ἥματα σεῖο.

Sic etiam legerunt Scholiast. Parisin. et auctor Epi-
tomes ap. Tyrwhittum p. 99.

Vs. 265:

Καὶ γλαφυρὸν κομίσας ἐαρόχροον αἴκεν Ιασπιν.

Bene Tyrwhittus ἐαρόχροον accipit pro viridi. Quam
explicationem confirmare potuisset ex Hemsterhu-
sio ad Lucian. Nigrin. p. 52.

Vs. 304:

Vs. 304:

'*Ηύτε παρθενικὴ γλαυχόφρονι χερσὶν ἐλοῦσα
Ηίθεον.*

Legendum videtur:

'*Ηύτε παρθενικὴ μαλακόφρων χερσὶν ἐλοῦσα
Ηίθεον.*

Supra vs. 35:

*Καὶ μαλακὴ χρύσειον ἐπὶ λέχος αἰὲν ἔρυσσει
Ἀλληκτον κούρη.*

Vs. 349:

Τόν ῥα μέδ' ὑγρώνην ἥκειν ποσὶν ἀτρεμέεσσιν.

[93] Mendum manifestum, ἀτρεμέεσσιν pro ἀρτεμέεσσιν, tam diu ferri non debebat. Hesychium, easdem voces confundentem, castigavit Bentlej. Epist. ad Mill. p. 36.

Vs. 423:

*Καί σφισιν ἐξεπίνης ῥόθος ἴσταται, οὐδέ τι πρόσσω
Νήχεται.*

Pro νήχεται scribendum suspicor, νίσσεται, quod de serpente est apud Nicandrum Theriac. 222: Νωθεῖ δὲ οὐθα καὶ εὐθα διὰ δρυμᾶς νίσσεται ὄλκῷ. et vs. 470: Οὔρεα μαιμώσσων ἐπινίσσεται ὄκρισεντα.

Vs. 434:

*οὐ πότε νόσφι
Ἐσθενεν Εὐφόρβοιο φέρειν Ἰκετάονος οὐάς.*

Hic

Hic locus, una littera mutata, sic expediendus est:

οὐ πόδε νόσφι
Ἐσθενεν Εὔφορβοι φέρειν Ἰκετάονος ψίδος.

Vs. 510:

Ψεῦδος κεν φαίη, τόδος ἐτήτυμον αἰψια τετύχθαι.

E vestigiis MS. Paris. ἄρα τετύχθαι, scribendum:

Ψεῦδος κεν φαίη, τόδος ἐτήτυμον ἡ ῥα τέτυκται.

Sic supra vs. 342:

[94]

Ἡ ῥα ποτ' είναετῇ λώβην αἱμενηὸν ἔθηκας.

Vs. 577:

Καὶ χόλον ἀνδροφόνον φεύγειν ἀπὸ ληϊσθίρων.

Lege, transpositis literis:

Καὶ λόχον ἀνδροφόνον φεύγειν ἀπὸ ληϊσθίρων.

Λόχος proprie dicitur de latronibus. Vide Cl.
Valckenarium ad Bion. Carm. 15.

LECTORI ERUDITO

[5]

S. D.

SAMUEL ET JOANNES LUCHTMANS.

[Praefatio ad *A. C. Celsum de medicina*; Lugd. Bat. 1785.]

CUM nova, et ea quidem superioribus luculentior,
Celsi Editio a nobis postularetur, statim circum-
spicere coepimus virum eruditum, qui Medicinae
studium cum justa literarum, praesertim Latinarum,
scientia ita conjunxisset, ut Editoris partes recte et
cum laude sustinere posset. Quo frusta in Bata-
vis et alibi quaesito, ipsi rem arduam suscepimus, et
nostro Marte utcunque perfecimus, in consilium, [6]
ubi opus esset, adhibentes virum doctum, et in his
literis versatum. De hujus prudenti admonitione,
repudiato textu Lindeniano, quem Almeloveenius
etiam secutus erat, Editionis nostrae quasi basin
fecimus exemplum illud, quod ex recensione Leo-
nardi Targae Patavii 1769. 4. prodiit. Hic vir
egregius, e Morgagni excellenti disciplina profectus,
et magistri in Celso emendando studium aemulatus,

B b

Celsum

PRAEFATIO.

Celsum ad fidem Manuscriptorum, in primis veterissimi Medicei, tanta cura, et tam docta crisi recensuit, ut vere praedicari possit, hanc unam ex tanta copia, ad nostram usque memoriam, Editionem esse, quae Celsum integrum et illibatum exhibeat. Nec tamen satis habuimus Targae Editionem simpliciter repetuisse, sed commendationis aliquid etiam aliunde paravimus. Ita Celso nostro praemissa est elegan-
tissima *de Celsi aetate* Dissertatio, scripta a Joanne Ludovico Bianconio, clari nominis Medico, quem ob eruditionem valde laudat Cl. Ernestus ad Fabric. Bibl.

[7] Lat. T. II. p. 44. Quod argumentum cum Bianconius per Epistolas ad Tiraboschium lingua Italica scriptas late explicuisset, mox, rogatu nostro, totius rei summam paucioribus paginis conclusit, et Latine versam, paulo ante mortem, nobiscum communicavit. Eodem tempore forte in manus nostras venit vetusta Celsi membrana, nondum ab aliis collata, cuius Variantes excerptandas, et Editioni nostrae adjiciendas curavimus. Variorum quoque Notas, ex Editione, quae in hac urbe a. 1746. prodiit, receptas, auximus Krausianis e Lipsiensi exemplari sumtis. Sed praecipuum huic Editioni ornamentum conciliat Index omnium verborum, sive Lexicon Celsianum, a viro doctissimo, Georgio Matthiae, Medicinae in Academia Gottingensi Professore, tam perite et scienter confectum, ut non uni Celso sive explicando, sive corrigendo, sed universae Latinitati profuturum arbitremur. Tale Lexicon olim considerat

condiderat Joannes Rhodius ; quod incendio periit.
Tale etiam in praefatione ad Celsum promisit Cl.
Targa. Sed res intra voluntatem stetit. Fuit autem
clarissimus Mattheiae, qui et ipse Celsi Editionem [8]
parabat, eo magis idoneus ad hujusmodi Lexicon
conficiendum, quo diutius, sub Gesneri auspiciis, in
hoc genere laboris versatus erat. Hic enim Gesnero
assiduam operam navavit in Latinae linguae The-
sauro construendo. Ceterum ille Celsi Index apud
Matthiae heredes in tenebris jacuit, donec aere
nostro redemptus est, et per hujus Editionis occa-
sionem in lucem vindicatus. Vale, eruditæ Lector,
et nobis, si meremur, fave.

PRAEFATIO.

Celsum ad fidem Manuscriptorum, in primis veteri-
mi Medicei, tanta cura, et tam docta crisi recensuit,
ut vere praedicari possit, hanc unam ex tanta copia,
ad nostram usque memoriam, Editionem esse, quae
Celsum integrum et illibatum exhibeat. Nec tamen
satis habuimus Targae Editionem simpliciter repe-
tiisse, sed commendationis aliquid etiam aliunde
paravimus. Ita Celso nostro praemissa est elegan-
tissima *de Celsi actate* Dissertatio, scripta a Joanne
Ludovico Bianconio, clari nominis Medico, quem ob
eruditionem valde laudat Cl. Ernestus ad Fabric. Bibl.

[7] Lat. T. II. p. 44. Quod argumentum cum Bianco-
nius per Epistolas ad Tiraboschium lingua Italica
scriptas late explicuisset, mox, rogatu nostro, totius
rei summam paucioribus paginis conclusit, et Latine
versam, paulo ante mortem, nobiscum communica-
vit. Eodem tempore forte in manus nostras venit
vetusta Celsi membrana, nondum ab aliis collata,
cujus Variantes excerptandas, et Editioni nostrae
adjiciendas curavimus. Variorum quoque Notas,
ex Editione, quae in hac urbe a. 1746. prodiit,
receptas, auximus Krausianis e Lipsiensi exemplari
sumtis. Sed praecipuum huic Editioni ornamentum
conciliat Index omnium verborum, sive Lexicon
Celsianum, a viro doctissimo, Georgio Matthiae,
Medicinae in Academia Gottingensi Professore,
tam perite et scienter confectum, ut non uni Celso
sive explicando, sive corrigendo, sed universae La-
tinitati profuturum arbitremur. Tale Lexicon olim
condiderat

PRAEFATIO.

AEQUO LECTORI

S. D.

DAVID RUHNKENIUS.

[Ad *Appuleii Met. libb. XI.* Lugd. Bat. 1786.]

DUO scriptores vel in primis nobiles ex Antoni-
norum aetate, Gellius et Appuleius; cum
eloquentia saeculi sui non contenti, meliorem qua-
rerent, judicio lapsi, in aliud genus magis vitiosum
inciderunt. Cum enim omne recte scribendi con-
silium ad unius Ciceronis, et ut quisque ei simillimus
est, normam dirigere debuissent, non ii quidem
optimos illos omnino reliquerunt, sed tamen cum
eorum imitatione scriptores ex ultima antiquitate
repetitos ita conjunxerunt, ut modo cum Cicerone,
Caesare, Livio, et similibus, modo cum Evandri matre [ii]
loqui viderentur. Ac Gellius quidem in hac κακογη-
λίᾳ paullo moderatius versatus est, nec temere et
passim verba exoleta arripuit, sed e solis fere Comi-
cis

scripsisse. Etenim bona pars eorum, quae à Gellio et Appulejo licentius insolentiusque facta videri possint, a Grammaticis antiquis, maxime a Glossographis, conservata reperitur. Quidni igitur reliqua, quorum nullum apud Grammaticos, qui nunc supersunt, vestigium est, pari auctoritate niti dicamus? Qua de re liquidius judicari poterit tum, cum quis juniorum Literatorum, qui nunc subitariis Conjecturis edendis famam venantur,[iv] sese ad eam laboris, etsi non nimis grati, tamen literis et laudi suae magis profuturi, ad eam igitur laboris patientiam sese dūrarit, ut Glossaria Latina, in Leidensi Bibliotheca latentia, quibus nihil usquam vel vetustate, vel praestantia simile reperias, e tenebris in lucem vocet, linguamque Latinam, de cuius inopia vetus querela est, aliquot mille vocalis ac formis, nondum cognitis, locupletet. Quanquam, quae juventutis nostrae mollities est, magnopere vereor, ne haec surdis auribus canam. Sed redeat, unde deflexit, oratio. Est sane ista antiquitatis affectatio molesta Appulejum legentibus. Nescio tamen, an molestior sit tumor Africanus, quo orationem, in iis quidem libris, quos a doctis legi voluit, præter modum et pudorem inflavit, cetero qui minime hebes ad id, quod rectius esset, intelligendum. Quippe in Apologia, quae non in umbraculis eruditorum legenda, sed in fori luce habenda esset, tam vacuus est his ineptiis scholasticis, ut ejus orationi nihil, aut certe non multum

ad

PRAEFATIO.

[v] ad summam sanitatem deesse videatur. Ad quem modum si ceteros libros scripsisset, eum, sine exceptione, cum Mureto Var. Lect. XVII. 19. *eruditum in primis et venustum scriptorem* vocarem. Jam scriptor tam eruditus, ac tantus eruditionis ostentator, cum non unum de multis, sed longe doctissimum interpretem postularet, bonis avibus accidit, ut Franciscus Oudendorpius ingenium et doctrinam suam ad eum illustrandum expoliendumque conferret. Erat ille omnibus praesidiis, ad rem bene gerendam necessariis, instructus et paratus, exquisita Latinitatis universae scientia, eruditione accurata et recondita, quae non de Latinis tantum fontibus, sed, ut Perizonii discipulum agnoscas, etiam de Graecis esset derivata, summa scriptorum excusorumque librorum copia, usu denique horum instrumentorum, totiusque rei criticae tanto, quantus intelligi maximus potest in accuratissimo tot veterum scriptorum Editore. Triginta circiter annos in Appulejo emendando versatus est, nec tamen opera continent, sed aliquoties per alias curas, in primis per Suetonii Editionem, interpellata. Ac potuisset ipse opus prodere, et vivus gloria sua frui, nisi librarii, dubitantes, an ex Appulejo tam pingue et paratum lucrum venturum sit, quam ex aliis scriptoribus, qui quotidie in scholiis teruntur, rem tergiversando in longum traxissent. Ita cum Appulejus complures annos in scriniis jacuisset, ego bibliopolarum fastidium, quod nos tam praestanti interioris

rioris doctrinae monumento privaret, non diutus
ferendum ratus, petii contendique a Theologo supra
vulgarem modum erudito, Cornelio Oudendorpio,
Francisci filio, ut mihi facultatem daret Appuleji in
lucem proferendi. Qui, qua est humanitate et
literas juvandi studio, facile petenti veniam dedit.
Et ecce, reperi librarium votis meis hactenus an-
nuentem, ut reciperet, se praecipuum Appuleji opus,
Metamorphosin, statim excusurum, reliquos libros,
Florida, Apologiam, Philosophica additum, si
Metamorphosis cupidos emtores invenisset. Hac
conditione imprimendi factum est initium. Equi-[vii]
dem tum putabam, nullas meas partes, nisi specimi-
num typographicorum relegendorum, futuras. Sed
mox animadverti, Oudendorpium, dum textum ad
veteres libros conformare, ut sit, ex die in diem
distulerat, morte occupatum, aliis, quod agerent,
reliquisse. Qua caussa impulsus, hunc mihi labo-
rem sumsi, ut contextum, qui in Pricaeana Editione
est, cum cura perpensis veterum librorum lec-
tionibus, partim de Oudendorpii, partim de meo
judicio refingerem, in hac opera vicaria versatus
aliquanto religiosius, quam magnus Scaliger: qui,
cum posterioris Editionis Vulcanianae apud Raphe-
leng. a. 1600. curam suscepisset, in alieno opere
plus sibi sumsit, quam Critices ratio et modestia
ferebant. Sequitur, ut dicamus, quibus adjumentis
criticis fretus Oudendorpius ad Appulejum casti-
gandum accesserit. In quo quidem genere mihi
C c parum

PRAEFATIO.

[v] ad summam sanitatem deesse videatur. Ad quem modum si ceteros libros scripsisset, eum, sine exceptione, cum Mureto Var. Lect. XVII. 19. *eruditum in primis et venustum scriptorem* vocarem. Jam scriptor tam eruditus, ac tantus eruditionis ostentator, cum non unum de multis, sed longe doctissimum interpretem postularet, bonis avibus accidit, ut Franciscus Oudendorpius ingenium et doctrinam suam ad eum illustrandum expoliendumque conferret. Erat ille omnibus praesidiis, ad rem bene gerendam necessariis, instructus et paratus, exquisita Latinitatis universae scientia, eruditione accurata et recondita, quae non de Latinis tantum fontibus, sed, ut Perizonii discipulum agnoscas, etiam de Graecis esset derivata, summa scriptorum excusorumque librorum copia, usu denique horum instrumentorum, totiusque rei criticae tanto, quantus intelligi maximus potest in accuratissimo tot veterum scriptorum Editore. Triginta circiter annos in Appulejo emendando versatus est, nec tamen opera

[vi] continenti, sed aliquoties per alias curas, in primis per Suetonii Editionem, interpellata. Ac potuisset ipse opus prodere, et vivus gloria sua frui, nisi librarii, dubitantes, an ex Appulejo tam pingue et paratum lucrum venturum sit, quam ex aliis scriptoribus, qui quotidie in scholiis teruntur, rem tergiversando in longum traxissent. Ita cum Appulejus complures annos in scriniis jacuisset, ego bibliopolarum fastidium, quod nos tam praestanti interioris

requirit, ut ad Metam. V. p. 360. Palatinum Codicem Wowerius adhibuerat. Sed hujus etiam accuratiorem collationem, a Jano Grutero factam, Leidensis Bibliotheca Oudendorpio suppeditavit. Veniamus ad eos Codices, quibus nemo ante eum usus reperitur. Ex Regia Parisina habuit Excerpta Codicis membranacei, XV. saeculo scripti, quem Catalogus MSS. n. 8667. adsignat: item Editionem Aldinam cum MS. collatam per Hieronymum Grosloium Lislaeum: Variantes denique ex Codice Fr. Petrarchae, et alio nescio quo, quarum illas vir doctus exemplo Vicentino adscriperat, has Aldino P. Pithoeus. Ex Leidensi Bibliotheca summis lectiones incerti Codicis, quas Gerardus Vossius, Gerardi Joannis filius, in margine Vulcaniana posterioris notarat. A Josepho Wassio, praeter correctiones, quas ipse fecerat, accepit [x] Excerpta ex Codice Anglicano Paraei, de quibus ipsum vide ad Metam. I. p. 5. His egregium adjumentum accessit ex Bibliotheca Guelpherbytana, cuius duplex Codex a G. Cortio cum exemplo Colviano quam accuratissime comparatus erat. Cl. Ernestus, qui horum Excerptorum copiam Oudendorpio fecit, utrumque Codicem ita describit: Primus est membranaceus, sed lacunosus, incipitque in L. II. Scriptus est in palimpsesto. Versus ante videntur in libro fuisse, quorum sc. vestigia clare apparent. Scriptura est luculenta, saeculi X. aut XI. Alter exhibit totam Metamorphosin, nitide,

a.

PRAEFATIO.

sed perparvis literis scriptus in membrana, saeculo XII. aut XIII. Conspirat cum Palatino. Hactenus Ernestus. Ultro loco commemoranda est membrana Jac. Phil. D'Orvillii, saeculo XIII. eleganter scripta, quam ipsi Oudendorpio in manibus habere, et arbitratu suo tractare licuit. Haec una majorem vim variantium praebuit, quam duae tresve ab aliis inspectae. Tanti in hac librorum comparatione refert, quibus oculis et quam otiose rem agas.
[xi] Idem Codex post domini mortem in Bibliothecam Oudendorpianam pervenit, inde aliquando, si bene novi liberalitatem praestantissimi filii, quem supra laudavi, cum aliis MSS. paternis, quorum luculenta copia superest, in publicam Leidensem migraturus. Sed quibus quam idoneis Codicum praesidiis Oudendorpius instructus fuerit, rectius ex ejus animadversionibus, quam ex narrationis nostrae jejunitate, cognoscetur. Eadem caussa est, cur dicere supersedeam de Emendationibus virorum doctorum ineditis, per totum opus sparsis, v. c. Claudii Salmasii, quae per Ernestum ex Bibliotheca Guelpherbytana; Godefredi Sopingii, N. Heinsii, Is. Vossii, &c. quae ex Bibliotheca Leidensi, et aliunde ad eum pervenerunt. Reliquum est, ut de recensione ceterorum Appuleji librorum, quos nunc Metamorphosi addere non licuit, verbo dicamus. Hi quoque iisdem veterum librorum subsidiis, eademque subtilitate critica castigati sunt: sed Notae sunt minus uberes ac [xii] piosae, sive quod minor, difficultas in illis interpretandis

PRAEFATIO.

9

tandis exoriebatur, sive quod Editor longo opere defungi festinabat. Ceterum speramus, hanc Metamorphosis Editionem, qua literis Latinis, vix dici potest, quantum lucis allatum sit, a bonarum artium studiosis tam cupide exceptum iri, ut, qui in eam impensas fecit, re ipsa experiatur, posse se sine jacturae periculo alterum volumen adjungere. Quod ut prius magnitudine aequet, praeter superiorum Editorum Praefationes, et Indices necessarios, comprehendet Philippi Beroaldi Notas, quae sint e critico genere, et integras Joannis Pricaei, quas Oudendorpius, nes textum copia sua mergerent, hoc volumine exclusit. Illud denique, quantumvis lève, monere non alienum fuerit, Pricaeanae Editionis paginas novae hujus margini adscriptas esse, propterea quod vir doctissimus non nisi ex ea Metamorphosis loca in Notis suis citavit. Vale. Scrib: Leidae, d. 18. April.

MDCCLXXXVI.

ERUDITO

ERUDITO LECTORI

S. P. D.

DAVID RUHNKENIUS.

[Praefatio Tomo IV. Mureti operum praeposita.]

CUM, post depulsam seculo xv. barbariam, una cum bonis literis vera eloquentia revocari coepisset, quicunque bene dicendi scribendique laudem appeterent, de *Livii* praecepto, quod *Quintilianus* X. 1. p. 493. ex ejus epistola ad filium scripta commemorat: *Legendi Demosthenes atque Cicero: tum ita, ut quisque est Demostheni et Ciceroni simillimus*: unius *Ciceronis* imitandi studio et inter se contentione exarserunt. Tum altero, ut [ii] ita dicam, Latinitatis aureae seculo in Italia exorti sunt, qui primum honesto, mox ob servilem quorundam imitationem invidioso nomine, *Ciceronianii* vocarentur, Bembus, Sadoletus, Pogianus, Majoragius, Manutius, Palearius, Sigonius, alii, quorum hic locus non capit recensionem. Sed horum omnium luminibus, dici vix potest, quantum offecerit *M.*

Antonius

sumtis, ita teneri, ut eos vix deponamus; *Mannianis* autem, quamvis terse et polite scriptis, quod anxium imitandi studium produnt, cito satiari. Quo minus dubitamus *Muretum* cum in-[iv] genio, tum arte scribendi, vere *Ciceronianum* dicere; quamvis ipse, nominis invidiam veritus, sic se appellari noluerit. Quin etiam Var. Lect. xv. 1. ut aetatis suae *Ciceronianos* ureret, profitetur, se inferendum ab *Appulejo*, *Cassiodoro*, *Sidonio Apollinari*, et similibus, verba loquendique genera sumere. Quae professio non vera, sed simulata videtur *Caspari Scioppio* de Stil. Hist. p. 64. 75. ut sic *Muretus* latebram paratam haberet, si quid sibi, cuius nullum idoneum auctorem laudare posset, excidisset. *Scioppio* se non sine stomacho quodam oppo-~~uit~~ *Jacobus Thomasius* Praefat. ad Oration. p. 8. Sed *Scioppianam* rationem frustra oppugnari, hoc argumento intelligitur. Nimirum, si verum est, quod *Muretus* ait, se ne labentis quidem Latinitatis voces et locutiones refugere, eas, necesse est, in ejus libris reperiri. Atqui, tantum abest, ut quicquam ab istius aetatis scriptoribus mutuatus sit, ut ne a *Seneca* quidem, haud paulo meliore scriptore, quo mire eum delectatum fuisse scimus, multum traxisse[v] videatur. Sed, age, *Mureto* callide loquenti, ut tempori serviret, opponamus *Muretum* sincere et ex animo loquentem, Praefat. ad Terent. T. II. p. 653. Alterum vitium est, quo Transalpini multi (*fatendum enim est*) laboramus: quod cum in *Latini sermonis*
 D d elegantia

Antonius Muretus, ea felicitate *Tullianam* exprimens eloquentiam, ut, nisi res, quas tractat, recentiorem scriptorem proderent, ipsum *Ciceronem* a te legi putares. Cujus facultatis praestantia, non ab una doctrina, aut a singulari quodam imitandi artificio, quod ceteros fefellerit, sed ab aliis caussis, repentina videtur. *Plinius Caecilianus*, ut hoc utar, et doctrina abundavit, et lingua Latina adhuc satis integra scripsit, et, ut ipse fatetur, nihil aliud, quam *Ciceronem* imitando effinxit. Nec tamen ulla vel in Epistolis, vel in Panegyrico periodus, quam *Cicero* pro sua vellet agnoscere, reperitur. Aliud exemplum [iii] plum aetas suppeditat recentior. *Paulus Manutius* nec eruditione, nec Latinitatis scientia *Mureto* cedebat, *Ciceronis* imitandi studio fortasse vincebat, quippe tota vita id unum egit, aut optavit, ut *Ciceroni* quam simillimus videretur. Sed is quoque magis secutus *Ciceronem* quam assecutus est, et in hoc imitationis genere jacet cum *Mureto* comparatus. Quid ita? Nempe *Mureto* naturae beneficio idem, quod *Ciceroni*, obtigerat ingenium: *Plinio* et *Manutio* diversa ingenii forma. Ab hac indolis similitudine fluxit illa *Mureti* in qualibet re exprimenda felicitas, venustas in narrando, lepos in jocando, aurium denique sensus in oratione numerose struenda. Compar natura *Muretum* sponte in *Ciceronis* vestigia deducebat: at dispar *Manutium* invitum et reluctantem alio trahebat; ut non sit mirandum, nos *Muretinis* libris, semel in manus sumtis,

Petrus Joannes Perpinianus, natione Hispanus: qui, nisi in medio spatio corruisset, ipsi *Mureto* palmam eloquentiae dubiam fecisset. Quanquam fateor, utriusque doctorum Italorum, tanquam *Corradi*, [vii] *Maffei*, *Manutii*, consuetudinem profuisse.

Sed, his missis, caussas, quæ nos impulerint, ut *Mureti* Opera, in unum corpus congesta, ederemus, age, breviter explicemus. Etsi nemo dubitat, quin *juventus*, ad Latinam eloquentiam informanda, in veterum scriptorum, maxime *Ciceronis*, lectione continenda sit, utile tamen est, unum alterumve e disertis recentioribus cognosci, ut ejus exemplo via ratioque imitandi facilius intelligatur. Cui consilio quis potest esse accommodior, quam *Muretus*? Nec tamen eundem in scholas recipi velim, et tanquam classicum scriptorem praelegi adolescentibus: ut in quibusdam Germaniae scholis, me puer, fieri solebat. In primis autem in *Mureto* iterum edendo spectavi id, quod jam dicam. Multi et hic, et alibi produntur libelli e critico genere, quibus adolescentes ingeniosi Emendationes et Conjecturas in Graecos Latinosque scriptores exponant. In eorum plerisque eruditionem, acumen et solerteriam [viii] admiror. Sed iidem partim tam jejune, partim tam inquinate scripti sunt, ut fastidium et nausea legentibus oboriatur. Hos igitur Critices studiosos *Mureti* exemplo docere volui, posse Emendationes non solum mundo exquisitoque orationis genere expli- cari, sed etiam, in summa tenuitate rerum, aliqua

D. RUHNKENII

suavitate, quae lectores teneat, condiri; omninoque turpissimum esse iis, qui veterum elegantias aliis enarrent, ipsos uti sermone barbáro et lutulento. Non est inter recentiores, si Latinitas spectetur, *Mureto* scriptor emendatior. Vel sic tamen ei non sentienti quaedam minus Latina surrepserunt. Quae ne juvenes, quibus hanc Editionem comparavi, tanquam probe dicta arripiant, feci idem, quod vir in paucis Latine doctus, *Lagomarsinus* in *Julii Pogiani* Epistolis edendis fecit, ut in talibus locis, quid Latinitatis ratio postularet, breviter monerem: Etsi vero nullum consilium erat, omnia ad vivum resecare, quaedam tamen manifeste vitiosa a me [ix] praeterita esse, sero animadverti. Ita, quod legitur T. I. p. 145. *caussa discussa, pro, caussa cognita,* cadentis, vel potius jacentis Latinitatis est. Eodem Tomo I. p. 376. bis scribitur, *potuerit*, ubi Grammatices ratio postulat, *poterit*. T. iv. p. 609. *in sententia quid reprehendam, non habeo.* Qui error *Mureto* cum multis, etiam Latine doctissimis, communis est. Nunc, post *Ernesti* hac de re disputationem in Praefat. ad *Ciceronem*, nemini dubium esse potest, quin scribendum sit: *in sententia quod reprehendam, &c.* Dixi de prima caussa *Mureti* formulis typographicis repetendi. Altera haec est. Complures *Mureti* libelli sic evanuerant, vix jam ut comparerent. Quorum omnium cum, post longam investigationem, copiam nactus essem, nihil antiquius habui, quam ut eos sempiternae oblivioni, in quam,

PRAEFATIO.

7

quam, verendum erat, ne caderent, hac nova Edi-
tione eriperem. Initium eorum colligendorum fac-
tum erat Ingolstadii, auctore *Marco Velsero*, pree- [x]
stantis doctrinae viro, qui *Muretum* Romae docentem
audiverat, teste *Marco Antonio Bonciario*, qui et ipse
Mureti disciplina usus est, Epistol. IX. 12. *Mureti*
autem Opuscula partim edita, partim inedita, per
hanc occasionem ad Ingolstadienses pervenerunt.
Andreas Schottus, vir non ille quidem exquisitissima
doctrina praeditus, sed literarum juvandarum studio
nemini secundus, cum post *Mureti* mortem Romam
venisset, *Muretina Anecdota*, in his quatuor libros Va-
riarum Lectionum, de quibus mox dicemus, sibi vin-
dicavit. Cujus rei notitiam debemus *Mureti* disci-
pulo, *Josepho Castalioni* Observ. Decade VI. Cap. 2.
Reversus in patriam *Schottus*, haec *Anecdota M.*
Velsero, cuius tum summa in literis erat auctoritas,
edenda commendavit. Qui exquisitiorem eorum
partem, Variarum Lectionum Libros IV. et Ob-
servationes Juris ipse in lucem emisit Augustae
Vindelicorum a. 1600. 8. reliquam partem Ingolsta- [xi]
diensibus edendam concessit. Quibus ita licuit
omniam plenissimam Orationum, Epistolarum, et
Hymnorum Editionem prodere ex officina *Davidis*
Sartorii a. 1592. quamvis homo obscurus, *Johannes*
Croesselius, qui huic Editioni praefatus est, nec
Schotti, nec *Velseri*, per quos Editio sic locupletata
videtur, ullam fecerit mentionem. Hinc Ingolsta-
dienses curam suam ad Opuscula edenda converte-
runt.

runt. Decennioque post, a. 1602. 8. duo volumina apud Adamum Sartorium prodierunt, quorum prius, editum 24. Aprilis, complectitur *Commentarios in Aristotelis X. Libros Ethicorum, et in Oeconomica, Topicorum libri septimi, et in eundem Alexandri Aphrodisiensis commentarii interpretationem, Commentarium in Lib. I. et II. Platonis de Repub. Notas in Cyropaediam et Aváβασιν Xenophontis*: posterius, editum Kal. Octobribus, *Commentarium in I. et II. Librum Rhetoricorum Aristotelis, et ejusdem interpretationem ex Graeco, Librum singularem in primam quaestionem Tusculanam Ciceronis, Notas in III. Libros de Officiis, et in V. de Finibus, in Orationem pro Dejotaro, Commentarium in Catilinarias*. Biennio post a. 1604. accessit tertium volumen, continens *Commentarios in V. libros Annalium Taciti, et Notas in Sallustium*. Singulis voluminibus, bibliopolae nomine, praemissa est dedicatio, dissertam habens professionem, illa Opuscula Schotto et Velsero accepta referenda esse. Dedicatione prima: *Hæc ipsa elegantissima opuscula, quae hic typis excusa damus, périerant, nisi illa Andreas Schottus, Societatis Jesu, Mureti admirator, ex sparsis schediasmatis, quorum multa ipsius Mureti manu exarata erant, collegisset, thesaurique loco conservasset.* — *Quae bono publico literario hic damus, si non emendatissime, ut voluimus, caussa est, quod sparsa folia Sibyllae fuerint, male habita, lacera, exesa, uno verbo jamjam interitura, nisi, de quo dixi, Schottus, et nobilis*

[xii] [xiii]

PRAEFATIO.

9

*nobilis amplissimusque dominus, Marcus Velserus,
Duumvir Augustanus, illa ab interitu vindicassent.*
Dedicatione secunda: Postuma Mureti suppeditavit nobis Bibliotheca Marci Velseri, reipublicae Augustanae Duumviri. Denique dedicatione ter-
tia: Andreas Schottus, *Antverpianus, Societatis Jesu sacerdos, qui pleraque opera Mureti, necdum in lucem edita, post excessum auctoris, ex ipsius adversariis eruit, et, ut conservarentur, effecit.* Eas autem dedicationes scriptas esse suspicor a *Jacobo Gretsero,* tum Professore in Academia Ingolstadiensi, qui *Muretinis Opusculis inepte adjecit Notas et Varias Lectiones in Georgium Codinum Curopalatam de officiis Palatii Constantinopolitani, item Faculam Georgio Codino Curopalatae accensam:* quarum Notarum auctorem *Gretserum esse, satis constat.*

Post Ingolstadienses a. 1727. ad *Mureti Opera colligenda apimum adjecit Bibliopola Veronensis, [xiv]* *Jo. Albertus Tumermanus, nescio quo adjutore usus, quem et Vita Mureti, et Dissertatio de ejus Operibus et Editionibus, sātis ostendunt, fatuum ineptumque hominem fuisse.* Habuit tamen a viro doctissimo, *Joanne Baptista Recanato exemplum Aldinum Orationum, in quo Muretus non solum Orationes, sed etiam additam Orationibus versionem Libri V. Ethicorum manu sua castigarat.* Quas correctiones in *Editionem nostram recepimus.* Idem promisit, se similes *Mureti emendationes in Carmina daturum.* Sed res non appetet. Omnino tota ista *Editio Veronensis,*

Veronensis, quinque Tomis in forma octava constans, et sordide excusa est, et negligenter curata, et, cum titulus *Mureti Opera omnia* promittat, vix dimidiam Operum partem exhibuit. Ex Opusculis tribus Ingolstadiensibus, quorum summa raritas est, ei non nisi unum volumen ad manum fuit. Cumque desperasset, sibi duorum reliquorum copiam [xv] futuram, Editionem inchoatam destituit, omniumque exspectationem decepit. Multo diligentius partes Operum, id est, Orationes, Epistolas, Carmina, curarunt eruditissimi viri, *Jacobus Thomasius* et *Joannes Checcotius*, ille Lipsiae a. 1672. hic Patavii a. 1741, cuius etiam Editio commendationem habet ab ineditis quibusdam in lucem vocatis. Utriusque Praefationes, bona frugis plena, huic Editioni praemisimus.

Nunc de singulis partibus, quas Editio nostra comprehendit, proprie dicendum est. Primo loco positae sunt Orationes, ad Editiones *Aldinas*, et optimam illam Ingolstadiensem studiose a nobis exactae. Quibus, nostra demum aetate, luculenta facta est accessio. Namque *Checcotius* earum numerum auxit una *integra*, edita illa quidem, sed paucis cognita, et alterius ineditae fragmento. Utramque repertus T. I. p. 363. hujus Editionis, Brevi post *Petrus Lazerius* Tom. II. *Miscellaneorum* [xvi] *ex MSS. Libris Bibl. Collegii Romani Societatis Jesu*, alia duo Fragmenta Orationum ex *MSS.* protulit. Quibus, quoniam *Lazerianus* liber serius ad nos

nos pervenit, locum dedimus in Auctario Operum *Mureti*, T. IV. p. 598.

Epistolas locupletavimus undecim ad *Lambinum* scriptis, de quibus quod scire necesse est, diximus ad T. I. p. 377. novendecim a *Lazerio* l. c. editis, et sex per aliorum libros sparsis, quas in Auctarium Operum T. IV. p. 582. conjecimus. Earum indicium nobis fecit vir eximus, et de hac *Mureti* Editione praecipue meritus, *Jacobus Morellius*, quem ex literis ad nos datis et humanitatis studiis perpolitum, et vix credibili historiae literariae scientia praeditum cognovimus; ut Bibliothecae *D. Marci* talem tam omnibus numeris absolutum praefectum jure gratulemur. Removimus autem ex *Muretinis* epistolas *Pauli Sacrae*, quas addiderat *Thomasius*, correctas illas quidem, ut suspicari licet, a *Mureto*, sed [xvii] rerum inanes, nec magnopere dignas, quae legantur, aut requirantur.

Epistolas T. I. p. 653. excipiunt Juvenilia ad Editionem Parisinam A. 1552. expressa, item Poëmata varia ex Editionibus *Aldinis*, p. 733. quibus quatuor ineditas Elegias, in his illam prope divinam ad *Jo. Bapt. Amaltheum*, adjecit *Checcotius* T. I. p. 783. et jambicum carmen *Lazerius* T. IV. p. 618. Nos quoque duo Fragmenta Elegiarum T. I. p. 788. ex MS. protulimus, tum immemores, ea jam extare in Commentar. in *Aristotelis Ethica* T. III. p. 296. 454. *Thomasius* habuit Carminum Editionem *Aldinam* a. 1575. plures Elegias, quam

in ceteris sunt, exhibentem. In quibus cum homo tristioris naturae versus quosdam molliculos et parum pudicos repärisset, ea carmina Editione sua nimis severe exclusit, et mihi, qui nihil, quod a *Mureti* [xviii] manu profectum esset, praetermittere statuisse, necessitatem impôsuit illius Editionis diu et frustra querendae. Ex qua tandem inventa Cl. *Morellius* Elegias, quibus T. IV. p. 612. locus datus est, pro humanitate sua descriptsit. Ceterum, si *Mureti* numeri non tam leniter cadunt, quam *Flaminii*, aut *Molsae*, id Latini sermonis munditie, qua plerosque recentiores Poëtas vicit, facile compensatur. In *Catulliano* quidem genere sic excellit, ut, *Joanne Cotta* excepto, parem habeat neminem. Si quando in metri ratione lapsus reperitur, culpam sustineant pravae veterum Poëtarum Editiones, a quibus in fraudem inductus est. Eos errores cum in exemplo suo notasset *L. Santenius*, legitimum sonum digitis et aure callens, facile ab ejus humanitate impetravi, ut illas Notas huic Praefationi subjici pateretur.

Sequitur, ut de Phidiaco opere Variarum Lectionum dicamus. Earum libri viii. primum prototypiae apud *Plantinum* 1586. 8. Reliqui iv. quomodo, post *Mureti* mortem, ad *Schottum*, inde ad *Velserum*, eorum Editorem, pervenerint, cum supra dictum sit, nihil attinet repetere. Illos iv. libros cum superioribus xv. deinceps *Janus Gruterus* intulit in *Lampadem Criticam* T. II. p. 1154. Hic

si Criticum agere voluisse, saepe mihi res ipsa copiosam materiem dedisset. Sed talis disputatio non congruebat hujus Editionis consilio.

Scholia in *Ciceronis Catilinarias*, et *Philippicas*, *Terentium*, *Catullum*, *Tibullum*, *Propertium*, *Hortium*, ex *Aldinis*, quoad ejus fieri potuit, Editionibus expressimus. *Terentium* antequam *Muretus* totum Venetiis ederet, Parisiis a. 1551. prodidit Scholia quaedam in *Andriam* et *Eunuchum*, ab ipso T. II. p. 662. commemorata. Quem libellum inventu rarissimum nunquam vidimus. At vidit *Morellius*, V. C. quem fugitorum, ut vocantur, opusculorum nihil fugit. Libellus a *Mureto* inscriptus est eidem [xx] *Joanni Costecando*, ad quem extat carmen in Juvenilibus T. I. p. 708. ubi operarum errore legitur *Costecando*. Brevis illa dedicatio haec est:

M. Antonius Muretus

Joanni Costecando suo

S. P. D.

Quae, cum tibi annum abhinc alterum Terentii fabulas privatim explicarem, codicis mei marginibus adscripsoram, ea, quantum memoria repetere potui, rogatus in publicum emitto. Sive enim studiosis hujus auctoris aliquid mea opera fieri potest, denegandum id eis non puto: sive minus, at certe facilis chartarum aliquot futura factura est. Hoc autem, quicquid est, tibi dicatum volo, ut intelligas amicorum etiam absentium memoriam

*memoriam a me studiosissime coli. Vale. Lutetiae
16. Sept. 1551.*

[xxi] Ipsa autem Scholia, quae Muretus maturore aetate castigavit, et in pleniorum Terentii Editionem traduxit, non tanti putabamus hic repetere, aut, in quo a posterioribus different, indicare.

Scholia in *Senecam* non ex Editione Romana, *Mureto mortuo*, per *Franciscum Bencium* curata, quam in ipsa Italia rariorem esse, testis est *Checcotius* in Praefat. p. 102. sed ex Parisina a. 1607. sumsimus. Romanae si facultas nobis fuisset, non neglexissemus ejusdem *Bencii* Praefationem addere; quae quin scite docteque scripta sit, dubitare non sinit reliqua hominis elegantia.

Notae in *Tacitum* duplicitis generis sunt, aliae criticae, aliae tironibus dictatae. Criticas *Acidalius* descriptsse videtur ex eo exemplo, quod nunc est in Bibliotheca Collegii Romani, vel ex alio inde propagato: de quo *Lazerius* de Vita et Script. *Mureti* p. 561. Lectiones adolescentibus comparatas Ingolstadienses ediderunt. Quae tametsi non multum eruditionis exquisitiae continent, tamen a [xxii] venustate quadam, *Mureto* propria, commendationem habent.

Omnium minime *Mureti* ingenio dignae sunt Annotationes in *Justiniani Institutiones*, ex ejus ore exceptae, quas, mendis contaminatas, nescio quis Lugduni 1602. vulgavit. Nos in iis repetendis emendatiorem Editionem Ultrajectinam secutis sumus.

Juvenilis

Juvenilis etiam *Mureti* Commentarius in *P. Ronsardi Amores*, Gallice, *Les Amours de P. de Ronsard*, commentées par *Marc Antoine de Muret*, a Paris 1553. 8. etsi laudatus a *P. Burmanno Secundo Praefat.* ad *Lotich.* p. 21. sine magno lectorum damno omitti potuisset, nisi futuri essent, qui dicerent, non omnia *Mureti* Opera, quae titulus promittit, hac Editione contineri.

Haec sunt, quae sub *Mureti* nomine in lucem emissā reperiuntur. *Joannes Lamius* in Vita *Richardi Romuli Richardii Florentiae* a. 1748. Epistolam et Elegiam, sine auctoris nomine in MS. reperitam, protulit, tribuitque *Mureto*. Utramque hie ponamus, ut penes lectores sit judicium:

Riccardo Riccardio S. P.

[xxiii]

Ain tu? vivit et valet Victorius noster? et magnus senex pulcherrimis literarum monumentis patriam suam illustrare pergit? O gratum mihi, o jucundum nuncium! nam superioribus mensibus, quae molebamus, hic de illo sparsa erant. Nulla mihi cum homine familiaritas (nunquam enim inter nos vidimus) at singularis intercedit amicitia, quam ille munusculo non vulgari confirmaverat. Nam, praeter epistolam umanter et officiōse scriptam, Aristotelis de R. P. libros summa curā castigatos dono Romam usque ad me misit; et parabam ego quidem, sed gravissimis negotiis impeditus parem gratiam referre non' potui. Te vero illius discipulum, juvenem moribus siliadissimis,
et

*et tanto praceptorē dignum, ni amem; nae ego, quem
omnes homines oderint, dignus videri debeam. Quod
si vita suppetat, ut hujus meae erga te benevolentiae
[xxiv]testimonia aliquando exstant, dabo operam. Interea
(quando te ita velle intellexi) carmen mitto paucis
a me horis concinnatum, luctuoso et parum grato
argumento, quo immaturum tuae Reginae obitum
justissimis quidem lacrimis defleo. Quid vero in eo
carmine praeter novitatis gratiam laudari possit, non
video; sed ego imperitiae notam subire, quam ho-
nestissimo tuo desiderio deesse, malui. Thraciam
istam legationem prospere tibi evenire opto: tu fac, ut
quam primum sospes salvusque ad tuos Florentiam
revertare. Bene vale. Domi, IIII. Idus Maji.*

In obitu Joannae Etruriae Reginae Elegia.

*Nonus adest mensis, fatalis et appetit hora;
Jam gravis Etrusca rumor in urbe sonat.
Quid sit in incerto est, at languet regia conjux,
At soror invicti Caesaris aegra gemit.
Dicite, quis proprius fas est accedere Divos,
Filius, an nata est scita puella domi?
[xxv] Heu male! quod sparsis incedit Flora capillis;
Errat et huc illuc pallida turba metu.
Et Dux ille Ducum longe subspirat, et ora,
Ora prius lacrimis humida, pallor habet.
Ergo nurus magni Cosmae cadet? ergo sub umbras
Tot spes, tot curas, auferet una dies?
Et vos ignavi Medici cessastis, et artem
Non lapis, aut succis arguit herba potens?
Nec tu, Juno parens, nec opem Lucina, tulisti?
Phillyrides ubi tunc, aut ubi Phoebus erat?*

Pallet,

*Pallet, et heu totos invasit frigidus artus
 Sudor, et in medio lumina morte natant.
 Jam jacet Etruscas nuper Regina per urbes,
 Jam cinis est, et quem tantula caelet humus.
 Nondum forma tamen, nec adhuc nitor ille recessit;
 Spirat in augusta fronte serenus honos.
 Sic matutinae violae, si decidat imber,
 Molle caput riguo deposuere solo.
 I modo, et ingentes populos, et Norica regna,
 Castraque Germanis inclita Caesaribus;
 Et Medicum titulos, et opes, et nomina, gentis,
 Et clarum Occiduis Regibus adde genus, [xxvi]
 Cum suprema manu legerunt fila Sorores,
 Nox manet una omnes, et Stygis atra palus;
 Nec remeare licet: consurgit aheneus alte
 Murus, et infernas stat Canis ante fores.
 Exsilit illa tamen, vinclisque exsuta malignis
 Corporis, illustri legit in arce locum.
 Qualis in aëria consedit turre columba;
 Igne rubet pectus, cetera labē carent.
 Inde graves luctus, subspiriique aegra, mariti
 Ridet, et hic mecum serius, inquit, eris.
 Adspicit et natas, et qui jam regius infans
 Surgit in imperium; claraque facta, patris.
 Curre, puer, magnumque animis imitare parentem,
 Haereat et toto pectore Cosmus avus.
 Nec tibi Caesar avus, nec avunculus excidat alter
 Caesar, et Austriacae nomina tanta domus.
 Tu quoque jura dabis jam tum, cum pace solutus
 Stet pater, et longum vixerit ille senex. [xxvii]
 Tum te magnanimi Tusci mirentur in armis;
 Adgnoscat veteres Itala terra duces.
 Ibit et effusis tum laetior Arnus in undis,
 Et fluet Ausoniis aemulus Ister aquis.
 Dixit, et a laeva micuere impensius ignes,
 Et rutilam visa est spargere stella facem.*

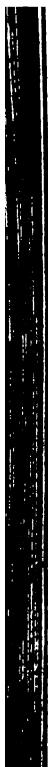
Bandinus

Bandinus in Vita *Petri Victorii* p. 69. negat, hanc epistolam esse *Mureti*, propterea quod non singularis amicitia, ut ab auctore epistolae dicitur, sed perpetua simultas inter *Muretum* et *Victorium* intercessit. Cui prorsus assentimur. Accedit, ut epistola, quamvis elegans et Latina, non ea facilitate, quam in *Muretinis* miramur, scripta esse videatur. Elegiae vix quicquam ad summam elegantiam deest, etsi non sit a *Mureti* ingenio profecta. Nollem ejus auctor ultimam in ergo corripuisse, et *spar-*
[xxviii]*gere stella*, neglecta debili positione, durius scripsisset. Vox etiam *tantula* magis comica est, quam elegiaca, judice *Santenio* nostro.

Erunt fortasse, qui *Mureti* in *Petronium* Notas a nobis praetermissas querantur. Certe in Catalogo Biblioth. Bodleiana p. 475. *Mureti Annotationes in Petronii Arbitri Satyricon. Helenopoli* 1610. 8. memorantur: cuius catalogi fidem secutus videtur *Lazerius* in Vita *Mureti* T. IV. p. 564. Sed eas Annotationes non extare certum est. Errorem peperit Index intepretum, illi Editioni a *Goldasto* praepositus, ubi *Mureti* annotationes referuntur, non ut editae, sed ut aliquando edendae. *Goldastus* autem haud dubie respexit verba *Petri Danielis Praefat. ad Petronium: M. A. Muretus, vir undique doctissimus, quem audio ex vetustissimo et integerrimo Codice Petronii editionem absolutissimam publice parare.*

Plura

Plura *Mureti* Anecdota Romae latent cum in
Bibliotheca *Barberiniana*, tum in primis in illa Col-[xxix]
legii Romani Soc. Jesu, in quam major pars libro-
rum *Mureti* migravit; de quibus vide *Lazerium* l. c.
Unde ut a doctis Italis in lucem vōcentur, bonarum
literarum caussa optamus. Vale, erudite Lector, et
nobis fave.

[A. H. L. Heerenio de codice Vossiano percontanti
respondit RÜHNKENIUS :]

QUOD de Eclogarum codice quaeris, nullus unquam fuit in Bibliotheca Vossiana. Nam *P. Colomesius*, qui confecit indicem Vossianorum MSS. in Anglia editum, aut *Stobaei Eclogas ab editis discrepantes* appellavit supplementa ex cod. [xliii] Antonini Augustini, quae sunt in Vossiana, aut oculos habuit alium praeclarum codicem Vossianum, Excerpta ex Stobaei Florilegio complectentem. Qui codex, cum obscure, vel potius inepte, indicatus esset in *catalogo Leidensi p. 399.* vir summus, *L. C. Valckenarius* operae pretium duxit, accuratisimam ejus descriptionem dare in Diatrib. in Eurip. c. 19. p. 198.—

[Heeren. in notitia Codd. MSS. Ecl.

J. Stobaei. xli,ii.]

VIRO

VIRO ILLUSTRI
JOSEPHO DE RETZER,
S. P. D.
DAVID RUHNKENIUS.

ETSI praeclara opera, quam *Balbo*, ex inferis ad vitam revocato, navasti, omnibus venerum Latinarum studiosis gratissima accidit, nemini tamen gratiior, quam mihi, ejusdem laboris in *Mureto* edendo socio et consorti. Quo maiores Tibi gratias pro munere pulcherrimo ago, et me Tibi plane devictum esse fateor. In carminum Balbinorum lectione cum me multa vitia, quae ex superioribus Edd. in hanc novam, Te invito, irrepserant, non mediocriter turbarent, librum legendum et corrigendum dedi *Laurentio Santenio*, cui haec aetas vix parem babet in Latinis poëtis tractandis. Sic natae sunt exquisitissimæ in Balbum animadversiones, quas, mea sententia, recte feceris, si ad communem utilitatem protuleris, et, tanquam appendicem, Balbi operibus subjeceris. Video quidem plerosque errores in fine Tomi II. esse sublatos. Sed Santenianae correctiones doctrinam habent utilem futuris poëtis. Vale, vir illustris, et quod [146] facis, litteras nostras ornare perge. Dab. Lugd. Bat. d. 20. Jul. 1792.

[Ex comment. Soc. Philol. Lips. II, 145, 6. 11]

[*Viro doctissimo, Joanni Schweighausero, de quibus-dam emendationibus in Polybium per literas disse-renti, rescripsit RUHNKENIUS:]*

RECTE suspicatus es, Emendationes, per Wytt-enbachium ad Te missas, non esse a Scaligero profectas. Ego, hac dubitatione injecta, libri scripturam cum manu Scaligeri, quae in multis Bibliothecae nostrae libris est, accuratius comparans, non parum discriminis vidi: sed, cuius manus sit, ignoror; [xvi] certe non est Isaaci Vossii, qui librum olim possedit. Verae autem ipsius Scaligeri Emendationes, ab Abrahamo Gronovio laudatae, quo pervenerint, tandem indagavi. In Catalogo Bibliothecae Abr. Gronovii p. 18. haec leguntur: *Polybius graece et latine. Basileae 1549. cum Annot. MSS. Legatum Josephi Scaligeri.* Quod exemplum ex Biblioteca Heinsiana ad Gronovios transiisse, intelligitur ex Catalogo Bibliothecae Heinsianae p. 284. *Polybius Gr. et Lat. Basil. 1549. Olim Josephi Scaligeri, cuius Notis MSS. in margine passim refertus est.* Deinde Danielis Heinsii, qui et sua manu varia addidit. Jam cum ex Bibliopola, qui Gronovianam Bibliothecam vendidit, quaererem, quis illum Polybium emisset,

(2)

emisset, mihi indicavit Virum Clarissimum, Carolum
Segaar, Graecae Linguae Professorem in Academia
Trajectana. Quem si literis compellaveris, vix
dubito quin tibi copiam libri facturus sit. —————

[E. praeſ. ad T. V. xvi, xvii. Lips. 1792.]

F I N I S.

PRAEFATIO

AD

SCHELLERI LEXICON.

QUATUOR præstanti doctrina viri Lexicorum Latinorum curam, quae vehementer desiderabatur, aetate nostra suscepérunt, in iisque emendandis et augendis tanta cum laude versati sunt, ut, multorum judicio, nihil admodum aliis, quod agerent, reliquise viderentur. Primus Joannes Matthias Gesnerus, quid in hoc genere efficere posset, Basiliī Fabri Thesauro reficiendo et amplificando ostendit, et alijquanto post, majus opus aggressus, novum Latinae linguae Thesaurum construxit. Sub idem tempus Jacobus Facciolatus, cui Latinitatis scientia et Latine scribendi elegantia comparo paucos, antepono neminem, egregium Lexicon condere instituit, Aegidio Forcellino, quem ipse ad hoc studium formarat, adjutore usus: qui tandem solus, sed sub Facciolati auspiciis, opus perfecit. Adhuc haec erant. Duodecim annis interjectis, ad

eandem

PRAEFATIO AD

eandem Latinitatis recensionem ex disciplina Ernestina venit J. J. G. Schefferus, Latinarum literarum laude excellens, cuius libri, ad Grammaticam rationem pertinentes, non solum in Germania, sed etiam in Belgio vigent. Hi viri doctissimi tametsi superioris aetatis Lexica sic obruerunt, ut vix amplius appareant, tamen quicunque eorum libros excusserit accuratius, quantum iis ad perfectionem, quam in hoc genere expetimus, desit, facile animadvertat.

Primum in delectu scriptorum, unde verba et loquendi formae ducuntur, non mediocriter errant. Etenim cum inter omnes, quorum de his rebus iudicium est, satis constet, illibatam illam, et usam hoc nomine dignam Latinam linguam iis scriptoribus, qui usque ad Antoninorum tempora floruerunt,

[ii] contineri, nec eos terminos ultra esse proferendos, Lexicographi nostri, credo, veriti, ne lingua, si ex optimis tantum sumeretur, inopia laboraret, per omnes aetates vagati, quidquid Lexicis constipandis inserviret, arripuerunt, et prorsus, ut proverbio dicitur, de faece hauserunt. Ita tanquam idonei testes citantur Ammianus Marcellinus, Marcianus Capella, Sidonius Apollinaris, Cassiodorus, etc. id est, scriptores Latine balbutientes. Ventum est adeo ad Theologos Christianos, nunquam somniantes, fore aliquando, ut a se quoque symbolae ad Latinitatem probandam corrogarentur. Ac fuit nescio quis in istis, quorum diligentia Fabrianus Thesaurus ad hanc magnitudinem crevit, qui se pulchre de Latina

Latina lingua meritum speraret, si verba et verborum constructiones ex Tertulliano, quod is ceteris Theologis Latinis antiquior esset, in Lexicon referret. A cuius sententia, dici vix potest, quanto pere dissentiam. Sit Tertullianus quam velis eruditus, sit omnis peritus antiquitatis: nihil impedio: Latinitatis certe pessimum auctorem esse ajo et confirmo. At usus est sermone eo, quo tum omnes Afri Latine loquentes utebantur. Δωρίσθεν δὲ ἔξεστι, δοκῶ, τοῖς Δωρίέεσσι. Nę hoc quidem concesserim. Nam si talis Afrorum sermo fuit, cur, non dicam Appulejus et Arnobius, scriptores priscae elegantiae studiosi, sed Cyprianus, Augustinus, et alii ex eadem gente aliter locuti reperiuntur? Quid ergo? Fecit hic, quod ante eum arbitror fecisse neminem. Etenim cum in aliorum vel summa infantia tamen appareat voluntas et conatus bene loquendi, hic, neacio qua ingenii perversitate, cum melioribus loqui noluit, et sibimet ipse linguam finxit, duram, horridam, Latinisque inauditam; ut non mirum sit, per eum unum plura monstra in linguam Latinam, quam per omnes scriptores semibarbaros, esse invecta. Ecce tibi indicem atrum paucorum e multis verborum, quae viros doctos non puduit in Lexica recepissee. *Accendo* pro lanista, *captatela* pro captatio, *diminoro* pro diminuo, *extremissimus*, *inxorus*, *irremissibilis*, *libidinosus* gloriae pro cupidus gloriae, *linguatus*, *multinubentia* pro polygamia, *multirorantia*, *nascibilis*, *nolentia*, *nullificamen* pro

eadem maturiori aetati necessaria est ad eruditionis copiam et varietatem parandam. Quodsi forte dicas, eam aetatem, quae eruditionem venatur, satis per se sapere, nec tali praesidio indigere, fateare tamen necesse est, ea, quae diversae formae et aetatis sint, secerni et separatim tradi debere, non, ut vulgo sit, vetera cum recentibus, recta cum pravis misceri. Quis enim nescit, tirones, quibus Lexicon, omnia promiscue complexum, in manibus sit, cum quid Latine scribere conantur, permulta vitiosa temere arripere, et semel arrepta per omnem vitam tenere, nec boni magistri admonitione, aut libellis, qui de Barbarismis scripti sunt, facile elui sordes, tam mature contractas, et tam alte haerentes. Quo magis necessarium videtur, fontem, unde ista labes tam late dimanavit, obstruere, id est, juventuti ad humanitatem informanda Lexicon tradere, quod, sentina exhausta, solum Latinitatis florem habeat, et cum ad classicos scriptores intelligendos, tum ad bene scribendum satis adjumenti praestare videatur. Paulo ante Lexicographos in eo reprehendimus, quod iis, quibus nulla testimonii dictio est, testibus utantur. At quis credat, ab iisdem etiam tanquam fide dignos testes citari scriptores commentitios, aut per lusum jocumque fictos? Sic bona fide laudant Supplementa Plautina, quae sunt Codri Urcei et aliorum recentiorum: Ciceronis epistolas ad M. Brutum, et Bruti ad Ciceronem, quas ab homine scholastico confictas esse, Jacobus Tunstallus et

Jere-

PRAEFATIO AD

Jeremias Marklandus tam perspicuis argumentis demonstrarunt, ut nihil dubitationis relinquerent: Cornelii Galli elegias, dudum Criticorum obelo confixas; Messalam denique Corvinum de progenie Augusti, sive verius ex aetate barbara nugatorem. Sed multo mirabilius est, in praestantissimis etiam Lexicis locum datum esse vocabulis, quae nullius, ne barbari quidem scriptoris, auctoritate nitantur. Ea quis primus in Lexica intruserit, nec tanti est scire, nec quaerere vacat. Suspicor tamen, profecta esse vel a Calepino, vel a mercenariis homi-
 [iv.]nibus, qui Calepinum accessione undecunque corrasa amplificarunt. Hujus notae sunt *abdimentum, accessor, amasia, aversator, caespito, captabundus, defloro, demadeo, incertitudo, incurabilis, inductor, intergredior, mungo, alia.* Quae in Lexicis ponere, et simul fateri, nullo in scriptore esse reperta, quid aliud est, nisi lectorem ludere et frustrari? Satis de scriptorum delectu, a Lexicographis neglecto.

Alterum, quod in iis requirimus, hoc est, Ex quo, discussis ignorantiae tenebris, initium factum erat classicorum scriptorum in lucem revocandorum, omnis Criticorum cura eo conversa est, ut iis misere foedatis ac depravatis pristina integritas restituatur. Ex quo consilio quam immensa vis criticarum observationum nata sit, quis est, qui ignoret? Jam nemo speret futurum, ut ante Latinae linguae Lexicon justum et omnibus numeris expletum habeamus, quam melior pars critici apparatus,
 quem

quem diximus, eo sit perite et scienter collata. Gessnerus quidem Criticorum commentarios excussit aliis diligentius. Veruntamen, incredibile dictu est, quantum per festinationem, vel longi laboris taedium praetermisserit. Schellerum excusatum habet fortunae locique conditio. Is enim dignus, si quis alius, cuius eruditio majore theatro spectaretur, literas tenui mercede docet in urbe Marti quam Musis aptiore. Non item excusandi sunt Facciolatus et Forcellinus, quorum utrique publicae privataeque Bibliothecae Patavii patebant.

Denique Lexicorum conditores nulla in re peritioribus minus satisfecerunt, quam in significationibus πολυσήμων digerendis et ordine tradendis. Gessnerus, ut hoc iterum utar, unam alteramve notionem commemorasse satis habens, statim exempla, nullo discrimine, velut in saccum fundit, lectori hujus farraginis secernendae curam delegans. Ita quod facillimum est, sibi agendum sumsit, quod difficillimum, aliis reliquit. At vero primus omnium Facciolatus praeclare ostendit, quo et ordine et modo multiplices vocum significationes a nativa et propria per varios gradus ducerentur. In qua distincta et bene digesta notionum explicatione, si verum quaerimus, posita sunt omnia. Eandem rationem, a Facciolato acceptam, Forcellinus tenuit, et utrumque imitatus Schellerus, subtilius et prorsus ad tenue elimavit. Quo magis miror, nullam Facciolati, cui tantum debeat, mentionem ab eo factam esse.

Reli-

Reliquum est, ut de Schelleri Lexico, ejusque in
Belgio repetitione sigillatim dicamus. Dudum
homines eruditи vota fecerant, ut Samuelis Pitisci
Lexicon, multis partibus vitiosum, quod nimium
diu scholas Belgicas tenuit, puerorum manibus ex-
[v] cuteretur. Sed nullum aliud, quod ei substituere-
tur, exstabat. Tandem, ubi Schellerianum prodiit,
librariis auctor fui, ut illud, correctione quadam
adhibita, cum versione Belgica repeterent. Ab his,
nescio quid commendationis libro ex nomine meo
sperantibus, etiam atque etiam rogatus, ut ipse
editioni praesem, alienum ab hac provincia ani-
mum ostendi. Inglorium enim judicabam laborem,
qui in tali opere, et eo quidem alieno, recensendo
consumeretur, praesertim cum alia, quibus major
laus parari posset, instituta haberem. Postea tamen
et utilitatis publicae cogitatio, et recens exemplum
Ernesti, similem operam Hedericiano Lexico Graeco
navantis, fecerunt, ut recensionis curam mihi paterer
imponi. In qua, quid egerim, breviter narrabo.
Schellerus etsi in primis, ut debuit, Latinitatis ratio-
nem habuit, miro tamen consilio magnam vim
Historiae, Geographiae, Mythologiae, et aliarum
rerum Lexico suo infersit, credo, ut tirones Lexicon
quoddam καθολικόν, vel bibliothecam scholasticam,
uno libro comprehensam, haberent. Ex quo in
quantam, et puerorum manibus vix tractandam,
molem iste πανδέκτης excreverit, facile est ad in-
telligendum. Nos autem, nil nisi Latinitati Lexi-
con

con requirētes, ista, tanquam aliena, extrusimus omnia, magis rationi consentaneum existimantes, Historiam Romanam a pueris disci ex Eutropio, Geographiam ex libello Cellariano, Mythologiam ex Dammiano, aut similibus, quam sic divulsa et per Lexicon sparsa cognosci. Ex Mythologia tamen ea deorum vocabula, quibus res quaedam apud Romanos nuncupatae sunt, retinuimus, velut *Acheron* pro inferis, *Bacchus* pro vino, *Ceres* pro frugibus, *Hyperion* pro sole, *Mars* pro bello, *Minerva* pro Ingenio, *Venus* pro libidine. Deinde funditus sustulimus omnia dubia, incerta, falsa, adulterina. Quod in multis singulari solertia fecit Schellerus, id quoque, ut opinor, in omnibus, si major ei bonorum librorum copia fuisset, facturus. Postremo, cum, ut supra diximus, Lexicōn, in quo labentis etiam sermonis Latini ratio habeatur, haud paullo plus damni, quam commodi, afferat juventuti, totam hanc faecem ejecimus, nulli omnino voci, nisi quae proba, et vere Latina sit, locūm concedentes. Sic tandem tirones Lexicon habebunt, quod sine erroris periculo consulant, et unde nihil discant, quod, doctiores facti, dediscerē velint.

Hic praeftationis finem facere possemus. Sed ut intelligatur, Lexicographos non temere a nobis esse in multis reprehensos, age, brevi animadversioni specimine reprehensionē nostram confirmemus.

Adeptus. Multa quidem loca, quibus passiva hujus participii significatio confirmetur, in Lexicis [vi] affe-

afferuntur. Sed pleraque suspecta esse, bene judicat vir melioris Latinitatis peritissimus, Hieronymus Lagomarsinus ad Julii Pogiani Epist. T. IV. p. 167. Quod autem a Schellero dicitur, in Cicerone de Senect. 3. omnes fere codices habere, *eandem accusant adeptam*, id longe secus est. Nam idem Lagomarsinus, quo nemo plures Ciceronis codd. et editiones excussum, in iis magno consensu *adepti* legi testatur. Certior passiva vis est in Sallustio Cat. 7. & Jug. 101. ubi vide Cortium.

Adhibeo non est utor, ut in Lexicis, quae optimā putantur, traditur; sed *admoveo*, *advoco*, *assumo*. Ex quo intelligitur, nostros homines singulis prope paginis dicentes, *adhibere vocem*, *adhibere loquendi formulam*, parum Latine loqui.

Aēr, ut Graecum ἄνης (Erotianus Lexico Hippocr. in v.) ut cognatum *aura*, ut Belgicum *Lucht*, interdum de odore dicitur. Lucan. IV. 437. *odoratae metuentes aēra pennae*. X. 167. *externa nec perdidit aēra terra*. ubi vide Burmannum. Hanc vocis potestatem velut dubitans Facciolatus retulit, Schellerus prorsus omisit.

Annus saepe est annus proventus, *annona*. Petronius Fragm. p. 682. *Grandine qui segetes et totum perdidit annum*. Lucan III. 70. *Effusis magnum Libye tulit imbris annum*. ubi vide Oudendorpium. Nihil de hac significatione, poëtis usitata, apud Schellerum.

Canifico.

Canifico. Huic verbo eleganter composito locus dandus erat in Lexicis. Vetus poëta apud Atilium p. 2691. 40. *Nec mare canificat, nec agit freta caerulea.* Sic legendum.

Casse. Hoc vocabulum, tanquam probum, pro *frustra*, affertur ex Livii XXIV. 26. loco corruptissimo, qui Gronovii et aliorum interpretum ingenia vehementer torsit: *aversis auribus animisque, casse ne tempus tereretur, ferrum quosdam expedientes cernebat.* Repone, quod sententiae vis postulat: *aversis auribus animisque, quasi tempus tereret, ferrum,* etc. Quasi ubi semel in *casse* abiisset, reliqua interpolata sunt, ut qualiscunque sensus efficeretur. Et quasi tam facile in *casse* mutatum est, quam apud eundem XXV. 3. *quassae naves in cassae naves,* praesertim si corruptela orta est tum, cum adhuc in Livio *quase* pro *quasi* legebatur. Hanc enim orthographiam Livio propriam fuisse, testis est Quintilianus I. 7. p. 44. *Quassei* pro *quasi* saepe in lapidibus antiquis legi, docet Mazochius de Campan. Amphith. p. 153. Certe *casse*, unde malepedem intulit, abeat.

Commodo. Jure negat Facciolatus Anim. crit. in Lexica p. 127. *commodare* a bonis scriptoribus usurpatum esse de pecunia, aliisque rebus, quae non redundunt eadem, et Plauti, Ciceronisque loca, quae praeter alios Burmannus attulit ad Phaedrum I. 17. 3. perperam huc trahi docet. Quam animadversionem, in ejusdem Lexico repetitam, tar-

metsi Schellerus legerat, tamen *commodare* sic accepit in Livio XXIII. 48. *ut reipublicae, ex qua crevissent, ad tempus commodarent.* At Dukerus pulchre vedit, hic quoque significare, ut reipublicae commodo consulerent.

Compleo, conficio. Caesar de B. C. III. 46. *his rebus completis, legiones reduci jussit.* Sic Lexica nostra. At Marklandus Explicat. Veter. Auct. p. 273. scribit: *his rebus confectis.* quod postulat perpetua Caesaris consuetudo.

Concurro. Exquisitior loquendi forma, *os concurredit,* in qua Burmannus ad Quinctil. XI. 3. p. 1025. haerebat, a Schellero minus recte iratis tribuitur, et *labra commordentur* explicatur. Rectius formulae vim tenuerunt Gesnerus ad Quinctil. X. 7. p. 528. et Facciolatus Anim. crit. in Lexica p. 134.

Cum. Nullo in Lexico annotatum reperi, quod M. A. Muretus pulchre monuit ad Catull. p. 864. praepositionem *cum* habere vim indignationis significandae. Plautus Epid. I. 1. 33. *Abi in malam rem maximam a me cum istac conditione.* Mostell. II. 2. 33. *Dii te deaeque omnes faxint cum isto omni.* Livius V. 27. *scelestus ipse cum scelesto munere venisti.*

Dexteritas. Videndum est, an hoc vocabulum, sicut Graecum δεξιότης, recte tribuatur ei, qui apte et solerter agit omnia. Evidem, cum nullum hujus potestatis exemplum apud bonos scriptores repere-
rim, prope adducor, ut credam, Latinorum usum
dex-

dexteritas ad hanc unam partem flexisse, ut significaret *ingenium*, vel *artem ad promerendam omnium voluntatem*: quibus verbis Suetonius Tit. 1. eandem virtutem expressit. Livius XXVIII. 18. *Tanta autem inerat comitas Scipioni, atque ad omnia naturalis ingenii dexteritas, ut non Syphacem modo, barbarum insuetumque moribus Romanis, sed hostem etiam infestissimum, facunde alloquendo sibi conciliaret.* ubi mox, variata oratione, *dexteritatem* vocat *artem ad conciliandos animos*. Saepe igitur cum *comitas* et *humanitas* conjungitur.

Erroneus. Hanc vocem iis, qui nunc Latine scri-[viii] bunt, valde tritam, unus e bonis scriptoribus habet Columella VII. 12. *Maxime autem debent in custodia vigilaces conspici, nec erronei, sed assidui.* Quid? si hic quoque cum melioribus scripserit: *nec errores, sed assidui.*

Exarmo, dentibus et ungibus spolio, mansuetum reddo. Hic laudandus erat Manilius IV. 235. ex verissima Bentleji emendatione: *Exarmare tigres, rabiemque auferre leoni.* Sic etiam in libri margine corrigebat Hemsterhufius, miratus, Scaligerum, qui verbi *exarmare* elegantiam recte teneret, tamen vulgatum *exorare* praeserre potuisse.

Excussabilis. Monstrum vocis, tanto minus in Lexica recipiendum, quod non ex editione aliqua veteri, sed ex mera Scaligeri conjectura obtrusum est Manilio II. 593. ubi Bentlejus omnium librorum

lectio-

lectionem restituit: *Quatum onus iavidiae non excusabile terris?*

Exoro. Nova et insolens vis huic verbo tribuitur ex Justino IX. 7. ut *Philippus aegre sit a filii caede amicorum precibus exoratus*, i. e. deterritus a filii caede. At si viri docti Variantes apud A. Gronovium inspexissent, vera lectio *revocatus*, quam vel sine Codicibus assequi facile erat, in eorum oculos incurrisset.

Expanditor. Plinius Paneg. 30. *Vagus ille expanditor amnis.* Quid caussae esse dicam; quare tam barbara vox in Lexicis relictā sit, cum in bonis libris recte legatur: *Vagus ille, cum expanditur, amnis.* Vide Swarzium ad h. l.

Exvelo. Propert. III. 13. 3. *Uti mihi praetextae pudor exrelatus amictu.* Sic a Scaligero editum est contra libros veteres, in quorum plerisque legitur, *est relatus*, quod nec ipsum explicari potest. Ego cum Laur. Santenio, viro in poëtis Latinis excellenter versato, non dubitarim legere: *Uti mihi praetextae pudor exsinuatus amictu.* Quod liquido confirmat imitatio incerti poëtae Anthol. Lat. T. I. p. 700. *Huic dum virgineus pudor exsinuatur amictu.* Certe *exvelo* e Latii finibus proscribendum.

Facio. Hic frustra quaesivi formulam Comicis usitatam, *factum alicui velle*, pro bene velle, favere.

[ix] Terent. Adelph. V. 7. 21. *cum te video nostrae familiæ Tam ex animo factum velle.* Vim formulae explanarunt

planarunt Casaubonus ad Appulej. Apolog. p. 166. Salmasius ad Tertullian. Pall. p. 120. in primis Gronovius ad Gell. VII. 3. quem si Schellerus adhibuisset, non, opinor, in Terentio *factum* pro facere positum v. *Volo* dixisset.

Fero. Neque hic, neque in vocibus *dico*, *nego*, *trado*, *voco*, ullam reperi explicationem poëticæ rationis, qua *feror esse*, vel simpliciter *feror*, *pro sum*, et *negor esse*, vel simpliciter *negor*, *pro non sum* usurpatur. Eam loquendi formam multis exemplis planam fecit Marklandus ad Stat. Sylv. V. 1. 33.

• **Frui** in re amorum dicuntur, qui libidinem suam explet. Terent. Heaut. II. 3. 104. *datur*. *fruare*, *dum licet*. Vide Dukerum ad Florum IV. 11. 4. Par ratio est verbi *potiri*, quod exemplis illustrat Burmannus Secundus ad Anthol. Lat. T. 1. p. 273. De hac utriusque verbi potestate tacent Lexicographi.

Gratia. Vere monet Lagomarsinus ad Pogiani Epist. T. III. p. 305. Latinos semper dicere, *gratias agere*, at *gratiā referre*, *gratiā habere*, nisi si quando *referre* aut *habere* cum *agere* conjungitur, recteque adeo Lambinum in Cicerone Phil. III. 15. *pro gratiae referantur* scribere *gratia referatur*. Sic etiam Bentlejus in Terentio Andr. IV. 4. 31. *pro Dis pol habeo gratias* e MSS. edidit *gratiā*.

Humo. Piget me inanium in hoc verbo argutiarum, quas Schellerus jam bis prolatas in Praecept. stili

stili p. 761. et in observ. p. 312. hic rursus inculcavit. Negat vir doctissimus, etymon premens, *humare*, quod proprie est humo tegere, pro cremare dici. At Cicero et Nepos ajunt. Lutatius quoque ad Stat. Theb. IX. 299. *inhumatus* de non cremato accipit. Sed V.C. nesciebat fortasse, Latinos ita loqui imitatione Graecorum, quos inde ab Homero Od. M. 12. θάπτειν, quod est *humo tegere*, pro *cremare* frequentasse, vi exemplorum demonstrarunt T. Hemsterhusius ad Xenophont. Ephes. in Miscell. Observ. Vol. V. T. 1. p. 21. et P. Wesselingius ad Diodor, Sic. III. 55.

In. In hac praepositione illustranda fugit Lexicographorum diligentiam vis ea, qua pro instar ponitur. Anthol. Lat. T. I. p. 271. *Dicitur in nitidum procubuisse bovem.* Sic saepe Appulejus, ad [x] cuius L. III. p. 191. plura Oudendorpius. Eodem modo Graeci, non optimi illi quidem, sed certe satis boni loquebantur. Philostrat. de Vit. Sophist. II. 12. p. 593. ἐς λέοντα θυμοῦται, καὶ ἐς σῦν ὀρκύει.

Inconciinitas affertur ex Suetonio Aug. 86. *vitatis sententiarum ineptiis, et inconciinitate.* At *cincinnitate* e MSS. quibus consentit Codex Santenii nostri, legunt Ernestus et Oudendorpius. Qua lectione nihil verius.

Indubitatem. Hoc adverbium tribuitur Vellejo II. 60. Si Schellerus meam editionem inspexisset, in ea reperisset alia omnia.

Infirmus aliquando est timidus, et quoniam, ut
ex

ex infirmitate metus, sic ex metu religio, sive supersticio nascitur, etiam superstitosus, δεισιδαλμων. Cujus potestatis explicationem in Lexicis desideramus. Horat. Serm. I. 9. 70. *nulla mihi, inquam, Relligio est. At mi: sum paulo infirmior.* Sic *imbecillus animus* dicitur a Cicerone de Divinat. II. 39. Apud Graecos frequens hoc sensu ἀσθενής, apud Gallos *des esprits foibles*.

Intentio. Plinius Paneg. 78. *haec nempe intentio tua, ut libertatem revoces.* Hic intentionem Schellerus explicat studium aut voluntatem. Bene, *studium, secus, voluntatem.* Haec enim vox semper ab idoneis scriptoribus de contentione et singulari studio, nunquam de consilio et voluntate, dicitur. Vide Swarzium ad Plin. I. c. et Facciolatum Anim. crit. in Lexica p. 240.

Lampada. Expungenda e Lexicis esse, quae pro forma *lampada* afferuntur, facile intelligat, qui Bentlejum ad Manil. I. § 59. in consilium vocarit. Ceterum Santenius noster Manilii versum felicius, quam Bentlejus, sic sanavit: *succedit, iniquo Divisum spatio, quod terna lampade dispar Conspicitur paribus.*

Liber. Cicero de Orat. II. 62. *quartum genus, obscenitas, non solum non foro digna, sed vix convivio liberorum.* Hic *liberorum*, tanquam alienum, Ernestus delet, Schellerus mutat in *Lupercorum*: ut satis appareat, neutrum vocis vim cepisse. *Liber* est libere scortans, potans, dissolutus, perditus. Ipse Cicero Fragment. p. 1103. *convocata de hortulis*

stili p. 761. et in observ. p. 312. hic rursus inculcavit. Negat vir doctissimus, etymon premens, *humare*, quod proprie est humo tegere, pro cremare dici. At Cicero et Nepos ajunt. Lutatius quoque ad Stat. Theb. IX. 299. *inhumatus* de non cremato accipit. Sed V.C. nesciebat fortasse, Latinos ita loqui imitatione Graecorum, quos inde ab Homero Od. M. 12. θάπτειν, quod est *humo tegere*, pro *cremare* frequentasse, vi exemplorum demonstrarunt T. Hesterhusius ad Xenophont. Ephes. in Miscell. Observ. Vol. V. T. 1. p. 21. et P. Wesselingius ad Diodor. Sic. III. 55.

In. In hac praepositione illustranda fugit Lexicographorum diligentiam vis ea, qua pro instar ponitur. Anthol. Lat. T. I. p. 271. *Dicitur in nitidum procubuisse bovem.* Sic saepe Appulejus, ad

[x] cuius L. III. p. 191. plura Oudendorpius. Eodem modo Graeci, non optimi illi quidem, sed certe satis boni loquebantur. Philostrat. de Vit. Sophist. II. 12. p. 593. ἐς λέοντα θυμοῦται, καὶ ἐς σῦν ὀρμῆ.

Inconciinitas affertur ex Suetonio Aug. 86. *vitatis sententiarum ineptiis, et inconciinitate.* At *cincinnitate* e MSS. quibus consentit Codex Santenii nostri, legunt Ernestus et Oudendorpius. Qua lectione nihil verius.

Indubitate. Hoc adverbium tribuitur Vellejo II. 60. Si Schellerus meam editionem inspexisset, in ea reperisset alia omnia.

Infirmus aliquando est timidus, et quoniam, ut
ex

catur *motibus*. Perperam. Nam *molimentis legendum esse*, in annotationibus nostris docuimus.

Modicellus. Apage vocem insolentem, quae nunquam legitur, nisi in mendoso loco Suetonii Neron. 45. ubi Oudendorpius, bonos libros secutus, bene edidit: *decubuit super lectum, modica culcita instratum*. Quem Ernestus in posteriore editione imitatus est.

Nescio a Poëtis exquisite usurpatum pro non sentio. Quae verbi vis Lexicographos fugit. Lucan. VII. 173. *sua quisque pericula nescit*. ubi vide Burmannum.

Nox pro clamore nocturno sumitur. in Propertio, IV. 8. 60. *Omnis et insana semita nocte sonat*. Mirabile est, aliquem potuisse ad tam inauditam vocis notionem confugere, cum in promptu esset verissima lectio, Passeratii ingenio reperta: *Omnis et insana semita voce sonat*.

Nuptus. Nemo, qui eruditam animadversionem Drakenborchii ad Liv. I. 49. legerit, dubitare potest, [xii] quin rectum sit, *nuptum dare, collocare, pravum, nuptui dare, collocare*. Cur igitur vijiosa forma in Lexicis repetitur?

Numerus. Jure hic requiras notionem, poëtis usitatam, qua *numeri pro astronomia* ponuntur. Lucanus I. 640. *quom non stellarum Aegyptia Memphis Aequaret visu, numerisque moventibus astra*. Cujus loci sententia omnes interpretes sefellit. *Numeros moventes astra intellige astronomiam, quae astrorum motus ad calculos vocat, eorum motus*

pertineret, penitus neglexerunt, nec cognovisse videntur, quod de summorum virorum sententia in Ti. Hemsterhusii Elogio p. 43. diximus, *Latinam linguam Graecae sic aptam et nquam esse, ut, qui alteram ab altera distrahat ac divellat, animi et corporis discidium inducere videatur.* Sed hic locus latius patet, quam ut paucis explicari possit.

Pellex. Ovidius Her. XIV. 95. *Illa Jovis magni pellex metuenda sorori.* Schellerus non audet de-[xi] cernere, utrum *pellex* cum *Jovis*, an cum *sorori* conjungendum sit. Sed dudum Oudendorpius ad Sueton. Caesar. 49. sic locum construendum esse docuit: *Illa pellex metuenda Junoni, sorori Jovis magni.*

Pendeo. Hic praetermissa est significatio, qua, quae flaccida sunt et deficiunt, *pendere* dicuntur. Ovid. Met. XV. 231. *fluidos pendere lucertos.* Juvenal. Sat. X. 193. *Pendentesque genas et aniles aspice rugas.* Plinius H. N. XIV. 22. *Hinc pallor, et genae pendulae.*

Pereo. Notissimum est comicum *perii* in desperatione. Non item Lexicographis notum est, tanquam interjectio mirantis, aut dolentis, aut indignantis, eandem vim habens, quam Graecum $\tau\delta\delta\epsilon\pi\alpha$, et Latinum *malum*. Terent. Heaut. II. 1. 8. *Perii! is mihi, ubi adbibit plus paulo, sua quae narrat facinora!* Hanc rationem primus bene explicuit Brunckius, vir elegantissimus, ad Aristophan. Lysistr. 921.

Perinde.

tradit. De hoc loquendi genere, quo quis facere dicitur, quod factum narrat, pulcherrima est animadversio Hemsterhusii ad Thomam Mag. p. 187. hunc etiam Lucani locum ceteris, quos laudavit, addituri, ut ipsum mihi narrare memini, si suum officium fecisset memoria. Ex eadem ratione explicandus est Ovidius Fast. III. 112. *Non illi coelo labentia signa movebant; Sed sua.* item Cinna Anthol. Lat. T. I. p. 441. *carmina, quis ignes movimus aërios.* Neutro loco interpretes vim verbi *moveare* satis ceperunt. Huc etiam pertinet Anthol. Lat. T. I. p. 51. *Uranie numeris scrutatur munera mundi.* ubi, ut id in transitu dicam, Burmannus Secundus *munera* minus bene in *moenia* mutabat. Nam Cicero quoque mundum *munus* vocat, Tuscul. Disput. I. 29. de Nat. Deor. I. 8. II. 35. translatione sumta ab aedificiis publicis, magnificis et vi-sendis, quae Romanorum consuetudo *munera* appellabat. Vide Ernestum Clav. Cic. V. *Munus.*

Offendo. Schellerus, vulgarem interpretationem in Nepotis Cim. 4. secutus, *offensum fortuna* accipit de infelice. Multo verius is, qui tam praeclare de Nepote meritus est, J. M. Heusingerus explicat *casu abvium, fortuitu oblatum.*

Parvus. Hic requirimus explicationem Graecismi, quo *minor* pro *victus* ponitur, ut *ηιλων* apud Graecos. Horat. I. Ep. 10. 35. *Minor in certamine longo.* Sed Lexicographi nostri Graecorum cum Latinis comparationem, quasi nihil ad rem per-

pertineret, penitus neglexerunt, nec cognovisse videntur, quod de summorum virorum sententia in Ti. Hemsterhusii Elogio p. 43. diximus, *Latinam linguam Graecae sic aptam et nquam esse, ut, qui alteram ab altera distrahat ac divellat, animi et corporis discidium inducere videatur.* Sed hic locus latius patet, quam ut paucis explicari possit.

Pellex. Ovidius Her. XIV. 95. *Illa Jovis magni pellex metuenda sorori.* Schellerus non audet de-[xi]cernere, utrum *pellex* cum *Jovis*, an cum *sorori* conjungendum sit. Sed dudum Oudendorpius ad Sueton. Caesar. 49. sic locum construendum esse docuit: *Illa pellex metuenda Junoni, sorori Jovis magni.*

Pendeo. Hic praetermissa est significatio, qua, quae flaccida sunt et deficiunt, *pendere* dicuntur. Ovid. Met. XV. 231. *fluidos pendere lacertos.* Juvenal. Sat. X. 193. *Pendentesque genas et aniles aspice rugas.* Plinius H. N. XIV. 22. *Hinc pallor, et genae pendulae.*

Pereo. Notissimum est comicum *perii* in desperatione. Non item Lexicographis notum est, tanquam interjectio mirantis, aut dolentis, aut indignantis, eandem vim habens, quam Graecum *τὸ δεῖνα*, et Latinum *malum*. Terent. Heaut. II. 1. 8. *Perii! is mihi, ubi adbibit plus paulo, sua quae narrat facinora!* Hanc rationem primus bene explicuit Brunckius, vir elegantissimus, ad Aristophan. Lysistr. 921.

Perinde.

72. *tu protinus, unde Divitias aerisque struam, dic, augur, acervos.*

Solvo. Dubitat Schellerus, utrumne verba Ovidii Ep. X. 78. *esset morte soluta fides*, de fide praestita capienda sint, an de fide rupta. Non dubitasset, opinor, si Dukerum ad Florum I. 1. 19, de hac locutione egregie disputantem legisset.

Turbator. Livius II. 16. *cum pacis ipse auctor a turbatoribus belli premeretur.* Qua locutione offensus Gronovius, *auctoribus belli* legendum concidit. Gronovianam rationem probans Schellerus, tum non meminerat animadversionis eruditae, qua Ernestus Miscell. Lips. Vol. II. p. 496. docet, *turbatores belli* a Livio dici, qui turbis ciendis bellum commovent; eumque loquendi modum a Graeco fonte fluxisse. Nimirum ut apud Latinos *turbare*, sic *ταράττειν* apud Graecos est *turbando commovere* et simpliciter *concitare*. Ernestus uno defungitur loco Demosth. de Coron. p. 527. edit. Tayl. ὡς δ' ἄπαξ ἐν τούτων ἐγκλήματα καὶ πόλεμος πρὸς τὸν Ἀμφισσαῖον ταράχθη. Nos plura loca afferamus, ut haec forma tironibus crebritate exemplorum notior fiat. Plato Polit. VIII. p. 500. H. τούτων πάντων ἐνεκα τυράννῳ αἱ ἀνάγκη πόλεμον ταράττειν. Dio Cass. LXIX. p. 1154. τῷ μήτε τινὰ πόλεμον ταράξαι. Eandem vim etiam in aliis locutionibus habet. Sophocles Antig. 793. σὺ καὶ τόδε νεῖκος ἀνδρῶν ξύνειμον ἔχεις ταράξας. Euripid. Antiope apud Valckennar. Diatr. in Euripid. cap. 8. p. 80. *ταράσσων μηδὲν*

lectionem restituit: *Quamptum onus invidiae non ercusabile terris?*

Exoro. Nova et insolens vis huic verbo tribuitur ex Justino IX. 7. ut *Philippus aegre sit a filii caede amicorum precibus exoratus*, i. e. deterritus a filii caede. At si viri docti Variantes apud A. Gronovium inspexissent, vera lectio *revocatus*, quam vel sine Codicibus assequi facile erat, in eorum oculos incurriisset.

Expanditor. Plinius Paneg. 30. *Vagus ille expanditor amnis.* Quid caussae esse dicam; quare tam barbara vox in Lexicis relicta sit, cum in bonis libris recte legatur: *Vagus ille, cum expanditur, amnis.* Vide Swarzium ad h. l.

Exvelo. Propert. III. 13. 3. *Uti mihi praeextae pudor exvelatus amictu.* Sic a Scaligero editum est contra libros veteres, in quorum plerisque legitur, *est velatus*, quod nec ipsum explicari potest. Ego cum Laur. Santenio, viro in poëtis Latinis excellenter versato, non dubitarim legere: *Ut mihi praeextae pudor exsinuatus amictu.* Quod liquido confirmat imitatio incerti poëtae Anthol. Lat. T. I. p. 700. *Huic dum virginus pudor exsimiatur amictu.* Certe *exvelo* e Latii finibus proscribendum.

Facio. Hic frustra quaesivi formulam Comicis usitatam, *factum alicui velle*, pro bene velle, favere.

[ix] Terent. Adelph. V. 7. 21. *cum te video nostrae familliae Tam ex animo factum velle.* Vim formulae explanarunt

planarunt Casaubonus ad Appulej. Apolog. p. 166. Salmasius ad Tertullian. Pall. p. 120. in primis Gronovius ad Gell. VII. 3. quem si Schellerus adhibuisset, non, opinor, in Terentio *factum* pro facere positum v. *Volo* dixisset.

Fero. Neque hic, neque in vocibus *diço*, *nego*, *trado*, *voco*, ullam reperi explicationem poëticae rationis, qua *feror esse*, vel simpliciter *feror*, pro *sum*, et *negor esse*, vel simpleiter *negor*, pro *non sum* usurpat. Eam loquendi formam multis exemplis planam fecit Marklandus ad Stat. Sylv. V. 1. 33.

• **Frui** in re amorum dicuntur, qui libidinem suam explent. Terent. Heaut. II. 3. 104. *datur*. *fruare*, *dum licet*. Vide Dukerum ad Florum IV. 11. 4. Par ratio est verbi *potiri*, quod exemplis illustrat Burmannus Secundus ad Anthol. Lat. T. 1. p. 273. De hac utriusque verbi potestate tacent Lexicographi.

Gratia. Vere monet Lagomarsinus ad Pogiani Epist. T. III. p. 305. Latinos semper dicere, *gratias agere*, at *gratiā referre*, *gratiā habere*, nisi si quando *referre* aut *habere* cum *agere* conjungitur, recteque adeo Lambinum in Cicerone Phil. III. 15. pro *gratiae referantur* scribere *gratia referatur*. Sic etiam Bentlejus in Terentio Andr. IV. 4. 31. pro *Dis pol habeo gratias* e MSS. edidit *gratiā*.

Humo. Piget me inanum in hoc verbo argutiarum, quas Schellerus jam bis prolatas in Praecept. stili

CORRIGENDA.

legendum, Fundamenta; ii. 4. l. 1. Olympiodorus; 6. l. 18. Valentianum; 8. 15. 8 l. c. consuetudo, qua; 9. l. 1. impetravit; 10. o. l. 1. PROCOPIUS; 12. l. ult. misit; 13. l. 13. anno; 14. l. 1. riam,—; 18. l. 6. Ὀνειρος—13. Ὀνειρος; 18. l. 11. ἦ; 18. ὡ; 19. ἤ; 20. Ι. ζημιχος.

[C] P. 1. l. 7. beneficis; p. 7. l. 3. pro posses, Tum—f. posses; tum—ibid. l. 6. pro 398. f. 390. p. 8. l. 10. Virgil. l. 11. Censorin.

[F] P. 1. PRAEFATIO—transpone, De POSTULANDO, SIVE DE ADVOCATIS, in Titt. D. et Cod.

[H] P. 4. l. 13. pro μ. l. ix. Prioris editionis paginas, quae in cogitans omisi, novae hujus margini adscribat, velim, candidus lector.

PP. 6. 7. l. 4. a calce, affige, [7], [8]. PP. 8, 9, 10, 11, 12. 13, 16, 17, 18. l. 6. a calce, [9] [10] [11] [12] [13] [14] [17] [19]. PP. 14, 15, 19, 20, 23, 24. l. 7. a calce, [15] [16] [20] [24] [25] PP. 21, 22. l. 8. a calce, [22] [23].

[H] P. 21. l. 4. a calce, pro ort l. ortu. p. 25. l. 15. pro conver. l. conver—

[Φ] P. 10. l. 19. gratus; 12. 12. et 16. ἴσκα; 13. CAMILLI; 15. 10. duo,—λόγους; 16. 12. αὐτίβηνας; 17. 13. RUHNKENIUM; 19. 13. defendet; 29. 4. altera; 30. 9. ὑστερη; 37. 19. ὁς.

[L] P. 20. l. 14. τῶ; 21. 5. l. Platonis (p. 93) 32. Platonis (132) ibid. l. 6. insere (135); 25. 8. πὰρ ὁ; 13. ἴσα; 32. 5. λιθος; 9. τῶ;

[R] P. 5. l. 14. Eratosthenis.

[S] P. 2. l. 3. liceat; 10. l. induxit; 19. ὑστεραία; 3. l. 15. ἵπιδοσιν; 4. ἵπιδα.

[W] 1. l. 2. antiquitate; 2. l. 15. usus est; l. 20. dignis—3. l. 22. περιπολιστικὴ; 26. περιπολεις. 4. l. 11. Δακινία.

[Y] 5. l. 2. Μαγνήσα; 9. l. 3. νιός.

[Z] P. 1. in marg. dele, [5].

[A] P. 20. l. 16. 28; 23. l. 20. ᾧπ.—τούτ.—καὶ πόλ.; 24. ἴσκα; pro & reponere ubique et, et pro ξεν. etc.

INDEX

ex infirmitate metus, sic ex metu religio, sive supersticio nascitur, etiam superstitosus, δεισιδαλμων. Cujus potestatis explicationem in Lexicis desideramus. Horat. Serm. I. 9. 70. *nulla mihi, inquam, Relligio est. At mi: sum paulo infirmior.* Sic imbecillus animus dicitur a Cicerone de Divinat. II. 39. Apud Graecos frequens hoc sensu ἀσθενής, apud Gallos *des esprits foibles*.

Intentio. Plinius Paneg. 78. *haec nempe intentio tua, ut libertatem revokes.* Hic intentionem Schellerus explicat studium aut voluntatem. Bene, *studium, secus, voluntatem.* Haec enim vox semper ab idoneis scriptoribus de contentione et singulari studio, nunquam de consilio et voluntate, dicitur. Vide Swarzium ad Plin. l. c. et Facciolatum Anim. crit. in Lexica p. 240.

Lampada. Expungenda e Lexicis esse, quae pro forma *lampada* afferuntur, facile intelligat, qui Bentlejum ad Manil. I. § 59. in consilium vocarit. Ceterum Santenius noster Manilii versum felicius, quam Bentlejus, sic sanavit: *succedit, iniquo Divisum spatio, quod terna lampade dispar Conspicitur paribus.*

Liber. Cicero de Orat. II. 62. *quartum genus, obscenitas, non solum non foro digna, sed vix convivio liberorum.* Hic liberorum, tanquam alienum, Ernestus delet, Schellerus mutat in *Lupercorum*: ut satis appareat, neutrum vocis vim cepisse. *Liber* est libere scortans, potans, dissolutus, perditus. Ipse Cicero Fragment. p. 1103. *convocata de hortulis*

INDEX.

- Diogenes Laërtius, iv. 8. emend. M. 46; iv, 41. emend. O, 6.
 Diogenianus, L, 28, 9, 30, 1, 2, 3, 4.
 [Dionysii Thracis Lex. MS. ad Hesych. v. ἕγειν.]
 Draco, τρίποντα Praef. xx.
 Epigr. Gr. emend. W. 10.
 Eratosthenes emend. R, 5.
 Etymol. MS. Bibl. Reg. Paris.; Praef. xi. [Pro "lx." *lege*, ccix.
     et adde, adi. emend. R, 6. ἔρδη apud Ernest. Callim. cxxx. λελῆ
     λάσκω apud VALCK. ad Adon. p. 303.]
 Etymol. MS. Bibl. Ultraject. ibid.
 Etymol. MS. Leid. ibid [pro "ix." cxxix. et adde, Πελαιάδη apud
     Ernest. ad Callim. cccclii.]
 [Etymol. MS. olim D'ORVILL. v. Ἀσαζύλεων apud VALCK. ad
     Adon. p. 334. a. R. vindic.]
 Etymol. Mag. emend. M. 41. R, 5. quibus adjiciam; emend. O,
     lxxvi, xcix. P, 228; V, 12, 317.
 Eudemus, Lex. Rhet. MS. Paris. Praef. xx.
 Grammatici inediti, penes R. praef. xvii, viii. L, 7.
 Harmenopulus MS. ad Hesych. v. μέλον.
 Harpocratio emend. K, 31; addam, O, 41.
 Heliodorus, praef. 21, 2. Cf. VALCK. ad Herodot. 465, 14 b.
 Herenius Comment. MS. ad Aristot.; praef. xxi.
 Hermias in Platonem; praef. xxi. [l. 6. post "266." adde, apud Er-
     nest. ad Callim. Fr. xi:—apud VALCK. in Diatr. ad Eur. 157.]
 Hernippus, L, 17.
 Herodianus M8. praef. xx. L, 22.
 Herodorus, L, 25.
 Hesiод sec. Athenaeum κῆπος λάμος R, 4.
 Hesychii Epitomator, L, 11. 13. 16, 7. 23. 32, 3.
 Hesychii epistola ad Eulogium, L, 11, 13. 16.
 Hesychiani Lexici titulus L, 14: [in Praef. P. xxxii. dele αὐτὸν
     μητόν. ἀδαίκελον ἀδούτον.]
 Justinus emend. A, 14.
 Lex. MS. in Bibl. Regia; praef. xii. [adde—ἀπίως apud Ernest. ad
     Callim. ccccli. διωμένη ibid. li. κρῆτης ad Callim. h. in Jov. 8.
 Lex. Rhet. MS.: praef. xvi, vii. [adde, πικωτως apud Luxac. in
     Exerc. Acad. p. 82. παρ' ὑπωνομή κέρη apud Ernest. ad Callim.
     ccccvii. et sic digere, iτιβ. iτιστ. iτιτετ. P. xxix. pro αἰατων-
     τονίτων l. αἰατιτωνέτης; αἰθοτηράδας; αἱράδας; αἰτρατηδί; ἄφατος;
     et inserere in loco suo, βίτες.]
 Lex. Sangerm. MS.: praef. xviii, ix. [adde—et ἀλλοφάσην ἄρθρον
     ad Hesych.—leg. ἀκολούθωντε—386. αἴσαρη· in suo loco inserere,
     ἄγης apud T. H. ad Eur. Bacch. 651. in Musg. Ex. in Eur. 85:
     et distingue ΓΗΛΑΤΗΣ.]
 [Lex. vetus MS. apud VALCK. ad Adon. p. 316. v. ἴραχτ.]
 Libanius, K, 28; emend. O, 112.
 Livius emend. Cc. 11.

catur *motibus*. Perperam. Nam *molimentis legendum* esse, in annotationibus nostris docuimus.

Modicellus. Apage vocem insolentem, quae nusquam legitur, nisi in mendoso loco Suetonii Neron. 45. ubi Qudendorpius, bonos libros securus, bene, edidit: *decubuit super lectum, modica culcita instratum*. Quem Ernestus in posteriore editione imitatus est.

Nescio à Poëtis exquisite usurpatum pro non sentio. Quae verbi vis Lexicographos fugit, Lucan. VII. 173., *sua quisque pericula nescit*. ubi vide Burmannum.

Nox pro clamore nocturno sumitur in Propertio IV. 8. 60. *Omnis et insana semita nocte sonat*. Mirabile est, aliquem potuisse ad tam inauditam vocis notionem confugere, cum in promptu esset verissima lectio, Passeratii ingenio reperta: *Omnis et insana semita voce sonat*.

Nuptus. Nemo, qui eruditam animadversionem Drakenborchii ad Liv. I. 49. legerit, dubitare potest, [xii] quin rectum sit, *nupsum dare, collocare, pravum, nuptui dare, collocare*. Cur igitur viñiosa forma in Lexicis repetitur?

Numerus. Jure hic requiras notionem, poëtis usitatam, qua *numeri pro astronomia* ponuntur. Lucanus I. 640. *quam non stellarum Aegyptia Memphis Aequaret visu, numerisque moventibus astra*. Cujus loci sententia omnes interpretes fefellit. *Numeros moventes astra intellige astronomiam, quae, astrophorum motus ad calculos vocat, eorum motus*

INDEX.

201. emend. M, 39. ad Aves, 1354. emend. O, lxxxviii.
MS. Demosth. K, 40. [Schol. MS. ad *Æschin*is or. c. Ti-
march. penes T. H. apud Ernest. ad Callim. cccclvii.]
[MS. Diodysii Per. apud Ernest. ad Callim. cccxli,
ii. iii, iv, v, vi, vii, viii. ad *Orphica Geaneriana*, p.
411 bis.]
[MS. Dionysii Thracis, qui "ad verbum descriptis
Apollonium Dyscolum Grammatica inedita," apud
Ernest. ad Callim cccxv, ccccliv, v. cccclxi, T. H.]
MS. Cod. Paris. ad *Theocritum* apud VALCK.
ad Theogon. 991. emend. L, 19.
MS. Cod. Vossian. ad II. L, 20, 1. 24, 5. Cod. 2766.
Bibl. Regiae ad II. L, 22, 24, 5, Cod. Lips. ad II. 28.
MS. Gregor. Nazianz. apud Montfaucon. L, 28.
Platonis nuper editus, L, 21 (p. 93); 32 bis (pp. 138,
135.): in O, T, V, Dd, octies nobis occurrere recor-
damur; et in Gg, centum septuaginta et novies;
sex locis eum desideramus: plus minus quinqua-
gies addere licet; in Brancii Fragment. Soph-
bis; et totidem in Lex. Soph.
Scholion in Thucyd. emend. K, 10.
Sedenius, L, 17.
Siceliotae (Jo.) comment. MS. in Hermogenem; Praef. xxi.
Socrates, H, 15, 6, 7. 24.
Stobæi Eclogarum Codex Vossianus Σ. Cf. apud Koën. ad Greg.
113.
Suetonius emend. A, 16.
Suidas emend. K, 41. L, 20; *adjungam*, O, xlvi, lxxii, vi. lxxxiv.
o, 33. 40; not. R, 3, 4. emend. Gg, 167.
Symmachus, L, 17.
Syrianus; praef. xxi.
Terentius sermonem suum Romaniae consuetudini accommodat M,
47.
Theo; v. Didymus.
Timarchus in Homer. L, 22.
Trypho, περὶ τρόπων; praef. xx.
Tzetzes Scholiis MSS. praef. xxi.
Ulpianus in Demosth. emend. M, 56.
Xenoph. Hellen. K, 28. * [Vide Wyttensbach. ad Xenoph. inter-
selec. princ. Hist. Gr. p. 403. Mihi licet Plutarchi locum de
Theramene laudare levi negotio reformandum: Θηραμήν—sic
δυσγύμνας ὡς ξίνας, ΕΚ Κάτιον λιλούδηνται,—Vit. Niciae, p. 382. ed.
Froben. cf. Aristoph. Ran. 970.]
Zenob. emend. B, 6.
Zonaras Lexico MS. praef. xx.
Zosimus emend. A, 20 (a), cf. 16 (r).

INDEX

pertineret, penitus neglexerunt, nec cognovisse videtur, quod de summorum virorum sententia in Ti. Hemsterhusii Elogio p. 43. diximus, *Latinam linguam Graecae sic aptam et nquam esse, ut, qui alteram ab altera distrahat ac divellat, animi et corporis discidium inducere videatur.* Sed hic locus latius patet, quam ut paucis explicari possit.

Peller. Ovidius Her. XIV. 95. *Illa Jovis magni peller metuenda sorori.* Schellerus non audet de-[xi]cernere, utrum *peller* cum *Jovis*, an cum *sorori* conjungendum sit. Sed dudum Oudendorpius ad Sueton. Caesar. 49. sic locum construendum esse docuit: *Illa peller metuenda Junoni, sorori Jovis magni.*

Pendeo. Hic praetermissa est significatio, qua, quae flaccida sunt et deficiunt, *pendere* dicuntur. Ovid. Met. XV. 231. *fluidos pendere lacertos.* Juvenal. Sat. X. 193. *Pendentesque genas et aniles aspice rugas.* Plinius H. N. XIV. 22. *Hinc pallor, et genae pendulae.*

Pereo. Notissimum est comicum *perii* in desperatione. Non item Lexicographis notum est, tanquam interjectio mirantis, aut dolentis, aut indignantis, eandem vim habens, quam Graecum τὸ δεῖνα, et Latinum *malum*. Terent. Heaut. II. 1. 8. *Perii! is mihi, ubi adbibit plus paulo, sua quae narrat facinora!* Hanc rationem primus bene explicuit Brunckius, vir elegantissimus, ad Aristophan. Lysistr. 921.

Perinde.

INDEX.

- Santinius, μ, 12, 18. ρ. Δ, 14.
SCALIGERUS (Jos.) 1, 7, 23.
Schellerus, Δ, 2, 7, 8, 9, 10, 12, 15, 16, 17, 20, 21, 23.
Schottus, μ, 7, 8, 9, 12.
Schraderus, Y, 3. Δ, 22.
Thomasius (Jac.) μ, 10, 11, 12.
Tollius (Jac.) L, 7.
Toupius, praef. xxxvii, viii. xli, ii.
Tumermanus (J. A.) μ, 9.
Tunstallus, Δ, 5.
TYRWHITTUS, xli. lxi—viii.
VALCKENAERIUS, L, 13.
Valcarius (Henr.) Δ, 9 (I).
Velserus, μ, 7, 8, 9, 12.
Vir quidam doctissimus (f. Augustinus Staveren), I, 26.
Wesselius, A, 38 (I). Δ, 16.

INDEX

INDEX NOMINUM

ET

RERUM MEMORABILIA.

- A**DIFICANDI leges, H, 27, 8.
Avarōpia, S, 2. cf. *Schol. ad Plat.* 49, 201,
Apollonius Pergaeus, H, 24.
Archimedes, H, 23, 4, 5, 6, 7.
Archytas Tarentinus, H, 26.
Arithmetica, H, 22.
Askew, C, 18.
Astronomia, H, 22, 24—26.
BACO Verulamius, 20.
* Bencius (Fr.) μ, 14.
Bentink (Comes Guil.), 1, 18.
Boerhavius, H, 29.
Bossueti et Fenelonii eloquentia, 1, 22.
Brissonius (B.) R. curae commissus, C, 1.
Bullialdus (Ism.), H, 24.
Calepinus, Δ, 6.
Corvinus (Pseudo), Δ, 6.
Cornarii (Jan.) Eclogae; in priori Timaei editione ne semel quidem nominatae, Gg, 79 98. 115, 27, 49, 52, 75, 7. 219, 29, 53, 79. [Huic adde, *Alexandrum rhet.*, *Eustratum*, seu potius *Aspasium*, *Menandrum rhet.*]
Cornelius cum Sophocle, 1, 22.
Cotta (Joan.), Δ, 12.
Cujacius, F.
Democritus, H, 26.
DIONYSIA simpliciter, vel per eminentiam dicta, sunt *urbana* et *majora*, M, 10, 11. cf. Lenaeum.
Diophantus Alexandrinus, H, 23.
Doctor Umbriaticus, H, 18.
Euclides, 23.
Flaminius, μ, 12. Freeman, C, 13.
GALLA PLACIDIA nata Theodosio M. e Galla (*Justinae filia*) posteriore ejus uxore A, 16. cum Honorio in Italiam venit, 17. Eucherius nuptias ejus ambit 18, 23. Serenam Stilichonis conjugem esse necandam P. censuit, 20, 23. Alaricus P. obi-
† b dis

INDEX.

- dis loco secum reduxit 22. Aatalphus P. sibi despondit, 25. P. praecclare de Roma merita, ibid. P. uxorem Narbonae accepit, 29, 30. Cf. Gibbon. iii. 252, 3. Palatium Gothorum, 31. Theodosius P. filius, 33, 4. Aatalphus fraude cuiusdam Dobbii interiorit, 35. Singerichus in P. saevit, 36. P. Honorio reddit, 37. Constantius P. matrimonio decoratus, 39. Justa Grata Honoria in lucem a P. edita, 41. Valentinianus P. filius 43, 4. P. *Augustali* honore, Valentinianus *Nobilissimi* titulo, insignitus 45. iterum, ii. 5. Constantius e vita discedit, 46. memoria C. vetustis monumentis conservata, 48. P. Constantinopolin ad Theodosium faceassere jussit Honorius, ii. 4. H. debitum naturae reddidit, 5. Joannes sibi principatum arrogat 5. perit, 6. V. Caesarea veste ornatus, ibid. purpura indutus, renunciatusque *Augustus*, 7. Summa rerum ad P. redit. 8. P. ex perditis Honoriae moribus vulpus accepit, 14. Sepositis imperii curis ad conservandam religionis veritatem operam navavit, 15. anno 453. Romae acquievit, 16. Genealogia Valentiniani M. 18, 9.
Gallicae gentis eleganter sexus I, 17.
Gallus (Pseudo-) A, 6.
Glossae Herodoteae, L, 33, 4, εὐστολ.
Glossae Homericæ, Ἀβιο, L, 18. ἀδιάτει, 27. ἄστοι, ibid. ἄπτη, 23. ἐμφοῦδης, 21 : ἀπὸ βηλοῦ, 17 : ἀτ δοκάρας, 24 : Ἀρέας, 21 : βιβριθῆναι, 24 : δίνιοι Ἀρέος, 21, 2 ; ἐμπιντο, 24 : ινταυθοῖ, 24 : ἵπριψη, 19 [at uncinis versum exemit BENTLEIUS] : ειρδαλιόφρων, 18 : Οἰακι, 33 : πτῆξ, 23 : σφεδανῶν, 24, 5 : τίν δὲ μιν ἡ καρδ; αἴση, 20 : τυμποχῆπο, 23 : ὑπέρπιτε, ibid.
Grotii exemplar Stobæi Serm. K, 44.
Harpocrationis exemplar tritum manibus Xylandri, Sylburgii, Fabri, Heinsii, et Rutgersii, C, 4.
Heinecciana Juris historia a Rittero illustrata, C, 14.
Hipparchus, H, 25.
Hippocrates, H, 28, 9,
Horatius, I, 17.
Huettius, 23.
Humanitatis studia, H, 29.
Lanaea eadem fuerunt quae Anthesteria 8. et in Lenaeone sive Anthesterione celebrata sunt, 6—8. Πιθοῖσια undecimo, Χόες duodecimo, Χέτροι decimo tertio, Ληναια t. decimo, aut decime sunt τὰ quarto, 9.
Lenaeum fuit ambitus septus in urbe M, 4—6. a Ληναιοῖς diversa sunt τὰ κατ' εἶρονς Διονύσια 2—4.
Lexica—de scriptorum delectu a Lexicographis neglecto, A, 2—6
Lexicon justum et omnibus numeris expletum, 6, 7. de significationibus πολυσημάνιοι digerendis, ibid.
Leges xii, Tabularum, H, 18.

INDEX.

- Literae Graecae a Latinis non divellendae, sed ab illis ad has gradus faciundi: utinam haec ratio privatim frequentetur !!, 8:
Cf. Elog. Hemsterh. 43. ed. nov.
- Manutius (Paulus) μ , 1, 2.
- Mechanica, H, 26, 7.
- Metaphysice vetus recentiori cedere nescit, H, 11, 12.—Leibnitium, inter omnes constat, de veterum Metaphysica, Platonis in primis, et sensisse honorifice, et dixisse, 13. [in Metaphysica quae vera certaque sint, et in quibus firme consistere possis, apud veteres SE (HEMSTERHUSIUM) reperisse omnia dicebat.
Elog. T. H. 35.)
- Melierus, l, 22.
- Molsa, μ , 22.
- Montesquieusius, H, 19, 1, 20.
- * Origines Orientales, W, 10.
- Passeratius, A, 19.
- Pediantismi vitium, I, 12.
- * Perpinianus (P. J.) μ , 5.
- Philolaus, H, 24.
- Physices inventa, H, 21.
- Ptolomaeus (Cl.) 24.
- Pythagoras et ejus familia, H, 9, 15, 17, 24.
- Racinius cum Euripide, l, 22.
- Recanatus (Jo. Bapt.) μ , 9.
- Schultingii Jurisprudentiam Ante-Justineanam edendi laborem suscepit Ritterus, C, 14.
- Solo, H, 17.
- Tertullianus, A, 3, 4.
- Thales Milesius, H, 10, 12.

FINIS.

